

Jaromír Slušný

Dějiny Policie ČR

v letech 2016 - 2022

Praha 2023

Úvodem

Mnohé stránky našeho života jsou vystavené zvědavým očím historiků, ale dějiny Policie České republiky, která si jen před rokem připomněla 30. výročí svého vzniku, jakoby stály bokem. Sám se na tento úkol připravuji již od roku 1994, kdy jsem k celé této témě začal sbírat informace. Doufal jsem, že ke 20. výročí vzniku Policie ČR vyjde nějaký rozsáhlejší materiál, ale nestalo se tak. Vyšla jen menší brožura, která ale nenaplnila mé sny. Na základě toho jsem před lety udělal první pokus, alespoň nějakým způsobem zaznamenat její dějiny v ucelenější podobě a pro Encyklopedii českých právních dějin jsem v roce 2016 napsal malé heslo Policie ČR v rozsahu 47 strojopisných stran. Ale současně jsem si uvědomoval, že tato Encyklopedie se nedostane do rukou běžného policisty, nebo zájemce o policejní dějiny, takže se toto téma spíše ztratí v záplavě jiných hesel, co mým záměrem rozhodně nebylo. Poté přišel rok 2023 a opět jsem očekával významnou publikaci, ale situace se opakovala. Kniha Miroslava Šteinbacha 30 let Policie České republiky, která na základě jeho starších prací vyšla v roce 2021, je skutečně reprezentativní a přehledná, ale Dějiny Policie ČR to ještě stále nejsou. Historik musí jít dál.

To mě vyprovokovalo k tomu, že počátkem tohoto roku jsem se rozhodl vystavit toto své heslo s názvem Policie České republiky (od roku 1991), spolu s dalšími hesly, týkající se dějin policie na území Česka, na mé webové stránce slusny.aspone.cz jako internetovou publikaci, aby alespoň něco bylo k dispozici. Protože od napsání tohoto hesla uplynulo již sedm let, zapomněl jsem na to, že jsem se při jeho psaní zastavil v půlce roku 2016. Tak jsem se rozhodl tuto věc odčinit. Předně jsem text vyložený na mé webové stránce rozdělil do dvou částí. Tu první jsem nazval Dějiny Policie ČR v letech 1991-2015, co znamená, že jsem z ní rok 2016 vyčlenil a udělal z ní základ druhé části, kterou jsem později nazval Dějiny Policie ČR v letech 2016-2022.

Nejdřív jsem dopsal rok 2016 až do úplného konce, poté pokračoval dále až do konce roku 2022. Výsledek teď máte před sebou. Zahrnuje sedm let života a existence Policie ČR. V každé kapitole jsem se snažil zachytit všechny základní nuance policejních činností v daném roce. Rozebírám stav společnosti, kriminální statistiky a kriminalitu, přecházím do investičních záměrů, pokrývajících materiální zajištění činnosti Policie ČR – výstavbu nebo renovaci budov a jiných zařízení, obměnu vozového parku, nákupy výzbroje a výstroje. Pozornost věnuji početním stavům, platům policistů, personálním změnám, aby čtenář věděl, kdo kdy stál v čele nejenom Policie ČR, ale i její celorepublikových útvarů a

Krajských ředitelství policie. Neuvádím jejich hodnosti a další tituly, protože kdybych u každého jednoho jména všechny pokaždé uvedl, byl by celý text minimálně o třicet stran delší. Jedinou výjimkou je výčet policejních generálů. Těch zas není tak hodně.

Poté se zabývám samotnými dějinami Policie, ale není to jednoduché. Policii je nutné na jedné straně chápat jako celek, ale současně i jako souhrn její jednotlivých složek, tvořících její páteř. Z tohoto důvodu v polovině každé kapitoly rozebírám nejdůležitější události policejních služeb, její základní organizací a činnost: nejdřív kriminální policii v e všech jejích formách – ÚOOZ, ÚOKFK, NCOZ a NKÚ, dále základní činnosti – podvody, daňové podvody, boj s korupcí, terorem, dezinformacemi a kyberkriminalitou. Na vraždy, krádeže, loupeže, únosy a pod, přijde až v druhé etapě. Poté přichází na řadu prostor pro NPC a její boj proti drogové scéně, problematika odposlechů, činnost dopravní policie, pořádkové policie, GIBS a cizinecké policie. Další část kapitoly je věnována dějinám Policie ČR v druhé polovině daného roku.

Nepředpokládám, že by někdo tak rozsáhlou publikaci vydal knižně. Navíc stále ji pokládám za jistý polotovar, snad i přínosný. Mám před sebou objednávky jiných knižních titulů, kterým se teď musím urychleně věnovat a jen co s tím budu hotový, jistě se ke všemu vrátím. Materiálů mám tolik, že by každý rok, tvořící jednu kapitolu, mohl mít klidně 100 i více stran. Jen mít na to čas. A zdraví. Později i přístup do policejních archivů. Na tu práci se těším.

Nakonec ještě jedna poznámka: Text neprošel žádnou jazykovou ani stylistickou úpravou. Jistě je v něm ještě stále dost překlepů, kterých si autor ani nevšimne, ale zkušený korektor ano. Vše později napravím. Hlavní je, že publikace poslouží.

V Praze, 2.dubna 2023

Jaromír Slušný

2016

Vstup do druhé poloviny desátých let probíhal v poměrně dobré ekonomické situaci. Podle údajů Českého statistického úřadu z července 2016 průměrné měsíční mzdy a platy zaměstnanců v mezi lety 1995 a 2015 vzrostly trojnásobně a dosáhly výše 27.231,00 Kč měsíčně. Za stejnou dobu se příjem podnikatelů zvýšil 1,5násobně a dosáhl výše 46.668,00 Kč. V roce 2015 každý Čech utratil za měsíc 16.672,00 Kč, nejvíce za bydlení. Vzrůst příjmů se odrazil i ve vzrůstu zadlužení domácností, které se v roce 2015 zvedlo o 6 % a dosáhlo výše 132.100,00 Kč na osobu. To vše na pozadí menšího tempa růstu české ekonomiky o 2,2 % v první půlce roku 2016, přičemž v jeho druhé polovině se počítalo se vzestupem na 2,7 %. Vývoj HDP byl ale trochu jiný. V prvním čtvrtletí představoval vzestup o hezkých 3,0 %, v druhém 2,6 %, ve třetím již jen 1,8 % a obdobné to bylo ve čtvrtém 1,9 %, celkově 2,3 %. Vše ve srovnání s minulým rokem.

Tato situace se odrazila i ve spokojenosti občanů ČR, stejně tak v dalším poklesu kriminality. Dříve než uvedeme statistiku kriminality za tento rok, musíme především upozornit na jednu skutečnost. Zvýrazňují ji oficiální dokumenty Policie ČR:

„Policie ČR přistoupila počátkem roku 2016 k celkové rekonstrukci Evidenčně-statistického systému kriminality. Byl proveden přesun na jiné HW vybavení a přeprogramován veškerý software od vkládacího prostředí až po statistické výstupy. Byly přehodnoceny i některé zastaralé algoritmy, které statistické výstupy počítaly.

Změna se dotkla způsobu počítání věku pachatelů, kdy v minulosti byl počítán věk od data narození do doby sdělení (vznesení) obvinění, v současné době je přesněji počítán k datu spáchání trestné činnosti. To se projevilo lehkým posunem věku směrem k nižším věkovým kategoriím, a tedy ke zdánlivému nárůstu trestné činnosti nižších věkových kategorií. Vzhledem k této skutečnosti nejsou počty skutků podle věku porovnatelné s předchozími obdobími.

Vyskytuje-li se v sestavě pojem «registrovaný skutek», jedná se trestný čin, u kterého bylo zahájeno trestní řízení v předmětném období a je dosud neukončen nebo ukončen určitými způsoby.

«Objasněný skutek» je skutek, kde datum zahájení trestního řízení i datum objasnění je ve stejném období - od 1. 1. předmětného roku, prakticky se jedná o počet: registrováno => z toho objasněno.

«Objasněnost» (udává se v %) je podíl počtu objasněných skutků a počtu registrovaných skutků, je vždy menší nebo rovná 100%.

«Dodatečně objasněné» skutky jsou skutky, kde datum zahájení trestního řízení je před 1. 1. předmětného roku a datum objasnění je v období od 1. 1. předmětného roku.

«Objasněné skutky celkem» je součet skutků objasněných a dodatečně objasněných.

Sestava byla rozšířena o oddíl počtů skutků spáchaných určitými druhy pachatelů, kde jsou počty získávány metodikou: registrované skutky za určité období => z toho objasněno => z toho spácháno (např. mladistvými). V minulosti byly k dispozici pouze počty dle metodiky: spácháno kdykoliv (i v předchozích letech) => z toho objasněno ve sledovaném období => z toho spácháno určitým pachatelem.“ Tolik na úvod. Teď ke samotným statistikám.

Za rok 2016 evidovaly 218.162 trestných činů = skutků, tedy oproti minulému roku pokles o 29.466 skutků, což představuje 12,0 %. Bylo zaznamenáno 136 vražd (- 19 oproti minulému roku), 14.233 případů násilné trestní činnosti (- 1.359), 2.241 případů mravnostní kriminality (- 15), 28.220 krádeží vloupáním (- 6.256), 71.224 krádeží prostých (- 13.569), majetková kriminalita představovala 118.082 případů (- 21.010), obecná kriminalita dosáhla výše 160.614 (- 23.743), hospodářská 28.306 (- 2.310), vojenských a protiústavních činů bylo 9. - stejně jako rok předtím. Výše škody dosahovala 24.790.150.000,00 Kč, tedy úbytek o 2.108.427.000,00 Kč; zajištěné hodnoty na místě 41.531.000,00 Kč, což bylo o 376.792.000,00 Kč méně než před rokem. Objasněnost ze 44,3 % stoupla na 46,6 %.

Nejvyšší kriminalita byla tradičně v Praze – 56.432 skutků, v Moravskoslezském – 26.582, Středočeském 22.124, Jihomoravském 21.599 a v Ústeckém – 18.337. Nejnižší v Karlových Varech – 4.984, Pardubicích 9.933 a Vysočině - 5.986. V ostatních se pohybovala od 11.600 až po 7.288 skutků. Pokles kriminality tedy zaznamenaly všechny kraje, z toho Praha nejvíce, kde pokles představoval minus 7.633 případů.

Vývoj kriminality v roce 2016 celkově zapadl do obecného trendu jejího poklesu, který pokračoval, s výjimkou roku 2013, již několik let. Šlo tedy o trend dlouhodobý a stálý. V tomto roce navíc policejní statistiky zaznamenaly nejnižší počet evidovaných trestných činů od roku 1994. Ale držely se i jiné trendy, např. struktura kriminality i nadále vévodila majetková trestní činnost atd.

Ministrem vnitra v té době byl Milan Chovanec (ČSSD) a to od 29. ledna 2014 do 13. prosince 2017. Jeho 1. náměstkem pro vnitřní bezpečnost byl Jiří Nováček, který nastoupil do této funkce 15. července 2014 po rezignaci svého předchůdce Jana Sixtu (ve

funkci od 17. února 2014). V čele Policie ČR stál od 12. dubna 2014 policejní prezident Tomáš Tuhý, první náměstek policejního prezidenta od 1. března do 12. dubna 2014, brigádní generál od 28. října 2014, generálmajor od 8. května 2016. Svou funkci opustil až 31. října 2018. Jeho prvním náměstkem byl od 17. dubna 2014 Martin Vondrášek, brigádní generál od 28. října 2016, který v této funkci působil až do 31. března 2022. Náměstkem pro Službu kriminální policie a vyšetřování byl od 1. června 2014 Zdeněk Laube, brigádní generál od 28. října 2015. Svou funkci zastával až do 18. září 2016. Ve funkci nahradil Václava Kučeru, který ji byl pověřený 2. dubna 2014. Náměstkem pro ekonomiku byl od 1. dubna 2014 Petr Petřík. Ve funkci působil až do 30. října 2019, kdy odešel na post ředitele Krajského ředitelství policie pro Královéhradecký kraj. Funkci náměstka pro ekonomiku kdysi zrušil ministr vnitra Jan Kubice (ve funkci v letech 2011-2013), protože se mu zdála být nadbytečná. V roce 2014 došlo k její obnově.

Samotný rok 2016 se pro Policii ČR stal i rokem dost výrazných personálních změn, podobně jako rok 2014, kdy se zformulovalo její nové vedení. Pojdme na to podle chronologie.

Ke konci minulého roku – 1. prosince 2015, se stávající ředitel Krajského ředitelství policie (KŘP) Ústeckého kraje Tomáš Landsfeld, ve funkci od 1. června 2012, stal ředitelem Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje.

V pátek 1. ledna 2016 se ředitelem Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování (ÚSKPV) stal Michal Mazánek, který uspěl v nabídkovém řízení. Do nové funkce nastoupil z postu náměstka ředitele Krajského ředitelství policie Středočeského kraje pro SKPV, kterou vykonával do konce minulého roku.

V úterý 15. března 2016 se novým ředitelem Kriminalistického ústavu Praha stal Luboš Kothaj, který uspěl v nabídkovém řízení.

Ve středu 30. března rezignoval na svou funkci předsedu odborové svazu Unie bezpečnostních složek Jiří Vítek a 31. března ho v této funkci nahradil Zdeněk Drexler.

Ke 31. březnu skončil ve své funkci ředitele Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje Martin Červíček, od 28. října 2013 brigádní generál, protože v nastávajících volbách hodlal kandidovat za ODS na funkci hejtmana Královéhradeckého kraje. V době od 30. srpna 2012 do 7. ledna 2014 zastával před lety i funkci policejního prezidenta.

V pátek 1. dubna 2016 se novým ředitelem Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje stal Pavel Krákora, vítěz výběrového řízení.

Ke Dni vítězství 8. května prezident republiky Miloš Zeman povýšil policejního prezidenta Tomáše Tuhého do hodnosti generálmajora. Do hodnosti brigádního generála současně jmenoval Jiřího Komorouse, ředitele Útvaru ochrany ústavních činitelů. Policie ČR měla tím pádem tři generály v činné službě. Tím třetím byl náměstek policejního prezidenta pro Službu kriminální policie a vyšetřování Zdeněk Laube.

K 30. září 2015 požádal o uvolnění z funkce ředitel Útvaru pro ochranu prezidenta ČR ochranné služby Petr Dongres, který přešel do funkce náměstka ředitele Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby. Po jeho odstoupení byl pověřený vedením tohoto útvaru jeho náměstek Vladimír Mach. Na uvolněné místo byl až v 6. června 2016 jmenovaný Zdeněk Šiman, který v ní vydržel až do konce února 2019. Do této funkce vybrán až ve třetím výběrovém řízení, v prvních dvou kolech totiž neměl o funkci nikdo zájem. Když jsme již při tom, můžeme uvést, že 1. září došlo k změně názvu obou částí ochranné služby. Útvar pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby byl přejmenovaný na Ochrannou službu a Útvar pro ochranu prezidenta ČR ochranné služby byl přejmenovaný na Útvar pro ochranu prezidenta ČR,

V pondělí 1. srpna se stávající ředitel Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Michal Mazánek stal na základě úspěchu ve výběrovém řízení ředitelem Národní centrály proti organizovanému zločinu SKPV (NCOZ SKPV). Vedením Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování byl toho samého dne prozatímně pověřený náměstek ředitele Michal Foit.

Od čtvrtka 1. září stál v čele Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje David Fulka, dosavadní vedoucí územního odboru v Náchodě. Také on uspěl v řádném výběrovém řízení. V pátek 16. září byl poté do funkce jmenovaný oficiálně.

K 15. září ukončil ze zdravotních důvodů svoji kariéru u Policie ČR Zdeněk Laube. Funkcí náměstka policejního prezidenta pro SKPV byl pověřen Milan Černek, dosavadní ředitel Útvaru speciálních činností SKPV. Po rozpadu federace spolu s Janem Kubíkem, pozdějším prvním ředitelem Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ - 1995-2007) a ministrem vnitra (2011-2013) zakládal Útvar operativní dokumentace. Přestože vznikl prakticky na zelené louce, velice brzy byl pozitivně hodnocen. Zdeněk Laube stál spolu s Tomášem Almerem a plukovníkem Sloupem i u zrodu Útvaru zvláštních činností. Sám pak několik let tento útvar vedl. V roce 2014 z něj přešel na pozici náměstka policejního prezidenta pro SKPV. Odešel do funkce poradce ministra vnitra Milana Chovance, poté od 1. ledna 2017 na Českou poštu, kde stál v čele její inspekce.

U příležitosti Dne vzniku samostatného československého státu 28. října jmenoval prezident ČR M. Zeman do hodnosti brigádního generála prvního náměstka policejního prezidenta Martina Vondráška a ředitele Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje Oldřicha Tomáška, rovněž bývalého policejního prezidenta, ve funkci od 1. ledna 1995 do 6. srpna 1998. Počet policejních generálů ve službě se zvýšil na čtyři. Byli to: generálmajor Tomáš Tuhý a brigádní generálové Martin Vondrášek, Oldřich Tomášek a Jiří Komorous.

V pátek 23. prosince výběrová komise doporučila jmenovat do uvolněné funkce náměstka policejního prezidenta pro službu kriminální policie a vyšetřování a ředitele Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování PP ČR Jaroslava Vilda. Do funkce měl nastoupit 1. ledna 2017. Policejní prezident tento návrh akceptoval. Jaroslav Vild dosud zastával pozici náměstka ředitele pro logistiku Národní centrály proti organizovanému zločinu SKPV, působil i na Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR a jako ředitel Útvaru pro odhalování korupce a finanční kriminality SKPV v období od 1. října 2014 do 31. července 2016.

Stejného dne výběrová komise navrhla ustanovit do funkce ředitele Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR stávajícího náměstka ředitele tohoto útvaru Michala Foita, dočasně pověřeného výkonem funkce ředitele, který měl do funkce ředitele nastoupit rovněž 1. ledna 2017.

Kvůli podezření z podvodu (nesrovnalosti ve vyplácení cestovních náhrad) byl 2. prosince z funkce velitele Hradní stráže odvolaný Petr Prskavec. Tuto funkci zastával od 18. prosince 2015, když nahradil Radima Studeného, odvolaného kvůli aféře výměny prezidentské standardy za červené trenýrky na střeše Pražského hradu. Vyšetřování ale prokázalo plnou nevinu Petra Prskavce.

Policisté chránící Jadernou elektrárnu Dukovany se k 1. dubnu stali součástí nového útvaru s názvem Speciální jednotka Dukovany, která byla zařazena do struktury Krajského ředitelství policie kraje Vysočina. V této souvislosti došlo k navýšení početního stavu policistů a rozšíření její výzbroje a vybavení. Jedním z hlavních úkolů speciální jednotky byla a je pohotovostní specializovaná ochrana jaderné elektrárny proti možným narušitelům. Policisté musí být schopni provést prvotní opatření a zákrok při bezprostředním ohrožení života nebo zdraví osob či majetku za situace, kdy zákrok nesnese odkladu.

Kromě ochrany elektrárny a jejího bezprostředního okolí, je dalším z hlavních úkolů speciální jednotky provádění zákroků zejména proti pachatelům trestné činnosti, u kterých lze předpokládat, že budou klást aktivní odpor nebo jinak závažně ztěžovat postup příslušného policejního orgánu. Policisté speciální jednotky museli být k plnění těchto

náročných úkolů vybavení speciálními zbraněmi a speciálními donucovacími prostředky a jejich zaměření odpovídá také jejich náročný výcvik. Na modernizaci výstroje a vybavení se pravidelně výraznou měrou podílí také ČEZ prostřednictvím své nadace. Z příspěvku ve výši jednoho milionu korun se pro policisty chránící Jadernou elektrárnu v Dukovanech pořídilo mobilní monitorovací zařízení a další vybavení potřebné zejména pro výcvik jednotky. Obdobnou jednotku již roky měla k dispozici JE Temelín, kde vznikla v roce 2010. V roce 1992 byly plány, že vše bude ochraňovat URNa, poté ale došly změny.

Poměrně dobré výsledky se dosáhly v oblasti investiční výstavby a materiálového zajištění Policie ČR. Výrazněji se pokročilo ve snaze o další digitalizaci policejních činností. Zvýšil se počet služeben vybavených nejnovější výpočetní technikou, což na druhé straně vedlo k nutnosti vybavit řady policistů příslušnými znalostmi IT techniky, ale současně Policii ČR posílit o IT odborníky všeho druhu. Výhodou již několik let bylo, že zvládnutí této techniky na velice slušné úrovni se stalo znakem nastupujících generací policistů, pro které práce s ní již byla běžnou záležitostí. Na velice solidní úrovni se pracovalo s různými registry a evidencemi, které byly navíc výrazně propojené. Umožňovalo to šetřit čas a zrychlit práci řady policejních útvarů. Objevila se i další snaha v tomto směru. V listopadu 2016 bylo oznámené, že vedení Policejního presidia hledá odborníky, kteří by pro Policii ČR vytvořili software, jenž by dovedl samostatně analyzovat řadu písemností, např. protokoly o výsleších svědků, různé úřední záznamy apod. a vyhledávat v nich potřebné údaje, nutné pro vyšetřování. Tento software měl ušetřit stovky hodin manuální práce řadových policistů, kteří tyto dokumenty pracně kus po kuse prohledávali. Podmínkou ale měla být další digitalizace tištěných textů. Prezidium na tento účel ze svého rozpočtu vyčlenilo jeden milión korun.

Mezi hlavní investiční záměry patřilo pořízení dlouhodobého nehmotného majetku v sumě 114.072.000,00 Kč. Konkrétně šlo o výdaje na nákup počítačových programů a oprávnění k jejich užití, např. na úpravy CIS/AISC, elektronickou zabezpečovací signalizaci, PSION Upgrade lustrační GSM brány, software k laserovému skenovacímu zařízení, dále pak výdaje na zpracování stavebnětechnické studie a geodetické zaměření areálu Praha 5 – Zbraslav a na zpracování CBA analýzy nákladů a výnosů pro výstavbu areálu v Chrudimi.

Dále šlo o pořízení dlouhodobého hmotného majetku, vše v ceně 1.141.141.000,00 Kč. Tato položka představovala výdaje na rekonstrukce a stavební úpravy objektů, novostavbu služebny, bezbariérové řešení vstupů a sociálních zařízení, instalace termoregulačních ventilů, rekonstrukci plynové kotelny, rekonstrukce slaboproudých

rozvodů, klimatizace, projektové dokumentace a energetické audity k přípravě požadavků na projekty IROP, vyvrtání studny, vybavení autodílen, výzbrojní majetek, leteckou techniku, kriminalistickou a foto techniku, laserové měřiče rychlosti, myčky nádobí, varné kotle, služební dopravní prostředky, aplikační servery, serverové technologie, disková pole, centrální zálohovací systém KOTEC, kamerové systémy, vozidlové radiostanice a operativní techniku, nebo výdaje na výkupy pozemků pro výstavbu střelnice ve Svitavách.

Policie i v tomto roku postupovala při zdokonalování svého automobilového parku. V pátek 29. dubna ředitel služby dopravní policie Tomáš Lerch a náměstek policejního prezidenta pro ekonomiku Petr Petřík převzali 35 nových vozů Škoda Octavia v civilním provedení s inovativní měřicí technikou. Zakázku na dodávku vozů získala mladoboleslavská automobilka ve veřejném tendru v červnu 2016. Auta byla poháněna moderními benzinovými motory 1,8 TSI/132 kW v kombinaci s pohonem všech kol a automatickými dvouspojkovými převodovkami DSG. Dodávka vozů s inovativní měřicí technikou byla součástí naplňování strategie Policie ČR k dalšímu posílení bezpečnosti silničního provozu. Určená byla pro skrytý dohled nad bezpečností silničního provozu, a proto byla doplněná příslušnou technikou: nezávislým kamerovým systémem, aparáty pro detekci registračních značek vozidel a jejich srovnání s evidencí odcizených a hledaných vozidel. K výbavě policejních vozů patřila inovativní skrytá zástavba speciálního výstražného zařízení nové generace, jejíž signalizace byla pro účastníky provozu lépe viditelná. Významným bezpečnostně preventivním prvkem byly světelné signalizační elementy, které umožňovaly textově předávat informace řidičům v provozu.

Pro potřeby Útvaru pro ochranu ústavních činitelů v červnu nakoupila dva luxusní vozidla typu Jaguár XJ. Při koupi rozhodovala cena, ale i rychlost dodání. Policie je nakoupila přes společnost Dajbych, s.r.o. Vozidla Jaguar přitom dodavatel garantoval dodat do čtyř týdnů s celkovou cenou 11,3 milionů korun. Realizaci zakázky projednala vláda ČR 9. března 2016. Pro ten jistý útvar bylo 20. prosince zakoupeno deset aut zn. Audi S6 4.0 TFSI quattro v policejních barvách, vše za cenu 21.770.230,00 Kč. Vozidla osahovala rychlosti 250 km/hod. a byla určena k doprovodu zahraničních delegací. Podle požadavků Ochranné služby byla vybavena speciální kamerovou a spojovací technikou a dalšími moderními prvky umožňujícími uplatnění práva v jízdě a bezpečnostními prvky zvyšujícími viditelnost těchto vozidel. Nová auta měla nahradit starší doprovodná vozidla Audi A6 3.2 quattro v původním barevném provedení policie, které následně přebrala do svého stavu Dálniční policie. K nim přibyly osobní auta Škoda na alternativní pohon CNG.

Koncem listopadu 2016 bylo oznámeno, že ministerstvo vnitra hodlá opět rozšířit vozový park Policie ČR, tentokrát nákupem 92 vozidel Škoda v ceně 60 miliónů korun. Vozidla měly používat celorepublikové policejní útvary, protože jejich vozový park byl již zastaralý.

Další významnou položkou se stal nákup 135 nových motocyklů značky BMW v ceně 60.477.681,00 Kč. Jednalo se o dva typy motocyklů: 90 ks BMW F 800GT byly určeny pro dopravní inspektoráty, 45 ks BMW R 1200RT s výkonem 125 koní, schopných jet rychlostí 220 km/hod. bylo určeno pro dálniční oddělení a oddělení silničního dohledu jednotlivých Krajských ředitelství policie. Motocykly měly například přizpůsobené ovládání výstražného a rozhlasové zařízení, včetně cedule s nápisem STOP tak, aby je mohl policista za jízdy bezpečně ovládat.

První část z nich v počtu 76 kusů převzali 12. prosince 2016 policisté v Brně. Druhá část měla být dodána do poloviny dubna 2017.

Pyrotechnické službě byl dále zakoupený speciální nákladní vůz zn. Tatra a pyrotechnikům odevzdaný přímo ve Vrběticích, kde pracovali na likvidaci nevybuchlé munice v celém tomto prostoru. Byl určený pro přepravu nebezpečného materiálu v režimu ADR, v policejních barvách, disponoval odpovídající balistickou ochranou a autonomním zajištěním nakládky a vykládky nebezpečného materiálu prostřednictvím manipulační hydraulické ruky. Součástí Tatry byl také hákový nakladač kontejnerů a dva speciálně upravené kontejnery. Cena tohoto speciálního vozidla včetně příslušenství byla 11,5 miliónů korun.

Pro pořádkovou policii zase byly zakoupené nové multifunkční komplety ochrany těla v počtu 2.851 kusů v ceně pře 68 miliónů korun. Policejní prezident Tomáš Tuhý a ředitel Služby pořádkové policie Martin Hrinko, ve funkci od roku 2012, je slavnostně převzali 8. prosince 2016. Jejich technická data byla pozoruhodná: odolnost proti úderu a probodnutí (v normě TON I); balistická odolnost (v normě IIIA NIJ); možnost zvýšení balistické odolnosti vložením plátu (IV NIJ); vnitřní část vesty ze síťoviny 3D – zajištění prodyšnosti, zabránění nadměrného pocení; sumky a pouzdra byly vyřezávány moderní laserovou technologií. Na rozdíl do předešlých byly lehké a dobře se nosily. Molle systém na vnější části vesty současně umožňoval variabilitu uchycení pouzder a dalšího příslušenství dle požadavku uživatele.

Převzetí této nové výbavy bylo příležitostí uskutečnit do té doby největší součinnostní cvičení speciálních a pořádkových jednotek. Celkově se ho účastnilo přes 800

policistů, 4 služební koně a 6 služebních psů. Tato výstroj byla více než důležitá, protože v roce 2016 pořádková policie více krát zasahovala v průběhu několika demonstrací.

Na vše bylo čerpáno z kapitoly 314 rozpočtu na rok 2016. Ministerstvu vnitra byly zákonem č. 400/2015 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2016, schváleny výdaje celkem ve výši 59.078.280.000,00 Kč. V průběhu roku byl schválený rozpočet výdajů kapitoly MV upraven na částku 60.323.722.000,00 Kč. Čerpání výdajů kapitoly v roce 2016 činilo nakonec celkem 60.624.635.000,00 Kč. Z toho bylo na rozpočet Policie ČR vyčleněných 31.422.966.000,00 Kč, zvýšený na 32.492.587.000,00 Kč s celkovým závěrečným čerpáním 32.824.172.000,00 Kč.

Na základě toho část techniky a dalších náležitostí byla hrazena z rozpočtu Ministerstva vnitra a část z rozpočtu Policie ČR. Podle dokumentu Návrh závěrečného účtu kapitoly 314 MV za rok 2016 bylo čerpání prostředků z rozpočtu resortu ovlivněno „především změnami v oblasti personální, kde docházelo ke změnám v systemizaci služebních a pracovních míst. Kromě standartních změn a běžné obměny došlo k několika navýšením počtu systemizovaných služebních míst P ČR, a to z důvodu mimořádných událostí v oblasti vnitřní bezpečnosti ČR. Na Konceptci rozvoje P ČR na léta 2016-2020 bylo P ČR v roce 2016 přiděleno 850 systemizovaných služebních míst včetně prostředků na platy příslušníků P ČR v celkové výši 345 733 tis. korun. Uvedené finanční prostředky byly v plné výši vyčerpány. Dalším vlivem byla migrační vlna do zemí EU. Na migraci bylo P ČR čerpáno celkově 363 083 tis. korun, z toho mzdové a související výdaje činily 285 735 tis. korun, ostatní provozní výdaje 59 758 tis. korun a investiční výdaje činily 17 590 tis. korun. Dopad na čerpání mzdových a souvisejících výdajů měly volby do Senátu Parlamentu a zastupitelstev krajů konané v říjnu 2016. Čerpání v oblasti mzdových a souvisejících výdajů ovlivnilo 5% navýšení objemu mzdových prostředků u příslušníků P ČR a občanských zaměstnanců v souvislosti s 4 % navýšením tarifních platů obou kategorií zaměstnanců od listopadu 2016. Z celkových zdrojů určených na ostatní běžné výdaje pro P ČR byly hrazeny zejména výdaje mandatorního charakteru, a to především energie, znalečné, nájemné, cestovné, ošatné a další významné výdaje (jako např. na pohonné hmoty a mimořádné výdaje, mezi které patří výdaje na policejní mise, odposlechy, zvláštní finanční prostředky, výdaje na styčné důstojníky a zahraniční služební cesty).“

Při obstarávání techniky a materiálů, potřebných pro Policii ČR byly kromě státního rozpočtu využité další zdroje, a to i letech následujících. Byly to především Norské fondy, které byly zřízené v roce 2004 krátce poté, co se součástí Evropské unie stalo 1. května deset nových států. Prostřednictvím Fondů Evropského hospodářského prostoru a Norska

přispívaly státy Island, Lichtenštejnsko a Norsko ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů v rámci Evropského hospodářském prostoru (EHP) a k posilování spolupráce s patnácti evropskými státy. Příjemci finanční podpory se měly stát země střední, východní a jižní Evropy. Celkově byly podepsané tři základní dohody. První 29. dubna 2004 pro roky 2004-2009, druhá 25. srpna 2007 pro roky 2009-2014 a nakonec třetí 11. června 2014 pro roky 2014-2021. Od roku 2004 podpořily Fondy EHP a Norska v České republice množství zajímavých projektů za více než 6 mld. korun. Aktuálně je Česká republika pátým největším příjemcem, a to po Polsku, Rumunsku, Maďarsku a Bulharsku.

Zatím co v první etapě šlo zatím pouze o jeden schválený projekt, a to Vybudování Národní centrály SIRENE a příprava expertů Ministerstva vnitra a Policie ČR na využívání Schengenského informačního systému, další dva byly již mnohem rozsáhlejší. V letech 2014 a 2015 to byla série programů: Zajištění jednotné platformy pro vytěžování dat z informačních systémů Policie České republiky; Zavádění policejních specialistů v oblasti policejní práce ve vztahu k minoritní skupině Romů v sociálně vyloučených lokalitách; Aplikace geografického informačního systému Policie České republiky v přímém výkonu služby; Posílení systému automatizované kontroly e-Pasu na mezinárodních letištích (e-Gate); Vybudování Národní kontrolní autority (NKA) a Schengenská spolupráce a potírání příhraniční kriminality. Na ministerstvo financí směřoval Projekt na posílení systému boje proti korupci a praní špinavých peněz v České republice.

Dalším zdrojem dodatečných financí byl Program švýcarsko-české spolupráce, který měl rovněž sloužit ke zmírnění hospodářských a sociálních rozdílů v regionu střední a východní Evropy. Ještě 20. prosince 2007 byla s Českou republikou podepsána bilaterální rámcová dohoda. Do 14. června 2012 probíhalo období, kdy švýcarská strana podle rámcových dohod mohla přidělovat granty na konečné návrhy projektů předkládané národními koordinačními jednotkami zapojených států, a do 14. června 2017 měla pokračovat tzv. implementační fáze, v rámci které byly projekty realizovány a propláceny prostředky z udělených grantů.

Kromě nich bylo ještě možné čerpat ze strukturálních fondů EU, i když ty nebyly pro policii dost využitelné, komunitárních programů EU, později i ze Evropských strukturálních a investičních fondů či Fondu pro vnitřní bezpečnost, ale i jiné zdroje, jako např. Fond zábrany škod České kanceláře pojistitelů, nebo šlo o dary sponzorů. Na úrovni krajů šlo o některé krajské granty a dotace, které vypomáhaly Krajským ředitelstvím policie a územním odborům.

Ke 14. červnu 2012 bylo schváleno 30 individuálních projektů, dva programy a šest fondů, což představuje nevratný finanční příspěvek ve výši 109,78 mil. CHF. Podpora z Programu švýcarsko-české spolupráce směřovala do pěti tematických oblastí: Bezpečnost, stabilita a podpora reforem; Životní prostředí a infrastruktura; Podpora soukromého sektoru; Rozvoj lidských zdrojů a sociální rozvoj. V zájmu využití těchto finančních zdrojů již v roce 2007 vznikl na Ministerstvu vnitra Odbor strukturálních fondů (OSF), který se těmito záležitostmi zabýval. Plnil úkoly programového období 2007-2013, ale i v dalším období. A to jak při přípravě a realizaci projektů v rámci Programu švýcarsko-české spolupráce, tak i Finančních mechanismů EHP a Norska programového období 2009-2014.

Konkrétně se jednalo o následující aktivity:

V rámci Programu švýcarsko-české spolupráce šlo o aktivity při zajištění komplexní administrace v části zaměřené na podporu spolupráce mezi českými a švýcarskými subjekty v oblasti prevence a zvládnání katastrof a boj proti korupci. V oblasti Norských fondů 2009-2014 o zapojení do realizace z pozice partnera programu CZ14 - Spolupráce v rámci Schengenu v boji proti přeshraniční a organizované trestné činnosti, včetně nezákonného obchodování s lidmi a migraci zločineckých skupin. OSF v programovém období 2007-2013 plnil roli zprostředkujícího subjektu pro: Integrovaný operační program: oblast intervence 1.1 Rozvoj informační společnosti ve veřejné správě a Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost: oblast podpory 4.1 Posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy. Využívání všech těchto dodatečných zdrojů umožnilo resortu i Policii ČR v dalších letech výrazně zvýšit svou technickou a materiální vybavenost.

Z fondů Evropské unie byl dále financován projekt Mobilní bezpečná platforma v hodnotě více než 126 milionů korun. Policistům umožnil přístup do informačních databází prostřednictvím mobilních koncových zařízení, ale také vzájemnou komunikaci jejich uživatelů, včetně přenosu obrazových, textových a zvukových záznamů. V pondělí 5. prosince 2016 v souvislosti s realizací projektu policejní prezident zřídil pracovní skupinu k řízení obsahu informací zpřístupněných příslušníkům Policie ČR v terénu.

Kromě finančních a materiálových problémů musely vedení resortu i Policie ČR od počátku roku řešit i problémy s podstavem a relativně nízkými platy. Početní stavy příslušníků nebyly naplněny o 1.828 míst. Na centrále a na celorepublikových službách chybělo 667 příslušníků a příslušnic, na krajích 1.161. Za hlavní příčiny tohoto jevu se především pokládala přirozená fluktuace ve sboru a příliš pomalý nábor nových příslušníků Policie ČR. Hlavní překážkou měly být přísné podmínky, které byly kladeny na fyzickou a zdravotní způsobilost v přijímacích řízeních na místa příslušníků Policie ČR. Průměrný plat

dosáhl ke konci roku 2016 výše 35.774,00 Kč, a to zejména díky použití úspor z nenaplněných míst a čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů. Na platy se rovněž čerpaly prostředky na řešení migrace a prostředky v rámci rozvoje Policie ČR. Průměrný plat vzrostl zejména z důvodu navýšení objemu prostředků na platy o 5 %, z toho tarifních platů o 4 % od listopadu 2016. Zdanitelné odměny byly v průběhu roku 2016 vyplaceny ve výši 569.399.000,00 Kč, tj. 1.188,00 Kč měsíčně na příslušníka, což bylo oproti roku 2015 více o 522,00 Kč.

Rok 2016 se o svého začátku nesl v znamení dvou faktorů. Především šlo o odeznívající vlnu migrace, která v minulém roce zasáhla celou Evropu, a i v tomto roku nešla odezvu v řadě demonstrací odpůrců a příznivců emigrantů.

Česká republika vzhledem k migrantům prošla jen přednedávnem zásadní změnou. Pro migranty z území bývalého Sovětského svazu a států jižní Evropy byla delší čas cílovou zemí. Tuto pozici si držela až do roku 2015, kde se přes Evropu prohnala velká migrační vlna utečenců z Blízkého východu a Severní Afriky. Česká republika pro ně nebyla cílovou, ale pouze tranzitní zemí, kterou museli projít, když se chtěli dostat do Západní Evropy, především do Německa, kam vlastně mířili. Na základě to byla tato skupina migrantů označována termínem transitní migranti. V roce 2016 již tato vlna začala odeznívat, tranzitní migranti se stali spíše okrajovou záležitostí, ale pro obyvatelé států východní a jihovýchodní Evropy ČR i nadále neustále zůstávala zemí cílovou. To se pak odrazilo ve všech statistikách.

Druhým faktorem byla přetrvávající exploze terorismu, zejména islámského, která v průběhu roku několikrát mimořádně aktivizovala Policii ČR a bylo nutné podnikat řadu ochranných kroků.

10. ledna 2017 byl z Hondurasu do České republiky eskortován Ondřej K. trestně stíhaný pro vydírání a šíření poplašné zprávy. Počátkem roku 2016 opakovaně oznamoval uložení výbušného systému ve vlacích dvou železničních společností a požadoval vyplacení desítek tisíc eur. Kriminální Národní centrály proti organizovanému zločinu a úřadu služby kriminální policie a vyšetřování ve spolupráci s Interpolem vypátrali jeho úkryt ve střední Americe a MS v Brně mu vyměřil 8 let odnětí svobody.

Zatím ještě trochu bokem stála aféra kolem jednoho z projektů A. Babiše a jeho koncernu Agrofert, a.s. Čapí hnízdo, která se v příštích letech stala hnacím motorem mnoha demonstrací a kampaní proti jeho osobě, aby v lednu 2023 skončila osvobozujícím rozsudkem. Mnohem více pozornosti, především v druhé polovině roku, poutala

reorganizace kriminální policie. V pozadí se ale již tohoto roku začala zvedat vlna kyberkriminality, které naplno propukla v letech 2019 a 2020.

Evropa, ale i ČR, v lednu 2016 stále žila v šoku po teroristických útocích v Paříži z 13. a 14. listopadu 2015, při kterých zemřelo 129 lidí a přes 350 osob bylo zraněno. Na území ČR byla tehdy zostřena ostraha letišť, hranic, obchodních center, ubytoven uprchlíků, ale i budovy francouzského velvyslanectví. V pohotovosti byl zvláště ÚOOZ, jeho součástí byl Národní kontaktní bod pro terorismus, který svou činnost zahájil v roce 2009. Na počátku ledna již trochu hlavní obavy opadaly, takže v pátek 15. ledna 2016 přestala platit přísnější bezpečnostní opatření, ale pro Policii ČR zůstal v platnosti stupeň bdělosti.

Celým tímto problémem se na svém zasedání 18. ledna 2016 zabývala Bezpečnostní rada státu (BRS), která projednala protiteroristickou politiku a konkrétní opatření. Posoudila tzv. protiteroristický balíček, který zahrnoval systém vyhlašování čtyř stupňů bezpečnostního ohrožení terorismem a ke schválení ho odeslala vládě. Cílem bylo, změnit ho v Akční plán pro boj proti terorismu pro léta 2016 až 2018, podle kterého by se v budoucnosti postupovalo. BRS ale projednala i další záležitosti, týkající se Policie ČR, především bezpečnostní rizika související s migrací a Analýzu situace v oblasti infrastruktury na hraničních přechodech ČR. Snahou bylo připravit Českou republiku na různé varianty vývoje v oblasti migrace, která sice již odeznívala, ale několik měsíců ještě představovala vážný problém.

BRS probrala rovněž balík materiálů, týkajících se boje s kriminalitou. Šlo o dokument Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020, jehož součástí byl také materiál Vyhodnocení Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015, které obsahuje zejména zhodnocení vývoje kriminality za celé období platnosti Strategie, nejvýznamnější trendy a změny, které ovlivňovaly bezpečnostní situaci v České republice z pohledu kriminality. Spolu s tím byly stanoveny priority pro další období: rozvoj systému prevence kriminality, posilování spolupráce, kompetencí a kapacit relevantních partnerů, rozšiřování prostoru pro působení dobrovolníků při zajišťování bezpečnosti a veřejného pořádku, poskytování pomoci a poradenství obětem trestné činnosti, zaměření se na narůstající problém kriminální recidivy, uplatňování komplexního přístupu k řešení zvýšené kriminality v lokalitách, kde i její příčiny byly hluboké a vícezdrojové (sociálně vyloučené lokality), reakce na nové hrozby a trendy v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku a aplikace nových efektivních přístupů k jejich předcházení.

V pátek 2. února 2016 vznikl pro Policii ČR nový úkol. Převzala ostrahu areálu vybuchlého muničního skladu ve Vrběticích v roce 2014. Již předtím - od konce roku 2015,

v areálu skladu začali na likvidaci rozházených výbušnin pracovat příslušníci Pyrotechnické služby Policie ČR. Od počátku roku při hloubkovém i povrchovém průzkumu zmenšili oblast, do níž byl zakázán vstup veřejnosti, o více než 360 hektarů. Tyto prostory vrátili do užívání jejich majitelům. Poslední upravení zapáskované plochy proběhlo z rozkazu velitele zásahu ve středu dubna. Policejní páska se zákazem vstupu do ohroženého prostoru poté kopírovala nově postavený plot kolem stanoveného střeženého perimetru. Vzrůst jejich práce odráží i statistika hodin, které ve Vrběticích odpracovali. V roce 2014 to bylo 6.282, v roce 2015 již 18.306 a v roce 2016 22.143. Souviselo to i s rozšířením prostoru, na kterém mohli operovat. V podstatě se policejní vyšetřovatelé z ÚOOZ ale mohli dostat blíže k samotným epicentrům výbuchů nejdříve 2. února 2016. Přímo k samému prvnímu epicentru se dostali až 28. června a ke druhému 1. prosince stejného roku, když tam již byl vstup bezpečný. Vyšetřování výbuchu se dlouho vedlo jako nešťastná náhoda nebo selhání lidského faktoru a v této podobě pokračovala do roku 2021. Po zvážení nových stop a argumentů vyšetřovatelé tyto verze zavrhnuli a výbuch ve Vrběticích začali vyšetřovat jediné jako akt terorismu, provedený příslušníky ruské GRU.

Podle svých vlastních informací policejní pyrotechnici v rámci celé ČR roce 2016 vyjeli celkem k 1.708 případům. Z toho bylo 1.555 výjezdů k nálezům munice a výbušnin, 137 výjezdů k nálezům podezřelých předmětů a nástražných výbušných předmětů a 16ti anonymním oznámením. I přes opakované teroristické útoky v zahraničí s použitím výbušnin, došlo v České republice k poklesu počtu výjezdů policejních pyrotechniků.

K tomu všemu přibylo několik organizačních změn. Hned na začátku roku, tedy k 1. lednu 2016 byla provedena reorganizace bezpečnostního školství Ministerstva vnitra. Z její sestavy byly vyčleněny vzdělávací zařízení Policie ČR, které se tím změnilo v organizační články Útvaru policejního vzdělávání a služebné přípravy. Vzdělávacích zařízeních bylo celkem šest: Brno, Holešov, Pardubice, Praha – Ruzyně, Praha a Jihlava. U Ministerstva vnitra ČR působil obor bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání. Řídí Vyšší policejní školu a Střední policejní školu MV v Praze, Vyšší policejní školu a Střední policejní školu MV v Holešově a Policejní akademii ČR v Praze, institucionálně podporuje další složky. Útvar i odbor spolupracují s agenturou Evropské unie CEPOL, která podporuje spolupráci v oblasti prosazování práva prostřednictvím vzdělávání a výcviku, a to na evropské i mezinárodní úrovni. Její oficiální název zní „Agentura Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva“. Agentura byla zřízena nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2219 ze dne 25. listopadu 2015 a sídlí v Budapešti, Maďarsku.

V únoru pak začal jiný boj, a to o vytvoření centrálního registru účtů, což mělo vést ke zvýšení výběru daní a získání dalšího účinného prostředku likvidace daňových podvodů. Opozice reagovala označením ČR za dohlížitelství stát, ale vládě se 10. února v Parlamentu ČR povedlo návrh zákona o elektronické evidenci tržeb (EET) schválit, zatím pro hotely a restaurace. Návrh zákona nakonec podepsal 30. března i prezident ČR Miloš Zeman. Zákon č. 112/2016 Sb. měl platnost od 13. dubna, účinnosti nabyl 1. prosince 2016. Systém měl evidovat všechny platby, což poměrně omezovalo platby mimo pokladnu a svým způsobem i práci na černo. V dalším období byl jeho záběr rozšiřovaný a opoziční strany se v předvolebním boji v roce 2021 netajily tím, že ho v případě svého vítězství okamžitě zruší. Stalo se tak 9. března 2022, kdy vláda Petra Fialy podala návrh na jeho zrušení. Poslanecká sněmovna tento návrh 22. listopadu schválila a EET k 31. prosinci 2022 přestala existovat.

Spolu s tím se rovněž v únoru 2016 objevil návrh vytvořit tzv. protihazardní Kobru, která by měla bojovat proti nelegálnímu hazardu a tajným hernám, zejména kvízomatům, kterými se majitelé heren snažili nahradit zakázané herní automaty. Nelegální příjmy z tohoto druhu trestné činnosti měly podle zakladatelů nové Kobry dosahovat stovky milionů ročně. Vadila i nulová ochrana hráčů mladších 18 let. Orgány protihazardní Kobry se měly zaměřit na nelegální herny, maskující se jako V.I.P. kluby nebo tzv. soukromé kluby a hrací automaty, fungující pod maskou již zmíněných kvízomatů či slevostrojů. Ministerstva vnitra a financí 30. června v tomto směru podepsaly Dohodu o společném týmu specializovaném na boj proti nelegálnímu hazardu, který měl být obdobou úspěšné spolupráce obou ministerstev v boji proti daňové kriminalitě známé jako Daňová kobra. Tým, který se skládal ze zástupců Policie ČR, Celní správy a Finanční správy, zahájil svou činnost okamžikem podpisu a svou pozornost zaměřil na potírání nelegálního hazardu.

„Dnešek je začátek cesty k efektivnímu potírání hazardu, rychlému a bez zbytečných formalit,“ řekl k tomu ministr financí A. Babiš. „Přeji protihazardní Kobře, aby svůj obrovský potenciál využila stejně dobře, jak se to podařilo kobře daňové... Daňové úniky nelegálů, které se mohou pohybovat v řádech stovek milionů, jsou pro nás nepřijatelné.“

Rozmach migrace vyvolal uvnitř naší společnosti rozporuplné odezvy a emoce, podporované vlnou terorismu, která se roztekla západní Evropou. Část obyvatel si postavila rovnítko mezi emigrací a terorismem, na migranty se dívala jako na kořistníky, parazitující na dopadech válek a ozbrojených konfliktech ve světě. Jiná část pokládala islámské atentáty za pouhé vybočení z normálu, které podle nich se samotnou migrací neměly nic společného a v migrantech nešťastné oběti válek, jimž je zapotřebí pomoci. Oba základní proudy však nebyly jednolité, a měly mnoho odstínů nebo stupňů projevů. Odpůrci přijímání migrantů

viděli velkou hrozbu ve prosazení systému jejich přerozdělování v rámci států EU, oč se snažily její špičky. Tento antagonismus vedl k několika větším, nebo menším demonstracím příznivců a odpůrců příchodu emigrantů na naše území. Na několika místech zasahovala pořádková policie, aby demonstranty odlišných názorů od sebe oddělila, přičemž aktivně vystupovali členové antikonfliktních týmů. Největší demonstrace pod mnoha názvy se udály v Praze 6. února 2016. Účastnilo se jich kolem 10.000 lidí, nejvíce od dubna roku 2012, a pořádek zajišťovala tisícovka policistů, která situaci převážně zvládla. V podstatě ale šlo o několik na sebe navazujících demonstrací.

Ve 13,00 hod. se začalo shromáždění Za naši kulturu a bezpečnou zem a Národní demokracii na Vítězném náměstí (svolavatel L. Hašková - Hrozba islamizace ČR, Česká suverenita). Ve 13,15 hod. začalo na Pohořelci shromáždění Za otevřenou a tolerantní Evropu proti rasismu a xenofobii (Jan Cemper) a shromáždění za Evropu beze strachu a nenávisti (F. Schneider). O 14,15 hod. se na pochod vydali demonstranti z Vítězného náměstí a mířili na Hradčany. Účastnilo se ho kolem 500 odpůrců islámu, české vlády a Evropské unie. Za skandování hesel směřovali přes Brusnici a Nový svět na Loretánské náměstí. V čele průvodu šel předseda krajně pravicové Národní demokracie Adam B. Bartoš, jehož hnutí tento protest svolalo. Účastníci cestou skandovali hesla, například Svobodu vám nedáme, Nic než národ, Multikulti nechceme nebo Sobotka je zrádce. Před průvodem jela policejní auta, která postupně zastavovala dopravu. Na akci dohlížely desítky policistů. Účastníci pochodu nad hlavami mávali národními vlajkami, často měli na oblečení třeba národní trikolóry nebo obrázky s přeškrtnutými mešitami. Samotný pochod se obešel bez incidentů. Při proslovech v závěrečné fázi demonstrace ve 14,24 hod. však byl jeden z účastníků zatčen, když vytáhl pistoli na poplašné náboje a párkrát vystřelil do vzduchu.

O 13,30 hod. začalo na Malostranském náměstí shromáždění s následným protestním pochodem Protestní pochod proti pevnosti Evropa (M. Polák), který se ve 14,30 hod. vydal vzhůru ke Pražskému hradu.

Ve 14,00 hod. ve spodní části Václavského náměstí konala demonstrace Svoboda a přímá demokracie Tomia Okamury za účasti kolem 1.500 lidí. Byla svolána se pod heslem Ne nelegálním migrantům, ne radikálnímu Islámu, ne EU. Policie odhadla počet účastníků na 1.200, organizátoři na více než dvojnásobek. Účastníci požadovali demisi vlády, předčasné volby, referendum o vystoupení z Evropské unie či nulovou toleranci vůči imigrantům. Demonstrace se obešla bez incidentů, tedy i bez nutnosti policejního zásahu.

Po 14,00 hod. se na Hradčanském náměstí začali scházet účastníci demonstrace Blok proti Islámu, která měla začít v 15,00 hod. Mezi nimi a jejich odpůrci začaly při

přechodu Nerudovy a Zámecké ulice vznikat první konflikty, ale zatím se nic velkého se nedělo. Ve 14,33 hod. se proti demonstrantům z Malostranského náměstí, postupujícím po Nerudově a Thunovské ulici vydala skupina jejich radikálních odpůrců. Okamžitě bylo voláno po posily Speciální policejní jednotky (SPJ). Útočící skupinku tvořilo 20 až 30 osob. Ke srážce došlo ve 14,34 hod. na rohu Thunovské a Zámecké ulice. Obě skupiny na sebe křičeli, začaly házet kamení a lahve. Policie je nejdříve ve spolupráci s antikonfliktním týmem od sebe oddělila, následně o 14,39 hod. útočící skupinku vytlačila do zúžení Thunovské ulice a konflikt tím skončil. Demonstranti se poté vrátili na Malostranské náměstí.

V 15,00 hod. začala hlavní demonstrace na Hradčanském náměstí, které se účastnilo kolem sedm tisíc lidí. Akci svolal Blok proti islámu a hnutí Úsvit. Policie na Hradčanském náměstí zadržela několik lidí, mimo jiné muže, který si přinesl velkou sekuru, nebo dalšího, který se s policisty začal prát. Samotná demonstrace se obešla bez incidentů. Kolem 15,00 hod. se měli někteří demonstranti dostat do konfliktu s vozem ČRo. Jeho vedení konflikt později popsalo následovně: „Dneska se nám na Hradčanském náměstí snažili dobýt do přenosového vozu někteří demonstranti. Trískali do oken a rvali za dveře. Jednomu se to dokonce podařilo a sahal po technice. Další nás odpojili od elektrocentrály. Když jsme požádali policisty o pomoc, řekli nám, cituji: «Můžete si za to sami, protože lžete, najměte si svojí vlastní ochranku»“. Incident byl policii nahlášený až o 15,30 hod.

O 16,30 hod. na Malostranském náměstí, kam se účastníci pochodu ze Zámecké ulice vrátili, začala společná demonstrace organizací J. Cemper a M. Poláka, tedy i účastníků demonstrace na Pohořelci. Mezitím demonstrace na Hradčanském náměstí skončila. Část demonstrantů se stáhla k Úřadu vlády, kde začala demonstrace podporovatelů premiéra B. Sobotky a dostali se s nimi do menších konfliktů. Policisté je museli opět od sebe oddělit.

O 19,00 hod. byl již klid, ale o 19,28 hod. bylo oznámené napadení objektu Kliniky na Žižkově, obsazeného anarchisty pomocí zápalných lahví a na místo byla vyslaná Speciální pořádková jednotka, Pohotovostní motorizovaná jednotka a příslušníci SKPV. Mluvčí pražských policistů Jan Daněk Radiožurnálu řekl, že policie během dne zajistila celkem 13 osob. „Tyto osoby byly zajištěny pro přestupkové jednání. Většinou se jednalo o to, že neuposlechly výzvy policistů. Jedna osoba byla zadržena, a to pro podezření ze spáchání trestného činu.“ V „odvetě“ ultralevicová skupina Síť revolučních buněk podpálila v neděli 14. února 2016 na Praze 4 v ulici Nad Úpadem dvě policejní auta.

Dílčí demonstrace se konaly také v Brně, na severní Moravě, Středočeském a Ústeckém kraji. Celkově se proti islámu a imigrantům protestovalo na 60 akcích.

Přes korektní zákrok policie se objevila její kritika, dokonce nepravdivá tvrzení, že v Thunovské ulici pochod antiislámistů a antievropanů napadla skupina policistů, maskovaných jako ultralevicoví aktivisté! Ke kritice se ostře připojil ministr spravedlnosti R. Pelikán. Za zasahující policisty se postavil policejní prezident T. Tuhý, který ale přesto přislíbil, že inspekce vše prošetří. Stejného názoru byl i ministr vnitra. Inspekce záležitost prozkoumala, ale dospěla k závěru, že policisté se žádného pochybení nedopustili. Incident s rozhlasovým vozem nezachytila ani jedna kamera, ani jeden fotoaparát. Dokonce rozhlasoví pracovníci ani jen nedovedli popsat podobu policistů, u kterých hledali pomoc.

Celý postup policie se probíral jak na Policejním presidiu, tak na KŘP hl. města Prahy a v obecní rovině byl schválený. O věci se okrajově mluvilo i na zasedání Bezpečnostní rady státu 17. února 2016. Hlavním problémem k diskusi ale byly dokumenty, spojené s bojem proti terorismu: Analýza hrozeb pro Českou republiku, Návrh opatření k zvýšení bezpečnosti na mezinárodních letištích v České republice a Zhodnocení možností trestního postihu činnosti zahraničních bojovníků, tedy osob, které odešli bojovat do Sýrie e Iráku na straně tzv. Islámského státu.

Boj proti terorismu se táhl jako červená nit celým rokem 2016. Opakovala se protiteroristická cvičení, zejména na jižní linii naší hranice, ale stejně tak cvičení prověřující naši schopnost mimořádného přijetí vyššího počtu migrantů na území ČR. Po uzavření tzv. balkánské cesty, policejní experti pracovali na odhadu nových převaděčských tras, které by případně vedly přes území ČR. To předpokládalo zpřísnit ostrahu na česko-slovenské hranici. Novelu zákona o ochraně státních hranic 14. dubna schválila Sněmovna Parlamentu ČR a poslala ji do Senátu. Novela byla po schválení Senátem do Sbírky zákonů zařazena pod č. 191/2016. Zákon byl definitivně schválený 25. května, do planosti vstoupil 17. června a do účinnosti 1. srpna tohoto roku. Schválená novela dokonce odevzdala ministerstvu vnitra pravomoc nařídit bez prodlení uzavření problematického hraničního přechodu, nebo zavést kontroly na státní hranici. Jednalo se o odst. 3 paragrafu 6 a odst. 1.4 paragrafu 12 tohoto zákona:

§ 6 Uzavření hraničního přechodu

(3) Ministerstvo rozhodne o uzavření hraničního přechodu také tehdy, pokud provozování hraničního přechodu představuje vážné ohrožení vnitřního pořádku, bezpečnosti, obrany státu nebo života a zdraví osob.

§ 12 Mimořádné opatření ministerstva

(1) V případě bezprostřední vážné hrozby pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost může ministerstvo mimořádným opatřením dočasně znovu zavést ochranu vnitřních hranic. Mimořádné opatření ministerstva je opatřením obecné povahy.

(2) Mimořádné opatření ministerstva stanoví časový a územní rozsah dočasného znovuzavedení ochrany vnitřních hranic a způsob provádění ochrany vnitřních hranic.

(3) Mimořádné opatření ministerstva může dále stanovit, že vnitřní hranice lze překračovat pouze v místě a v době v něm určených.

(4) Odpadnou-li důvody pro dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic podle odstavce 1, ministerstvo mimořádné opatření zruší opatřením obecné povahy.

(5) Mimořádné opatření ministerstva pozbývá platnosti nejpozději 5 dnů ode dne nabytí jeho účinnosti.

V pondělí 14. března pořádková policie uskutečnila jednodenní velkou kontrolní akci v oblasti železniční dopravy s názvem 24 Blue-rad. Zúčastnilo se jí 2.719 policistů, kteří zkontrolovali přes 10.000 lidí, více než 2.000 nádraží, 1.248 osobních a 356 nákladních vlaků. V její průběhu zadrželi jedenáct nelegálních migrantů, mezi kterými byli Íránci, Pákistánci nebo třeba občan Maroka. Většinu z nich odvezli do záchytných zařízení a zahájili s nimi řízení o vyhoštění. Zadrželi i slovenského občana, který byl již jednou z České republiky vyhoštěn. „V minulosti za protiprávní činnosti, které v České republice páchal, dostal správní vyhoštění. I přesto se do České republiky vrátil a dopouští se tak trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí,“ oznámil šéf pořádkové policie Martin Hrinko. V rámci kontroly policisté odhalili i víc než 150 přestupků na přejezdech. Šlo hlavně o chodce, kteří je přecházeli na červenou.

Jen pár dní předtím – 8. března, se v budově Českého muzea hudby, ve kterém kdysi sídlili Četnické velitelství, uskutečnil 3. Den služby pořádkové policie, který se od 4. března 2014 každoročně v přibližně stejné době. Byl připomínkou dne, ředitel Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia ČR Martin Hrinko v budově Muzea Policie ČR převzal standartu služby pořádkové policie. Při této příležitosti jsou pravidelně oceňováni a vyznamenáváni zasloužilí příslušníci této služby. Tato akce od roku 2017 nesla název Významný den služby pořádkové policie.

Vše se ještě více vyostřilo po teroristických útocích v Bruselu 22. března 2016, kdy se skupina tří sebevražedných teroristů odpálila na dvou místech. Čtvrtému atentátníkovi se naštěstí nepovedlo svou nálož aktivovat. Celkem zahynulo 34 lidí a skoro 350 bylo zraněných. Ministr vnitra okamžitě vyhlásil 1. stupeň ohrožení terorismem, který vláda svým usnesením č. 261 ještě téhož dne potvrdila. Do ulic vyslala zvýšené počty policistů,

kteří ještě v ten samý den doplnilo v Praze 350 vojáků 4. brigády rychlého nasazení AČR, s páskou s nápisem Policie na rukávech. Vojáci, kteří s policisty vyrazili do ulic 23. března dopoledne, obdrželi všechna práva policistů, včetně práva zkontrolovat každého podezřelého, nebo jeho zavazadla. Policii v Brně a Ostravě posílily dvě stovky vojáků, čímž se počet nasazených vojáků zvýšil na 550. Délka nasazení vojáků byla plánována na dva měsíce. Zvýšená pozornost byla zaměřena na ochranu pražského Metra, ale také Letiště V. Havla, kde se počítalo s investicí 200 miliónů na zlepšení jeho bezpečnostních opatření, a na místech zvýšené koncentrace lidí. Posílila se i ochrana židovských institucí. O ukončení činnosti smíšených hlídek vláda rozhodla až 23. května 2016. Ale od příštího dne 24. května, byl vyhlášený první stupeň ohrožení terorismem, kterým v podstatě trvá až do současnosti.

Na tento útok měla přinést odpověď antiislámistů, kteří na sobotu 26. března svolali demonstraci na Václavské náměstí. Účastnilo se jich podle odhadů policie kolem 200-300 osob, přítomní novináři uvedli, že demonstrantů bylo „několik set“. Na pořádek dohlížela pořádková policie, včetně speciální policejní jednotky. V jejím průběhu, ale hlavně po ní došlo k několika potyčkám mezi policisty a demonstranty, přičemž byl zatčený předseda strany Národní demokracie Adam B. Bartoš, který vyzýval k potrestání nejvyšším trestem politiky, kteří se laxně stavějí k imigrantům: „To už není jenom nějaká liknavost nebo neschopnost vlády, to už je vědomé budování rozvratu země. To je vlastizrada. To je vlastizrada, která musí být potrestána trestem nejvyšším.“

Odpoledne byli zatčeni další čtyři demonstranti, které večer policie propustila. Při potyčkách ale bylo zraněno pět policistů. Demonstranti z Václavského náměstí se totiž pokoušeli Jindřišskou ulicí pochodovat k sídlu sociální demokracie v Hybernské ulici a policie jim v tom zabraňovala. Uzavřela i Krakovskou a Bartolomějskou ulici.

Největší nasazení policistů v prvním pololetí roku 2016 bylo však spojeno s ochranou bezpečnosti čínského prezidenta Si Ťin-pchinga (Xí Jinpínga), v průběhu jeho návštěvy ČR ve dnech 28. – 30. března 2016. Stalo se tak krátce po teroristickém útoku v Bruselu 22. března a vyhlášení prvního stupně ohrožení terorismem v ČR. Již toto samotné posílilo hlídky v ulicích Prahy. Navíc, Policie ČR vyhlásila bezletové zóny nad Pražským hradem, Úřadem vlády ČR a zámkem v Lánech. Respektovat bezletové zóny byli povinni taktéž zástupci médií a zákaz letu v těchto oblastech platil i pro drony a jiná obdobná zařízení. Policie upozornila, že „Výskyt dronu v bezletové zóně může být chápán jako bezprostřední ohrožení bezpečnosti chráněných osob a policisté budou při eliminaci tohoto rizika postupovat v souladu se zákonem...“

Na zajištění bezpečnosti prezidenta Čínské lidové republiky se budou podílet stovky policistů jak z Útvaru pro ochranu ústavních činitelů a Útvaru pro ochranu prezidenta ČR tak i dalších specializovaných útvarů s celorepublikovou působností a z jednotlivých Krajských ředitelství policie. V rámci bezpečnostního opatření je připravena poskytnout podporu také Letecká služba Policie ČR a členové antikonfliktního týmu.

Bezpečnostní opatření, které realizujeme v souvislosti se státní návštěvou čínského prezidenta, si vzhledem k jeho programu na území ČR vyžádá i některá krátkodobá omezení zejména v okolí míst, kde se čínská hlava státu bude účastnit oficiálních akcí. Vzhledem k plánovanému programu čínského prezidenta na území České republiky, se jistá omezení dotýkají především území hlavního města Prahy a části Středočeského kraje...

Ke krátkodobým dopravním omezením může docházet na trasách přesunu kolon s chráněnými osobami. Tato omezení však zcela jistě nezpůsobí zásadní dopravní komplikace.“ Policie současně ohlásila dočasná omezení silničního provozu, výluky MHD i uzavírky lokalit, veřejných prostranství, památek, zejména v centru metropole. Stejně také upozornila, že součástí opatření budou i standardní policejní kontroly, zaměřené na oprávněnost vstupu konkrétních osob do vyhrazených prostorů. Policie postupovala poměrně ostražitě, protože dostávala informace, že návštěvu hodlá část Pražanů využít na akce podpory Tibetu, což bylo v rozporu se tehdejší společenskou objednávkou.

Každý den bezpečnost prezidenta ČLR zajišťovala tisícovka policistů ze specializovaných útvarů, především z Útvaru pro ochranu prezidenta ČR a Útvaru pro ochranu ústavních činitelů, ale stejně také z Krajských ředitelství policie. V pohotovosti byla Letecká služba PČR a Poříční oddíl KŘP hlavního města Prahy. Celkové náklady na ochranu dosáhly výše 16 miliónů korun. Někteří policisté byli posléze kritizováni kvůli zabavování tibetských vlajek, dva dokonce za to, že 30. dubna 2016 v budově FAMU neoprávněně intervenovali za odstranění takovéto vlajky z okna budovy. V úterý 29. března 2016 skupina policistů, hlídajících přístupy k Hradčanskému náměstí odmítla vpustit české demonstranty v čele s M. Kalouskem, hodlající proti této návštěvě protestovat. Mezi příznivci a odpůrci čínského prezidenta následně došlo na Malé straně k několika potyčkám a slovním útokům.

Pro Ochranou službu Policie ČR patřil tento rok k poměrně vypjatým. V jeho průběhu zajistila celkem 240 bezpečnostních akcí, z toho 81 bylo zahraničních delegací.

Na začátku jara se opět objevil problém platů policistů. Podle představitelů policejních odborů, po celoplošném snížení platů policistů v tarifní složce o deset procent v roce 2010, což v praxi měsíčně představovalo kolem 3.000 korun, se někteří policisté

dostali až na kraj bankrotu a části z nich dokonce hrozí exekuce. Z průměrného platu 31.000,00 Kč totiž nestíhali splácet různé půjčky, které si vzali ještě před tímto snížením. Špatně na tom byli především mladí a nastupující policisté. Jejich platy byly podle odborářů nižší než v obchodních řetězcích. V nové situaci odbory požadovaly vrátit platy na původní úroveň, zvýšit je tedy o deset procent zkrácených v tarifu. V řadách policistů se již v lednu objevil názor zvýšit platy o 1-2 %, později o 3 % a nakonec i více. S růstem platů o 3 % u vybraných kategorií státních zaměstnanců vyslovil 16. dubna 2016 předběžný souhlas i ministr financí A. Babiš a zdálo se, že alespoň něco je na dobré cestě. Rozhovory ale jen pokračovaly.

V úterý 1. března 2016 ministr vnitra Milan Chovanec a policejní prezident Tomáš Tuhý jednali i o platech policistů s odborovými organizacemi, konkrétně se zástupci Nezávislého odborového svazu Policie ČR a Unie bezpečnostních složek. Domluvili se na vytvoření pracovní skupiny složené ze zástupců Ministerstva vnitra, Policejního prezidia, Nezávislého odborového svazu a Unie bezpečnostních složek. Tato pracovní skupina měla během tří měsíců připravit návrhy opatření, která by mohla být v resortu realizována (např. návrhy změn některých předpisů, směrnic či pokynů uvnitř resortu). V oficiálním sdělení ministerstva vnitra bylo uvedeno: „Na schůzce se mimo jiné hovořilo o otázce odměňování příslušníků bezpečnostních sborů. Dále pak zástupci policejních odborů připomněli závazek uvedený v koaliční smlouvě, který se týká prosazení systémové změny v proplácení přesčasů. Tedy, aby se povinnost sloužit ročně 150 hodin bez nároku na odměnu či náhradní volno vztahovala jen na zákonem vyhlášené krizové stavy a mimořádné události.“

Boj s terorismem byl hlavní námětem dalšího zasedání Bezpečnostní rady státu, která se uskutečnila 18. dubna 2016, BRS projednala: Zprávu o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2015 (ve srovnání s rokem 2014); Zprávu o extremismu na území České republiky v roce 2015; Vyhodnocení plnění Koncepce boje proti extremismu v roce 2015 a Koncepce boje proti extremismu pro rok 2016; Legislativní návrhy v oblasti vnitřní bezpečnosti a Protiteroristický balíček. Dále zahájila projednávání Modelu dodatečných bezpečnostních opatření pro případ zvýšené úrovně hrozeb v civilním letectví; Zprávy o stavu kybernetické bezpečnosti České republiky za rok 2015 a Informace o plnění úkolů vyplývajících z Koncepce rozvoje schopností Policie České republiky vyšetřovat informační kriminalitu. Tak velké množství závažných materiálů BRS nestihla v rámci svého programu projednat, takže část diskuse bylo přenesena na její další zasedání 20. července 2016

V souvislosti s hrozbou terorismu požadovalo velení policie nákup zbraní pro prvosledové hlídky a specializované jednotky ve výši 46 miliónů korun. Vládní letadla měla být doplněna pancíři. Ministerstvo vnitra se dále začátkem května 2016 rozhodlo zřídit specializované Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám (CTHH). Mělo mít kolem 30 odborníků, stažením několika menších oddělení do jednoho celku, které mělo pracovat v struktuře ministerstva vnitra.

Termín hybridní hrozba vytvořil americký důstojník Frank G. Hoffman v roce 2005 ve své studii Konflikt v 21. století. Vzestup hybridních válek. Hybridní válku chápal jako směs konvenční války, nekonvenční války a kybernetické války, kterých byly v minulosti schopny jen celé země. Hybridní vojenské operace mohou být prováděny ozbrojenými silami státních útvarů ale i nestátními silami. Různorodé operace mohou provádět různé vojenské jednotky nebo zvláště připravení příslušníci jedné jednotky, avšak byly obecně operačně a takticky koordinovány na bojišti tak, aby působily synergicky ve fyzickém i psychologickém rozměru konfliktu. On sám ji definoval jako „kombinaci konvenčních, nepravidelných, teroristických i kriminálních metod a prostředků vedení boje zas současného působení státních a nestátních aktérů,“ přičemž se využívala celá škála prostředků - od dezinformací až po vyvolání nepokojů. „Hybridní hrozby zahrnují celou řadu různých způsobů vedení války, včetně konvenčních schopností, nepravidelných taktik a formací, teroristických činů včetně nediskriminačního násilí a nátlaku a kriminálních nepokojů.“ Slovo hybridní můžeme chápat jako prokřížený, též propletený, propojený nebo kombinovaný. V našich podmínkách je mnohdy především spojovaný s rozšiřováním záměrných fám a dezinformací.

V květnu došlo k dalšímu nasazení sil pořádkové a dopravní policie, protože se chystaly na úkol: zajistit pokojný průjezd amerických jednotek přes území ČR, který byl ohlášený na dny 27. – 30. května 2016. Tentokrát ale takovou pozornost u příznivců i odpůrců této akce jako před rokem, již nezpůsobil, což ulehčilo hladké provedení této akce. Problémem spíše byly dopady pokračujících oprav našich dálnic na jejich průjezdnost. Obdobné to bylo s průjezdem motorkářů ze skupiny Noční vlci, kteří se 3. května objevili v Brně a v sobotu 7. května v Praze, odkud přes Děčín odjeli do Německa.

V úterý 10. května 2016 teror zahrozil i v našich podmínkách. Dopoledne tohoto dne bylo na Policii ČR, ale i na jiné instituce, nahlášeno údajné uložení nástražného výbušného systému na různých místech v celé České republice. Jednalo se přibližně o desítku objektů, například magistráty či vlaková nádraží. Do akce na odhalení míst jejich umístění vyrazili stovky policistů, kteří současně pomáhali při evakuaci stovek zaměstnanců dotčených

podniků a institucí. Hlášení se ukázalo jako falešné, přesto již odpoledne tohoto dne královéhradecká policie zatkla jako autora těchto vyhrůzek 51letého muže.

To vše v situaci, kdy Evropou otřásl dva další teroristické činy, spojené s radikálními islamisty. Teroristé od začátku roku opakovaně útočili v Turecku. Při sérii útoků v Istanbulu a Ankaře zahynuly od začátku roku nejméně desítky lidí. Nejničivější z nich se udál 28. června na Atatürkově letišti v Istanbulu. Při sérii výbuchů tu zahynulo 45 lidí a dalších skoro 250 bylo zraněno. Proběhly pouze dva týdny a pár dní, když byl tady atentát další. V den státního svátku Francie – výročí pádu Bastilly, tedy 14. července, atentátník Mohamed Lahouaiej Bouhlel najel nákladním autem do davu oslavujících lidí. Zahynulo 85 lidí, na dvě stě jich utrpělo zranění. Obě tyto události našly svůj odraz i v ČR a projevily se dalšími demonstracemi proti radikálnímu islamismu. Do ulic opět vjely posílené hlídky a pořádková policie opět měla práci.

V roce 2016 bylo navrženo a projednáno několik novel zákonů, které dílčím způsobem novelizovaly i zákon o Policii ČR. Jednalo se o zákon č. 318/2016 Sb. o evidenci obyvatel a rodných číslech, který byl sice schválený již 7. prosince minulého roku, ale účinnost nabyl 1. lednem 2016 a zákon č. 51/2017 Sb. o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích přijatý 8. února a zákon č. 188/2016 Sb., přijatý 15. června 2016. o změnách v souvislosti s přijetím zákona o hazardních hrách a zákona o dani z hazardních her

Další zákony pomohly Policii ČR pomoci v její boji proti kriminalitě. V pátek 1. července Sněmovna ČR schválila návrh zákona o zřízení Centrální evidence účtů. Cílem navrhovaného zákona bylo napomoci v boji s daňovými úniky a financování terorismu. Registr měla vést Česká národní banka, ale bez toho, že by obsahoval údaje o zůstatcích na kontech. Oprávněné orgány, včetně Policie ČR by do něj mohly nahlížet se souhlasem státního zástupce, finanční a celní správy. Tento návrh již v minulosti projednávala vláda Petra Nečase (ODS), nebyl však schválen hlasem tehdejšího ministra vnitra Jana Kubiceho. Po projednání v Senátu a podpisu prezidenta byl do Sbírky zákon, zařazený pod číslem 300/2016 Sb., částka 117/2016. Platnost nabyl 21. září 2016 a účinnost 6. října 2016. Kromě orgánů činných v trestním řízení měly právo žádat údaje z této evidence orgány Finanční správy, Celní správy, zpravodajské služby, ale i „orgán vykonávající působnost úřadu pro vyhledávání majetku z trestné činnosti v České republice podle předpisu Evropské unie upravujícího spolupráci mezi úřady pro vyhledávání majetku z trestné činnosti.“ (Šlo o Rozhodnutí Rady 2007/845/SVV ze dne 6. prosince 2007 o spolupráci mezi úřady pro vyhledávání majetku z trestné činnosti v jednotlivých členských státech v oblasti

vysledování a identifikace výnosů z trestné činnosti nebo jiného majetku v souvislosti s trestnou činností.).

V úterý 12. července 2016 vláda schválila návrh zákona na ochranu oznamovatelů korupce (tzv. whistleblowerů), který měl zamezit jejich pronásledování na pracovištích. Zákaz postihu měl být zavedený v sedmi formách, např. v zákoníku práce či zákonu o státní službě. Vytvoření samostatného zákona bylo jeho předkladatelem odmítnuto. Tento návrh nikdy schválený nebyl a ČR se ho ve výrazně pozměněné formě dočkala až v roce 2023.

V létě odborové organizace sepsaly petici Za personální a sociální stabilizaci bezpečnostních sborů. Požadovaly v ní především zvýšení mezd v bezpečnostních složkách. Podle vládního návrhu by měli policisté a hasiči dostat přidáno o 5 procent, což bylo podle odborů málo. Platy spojovaly s rostoucím podstavem v některých regionech ČR a celorepublikových útvarech. Tak např. u Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy byl podstav kolem 300 policistů a vznikaly reálné obavy, že se do konce roku zvýší až na 600 policistů. Přitom vedení resortu a Policie ČR bojovalo o zvýšení stávajících tabulkových míst v počtu 4.000! Otázkou bylo, jak budou zaplněné v situaci, kdy se nenaplněly ani ty současné. Přitom předpokladem přijetí nových policistů v mnohém záleželo i na výši jejich platů, zejména toho nástupního. „Potřebujeme naše sbory posílit, potřebujeme vychovat odborníky v oblastech, kde se bezpečnostní hrozby vyvíjí a mění. Jak ale máme nalákat nové kolegy? Nábör nových příslušníků nemůže být úspěšný, pokud nabízené nástupní platy jsou pod úrovní nabídek pro nové zaměstnance obchodních řetězců,“ uvádělo se v petici.

V půlce září předseda Unie bezpečnostních složek Zdeněk Drexler uvedl, že pětiprocentní zvýšení nestačí ani na dorovnání mezd, protože z něj ubrala postupná inflace. Obě bezpečnostní odborové organizace proto požadovaly nárůst mezd o 10 procent. Vyslovily při tom naději, že jejich petici do konce září podepíší všichni členové bezpečnostních sborů. Pokud policejní prezident Tuhý jejich požadavky nepodpoří, odboráři svolají protestní akci. Policejní prezident Tomáš Tuhý ale v písemném prohlášení uvedl, že vedení policie podle něj už kroky pro zlepšení situace podniklo a „dosáhlo v této oblasti úspěchů, které bychom ještě před několika lety považovali za nereálné. Od nástupu do funkce jsem investoval velké množství energie a osobní zainteresovanosti abych tento stav pozitivně změnil. To se daří, a představitelé ministerstva vnitra a vlády našim argumentům naslouchají a také se snaží jim vyhovět.“

S finančním zajištěním všech těchto plánů, včetně investičních, to ale počátkem roku bylo horší, protože ministr financí A. Babiš jako maximum deficitu rozpočtu na rok 2017

rozhodně požadoval maximální hranici 60 miliard korun. Již na tom začaly další konflikty, které vrcholily v květnu a červnu 2016 a hodlaly se pronést do dalších měsíců. V dubnu 2016 jednotliví ministři tlačili na růst rozpočtových výdajů, čemuž se ministerstvo financí bránilo. Ekonomický vývoj ale ukázal, že to možné je. Státní rozpočet na rok 2016 totiž skončil přebytkem 61,8 miliard korun. Příjmy státu – 1.281,6 mld. korun byly poprvé od roku 1995 vyšší než jeho výdaje 1.219,8 mld. korun. Pozitivní vývoj již v průběhu roku umožnil zvyšovat výdajové položky státního rozpočtu. Původní výdaje Ministerstva vnitra byly v létě upraveny na částku 60.323.722.000,00 korun. Výdaje samotné Policie ČR na sumu 32.492.587.000,00 korun, a i další výhled vývoje rozpočtu byl optimistický. To právě koncem roku 2016 rozvázalo ruce vedení resortu a Policie ČR, aby právě v této době realizovalo všechny své plány a nákupy v tomto směru.

Události a vášně kolem únorové demonstrace, ale i dalších, vedly k tomu, že Sněmovna 6. května 2016 zamítla návrh novely zákona, který by částečně povoloval zahalení obličeje v průběhu demonstrací. Ve stejný den schválila novelu zákona o přestupcích, který zaváděla skutečně vysoké finanční pokuty za urážky úředníků nebo policistů. Vzápětí vláda schválila návrh novely zákona o právu policie odebrat zbraň nebezpečným lidem přímo u nich doma. O přijetí všech těchto dokumentů se ve Sněmovně a Senátu rozhořel dost prudký boj, i když mnozí představitelé politického spektra např. po hromadné vraždě v Uherském Brodě 24. února, za přijetí takového zákona doslova horovali.

Na oslavách Dne vítězství 8. května se poprvé představila nově vzniklá čestná jednotka policie ČR. Tvořilo ji celkem 32 příslušníků z řad Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby a Pohotovostní motorizované jednotky Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy. Na výcviku této jednotky se podílela Armáda ČR. Policisté zařazení v čestné jednotce tuto službu vykonávají nad rámec svých běžných služebních povinností.

Další posílení Policie ČR viděli i ve zformování speciální policejní jednotky pro zahraniční mise. Měla podléhat cizinecké policii, tvořit si mělo 181 příslušníků a její jednotlivé části měly být umístěné v Praze, Brně, Ostravě a Pardubicích. Její vznik byl oznámený počátkem května 2016, spolu s informací, že rozpočet Ministerstva vnitra a Policie ČR se vznikem této jednotky již počítá.

V tomto směru se navazovalo na praxi roku 2015, kdy na posílení místních oddílů pohraniční policie nebo stráží odešli skupiny policistů z ČR, aby se jejich příslušníci střídali v pravidelných intervalech. Akci zajišťoval Odbor mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia ČR. Začalo to Maďarskem, kam po podepsání příslušné dohody

s maďarskou policií, odešla 1. listopadu 2015 první skupina českých policistů, aby sloužila v okolí města Szeged. Ve dvanáctihodinových směnách policisté, zejména příslušníci cizinecké policie ČR, střežili přímo prostor u hraničního plotu, a to jak v pěších hlídkách, tak ve vozidlech. Kromě přímé ostrahy hranice hlídkovali i v širším pásmu podél hranic a pátrali po nelegálních migrantech, kteří překonali hraniční plot. Skupina měla být vystřídána po šesti měsících služby. Stalo se tak 9. listopadu, kdy ale současně odjela další dvacítko našich policistů na Slovinsko, do oblasti měst Dobova a Obrežie, se stejným úkolem. Další kontingent odjel do Maďarska a Slovinska 15. prosince a na místě zůstal 29. ledna 2016.

Policisté z České republiky od začátku roku 2016 pomáhali zvládat další vlny běženců jak ještě nějaký čas v Slovinsku, tak v Makedonii, kam odešli 20. června 2016, ale i na řeckém ostrově Lesbos, kam odletěli pomáhat již 29. dubna 2016. Celkově v roce 2016 odjely do Maďarska dva kontingenty po 40 policistech do Maďarska, čtyři po 20 policistech do Slovinska šest po 27 policistech do Makedonie. A 31. října odjela skupina našich policistů i do Srbska. Současně naši policisté školili policejní odborníky na Ukrajině a v Iráku. V rámci organizace Evropské pohraniční a pobřežní stráže FRONTEX sloužili v deseti krajínách Evropy. V létě – 4. července, odjely dvě skupiny našich policistů do Chorvatska a Bulharska, odkud se vrátily 24. listopadu. FRONTEX je evropská agentura určená pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států EU se sídlem ve Varšavě. Celkově byla činnost Policie ČR pozoruhodná. Její dokument k tomu uvádí: „V roce 2016 jsme realizovali 157 individuálních vyslání na všechny 3 druhy vnějších hranic EU (pozemní, vzdušné i mořské). Naši policisté působili v rámci uvedených operací v celkem 8 zemích EU (Itálie, Řecko, Maďarsko, Polsko, Německo, Španělsko, Francie a Bulharsko).“

Naše pomoc a pozornost směřovala i na Ukrajinu. Zde od úterý 14. června začala realizace pilotního projektu Policie ČR zaměřeného na přípravu antikonfliktních týmů ukrajinské Národní policie. Akce se účastnilo 120 ukrajinských policistů

V průběhu celého roku pokračovaly zahraniční mise, na kterých se kromě příslušníků Armády ČR podíleli i policisté. Zejména šlo o ochranu našeho velvyslanectví v libanonském Bejrútu, kde byli nasazeni příslušníci URN-y. Jejich mise byla v červenci 2016 prodloužena o dalšího půlroku.

Významným faktorem boje proti zločinnosti, a to zejména v oblasti dopravy, krádeží aut, drogové kriminalitě a boji proti emigraci se stala dohoda o rozšíření přeshraniční spolupráce české a německé policie. Smlouva, která to umožňovala, byla sice podepsána již 28. dubna 2015, ale ratifikovaná byla až 23. srpna 2016 a vyhlášena sdělením č. 48/2016 Sb.

m. s. ze 16. září 2016. Podle ní měla česká policie právo pronásledovat pachatele až deset kilometrů do hloubky sousedního státu, tedy např. do Cvikova, Bad Schandau nebo k Hofu a německá policie naopak až do Chebu, Aše, Františkových Lázní, nebo k Děčínu. V platnost vstoupila 1. října 2016. Reagovalo se kromě jiného i na činnost řidičů, kteří přes naše území převáželi auta ukradená v SRN, do Polska. Obdobná smlouva s Rakouskem byla vyhlášena 25. dubna 2016 v Sdělení č. 20/2016 Sb. m. s. Podle jejího Článku 13 s názvem Společné kontrolní a pátrací skupiny, smíšená hlídková služba a přeshraniční pátrací akce mohly bezpečnostní orgány smluvních států za účelem odvracení nebezpečí pro veřejný pořádek a bezpečnost, jakož i předcházení a objasňování trestné činnosti, případně přestupků fyzických osob, vytvářet společné kontrolní a pátrací skupiny a provádět smíšenou hlídkovou službu. V rámci těchto forem spolupráce úředníci jednoho smluvního státu působí na území druhého smluvního státu. Úředníci jsou na území druhého smluvního státu oprávněni zjišťovat totožnost osob a zajistit osoby, které se chtějí vyhnout kontrole. Další opatření provedou úředníci smluvního státu, na jehož území se nasazení provádí, ledaže by úspěch těchto opatření byl bez zákroku úředníků druhého smluvního státu ohrožen nebo podstatně ztížen.“ Na základě odstavce 4 tohoto Článku bezpečnostní orgány smluvních států mohly spolupracovat při pátrání po pohřešovaných osobách. Další články řešily spolupráci v oblasti boje proti korupci, drogám, nelegální migraci, při předávání osob...

Přibližně ve stejném čase – Ve dnech 18.- 20. května se v Praze uskutečnila 44. Evropská regionální konference Interpolu. 168 účastníků z 56 států a 20 mezinárodních organizací diskutovalo o aktuálních problémech v trendech trestné činnosti, ochrany hranic, terorismu a dalších bezpečnostních rizik i možnosti strategického rozvoje spolupráce mezi členskými státy Interpolu i dalších organizací se zúčastní více než dvě stě delegátů, pozorovatelů a hostů z více než padesáti zemí světa. Kromě zástupců jednotlivých členských zemí Interpolu a dalších organizací se do jednání zapojí vrcholní představitelé Interpolu, policejní prezidenti několika zemí, či zástupci silových ministerstev zúčastněných zemí.

Smrákat se začalo nad protikorupčním speciálem, pro který ministr spravedlnosti R. Pelikán stále nenacházel podporu a pomalu od něj ustupoval. Podobné to bylo s celým jeho návrhem novelizace zákona o státním zastupitelství, který předpokládal provést řadu organizačních změn.

Tato obměna se ale týkala i jiných součástí a bylo nutné všechny problémy rozvoje Policie ČR formulovat v uceleném strategickém dokumentu, na které Policie ČR již řadu měsíců pracovala. Výsledný materiál dostal název Koncepce rozvoje Policie ČR do roku 2020 a počátkem června byl předložen na posouzení sněmovnímu Výboru pro bezpečnost.

Policejní prezident Tomáš Tuhý, spolu se svými náměstkyněmi, jeho hlavní záměry představil rovněž 8. června na následné tiskové konferenci.

Koncepce rozvoje, podle jeho slov, v jednotlivých oblastech policejních činností hodnotí současný stav, stanovuje cíle rozvoje a dále uvádí prostředky k jejich dosažení. Materiál byl široce diskutován uvnitř Policie ČR, s bezpečnostními experty a stejně tak se zahraničními partnery. Jeho naplňování by mělo dopomoci k plnění bezpečnostní strategie České republiky a priorit Vlády ČR v této oblasti. „V rámci tvorby tohoto koncepčního materiálu jsme se vypořádali s celou řadou návrhů na změny uvnitř Policie ČR a v potaz jsme museli brát také aktuální vývoj v oblasti nových trendů kriminality a bezpečnostních hrozeb v Evropě,“ uvedl Tomáš Tuhý v průběhu této prezentace. Důraz kladl, kromě jiného i na oblast akceschopnosti a dojezdových časů. „V případě, že bude tento materiál naplněn, bude nejpozději v roce 2020 garantován dojezd prvoinstančních hlídek k mimořádným událostem do deseti minut, stejně tak bude vyřešen adekvátní čas doletu zásahových jednotek.“

Na rok 2016 bylo vedením policie rozhodnuto ve smyslu této koncepce o rozdělení 850 systemizovaných služebních míst. Z celkového počtu 850 systemizovaných míst bylo k 1. lednu 2017 neobsazeno 61. Celkový podstav policie k uvedenému datu bylo 1.364 míst z plánovaného počtu 41.753 systematizovaných míst.

Poté se materiál dotkl nové a poměrně žhavé novinky - vzniku Národní centrály boje proti organizovanému zločinu SKPV, která měla mít za úkol zabývat se potíráním závažné hospodářské kriminality, terorismu a organizovaného zločinu. NCOZ měl vzniknout k 1. červenci tohoto roku a jeho cílem mělo být dosažení dalšího zlepšení fungování specializovaných útvarů služby kriminální policie a vyšetřování a v neposlední řadě také vytvoření kvalitních podmínek pro kriminalisty. V žádném případě, zdůrazňovalo se, nebude vznik tohoto centrálního útvaru znamenat paralýzu složek kriminální policie, naopak tento krok přináší prostor pro další rozvoj v této oblasti. „O personálním obsazení vedení tohoto útvaru je nyní předčasné spekulovat, nicméně s každým z dosavadních manažerů, kterých se zřízení a centralizace útvarů týká, ve vedení centrály počítáme,“ upozornil v této souvislosti T. Tuhý.

Nepřišlo to jako blesk z jasného nebe, i když místy to takto vypadalo.

Přelom jara a léta se totiž uvnitř Policie ČR nesl v hektickém duchu. Ve středu 11. května 2016 provedl ÚOOZ další ze svých zásahů a tentokrát zamířil na ÚOKFK, kde byl v rámci akce Bereta zatčený její pracovník Radek Holub, ale i na Celní správu, ze které byl odveden Pavel Šíma. Zatčený byl i bývalý policista z pražské hospodářské kriminálky Igor

Gáborík, který měl být hlavou celé této skupiny. Všichni tři byli obviněni z prodeje nebo nákupu utajovaných informací. Ve čtvrtek byla provedena prohlídka v kanceláři městské státní zástupkyně. Z vyšetřování, podobně jako u akce Vidkun, rozjeté 15. října 2015, byla opět vynechána GIBS, jíž vyšetřování obdobných případů ze zákona přísluší. Tato skutečnost opět vyvolala prudkou reakci ministra vnitra M. Chovance a požadoval od vedení ÚOOZ vysvětlení, proč se tak stalo. Jako důvod takového postupu byl udáván fakt, že I. Gáborík měl osobní vazby na některé policisty z GIBS a hrozil únik informací. Pražská vrchní státní zástupkyně Lenka Bradáčová věc musela vysvětlovat na zasedání sněmovní komise pro kontrolu GIBS 7. června 2016. Podle informací tisku ještě z dubna 2016 byl prý např. nový náměstek ředitele GIBS před nástupem do této funkce odvolán z ÚOKFK kvůli podezření z vynášení informací v případě Petr Sisák. Sisákovu trestní stíhání bylo zahájeno 15. ledna 2016, kdy byl obviněn ze způsobení úpadku, poškození věřitele, zvýhodnění věřitele, zasahování do nezávislosti soudu, účasti na organizované skupině a podvodu v prospěch této skupiny. Vše bylo spojeno s kauzou Via Chem Group. Podle policie Petr Sisák měl být hlavou této skupiny. Jen tak mimochodem, tato kauza se skoro až nepozorovaně táhla podél hlavního zájmu tisku a dodnes není uzavřena. Vyšetřování v roce 2016 vedl ÚOKFK

Uvnitř vedení Policie ČR se podle jedné verze až tehdy, podle druhé již předtím, začalo uvažovat o sloučení ÚOOZ, vedeným Robertem Šlachtou (ve funkci od 1. ledna 2008) a ÚOKFK, vedeným Jaroslavem Vildem, do jednoho útvaru. V podstatě byla oprášená idea zřízení Národního kriminálního úřadu (NKÚ), která vznikla jako jedna ze součástí policejní reformy v dílny ministra vnitra I. Langera a policejního prezidenta Oldřicha Martinů v roce 2008. Gesce na zpracování nové struktury byla přidělena náměstkovi policejního prezidenta pro Službu kriminální policie a vyšetřování SKPV Zd. Laubemu. Nová struktura se podle dostupných materiálů připravovala nejen urychleně, ale také utajeně. Nejen odborná veřejnost, ale také oba ředitelé těchto útvarů se patrně o všem dovídali jen v hrubých obrysech a zejména R. Šlachta tvrdil, že tato akce probíhala bez jeho vědomí a za jeho zády.

Ve středu 2. června 2016 ale o připravovaném sloučení přinesly informace Lidové noviny s tím, že celá reorganizace má proběhnout ve velice krátkém časovém horizontu jednoho měsíce! Proti takovému postupu okamžitě protestovali nejvyšší představitelé státního zastupitelství, poté našli podporu u ministra spravedlnosti R. Pelikána, vedení strany ANO a v jisté rovině i u prezidenta ČR, který se ale snažil celou záležitost spíše urovnat, protože ANO deklarovalo svůj záměr v případě realizace takovéto reformy žádat

demisi ministra vnitra M. Chovance a dokonce pohrozilo odchodem z vládní koalice. Vedení ministerstva vnitra se nejdříve o celé záležitosti vyslovovalo jen mlhavě, což mezi oponenty této reorganizace vedlo k upevnění jejich přesvědčení, že cílem reorganizace je odstranění R. Šlachty a otupení činnosti ÚOOZ vzhledem k podsvětí a zejména ke korupci politiků. Vedení ANO dokonce vedení ministerstva vnitra obviňovalo z realizace již tři let starého plánu podsvětí se ho zbavit. R. Šlachta k 30. listopadu policii skutečně opustil, šel pracovat Celní správu ČR na post náměstka generálního ředitele pro pátrání, kde působil až do 30. listopadu 2019. Z této funkce nakonec odešel, protože hodlal vstoupit do politiky.

V roce 2016 ale podezření z pokusu odstavit ho z funkce začali prověřovat představitelé státního zastupitelství a stejně tak činnost některých představitelů Policejního prezidia, zatím co GIBS se začala zabývat informacemi A. Babiše o podezření z úniku utajovaných skutečností z ÚOOZ. Odpůrci A. Babiše, angažováni v této kauze, dokonce mluvili o agrofertizaci Policie ČR, zatím co ANO obviňovalo ČSSD a osobitě M. Chovance z pokusu plně si podřídit všechny policejní složky prostřednictvím likvidace jediného dosud nezávislého ÚOOZ. Kromě jiného argumentovalo i tím, že když se jen přednedávnem na Bezpečnostní radě státu mluvilo o koncepci na roky 2015-2020, o žádném slučování těchto dvou útvarů tam nebyla ani zmínka.

Ministr vnitra M. Chovanec argumentoval tím, že strukturální změny uvnitř Policie ČR jsou plně v kompetenci policejního prezidenta, za jeho rozhodnutím i samotnou reformou pevně stojí a žádnému nátlaku ustoupit nehodlá.

Vedení Policie ČR tedy až zmíněného 8. června 2016 potvrdilo informace o zrodu Národní centrály proti organizovanému zločinu, který měl vzniknout k 1. červenci 2016, sloučením obou těchto útvarů. Vedení policie počítalo s tím, že spolu s ní budou existovat již jen dva výkonné útvary – Národní protidrogová centrála a Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu. NCOZ měl řídit ředitel, zařazený do 10. tarifní třídy, který měl být do funkce ustanovený podle výsledku nabídkového řízení, s trojicí náměstků (pro výkon, pro podporu výkonu a náměstka pro logistiku). Členit se měla na čtyři sekce:

1. Sekce korupce a závažné trestné hospodářské činnosti,
2. Sekce terorismu a extremismu,
3. Sekce organizovaného zločinu a
4. Sekce kybernetické kriminality, která vznikla jako první samostatný útvar v rámci Policie ČR.

Rozpoutala se ostrá mediální bitva, přičemž si státní žalobci z ÚOOZ stáhli spisy z kauz Nagyová a Vidkun, což bylo považováno za akt nedůvěry vůči celé reformě. Ministr vnitra M. Chovanec si vyžádal analýzu, jaký dopad by reforma mohla mít na stav vyšetřování živých kauz. Když ji 10. června 2016 obdržel, mělo z ní vyplývat, že těchto

kauz se nedotkne, protože všechny dozorují státní zástupci a vyšetřovatelé se drží jejich instrukcí. Na tomto základě se rozhodl reorganizaci podepsat. Robert Šlechta ještě v ten samý den oznámil svůj odchod od Policie ČR k 30. červnu 2016 v případě, že jeho námitky vůči plánované reorganizaci nebudou akceptované. Po něm rezignaci vyhlásili někteří jeho podřízení. Ve čtvrtek 9. června 2016 všichni vedoucí odborů ÚOOZ a jeho expozitur napsali ministrovi vnitra otevřený dopis, ve kterém postup vedení Policie ČR kritizovali. Při přijetí u ministra vnitra 14. června 2016 pracovníci ÚOOZ odevzdali své připomínky, pod kterými se nacházelo 238 jejich podpisů. Přijetí byl přítomen i T. Tuhý.

A. Babiš požadoval svolání Bezpečnostní rady státu. Představitelé pravicové opozice – ODS a TOP O9 se postavili na platformu podpory M. Chovance a T. Tuhého, ale jádro jejich postoje vedlo spíše proti A. Babišovi, než k podpoře samotné připravované reformy. KSČM požadovala dodržení parlamentních norem a zdůrazňovala, že vedení ministerstva vnitra a Policie ČR měly celou reformu zahájit předložením jejího záměru a cílů příslušné parlamentní komisi a až po jejím schválení postupovat k její realizaci. Třetí koaliční strana – KDU-ČSL, nejdříve zastávala více - méně smířlivé stanovisko, posléze se mírně přiklonila k podpoře některých požadavků ANO a radila situaci nelámat přes koleno.

Celou záležitost nakonec řešila Bezpečnostní rada státu, která se sešla v úterý 14. června 2016. V důsledku jejího rozhodnutí byl posunutý termín sjednocení obou útvarů a vytvoření NCOZ z 1. července na 1. srpen 2016. Dále bylo oznámené, že ministr vnitra reorganizaci podepíše až po dohodovacím jednání mezi stranami vládní koalice, které se mělo konat na druhý den ráno a do reformy zapracuje připomínky státních zástupců. Nemělo dojít k likvidaci stávajících týmů, které se zabývaly vyšetřováním kolem 400 živých kauz a ve své činnosti měly stávající týmy i po reorganizaci bez přerušení pokračovat. Státní zástupci dále chtěli znát celou organizační strukturu, vztahy nadřízenosti, podřízenosti a odpovědnosti jednotlivých orgánů a lidí zejména ke vztahu ke státnímu zastupitelství.

Slučování mělo proběhnout ve třech fázích.

V první, která měla začít 1. srpna 2016, měla vzniknout samotná Centrála se čtyřmi sekcemi. Do nich měly být zařazené všechny současné odbory podle jejich specializace a se stejnými nadřízenými. V sekci hospodářské kriminality a korupce měly být zařazené i oddělení zaměřené na daně a praní špinavých peněz, což by se podle T. Tuhého mohlo stát základem v jistém časovém horizontu obnovené Finanční policie. V sekci organizovaného zločinu měly zůstat původní oddělení ÚOOZ – násilí, nelegální obchody, obchody s lidmi, nelegální migrace, zločinecké struktury, padělání a závažná trestní činnosti.

Předpokládalo se, že do funkce ředitele Centrály bude vypsáno nabídkové řízení, do kterého se mohou přihlásit zejména stávající ředitelé útvarů s celostátní působností, nebo krajší ředitelé. Ředitel a jeho náměstci v rámci druhé fáze do 30. listopadu 2016 předloží návrh organizace a řízení NCOZ s účinností od 1. ledna 2017.

Poslední – třetí fáze, měla spadat do let 2019-2020 a měla by snad být ukončena vznikem Národního kriminálního úřadu, do kterého by byly zařazené i ostatní celostátní útvary, které by měly mít i společný areál. Prozatím ale všechny složky sídlily ve svých současných budovách nebo prostorech. Při reorganizaci se argumentovalo tím, že zmizí kompetenční spory, nebude se zbytečně dabovat nebo dokonce až nežádoucím směrem křížovat činnost jednotlivých sekcí, stejně tak se argumentovalo možnými úsporami.

Trochu to připomíná organizační dějiny předlistopadové StB, kde se jednou vytvářela jednotná organizace, aby se po pár letech vytvořily její samostatné správy, které se pak opětovně spojovaly do jednotné kontrarozvědky. Východiskem byl seznam blokových osob a činností, který si musela každá složka prostudovat dříve, než nějakou akci samostatně začala a ujistila se tím, že na dané problematice už nepracuje jiná složka, aby se vzájemně nepletly pod nohy a nepřekážely si.

Ministr vnitra M. Chovanec nakonec celou reformu 15. června 2016 podepsal, přičemž mu vláda uložila povinnost ji koncem července o stavu zapracování připomínek státních zástupců informovat. Lidovci současně žádali záruky pro policisty i další jednání Bezpečnostní rady státu do 24. července 2016, která by měla mít celý tento proces pod kontrolou. Bitva o reorganizaci ale probíhala i nadále, i když se postupně situace uklidňovala.

Poslanecká sněmovna se s tímto stavem neuspokojila a svým usnesením č. 1268 z 28. června 2016 ustavila svou vlastní vyšetřovací komisi, aby vše prošetřila. Oficiální zadání bylo trochu širší: prověření činnosti příslušníků Policejního prezidia České republiky, Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Policie České republiky a státních zástupců Vrchního státního zastupitelství v Olomouci v souvislosti s reorganizací ÚOOZ a ÚOKFK Policie České republiky k 1. srpnu 2016. Důvodem vzniku vyšetřovací komise bylo oficiálně prověření dopadů organizační změny na probíhající trestní řízení, ale především šlo o prověření jiných než deklarovaných důvodů vzniku nového útvaru a prověření úniku informací z trestních řízení. Závěrečná zpráva komise byla schválena 30. ledna 2017 a vyzněla pro reformu příznivě.

O celé záležitosti se opět jednalo na dalším zasedání Bezpečnostní rady státu 20. července 2016. Především ale o třech jiných balících dokumentů. Předně šlo problémy

migrace, které se věnovaly dokumenty: Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky v roce 2015. Dále to byl problém boje s terorismem: Bezpečnostní opatření na Letišti Václava Havla Praha a v pražském metru po teroristických útocích v Bruselu; Posílení systému ochrany Letiště Václava Havla Praha; Soubor základních opatření k systému vyhlášení stupňů ohrožení terorismem; Informace o platnosti vyhlášeného I. stupně bezpečnostní ochrany vymezených objektů státní správy ochranou hranice; Návrhem věcného záměru projektu ke zvýšení odolnosti radiokomunikační sítě PEGAS. Z oblasti ochrany hranice Na schůzi to byl dokument Infrastruktura na státních hranicích České republiky nezbytná pro účely obnovení pozemních kontrol na hraničních přechodech České republiky; z oblasti kyberkriminality Zpráva o kybernetické bezpečnosti ČR za rok 2015; Zpráva o činnosti Národního bezpečnostního úřadu za rok 2015 nebo Bílá místa kybernetické bezpečnosti České republiky, projednána. Oblasti kriminality pokrýval dokument Akční plán prevence kriminality na léta 2016 až 2020.

Proti vzniku NCOZ SKPV se již nenamítalo, takže tento útvar vznikl 1. srpna 2016. Původní organizační koncepce se nezměnila. V čele měl i nadále stát ředitel, jemu podléhala trojice náměstků – pro podporu výkonu, pro výkon a pro logistiku. Náměstkovi pro výkon podléhala čtveřice sekcí – organizovaného zločinu; hospodářské trestné činnosti a korupce; terorismu a extremismu; kybernetické kriminality. Kromě nich také všechny expositury - v Českých Budějovicích, Plzni, Teplicích, Ústí nad Labem, Hradci Králové, Brně a Ostravě.

Na konci roku se rozhodlo, že od 1. ledna 2017 vznikne ještě jedna sekce, a to finanční kriminality, v čemž se vidělo obnovení Finanční policie, zaniklé v roce 2006. K 1. lednu došlo ke změně – expositury v Teplicích a Ústí nad Labem se spojily v jednu, takže zůstala pouze expositura v Ústí nad Labem. Současně vznikla expositura v Olomouci.

Ředitelem NCOZ se stal dosavadní ředitel Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Michal Mazánek. Jeho náměstky se stali: dosavadní ředitel Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality protikorupční policie (ÚOKFK) Jaroslav Vild a ředitel ÚOOZ Milan Komárek. Třetím náměstkem se stal Petr Vopršal. Do čela sekce korupce a závažné trestné hospodářské činnosti byl postavený Petr Lysák, kterého později v této funkci vystřídal Jiří Mazánek, v čele sekce terorismu a extremismu stál Jiří Dreksler, sekce organizovaného zločinu Marek Foglar, ale ředitel sekce kybernetické kriminality ještě nebyl vybrán a bylo vyhlášené další kolo výběrového řízení.

Příslušníkům tohoto útvaru byly současně zvýšené platy o 5.000 korun měsíčně. Příslušníci Národní protidrogové centrály měli dostat přidáno do konce roku, ale nestalo se tak. Argumentovalo se tím, že je nutné nejdřív upravit její rozpočet.

V přibližně stejné době byla ale uveřejněná výroční zpráva nejvyššího státního zástupce Petra Zemana za minulý rok, která se k Policii ČR nestavěla velice lichotivě. Uváděla např.: „VSZ v Olomouci poukazuje na případy podezření z trestné činnosti policistů (úniky informací z trestních spisů, ovlivňování trestních řízení, organizovaná trestaná činnost spočívající v obchodování s informacemi o trestních kauzách)... Tyto trestní věci jsou vysoce závažné, a to i s přihlédnutím k tomu, že řada případů ukazuje na špatný stav Policie ČR a na rozsáhlé přerůstání zločinu či klientelistických vazeb do struktur Policie ČR (příp. i Generální inspekce bezpečnostních sborů), a to do vysokých pozic, kde se koncentrují důvěrné a citlivé informace o trestních kauzách, což fakticky znemožňuje úspěšný a účinný boj se zločinem.“ Toto hodnocení bylo vedením Policie ČR rázně odmítnuté.

Funkční příslušnost nově vzniklého útvaru NCOZ se řídila Pokynem policejního prezidenta č. 103/2013, o plnění úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení.

Funkční působnost NCOZ zahrnuje prověřování a vyšetřování trestné činnosti organizovaných zločineckých skupin, nebo zvláště závažných a organizovaně páchaných zločinů mj. v oblasti nedovoleného obchodování se zbraněmi, výbušninami, vojenským materiálem, chemickými, biologickými, radioaktivními látkami, nelegální migrace, obchodu s lidmi, terorismu a extremismu a financování terorismu. rovněž pak trestných činů páchaných formou kybernetických útoků, oznámených Národním bezpečnostním úřadem, které se vyznačují zvláště sofistikovaným způsobem provedení.

Co se týče početního stavu, byl vytvořený sumou stavů obou zaniklých útvarů, i když na začátku došlo k jistému poklesu. Přes velké obavy z odchodu specialistů, situace nebyla tak tragická. Do konce roku odešlo do civilu 18 jejich příslušníků (11 z bývalého ÚOOZ a 7 z bývalého ÚOKFK) a tento pokles se promítl i do roku příštího, kdy do civilu odešlo dalších 24 osob. Odcházející příslušníci ale nesměřovali vždy do civilu, nýbrž i do dalších útvarů Policie ČR. Tam jich bylo celkem převeleno 39 osob a do jiných bezpečnostních sborů odešlo 11 osob. Naopak, z jiných útvarů na NCOZ přicházeli zájemci o práci v této nové složce. Za rok existence NCOZ sem nastoupilo 65 nových zájemců. Počet nových příslušníků naznačuje hloubku podstavu, který zde zpočátku vládl. K I. srpnu příštího roku Útvaru ze stavu 870 policistů chybělo sedmdesát.

Odchody se negativně neprojeví ani v nápadu spisů. V první polovině roku, kdy ještě NCOZ neexistovala, jich bylo na obou útvarech 119, na konci druhé poloviny 212 a na konci první poloviny příštího roku 149. Ve druhé polovině roku 2016 ale klesly počty obviněných osob. V první polovině jich bylo 225 (ÚOOZ 71 a ÚOKFK 154, v druhé pouze 115, ale v první polovině roku příštího již 377, takže toto „manko“ se de facto dohnalo. Přibližně podobné to bylo s počty realizovaných případů (zahájených trestních řízení). V první polovině roku 2016 jich bylo celkově 59 (23 ÚOOZ, 36 ÚOKFK), ve druhé pouze 40, ale v první polovině roku příštího 65. V první polovině roku 2016 dosáhla u ÚOZZ žalovatelnost (podané žaloby ze strany státních zástupců v procentech) 94 %, u ÚOKFK to bylo méně – 94 %, s průměrem obou 83 %. V případě NCOZ to bylo v druhé polovině roku 88 % a v první polovině roku příštího 91 %. Tento stav se odrážel i sumě zajištěných hodnot. V první polovině roku 2016 to bylo 1,498 mld korun, ve druhé ale 2,547 mld a v první polovině roku 2017 3,086 miliard.

Ze všeho je zřejmé, že v druhé polovině roku 2016 skutečně problémy nastaly, ale neměly takový charakter, aby činnost nového útvaru dlouhodobě poznamenaly. Navíc vznikající útvar, musel v tomto čase, kromě plnění svých běžných agend, věnovat mnoho sil přípravě a realizaci tohoto sjednocení, což některé kauzy mohlo vytlačit ze středu jejich pozornosti. Opět je zjevné, že i v tomto případě šlo pouze o jev krátkodobý. V každém případě oba předešlé útvary, i ten nový, dosahovaly dobré výsledky, což dosvědčuje následující soupis.

V úterý 26. ledna bylo oznámené, že Policisté Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality služby kriminální policie a vyšetřování (ÚOKFK) v tomto týdnu obvinili z trestného činu podvodu jednu osobu v souvislosti s vydáním licence na výrobu elektřiny z fotovoltaických zdrojů. Na základě nepravdivých a padělaných sdělení městského úřadu získala v prosinci 2010 obchodní společnost (a.s.) licenci na výrobu elektřiny. To jí pomohlo získat neoprávněný nárok na garantovanou výkupní cenu pro výrobu elektřiny z fotovoltaických zdrojů uvedených do provozu v roce 2010. Kdyby licenci do stanoveného termínu nezískala, její zisk by byl výrazně nižší. Rozdíl tedy činil o cca 155 milionů korun.

Ve čtvrtek 4. února ÚOKFK oznámil, že v souvislosti s případem HOMOLKA bolo obviněno 5 osob, kvůli neprůhlednému hospodaření v letech 2004-2012.

V pondělí 7. března byla vydána informace, že policisté ÚOKFK v minulém týdnu obvinili čtyři osoby v souvislosti s neoprávněným vydáním jiné licence na výrobu elektrické energie z fotovoltaických zdrojů pro jihomoravskou solární elektrárnu. Licence jim byla vydána i když elektrárna ještě nebyla zcela dokončena, a to bylo porušení zákona.

Způsobená škoda měla dosáhnout cca 970 milionů korun, což byla vyplacená částka za vyrobenou elektřinu do září 2015. V průběhu dvacetileté garantované výkupní ceny tak mělo dojít k celkovému neoprávněnému obohacení ve výši přesahující 3,87 miliardy korun.

V pátek 18. března bylo oznámené, že policisté ÚOKFK navrhli obžalovat osm osob, které měly při obchodech s pohonnými hmotami zkrátit DPH o cca 813 milionů korun. Podle jejich závěrů došlo k rozkrutí sofistikované struktury vzájemně spolupracujících osob působících v určitém systému vzájemné podřízenosti a nadřízenosti, se stanovenými funkčními kompetencemi a dělbou činností, které měly neoprávněně krátiť daňovou povinnost na dani z přidané hodnoty. Kriminalisté ÚOKFK v průběhu trestního řízení zajistili jako tzv. výnos z trestné činnosti 5 rodinných domů, 1 řadový dům s 3 byty, 2 byty a 2 stavební parcely s rozestavěnými domy v celkové hodnotě cca 100 milionů korun, několik automobilů (např. dva vozy značky Ferrari) v hodnotě cca 12 milionů korun a peněžní prostředky (v hotovosti či na bankovních účtech) v objemu cca 15 milionů korun. Ve Spolkové republice Německo došlo k zajištění letadla zn. Cirrus.

Ve čtvrtek 7. dubna se stalo známým, že kriminalisté ÚOKFK v minulých dnech obvinili šest osob v souvislosti s páčáním rozsáhlé daňové trestné činnosti s celkovou škodou přesahující 160 milionů korun. Podle jejich závěrů měli vytvořit další řetězec firem a pomocí ní okrádat stát o DPH. Jako výnos z trestné činnosti se zatím podařilo zajistit několik nemovitostí v hodnotě cca 25 milionů korun.

V pátek 6. května byla veřejnost informována o to, že kriminalisté ÚOKFK v těchto dnech navrhli státnímu zástupci Vrchního státního zastupitelství v Olomouci obžalovat tři muže z poškození věřitelů se škodou téměř 500 milionů korun. Tyto osoby měly podle kriminalistů od března 2011 do října 2012 úmyslně vytvářet takovou ekonomickou situaci vlastní společnosti, na základě které nebyla schopna hradit závazky vůči věřitelům. Neuhrazené pohledávky měly činit 491 milionů korun, z toho pohledávka státu byla 485 milionů korun.

V pátek 3. června bylo oznámeno, že příslušníci ÚOKFK v průběhu vyšetřování případu OCTAVIAN zajistili na zahraničním kontě sumu 640 milionů korun. V rámci vyšetřování tohoto případu bylo trestně stíháno celkem 11 osob, které byly obviněny z trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby a trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti. Tyto osoby se podle našich závěrů měly podílet na neoprávněném vylákání nadměrných odpočtů DPH ve výši cca 770 milionů korun. V průběhu trestního řízení již došlo k zajištění nemovitostí a jiných finančních prostředků v prakticky stejné výši, jakou by měla činit způsobená škoda.

V úterý 14. června se stalo známým, že policisté ÚOKFK v rámci operace s krycím názvem ALADIN obvinili minulý týden pětáctýřicetiletého muže z legalizace výnosů z trestné činnosti v celkové hodnotě 354 milionů korun.

Ve středu 22. června bylo oznámené, že příslušníci ÚOKFK v uplynulých dnech navrhli státnímu zástupci Vrchního státního zastupitelství v Olomouci obžalovat 8 osob za krácení daní v celkové hodnotě cca 206 milionů korun. Skupina osmi obviněných (šest mužů a dvě ženy) obchodovala s pohonnými hmotami v řetězci obchodně a personálně provázaných obchodních společností. Všech šest mužů se v době oznámení jejich činnosti mělo nacházet ve výkonu trestu odnětí svobody pro předchozí trestnou činnost. V rámci spisu BARELLA, který rovněž zpracovávali kriminalisté ÚOKFK, byli v roce 2014 pravomocně odsouzeni Vrchním soudem v Olomouci k nepodmíněným trestům odnětí svobody. Spis BARELLA se také týkal rozsáhlého krácení daní.

Ve čtvrtek 15. června policisté ÚOKFK informovali veřejnost, že v těchto dnech navrhli státnímu zástupci Vrchního státního zastupitelství v Praze obžalovat dva bývalé vrcholné manažery Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s. (EGAP).

Případ se týkal financování projektu výstavby cementárny ve Vietnamu. Oba bývalí manažeři EGAP byly obviněni z trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku (dle § 220 odst. 1, 3 trestního zákoníku). Podle kriminalistů ÚOKFK měla být způsobena škoda ve výši cca 871 milionů korun.

Dařilo se i na úseku činnosti týmu Daňová Kobra, který oficiálně zahájil svou činnost 11. dubna 2014 podpisem meziresortní dohody. Fakticky však probíhala součinnost již od počátku roku 2014. Partnery projektu byly Celní správa, Finanční správa a Policie České republiky. Od počátku roku 2015 došlo k rozšíření určených pracovišť o všechna Krajská ředitelství policie a tím i k zahájení součinnosti na místní úrovni. V první etapě své činnosti dosahovala někdy až závratných úspěchů, ale po několika letech již byly výnosy její činnosti nižší, nikoli však nepodstatné. Pachatelé se totiž začali více chránit, postupovat sofistikovaně a svou činnost mnohem více utajovat, ale stejně tak i omezovat, což je druhým největším úspěchem Daňové Kobry.

V tomto roce zaznamenala řadu významných úspěchů.

Ve čtvrtek 31. března bylo oznámené, že policisté ÚOKFK, zařazení v pracovním týmu Daňová Kobra, v uplynulých dnech obvinili v rámci případu s krycím názvem KUBA dvě osoby z krácení DPH při obchodování s pohonnými hmotami se škodou cca 340 milionů korun. Oba obvinění muži v průběhu roku 2011 nakupovali od firem sídlících v jiném

členském státě Evropské unie pohonné hmoty, které poté bez DPH prodávali uvnitř ČR. Škoda měla dosáhnout výše 340 milionů korun.

V pátek 15. dubna byly zveřejněny informace, že kriminalisté ÚOKFK, zařazení v pracovním týmu Daňová Kobra, provedli tento týden na území hlavního města Prahy a ve Středočeském kraji rozsáhlou akci, která souvisela s daňovou trestnou činností v oblasti reklamy. Pomocí fiktivních faktur za neprovedené služby v oblasti reklamy, snižovali daňovou povinnost firem, kterým je vystavovali. Škoda měla dosáhnout výše 240 milionů korun. K samotné realizaci případu s krycím názvem EXCIZE přistoupili pracovníci Daňové Kobry v úterý 12. dubna 2016. Bylo zadrženo 14 osob, provedeno 19 domovních prohlídek a prohlídek jiných prostor. Policistům se dosud podařilo zajistit jako výnos z trestné činnosti nemovitosti v hodnotě cca 5 milionů korun, 5 milionů korun v hotovosti, 3,5 milionu korun na bankovních účtech, 7 luxusních vozidel (např. Bentley, BMW, Range Rover či Cadillac) a 3 motocykly.

Ve čtvrtek 16. června vešlo ve známost, že policisté ÚOKFK, zařazení v pracovním týmu Daňová Kobra, v uplynulých dnech obvinili v rámci případu s krycím názvem KARAS tři osoby z krádeží DPH při obchodování s pohonnými hmotami se škodou cca 241 milionů korun. Hlavní organizátor této trestné činnosti a jeho další dva společníci (cizí státní příslušníci) obchodovali prostřednictvím jejich společností. Podle závěrů policie měli ovládnout další firmy, do jejichž statutárních orgánů dosadili osoby v rolích tzv. bílých koní. Mezi nimi pak probíhala imaginární fakturace, přičemž žádné zboží se nedodávalo. Cílem mělo být snížení daňové povinnosti na DPH. Došlo ale k zajištění cca 100 milionů korun na bankovním účtu zájmové společnosti.

V úterý 23. srpna vešlo ve známost, že policisté NCOZ, zařazení v pracovním týmu Daňová Kobra, v těchto dnech navrhli státnímu zástupci Městského státního zastupitelství v Praze obžalovat čtyři osoby ze zvlášť závažného zločinu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby se škodou více než 166 milionů korun. Tyto osoby měly přes obchodní společnosti založené na tzv. bílé koně od léta 2009 do poloviny roku 2011 nakupovat drahé kovy. Následně mělo docházet k jejich prodeji koncovým odběratelům (již s DPH), ale vzniklá daňová povinnost již neměla být odvedena do státního rozpočtu. Kriminalisté ÚOKFK (nyní NCOZ) v průběhu trestního řízení zajistili jako tzv. výnos z trestné činnosti nemovitosti (pozemky a budovy), finanční prostředky na účtech a v hotovosti, dva motocykly zn. Harley–Davidson a čtyři vozidla různých značek, vše v celkové hodnotě cca 60 milionů korun.

Ve čtvrtek 21. července bylo oznámeno, že policisté ÚOKFK, zařazení v pracovním týmu Daňová Kobra, v uplynulých dnech obvinili v rámci případu s krycím názvem TYGR čtyři osoby z neoprávněného vylákání nadměrných odpočtů DPH při obchodování s fiktivním zbožím. Způsobená škoda měla dosáhnout cca 1,2 miliardy korun, kdy obvinění se dále měli pokusit vylákat dalších cca 513 milionů korun. V případě pravomocného rozsudku hrozí obviněným mužům trest odnětí svobody až na 10 let.

„Výsledky Daňové Kobry jasně ukazují, že tato metoda práce, resp. spolupráce, je vysoce efektivní, což v tomto případě dokládá skutečnost, že bylo zabráněno vyplacení více než půl miliardy korun na nadměrných odpočtech DPH,“ komentoval tehdy činnost Daňové Kobry policejní prezident Tomáš Tuhý.

V rámci vyšetřování proběhlo intenzivní finanční šetření k dohledání a zajištění výnosů z trestné činnosti.

V úterý 26. července byla zveřejněna správa, že kriminalisté ÚOKFK, zařazení v pracovním týmu Daňová Kobra, v těchto dnech navrhli státnímu zástupci Městského státního zastupitelství v Praze obžalovat jednu osobu ze zvlášť závažného zločinu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby s více než stamilionovou škodou. Pomocí fiktivní faktur pomáhala firmám snížit jejich daňové povinnosti. Tímto jednáním měla být způsobena škoda ve výši nejméně 112 milionů korun.

V úterý 25. října byla zveřejněná zpráva, že při prověrce případu krácení daně z roku 2015 bylo složkami Daňové Kobry odhalené, že jde spíše o dotační podvod přesahující 200 miliónů korun. V rámci provedených domovních prohlídek a prohlídek jiných prostor zajistili kriminalisté NCOZ důležité důkazní materiály, jeden milion korun v hotovosti a akcie v nominální hodnotě 30 milionů korun. Dále se podařilo zajistit 10 nemovitostí, finanční prostředky na bankovních účtech a obchodní podíly v několika obchodních společnostech. Hodnota zajištěného majetku už nyní odpovídá výši škody, která měla být způsobena.

V úterý 29. listopadu bylo oznámené, že příslušníci NCOZ, zařazení v pracovním týmu Daňová Kobra, v těchto dnech předali státnímu zástupci Městského státního zastupitelství v Praze spisový materiál s krycím názvem KUBA, který se týká krácení daní při obchodování s pohonnými hmotami. Státnímu zástupci navrhli obžalovat dvě osoby ze zločinu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby, spáchaného formou spolupachatelství. Skutku se měly dopustit tím, že v Rakousku nakoupily více než 63 milionů litrů pohonných hmot za částku cca 1,7 miliardy korun bez DPH. Pohonné hmoty následně tyto osoby nechaly dopravit na území České republiky, kde je měly prodat další

obchodní společnosti za nižší cenu, než kolik činila cena nákupní. České republice měl být zkrácen příjem ve výši cca 309 milionů korun.

Policii ČR a Finanční správě ČR se podařilo zajistit finanční prostředky v rámci mezinárodního vymáhání ve výši 75 tisíc Eur, tedy cca 2 milionů korun.

V pondělí 12. prosince bylo oznámené, že příslušníci NCOZ, zařazení v pracovním týmu Daňová Kobra, v uplynulých dnech předali státnímu zástupci Městského státního zastupitelství v Praze spisový materiál s krycím názvem JASPIS, který se týká krácení daní při obchodování s fiktivním zbožím. Trojice pachatelů měla svým jednáním způsobit České republice škodu ve výši 112 milionů korun. V rámci trestního řízení zajistili kriminalisté NCOZ jako tzv. výnos z trestné činnosti nemovitosti obviněných v hodnotě několika milionů korun a 1,3 milionu korun na bankovních účtech.

Pozitivní výsledky Daňové Kobry ukázalo již její pololetní hodnocení. Podle něho za dobu své existence už zástupci Celní správy, Finanční správy a Policie České republiky touto metodou práce uchránili státnímu rozpočtu téměř 6,2 miliardy korun. Jen za první pololetí letošního roku se jim podařilo zachránit ještě před vznikem škody či zajistit na náhradu již vzniklé škody více než 2 miliardy korun. Polovina z toho připadla na centrálu, druhá na krajské Daňové Kobry.

„Do budoucna bychom chtěli rozšířit věcnou působnost Daňové Kobry i na oblast krácení přímých daní a také dotací,“ uvedl k tomu generální ředitel Finanční správy Martin Janeček. „Výsledky Daňové Kobry jsou velmi dobré, zejména mě těší stále větší a častější úspěchy v regionech,“ komentoval situaci Tomáš Tuhý.

Do konce roku byly výsledky Daňové Kobry ještě lepší. Centrální Kobra uchránila státního rozpočtu 1,549 mld. korun, krajské Kobry 1,836 mld. korun, takže celková suma byla 3,385 mld. korun.

V hledáčku ÚOKFK a poté i NOCZ celým rokem zůstával celý komplex otázek, spojených s korupcí. Boj proti ní se řídil dokumentem Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2015 až 2017, rozepsaného do jednoletých Akčních plánů boje s korupcí. V roce 2016 byla prosazena některá zásadní protikorupční opatření obsažená v Akčních plánech boje s korupcí na rok 2015 a 2016. Jednalo se například o nový zákon o zadávání veřejných zakázek, zákon o prokazování původu majetku, novelu zákona o legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Akčním plánem boje proti korupci na rok 2016 bylo Ministerstvu vnitra uloženo vytvořit registr smluv k uveřejňování smluv povinných subjektů podle § 2 odst. 1 zákona o registru smluv.

Přesto v roce 2016 se ČR v celosvětovém žebříčku vnímání míry korupce každoročně sestavovaného Transparency International umístila na 47. místě, což představovalo propad o 10 míst. V roce 2016 byla přijata řada zásadních protikorupčních opatření. Mnohdy šlo zejména o oblast veřejného zadávání zakázek a obchodu s městským majetkem, kde za přítomnosti klientelismu, korupce a střetu zájmů docházelo k nelegitimnímu či dokonce nelegálnímu vynakládání veřejných prostředků. Tato praxe byla velmi často založena na nestandardních vazbách mezi úředníky a privátními společnostmi v pozici dodavatele veřejné zakázky či obchodního partnera. Již toto hodnocení ukazuje, že v žádném případě se zde nejedná o specifika tohoto roku, ale jde o pokračování „tradičních“ praktik. NCOZ se zaměřila zejména na případy zneužití dotačních prostředků, korupční jednání soudců, korupci v zdravotnictví prostřednictvím přímých nebo nepřímých úplatků nebo pomocí dodávek zdravotnického materiálů a přístrojů. Prokazování řady případů korupce v těchto sférách bylo velice těžké, protože kriminalisté naráželi na hradby profesní solidarity a vzájemného krytí.

Pro Policii ČR bylo ale v tomto roce mimořádně důležité chránit společnost a občany před útoky teroristů. Přes vlnu atentátů, která v Evropě vybuchovala na různých místech, na území ČR k žádným přímým teroristickým útokům nedošlo. Vláda se však zamýšlela nad nutnými obrannými mechanismy. Byl zavedený systém čtyř stupňů ohrožení terorismem. První stupeň byl vyhlášen ministrem vnitra v reakci na teroristické útoky v Bruselu dne 22. března 2016 a je nepřetržitě platnosti až dosud). Druhý stupeň, označený oranžovým trojúhelníkem, znamená zvýšené ohrožení, jedná se o reakci na konkrétní událost nebo informaci o hrozbě. Třetí stupeň, znázorněný červeným trojúhelníkem, znamená vysoký stav bdělosti a pohotovosti, útok hrozí s velkou pravděpodobností nebo již nastal. Nulový stav nemá žádné grafické znázornění a není samostatně vyhlášován.

Na základě dokumentu Strategie České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013, vláda upřesnila aktuální úkoly boje proti terorismu a vytvořila již výše zmíněný Akční plán pro boj proti terorismu pro léta 2016 až 2018, který popisuje rizikové oblasti a také kroky, které mají vést ke snížení rizika teroristických útoků a s ním spjatých negativních následků.

V úterý 15. listopadu se ČR zapojila do řady evropských států, bojujících proti terorismu i tím, že svůj podpis připojila pod Úmluvu Rady Evropy o prevenci terorismu a Dodatkovému protokolu k této Úmluvě.

Policie ČR a BIS se spíše svou pozornost věnovaly monitorování situace kolem tzv. zahraničních bojovníků, kteří odešli z ČR bojovat v organizaci Islámský stát, jíž ČR

podobně jako řada dalších evropských států považovala za teroristickou organizaci. Sledovaly možnost jejich návratu na území ČR, ale stejně tak pokusy o jeho financování. Na druhé straně se objevoval jiný trend – zakládání různých polovojenských organizací, deklarovaných jako ochranné, jako různé domobrany nebo jiná paramilitantní uskupení (ČSVZ, Národní domobrana, Československá vlastenecká garda, Ódinovi vojáci atd.). Na Slovensku již vznikaly předtím a měly protiromský charakter.

Velkým pomocníkem v tomto úsilí se stal zákon č. 455/2016 Sb., kterým se měnil zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Parlament ČR ho schválil 30. listopadu 2016, do platnosti vstoupil 29. prosince a účinnost nabyl 1. února příštího roku. Zákon přesněji definoval obsah pojmů: organizovaná zločinecká slupina (§ 129), teroristická skupina (§ 129a), účast na teroristické skupině (§ 312a), zvláštní ustanovení o účinné lítosti (§ 312b - chránící informátory, oznamující možnost teroristického útoku), beztrestnost agenta (§ 312c – působícího uvnitř teroristické skupiny), financování terorismu (§ 312d), podpora a propagování terorismu (§ 312e) a vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).

Do boje proti terorismu, ale i dalších oblastí, se hodlala zapojit i Armáda ČR, a to jak Vojenská policie, tak Vojenské zpravodajství. V Ministerstvo obrany vypracovalo návrh novely zákona č. 300/2013 Sb. o Vojenské policii. V roce 2016 Parlament ČR schválil tři jeho novely. Šlo o zákon č. 45/2016 Sb. z 13. ledna o službě vojáků v záloze, zákon č. 47/2016 Sb. 5. února o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), pojednávající o dobrovolné činné vojenské službě a branné povinnosti, a nakonec zákon č. 250/2016 Sb. přijatý 12. července o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, který se ale dotýkal i Vojenské policie. Jejich společným rysem bylo i to, že všechny vstoupily v platnost 1. července 2017.

Na začátku léta ministerstvo obrany přišlo s další novelou tohoto zákona, která požadovala rozšíření působnosti Vojenské policie také na ochranu ostatního majetku státu; jednotek ozbrojených sil jiných států, např. NATO, a to při ochraně a doprovodu kolon jejich techniky při jejich pohybu nebo pobytu na území České republiky; pořizování osobních údajů a jejich zpracovávání (oprávnění ke zpracovávání osobních údajů umožňujících do budoucna ztotožnit osobu jí vedených údajů); zajištění přístupu do prostor určených k podnikání (oprávnění otevřít byt nebo jiný prostor nebo vstupovat do provozoven sloužících k podnikání, pokud to vyžaduje povaha plněných úkolů); zajištění skryté identity vojenského policisty pro plnění specifických úkolů (pro zefektivnění plnění úkolů v oblasti kriminální služby, a to zejména při šetření závažné trestné činnosti) a stejně

tak jeho oprávnění používat podpůrné operativně pátrací prostředky: „vojenský policista je při předcházení trestným činům, při získávání poznatků o trestné činnosti, v souvislosti s trestním řízením a v souvislosti se zajišťováním ochrany osoby oprávněn používat podpůrné operativně pátrací prostředky, kterými jsou a) informátor, b) krycí prostředky, c) zabezpečovací technika a d) zvláštní finanční prostředky“. Krycím prostředkem se pro účely tohoto zákona rozuměly: krycí doklad, prostor nebo činnost sloužící k zastírání skutečné totožnosti osoby (tzn. například krycí firma a její nastrčený jednatel); užití podpůrných operativních pátracích prostředků a v neposlední řadě užití donucovacích prostředků. Jedním z cílů bylo i zabránění vyzrazení činnosti Vojenské policie nebo její zastírání.

Návrh novely v říjnu a listopadu získal podporu i ze strany vlády a její poradních orgánů. V podobě vládního návrhu byl poslancům ke konci listopadu rozeslán jako tisk 973/0. Organizační výbor Sněmovny jeho projednání v prosinci doporučil. První čtení bylo zahájeno v Poslanecké sněmovně v lednu a v únoru 2017 na její 54. schůzi. Projednávání však tehdy bylo kvůli mnoha připomínkám přerušeno. Pokračovalo se v březnu a v dubnu, ale připomínky neustávaly. Poté bylo opět zastaveno a poslanci se jim až do konce svého volebního období nezabývaly. Až v roce 2019 se objevila nová verze novely tohoto zákona, již v omezené podobě.

Co se týče extremismu, resp. to, co se za extremismus považovalo, se největší pozornost věnovala zejména jejich různým demonstracím. O některých jsme informovali již výše. Všemi jeho projevy se zabývala Zpráva o extremismu na území České republiky v roce 2016, která uvedla: „V roce 2016 bylo zaznamenáno celkem 308 akcí organizovaných anebo s účastí politicky motivovaných extremistických subjektů. Celkem 133 akcí zorganizovaly osoby spojené s levicově extremistickým hnutím, 129 akcí osoby spojené s pravicově extremistickým hnutím. Celkem 49 akcí uspořádaly ostatní protiimigrační a protimuslimské subjekty. Jedná se tak o přibližně stejný počet akcí jako v roce 2015, kdy bylo zaznamenáno 307 akcí. Zatímco extrémní pravice zaznamenala mírný nárůst, extrémní levice a protiimigrační a protimuslimské hnutí mírný pokles počtu akcí. V roce bylo zaznamenáno celkem 143 tr. činů s extremistickým podtextem, z čehož celkem 99 bylo objasněno.“ Počet trestních činů byl nejnižší od roku 2006.

S bojem proti terorismu a vlnami migrace se u nás objevily i první konkrétní dezinformace, tedy záměrně šířené nepravdivé zprávy s cílem vytvoření konkrétních situací, výhodných pro dezinformátory všeho druhu, které byly někdy označovány i jako hoaxy. Bojem s nimi se mělo věnovat postupně vznikající Centrum proti terorismu a hybridním

hrozbám. Jejich jádro v roce 2016 směřovalo k hrozbě islamizace a vlnám migrace. Tato problematika se objevuje na několika místech této části a není nutné je nefunkčně opakovat.

Mimořádné nebezpečí ale představovaly hackerské útoky, které v tomto čase zintenzívnily. Mířily na banky, elektrárny, ale i nemocnice. Svět se s hackery znal již tři desítky let, ale jejich skutečný rozmach přineslo až prosazení se internetu, tedy volné ho širokého propojení velkého množství počítačů a počítačových sítí. Část z nich se v podstatě jen hrálo, snažíc se prolomit první bezpečnostní systémy těchto sítí. Po čase se ale mezi nimi objevily dva nové druhy hackerů. První z nich se snažili o krádeže dat a informací, pomocí kterých vykrádali účty svých obětí, nebo se je snažili vydírat, aby jim tyto finanční prostředky poskytli. Tím vznikla kyberkriminalita. Druhá část měla státní charakter. Hackeři se snažili pomocí takovéto činnosti získat tajná data a informace, v podstatě organizovat špionáž na nejvyšší elektrotechnické úrovni. Podle všeho všechny špičkové tajné služby mají vlastní oddělení, které se hackingem zabývají a v případě nutnosti jsou používány. Stejně je to s ozbrojenými silami, protože nejvyšší formou této činnosti je hacking válečný, spojený s úsilím vlád prosadit svou převahu, oslabit protivníka, rozsévat nepokoj a dezinformace. Zapojení hackingu do válečných operací je nejlépe vidět na rusko-ukrajinské válce.

Objevilo se několik významných hackerských skupin. Snad nejslavnější je Anonymous, ale jsou a byly tady i další – The Script Kiddies, DarkSide DCLeaks, globalHell, Hackweiser, Lapsus\$, LutzSec... Mnohé z nich organizovaly řadu útoků na servery bank, finančních institucí, podnikatelských subjektů, ale i státních orgánů, přičemž jejich političnost se neustále zvyšovala. Nevyhnulo se tomu ani Česko. Od 8. června 2016 skupina Anonymous zahájila velký útok na tehdejšího ministra financí Andreje Babiše, jeho ministerstvo, jeho koncern Agrofert, a dokonce i na jeho firmy na Slovensku, v Maďarsku a Německu. Operace Blokáda, jak se tento útok nazýval, měl být odvetou, za schválení zákona o hazardních hrách, měla několik odnoží a s přestávkami trvala další dva měsíce. Kromě Babiše mířila i na Senát ČR a politiky, kteří za schválením tohoto zákona stáli, dokonce i na zaměstnance Agrofertu.

Vzhledem k tomu na půdě vlády, ale i v resortu obrany i vnitra probíhaly v průběhu tohoto roku významné diskuse o nutnosti zintenzívnit nejenom boj proti různým hoaxům, ale hackerským útokům. V závěru roku bylo rozhodnuto, že hlavním gestorem kybernetické obrany bude Ministerstvo obrany, zejména Vojenské zpravodajství. Podle jeho velitele Jana Berouna (ve funkci od 22. října 2014), tato služba již začala nabírat odborníky v tomto směru, přičemž předpokládala, že v prvním období zatím dokážou takovéto útoky odrážet a

v dalším i je opřevzat, což ale byl výhled několika let. Spolu s tím se začalo pracovat na úpravě zákona č. 289/2005 Sb. o Vojenském zpravodajství, který by mu umožnil sledovat internet a pohyby na sociálních sítích. Zde se ale již nepostupovalo tak rychle. Naráželo se zejména na odpor telefonních operátorů, kteří se obávali narušení bezpečnosti spojení svých klientů a jejich soukromí. ICT Unie dokonce vyslovila obavy, že po zavedení kontroly spojení se situace nejenom nezlepší, ale i zhorší a operátoři nebudou zákazníkům moci zajistit bezpečnost a důvěrnost jejich dat a komunikace. Problémy kolem novely tohoto zákona se táhly několik let, přičemž došlo k jeho dílčím úpravám v novelách zákona č. 35/2018 Sb. a č. 205/2019 Sb., aby samotná novela byla prosazena zákonem č. 150/2021 Sb. z 17. března 2021. Zákon nabyl účinnosti 1. července 2021.

To vše v situaci prohlubující se hrozby ze strany tohoto, ve své podstatě, nového druhu trestné činnosti, jejíž význam se běžnou populací ještě stále plně nedoceňoval. Hackerské útoky se zatím netýkaly řadového občana, takže podle něj šlo pouze o útoky na větší firmy a státní instituce, které si sice uvědomovaly růst intenzity kyberútoků nebo rizik s nimi spojených, ale spíše se obávaly kyberšpionáže. Tento pohled byl ale velice krátkozraký.

Stále více byla ohrožována mládež. Na jedné straně se zvyšoval počet šikany po internetu, nebo sextingu, na druhém byla v průběhu hraní online videoher, zejména tzv. stříleček z pohledu první osoby (FPS - First-person shooter), vystavena masáži násilí, které později přenášela do svého jednání. Jiným projevem byl vzrůst počtu nenávistných útoků a slovních projevů na internetu, ale i na sociálních sítích. Vzrostl počet krádeží dat, ale vzestup zaznamenaly krádeže osobních údajů a přihlašovacích údajů – phishingových útoků nebo ransomwarových útoků. Rostl i počet podvodů, spojených s internetovými obchody, stejně tak počet mravnostních trestných činů, zejména spojených se zneužíváním mladistvých.

V roce 2016 přišlo celkem 3.378 (+ 205) podnětů, které hlásily závadový obsah na internetu. Pracovníci GovCERT.CZ od českých i zahraničních partnerů obdrželi celkem 298 relevantních hlášení o kybernetických bezpečnostních incidentech. Kromě malwarových útoků, kdy se útočníci snažili ovládnout počítač oběti pomocí příloh k atraktivním informacím, mnohdy finančního nebo sexuálního obsahu. Tyto dominovaly kyberútokům v první čtvrtině tohoto roku, ve druhé se spíše o útoky phishingové nebo DDoS ataky (Distributed Denial of Service), zahlcující počítače tak ohromným počtem zaslaných zpráv, že je nestihly přijímat, doslova se „ucpaly“, v důsledku čehož došlo k jejich zhroucení. Ve třetí čtvrtině roku to bylo rozesílání vyděračských mailů různého typu.

Vedení státu, resortu i Policie ČR se v této situaci usilovaly posílit své obranné a ochranné pozice. Usnesením vlády č. 1049 z 28. listopadu byl schválený návrh rozvoje Národního centra kybernetické bezpečnosti do roku 2025. Plán předpokládal navýšení personální kapacity centra na 400 zaměstnanců do roku 2025 a zajištění nové budovy v Brně – Černých polích. Druhým závažným organizačním opatřením vlády ČR bylo usnesení č. 1178 z 19. prosince 2016, kterým rozhodla o oddělení Národního centra kybernetické bezpečnosti ze struktury Národního bezpečnostního úřadu a vytvoření Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost ve druhé polovině roku 2017.

Kontrola spojení sebou nesla i problém odposlechů. Jimi, včetně jejich právního zázemí a kontrolních opatření, se každým rokem zabýval dokument Analýza odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí dle trestního řádu a rušení provozu elektronických komunikací Policií ČR za příslušný rok. Zpracoval ji Útvar zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR, který všechny úkony v tomto směru realizuje. Teď se jedná o rok 2016.

Podle nej byly z celkového počtu 124.029 „živých“ trestních spisů jednotlivé úkony – odposlechy, vyhodnocení záznamů telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí, nasazeny pouze v 1.617 (tj. 1,3 %) spisech. „V porovnání s rokem 2015 došlo jak k poklesu počtu tzv. „živých“ spisů (v roce 2015 bylo celkem 130.939 „živých“ spisů), tak i počtu spisů, v rámci nichž byly tyto úkony (v roce 2015 byly úkony použity v 1.681 spisech). Útvary SKPV KŘP vykázaly 123.125 „živých“ trestních spisů, přičemž zmiňované úkony byly použity v 1.350 (tj. 1,1 %) spisech. Nejvíce trestních spisů s těmito úkony vykázala SKPV KŘP hl. m. Praha (291 spisů), následovala SKPV KŘP Jihomoravského kraje (173 spisů). Útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností z celkového počtu 904 „živých“ trestních spisů, nasadily tyto prostředky ve 267 (tj. 29,5 %) spisech. Frekventovanější využívání těchto úkonů útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností oproti útvarům SKPV KŘP vyplývá obecně z vyšší závažnosti a složitosti řešených případů útvarů NCOZ a NPC...

Z celkového počtu 1.617 spisů, v nichž byly použity úkony dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a dle § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř., se jednalo o 1.064 spisů s odposlechy a 1.084 spisů se sledováním osob a věcí. Z uvedeného vyplývá, že v 531 spisech byly použity kumulativně jak úkony dle § 88 tr. ř., tak i dle § 158d tr. ř. U útvarů SKPV KŘP se z celkového počtu 1.350 spisů jednalo o 858 spisů s odposlechy a 867 spisů se sledováním osob a věcí. Útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností ... použily úkony dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a dle §

158d odst. 2, 3, 6 tr. ř. celkem v 267 spisech, odposlechy ve 206 a sledování osob a věcí ve 217 z nich.

V porovnání s rokem 2015 došlo k poklesu trestních spisů, v rámci nichž byly nasazeny úkony dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř. o 64 spisů. Útvary Policie ČR SKPV KŘP vykázaly snížení počtu trestních spisů s použitím těchto úkonů o 99 spisů, u útvarů PČR SKPV ÚCP došlo naopak k nárůstu, a to o 35 spisů.“

Největší počet odposlechů byl realizovaný především pro pražské policejní ředitelství. Z celkového počtu 1.064 připadla na kraje 858 a z toho na Prahu 201. Druhé místo zaujal Moravskoslezský kraj – 99 odposlechů, třetí byl Jihomoravský kraj s 90 odposlechy. Celostátní útvary byly v konci roku pouze dva – NCOZ si vyžádal 136 odposlechů a NPC pouze 55.

V celé ČR bylo celkově odposloucháváno 6.717 linek a 3.802 osob., z toho na kraje připadlo 4.223 linek a 2.300 osob. Opět vládla Praha (792 + 450), Moravskoslezský kraj (682 + 344), Středočeský kraj (432 + 241) a Jihomoravský kraj (396 + 225). Nejméně toho bylo v Karlovarském kraji (65+24), Pardubickém (83+70) a Královéhradeckém (90 + 68). Na celostátní útvary připadlo 2.494 sledovaných linek a 1.502 osob. Z toho na ÚSKPV 62 + 35, NCOZ 993 + 770, NPC 1.439 + 697.

Veřejnost byla citlivá zejména na odposlechy, které označovala za „policejní šmírování“ a velice bedlivě sledovala každý krok Policie v toto směru. Ostře např. reagovala na informace z listopadu, že si Útvar zvláštních činností chce pořídit další speciální sledovací software. Ministerstvo vnitra předložilo do vlády dvě žádosti ÚZČ, konkrétně se jednalo o zakázky s názvem Servery a komponenty pro sledovací systém a Přenos obrazu II. Odhadovaná cena první zakázky byla 3,9 mil. korun bez DPH a druhé 5,6 mil. korun bez DPH, přičemž ceny byly podle materiálu „stanoveny na základě průzkumu trhu“. V obou případech platilo, že dodavatel musí splňovat podmínky pro přístup k utajované „Při nerealizaci této veřejné zakázky by byla ohrožena akceschopnost Policie ČR. Útvary s celorepublikovou působností by nemohly vykonávat své zákonné povinnosti a požadavky orgánů činných v trestním řízení, které jsou nařízeny příslušným soudem“, varovala ÚZČ. V každém případě si růst nebezpečí teroru a rostoucí hrozby kyberútoků od Policie ČR vyžadoval nové přístupy a tím i dokonalejší techniku.

V oblasti boje proti drogové scéně leželo i nadále jeho hlavní jádro na Národní protidrogové centrále, která ale úzce spolupracovalo s Celní správou, nebo zahraničními policejními orgány. V jejím čele stál od 12. února 2009 Jakub Frydrych. Její činnost se rozebíhala mnoha směry. V první řadě šlo o metamfetamin (pervitin), kde se jednalo jak o

pašování prekurzorů k jeho výrobě (především z Polska nebo přes Polsko, nebo také z Turecka či Bulharska), tak jejich zpracování a distribuci hotové drogy. Samotné zpracování měly mnohdy v rukou vietnamské zločinecké skupiny, které se orientovaly na jeho velkoobjemovou výrobu. Kromě nich se objevovaly malé skupinky osob, které metanfetamin vyráběly v malých varnách. Objevovale se i výroba přímo z efedrinu, který byl na naše území pašovaný přes Balkán, nebo dokonce až z Číny. Výrobci se snažili svou činnost utajovat, ale i chránit. Rozdělili ji do několika etap, přičemž každá z nich se nacházela na jiném místě republiky. Oproti minulosti se výroba této látky začala přesouvat přímo do Polska, kde k tomu byly lepší podmínky. Na druhé straně zboží z Česka se vyváželo do západní Evropy, zejména Německa. Objevil se ale případ vývozu až do Austrálie a Japonska. NPC zajistilo 90,718 kg metamfetaminu a odhalilo se 261 varen. K tomu proběhlo několik akcí. V září 2016 to byla operace LOM, v červenci operace TRAJECT, v listopadu operace MAMA-TATA. Z těch další to byly operace MĚSÍC, LASICE, KOMÁR nebo MOLA. Operace MAMA-TATA proběhla v součinnosti české, rakouské a německé policie, V její závěrečné etapě bylo na území všech těchto tří států zatčeno více než 50 osob, bylo odhaleno 2 průmyslové laboratoře na výrobu metamfetaminu a zajištěn přes 100 kg této látky v ceně osmi miliónů Kč. V oblasti marihuany domácí výroba v podstatě pokrývala domácí potřeby, a dokonce i zde docházelo k jeho vývozu. Šlo i nadále o odhalování nelegálních pěstíren. Nezopakoval se minulý rok, kdy došlo k dost silnému poklesu. V tomto roce bylo odhaleno a zničeno 722,107 kg marihuany (cannabisu), 57.660 rostlin, ale odhalený byl i druhý největší počet odhalených pěstíren - 299. Souviselo to kromě jiného i se skutečností, že podsvětí, kde se rovněž výrazně angažovaly vietnamské gangy, přecházelo od velkopěstíren k menším, které byly hůře odhalitelné. V mnoha pěstírnách bylo konopí současně pěstované v různých stádiích svého růstu a dozrávání. Konkrétně šlo o operace, AXIT, CHALAN, AYGO, TAO, LOUŽE, LOOP...

Ze silnějších drog to byly zejména zachycené dovozy hašiše, kokainu a heroinu, které užívali výše postavené sociální vrstvy. Kvůli tomu ČR není významný nejenom jako trh, ale i jako prostor tranzitu. Nejvíce záchyťů bylo v Praze a Středočeském kraji. Největší zásilka kokainu, která byly v roce 2016 zachycena, měla váhu 30 kg. Tento druh zločinu u nás provozovaly zejména zločinecké skupiny ze západní Afriky, především z Nigérie, v posledním období z Balkánu. Nejvýznamnějšími akcemi byl TULIPÁN a CICERO. V dalších letech ale začala spotřeba kokainu i v ČR stoupat a naše země se v tomto směru dostávala do nežádoucí špičky Evropy. Co se týče heroinu ČR i nadále zůstávala jak cílovou, tak i tranzitní zemí. Jeho pašováním do ČR a další distribucí se zabývaly gangy

etnických Albánců, zejména z Kosova a Makedonie. Většina heroinu směřovala do Prahy, kde byla distribuována i mezi turisty. Největším úlovkem celníků bylo 20. listopadu odhalení zásilky 9 kg heroinu na letišti Václava Havla v Praze.

Kromě toho se i nadále zneužívaly tzv. taneční drogy, ale též různé léky, anabolika, ale začaly se objevovat i nové psychotropní drogy.

Jak uvádí Výroční zpráva NPC za rok 2016 „Za období od 1. 1. 2016 do 31.12. 2016 byl v rámci trestních řízení vedených na NPC SKPV PČR zajištěn majetek a finanční prostředky v celkové výši 9.330.000,-Kč. Z toho 16.893.000,-Kč bylo zajištěno v peněžní hotovosti či na bankovních účtech a 75.437.000,-Kč bylo zajištěno ve věcech (vozidla, komponenty varen, pěstíren, elektrotechnika) a především nemovitostech.“ Po celé republice bylo všemi bezpečnostními složkami uskutečněných 3.034 realizací, zadrženo bylo 3.668 osob, z toho 3.151 mužů, 517 žen a 56 mladistvých. NPC navíc získala informace o dalších 660 osobách, Samotná NPC provedla 42 realizací a zajistila 172 osob.

Průvodním jevem boje policie proti drogám je skutečnost, že vyžaduje nejenom mnoho času, odposlechů, ale i cestování, protože podmínkou úspěchu v této oblasti je udržení rozsáhlých mezinárodních styků, neboť bez přímého styku policejních složek mnoha států to jednoduše není možné. Stejný dokument uvedl: „Objem mezinárodní výměny policejních informací na útvary v roce 2016 opět podstatně vzrostl a představoval celkem 583 případů. Nejvíce se jako obvykle výměna informací týkala drogové situace v německém příhraničí se Společným centrem česko-německé policejní a celní spolupráce ve Schwandorfu.“

Pro boj proti drogám byl vypracovaný dokument Národní strategie protidrogové politiky za období 2016-2018 a k němu i prováděcí Akční plán.

Ředitelem služby dopravní policie Policejního prezidia ČR byl od 1. dubna 2013 Tomáš Lerch. V oblasti činnosti dopravní policie se především diskutovalo o účinnosti bodového systému a zpřísnění finančních sankcí za jednotlivé přestupky. Iniciativa v tomto směru vyšla z ministerstva dopravy. Sama dopravní policie pokračovala v obměně svého materiálového vybavení. Podobně jako v roce 2015 i v roce 2016 postupně přebírala nové automobily Škoda, o čemž jsme se zmínili již výše. Přes tyto dodávky byl vozový park dopravní policie dost zastaralý a musel projít obměnou. Zvláště těžké byly již čtvrtým rokem služby dopravních policistů na dálnici D1, jejíž opravy ještě zdaleka neskončily.

Samotná dopravní policie svou činnost za rok 2016 sumarizovala v dokumentu Rok 2016 v silničním provozu a priority Policie ČR pro rok 2017. Uvedla v něm, že v průběhu tohoto roku bylo:

- „zrealizováno celkem 1 465 dopravně bezpečnostních akcí v rámci celé České republiky,
  - vyhlášeno 9 celorepublikových akcí v rámci organizace TISPOL a 2 celorepubliková dopravně bezpečnostní opatření ke zvýšenému víkendovému provozu (Velikonoce, letní prázdniny),
  - v rámci těchto akcí bylo nasazeno celkem 62 894 policistů, zejména služby dopravní a pořádkové policie,
  - při těchto akcích bylo:
    - ✓ zkontrolováno celkem téměř 570 tis. vozidel
    - ✓ zjištěno celkem 102 212 přestupků proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu
    - ✓ zjištěno celkem 2 647 případů požití alkoholických nápojů řidiči vozidel
    - ✓ zjištěno celkem 835 případů požití jiných návykových látek řidiči vozidel
    - ✓ zjištěno celkem 518 případů řízení motorového vozidla bez příslušného řidičského oprávnění
    - ✓ zjištěno celkem 584 pachatelů trestné činnosti
- vypátráno 22 odcizených vozidel a 108 hledaných a pohřešovaných osob.“

Podle výše zmíněného dokumentu, bylo způsobeno celkem 98.864 dopravních nehod, usmrceno 545 osob, těžce zraněno bylo 2.580 osob, lehce 24 501 osob s hmotná škoda dosáhla výše 5.804.000.000,00 Kč. Pokles byl zaznamenaný pouze v počtu usmrcených osob, kterých zemřelo o 115 méně než před rokem, což představovalo snížení o 17,4 %. Ve všech dalších ukazatelích byl zaznamenaný nárůst. Počet těžce zraněných stoupl o 40 osob (1,6 %), lehce zraněných o 75 osob (0,3 %), počet nehod o 5.797 (6,2 %) a výše škody o 365.000.000,00 Kč (6,7 %). Nejčastější příčiny nehod zaviněných řidičů byly: nevěnování se řízení vozidla – 16.369+ nesprávné otáčení nebo couvání – 8.304 a nedodržení bezpečnostní vzdálenosti za vozidlem – 8.146. Usmrcených bylo 209 řidičů osobních aut (- 19 oproti minulému roku), chodců 111 (- 20), spolujezdců v osobní vozidle 91 (- 6), motocyklistů 59 (- 22) a cyklistů 39 (- 29). Alkohol za volantem způsobil celkem 4.373 nehod, teda o 171 méně než před rokem, zahynulo 52 osob (-10). Drogy byly příčinou 251 nehod (+ 6), zemřelo 10 osob (- 2). Nejdřív nehod s alkoholem bylo ve Středočeském kraji (555). Moravskoslezském (467), Jihomoravském 430) a v Praze (422). Nejméně v Karlovarském (132).

Po celý tento rok byla v pohybu pořádková policie, protože rozsah úkolů, které plnila byl skutečně obdivuhodný. Ředitelem služby dopravní policie Policejního prezidia ČR byl od 1. března 2013 Martin Hrinko. Šlo zejména o ochranu bezpečnosti a osob, veřejného

pořádku, boj proti kriminalitě, úkony v oblasti trestního řízení a řešení přestupků, spoluúčast na dohledu nad bezpečností a plynulostí silničního provozu, plnění úkolů v oblasti správních činností a poskytování pomoci a služeb veřejnosti. Do jejich struktury, která začínala na úrovni Policejního prezidia, pokračovala přes Krajská ředitelství policie a územní odbory (bývalá Okresní ředitelství), obvodní (místní) oddělení Policie ČR, oddělení hlídkové služby, konče policejními hlídkami v ulicích měst a obcí. Patřila k ní pořiční oddělení, oddělení Metro v Praze, železniční oddělení, útvary hlídkové služby, pohotovostní motorizované jednotky (PMJ), speciální pořádkové jednotky (SPJ) a krajské pořádkové jednotky (tzv. těžkooděnci), zásahové jednotky krajských ředitelství, speciální jednotky pro ochranu jaderných elektráren, pořádkové jednotky, útvary služební kynologie, oddělení služební hipologie, pohotovostní a eskortní oddělení, zásahové jednotky, oddělení doprovodů vlaků, oddělení potápěčů, antikonfliktní týmy (AKT) a prvosledové hlídky (PSH). Pouhý výčet těchto útvarů ukazuje obrovský záběr, která služba pořádkové policie zajišťovala. Tomu odpovídal o počet její příslušníků. Starší údaje uváděly číslo bezmála 18.000 nebo v roce 2020 přes 17.500, v roce 2021 přes 17.300, v roce 2022 přes 16.500, jinde přes 16.000. M. Gregor ve své knize Historie a současnost služby pořádkové policie od roku 1918, k tomu v roce 2017 uvádí: „Po roce 2010 byly v důsledku úspor u služby pořádkové policie postupně uskutečňovány některé organizační změny v její struktuře, v dislokaci některých OOP z hlediska účelnosti, či v početních stavech policistů a vedoucích policistů s příplatkem za vedení, dále pak byl snížen rozsah některých činností, materiálně-technického zabezpečení apod. Tyto skutečnosti měly za následek, že u služby pořádkové policie byly celkově sníženy početní stavy systemizovaných služebních míst z cca 18 500 na 17 500 policistů.“ V každém případě je to tedy málem 2/5 stavu celé Policie ČR. To z ní činilo největší policejní službu.

V první polovině roku musela sice zasahovat kolem řady demonstrací, zejména 6. února, 26. března, 1. května, 15. května, které se na Václavském náměstí účastnilo několik tisíc lidí, ale poté již její nasazení nebylo tak vypjaté. Demontrace organizovala zejména SPD a různá protiislámská a protimigrantská hnutí. V druhé polovině roku 2016 došlo ke dvěma výraznějším zásahům a to 28. října na centrálním náměstí v Žatci, kde došlo k pokusům o narušení pietní akce za smrt mladého Roma a stejného dne v Praze na Náměstí míru, kde pořádková jednotka od sebe oddělovala znesvářené strany. Přes některé podobné akce bylo v závěru roku konstatované, že situace v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku zůstala z pohledu Policie ČR v roce 2016 stabilizovaná a nedošlo k závažnějšímu narušení veřejného pořádku.

V úterý 12. července Sněmovna odhlasovala novelu zákona č. 84/1990 Sb. o právu shromážděvacím, který počítal právě s řešením situace, kdy se na jednom místě konají dvě ohlášené demonstrace. Podle této novely, uvedené jako zákon č. 252/2016 Sb. umožňoval oficiálním zástupcem radnic vymezit místo shromáždění a rovněž rozhodnout o místě, kde se mají konat. Záležitostí se zabýval § 8 v odstavcích 2-6.

„(2) Úřad může v nezbytných případech pro účely ochrany veřejného pořádku nebo práv a svobod jiných rozhodnutím stanovit podmínky konání shromáždění. Úřad může stanovit podmínky pro konání shromáždění zejména tehdy, má-li se na stejném místě a ve stejnou dobu konat jiné shromáždění nebo veřejnosti přístupný kulturní, sportovní nebo jiný společenský podnik (dále jen „veřejnosti přístupný podnik“) a mezi svolavatelem nebo mezi svolavatelem a osobou pořádající veřejnosti přístupný podnik nedošlo k dohodě o úpravě doby nebo místa konání shromáždění nebo veřejnosti přístupného podniku.

(3) Úřad může vyslat na shromáždění svého zástupce, jemuž je svolavatel povinen vytvořit podmínky pro řádné plnění jeho úkolů, zejména mu umožnit sledování průběhu shromáždění a provedení úkonů nezbytných k případnému rozpuštění shromáždění.

(4) Zástupce úřadu může v místě shromáždění udílet pokyny sloužící k zajištění účelu shromáždění, k odstranění rozporů při střetu práv více svolavatelů, včetně pokynu k úpravě místa konání shromáždění, nebo při střetu různých práv a k ochraně veřejného pořádku, zdraví a majetku.“

Toto právo dokonce získal i příslušník Policie ČR. Odst. 6 k tomu přímo uváděl.

„(6) Není-li zástupce úřadu přítomen nebo vyžadují-li to okolnosti na místě, zejména rozsah či povaha shromáždění, může podle odstavců 3 až 5 obdobně postupovat příslušník Policie České republiky (dále jen „policista“).“

Zákon vstoupil v platnost 3. srpna 2016 a účinný byl od 1. listopadu stejného roku. Další činnost pořádkové policie nám přes různé statistiky prezentuje Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku za rok 2016:

„Policisty služby pořádkové policie bylo v roce 2016 zjištěno celkem 780.233 (+ 10.180) přestupků podle zákona o přestupcích. Výrazně nejvíce přestupků bylo zjištěno na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle § 125c zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, a to 512.861 (+ 23.725), což je 65,73 % ze všech přestupků. Dále následují přestupky proti majetku podle § 50 zákona o přestupcích, kterých bylo zjištěno 117.681 (- 15.444), a na úseku veřejného pořádku a občanského soužití podle § 47 až § 49 zákona o přestupcích, kterých bylo 103.814 (- 9.581). Ostatních přestupků bylo zjištěno 24.283 (+ 9). Přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi bylo

zjištěno 18.132 (+ 1.945). V blokovém řízení bylo řešeno 512.343 (+ 23.029, 65,6 %) přestupků, přičemž byla na pokutách uložena částka ve výši 163.533.950,00 (+ 19.572.850,00) Kč. Oznámeno nebo odevzdáno podle § 58 odst. 1 a odst. 3 písm. a) zákona o přestupcích k projednání bylo 116.806 (- 56.928) přestupků. Odloženo podle § 58 odst. 3 písm. b) zákona o přestupcích bylo 26.529 (- 66.227, 3,4 %) přestupků, z toho z důvodu nezjištění pachatele 20.395 (- 60.395), což je 76,9 % z celkem odložených přestupků.

V roce 2016 bylo na úseku zbraní a bezpečnostního materiálu zjištěno celkem 1.081 (+ 92) přestupků, z toho bylo vyřízeno 561 (+115, 51,9 %) přestupků blokově a uděleny blokové pokuty ve výši 228.900 Kč (52.000 Kč), 369 (-15) přestupků bylo oznámeno správním orgánům a 42 (+4) předáno orgánům činným v trestním řízení.

Problematika domácího násilí je řešena převážně policisty služby pořádkové policie, kteří jsou k tomu zvláště proškoleni. V roce 2016 bylo sepsáno celkem 6.575 (-225) úředních záznamů o výjezdu k incidentu se znaky domácího násilí. Vykázáno bylo celkem 1.236 (+36) osob, z toho bylo 1.194 (+33) mužů a 42 (+3) žen. Této problematice se věnovala nová koncepce v rámci akčního plánu k prevenci domácího násilí na léta 2016–2020, který si stanovil za cíl řešit problematiku násilí mezi partnery se zaměřením na děti jako oběti.

V roce 2016 byl schválen a dne 1. července 2017 nabude účinnosti zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.

Vzhledem k vnitřnímu napětí mezi ÚOOZ a ÚOKFK, ale i všem problémům kolem vzniku NCOZ do popředí se opět dostala problematika Generální inspekce bezpečnostních sborů (GIBS). Jeho nejdůležitějším úkolem na počátku roku, bylo vytvoření svého nového vedení. Nový ředitel GIBS Michal Murín, který do své funkce nastoupil 7. prosince 2015 si v lednu za svého náměstka pro trestní řízení vybral Martina Šilhavého, který nastoupil na opuštěné místo Michala Murína a v dubnu do funkce náměstka pro speciální operace vybral Milana Špačka z protikorupční policie, který vystřídal Romana Ševčíka, jenž z této funkce odešel k 29. únoru. Řídit měl odposlechy nebo protikorupční zkoušky spolehlivosti. Po těchto turbulencích, již činnosti GIBS běžela podle zaběhnutého systému.

Podrobná data o její činnosti uvádí Výroční zpráva GIBS za rok 2016. V roce 2016 „prověřovala podezření z protiprávního jednání fyzických a právnických osob v celkem 617 (+ 103) případech. Z uvedeného počtu zjistila 418 (+ 36) pachatelů protiprávního jednání. Následně trestně stíhala 247 (- 11) fyzických a právnických osob, z toho 148 (- 26) příslušníků 112 (- 31) P ČR, 30 (+ 9) VS ČR a 6 (- 4) CS ČR, 18 (+ 8) zaměstnanců P ČR,

VS ČR a CS ČR a 81 (+ 7) civilních osob. Ve srovnání s rokem 2015 se jedná o pokles o 11 trestně stíhaných osob.“

Stejně jako v roce 2015 bylo regionem s daleko největším počtem trestně stíhaných osob území hlavního města Prahy se 70 (+ 5 = 28,34 %) osobami. Až daleko za Prahou se umístil Jihomoravský kraj s 21 případy (- 14 = 8,50 %) a Liberecký kraj s 19 (- 3 = 7,69 %). Naopak regiony s nejnižším počtem trestně stíhaných osob byly Kraj Vysočina se 3 (0 = 1,21 %) a kraje Pardubický a Jihočeský. Oba kraje po 4 (- 3) trestně stíhaných osobách – 1,62 %. Podle věku v době spáchání trestné činnosti šlo zejména o skupiny 25-29, 35-39, a 30-34, ve velice těsném závěsu za sebou. Podle délky služby bylo nejvýraznější skupinou 5-9 let (33,13 %) a 0-4 roky (23,49 %). V oblasti, korupčního jednání bylo trestní stíhání zahájeno proti 1 příslušníkovi Policie ČR (- 6), v oblasti extremismu se neobjevil ani jeden případ, v oblasti zneužívání omamných a psychotropních látek (OPL) bylo trestní stíhání zahájeno proti 4 (+ 2) příslušníkům Policie ČR, v oblasti domácího násilí proti 4 (+ 2) policistům, o v oblasti úniku informací proti 5 (- 5) policistům, v oblasti použití nepřiměřeného násilí proti 17 (+ 10) policistům. Příslušníci Policie ČR byli v roce 2016 trestně stíháni pro 170 (- 90) trestních činů. Nejčastěji se jednalo o zneužití pravomoci úřední osoby, 51 (- 26) případů, dále ublížení na zdraví 13 (+ 2) případů, a výtržnictví 11 (- 1) případů. Zaměstnanci Policie ČR byli v roce 2016 trestně stíháni pro 15 (+ 2) trestních činů.

Česká republika se zejména počátkem tohoto roku ještě stále potýkala s migrační vlnou a jádro této činnosti leželo na bedrech cizinecké policie. V čele Ředitelství služby cizinecké policie od 1. července 2011 stál Milan Majer, který naradil jejího dosavadního ředitele Vladislava Husáka. Jeho náměstkem pro vnější hranici byl od roku 2011 Jan Kučera, který vystřídal ve funkci Tomáše Hytychu, který se stal ředitelem Letecké služby Policie ČR a Miloš Vacek, který byl v této funkci ještě v době existence Cizinecké a pohraniční policie. Za vnější hranici Evropské unie se pokládala nejenom samotná hraniční linie kolem Schengenského prostoru, ale i všechna mezinárodní letiště, která se nacházela uvnitř tohoto prostoru, na kterých přistávala letadla ze států, které Schengenský prostor netvořily.

Zlomem ve vývoji se stal 18. březen 2016, kdy byl podepsaný významný dokument na podporu řešení migrační krize – tzv. prohlášení Evropské unie a Turecka. Uvádělo, že všichni noví migranti, kteří vstoupí po 20. březnu nelegálně z Turecka na řecké ostrovy, budou navraceni do Turecka. Dohoda ale měla i svou odvrácenou stránku, která uváděla, že za každého Syřana mezi nimi má EU přijmout přímo z Turecka syrského uprchlíka s

nárokem na azyl. Prozatím se tím ale uzavřela cesta přes Balkán, i když ne neprodyšně, protože průniky menších skupin migrantů neustávaly, takže tzv. balkánská cesta sice živořila, avšak dále žila. Přesto naši policisté i nadále sloužili zejména v Srbsku a Makedonii. Pozornost migrantů se přenesla do středomořské oblasti, kdy migranti pluli od Libye do jižní Itálie - na ostrov Lampedusa, nebo až na Sicílii. Počet zachycených migrantů zde stoupl o cca 18 %.

Přes Itálii a Rakousko, nebo ještě stále po balkánské lince se na naše území ale již dostávalo mnohem méně tranzitních migrantů. V roce 2016 bylo zjištěno celkem 5.261 osob (tj. o 38,6 % méně než v loňském roce) při nelegálním pobytu na území ČR. Z celkového počtu bylo ale pouze 222 osob (4,2 %) odhaleno při nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici ČR. Oproti minulému roku to byl pokles o 18 osob, tj. o 7,5 %. Drtivá většina všech osob, které se na našem území pohybovala neoprávněně, se do ČR dostala jinými cestami - přijela na řádná víza, ale po vypršení jejich platnosti se již domů nevrátila.

K velkým poklesům oproti minulému roku došlo na hlavních migračních prostorech na našem území. Jak uvedla Zpráva o situaci v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2016, která se tímto problémem podrobně zabývá, u KŘP Jihomoravského kraje bylo u obou těchto kategorií zachyceno o 1.568 osob méně, tedy pokles činil 76,1 %. U KŘP Ústeckého kraje pokles činil 651 osob, (- 45,9 %) a KŘP hl. m. Prahy 441, (- 21,5 %). Z hlediska státní příslušnosti všech nelegálních migrantů převládaly občané ze třetích zemí (4.887 osob, tj. 97 %) nad občany EU. První místo ve statistice obsadili občané Ukrajiny (1.552 osob, tj. 30,8 %). Na druhém místě se umístili občané Ruska (402 osob, tj. 8 %). Na třetí místo ve statistice se zařadili občané Kuvajtu (336 osob, tj. 6,7 %) - jednalo se zejména o lázeňské hosty, kteří nevycestovali v době platnosti pobytu. Tranzitní migranti byli naší cizineckou, dopravní, pořádkovou policií, ale o orgány Celní správy odhalování v autech, vlacích, a dokonce i na mezinárodních letištích, přes které se chtěli dostat na falešné pasy. Pouze v devíti případech byly osoby odhaleny v úkrytech v dopravních prostředcích (dodávky, kamion, přípojný vozík, kufr osobního auta a vlak). Celkem se jednalo o 116 osob, z toho nejvíce o občany Iráku (50 osob) a Afghánistánu (44). Výčet státních příslušností zjištěných osob byl velice rozmanitý. Celkem bylo zjištěno 47 státních příslušností, nejvíce se jednalo o válečné uprchlíky, definovaných podle ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků z 28. července 1951, kterých bylo 44. Poté o občany Ukrajiny (15) a Ázerbájdžánu a Albánie (po 14).

V roce 2016 bylo do informačního systému CIS zaevidováno celkem 3.539 (+ 530, + 17,6 %) cizinců s vydaným pravomocným rozhodnutím V roce 2016 bylo do informačního

systemu CIS zaevidováno celkem 3 539 (+5 30, + 17,6 %) cizinců s vydaným pravomocným rozhodnutím o správním vyhoštění. Nejvíce zastoupenou skupinu cizinců s vydaným pravomocným rozhodnutím o správním vyhoštění tvořili stejně jako v minulém roce občané Ukrajiny (2.045 osob, tj. 57,8 %), u nichž je evidován nejvyšší meziroční nárůst (+ 802 osob, tj. + 64,5 %). Hlavním problémem této agendy byly obtíže s prověřováním identity cizinců. Jiným problémem bylo skupování nebo krádeže osobních dokladů občanů ČR a jejich vývoz do Řecka, kde byly upravované pro některé migranty. Další skupiny se orientovaly na výrobu falešných pasů, nebo alespoň víz. V úterý 10. května skončila policejní akce ÚOOZ, v jejíchž průběhu byla zajištěna skupina pachatelů, vyrábějící padělané vízové schengenské štítky, které se z Řecka dovážely do ČR, kde se jen vyplňovaly nebo jinak upravovaly.

Cizinecká policie spolu s policií pořádkovou, někdy i kriminální, realizovala několik akcí na zamezení nelegální migrace a upevnění režimu na našich hranicích.

V úterý 8. března 2016 to byla operace VLNA, která sloužila k ověření připravenosti Policie ČR k plnění úkolů na úseku zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti a ochrany hranic v souvislosti s možností příchodu nové větší vlny migrantů. Uskutečnilo se v součinnosti s Celní správou ČR na určených stanovištích pro případ dočasného znovuzavedení ochrany vnitřních hranic a zřízení registračních míst. Cvičení proběhlo v rámci územní působnosti. Účastnilo se ho 200 policistů, polovina z nich byla figuranti.

Ve dnech 11. – 12. května to byla akce KORIDOR a realizovaly ji všechny Krajská ředitelství policie. Policisté se zaměřili na kontrolu bodů, kde se předpokládala zvýšená koncentrace a výskyt nelegálních migrantů. Oficiální informace Policie ČR k tomu uvedla: „Při akci policisté zajistili celkem 50 cizinců, u kterých bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění, a to z důvodu nelegálního pobytu nebo jiného závažného porušení pobytového režimu na území ČR. 12 cizinců bylo zadrženo v souvislosti se spácháním trestného činu, nejčastěji maření výkonu úředního rozhodnutí a padělání a pozměňování veřejné listiny. Policie také odhalila 271 přestupků z oblasti cizineckého zákona, za které uložila blokové pokuty ve výši 108 400,- Kč. Dále bylo zjištěno 6 padělaných nebo nelegálně pozměněných dokladů, 38 správních deliktů, což jsou prohřešky spáchané např. dopravci nebo ubytovateli. 15 osob bylo řešeno v souvislosti se záznamem v schengenském informačním systému a v policejní cele skončil i jeden celostátně hledaný cizinec. V Jihomoravském kraji policisté odhalili 11 státních příslušníků Ukrajiny při nelegálním zaměstnávání, konkrétně na stavbě rodinných domů.“

Spolu s tím probíhaly další kontroly nelegálně žijících cizinců na území ČR. Orientoval se na to Státní úřadu inspekce práce. V průběhu celého roku provedl 9.308 kontrol. Z celkového počtu 2.290 zjištěných nelegálně zaměstnaných osob se v 760 případech jednalo o občany ČR. V 1.337 případech se jednalo o cizince ze třetích zemí a ve 193 případech o občany z ostatních států EU. V případě odhalení některé z forem nelegální práce cizinců ze třetích zemí se nejčastěji jednalo o státní příslušníky Ukrajiny a oproti předchozímu roku se na druhé místo posunuli občané Moldávie před Vietnam. Ve skupině nelegálně zaměstnaných EU občanů převažují ve velké míře Slováci, následovaní občany Rumunska. K 31. prosinci 2016 uložil úřad za spáchání správního deliktu umožnění výkonu nelegální práce celkem 494 pokut v celkové výši 69.871.000,00 Kč, z toho za umožnění nelegální práce cizinců 192 pokut v celkové částce 39.982.000,00 Kč. Za spáchání přestupku výkonu nelegální práce bylo uloženo fyzickým osobám 17 pokut v celkové částce 51.000,00 Kč, z toho 1 pokuta ve výši 4.000,00 Kč za výkon nelegální práce cizince.

V úterý 27. září se uskutečnilo další součinnostní cvičení Policie ČR, Armády ČR a Celní správy, které mělo prověřit možnost znovuzavedení kontrol na hranici se Slovenskem. Zúčastnilo se ho 300 policistů, 140 vojáků a 30 ceníků. Týkalo se to celé linie hranice a prokázalo, potvrdilo, že Policie ČR je ve spolupráci s dalšími bezpečnostními složkami státu schopna zaujmout stanoviště na státní hranici do pěti hodin od vyhlášení znovuzavedení kontrol.

Další cvičení se uskutečnilo ve středu 19. října a tentokrát se týkalo součinnosti mezi českými a německými pohraničními policisty. Měl se ověřit systém po podepsání nové česko-německé smlouvy z 1. října.

Na něj navazovalo další cvičení, které se uskutečnilo 30. listopadu. Oficiální informace Policie ČR k tomu uvedla, že cvičení „se zúčastnilo více než 300 policistů, mělo za úkol prověřit reakci policie na rozhodnutí ministra vnitra o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic ČR, tentokrát se Spolkovou republikou Německo. Policie si v reálných podmínkách vyzkoušela, v jakém čase je schopna zmobilizovat veškeré síly a prostředky, zajistit informovanost příslušných orgánů veřejné správy a samosprávy, zahraničních partnerů a samozřejmě i veřejnosti. Nedílnou součástí takové situace je rovněž vybudování odpovídajícího zázemí pro provádění kontrol a úprava infrastruktury (dopravní značení, zátarasy, osvětlení apod.). Pro případ záchytu většího množství nelegálních migrantů policie procvičila i zřízení tzv. registračního místa.

Cvičení proběhlo na 16 vytipovaných hraničních přechodech v teritoriu pěti Krajských ředitelství policie (v Plzeňském, Ústeckém, Jihočeském, Karlovarském a

Libereckém kraji) a registrační místo bylo vytvořeno na bývalém hraničním přechodu v Petrovicích. V rámci cvičení zjistili policisté 45 přestupků, 3 osoby v celostátním pátrání a ve dvou případech odepřeli vstup na území ČR.“

Na druhé straně ve dnech 17. – 19. října poměrně pokojně proběhla další z návštěv tibetského dalajlámy Tändzina Gjamccha v Praze. Ochranná služba Policie ČR všechny své úkoly v tomto směru splnila. Menší úkoly připadly rovněž dopravní službě.

Kromě toho bylo dvakrát nutné reagovat na zhoršující se situaci kolem migrantů. Zvýšená bezpečnostní opatření byla realizována na státní hranici se Slovenskou republikou vzhledem k opatřením na rakousko-českých státních hranicích a po projednání na poradě policejního prezidenta 6. května 2016.

Zvýšená bezpečnostní opatření byla od 1. srpna rozšířena na státní hranici se Spolkovou republikou Německo a týkala se důsledků vývoje situace na rakousko-českých a slovensko-českých státních hranicích.

Závěr roku se nesl v znamení uskutečnění několika organizačních změn, ale stejně tak i úsilí o zvýšení platů pro policisty a policistky.

V prosinci další z reforem postihla funkci policejního ombudsmana. Ke konci roku měla být zrušena funkce společného ombudsmana pro policii, hasiče a pracovníky ministerstva vnitra. Plánovalo se nahradit ji trojicí specializovaných ombudsmanů – pro každou tuto složku zvlášť. Odvrácená strana této změny spočívala v tom, že nový policejní ombudsman měl již být plně začleněn do struktury Policie ČR a podřízený jeho vedení, zatím co ten předešlý na těchto strukturách působil zcela nezávisle. Změna byla odůvodňovaná nutností činnosti policejního ombudsmana více přiblížit praxi, umožnit jeho bližší specializaci, pomocí jeho znalosti věcí a prostředí. Ombudsman pro zaměstnance ministerstva vnitra již samostatně působil od května 2016. Ombudsmani pro policii a hasiče měli začít v nové podobě svou činnost 1. ledna 2017, ale nestalo se tak. Poté byl u Policie ČR termín posunutý na 31. březen, ale ani ten nebyl dodržen. Policejní ombudsman nakonec do své funkce nastoupil až 1. září příštího roku. Hasičská ombudsmanka nastoupila do své funkce již 1. března 2017. Kritici vzniku samostatného policejního ombudsmana poukazovali zejména na skutečnost, že ombudsman ztratí svou samostatnost a stížnosti, podávané policisty na své nadřízené, budou vyřizovat právě tito nadřízení, navíc zlé jazyky tvrdily, že důvodem likvidace centrální pozice ombudsmana, bylo přijetí bývalého šéfa Útvaru zvláštních činností Tomáše Almera do této instituce. T. Almer ÚZČ opustil v roce koncem roku 2012.

V létě a na podzim se objevil nový faktor. Došlo k nárůstu anonymních fám, známých jako hoaxy, které varovaly před možnými teroristickými útoky ze strany emigrantů, žijících na území ČR. Tyto anonymy šetřili specialisté ze sekce terorismu a extremismu NCOZ, ale i některá krajská ředitelství. Policejní prezidium k tomu dokonce vydalo oficiální prohlášení: „Policie ČR v tuto chvíli nemá žádné informace, které by nasvědčovaly tomu, že v České republice hrozí nebezpečí teroristických útoků. Přesto jsou neustále platná preventivní opatření, která spočívají ve zvýšené hlídkové činnosti a v dohledu především v místech, kde se shromažďuje více osob, a na letištích s mezinárodním provozem.“ Situace se ale rázně změnila na konci tohoto roku. Byla to reakce na teroristický útok kamionem na vánočné adventní trhy v Berlíně na náměstí Breitscheidplatz, který se uskutečnil 19. prosince 2016. Zahynulo 12 lidí, mezi nimi i Češka Nad'a Čižmárová, která v Německu žila delší dobu a s manželem vychovávala pětiletého syna. Zraněných bylo 48 osob, z toho 30 vážně. K odpovědnosti za tento čin se přihlásila organizace Islámský stát.

V reakci na to došlo ke zvýšené ochraně obdobných trhů po území celé České republiky, zejména v Praze. Jak oznámil premiér Bohuslav Sobotka „Policie bude masově přítomna během Vánoc a Nového roku tam, kde bude větší masa lidí.“ Přesto bylo opakováno, že přímý teroristický útok na našem území v této době nehrozí a opatření které Policie ČR realizuje, má především preventivní charakter. Vedení ministerstva vnitra a Policie ČR vytypovalo zhruba 40 akcí, kterým měla být věnována výraznější pozornost. Do center měst byly navozené betonové zátarasy, které měla zabránit vjezdu vozidel mezi lidi. Do mimořádné služby bylo povoláno několik stovek policistů z oblastí, kde teroristická hrozba byla skoro až minimální a převedeno na službu v Praze, Brně a jiných větších městech. Ministerstvo obrany na posílení policejních hlídek vyčlenilo 700 vojáků, kteří do služby – zejména v Praze nastoupili v pondělí 19. prosince večer. Spolu s tím došlo ke zvýšené kontrole pohybu na česko-německé hranici a částečně na česko-polské. Kontroly ale měly pouze namátkový charakter. Protože k žádnému teroristickému útoku nedošlo, byly posílené hlídky ze svých postů odvolané v průběhu prvního týdne příštího roku. Mimořádná opatření se týkala i Pražského hradu, kde kontroly návštěvníků již půlrokem probíhaly a po berlínských událostech se jen prohloubily, ale i letiště Václava Havla v Praze.

Policejní prezidium k tomu vedlo: „Jedná se o součást série opatření, která mají zvýšit bezpečnost návštěvníků a ochranu památky. V souvislosti s množícími se teroristickými útoky v Evropě byla urychlena koordinace systémové ochrany měkkých cílů, a proto jsme zvýšili i výkon služby v místech s vysokou koncentrací osob (např. obchodní

centra, kulturní a sportovní akce, kostely). Mezi tato místa patří i Pražský hrad a s ním spojené i přísnější kontroly, které provádíme v součinnosti s Hradní stráží.“ Náměstek ředitele Útvaru pro ochranu prezidenta České republiky Vladimír Mach ale nechtěl konkrétní opatření na Pražském hradě specifikovat: „Sdělením a zveřejněním dalších informací by mohla být narušena bezpečnost, a proto z taktického hlediska nemůžeme prozradit podrobnosti o probíhajících kontrolách. Bezpečnostní opatření v České republice se ze strany policie mohou kdykoliv změnit, a to s ohledem na vývoj dění v Evropě. Posílení bezpečnostních opatření na Pražském hradě není reakcí na konkrétní hrozbu. Policie v tuto chvíli nemá informace o tom, že by České republice hrozil teroristický útok. Podobná opatření jsou v současnosti běžná i u jiných podobně významných památek v zahraničí.“

To vše se odehrávalo v situaci, kdy 18. prosince 18letý narkoman Lukáš Hajný ve Velici na Českobudějovicku nožem bodl 30letého nrap. Václava Haaseho, který svému zranění o dva dny později – 20. prosince, podlehl. V průběhu tohoto zásahu byl nožem zraněný i jeho kolega 38letý Jaroslav Humeš, který náhle zemřel koncem dubna 2022. Při výkonu služby kromě něj v tomto roce při dopravní nehodě zemřel ještě jeden příslušník Policie ČR. Blížší informace o všech policistech, kteří zahynuli při výkonu svých služebních povinností podává stránka Slavín Muzea Policie ČR.

Poté tu byla pro policisty potěšující správa. Čím více se blížil konec roku a bylo jasné, že státní rozpočet skončí v solidním přebytku, tím více se mluvilo o zvýšení platů policistů. Stejným směrem hleděly i závěry z válečných akcí na Ukrajině a na Blízkém východě, ale i poučení ze série letošních atentátů, uskutečněných v Evropě: bez kvalitní armády a policie to nejde. Kvůli tomu se politici v posledních dnech roku několikrát souhlasně vyjádřili k otázce zvýšení jejich platů.

Stejně to udělal i předseda nezávislých odborových svazů Policie ČR Milan Štěpánek, který ale současně vyslovil názor, že dorovnání platů na úroveň roku 2010 již zdaleka nestačí k tomu, aby se stav policie zlepšil. Opět se argumentovalo podstavem Policii ČR a nutností zkvalitnit její postavení na trhu práce efektivně vyhlízejícím platem. „Získáme nového člověka, ten u nás vydrží dva tři roky, pak zjistí, že nemá žádnou perspektivu a jde raději prodávat do supermarketu, kde za stejné peníze nemusí riskovat zdravím a životem," tvrdil M. Štěpánek. „Předal jsem panu premiérovi petici, kterou podepsalo 20.573 příslušníků a zaměstnanců bezpečnostních sborů. Naším cílem je prosadit zvýšení platů už od roku 2017 a zajistit jejich plynulý nárůst o deset procent v dalších třech letech. Pomohl by i náborový nebo jiný motivační příspěvek."

Ministerstvo vnitra současně připravovalo novelu služebního zákona, která by měla zajistit vyšší nástupní platy pro policisty. Novela se podle slov ministra vnitra Milana Chovance, např. 11. listopadu nebo 1. prosince, neměla dotknout výsluh. Vyslovil tehdy přesvědčení, že lepší platové podmínky by mohly zvýšit zájem o práci u policie a zároveň zabránit odchodům. Podpořil popří tom odborářskou petici za zvýšení platů a vyslovil přesvědčení, že premiér B. Sobotka zvýšení platů policistů také podpoří. Souhlasil i s navrhovaným systémem různých příplatků k policejním platům, spojených s dojížděním, ubytováním, stravováním, nebo přímo bydlením. Zavedení příspěvků by tak mohlo být podle ministra spravedlivější než současný stav. „Potřebujeme, aby nám policisté chtěli sloužit i v Praze, Brně, Ostravě nebo Plzni," řekl k tomu.

Rozšiřování anonymů a falešných správ, v této době i nadále zaměřených především na situaci kolem přílivu migrantů do západní, ale i střední Evropy, stejně tak v souvislosti s růstem proruské propagandy, vedlo k rozhodnutí k 1. lednu 2017 zřídit na ministerstvu vnitra odbor proti dezinformacím, který se měl zabývat šířením nepravdivých a zavádějících správ. Jeho hlavním úkolem Centra proti terorismu a hybridním hrozbám měla být kontrola obsahu jednotlivých serverů. Za tímto účelem se na konci roku 2016 pracovalo nejenom na jeho vzniku, ale i vypracování manuálu, který by měl zvyšovat především odolnost úředníků a úřadů proti této propagandě.

Vznik Centra proti terorismu a hybridním hrozbám (CTHH) v závěru roku podpořil i dokument s názvem Audit národní bezpečnosti, který schválila vláda 15. prosince 2016. Šlo o široce koncipovaný materiál, který podrobně rozebíral všechny možné hrozby zejména ze strany terorismu, extremismu, organizovaného zločinu, působení cizí moci, migrace atd., ale i hrozby z kyberprostoru, energetické, surovinové a průmyslové závislosti, nebo hybridní hrozby. Současně se stanovovaly úkoly jednotlivých státních, armádních a bezpečnostních složek v boji proti nim. Informace z jednání vlády k tomu uvedla: „Vláda odsouhlasila Audit národní bezpečnosti, který komplexně mapuje situaci v oblasti bezpečnosti za uplynulý rok. Zároveň se kabinet shodl, že mu Ministerstvo vnitra do dubna 2017 předloží akční plán k plnění jednotlivých úkolů vyplývajících z rizik popsaných auditem.“

Ministr zahraničí L. Zaorálek vysvětloval: „Mezi těmi hrozbami, kterým je potřeba věnovat zvýšenou pozornost, jsou právě hrozby, které souvisí s kybernetickou bezpečností, s dezinformačními kampaněmi a nové hrozby jsou samozřejmě v oblasti typu aktivit teroristů, což jsou také věci, které se mění a ve kterých bude třeba hledat a posilovat způsoby, jak těmto hrozbám čelit.“

Centrum specialistů bude na internetu sledovat případné teroristické hrozby, ale třeba i proruskou propagandu. Nový speciální tým kritizoval ve svém vánočním projevu prezident Miloš Zeman a spojil ho s cenzurou internetu: „Jsem zásadně proti cenzuře. S výjimkou pornografie a zejména dětské pornografie. Jinak ten, kdo zabraňuje druhým, aby vyslovovali svoje argumenty, jen dokazuje, že sám dostatek argumentů nemá. Proto bych si nepřál, aby naše ministerstvo vnitra bylo jakýmsi novodobým Koniášem.“

Ale byla tu i další organizační změna. Před koncem roku se opět začalo mluvit o organizační změně uvnitř NCOZ, která měla směřovat k obnovení Finanční policie. Měla spočívat v tom, že 1. ledna 2017 bude v rámci Národní centrály proti organizovanému zločinu vyčlenit odbory, které se finanční kriminalitou zabývají. Stávající sekce korupce a závažné hospodářské kriminality měla být rozčleněna do dvou samostatných sekcí. Sekce finanční kriminality měla pod sebe zahrnout i tzv. Daňovou kobru a stát se pátou sekcí NCOZ. Soustředit se měla na problematiku praní špinavých peněz, vyhledávání výnosů z trestné činnosti a také oblast daní, což mělo vést k tomu, že oblast boje proti korupci byla oslabena. Sekce závažné hospodářské trestné činnosti a korupce by pozůstávala jen ze dvou odborů. Odbor závažné hospodářské trestné činnosti by se rozšířil ze dvou na tři oddělení, kdežto stávající protikorupční odbor by již pozůstával pouze ze dvou oddělení a neměl mít žádné podřízené články. Oslabení protikorupčního odboru bylo veřejnosti chápáno jako důsledek nedávné kauzy Bereta, spojenou se systematickým vynášením citlivých policejních informací. Do této oblasti mířilo v létě tohoto roku i stanovisko nejvyššího státního zástupce Zemana. Kvůli skutečnosti, že první fáze slučování policejních útvarů v létě 2016 nebyla se státním zastupitelstvem důkladně projednána, byla její současná druhá fáze touto institucí zevrubněji projednávána.

Prioritami vznikající NCOZ pro nastávající rok 2017 by měla být především problematika terorismu a extremismu, kyberkriminality, závažné hospodářské činnosti a drogové kriminality.

K tomuto datu se orientovalo i několik plánů. Kromě již výše uvedeného se měl v roce 2017 začít v rámci policejního areálu na pražské Zbraslavi stavět nový rozsáhlý komplex budov, určený pro Kriminalistický ústav, jeho jednotlivá pracoviště, Národní centrálu proti organizovanému zločinu a několik dalších útvarů s celostátní působností. Všechny v Praze sídlily v nevyhovujících podmínkách na různých místech. Výstavba moderních objektů v severní části areálu umožní zefektivnit činnost těchto útvarů a snížit jejich provozní náklady. Celkové náklady měly dosáhnout výše 3,381 miliardy korun, přičemž ze státního rozpočtu by až do roku 2022 mělo na výstavbu, vybavení a provoz být

věnováno 2,431 miliardy. Projektová příprava začala již v roce 2015. Ve středu 31. května 2017 vláda České republiky přijala v tomto směru své příslušné usnesení.

Z dalších investičních plánů se mělo v roce 2017 realizovat to, co se v roce 2016 nestihlo. Šlo zejména o nákup policejních uniforem s jejich doplňků (200 miliónu korun), služebních dopravních prostředků v policejním provedení, ale i prostředků balistické ochrany (vesty nebo balistické panely – 100 miliónů korun), nebo policejní výzbroje (100 miliónu korun). Investovat se mělo do oprav policejního areálu na Zbraslavi, nákup ručních měřičů rychlosti, systému radiového spojení, informačního systému pro vizovou a cizineckou agendu.

Také poslední den roku byl pro policisty hektický. Stejně na tom byli požárníci a záchranáři. Vše shrnovala souhrnná správa Policie ČR: „Přijali jsme tisíce oznámení, která se týkala zejména silvestrovských oslav. Jednalo se například o občanská soužití a fyzická napadení, která se udála především ve spojitosti s požitím alkoholu.

Policejní pyrotechnici vyjízděli během noci celkem k devíti případům spojeným se zábavní pyrotechnikou. Šlo zejména o poranění vzniklá výbuchem během manipulace. U třech lidí při výbuchu došlo k amputaci prstů na ruku. V jednom případě došlo při manipulaci se zábavní pyrotechnikou k tlakové vlně, která poškodila okna a dveře u sousedního rodinného domu.

V posledním prosincovém dni roku 2016 došlo na českých silnicích ke 148 dopravním nehodám s celkovou hmotnou škodou přesahující 7,5 miliónů korun. Dva lidé bohužel nepřežili.

I přes tyto nepříjemné události byly silvestrovské oslavy poměrně klidné a bez hlášených mimořádných událostí. I tak vás ale opětovně žádáme abyste dbali na svou bezpečnost. Několik vteřin neopatrnosti může váš život zcela změnit, i když sami zůstanete bez úhony!“

Struktura Policejního prezidia k 15. 6. 2016

Policejní prezident

První náměstek policejního prezidenta

Sekretariát 1. náměstka policejního prezidenta

Ředitelství služby pořádkové policie

Odbor metodiky, koordinace a podpory výkonu služby

Odbor služební kynologie a hipologie

Odbor speciálních potápěčských činností a výcviku

Ředitelství služby dopravní policie

Ředitelství služby pro zbraně a bezpečnostní materiál

Operační odbor
Náměstek policejního prezidenta pro Službu kriminální policie a vyšetřování
Kancelář NPP pro SKPV
Úřad služby kriminální policie a vyšetřování
Náměstek policejního prezidenta pro ekonomiku
Odbor specializovaných ekonomických činností
Finanční odbor
Odbor správy majetku
Odbor veřejných zakázek
Správa logistického zabezpečení
Ředitel pro podporu výkonu služby
Kancelář projektů a evropských fondů
Odbor informatiky a provozu informačních technologií
Oddělení koncepce a strategické koordinace
Kancelář policejního prezidenta
Oddělení tisku a prevence
Odbor mezinárodní policejní spolupráce
Oddělení krizového řízení
Bezpečnostní oddělení
Archiv Policie České republiky
Analyticko-legislativní odbor
Oddělení správy a kontroly osobních údajů
Hudba Hradní stráže a Policie ČR
Odbor vnitřní kontroly

2017

Rok 2017 byl, podobně jako předešlý, ekonomicky poměrně úspěšný. Tempa růstu DPH byla dokonce výrazně vyšší, než v roce 2016. Vždyť v prvním čtvrtletí představoval vzestup sice pouze o 2,9 %, v druhém ale již 4,7 %, ve třetím dokonce 5,0 % a ve čtvrtém 5,2 %, celkově 4,5 %. Růst životní úrovně se ukazoval na všech stranách. Pozitiva se na nás hrnula ze všech novinových titulků. Uvedme alespoň některé z nich: Důvěra v ekonomiku je nejvyšší za poslední dekádu, Ekonomika v příštím roce poroste o tři až čtyři procenta, Ministerstvo financí: česká ekonomika je v dobré kondici, Česko roste dva krát rychleji než Eurozóna, Státní rozpočet je v přebytku, ČNB: Česká ekonomika poroste rychleji, Nezaměstnanost je nejnižší za dvacet let, Vývoz letos přesáhne čtyři bilióny korun, Ekonomika pošlape i příští rok, věří Češi, ... Byly ale i vyjádření opatrnější: Většina Čechů je spokojena s prací, s výplatou až tak ne, Potraviny vyhnaly inflaci nahoru, Na vlastní byt už řada lidí nedosáhne...

Stejně jako před rokem, i v tomto roce se pozitivní ekonomický vývoj také projevil v dalším poklesu trestné činnosti. Za rok 2017 policejní statistiky evidovaly celkem 202.303 trestných činů = skutků, tedy oproti minulému roku pokles o 15.859 skutků, což představuje 7,8 %. Bylo zaznamenaných 146 vražd (+ 10 oproti minulému roku), 13.672 případů násilné trestní činnosti (- 561), 2.363 případů mravnostní kriminality (+ 122), 24.127 krádeží vloupáním (- 4.093), 66.101 krádeží prostých (- 5.123), majetková kriminalita představovala 108.497 118.082 případů (- 9.585), obecná kriminalita dosáhla výše 150 167 (- 10.450), hospodářská 26 294 (- 2.012), vojenských a protiústavních činů bylo 13 (+ 4). Výše škody dosahovala 20.289.012.000,00 Kč, tedy úbytek o 4.501.138.000,00 Kč; zajištěné hodnoty na místě 29.092.000,00 Kč, což bylo o 12.439.000,00 Kč méně než před rokem. Objasněnost ze 46,6 % stoupla na 46,9 %.

Nejvyšší kriminalita byla tradičně v Praze – 50.726 skutků. v Moravskoslezském – 24.781, Středočeském 20.424, Jihomoravském 20.086 a v Ústeckém – 17.531. Nejnižší v Karlových Varech – 5.084, Vysočině - 5.459 a Pardubicích 5.808. V ostatních se pohyboval od 10.246 (Olomouc) až po 6.862 (Zlín). Pokles kriminality tedy zaznamenaly všechny kraje, z toho Praha nejvíce, kde představoval mínus 5.706 případů, tedy 10 %. Objasnitelnost nepřímo úměrně klesala a stoupla podle počtu skutků, spáchaných v kraji. Čím jich bylo více, tím byla nižší a naopak. Nejnižší byla v Praze 23,2 %, ale zato v Jihomoravském 42,8 %, Moravskoslezském dokonce až 50,2 %, Středočeském 47,5 %.

V krajích s menším počet odhalených skutků to bylo výrazně lepší: v Karlovarském 68,6 %, na Vysočině 61,2 % a v Pardubickém 64,8 %.

Z uvedeného je jasné, že kriminalita v roce 2017 klesla mnohem pomaleji než v roce předcházejícím. Stoupl počet mravnostních deliktů, vražd nebo pokusů o ně. Zde byla objasněnost málem až stoprocentní. Za roky 2011-2017 se nepodařilo objasnit pouze 24 vražd, což činilo mizivé procento. V oblasti násilné trestné činnosti statistiky ukázaly jistou stagnaci. Přes nižší poklesy v oblasti hospodářské trestné činnosti, je zřejmé, že tato forma i nadále dominovala. Co se týče objasněnosti potvrdil se trend jejího zvyšování, i když ne prudkého. V každém případě stoupala již sedmým rokem za sebou.

Ekonomická stabilita jakoby se promítla i do personální. V roce 2017 se totiž neodehrávaly tak výrazné změny na nejvyšších policejních postech, jak tomu bylo v letech 2014 a 2016.

Jak již bylo uvedeno výše, 1. ledna do funkce náměstka policejního prezidenta pro službu kriminální policie a vyšetřování a ředitele Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování PP ČR nastoupil Jaroslav Vild.

K 30. dubnu odešel do důchodu ředitel Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje Oldřich Tomášek. Zastupováním ředitele byl pověřený náměstek ředitele pro vnější službu Jiří Matouš.

V pondělí 8. května prezident republiky M. Zeman při příležitosti Dne vítězství jmenoval do hodnosti brigádního generála náměstka policejního prezidenta pro ekonomiku Petra Petříka a ředitele Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy Miloše Trojánka.

15. července Radek Malíř, ředitel Krajského ředitelství policie kraje Vysočina, rezignoval na svůj post, který zastával od roku 2014, a začalo několikaměsíční hledání jeho nástupce. Vedením ředitelství byl prozatím pověřený Pavel Peňáz.

V pátek 1. září 2017 do funkce ředitele Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje nastoupil Petr Macháček, dosavadní vedoucí územního odboru Sokolov. P. Macháčka do funkce doporučila policejnímu prezidentovi výběrová komise jako vítěze výběrového řízení a generál Tuhý se s tímto doporučením ztotožnil.

Ve středu 28. října při příležitosti Dne vzniku samostatného československého státu 28. října prezident republiky M. Zeman povýšil do hodnosti brigádního generála ředitele Útvaru rychlého nasazení Libora Lochmana. Počet nositelů generálských hodností v Policii ČR se zvýšil na šest. Byli to: policejní prezident generálmajor Tomáš Tuhý a brigádní generálové Martin Vondrášek, Jiří Komorous, Petr Petřík, Miloš Trojánka a Libor Lochman.

V pátek 1. září do funkce policejního ombudsmana nastoupil Ladislav Tomeček.

Ve středu 13. prosince došlo ke změně na postu ministra vnitra ČR. Milana Chovance (ČSSD) na kratší čas vystřídal Lubomír Metnar (ANO).

A ještě tři personálie, i když nebyly přímo organizačně spojeny s Policií ČR. V neděli 1. ledna začalo oficiálně svou činnost Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám Ministerstva vnitra. V jeho čele stál od začátku Benedikt Vangeli,

Ve čtvrtek 9. března byl do funkce velitele Hradní stráže jmenovaný Jiří Kývala, který ji neoficiálně zastával od 18. prosince, po odvolání jeho předchůdce Petra Prskavce. Ve funkci ale vydržel pouze do 1. prosince tohoto roku, kvůli ukončení své vojenské služby. Ve funkci ho vzápětí vystřídal Jaroslav Ackermann.

V úterý 1. srpna 2017 vznikl Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB) a do jeho čela byl postavený Dušan Navrátil.

Poměrně dobré to bylo v oblasti financí. Ministerstvu vnitra byly zákonem č. 457/2016 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2017, schváleny výdaje celkem ve výši 63.347.442.000,00 Kč. V průběhu roku byly možné výdaje upravené na částku 66.144.438.000,00 Kč. Čerpání výdajů však v roce 2017 činilo celkem 66.358.941.00 Kč. V roce 2017 bylo čerpání celkových výdajů kapitoly MV oproti roku 2016 vyšší o 5.734.306.000,00 Kč.

Zvýšily se i výdajové možnosti Policie ČR. Nejdřív byly schválené ve výši 33.907.656.000,00 Kč, poté byly zvýšené na 35.829.113.000,00 Kč, a nakonec bylo čerpáno 35.443.182.000,00 Kč

Počítalo se s pořízením dlouhodobého nehmotného majetku 140.566.000,00 Kč a měly to být výdaje na nákup počítačových programů a oprávnění k jejich užití, např. na úpravy zásadních informačních systémů (SIS, VIS a CIS/AISC), software v rámci projektů z EU a FM (ISF a z programu švýcarsko-české spolupráce), v rámci bezpečnosti na letišti Václava Havla v Praze (hraniční kontroly z kamerového systému CCTV a detekce obličejů), úkolů ÚZČ SKPV a vybavení speciálních vozidel určených pro úkoly v rámci IZS.

Stejně tak šlo o pořízení dlouhodobého hmotného majetku 1.125.101.000,00 Kč. Výdaje byly určené na přípravné práce, rekonstrukce a stavební úpravy objektů, výkup objektu služebny, bezbariérové řešení vstupů a sociálních zařízení, rekonstrukce plynových kotelen, rekonstrukce slaboproudých rozvodů, klimatizace, vybavení autodílen, výzbrojní a ženiijní majetek, leteckou techniku, zástavbu systému optoelektronických stabilizačních plošin, kriminalistickou a foto techniku, laserové měřiče rychlosti, gastro vybavení, služební dopravní prostředky, aplikační servery, serverové technologie, disková pole, switche, centrální zálohovací systém KOTEC, kamerové systémy.

Závěrečný účet MV k tomu uváděl: „Čerpání prostředků P ČR v roce 2017 bylo ovlivněno masivní migrační vlnou do zemí EU. Na migraci bylo P ČR čerpáno celkově 355 922 tis. korun, z toho mzdové a související výdaje činily 296 925 tis. Kč, ostatní provozní výdaje 58 227 tis. korun a investiční výdaje 770 tis. korun. Čerpání v oblasti mzdových a souvisejících výdajů ovlivnilo 10% navýšení platových tarifů příslušníků P ČR od 1. 7. 2017 a 10 % navýšení platových tarifů občanských zaměstnanců a příslušníků P ČR od 1. 11. 2017. Od 1. 4. 2017 došlo na základě UV č. 331/2017 k navýšení 121 systemizovaných služebních míst na mezinárodních letištích. Od 1. 7. 2017 došlo na základě UV č. 332/2017 k navýšení 14 systemizovaných služebních míst na bezpilotní letecké prostředky (drony) a regulaci 26 provozu a ochrany před jejich zneužitím. Od 1. 9. 2017 došlo na základě UV č. 502/2017 k posílení 30 systemizovaných služebních míst v souvislosti s kybernetickou kriminalitou. Dalším vlivem na čerpání mzdových a souvisejících výdajů byly volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR konané v říjnu 2017.“

Stále zde stál plán na rozšíření komplexu policejního areálu v pražská Zbraslavi. Podle předpokladů měla být projektová dokumentace v tomto roku připravena tak, aby se v letech 2018-2022 mohlo začít stavět.

Poněkud hůře to vypadalo se zakázkou na dodání radiokomunikační sítě IZS Pegas, která je postavena na technologii Tetrapol, jenž měla dodat firma Pramacon. S ní měla spolupracovat státní společnost NAKIT. Ministerstvo vnitra tuto zakázku v ceně 3,1 miliardy korun uzavřelo bez výběrového řízení, protože hrozilo, že Policie ČR zůstane bez spojení. Staré systémy již totiž dosluhovaly. Důvodem výběru této firmy byla spokojenost s její činností, včetně skutečnosti, že všechny komponenty sítě Pegas již tato firma ministerstvu a policii bez problémů dodávala. Zakázka měla původně stát 4,4 miliardy korun a trvat do roku 2027. Poté se cena upravila na 3,1 miliardy korun a měla trvat do roku 2024. Přesto, že postup ministerstva v prosinci 2019 schválil antimonopolní úřad, po podnětu konkurenční firmy Nordic Telecom své rozhodnutí změnil a toto smlouvu ministerstvu podepsat zakázal.

Nakupovaly se ale i další věci.

Ve středu 1. února zástupci odborů cizinecké policie z Jihomoravského, Jihočeského, Karlovarského, Libereckého, Středočeského a pražského Krajského ředitelství policie převzali šest speciálně vybavených vozidel - tzv. Schengenbusů IV. generace. Kromě toho první náměstek policejního prezidenta Martin Vondrášek předal řediteli služby cizinecké policie Milanu Majerovi i dvě nová velkokapacitní eskortní vozidla.

Schengenbusy IV. generace byly vybavené vnitřní laboratoří k mobilní kontrole cestovních dokladů, cenin a dalších dokladů předkládaných cizinci při jejich kontrolách. Jednalo se o vozidla Mercedes Benz Sprinter CDI KA s pohonem 4x4. Vnitřní laboratoř obsahovala videospektrální komparátor, což je multifunkční přístroj pro kontrolu dokladů, který využívá různé druhy osvětlení. Dále ruční termovizní kameru, stereomikroskop, fotografické vybavení, dva notebooky s příslušenstvím, napojení na policejní databáze a další technické prvky. Policisté byli díky těmto přístrojům schopni během chvíle poznat, zda se jedná o padělaný nebo pozměněný doklad či písemnost. Vozidlo bylo díky elektrocentrále energeticky soběstačné. Cena jednoho Schengenbusu s veškerým vybavením byla 5.255.632,00 Kč. Počet Schengenbusů se tím zvýšil na 22 a během následujících tří let měly být jejich počty navýšeny o dalších devět vozidel. První tři z nich naši policisté převzali již 18. října.

Velkokapacitní eskortní vozidlo Mercedes Benz Sprinter 519 CDI XL, KAWA s pohonem 4x4 v policejním barevném provedení mělo k dispozici 16 míst včetně řidiče. Využitelnost těchto vozidel byla zejména pro převoz většího množství cizinců, případně jiných osob omezených na osobní svobodě, a to nejen pro útvary cizinecké policie, ale v případě potřeby i pro ostatní útvary Policie ČR. Cena jednoho eskortního vozidla byla 2.151.449,00 Kč

Ve čtvrtek 16. března 2017 představitelé pořádkové policie ve Svojsicích u Kolína převzali dalších 1.100 multifunkčních ochranných kompletů, určených pro pořádkové jednotky a krajské pořádkové jednotky z různých krajských ředitelství. Vše v ceně 68 miliónů korun.

Ve středu 22. března proběhlo v showroomu Renocar v Brně druhé, a to závěrečné předání motocyklů pro Policii České republiky. Díky Fondu zábrany škod České kanceláře pojistitelů Policie ČR získal celkem 135 motocyklů zn. BMW za 60.477.681,00 Kč. První část (76 kusů) obdrželi dopravní policisté ze všech Krajských ředitelství policie již v polovině prosince loňského roku. Druhá část a to 37 kusů BMW F 800GT a 22 kusů BMW R 1200RT měla být dodána později a stalo se tak tohoto dne.

V úterý 4. dubna byla se společností Hyundai Motor Czech, s. r. o. uzavřena rámcová smlouva na osobní automobily v policejním provedení. Policie ČR objednala k tomuto dni 95 kusů vozidel Hyundai Tucson. Cena objednaných vozidel činila 44.025.660,00 Kč včetně 21 % DPH. Konečný termín plnění byl dle rámcové smlouvy 15. prosinec 2017. V pátek 21. července společnost Hyundai Motor Czech oznámila, že Policii ČR dodá celkem v ceně 337 miliónů korun 800 automobilů značky Hyundai Tucson.

Ve čtvrtek 20. dubna ve výcvikové základně ÚRNy bylo do provozu uvedeno nové výcvikové středisko a útvaru byla odevzdána nová technika. Slavnostního ceremoniálu se zúčastnil policejní prezident genmjr. Tomáš Tuhý, náměstek policejního prezidenta pro SKPV Jaroslav Vild, ředitel ÚRN Libor Lochman. Modernizace byla pořízena za více než 77 miliónů korun, z 85 % byla hrazena ze švýcarských prostředků a to z Programu švýcarsko-české spolupráce. V rámci stejného projektu útvar v loňském únoru oficiálně otevřel svůj výcvikový trenažér ve Zbirohu.

Z techniky to byla: hydraulická zařízení k násilnému vstupu; výcvikový trenažér; systém záchytných clon 300 m; protichemický materiál; podpůrné výjezdové vozidlo; dvě vozidla s plošinou a mobilní terčová zařízení.

Ve středu 10. května bylo Policii ČR bezplatně na šest měsíců nebo na najetí 20.000 km zapůjčené speciální vozidlo BMW i8, které kombinovalo přeplňovaný zážehový tříválec 1,5 litru pohánějící kola zadní nápravy a elektromotor vpředu. Celkový výkon hnací soustavy činil 266 kW/362 k. Zásadou unikátní konstrukce LifeDrive, kombinující nosnou strukturu z uhlíkových kompozitů a hliníkové pomocné rámy vpředu a vzadu, vykazoval tento unikátní plug-in hybridní automobil pohotovostní hmotnost jen 1485 kg. Díky tomu bylo schopno z klidu na 100 km/h zrychlit během pouhých 4,4 sekundy. V kombinovaném evropském cyklu měření spotřeby přitom vykazovalo pouhých 2,1 l/100 km, což odpovídalo produkci 49 gramů CO₂ na ujetý kilometr. Celková hodnota vozu činila 4 mil. korun. Zapůjčené bylo pro potřeby policistů Jihomoravského kraje. Bohužel již 30. května havarovalo, přičemž se zranil jak policejní řidič, tak jeho doprovod – zástupce ředitele protokolu Pražského hradu Vladimír Kruliš, který v něm de facto neměl co dělat. Nehodu vyšetřovala GIBS a dospěla k závěru, že jeho přítomnost v autě de iure nebyla porušením žádného předpisu.

V pátek 19. května byl oznámený nákup dalšího speciálního auta. Ředitelství služby cizinecké policie získalo vozidlo MB Sprinter 319 CDI/S KAWA 4x4, se vznětovým motorem o obsahu motoru 3987 cm³ o výkonu 141 kW, v celkové ceně 7.148.438,00 Kč. Bylo vybaveno pracovním, zatepleným a odhlučněným prostorem pro celoroční provoz, jsme financovali z vlastních zdrojů. Součástí jeho vybavení byla monitorovací a komunikační technika např. radiový digitální systém Pegas; kompletní klimatizace, PC pro elektrooptický systém včetně SW, CCD kamera, termovizní kamera, laserový dálkoměr, GPS, výsuvný manipulátor – nosný prvek všech užitečných senzorů.

Dne 21. května 2017 s ním policisté odjeli plnit úkoly v rámci agentury FRONTEX do Řecka, kde s ním prováděli hlídkovou činnost.

V pondělí 22. května proběhlo v Ostravě – Zábřehu slavnostní zahájení zkušebního provozu již třetí letecké základny Letecké služby Policie ČR. V tuto chvíli Policie České republiky disponovala celkem 14 vrtulníky, z nichž je 8 vrtulníků typu EC 135 a 6 typy BEL 412. V současné chvíli bude na základně v Ostravě využíván prozatím vrtulník EC 135. V tomto roce navíc Letecká služba získala první bezpilotní letecké prostředky, tzv. drony, vybavené kamerovým systémem. Policie České republiky je využívala například při pátrání v terénu nebo pro potřeby leteckého monitoringu. Konstrukce v nárazové gyroskopické kouli umožňuje jejich využití i v uzavřených prostorech, třeba v interiérech staticky narušených staveb. Drony mohou v různých případech zastoupit vrtulníky, nasazení dronů a vrtulníků se může také vzájemně doplňovat.

V úterý 6. června byla slavnostně uvedena do provozu nová služebna Policie České republiky v obci Solnice. Šlo se o detašované pracoviště Odboru cizinecké policie Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje a mělo přispět k uklidnění situace v místní Průmyslové zóně.

Počátkem července vedení dopravní policie vypsal tendr na 500 airbagů pro své motorkáře. Tendr měl resort vyjít na cca 6,6 miliónů korun a dodávky airbagů měly být plněny v tomto a příštím roce.

Zajímavou technickou novinku počátkem května vyzkoušela policie Středočeského kraje. Od Úřadu pro civilní letectví získala povolení k provozování dvou dronů, pomocí kterých hodlala odhalovat nelegální skládky, případy nepovolené těžby dřeva, pátrat po pohřešovaných osobách, a v budoucnu možné i dohlížet na dopravní situaci. K jejich obsluze si vyškolilo sedm policistů jako jejich operátorů.

K 1. lednu se ale objevil již avizovaný nový organizační prvek ve struktuře bezpečnostních orgánů státu. Práce na zřízení ohlášeného Centra proti terorismu a hybridním hrozbám (CTHH – od roku 2022 pouze jen jako CHH) Ministerstva vnitra pokračovaly celý rok 2016 natolik intenzivně, že k 1. lednu 2017 bylo možné tento útvar zřídit. K definici jeho úkolů použijeme oficiální materiál Ministerstva vnitra ČR, které toto centrum řídilo:

„Půjde ve své podstatě o odborné analytické a komunikační pracoviště. Činnost Centra bude vzhledem ke gesci Ministerstva vnitra spočívat v monitorování hrozeb spojených přímo s vnitřní bezpečností státu, což předpokládá celkem široké pole hrozeb a potenciálních incidentů v oblasti terorismu, útoků na měkké cíle a bezpečnostních aspektů migrace, extremismu, hromadných akcí, narušování veřejného pořádku a různé trestné činnosti, ale právě i dezinformačních kampaní se vztahem k vnitřní bezpečnosti státu. Na

základě monitoringu bude centrum detekované problémy vyhodnocovat a přicházet s návrhy věcných i legislativních řešení, která bude v případě potřeby i realizovat. Zároveň se bude věnovat šíření odborných informací a osvětě o daných problémech směrem k laické i odborné veřejnosti.“ Jak jsme již uvedli, do jeho čela byl postavený Benedikt Vangeli.

S kritikou účelnosti tohoto úřadu ještě v minulém roce vystoupila řada osobností, např. i prezident ČR Miloš Zeman a v této praxi postupoval i v roce 2017. Byl přesvědčený, že bude censurovat nebo omezovat internet a jeho pracovníci nebudou schopni, vzhledem ke svému ideovému vybavení, odhalit skutečné dezinformace. Prezident argumentoval např. zdokumentovaným negativním vztahem k nově zvolenému prezidentovi USA Donaldu Trumpovi. Stalo se tak na schůzce M. Zemana s ministrem vnitra M. Chovancem 10. ledna. Podle něj odhalování dezinformačních kampaní vyžaduje kvalifikaci a zdroje zpravodajských služeb, což patnáct úředníků na ministerstvu vnitra nemá. K tomu bylo dodáno: „nikdo nemá monopol na pravdu.“

Ministr vnitra o pár dní oponoval s tím, že všichni příslušníci tohoto útvaru mají příslušnou bezpečnostní prověrku, budou se věnovat pouze nejzávažnějším případům, které mají potenciál vážně ohrozit bezpečnost státu a tento útvar i jeho činnost je nutný i v boji proti terorismu. Přesto jeho kritika neustávala. Zesílila, když bylo oznámené, že k 1. únoru v rámci CTHH vznikla skupina na ochranu voleb. Byla to reakce na řadu obvinění, které provázely volby v USA, že novému prezidentovi Donaldovi Trumpovi s vítězstvím pomohli agenti ruské rozvědky. Podobné úvahy a obavy z ruského ovlivnění voleb se objevily i v dalších státech. Skupina na ochranu voleb v ČR vznikla i přesto, že poznatky o možné hrozbě takovéto aktivity v našich podmínkách jsme neměli. Na dotazy o její činnosti bylo vedením ministerstva vnitra pouze konstatováno: „Činnost skupiny je vedena v utajovaném režimu. Skupina nebude poskytovat informace o své činnosti veřejnosti.“

Začátek roku 2017 byl typický čtyřmi skutečnostmi. Tou první byly dozvuky krvavého berlínského atentátu z 19. prosince 2016, který otrásl i naší společností. Od tohoto dne až do odvolání došlo k navýšení počtu policistů v ulicích až o padesát procent nad rámec běžného výkonu služby, přičemž hlídky, které držely, byly doplněné o stovky vojáků. Díky těmto opatřením se povedlo v průběhu Vánočních svátků a oslav Nového roku udržet v českých městech pořádek a k žádnému teroristickému aktu nedošlo. Takže v pondělí 2. ledna bylo možné přejít k jisté redukci přijatých opatření. Protože velká část kulturních a společenských akcí, které se konaly v závěru minulého roku v ulicích, náměstích nebo volných prostranstvích a na ochranu kterých měly vyslané hlídky dohlížet, již skončila, policisté mohli tato místa opustit. Přesto byl v prvních dnech roku 2017 i nadále držen jejich

zvýšený počet v ulicích, a to na místech vyšší koncentrace lidí, zejména v nákupních centrech a na některých náměstích, kde ještě stále svítily vánoční stromy. Vedení Policie ČR se ale rozhodlo odstranit technické prostředky, zabraňující volnému pohybu aut ve vybraných místech, ale pouze na základě dohody se samosprávami. Většinou ale měly ještě stále zůstat na svých místech, protože na nich nadále svůj bezpečnostní význam plnily.

Policejní prezidium oznámilo, že „výběr míst, kde budou stávající opatření zachována, je plně v kompetenci a na vyhodnocení jednotlivých krajských ředitelství Policie ČR s přihlédnutím ke specifickým daného území.“

Na konci tohoto týdne – 6. ledna, se ale rozhodlo všechna bezpečnostní opatření odvolat a republiku vrátit na první stupeň ohrožení terorismem. Počty hlídek, jejich výzbroj, výstroj a obsazení, se vrátily spět ke stavu před 19. prosincem 2016. „Zvýšená bezpečnostní opatření po teroristickém útoku v Berlíně se počínaje devatenáctou hodinou tohoto dne na většině území České republiky změni na úroveň, která nastala po 24. květnu 2016 a odpovídá prvnímu stupni ohrožení terorismem,“ oznámilo Policejní prezidium. Počítalo se ale s tím, že tento stav plnohodnotně nastane až po skončení víkendu. Nad rámec této úrovně mělo posílení výkonu služby totiž trvat i v průběhu nastávajícího víkendu a o dalších opatřeních, týkající se ochrany konkrétních měkkých cílů a ohledu na bezpečnost, měla rozhodnout příslušná Krajská ředitelství policie. Současně začaly být odstraňovány technické zábrany, ale i zde po dohodě s představiteli místních samospráv.

Přesto se žhavě diskutovalo o dalších otázkách. Ve hře byl návrh ústavního zákona o právě lidí pro zajišťování bezpečnosti právo nabývat, držet a nosit zbraň, který ještě před koncem minulého roka, podal M. Chovanec. Ale jeho reakce nebyla spojena pouze s berlínským atentátem, nýbrž se chtěl vzepřít snaze EU úplně zakázat nošení zbraní v celé Evropě. Případnému rozhodnutí Evropského parlamentu, by se pak svou legislativu musely přizpůsobit všechny evropské země. Výjimkou z tohoto pravidla byly ústavní zákony a zahrnutím práv a vlastnit zbraň do ústavy, se dalo rozhodnutí EP obejít. Návrh ministra vnitra se u části obyvatel a politických stran setkal s pozitivním ohlasem, u jiných ne. Ostře protestovalo ministerstvo obrany, spravedlnosti, ale i BIS nebo Ústavní soud. Jeho předseda Pavel Rychetský připomněl, že ČR by byla jedinou evropskou zemí, která by takovouto věc řešila v rámci své ústavy a odmítl projednávat tak závažný problém v nějakých zkrácených a šibeničních termínech. Celá záležitost byla okořeněná podezřením M. Chovance, že ho BIS sleduje a jeho prohlášení v tomto směru vyvolalo v lednu poměrně rozsáhlý skandál. V každém případě návrh tohoto ústavního zákona by 28. června Poslaneckou sněmovnou

schválený a pro jeho schválení se hlasovalo 139 ze 168 přítomných poslanců. Příslušný text zněl:

„Občané České republiky mají právo nabývat, držet a nosit zbraně a střelivo, k naplňování úkolů uvedených v odstavci 2. Toto právo může být zákonem omezeno a zákonem mohou být stanoveny další podmínky jeho výkonu, je-li to nezbytné pro ochranu práv a svobod druhých, veřejného pořádku a bezpečnosti, životů a zdraví nebo pro předcházení trestným činům.“ Odst. 2 zákona, na který se změna odkazovala zněl: „Státní orgány, orgány územních samosprávných celků a právnické a fyzické osoby jsou povinny se podílet na zajišťování bezpečnosti České republiky. Rozsah povinností a další podrobnosti stanoví zákon.“

Přesto Senát na svém zasedání 11. července 2017 návrh tohoto zákona odmítl se stanoviskem: „považuje návrh novely ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů (senátní tisk č. XXX), za nepotřebný a potenciálně škodlivý.“ Ve středu 6 prosince 2017 své stanovisko potvrdil. Tím tento zákon spadl pod stůl.

V roce 2020 ale Senát své stanovisko poněkud pozměnil.

To se již jednalo o přijetí zbraňové Směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2017/853 ze dne 17. května 2017, kterou se měnila směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní, který dále omezovala právo lidí vlastnit zbraň pro vlastní ochranu. Proti ní se svými podpisy, připojených pod protestní peticí, ohradilo 100.000 českých občanů. Senát teď rozhodl, že není možné omezovat právo českých občanů legálně vlastnit zbraň pro vlastní obranu a obavy lidí v tomto směru za důvodné a český zbraňový zákon za dostatečný. Dokonce k tomu 30. ledna 2020 vyzvala vládu evropskou směrnicí odmítnout. „Není důvod, aby Česká republika omezovala nad rámec nezbytný pro boj s terorismem právo českých občanů držet zbraň pro osobní obranu.“ Toto stanovisko Senát schválil nejtěsnější většinou 33 z 64 hlasujících.

Samotného zákona o Policii ČR se dotkly zákony č. 65/2017 Sb. o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, přijatý 3. března; 183/2017 Sb. o odpovědnosti za přestupky řízení o nich a zákona o některých přestupcích ze dne 28. června, č. 205/2017 Sb. o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti), č. 222/2017 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů z 31. července a č. 304/2017 Sb. o silniční dopravě, přijatý 19. září 2017.

Tou druhou byly dozvuky problémů kolem vzniku NCOZ SKPV. Trestní oznámení v této věci ještě v minulém roce podal na Milana Chovance, Tomáše Tuhého a Zdeňka

Laubeho, který již mezitím ve své funkci skončil, bývalý detektiv a ředitel expozitury ÚOOZ Ostrava Jiří Komárek. Likvidaci staré organizační struktury viděl jako možný trestní čin sabotáže, protože podle jeho názoru se tím mělo zabránit vyšetřování již rozpracovaných případů. V pátek 6. ledna náměstek pražské vrchní státní zástupkyně Adam Bašný oznámil, že po prošetření celé této záležitosti případ založili bez dalšího opatření, protože ve věci nespátřují podezření ze spáchání trestného činu.

Z NCOZ mezitím odešlo osmnáct lidí, takže avizovaný masový exodus zkušených kriminalistů se nekonal. Necelý týden poté ke stejnému závěru dospěla i sněmovní vyšetřovací komise. V pátek 12. ledna to novinářům oznámil předseda této komise Pavel Blažek (ODS) a místopředseda Martin Lank (Úsvit). Ve čtvrtek 19. ledna komise dokončila text své závěrečné správy s tím, že její členové se 30. ledna ještě jednou sejdou, aby navrhli některé změny právních předpisů. O výsledcích tohoto zasedání informoval veřejnost Pavel Blažek. Oznámil, že v této souvislosti komise podá dvě trestná oznámení a navrhne vládě, aby změnila legislativu. Hrot její útoku směřoval proti činnosti Vrchního státního zastupitelství (VSZ) v Olomouci, kterou P. Blažek obvinil, že jednoznačně vstoupilo do politického boje. Žádal vládu, aby se na problémy v legislativě, zejména na činnost státních zástupců zaměřila, dokonce aby řešila systém vyšetřování případné trestní činnosti státních zástupců. Vláda měla připravit návrhy na změny legislativy tak, aby státní zástupci nemohli převzít vyšetřování místo policistů, nebo vyšetřovat případnou trestnou činnost svých kolegů či vybrat si „svého“ policistu na konkrétní kauzu. Podle všeho se tím měly řešit nejenom záležitosti týkající se aktivit státních zástupců kolem této reorganizace, ale i starších případů (Bereta, Vidkun atd.). Komise vládě odeslala úkol, aby zvážila personální změny ve vedení olomouckého státního zastupitelství. V této záležitosti připomněla význam zřízení institutu vyšetřovacích soudců a ostře kritizovala problémy úniku informací z vyšetřovacích spisů. "

Trestní oznámení poslanecké komise směřovalo proti žalobci VSZ Olomouc Petru Šeredovi a skupině vyšetřovatelů GIBS, kteří společně s VSZ v Olomouci vyšetřovali kauzu zmanipulovaných IT zakázek. Podle tohoto trestního oznámení P. Šereda poskytl J. Komárkovi, který v minulém roce nařkl policejního prezidenta z „brutálního“ úniku informací, zprávu, že pomocí SMS někdo z jeho okolí varoval dotčené osoby o chystaném zákroku policie. Toto obvinění se nepotvrdilo. Druhé trestní oznámení směřovalo proti pracovníkovi GIBS Milanovi Vaculíkovu, který poskytoval médiím důležité, avšak tajné informace. Celý skandál ale pomalu a nenápadně utíchal. Obvinění Petra Šeredy bylo již v dubnu odloženo jako nedůvodné a nebyla vůči němu učiněna žádná opatření. Vyšetřování Milana Vaculíka odhalilo jeho chyby v nakládání s utajovanými skutečnostmi, ale na tom

vše skončilo a M. Vaculík se po čase stal šéfem olomoucké expozitury GIBS. V únoru 2017 dokonce GIBS kvůli dalším únikům ze spisů požádala Poslaneckou sněmovnu, aby členy této komise zbavila mlčenlivosti, protože je hodlala předvolat jako svědky. Samotného Jiřího Komárka nakonec GIBS obvinila ze zneužití pravomoci úřední osoby. Za tento čin byl odsouzený, ale následně odvolací instancí osvobozený. Na tom vše i skončilo.

Třetí aktivitou bylo další vysílání našich policistů do zahraničí. V pondělí 2. ledna se policejní prezident Tomáš Tuhý na půdě Policejní akademie rozloučil s další skupinou 40 policistů, kteří odjížděli pomáhat chránit makedonské-řeckou hranici. Byl to již 7. kontingent policistů. Začaly tím další turnusy našich policistů do zahraničí. Hned na druhý den - v úterý 3. ledna 2017, Policie ČR vyslala do Bulharska a Itálie 6 policistů v rámci dvou společných operací agentury FRONTEX. Policisté zde měli vykonávat činnosti spojené s ostrahou pozemní hranice mezi Bulharskem a Srbskem a registraci migrantů v Hotspotu na italském ostrově Lampedusa. Spolu s tím bylo oznámené, že v dalších nadcházejících měsících jsou plánované mise do Itálie, na hranici mezi Polskem a Ukrajinou a do Řecka. Hlavní činností policistů měla být registrace, ztotožňování a vytěžování migrantů. Za pozornost stála i informace, že v roce 2016 Policie ČR realizovala 157 individuálních vyslání na všechny 3 druhy vnějších hranic EU (pozemní, vzdušné i mořské). Naši policisté působili v rámci uvedených operací v celkem osmi zemích EU (Itálie, Řecko, Maďarsko, Polsko, Německo, Španělsko, Francie a Bulharsko).

V pondělí 9. ledna odjel do Srbska již druhý kontingent našich 15 policistů. Kontingent měl působit do oblasti města Negotin a 7. února měl být vystřídáný.

„Policisté, kteří odjíždějí do Srbska, budou součástí mezinárodního kontingentu, který pomáhá státům zasažených migrační krizí v rámci bilaterální spolupráce. Jejich primárním úkolem bude zejména ochrana srbsko-rumunsko-bulharské hranice, a tedy dohled nad veřejným pořádkem, provádění bezpečnostních prohlídek a kontrola dopravních prostředků,“ uvedl policejní prezident při rozloučení s nimi. V Srbsku se náš kontingent měl střídát po 7 týdnech. V průběhu roka tyto rotace pokračovaly, takže k jeho konci byl v Makedonii již 15. kontingent našich policistů a v Srbsku sedmý. Celkově se v kontingentech za tento rok vystřídalo 395 policistů (tj. o 56 policistů více než v roce 2016) a získalo tak praktické zkušenosti s řešením problematiky nelegální migrace a jejich zkušenosti, což se chápalo jako přínos pro případné zvládnutí přílivu migrantů do ČR. Tato forma mezinárodní policejní spolupráce se velmi osvědčila a pokračovalo se v ní v následujícím roku. V březnu odjela do Iráku pětice našich policistů, která svou činnost zahájila na místě 1. dubna. Pětičlenné kontingenty se tam poté střídali po půl roce. První

skupina se vrátila 29. září a na jejich místo nastoupila další pětice. Jejich hlavním úkolem byla poradenská činnost v oblasti bezchybného výkonu základních policejních činností a služebních zákroků podle požadavků irácké strany. Čeští policisté učili irácké policisty taktice základních policejních činností a administrativním dovednostem. Přidali se policejním specialistům jiných států, ale i k našim armádním instruktorům, kteří již v tomto státě působili. V době dovolenek a prázdnin naši policisté již desátým rokem odjížděli na dva místa v Chorvatsku a jedno v Bulharsku, aby pomáhali nejenom místním policistům v boji proti zločinu, ale i našim turistům v nesnázích, která tam na ně čekaly. Od roku 2015, kdy se s vysíláním kontingentů začalo, v nich složilo již 764 policistů a pro potřeby FRONTEXu jich odejelo 332.

Čtvrtou záležitostí, kterou se vedení resortu a Policie ČR zabývalo již do ledna, byla otázka zvýšení platů pro policisty. Již zpočátku sice nestála tak ostře, jako před rokem, protože všechno hlavní bylo domluveno v prosinci 2016. Vláda totiž usilovala o zlepšení platových podmínek zaměstnanců ve veřejném sektoru dlouhodobě. Loni rozhodla o zvýšení platů lékařů a zdravotníků k 1. lednu 2017 o 10 %. Státní zaměstnanci a mezi nimi i další lidé z bezpečnostních sborů si naposledy polepšili před necelým půl rokem – platové tarify se zvýšily o 4 % v listopadu 2016. Ve školství se platy zvedly již k 1. září 2016, a to celkem o 8 % pro učitele a o 5 % pro nepedagogické pracovníky.

Nad textem novely nařízení vlády č. 330/2016 Sb., kterým se stanovily stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů pro rok 2017, se pracovalo od začátku roku a jednalo se o něm s dalšími subjekty.

Cílem návrhu nařízení vlády bylo s účinností od 1. července 2017 zvýšit o 10 % stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů, uvedené v přílohách č. 1 a 2 k nařízení vlády č. 330/2016 Sb., kterým se stanoví stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů pro rok 2017, a zatraktivnit tak službu v bezpečnostních sborech.

Návrh nařízení vlády byl připraven na základě zmocnění zakotveného v § 115a zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění zákona č. 530/2005 Sb., podle kterého vláda stanoví nařízením stupnici základních tarifů služebního příjmu příslušníků bezpečnostních sborů i pro následující kalendářní rok, a s ohledem na materiál Informace o možných nástrojích personální stabilizace příslušníků bezpečnostních sborů, zejména s přihlédnutím k nově nastupujícím příslušníkům Policie České republiky, který vláda projednala dne 9. ledna 2017.

Návrh byl konstruován tak, že tarify stupnice pro rok 2017 uvedené v příloze č. 1 návrhu nařízení vlády budou navýšeny o 10 % oproti příloze č. 1 k nařízení vlády č. 330/2016 Sb., kterým se stanoví stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů pro rok 2017, a zaokrouhleny podle zákona. Tarify ve zvýšené stupnici (uvedené v příloze č. 2 – vztahující se ke směnnému provozu) budou pak navýšeny o 10 % a obdobně zaokrouhleny.

Návrh byl 10. února odeslán do meziresortního připomínkového řízení. Připomínky k němu dodaly ministerstva financí, spravedlnosti, práce a sociálních věcí a to 17. února, UZSI, GIBS a BIS 16. února. Problém však vznikl kolem stanoviska Ministerstva financí, které argumentovalo navýšenými náklady v sumě kolem 3,5 miliardy ročně. Podle tohoto stanoviska od roku 2013 až do roku 2016 se platy příslušníků policie zvedly celkem o 15 procent. Toto stanovisko vyvolalo prudkou reakci mezi ministry A. Babišem a M. Chovancem, za kterého se postavily o policejní odbory. Předseda Nezávislého odborového svazu Milan Štěpánek připomněl, že v letech 2009 až 2010 se snížily u policistů a dalších příslušníků rizikové příplatky a posléze v roce 2011 se tarify v rámci vládních škrťů snížily o 10 procent. Ministerstvo financí odpovědělo, že o této valorizaci vláda nerozhodla v kontextu státního rozpočtu, návrh byl předložený mimo legislativní plán vlády a obsahoval i jiné nedostatky. Protože se blížily volby, obě vládní strany ANO i ČSSD se po měsíčním dohadování shodly na společném stanovisku, takže práce na zvýšení policejních platů mohla pokračovat. Verze pro projednání vlády byla hotova 14. března, poté odeslána Legislativní radě vlády. Kvůli časové naléhavosti nebyla projednána v pracovních komisích Legislativní rady vlády. Předseda Legislativní rady vlády rozhodl v souladu s čl. 4 bodem 3 Statutu Legislativní rady vlády, že tento návrh nebude projednán Legislativní radou vlády a že k němu bude vypracováno stanovisko předsedy Legislativní rady vlády. Hotové bylo bez připomínek 27. března 2017.

Ve středu 29. března nakonec vláda svým usnesením č. 228 zvýšení platů pro policisty a hasiče o deset procent odhlasovala. Včetně souvisejících výdajů si růst platových tarifů vyžádal cca 1,47 miliardy korun ze státního rozpočtu. Opozice tento krok kritizovala jako zbytečné rozhazování peněz.

Zvýšení platů se dotklo všech příslušníků bezpečnostních sborů. Konkrétně šlo o příslušníky Policie ČR a Hasičského záchranného sboru ČR, Celní správy ČR, Vězeňské služby ČR, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace.

Ministerstvo vnitra na schválené zvýšení platů reagovalo ve vlastním prohlášení: „Na návrh Ministerstva vnitra schválila dnes, 29. března 2017, vláda navýšení platových tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů. Bezpečnostní sbory si tak s platností od 1. července 2017 polepší o 10 %.“

„Je to krok správným směrem, který odstraňuje škody napáchané minulými vládami. Je naivní domnívat se, že můžeme realizovat nábor nových příslušníků a zároveň udržet jejich zkušené kolegy bez odpovídajících platů, které jsou výrazně nižší než u jiných zaměstnavatelů,“ uvedl ministr vnitra Milan Chovanec. Navýšení, které je již několikáté v pořadí, podle něj přispěje k vyšší personální stabilitě bezpečnostních sborů a také k zatraktivnění těchto profesí.

Současně se připravovala novelizace zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, která měla kromě jiného odstranit povinnost, uloženou v roce 2007 policistům, odsloužit 150 hodin přesčas zdarma. V obou těchto změnách viděl ministr vnitra Milan Chovanec důležité kroky ministerstva pro posílení bezpečnostních sborů

O likvidaci této povinnosti rozhodla vláda na svém zasedání 30. ledna, kdy schválila návrh novely služebního zákona. Mluvčí vlády Martin Ayger ho komentoval následovně: „Zlepšuje odměňování, odstraňuje přesčasy zdarma, zavádí institut zkušební doby.“ M. Chovanec ocenil i zavedení náborových příspěvků, které by se měly pohybovat od 30.000,00 Kč do 150.000,00 Kč. Zákon by měl platit od 1. ledna 2018. Návrh byl odeslán do Poslanecké sněmovny a ministr vnitra doufal, že v rámci připomínkového řízení se nebude řešit zdanění výsluh nebo jejich odstraňování. Ale to druhé důležité - rostoucí podstav Policie ČR, řešený nebyl. Zatím nepomohly ani sliby příštího zvednutí platů. V této situaci vláda 5. června schválila Koncepti rozvoje Policie ČR do roku 2020, rozšířenou v roce 2017, která původně počítala se náborem 4.000 nových policistů, na základě čehož měl být jejich počet stoupnout na 44.000. Úprava této Koncepte v roce 2017 se na tuto záležitost dívala mnohem reálněji: „Realizace koncepce se jeví jako nezbytná podmínka zachování vnitřní bezpečnosti a bezpečnostního standardu obyvatel České republiky. Dosažení jejich cílů ohrožuje celá řada rizik různé povahy i intenzity. Při identifikaci rizik se prokázala úzká provázanost fungování Policie ČR a jejího vnějšího prostředí. Z toho důvodu řada rizik generovaných vnějším prostředím má řešení ve vnitřních opatřeních policie samotné, a naopak řada rizik vnitřních je řešitelná pouze prostřednictvím podpory vnějšího prostředí. Hlavním rizikem jsou limity trhu práce. Především to jsou aspekty jeho saturace a nízké míry nezaměstnanosti jako faktorů redukcujícího disponibilní pracovní sílu, dále postavení a (nízká) konkurenceschopnost Policie ČR jako subjektu poptávajícího práci, a konečně s

pracovním trhem související aspekty budoucího demografického vývoje obyvatelstva ČR. Toto riziko nelze eliminovat. Proto je navrhováno zpomalení tempa růstu Policie ČR ve smyslu prodloužení realizačního období koncepce do roku 2022...

Na základě zhodnocení bezpečnostní situace a z hlediska zajištění vnitřní bezpečnosti je navrhováno posílit policii o 4 000 policistů. Policejní práce je velmi specifická a vyžaduje odbornou způsobilost policistů, kterou získávají v resortních vzdělávacích zařízeních. S ohledem na fakt, že předmětná vzdělávací zařízení disponují omezenou kapacitou a samotné získání odborné způsobilosti je i časově náročné, bylo nutno uvedené zohlednit. Proto policie navrhuje rozložit posílení o 4 000 příslušníků do období 5 let. Současně dané rozložení nevytváří nárazový dopad na státní rozpočet...

Na rok 2017 Ministerstvo vnitra nepožadovalo původně plánované navýšení o 1 000 SSM (systemizovaných služebních míst - pozn. autor.) vzhledem k tomu, že nábor v Policii ČR za současných podmínek dosáhl limitů trhu práce. Předpokládá se realizace navýšení v průběhu roku podle možností trhu práce tak, aby požadavky resortu v otázkách systemizace Policie ČR vůči vládě byly realizovatelné.“ Plán rychlého nábory s limitem roku 2020 byl současně prodloužený na rok 2022. Ministr vnitra Milan Chovanec na to reagoval poznámkou ve Twitteru: „Umožní nám mimo jiné efektivněji čelit novým bezpečnostním hrozbám, jako je terorismus.“

Podle loňské Koncepce mělo být do Policie ČR přijato 850 nových policistů, ale jak již bylo uvedeno výše, na konci roku zůstalo volných 61 míst. V této situaci se dokonce začalo uvažovat o tom, že by u policie mohli nově začít sloužit zájemci bez maturity nebo cizinci, kterým je zatím vstup do služebního poměru zapovězen. Snížit by se například mohly také nároky na fyzickou připravenost, což by mohlo přilákat třeba IT odborníky nebo analytiky. V ČR vládla nízká nezaměstnanost a policie byly v této situaci jako subjekt nabízející práci málo konkurenceschopná. Za další negativní aspekty koncepce označila demografický vývoj, podle něhož se zužuje počet lidí, kteří mohou práci policisty vykonávat, nebo konkurenci armády či městských strážníků, kteří shánějí velmi podobné uchazeče.

Na realizaci tohoto plánu měla policie obdržet 8,3 miliardy korun. Peníze měly směřovat jednak na úhradu platů a jednak výzbroj a výstroj nových členů policie. Koncepce počítala s tím, že díky posilám například na každém územním odboru policie vzniknou alespoň dvě prvosledové hlídky, které budou vyjíždět k nebezpečným situacím. Posily by měly získat všechny celostátní útvary i jednotlivé kraje, aby policejní oddělení mohla

fungovat nonstop. Pokud by se plány koncepce naplnily, tak se počítalo například se vznikem nových dálničních oddělení nebo s lepší dostupností letecké služby.

V lednu tu ale byl další problém. Vznikal např. v Průmyslové zóně Solnice-Kvasiny na Královéhradecku, ale i v samotné Mladé Boleslavi, nebo při jiných průmyslových centrech, které začaly v poslední době zaměstnávat enormní množství zahraničních dělníků a ti si k nám přinesli své vlastní domácí zvyky, včetně těch kriminálních nebo sociálních. Ve velkém se pil alkohol, objevily se rvačky, výtržnosti v ulicích, a to až do té míry, že se místní obyvatelé báli v noci vyjít ze svých domovů na ulici. V PZ Kvasiny byl podíl zahraničních dělníků na celkové kriminalitě následující: v dopravě šlo o cca 50–60 % všech přestupků, při trestných činech proti majetku (cca 20–30 %), proti občanskému soužití (10–20 %) a proti veřejnému pořádku (do 10 %). Z tohoto důvodu v lednu 2017 zřídil ministr vnitra Milan Chovanec svým pokynem pracovní skupinu, která by problém řešila. Současně vyzval zaměstnavatele, aby problém svých dělníků zabývaly samy a nenechávaly vše na stát. Pracovní skupina, působící pod záštitou Ministerstva vnitra, se měla podílet na přípravě opatření, která měly problematickou situaci řešit a která bude možné následně aplikovat na celém území České republiky v oblastech s podobnými problémy. Zapojit by se do ní měli kromě zástupců Ministerstva vnitra, policie, dotčených krajských a místních samospráv také zástupci Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva financí, Ministerstva průmyslu a obchodu a zástupci Asociace krajů, Svazu měst a obcí a odborů. Klíčová bude také – jak řekl ministr vnitra – debata se zaměstnavateli. Jedním z výsledků jednání byl vznik již více uvedené služebny cizinecké policie přímo v Solnici.

Problémy se zahraničními dělníky byly i v Plzni, kde došlo k několika vážným incidentům. Žilo zde kolem 15.500 cizinců ze zemí Evropského společenství a kolem 600 z nečlenských zemí. Kolik ale bylo neregistrovaných, nikdo nevěděl. Problémy byly úplně totožné, jako ve Kvasinách. V pondělí 4. února skupina cizinců napadla a zkopala mladíka, který na někoho pískal před jejich ubytovnou z ulice. Na místo dorazily hlídkové vozy, ale jejich osádky měly co dělat, aby situaci zvládly. Jeden ze zadržených se dokonce pokusil demolovat policejní služebnu obvodního oddělení. Příštího dne další cizinec krumpáčem demoloval auta a bral z nich vše, co se mu líbilo.

V této situaci se 6. února 2017 do Plně rozjel ministr vnitra společně s policejním prezidentem Tomášem Tuhým a jednali o těchto problémech se zástupci krajské i místní samosprávy. Pracovní diskuse se týkala především bezpečnosti v místech s velkou koncentrací zahraničních zaměstnanců. Vedení města vidělo jádro problému v nekontrolovatelné činnosti pracovních agentur, které do města vozí dělníky, ale více se o

ně nestarají. V případě, že vznikne problém, majitelé jednu pracovní agenturu uzavřou a otevřou si novou, takže za nic nenesou pozornost. Jedním z výstupů jednání bylo posílení výkonu služby Policie ČR v dotčených lokalitách. „Vytvořili jsme pilotní projekt, který ukazuje, že zaměstnání cizinců a jejich ubytování s sebou nenesou pouze benefity pro zaměstnavatele, ale i určitá rizika a problémy. Ty chceme popsat a řešit. Výsledky projektu chceme následně aplikovat na celou republiku,“ popsal situaci Milan Chovanec. Podle něj musí část odpovědnosti převzít i zaměstnavatelé, případně pracovní agentury. „Není totiž možné, aby sem firmy dovážely zaměstnance za účelem svého zisku a problémy nechávaly státu. Pomoci tomu může i změna legislativy.“ Celá záležitost se poté projednávala v dalších regionech. Došlo k posílení policejní přítomnosti, byli přizváni policisté z domovských států zahraničních dělníků. Problém se sice zmírnil, ale přetrvával.

Příslušníci pořádkové policie, tito nezastupitelní a nepostrádatelní, ale mnohdy málem až neviditelní „mravenci“ nebo anonymní „včelky“ policejní práce, v první polovině roku kromě jiného zajišťovali klidný průběh pohřbu kardinála Miloslava Vlká 27. března, pacifikovali fotbalové chuligány jako např. 18. března v Opavě, dohlíželi a zasahovali na nelegální technoparty, např. na několikadenní akci Czarotek Free Party, která se konala 7. – 9. dubna na kraji uhelného lomu ČSA u Vysoké Pece poblíž Jirkova, nebo u Osečku na Nymbursku na konci července, kde došlo i k většímu zásahu. Všechno popsala informace Policejního prezidia: „Policisté od soboty opakovaně vyzývali účastníky technoparty, aby ukončili produkci a opustili nelegálně obsazené pozemky. Protože na výzvy nereagovali, policie učinila pokus o zamezení hudební produkce zajištěním některých komponentů. Někteří „technaři“ výzev neuposlechli, začali klást pasivní odpor s cílem soundsystémy bránit a vyvolali davovou reakci dalších účastníků. Policii tak nezbylo, než se připravit na použití donucovacích prostředků (zákroku pod jednotným velením) a pokračovat ve shromažďování potřebných sil a prostředků.

V neděli bylo do opatření veleno na 450 policistů, z čehož bylo 307 těžkooděnců ze speciálních pořádkových jednotek z Krajských ředitelství policie Ústí nad Labem, Brno, Ostrava a Hradec Králové. Dále pořádková jednotka ze Středočeského kraje, ale i policisté cizinecké policie, dopravní a pořádková policie, policisté ze Školního policejního střediska a oddělení kynologie.

Techniku poskytli policisté z Prahy, kteří zapůjčili vozidlo s extrémně výkonnou zvukovou aparaturou LRAD (long range acoustic device) k vyzývání účastníků, a z Ústí nad Labem byl zapůjčen vodní stříkač. Od vězeňské služby byly připraveny 3 autobusy k případným eskortám zajištěných osob, situaci monitoroval i vrtulník letecké služby.

Od nedělního rána policie zintenzivnila výzvy k ukončení akce. Velkou úlohu sehráli policisté antikonfliktního týmu. Výzvy byly distribuovány i v tištěné formě a za pomoci LRAD ve třech jazykových mutacích. Poté většina účastníků začala prostor opouštět, nicméně posledních 6 soundsystémů přestalo hrát až v okamžiku, kdy před ně nastoupili policisté pořádkových jednotek. Krátce po poledni přestaly hrát poslední soundsystémy.“

V březnu tak trochu opět po roku zavítal teror i ku nám. V pátek 10. března bylo mailem, rozeslaným do médií, oznámené uložení nástražného výbušného systému do jednoho z vlakových souprav formy RegioJet. Policie musela všechny tyto soupravy zastavit, odstavit na vedlejší koleje a prohledat. Nic však nenašla. Ve stejné době se objevily správy, že kvůli vyhrůžkám neznámých osob o ublížení na zdraví dostal policejní prezident Tomáš Tuhý vlastní ochranku. Bližší informace nebyly sdělené. Objevily se domněnky, že případ je spojený s reorganizací policie v létě 2016.

Otázkou boje proti terorismu se 24. ledna zabývala bezpečnostní rada státu. Na počátku roku se zajímala především o Informaci o postupu realizace opatření ke zvýšení bezpečnosti na mezinárodních letištích v ČR; Informaci o stavu plnění úkolů uvedených ve Vyhodnocení cvičení orgánů krizového řízení BLANÍK 2013 a Zprávu o výsledcích podrobné analýzy současného stavu výuky všech bezpečnostních témat ve školách s návrhy dalšího postupu. Jako informační materiály byly BRS předloženy dokumenty: Informace o zahájení činnosti Centra proti terorismu a hybridním hrozbám a Zahraniční bojovníci – informace o aktivitách a opatřeních ČR.

Další její zasedání se konalo 8. března, aby se věnovalo dvěma základním problémům. Tím prvním byl opět boj proti terorismu a k posouzení ji byly předloženy materiály: Hrozby a rizika mající vliv na bezpečnost ČR ve střednědobém a dlouhodobém horizontu (2016–2020/2025). Aktualizovaný text na rok 2017; Bezpilotní letecké prostředky (drony), regulace provozu a ochrana před jejich zneužitím a Metodiku systému zajištění transfuzních přípravků a krevních derivátů při mimořádných událostech a krizových stavech. Současně schválila ustavení Odborné pracovní skupiny BRS pro hybridní hrozby. Druhý balík byl spojený s kybernetickými hrozbami a byly to dokumenty: Zpráva o stavu kybernetické bezpečnosti ČR za rok 2016 a Návrh na vytvoření kapacity Národního bezpečnostního úřadu pro zvyšování kybernetické bezpečnosti ČR prostřednictvím metodické podpory a prevence ve státní správě.

Hrozba terorismu a možné nové vlny migrace, obcházející Balkán, ale neustávala. V březnu 2017 se kvůli posílení ostrahy hranice s Polskem konaly dva veliké cvičení. To první se uskutečnilo ve dnech 9. – 10. března, a jeho gestorem byla cizinecké policie. Do

cvičení se zapojily i armádní složky, nebo odpovídajících instituce Polska. Šlo o nácvik možné migrační vlny, směřující z východu. Odehrálo se na celé hranici v délce 795 km, na 15 vytypovaných místech bývalých hraničních přechodů a na čtyřech místech tzv. zelené hranice. Cvičení se celkově účastnilo 188 policistů, 38 příslušníků Armády ČR, 38 příslušníků Cení správy ČR a 10 pracovníků zdravotnického zařízení MV. Jako figuranti vystupovalo 76 frekventantů střední policejní školy.

Druhé se uskutečnilo ve dnech 14. a 15. března pod kódovým označením 24 Blue-red a gestorem této akce byla pořádková služba. Informujeme o něm na jiném místě. V průběhu tohoto měsíce dostali příslušníci cizinecké a pořádkové policie novou techniku, pomocí které mohli přes služební mobilní telefony zn. Samsung odesílat do centrály skeny otisků prstů, fotografie kontrolovaných osob nebo údaje čipů jejich cestovních a řádných dokladů a z centra dostávali vzápětí informaci o identitě kontrolované osoby. Tento inspekční systém stál pouhých 28 miliónů korun, hradily to Norské fondy ze svého program podporujícího v rámci Schengenu boj proti přeshraniční kriminalitě a mafiím, zaměřeným na migraci. Počítalo se s jeho využitím u 6.000 služebních mobilů.

V průběhu dubna se objevil nový úkol, zaměřený na ochranu dětí. Republikou se šířily zvěsti o hře zvané Modrá velryba. Hra měla vzniknout v Rusku a poměrně rychle se šířit v internetovém prostoru. Podle získaných informací oslovovala adolescenty sociálních různých vrstev, kteří později plnili neustále nebezpečnější úkoly, pomocí kterých měli šokovat další své vrstevníky. Vše vyvrcholilo činy, které se svou podstatou již dotýkaly otevřené sebevraždy – ulehnutí na koleje a odskočení z nich až v příliš nebezpečné vzdálenosti před řítícím se vlakem, přebíhání před takovýto vlakem na poslední chvíli atd. Mělo se začínat lehkými úkoly – sledováním hororů, brzkým vstáváním, odmlouváním rodičům, učitelům atd., přes sebepoškozování, zasílání fotografií svého těla nebo přímo jeho intimních částí a vše mělo končit pokusem o sebevraždu. Podle údajů, které se šířily na internetu, muselo každé dítě za 50 dní splnit padesát úkolů, dostat se tak do takového tempa, že by už nad posledním úkolem nezamýšlelo. Každé mělo mít navíc svého dozorce, který mu určoval, co a kdy mají udělat. Mnoho odborníků to pokládalo za výmysl, hoax, nebo marketingový tah, který měl do sociálních sítí tímto hororovým lákadlem přivést další návštěvníky – starší i neplnoleté. Výrazný byl i fakt, že adolescenti to samé dělali, nebo se pokoušeli dělat, i bez této hry. Různým způsobem hazardovali se svým životem, pouze proto aby ohromili své vrstevníky, případně aby kluci zapůsobili na dívky a naopak, po internetu se bezelstně bavili se zcela neznámými lidmi, dokonce jím sami intimní fotografie posílali. Mnohdy zde byli děti, které psychicky špatně snášeli některé životní situace, což řešili

sebepoškozováním nebo v krajním případě i sebevraždami, protože smrt se jim zdála být lehčí a snazší jako život, který měli jen před sebou. Mnozí z nich tedy k tomu takovouto hru vůbec nepotřebovali.

Přesto se Policie tímto fenoménem řádně zabývala, i když výsledky této činnosti publikované nebyly. Nakonec byla policie obviňována, že sama tento hoax rozšiřuje. V každém případě se o této hře již v létě skoro vůbec nemluvalo. Přesto výzkum v roce 2020, provedený v ČR ukázal, že polovina respondentů je přesvědčena, že to žádný hoax nebyl. Když si ale uvědomíme, jakým hoaxům byli lidé v covidové době ochotni věřit, tak se tomu ani nedivíme.

To vše ukázalo na nutnost pružněji reagovat na nejnovější informace a pružněji veřejnost o dění v Policii ČR a její plnění její úkolů. Z tohoto důvodu 21. června Vedení Policie ČR rozhodlo, aby aktivně vstoupilo do sociálních sítí, a to na Facebook, Twitter a YouTube, k čemu později přibyl i Instagram. Toto spojení se v dalších letech výrazně osvědčilo a napomáhalo vylepšovat obraz policejních činností v očích veřejnosti.

Ve středu 5. dubna Evropský parlament schválil zapojení několika států, včetně ČR do společného systému výměny daktyloskopických dat a údajů o DNA

Od začátku tohoto měsíce se Policie ČR začala připravovat na další protiteroristická opatření. Blížily se Velikonoce, a tak se obávala, obdobně jako policie okolních států, že by po útoku na Vánoce mohl přijít útok na Velikonoce, které se obecně slavili od pátku do pondělí, přičemž v našich podmínkách gradovaly v neděli a pondělí. Teď to připadlo na 14. – 17. duben. Situaci zhoršil další teroristický náboženský útok autem a noži, který se udál 22. března v Londýně. Vedení ministerstva vnitra a Policie ČR nehodlaly nic ponechat na náhodu. Policejní hlídky ve velkých městech byly posílené o 500 mužů. Armáda dala k dispozici dalších zhruba 600 vojáků. Opatření se neměla týkat pouze Velikonoc, ale i židovského svátku Pesach. Rozmístění případných zátarasů na ulicích a náměstích policie nechaly na rozhodnutí místních samospráv. Speciální bezpečnostní opatření byla zavedena na Pražském hradě. Lidé byli při vstupu do jeho areálů, ale i některých budov šacováni a obsah jejich tašek kontrolovány.

Po skončení Velikonoc se ale situace neuklidnila. Začalo se pracovat na ochraně tzv. měkkých cílů, tedy míst s vysokou koncentrací návštěvníků. Jejich typování probíhalo celý duben. I tato činnost byla součástí dokumentu Koncepce rozvoje policie do roku 2020. Problém byl v tom, že těchto cílů bylo požehnaně a jestli by Policie ČR chtěla na všechno plnohodnotně reagovat, dostala by se na kraj svých sil a možností. Šlo totiž o koncerty všeho druhu, náboženské akce od mše po různá procesí, ale i obchodní domy a centra, nemocnice,

školy, zábavní a sportovní centra všeho druhu. Všude se mezi návštěvníky mohl dostat atentátník s náloží v baťoše a odpálit se. Nakonec, mohl to udělat v kterýkoli den uprostřed rušné ulice. Navrhovaly se kurzy, využívání varovných SMS, ale u zvýšení kontrola hotelů, využívaných cizinci, náboženských objektů a obchodních domů.

V květnu se opět rozčeřily vody kolem ochrany veřejného pořádku. Po celém území republiky se 1. května konaly tradiční shromáždění a demonstrace. Organizovalo ho široké politické spektrum a podle toho to na nich vypadalo. Přesto proběhly v podstatě, až na menší strkanice mezi demonstranty různých politických a ideových směrů, v poměrném poklidu. Pořádková policie, posílena o příslušníky dopravní a kriminální policie dění pouze sledovala. Výjimkou byla demonstrace v Brně, kde se na Zelném trhu střetli radikálové a jejich odpůrci, snažící se blokovat jejich ohlášený pochod na Mendlovo náměstí. Policisté během potyček zadrželi šest lidí, dva příslušníci pořádkových sil byli zraněni. Kvůli udržení pořádku příslušníci speciální pořádkové jednotky vytvořili koridor, aby mohl průvod vyjít ze Zelného trhu a projít Masarykovou ulicí k nádraží až k Novým sadům, kde se uskutečnily projevy. V místě bouchlo pár petard. Policisté v průběhu pochodu zajistili 11 osob.

Mezi zadrženými byl ale i jeden policista. V průběhu demonstrace ve snaze zabránit napadení nezúčastněného člověka, se popral s útočníky, takže byl zatčený i on a později rehabilitovaný.

Napjatou situaci odráželo i další zasedání Bezpečnostní rady státu 3. května, která projednala Akční plán Auditů národní bezpečnosti; Zprávu o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2016 (ve srovnání s rokem 2015); Zprávu o extremismu na území ČR v roce 2016; Vyhodnocení plnění Koncepte boje proti extremismu pro rok 2016 a Konceptu boje proti extremismu pro rok 2017. Dost se opět zabývala kybernetickou bezpečností a projednala materiály: Návrh na zřízení stálého pracovního výboru BRS pro kybernetickou bezpečnost; Konceptu vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení a Meziresortní konceptu podpory bezpečnostního výzkumu ČR 2017–2023 s výhledem do roku 2030.

To se už Prahu a některá větší města ČR zaplavila další vlna demonstrací. Nesly se v znamení tlaku na odstoupení ministra financí A. Babiše ze svého postu, kvůli rozbíhající se kauze Čapí hnízdo, a stejně tak prezidenta M. Zemana, aby A. Babiše z této funkce odvolal. Ve středu 10. května se konalo jejich první kolo. Na Václavském náměstí se sešlo kolem 19.000 lidí, což vyplynulo z dat operátora T-Mobile. Podle dalších odhadů tam mělo být kolem 30.000 lidí. Novináři počet demonstrantů odhadovali na 8.500. Policie měla

odhady také, kvůli možným nepřesnostem je však odmítala zveřejňovat. Samotní organizátoři akce odhadovali, že se akce proti ministrovi financí Andreji Babišovi a prezidentovi Miloši Zemanovi zúčastnilo 20 až 30 tisíc lidí.

Demonstrace probíhaly i v dalších městech. Stovky lidí s transparenty se sešly i v Brně, Českých Budějovicích, Zlíně, Olomouci či Plzni. Skupina protestujících byla i před hotelem v Liberci, kde měl prezident Zeman schůzku s šéfy tří koaličních stran.

Na druhý den na Hradčanech před sídlem prezidenta republiky demonstrovalo proti A. Babišovi kolem dvou tisíc lidí. Problémem těchto demonstrací se stala skutečnost, že byly pokládány i za předvolební akce, protože 20. a 21. října se měly konat parlamentní volby a 12. – 13. ledna příštího roku 1. kolo voleb prezidentských, ale kampaně nim se rozebíhaly již od podzimu tohoto roku. V každém případě stovky příslušníků pořádkové policie v průběhu těchto demonstrací zasahovat nemusely.

Stejně to bylo i u druhého kola těchto demonstrací, které se uskutečnilo 17. května. Na Václavském náměstí v centru Prahy se opět sešly tisíce lidí na demonstraci proti Andreji Babišovi a prezidentu Miloši Zemanovi. Po zhruba hodinovém programu se vydala větší část demonstrantů průvodem na Pražský hrad, kam dorazila krátce po 20,30 hod. Protestní shromáždění se konala i v dalších sedmi městech. Akce s názvem "Je to na nás! Proč? Proto!" byly chápány jako pokračování protestů ze středy minulého týdne. Účast na pražské demonstraci byla oproti minulému týdnu slabší. Ke 18,30 hod. bylo na náměstí podle organizátorů 6.000 až 7.000 lidí, policie opět nechtěla počty účastníků odhadovat. Demonstrace se rovněž konaly v Brně, Liberci, Olomouci a Českých Budějovicích, nově se přidala města Hradec Králové, Ostrava a Uherské Hradiště.

Jedním z nejdůležitějších úkolů Policie ČR i v letním období nadále zůstával boj proti terorismu. I na naše území doléhal zvuk dalších atentátů z jiných států Evropy: 3. června – útok autem opět v Londýně; 19. června – další útok autem v Londýně nebo 20. června – útok bombou na bruselském centrálním nádraží. K nejhoršímu útoku došlo 22. května ve víceúčelové hale anglickém Manchesteru, který si vyžádal 23 obětí (včetně útočnicka) a 119 zraněných, z toho 23 těžce. Bylo zřejmé, že teroristé pokračují v útocích na tzv. měkké cíle, tj. náhodně vybrané civilní osoby.

Přesto, že na jaře bylo několikrát konstatováno, že ČR přímo žádné nebezpečí teroristického útoku nehrozí, situace se obrátila jiným směrem. Ve čtvrtek 6. června 2017 neznámý pachatel pokácel strom vedle trati 070 mezi stanicemi Mladá Boleslav-Debř a Bakovem nad Jizerou a shodil ho do kolejiště. Po osmé hodině ráno do něj narazila vlaková souprava, ale naštěstí se vše obešlo bez zranění. Policisté na místě nehody našli letáky

s nápisem „Alláhu akbar“ (Bůh je veliký). Protože nedaleko se nacházel uprchlický tábor Bělá-Jezová, část stop vedla sem, čehož se ihned chytily protiislámské skupiny a z atentátu obviňovali uprchlíky. Ještě horší to bylo v pátek 28. července, protože se to samé stalo na trati 080 mezi stanicemi Bělá pod Bezdězem a Bezděz. Opět se rozhořely aktivní protiislámské protesty. Teď již bylo totiž více než zjevné, že se jedná o úmyslné trestné činy terorismu, a ne o případnou nešťastnou náhodu nebo nedbalost. Avšak vše bylo o sedm měsíců jinak. V půlce února 2018 policie zatkla tehdy 70letého důchodce Jaromíra Baldu a prokázala mu, že oba tyto stromy pokácel sám, protože se snažil prokázat existenci hrozby islámského terorismu i uvnitř ČR. V každém případě byl jeho čin označený za terorismus a v lednu 2019 byl odsouzený na čtyři roky, i když mu hrozil trest až ve výši 15 let. Ve vězení ale pobyl jen 2 roky a 8 měsíců, kdy byl podmíněčně propuštěný.

Na rostoucí hrozby reagovala Pyrotechnická služba Policie ČR a svou síť expozitur 2. července rozšířila o expozituru Brdy, která se nacházela v bývalém vojenském výcvikovém prostoru.

Islámská scéna v ČR ale i bez toho byla tajnými službami monitorována, přičemž se zjistilo, že v řadách tzv. Islámského státu (ISIS, Daiš nebo Daeš), který byl jako celek pokládán za teroristický, v tomto roce působilo 11 lidí s napojením na Česko, z toho dva přímí čeští občané. Prvky terorismu se současně objevovaly za zády některých protiislámsky a protiromsky naladěných pravicových extremistických seskupení. Takže terorismus nebyl České republice až tak vzdálený.

V pondělí 22. května 2017 byl usnesením vlády č. 407 schválen Akční plán Auditů národní bezpečnosti, předtím již projednaný na BRS. Konkretizoval plnění opatření, která byla navržena Auditem národní bezpečnosti a byl veden v režimu utajení Vyhrazené. Na jeho přípravě se podílely desítky odborníků ze všech relevantních státních orgánů. Časově je ohraničen rokem 2020 a každoročně poté probíhalo jeho hodnocení. Část opatření z Akčního plánu byla ještě v průběhu roku 2017 splněna.

Předně se postoupilo s tvorbou koncepce ochrany tzv. měkkých cílů, která byla schválena vládou 24. července 2017. Podle ní se měly vytvořit dotační programy několika ministerstev a v letech 2017-2021 na ně vynaložit 359 miliónů korun. Týkat se měly ochrany míst s vysokou koncentrací lidí, která jednak nejsou trvale chráněná, ale na druhé straně lehce přístupná – obchodní centra, otevřená tržiště, sportoviště, zejména velké stadiony, historická centra řady měst, nádraží, nemocnice a školy. Spolupracovat se mělo i s vlastníky těchto objektů. Rozsáhlá bezpečnostní opatření byla z tohoto důvodu přijata opět v závěru roku, a to kolem Vánoc a Nového roku.

Je nutné připomenout, že některé závažní kroky se učinily ještě před atentátem v Manchesteru. Od 12. května byl na pražském letišti Václava Havla zesílený systém kontroly zavazadel. Jeho pracovníci pátrali po stopách výbušnin na kufrech i v jejich obsahu. Po atentátu vláda sice opět vydala prohlášení, že žádný teroristický útok v Česku nehrozí, není nutné z prvního stupně ohrožení terorismem, stoupat do vyšších, přesto se celé léto zpříšňovala bezpečnostní opatření. Ve středu 24. května se mimořádně přísným kontrolám museli podřídit návštěvníci koncertu skupiny Depeche Mode na stadiónu Slávie v pražském Edenu. Stejně se postupovalo vůči návštěvníkům Pražského hradu, kde se od kontrol tašek a oděvu počátkem srpna přešlo ku kontrolám pomocí bezpečnostních rámu. Vyvolalo to řadu emocí a obvinění, že z Hradu se stává pevnost, ale nebralo se v úvahu, že řada sportovních stadiónů tyto rámy již dávno využívá. Nelíbily se nakonec ani prezidentovi M. Zemanovi, který později několikrát žádal jejich odstranění, ale služba jeho Ochrany na nich trvala. Podpořilo ji nejenom vedení Policie ČR, ale také Hradní stráž nebo BIS.

Povedlo se ale realizovat i další kroky. V pondělí 10. července vláda svým usnesením 510 čj. 716/17 schválila vznik nové speciální policejní jednotky, která by měla prověřovat údaje o cestujících v letecké dopravě. Vzniknout měla v rámci Národní centrály proti organizovanému zločinu k 1. lednu příštího roku, v roce 2018 by měla mít počáteční stav 14 policistů, který se měl v roce 2021 zvýšit na 42. O zřízení registru cestujících v letecké dopravě rozhodl 27. dubna 2016 Evropský parlament direktivou 681/2016 z 27. dubna 2016 o používání údajů jmenné evidence cestujících (PNR) pro prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti. Na jejím základě členské státy EU měly za povinnost vytvořit národní útvary pro informace o cestujících (tzv. PIU, Passenger Information Unit). Vláda ČR právě toho 10. července tuto povinnost splnila a rozhodla vytvořit Národní jednotku využívající jmennou evidenci cestujících v boji s terorismem a závažnou trestnou činností (PIU CZ). Zpracování PNR dat bylo ukotveno v zákoně o Policii a v zákoně o civilním letectva. Počáteční náklady na zřízení a provoz této jednotky činily 130 miliónů korun, roční provoz měl činit 20 miliónů korun. V prvopočátku měla takto zkontrolovat třináct miliónů cestujících a v roce 2021 to mělo být kolem dvaceti miliónů. V činnosti měla spolupracovat s Celní správou, Finančně-analytickým útvarem ministerstva financí, tajnými službami, GIBS a Vojenskou policií.

V pondělí 24. července pak Vláda ČR projednala k tomu dva důležité body: čj. 750/17 Rozšíření pokrytí systémem automatické biometrické detekce obličejů na letišti Václava Havla Praha a čj. 752/17 Zajištění zvýšení bezpečnosti na mezinárodních letištích s pravidelným veřejným leteckým provozem s výjimkou letiště Václava Havla Praha. Na

základě toho bylo rozhodnuto, že letiště Václava Havla obdrží doplňkové bezpečnostní zařízení. Mělo stát 72,1 miliónů korun a pozůstat ze 145 kamer, schopných rozeznávat lidské obličej a okamžitě je porovnat s databází zájmových a hledaných osob. Jednalo se o celý systém, který takovouto osobu po identifikaci registrační značky jeho auta (SPZ) provázel v průběhu jeho celého pobytu na letišti a zaznamenával každý jeho nebo její krok.

Kromě personálních záležitostí se řešila otázka zvýšení počtu policistů, pracujících především na Letišti Václava Havla, ale i na dalších. Mělo dojít k zvýšení jejich počtu o 221 osob. Dvě stě mělo jít do Prahy a zbytek na letiště v Pardubicích, Brně, Karlových Varech a v Ostravě. Předpokládalo se, že 121 nových příslušníků nastoupí ještě letos a zbytek příští rok. Posily měly stát 100 miliónů korun. Letiště měla dostat nová zařízení ve výši 25 miliónů korun. Vláda rovněž chválila plán na vytvoření nové speciální policejní jednotky, který by měla používat drony. V příštích dvou letech by jejich základny měly vzniknout v Praze, Brně, Ostravě a Českých Budějovicích. Jednotka by navíc měla chránit před drony Pražský hrad a zámek v Lánech. Celkové náklady na vznik této jednotky, nákup techniky, ochranných prvků a platy měly do konce roku 2019 činit 160 miliónů korun.

Pokračovaly ale kybernetické útoky, zejména formou hackerských útoků. Největším úlovkem hackerů se stalo skoro roční sledování ministerstva zahraničních věcí ČR, které začalo 8. ledna 2016 a bylo ukončené 18. ledna 2017. Hackeři si stáhli celkem 7.119 souborů od 168 uživatelů. Jen z osobní schránky ministra Lubomíra Zaorálka (ČSSD) bylo staženo 48 dokumentů. Ani tato situace však nevedla ke přijetí novely zákona o Vojenském zpravodajství. Po její schválení vládou, novela v roce 2017 prošla jednáním parlamentní výborů a byly do něj dopracovány jejich návrhy, týkající se vytvoření systému, který by zabránil zneužití této činnosti. Na konci května 2017 v Parlamentě začalo druhé čtení návrhu v nové podobě, ale jeho projednávání bylo neustále odkládáno, takže k jeho schválení v tomto roce nedošlo. Přesto organizace Check Point v říjnu tvrdila, že Česko patří k nebezpečnějším zemím z hlediska kybernetických hrozeb a již podruhé se umístila v řebříčku nebezpečných zemí až na 118. místě a za největší problém určila virové hrozby.

Změnu mnoha lidí v názorech na kybernetickou bezpečnost přinesl 12. květen. Hackeři zaútočili celkem na 99 států najednou. V Rusku bylo útočeno na policejní počítače, ve Velké Británii na počítače v nemocnicích, v USA na zasilatelskou společnost FedEx, v Číně na střední školy a univerzity, ve Francii na automobilku Renault, v Německu na železniční společnosti. Útoky hlásilo Česko, Španělsko, Švédsko, Skotsko, Slovensko... Útočilo se pomocí vyděračského programu ransomware WannaCryptor (WanaCryptot 2.0).

Program byl tak nebezpečný, že byl detekovaný v některých nechráněných počítačích ještě po pěti letech. Celkově infikoval 200.000 počítačů.

Situace byla tak vážná, že k otázkám kybernetické bezpečnosti byla na 15. května svolána mimořádná schůze Bezpečnostní rady státu, na které byla mimo jiné projednána i Informace vládního zmocněnce pro oblast kybernetické bezpečnosti k celosvětovému kybernetickému útoku 12. května 2017.

Záležitosti se ale pohnuly v rámci ministerstva vnitra a Policie ČR. Začala diskuse o vytvoření zvláštního policejního útvaru, který by se bojem s kybernetickou kriminalitou zabýval. V podstatě se měla dotvořit trojka – kybernetická bezpečnost, kybernetická ochrana a kybernetická kriminalita. V rámci jednotlivých policejních služeb se v roce 2017 touto problematikou zabývalo 92 policistů. K nim mělo v průběhu roku přibýt 62 policistů, v roce 2018 dalších 41, takže do roku 2020 by se mělo touto problematikou zabývat celkem 195 policejních specialistů na různých úrovních. Problémem ale bylo, že kvalitní IT odborníci byli v civilu mimořádně vysoce ceněni, čemuž odpovídaly i jejich platy. Běžné platové tarify Policie ČR na to nestačily. Přičemž šlo o segment kriminality, který v minulosti výrazně vzrostl a byl předpoklad jejího dalšího výrazného růstu. Podle policejních statistik v roce 2011, kdy se tento segment začal statisticky vykazovat, rostl dokonce raketovým tempem. Z původních 1.502 skutků, stoupl v roce 2017 na 5.344 skutků. A to byl pouhý začátek! Hackerské útoky z tohoto počtu ale tvořily pouhých 12 % z tohoto objemu, drtivá většina trestných činů byly podvody – falešné e-shopy, podvodné sbírky a inzeráty, falešné e-maily, pomocí kterých se podvodníci snažili vylákat peníze od svých obětí, získat přístup k jejich osobním a zejména bankovním datům, vydírání atd. Důležitým jevem bylo zapojení organizovaného zločinu do tohoto druhu kriminality, mnohdy napojené na zahraničí, což vedlo k nutnosti v boji proti ní spolupracovat s tajnými službami a zahraničními policejními orgány.

Koncepce rozvoje schopnosti policie vyšetřovat kybernetickou kriminalitu se k tomu uváděla: „Význam spolupráce stoupá zejména v současné době, kdy kromě velkých škod, které jsou způsobovány zejména v oblasti majetkové trestné činnosti, vzrůstá rovněž ohrožení národních zájmů při páchaní kybernetické kriminality ze strany organizovaných zločineckých skupin a cizích státních příslušníků.“

Výsledkem tohoto úsilí byl vznik Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB). Vznikl 1. srpna 2017 na základě zákona číslo 205/2017 Sb., kterým se změnil zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti), přičemž se oddělil od Národního bezpečnostního úřadu

(NBÚ). Stále se ústředním správním orgánem pro kybernetickou bezpečnost včetně ochrany utajovaných informací v oblasti informačních a komunikačních systémů a kryptografické ochrany. Dále měl na starosti problematiku veřejně regulované služby v rámci družicového systému Galileo. Sídlil v Brně a do jeho čela byl postavený Dušan Navrátil. Přesto že řada specialistů označila jeho vznik za projev utopie a nereality, zejména kvůli předpokládaným vysokým platům těchto specialistů, úřad až dosud existuje a pracuje pole svých sil. NÚKIB se vnitřně dělil do dvou základních částí. Jeho první část tvořil technický tým, který se měl zabývat prevencí a monitoringem hrozeb v kyberprostoru. Především měl sloužit jako reakční síla na kybernetické útoky. Pro tyto cíle byl zřízen národní tým CERT, který měl dělat servis pro všechny ochraňované instituce. Úzce spolupracoval se sdružením CZ.NIC, které provozovalo Národní CSIRT České republiky. Druhou část tvořil netechnický tým, který se měl zabývat požadavky na kritickou informační infrastrukturu. Sledovat měl i různé trendy, jak se hrozby a technologie vyvíjejí, aby byl NÚKIB schopen na nové hrozby včas a adekvátně reagovat. Krátce po svém vzniku již měsíčně řešil desítky nahlášených útoků.

Problematika kybernetické bezpečnosti a terorismu rezonovala i na zasedání Bezpečnostní rady státu 14. června 2017. Projednala materiály: Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území ČR v roce 2016; Informační systém pro podporu vyhledávání a schválila vznik Národní jednotky využívající jmennou evidenci cestujících v boji s terorismem (Implementace směrnice PNR). Poté to byly materiály: Zajištění zvýšení bezpečnosti na mezinárodních letištích s pravidelným veřejným leteckým provozem s výjimkou letiště Václava Havla Praha; Rozšíření pokrytí systémem automatické biometrické detekce obličejů na letišti Václava Havla Praha; Návrh na navýšení početního stavu Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost po jeho zřízení. Pro informaci ji byl předložený dokument Komplexní náhled na ochranu měkkých cílů v ČR

V této situaci se opět staly předmětem diskuse platy policistů, a to i přes to, že byly k 1. červenci zvednuté. Vedení Policie ČR, v čele s policejním prezidentem Tomášem Tuhým, se 11. července setkalo s nově zvoleným vedením odborové organizace Unie bezpečnostních složek, tedy skoro týden před schválení novely zákona o služebním poměru, a projednalo s ním řadu otázek. Ministr i jeho náměstci odborářům představili vizi fungování policie, v jejíž rámci byla představená i upravená Koncepce rozvoje policie do roku 2022, ale také nový formát průběhu základní odborné přípravy nově nastoupivších policistů. Všichni si připomněli i včerejší vládní schválení navýšení tabulkových míst v souvislosti s kybernetickou bezpečností a přemýšleli o bezpečnosti v okolí Kvasin na Královéhradecku.

Kromě řady otázek, týkajících se výstroje a systému hlídek příslušníků pořádkové policie a funkce policejního ombudsmana, se rovněž diskutovalo o některých platových otázkách. Vedení Policie ČR odboráře plně informovalo o změnách, které přináší novela zákona o služebním poměru, která počítá s náborovým příspěvkem a od 1. ledna 2019. Vedení policie předpokládalo, že pomocí těchto nástrojů by policie byla mimo jiné schopna řešit problém konkurenceschopnosti v hlavním městě, Středočeském kraji a odboru cizinecké policie, protože tři čtvrtě neobsazených služebních míst bylo právě v těchto lokalitách a útvarech. K 1. lednu 2019 měl být zavedený i stabilizační příspěvek. K prosazení této změny vedení Policie ČR požadovalo podporu odborových organizací. Současně se mluvilo i o tom, že je potřeba nejen usilovat o průběžném navyšování platů, ale také zjišťovat, z jaké kapitoly finance na takové navýšení půjdou, aby nedocházelo ke krácení již schváleného rozpočtu na rozvoj a modernizaci Policie ČR. Bokem diskuse nezůstaly ani mobilní zvýhodněné tarify pro policisty. Veřejnou soutěž k této otázce mělo původně v gesci Ministerstvo vnitra ČR. Protože se to nerealizovalo, tuto kompetenci přeneslo zhruba před necelými dvěma měsíci na Policejní prezidium, které již veřejnou zakázku realizuje.

V průběhu jednání se řešila klasická odborářská témata, např. dodržování zákonných přestávek, přičemž byla potřeba sjednotit postup při plánování služeb. Toto téma se bude mimo jiné diskutovat na pravidelné poradě s krajskými řediteli, kam byli pozvaní i zástupci odborových organizací. Dále se projednávalo zajištění jednotného příspěvku na stravné, BOZP a FKSP, kde se názory lišily, takže vznikla potřeba vzájemné diskuse o možnostech v této oblasti a dojednat společné stanovisko.

Na závěr se všichni přítomní shodli na tom, že taková jednání s konstruktivní diskusí je jednoznačným přínosem pro celou policii. Další setkání bylo proto naplánováno zhruba za necelé dva měsíce, kdy bude zhodnocen posun v jednotlivých problematikách, případně řešeny jiné aktuální otázky.

Ve středu 19. července přijala Poslanecká sněmovna dlouho očekávanou novelu zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon byl zařazený do Sbírky zákonů pod číslem 247/2017. Pro policisty přinesl řadu změn, ale především odstranil, resp. výrazně snížil rozsah neplacených přesčasů. Pojednával o tom § 54 - Služba přesčas:

„(1) Za službu přesčas se považuje služba vykonávaná nad základní dobu služby v týdnu mimo rámec směn.

(2) Příslušníkovi lze nařídít službu přesčas v důležitém zájmu služby.

(3) Celkový rozsah služby přesčas nesmí činit v průměru více než 10,5 hodin týdně ve vyrovnávacím období, které může činit nejvýše 52 týdnů po sobě jdoucích.

(4) Příslušníkovi lze nařídít po dobu krizového stavu nebo ve výjimečných případech po nezbytnou dobu ve veřejném zájmu službu přesčas i nad rozsah stanovený v odstavci 3.

(5) Do celkového rozsahu nejvýše přípustné služby přesčas ve vyrovnávacím období podle odstavce 3 se nezapočítává služba přesčas, za kterou bylo příslušníkovi poskytnuto náhradní volno, a služba přesčas u příslušníka s kratší dobou služby v týdnu, která nepřesahuje základní dobu služby v týdnu.“.

§ 54a upravoval službu ve dnech pracovního klidu a služba ve svátek:

„(1) Dny pracovního klidu jsou dny, na které případně nepřetržitý odpočinek v týdnu, a svátky.

(2) Příslušníkovi lze ve svátek nařídít pouze výkon služby, kterou nelze vykonat v obvyklý den služby, zejména při zajištění nepřetržitého režimu služby na služebně.“.

Následně řada příplatků zvyšovala měsíční příjmy dotčených policistů:

§ 119a - Příplatek za sportovní reprezentaci:

„Příslušník, který koná službu spojenou s vykonáváním sportovních činností, sportovní státní reprezentací nebo trenérsko-metodickou činností, má nárok na příplatek za sportovní reprezentaci ve výši 5000 Kč až 25000 Kč měsíčně. Jeho výši v rámci rozpětí stanoví ředitel bezpečnostního sboru služebním předpisem.“.

§ 121 - Náhradní volno a příplatek za službu ve svátek:

„(1) Příslušník má nárok na náhradní volno za každou hodinu služby ve svátek. Neposkytne-li bezpečnostní sbor příslušníkovi náhradní volno v době 3 kalendářních měsíců po výkonu služby ve svátek, má příslušník nárok na příplatek ve výši 25 % přiznaného základního tarifu, osobního příplatku, zvláštního příplatku a příplatku za vedení, který připadá na každou tuto hodinu služby bez služby ve svátek v kalendářním měsíci, v němž službu koná.

(2) Za dobu čerpání náhradního volna se služební příjem nekrátí.“.

§ 135a - Náborový příspěvek:

(1) Je-li to nezbytné pro zajištění obsazenosti volných služebních míst, může ředitel bezpečnostního sboru stanovit služebním předpisem, že příslušníkům lze přiznat náborový příspěvek.

(2) Náborový příspěvek lze přiznat v rozsahu 30 000 Kč až 150 000 Kč. Konkrétní výši náborového příspěvku v bezpečnostním sboru stanoví ředitel bezpečnostního sboru služebním předpisem.

Zákon nabyl účinnosti 1. ledna 2018, s výjimkou ustanovení čl. I bodu 27 (navýšení zvláštního příplatku), které nabylo účinnosti dnem 1. ledna 2019.

V průběhu roka probíhal rovněž boj o navýšení rozpočtu ministerstva vnitra. Návrh předpokládal sumu ve výši 65,5 mld. korun, ale ministři vnitra se povedlo již v této fázi dosáhnout navýšení o 1,2 miliardy. Současně ale požadoval další zvýšení a to o 3,4 mld korun, aby byl resort schopný ufinancovat úkoly, které mu vláda mezitím uložila. Šlo o nákup vrtulníků pro provozování letecké záchranné služby, ale i projekt realizace vytvoření speciální policejní jednotky pro kontrolu údajů cestujících v letecké dopravě.

Rok 2017 byl prvním rokem existence NCOZ SKPV. Do konce minulého roku musela být stanovena jeho struktura, úkoly a personální obsazení, protože všechno muselo od 1. ledna běžet na plné obrátky.

Od prvního ledna 2017 se její vnitřní struktura rozšířila o Sekci finanční kriminality, což jsem již uvedli. Vedení NCOZ si od vzniku této sekce slibovalo efektivnější práci v rámci boje proti daňové kriminalitě, praní peněz a zajišťování výnosů z trestné činnosti. Další změnou bylo personální posílení některých významných problematik útvaru. Šlo o závažnou hospodářskou trestnou činnost a kybernetickou kriminalitu.

V rámci druhé fáze organizační změny NCOZ měly proběhnout i další dílčí změny. Všechny tyto organizační změny zachytila i Výroční správa NCOZ publikovaná 9. února 2018. Vyzvedla následovní změny: „Rozdělení sekce závažné hospodářské trestné činnosti - vznik sekce finanční kriminality a sekce závažné hospodářské trestné činnosti a korupce. Účelem je efektivnější boj proti finanční a daňové kriminalitě a praní peněz. Dále došlo k posílení operativních činností obou těchto sekcí (vznik operativních odborů) a vzniklo 3. oddělení odboru závažné hospodářské trestné činnosti. O zřízení sekce Finanční kriminality (hovorově nazývané termíny Finanční policie, či FIPO) se hovořilo již v době vzniku NCOZ. Tato sekce zastřešovala i velice úspěšný projekt Daňové Kobry. Vznik finanční policie, kvitoval zejména prezident ČR Miloš Zeman. Zanikl však odbor nelegálních obchodů a odbor závažné majtkové trestné činnosti. Problematika autokriminality byla převedena do gesce ÚSKPV Policie ČR.

Od 1. ledna 2017 došlo též ke změnám v rámci expozitur NCOZ. Došlo ke sloučení dosavadních samostatných expozitur Ústí nad Labem (dříve ÚOKFK) a Teplice (dříve ÚOOZ). Vznikla nová expozitura v Olomouci. Rovněž došlo k ujednocení organizační struktury dosavadních expozitur.

Stejně tak k personálnímu posílení sekce kybernetické kriminality a sekce terorismu a extremismu. Sekce terorismu a extremismu nyní byla organizačně strukturována na 4

odborníky, kam byla přesunuta část problematiky zaniklého odboru nelegálních obchodů. V rámci sekce terorismu a extremismu měla k 1. lednu příštího roku vzniknout již výše uvedená jednotka PIU.“ Vznik této jednotky je popsán výše.

Nová organizační struktura byla v rámci příprav představena a konzultována nejen s vedením Policie České republiky a uvnitř NCOZ, ale i se zástupci Nejvyššího státního zastupitelství a obou vrchních státních zastupitelství, aby nedocházelo k třenicím a rozporům, jako v minulém roce. Ale přesto se tak nestalo. Ve středu 21. června Nejvyšší státní zastupitelství opět vydalo svou výroční správu a ani NCOZ SKPV a ani GIBS v ní nešetřilo. U NCOZ mu vadila nestabilita tohoto útvaru, odchody zkušených a kvalifikovaných policistů do civilu nebo jiných bezpečnostních složek, což mělo podle něj negativní dopad na jimi vyšetřované kauzy, špatná komunikace se státními zástupci, a nakonec i snížení počtu případů, které operativně vyhledávali sami policisté. Vadila rovněž nevyrovnanost v kvalitě práce některých sekcí, zejména na úseku bývalé protikorupční policie. Na druhou stranu vyzvedla práci krajských poboček NCOZ a dvě centrální sekce - boj proti závažné hospodářské trestné činnosti a organizovanému zločinu.

Tuto výtku Policejní prezidium na svém zasedání 23. června odmítlo a hodlalo porovnat statistiky NSZ a Policie ČR. Přesto problémy přetrvávaly. Do civilu se chystali další příslušníci tohoto útvaru, kterým dokonce nahrávalo loňské zvýšení platů, protože z něj se vypočítávala výsluha let a příspěvek za službu. Mezi další části příslušníků NCOZ vládla vlna demotivace. Důležité bylo, že tyto nálady a tendence se sice objevily v obou sloučených útvarech, ale pro vývoj NCOZ nebyly rozhodující. Vzhledem k celkovému počtu jeho příslušníků, kterých bylo kolem 800 z celkového tabulkového stavu 875, tyto odchody nepředstavovaly velké procento. Několik měsíců po vzniku NCOZ bylo novým vedením deklarováno, že z útvaru odešlo pouze 33 policistů. Pravdou ale bylo, že mezi nimi byli velice zkušené odborníci. Do tohoto čísla však ještě nebyli započtení ti policisté, kteří si již žádost o uvolnění podali a běžela jim výpovědní lhůta, pouze ti, kteří útvar již opustili. Větší rozpory se objevily i na krajské úrovni, a to zejména v hradecké nebo brněnské expozituře.

V půlce srpna ředitel NCOZ Michal Mazánek ukázal poněkud jiný obraz svého útvaru. Oznámil, že v prvním roce svého fungování řešil 361 kauz, z kterých ve 105 hod. padlo obvinění. V roce 2017 bylo započato vyšetřování 149 kauz, tedy o 30 více, jak tomu bylo loňského roku, kdy oba útvary existovaly samostatně. Obviněno bylo 377 lidí, což bylo o 152 více než před rokem. Koncem roku byly statistiky NCOZ upřesněné. Podle nich v roce 2017 zabavila zločincům majetek za 2,6 miliardy korun, což bylo sice o 3,4 miliardy méně než před rokem. Vedení NCOZ tento jev vysvětlovalo tím, že stát zlepšil své kontrolní

mechanismy, a majetek zabavoval dříve, než započalo policejní vyšetřování. Ze stejného důvodu mělo poklesnout zajišťování majetku zločinců i u ostatních složek policie. Oproti roku 2016 došlo ke snížení o 5,4 miliardy korun, kdy se ale povedlo zajistit majetek zločinců za rekordní sumu – 10 miliard korun. Pod NCOZ patřila i daňová Kobra, která v roce 2017 zabránila úniku více než 1,4 miliardy korun ze státního rozpočtu. V roce 2016 to bylo 3,3 miliardy korun a od svého vzniku zabránila úniku 7,6 miliardy korun.

Příslušníci útvaru řešili 730 případů, což byl vzestup o 156 kauz. V průběhu roku sjednocený útvar řešil o dva případy více než před sjednocením obou samostatných útvarů. V roce 2017 začal pracovat na 228 nových případech, z nich 93 bylo ukončenou obviněním. Počet stíhaných lidí a firem stoupl o 193 na 553 obviněných. Počet případů, ve kterých podali státní žalobci obžalobu k soudu, dokonce tvořil 91 % z jejich celkového objemu. Vedení útvaru bylo navíc toho názoru, že i to číslo je příliš vysoké a útvar by se měl věnovat vyšetřování pouze těch největších, nejsložitějších a nejnebezpečnějších kauz.

Na útvaru pracovalo 811 příslušníků, opustilo ho 112 policistů a bylo přijato 128 nových, mezi nimiž byli i zkušení policisté z jiných útvarů

Na druhé straně od 1. srpna 2016 bylo z NCOZ na jiné útvary Policie ČR převeleno celkem 34 policistů a k jiným bezpečnostním sborům bylo převedeno 16 policistů. Za dobu existence NCOZ (od 1. srpna 2016) do „civilu“ odešlo celkem 62 policistů útvaru.

Z konkrétních úspěšných akcí uvádíme kauzy:

UZEL - na jaře letošního roku provedena rozsáhlá realizace ohledně manipulace s veřejnými zakázkami u veřejného zadavatele na území hl. m. Prahy, kdy předmětem prověřování a vyšetřování jsou desítky veřejných zakázek. Realizace byla provedena na základě vlastního poznatku a navazujícího skrytého prověřování, ve kterém byly využity všechny dostupné operativně pátrací prostředky. Dosud bylo obviněno 5 osob.

Sportovní dotace – odhalení manipulací při rozdělování dotaci MŠMT, do kterého měly být zapojena náměstkyně ministryně, předseda FAČR, vedoucí sportovního úseku MSMT a funkcionáři ČUS. Tato aféra se táhla tiskem dalších pět let.

V pátek 16. června bylo oznámené odhalení skupiny 4 osob. Expozitura NCOZ Brno obvinila čtyři osoby ze zvlášť závažného zločinu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby se způsobenou škodou cca 334 milionů korun. Podle její závěrů měla čtveřice mužů (jeden Iráčan, dva Češi a jeden Slovák) nejméně od roku 2008 až do roku 2010 obchodovat se záměrně nadhodnoceným zbožím neznámého původu, přičemž cílem nebyl zisk z podnikatelské činnosti, ale dosažení neoprávněného vyplacení nadměrných odpočtů DPH.

V pátek 25 srpna byla zveřejněna informace, že tohoto dne bylo ukončené vyšetřování ve věci trestního stíhání tří osob pro zločin porušení povinnosti při správě cizího majetku dle § 220 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku a zločin poškození finančních zájmů Evropské unie dle § 260 odst. 2, odst. 5 tr. zákoníku a spis předložil s návrhem na podání obžaloby státnímu zástupci Vrchního státního zastupitelství v Praze. Obvinění se stíhaného jednání měli dopustit z pozic úředníků Ministerstva průmyslu a obchodu ČR v souvislosti s uzavřením dohody mezi Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR a Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou, a.s. o vytvoření a správě Záručního fondu E 2007 v rámci Operačního programu Podnikání a inovace 2007-2013. Stíhaným jednáním měli obvinění způsobit škodu České republice ve výši 2.152.978.397,00 Kč, a dále ve výši 570.205.114,00 Kč, a škodu Evropské unii ve výši 1.830.320.073,00 Kč.

Výroční zpráva NCOZ vyjmenovala další úspěšné akce, ze kterých vybíráme akce: TOPAS – návrh na podání obžaloby 18 osob obviněných z krácení daní při obchodech s pohonnými hmotami se škodou 1,4 miliardy korun; BLUE MEXICO - obvinění 2 osob z obchodování s lidmi ve Velké Británii. Již probíhá hlavní líčení u Krajského soudu v Hradci Králové (společný vyšetřovací tým s britskými policisty); RACEK – obvinění 5 osob z neoprávněného vylákání dotace 50 milionů korun z ROP Jihozápad; HOBO – odhalení skupiny osob v souvislosti s legalizací luxusních vozidel odcizených v SRN; KARAS - návrh na podání obžaloby 3 osob obviněných z krácení daní při obchodech s pohonnými hmotami se škodou 240 milionu korun; STONE – obvinění 24 fyzických a 2 právnických osob za krácení daní v rámci fiktivních reklamních služeb se škodou cca 415 milionů korun; SAVORY – zabránění útoku na Finanční správu ČR s předpokládanou škodou 63 milionů korun – pokus o výplatu nadměrných odpočtů DPH; BOXER – rozbití gagu rumunských „skimmařů“. Více než 70 skimmingových útoků; KUBA - návrh na podání obžaloby 2 obviněných osob. Krácení daní při obchodech s pohonnými hmotami se škodou cca 310 milionů korun; ZENON – návrh na podání obžaloby 8 obviněných osob. Krácení daní s dokonanou škodou 50 milionů korun a škodou 550 milionů korun ve formě pokusu a MAX – návrh na podání obžaloby 7 osob obviněných z krácení daní při obchodování s pohonnými hmotami se škodou 370 milionů korun.

V oblasti boje proti daňovým únikům prostřednictvím útvaru Daňová Kobra je možné mezi hlavní úspěchy počítat realizaci akce STONE, oznámené koncem května, v rámci které kriminalisté NCOZ, zařazení v pracovním týmu Daňová Kobra, v uplynulých dnech provedli rozsáhlý zásah, při kterém zadrželi 28 osob a následně zahájili trestní stíhání 24 fyzických a dvou právnických osob pro trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné

povinné platby a legalizace výnosů z trestné činnosti s předpokládanou škodou cca 415 milionů korun. Na případu s krycím názvem STONE tým Daňové Kobry pracoval několik měsíců za velmi intenzivní podpory Finančního analytického úřadu a Generálního

Počátkem dubna bylo oznámené, že kriminalisté NCOZ, zařazení v pracovním týmu Daňová Kobra, zahájili trestní stíhání 2 osob pro trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby s předpokládanou škodou cca 73 milionů korun. Na případu s krycím názvem TAILOR tým Daňové Kobry pracoval několik měsíců za velmi intenzivní podpory Finančního analytického úřadu a Generálního finančního ředitelství. Společnou prací se podařilo zadokumentovat finanční transakce spojené s řetězcem podezřelých společností a tyto informace provázat s osobou hlavního organizátora trestné činnosti.

V pátek 10. března přišla informace, že kriminalisté NCOZ, zařazení v pracovním týmu Daňová Kobra, navrhli státnímu zástupci Městského státního zastupitelství v Praze obžalovat 13 fyzických a jednu právnickou osobu z krácení daní ve výši cca 160 milionů korun.

Na začátku července kriminalisté NCOZ, zařazení v sekci finanční kriminality v pracovním týmu Daňová Kobra, informovali, že v těchto dnech navrhli státnímu zástupci Vrchního státního zastupitelství v Praze obžalovat 4 osoby ze zvlášť závažného zločinu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby se škodou cca 118 milionů korun.

Počátkem října kriminalisté NCOZ, sekce finanční kriminality, kteří jsou zařazení v pracovním týmu Daňová Kobra, oznámili, že v uplynulých dnech provedli rozsáhlou operaci, při které zadrželi 17 osob. Následně došlo k obvinění 11 fyzických a 3 právnických osob pro zločin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby s předpokládanou škodou cca 260 milionů korun.

Na případu s krycím názvem AGAMA pracoval tým Daňové Kobry několik měsíců za intenzivní podpory Finančního analytického úřadu, Generálního finančního ředitelství a Generálního ředitelství cel.

Celkově Daňová Kobra uchránila hodnoty ve výši 1,41 mld. korun, toho expositury v regionech 650 milionů korun a centrální Kobra – 760 mil. K. Oproti roku 2016 to byl pokles o 1.975 mld. korun.

Přes daně a pokusy obcházet příslušné daňové povinnosti se dostáváme ke žhavému problému korupce. Boj proti ní se vedl již od roku 2015 na základě Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2015-2017. Byl to od roku 1999, kdy se s touto praxí začalo, již pátý dokument tohoto typu. Tento dokument předpokládal postup v následujících oblastech:

„Výkonná a nezávislá exekutiva – přijetí zákona o státní službě a jeho důsledné uvádění do praxe, prosazení nového zákona o státním zastupitelství.

Transparentnost a otevřený přístup k informacím – projekt elektronické Sbírký zákonů a Sbírký mezinárodních smluv a elektronického legislativního procesu, předložení novely zákona o střetu zájmů, zpřísnění systému financování politických stran, předložení zákona o centrálním registru, vytvoření závazných standardů pro nominaci zástupců státu.

Hospodárné nakládání s majetkem státu – příprava nových pravidel pro zadávání veřejných zakázek, předložení návrhu zákona, který zajistí transparentnost vlastnictví, podpora centrálních nákupů a elektronických aukcí, rozšíření pravomocí NKÚ, vytvoření zákona o vnitřním řízení a kontrole.

Rozvoj občanské společnosti – přijetí legislativního řešení ochrany oznamovatelů korupce (whistleblowerů).“

Akční plán boje s korupcí na rok 2017 byl schválený 19. prosince minulého roku pod č. 1169. Jeho plnění se vyhodnocovalo v dokumentu Zhodnocení plnění opatření uvedených v Akčním plánu boje s korupcí na rok 2017, schváleného v březnu 2018, ale čtení těchto dokumentů spíše připomíná království sira Humphreya Appelbyho z britského sitkomu Ano, pane ministře. Alespoň že část, týkající se Policie ČR, je poněkud konkrétnější a hmatatelnější. Uvedlo se zde: „Vytvořením zvláštní sekce finanční policie v rámci NCOZ došlo k posílení materiálních a personálních kapacit pro oblast prokazování mezinárodní korupce a přeshraničního trestání. Uvedená sekce se zabývá bojem proti daňové kriminalitě, praní peněz, zajišťování výnosů z trestné činnosti a zaměření na aktivní odhalování finanční kriminality, a to včetně mezinárodního rozměru.... U MV došlo k naplnění úkolu v rámci standardního mechanismu změny organizační struktury Policie ČR.“

Přesto tyto, ale i další jim podobné dokumenty, považovaly výskyt korupce v ČR i nadále za významný přetrvávající problém. Úkol schválit zákon na ochranu whistleblowerů ani v tomto roku nebyl a mnoho slov zůstalo jen na papíře. Zpráva o bezpečnostní situaci na území ČR za rok 2017 to uvedla zcela jasně: „Stejně jako v roce 2016 byla tzv. velká korupce v roce 2017 v ČR spojena s oblastí zadávání veřejných zakázek, konkrétně se stavebními zakázkami nebo nákupem zdravotnických zařízení. V oblasti veřejné správy se korupce a s ní spojený organizovaný zločin soustředil především na ovlivňování zakázek na externí služby pro úřady. Externí poradenství souvisí rovněž se získáváním dotací z evropských fondů a díky těmto penězům dochází k umělému navyšování a předražování projektů. Zcela zaběhnutou praxí ve státních institucích je také vzdělávání zaměstnanců veřejné správy soukromou institucí prostřednictvím jiných zaměstnanců veřejné správy.“

Ani Nejvyšší státní zastupitelství ke všem těm nádherným plánům, analýzám a vyhodnocením, nebylo vůbec laskavé, a narysovalo poněkud jiný obraz: „V oblasti trestné činnosti korupčního charakteru přetrvává stále nízká míra oznamování těchto deliktních jednání. Oblast nezákonného ovlivňování veřejných zakázek představuje významnou formu páchaní trestné činnosti spojené s korupcí. Tento typ trestné činnosti je velmi komplikované odhalovat a prokazovat s ohledem na působení organizovaných skupin osob na různých článcích procesu zadávání veřejných zakázek, kdy není možné trestnou činnost zpětně prokazovat pomocí svědeckých výpovědí a většinou ani pomocí oficiální dokumentace. Významný pro efektivní postih korupce byl rozsudek NS sp. zn. 6 Tz 3/2017 o stížnosti pro porušení zákona vztahující se k náležitostem příkazů k povolení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu“.

Pozitivní zprávou bylo, že ČR se podle organizace Transparency International v Indexu vnímání korupce posunula ze 47. pozice na 42. místo. Ze 100 možných bodů jsme získali 57, o které jsme se dělili se Španělskem, Kypr a Dominikánskou republikou. Přirozeně, že jde o hodnocení dost subjektivní, přesto potěší, i když ta Dominikánská republika asi ne.

Od krupce přejdeme k boji proti terorismu, kterému jsme se věnovali v průběhu celého tohoto textu. Jeho nejhrůznější projevy nás sice obešly, ale přesto vláda, ministerstvo vnitra a Policie ČR jeho nebezpečí nepodceňovaly. Prozatím řešily problémy tzv. zahraničních bojovníků a financování islámského terorismu, související jakýmkoli způsobem, s našim územím. Uvnitř státu se spíše vidělo nebezpečí v extremismu. Zpráva o něm za rok 2017 byla schválena vládou 17. prosince 2018 usnesením č. 873.

Hlavní hrozba se viděla xenofobně populistických subjektech, které se slovně od krajních a antidemokratičtějších praktik distancují, ale dovedou daleko účinněji a rychleji mobilizovat veřejnost.

Přesto byla velká pozornost věnována těm nejextrémnějším skupinám. V této souvislosti se konstatovalo, že v roce 2017 Policie ČR registrovala 153 trestných činů s extremistickým podtextem. Z toho 102 jich bylo objasněno. Dále bylo evidováno 132 stíhaných osob u skutků s extremistickým podtextem. Celkem bylo zaznamenáno 334 akcí. Z toho 99 bylo uspořádáno subjekty náležejícími k extrémní pravici. Celkové číslo 99 veřejných akcí je nižší než v roce 2016, kdy jich bylo 129. Statisticky vybočuje počet soukromých neonacistických White power music hudebních koncertů, kterých bylo zorganizováno 14, veřejných shromáždění a demonstrací bylo 41, ostatních aktivit 44.

Co se týče levicových extremistů, jejich činnost byla obdobná, i když akcí měli více.

Veřejná shromáždění a protestů bylo 42, koncertů 89, ostatních akcí 104, celkem 235. Tento počet byl výrazně vyšší než v roce 2016, kdy jich bylo 133. Do kategorie „ostatní“ jsou řazeny např. přednášky, diskuse, workshopy apod.

Poměrným fiaskem ale skončil velký protiteroristický proces, který začal již před třemi lety. Na konci dubna 2015 policie podnikla velký zásah proti ultralevé organizaci Sít' revolučních buněk, tři lidé skončili ve vazbě, tři byli vyšetřováni na svobodě. Všichni však byli obviněni z terorismu a konkrétně z pokusu podniknout útok na nákladní vlak s vojenským materiálem. Podle obžaloby měli vyrobit dvě zápalné láhve a 20. dubna je zakopat u chuchelského železničního mostu. Vše odhalili tajní agenti, kteří byli do tohoto prostředí nasazeni. Ale postupně se ukazovalo, že to byli spíše oni nežli obvinění mladí anarchisté, kteří to vše provedli. Pražský městský soud, na základě těchto zjištění 22. září celou tuto skupinu osvobodil. Ministr vnitra Milan Chovanec to na Twitteru ohodnotil slovy: „Policie demokratického státu, a už vůbec ne tzv. elitní útvary, nemůže svévolně ničit životy lidí, ať je jejich politické smýšlení jakékoli.“ Osvobozující rozsudek potvrdil pražský Vrchní soud 27. března 2018.

Zpráva o extremismu věnovala velkou pozornost paramilitárním a domobraneckým skupinám, kterých činnost byla výrazně oslabena. „Tyto subjekty vznikaly zejména v souvislosti s migrační krizí. S jejím odezněním se snížil jejich mobilizační potenciál. Došlo k poklesu aktivních členů, tak i k útlumu činnosti skupin. Spory mezi jednotlivými skupinami vedly k dalšímu štěpení. Oproti roku 2016 se tyto skupiny již primárně nesnažily svou činností vzbudit dojem, že české bezpečnostní složky jsou neschopné ochránit území ČR. Řada z nich s nimi a se zástupci obecních zastupitelstev naopak chtěla navázat spolupráci za účelem koordinované ochrany bezpečnosti v ulicích měst. Představitelé některých uskupení rovněž vyvíjeli snahy o uzákonění institutu domobrany. Byly registrovány snahy o účast ve veřejných projektech, dotačních i vzdělávacích.

Dojem celostátně působících organizací se snažily vyvolat Národní domobrana (dále jen „NDB“) a Českoslovenští vojáci v záloze za mír (dále jen „ČSVZ“), nicméně jejich buňky byly aktivní jen v několika málo regionech, zejména na severu Moravy, v Praze a Středočeském kraji.“

Boji proti terorismu a extremismu byla v tomto roce přizpůsobena i struktura NCOZ, které se ale stále více začala zabývat i problémem dezinformací. Na jejich rozmach v roce 2017 si stěžovaly vícere stěžejní hodnotící dokumenty a spojovaly je se činností extremistů, nacionalistů, populistů nebo teroristů na straně jedné a vlivové agentury Ruska a Číny na našem území. Právě proti nim měla působit Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám

(CTHH), které vzniklo na začátku tohoto roku. Význam této problematiky poté rostl každým rokem.

Mnohem rychleji ale rostl význam boje proti kyberútokům všeho druhu. I tímto problémem se v této části věnujeme na mnoha místech. Pro tento materiál je přirozeně nejbližší problém kyberkriminality. Většina kyberútoků sice zatím nebyla úspěšná, ale vynalézavost pachatelů, jak vykrást něčí bankovní konto rostla, takže zanedlouho se kyberkriminalita stala obrovským problémem. Její oběťmi se stali mnozí uživatelé internetu, e-pošty, ale i celá čtvrtina firem, zejména těch velkých, kde se často našel zaměstnanec, který klikl na přílohu podvodného mailu a zaviroval celý informační systém podniku. Ale teď již nešlo pouze o samotné viry, nýbrž o skutečnost, že jejich roznášení se stalo vysoce účelové, promyšlené s jasným cílem obohacení se pachatelů.

Naštěstí situace v oblasti drog se výrazně neměnila. V únoru byl konečně splněný slib o zvýšení platů příslušníkům Národní protidrogové centrály, kterým bylo přidáno zhruba 3.500,00 Kč. Navýšení ale nebylo plošné, protože se jednalo o navýšení položky osobního hodnocení. Přesto její ředitel Jakub Frydrych tento krok uvítal. Samotná NPC provedla několik úspěšných zátahů proti výrobcům a distributorům drog. Kriminalisté z NPC v rámci operace NANUK rozkryli mezinárodní organizovanou skupinu osob, která se orientovala na pašování hašiše z Dánska do Grónska. Jako tzv. mezkové, nosili tyto drogy ve svých žaludcích. Tito kurýři byli čeští občané.

V rámci akce KIWI, oznámené počátkem června, byla realizovaná další mezinárodní skupina, která se zabývala pašováním prekurzorů k výrobě metamfetaminu a poté i jeho výrobou a distribucí. Byla to jedna z nejvýznamnějších akcí za posledních deset let. V ČR, SRN a Polsku bylo současně zatčeno 36 osob. Jak uvedla Policie ČR: „Mezi zajištěnými chemickými látkami bylo 2.944 kg hydroxidu sodného, 871 litrů kyseliny chlorovodíkové a 831,6 kg červeného fosforu, z něhož by se dle rozvahového výpočtu dalo vyrobit až 2.527 kg metamfetaminu. Byly zajištěny 2 velkokapacitní laboratoře na výrobu metamfetaminu a 15 kg vyrobené drogy, včetně záchytu realizovaného na území SRN. Dále byly zajištěny další výrobní komodity, jako drtičky léků, laboratorního sklo, vařiče, ochranné obličejové masky. Zajištěno bylo také 43 mobilních telefonů, větší množství výpočetní techniky, 4 vozidla využívané k páčání trestné činnosti a finanční hotovost ve výši cca 7.000.000,- Kč.“

Velice úspěšný byl i závěr operace BUDEC, oznámené o měsíc později. Jak uvádějí její zdroje, detektivové NPC v jejím průběhu odhalili další mezinárodní organizovanou zločineckou skupinu osob zabývajících se zakládáním a provozováním velkoobjemových

pěstíren konopí a následnou výrobou a distribucí marihuany, a dovozem a distribucí kokainu na území ČR. Síť pěstíren netechnického konopí, provozovaná touto skupinou osob, byla vybavena nejmodernější technologií pocházející z oficiálních prodejen s pěstitelskými potřebami tzv. „growshopů“. Celkem policisté doposud zajistili 11 „indoor pěstíren“ netechnického konopí, 7246 rostlin konopí, 34 kg sušiny marihuany, 1 kg kokainu, větší finanční hotovost a zadrželi a obvinili 16 osob.

V rámci závěrečné realizace operace bylo provedeno přes 20 domovních prohlídek v Praze a Středočeském kraji, při kterých bylo zajištěno deset aktivních, plně funkčních „indoor pěstíren“ rostlin netechnického konopí, s celkovým počtem 7.246 rostlin v různém stádiu vzrůstu, kdy hodnota z tohoto množství vyrobené omamné a psychotropní látky v sušeném stavu by se mohla na černém trhu pohybovat v ceně přesahující 2.000.000 EUR, dále jedna zařízení neaktivní velkokapacitní „indoor pěstírna“ a 34 kg sušiny marihuany. Dále byla zajištěna finanční hotovost ve výši 55.000 EUR, jedno motorové vozidlo a čtyři nemovitosti.

V září byl oznámený další velký úspěch. V rámci akce GOROLA-SUNG byla rozbita další mezinárodní organizace, působící v ČR, SR a Polsku, ve které kromě obyvatel těchto států figurovali i Vietnamci, která, pravidelně zásobovala drogový trh metamfetaminem v rádech minimálně stovek kilogramů. V rámci tohoto případu byla rozkryta kompletní mezinárodní zločinecká skupina pachatelů. Celkem bylo zadrženo 38 osob, 8 v České republice, 23 v Polsku a 7 na Slovensku. Další tři pachatelé jsou na útěku a bylo po nich vyhlášeno pátrání.

V rámci závěrečné české části realizace operace bylo provedeno přes 20 domovních prohlídek v rámci severních Čech a Moravskoslezského kraje, při kterých byla zajištěna velkokapacitní laboratoř metamfetaminu, jejíž velikost se již rovnala průmyslové produkci a zcela se vymykala jiným takovýmto ilegálním laboratořím odhalovaným v tomto regionu, 10 kg léčiv, velké množství pomocných chemických látek a odpadních látek z výroby, pěstírna netechnického konopí, 10 kg sušiny marihuany, cca 9.000.000,- Kč v hotovosti v různých měnách, sedm vozidel, krátká střelná zbraň a větší množství střeliva. Dále se podařilo prokázat zapojení skupiny do převozu 14 kg metamfetaminu, který zachytila Skupina mobilního dohledu z Celního úřadu pro hl. m. Prahu v polovině července a vyšetřují jej policisté Krajského ředitelství policie hl. m. Praha.

Nadále se táhl problém s odposlechy. V únoru 2017 dvě parlamentní komise – pro kontrolu policejních odposlechů a pro kontrolu Generální inspekce bezpečnostních sborů, požádaly vládu, aby do 30 dnů předložila Sněmovně návrh novely trestního řádu, který by

z jejího textu vypustil právo státních zástupců povolovat odposlechy a celý schvalovací proces ponechal na soudcích. Spolu s tím vyzvaly ministerstvo spravedlnosti, aby zavedl povinnou evidenci odposlechnů a vedl záznamy o jejich likvidaci, pokud v nich nebyly zachycené skutečnosti důležité pro trestní řízení, ale pouze v těch případech, kvůli kterým byly povolené. Ministerstvo mělo mít povinnost sledované osoby po skončení případů informovat o tom, že byly sledované a odposlouchané. Ministerstvo to v květnu odmítlo s tím, že není nutné posilovat postavení soudů na úkor státních zástupců. Argumentovalo, že soudy povolují nasazení úkonů pouze v těch nejzávažnějších případech, vše ostatní – zejména sledování a veřejnosti, leží na bedrech státních zástupců. Zamítlo také další návrhy s tím, že by došlo k ohrožení trestního řízení, ohrožení zájmu jiných osob atd. Nevýnosné odposlechy jsou podle něj v současnosti i tak likvidované a není nutné v tomto směru vést další evidence. Navíc podle poslední novely trestního řádu byla zkrácena doba prvního odposlechu ze šesti na čtyři měsíce.

Jak již bylo uvedeno výše, nejvíce odposlechnů - 9.610 bylo povoleno v roce 2004. V roce 2009 to bylo 4.571 případů, v roce 2010 – 5.006, v roce 2011 5.766, v roce 2012 6.241, v roce 2013 6.689, v roce 2014 7.528, v roce 2015 6.978, v roce 2016 6.717, což bylo o 261 případů méně než v roce předcházejícím. V roce 2017 bylo odposloucháváno 5.800 linek a 3.241 osob.

Samotná Policie ČR argumentovala tím, že odposlechy jsou významným nástrojem v boji proti nejzávažnějším formám trestní činnosti a zajišťují dostatek důkazů pro odhalení a potrestání pachatelů. Téměř 32 % odposlechnů v roce 2017 využili vyšetřovatelé v boji proti trestné činnosti obsahující prvek organizovanosti. Současně se poukazovalo na to, že někteří pachatelé používají několik telefonních přístrojů a ve své činnosti je střídají, takže je nutné sledovat všechny. Celkově bylo tedy nasazeno 5.800 odposlechnů, což představoval pokles o 917 oproti minulému roku a týkalo se to práce na 943 spisech. Zkrátila se i doba nasazení, a to o jeden den, protože průměrná délka odposlechnů činila 101,6 dne. Na účelu jejich nasazení se nic neměnilo – šlo o drogovou kriminalitu, násilnou trestní činnosti, včetně vražd, vydírání a loupeže, ale i úplatkářství, zločinné spolčení, daňové podvody nebo zneužití pravomoci veřejného činitele. Ve 28 % se odposlechy týkaly organizovaného zločinu. V 1.500 případech došlo k zadržení pachatele a v 726 případech byla odhalena jiná trestní činnost.

Na odposleších se podílela také GIBS, která nasadila 172 odposlechnů, oproti 124 v roce 2016. Na základě toho bylo obviněno 250 lidí, o 4 více než před rokem. Celkově šlo o 51 trestních spisů. V 89 případech byl odposlech zaměřený na příslušníka, nebo

zaměstnance policie, přičemž se jednalo zejména podezření z korupce, zneužití pravomoci, nebo dokonce i krádeže nebo pojistného podvodu. Významnou složkou bylo šetření případů úniku informací, kterých bylo celkově 81. Bylo jich o 68 více než v roce 2016. Především šlo o nepovolené lustrace v policejních a jiných evidencích. Případů korupce bylo 56.

Na druhé straně za rok 2017 vedlo nasazení techniky k úspěchu v 79 % případů, v 13 % byly odposlechy neefektivní a v 8 % nakonec ani realizované nebyly. Důležité pro práci policie byly ale provozní a lokalizační údaje od telefonních operátorů, které podaly přesný přehled o tom, s kým pachatel mluvil a kde se pohyboval. V tomto roce operátoři poskytli celkem 55 211 výpisů. Stejně významné byly zápisy videokamer, které každým rokem stále více pokrývaly území mnoha ulic a náměstí a jejich majitelé policii tyto záznamy poskytovali.

Jako před rokem vedení dopravní policie podalo zevrubní informaci o své činnosti pod názvem Rok 2017 v silničním provozu a priority Policie ČR pro rok 2018. Policisté se zaměřili především na kontrolu dopravy kolem Velikonoc, před, v průběhu a na konci prázdnin, a v období adventu a Vánoc. Jejich nejznámější akcí byl i letos Speed Marathon 2017. Před jeho začátkem měli vždy občané právo navrhnout ty úseky cest, silnic a ulic, které pokládali za nejnebezpečnější a na tyto úseky se pak policie zaměřila. Letos se této akce účastnilo celkem 811 policistů, kteří zkontrolovali téměř sedm tisíc vozidel. Byť předem upozorňovali veřejnost, že tato akce proběhne, řidiči spáchali 3.266 dopravních přestupků, z nichž ve 2.609 případech došlo k překročení rychlosti.

V průběhu celého roku bylo způsobeno celkem 103.821 dopravních nehod, usmrceno bylo 502 osob, těžce zraněno 2.339 osob, lehce 24 740 osob a hmotná škoda dosáhla výše 6.316.300.000,00 Kč. Pokles byl opět zaznamenaný v počtu usmrcených osob, kterých zemřelo o 43 méně než před rokem, což představovalo pokles o 7,9 %, ale letos i u těžce zraněných osob, kterých byl o 241 méně než před rokem (9,3 %). Ve všech dalších ukazatelích byl zaznamenaný nárůst. Počet lehce zraněných vzrostl o 239 osob (1,0 %), počet nehod o 4.957 (5,0 %) a výše škody o 512.100.000,00 Kč (8,8 %). Nejčastější příčiny nehod zaviněných řidič byly: nevěnování se řízení vozidla – 16.901, nesprávné otáčením nebo couvání – 9.085 (10,5 %), jiný druh nesprávné jízdy – 8.574 (9,9 %) a nedodržení bezpečnostní vzdálenosti za vozidlem – 7.740. (8,9 %). Nejtragičtějšími příčinami nehod byly: nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky – 95 (18,2 %), přejetí do protisměru- 79 (15,2 %) a nevěnování se řízení – 70 (13,4 %)

Usmrcených bylo 349 řidičů, z toho řidičů 202 osobního auta (+ 28) chodců 113 (+ 12), spolujezdců v osobní vozidle 98 (+ 17), spolujezdců 103, celkem motocyklistů 88 (+

28) a cyklistů 38 (+ 19). Nejhorší nehody s největším počtem obětí se staly: 16. července (4 mrtví + 1 těžce zraněný), 18. srpna (4 + 1) a 18. listopadu (4 + 2). Alkohol za volantem způsobil celkem 4.626 nehod, tedy o 375 více než před rokem, zahynulo 62 osob (+ 14). Drogy byly příčinou 260 nehod (+ 29), zemřelo 14 osob (+ 10). Nejdřív nehod s alkoholem bylo i nadále ve Středočeském kraji (590), Jihomoravském (473), Moravskoslezském (462), a v Praze (385). Nejméně v Karlovarském (168), ale i zde to stoupl.

Jak bylo uvedeno výše, vzrostla vybavenost dopravní policie o služební auta a motorky. Zlepšovalo se ale i její vybavení moderními druhy radarů, modernizovaly se služebny, zlepšovaly se evidenční a vyhodnocovací IT systémy. Dopravní policie provedla několik velkých dopravně bezpečnostních akcí, jak např. akce Velikonoce 2017.

Výše jsme již informovali o objednávce 500 kusů airbagových vest pro motorkáře této služby. V případě pádu motorky nebo samotného motorkáře se tato okamžitě nafoukla a policistovi chránila krk, hrudník a záda. Přes jejich užitečnost tyto vesty ještě stále nepatřily ke standardní výbavě. Dopravní policie měla v této době cca 240 policejních motocyklů.

Pořádková policie, jako největší policejní služba, prošla poměrně stabilním obdobím. Jejím problémem byl podstav a zastaralost vozového parku, který bylo nutné obnovit. V oblasti ochrany veřejného pořádku tradičně aktivně postupovala při zajištění bezpečnosti a pořádku v průběhu různých demonstrací, ale i velkých sportovních akcí. Význam této činnosti bylo nutné promítnout na pozadí různých teroristických útoků, které nutnost nasazení přiměřených policejních sil jen zvyšovaly. Tak např. zajištění závodu MS silničních motocyklů MotoGP 2017 na Masarykově okruhu v Brně, které se uskutečnilo ve dnech 4. – 6. srpna 2017, bylo jak z hlediska ochrany silničního provozu – plynulost provozu na DS1, kontrola použití alkoholu, parkování, tak z hlediska zajištění pořádku a bezpečnosti na jednotlivých parkovištích a v samotném areálu, tak z hlediska boje proti terorismu - betonové zátarasy, zákazy vjezdu, zajištění pyrotechnických činností. Je zřejmé, že na zajištění tohoto úkolu se podíleli stovky policistů. Na tuto akci navázaly činnosti kolem ochrany festivalu LGBT Prague Pride, který v Praze začal 7. srpna a vrcholil v sobotu 12. srpna velkým průvodem Prahou. Opět byly nasazené stovky příslušníků pořádkové policie, aby na vše dohlídly. Pořádková policie dohlížela i na klid na Karlovarském festivalu, Velké pardubické, hlídala na mnoha fotbalových zápasech atd.

V sobotu 1. července 2017 nabyl účinnosti zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, schválený již 15. června 2016. Měl představovat jeden z významných milníků reformy správního trestání. Termín „správní delikt“ byl nahrazen pojmem „přestupek“. Cílem zákona bylo především

sjednotit podmínky odpovědnosti za přestupky a předešlé jiné správní delikty do jednoho zákona. Poskytl širokou škálu přestupků, který řešení padlo na bedra pořádkové policie.

Jako příklad vybíráme § 5, který se zabýval přestupky proti veřejnému pořádku

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

a) neuposlechne výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci,

b) zneváží postavení úřední osoby při výkonu její pravomoci,

c) maří vykazání ze společného obydlí provedené podle zákona o Policii České republiky nebo rozhodnutí soudu o předběžném opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí podle zákona o zvláštních řízeních soudních,

d) poruší noční klid,

e) vzbudí veřejné pohoršení,

f) znečistí veřejné prostranství, veřejně přístupný objekt nebo veřejně prospěšné zařízení anebo zanedbá povinnost úklidu veřejného prostranství,

g) poškodí nebo neoprávněně zabere veřejné prostranství, veřejně přístupný objekt nebo veřejně prospěšné zařízení, jde-li o případy, které nelze postihnout podle jiných zákonů,

h) úmyslně zničí, poškodí, znečistí nebo neoprávněně odstraní, zamění, pozmění, zakryje nebo přemístí turistickou značku nebo jiné orientační označení,

i) poruší podmínky uložené na ochranu veřejného pořádku při konání sportovních, kulturních, pietních a jiných společenských akcí anebo v místech určených k rekreaci, turistice nebo pohřbívání,

j) cestou na organizované sportovní utkání, v místě takového utkání nebo cestou zpět z takového utkání má obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím její identifikaci, nebo

k) vnese na organizované sportovní utkání pyrotechnický výrobek nebo v místě takového utkání, cestou na takové utkání anebo cestou zpět z takového utkání pyrotechnický výrobek použije.

Současně stanovil pokuty za ně.

Dva dni předtím - 28. června, Parlament ČR schválil zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích. Včetně trestního řádu, Zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů nebo Zákona o Policii ČR. Zákon vstoupil do platnosti rovněž 1. července 2017.

Podle Zpráva o bezpečnostní situaci na území ČR za rok 2017 policisty služby pořádkové policie bylo v roce 2017 zjištěno „celkem 674.828 (-105.405) přestupků podle

zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. Výrazně nejvíce přestupků bylo zjištěno na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle § 125c zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, (včetně alkoholu a silničního hospodářství), a to 429.400 (- 83.461), což je 63,63 % ze všech přestupků. Dále následují přestupky proti majetku podle § 8 zákona o některých přestupcích, kterých bylo zjištěno 104.009 (- 13.672), a přestupky na úseku veřejného pořádku a občanského soužití podle § 5 a § 7 zákona o některých přestupcích, kterých bylo 98.026 (- 5.788). Ostatních přestupků bylo zjištěno 34.913 (+1 0.630).

Přestupků na úseku ovlivnění alkoholem a jinými toxikomaniemi podle zákona o silničním provozu bylo zjištěno 15.595 (- 2.537). Příkazem na místě bylo řešeno 420.545 (- 91.798) přestupků, přičemž na pokutách byla uložena částka ve výši 134.951.800 (-2 8.582.150) Kč. Oznámeno k projednání podle § 73 a § 74 zákona o některých přestupcích bylo 169.211 (+ 52.405) přestupků, z toho po setření policie podle § 74 odst. 1 a 2 celkem 73.634 (+ 64.441) přestupků. Odloženo podle § 74 odst. 3 písm. b) zákona o některých přestupcích bylo 71.183 (+ 44.654) přestupků, z toho z důvodu nezjištění pachatele 59.205 (+ 38.810) přestupků, což je 83,17 % z celkového počtu odložených přestupků.“

V roce 2017 bylo vykázáno celkem 1.186 (- 50) osob ve vztahu k domácímu násilí, z toho bylo 1.140 (- 54) mužů a 46 (+ 4) žen.

Z nejdůležitějších akcí opět připomeneme akci 24 Blue-red, uskutečněnou 14. a 15. března letošního roku.

Rovněž GIBS se v průběhu roku několikrát dostala do centra pozornosti. Již zkraje to byl podíl její příslušníků na kauzách kolem vzniku NCOZ, později se zabývala vyšetřováním úplatných policistů, ale také činností dvojice policistů, která byla obviněna, že v létě loňského roku nedostatečně postupovala proti útočnici v kavárně na pražském Újezdě, kterou sice odvezli na psychiatrii do pražských Bohnic, ale o jejím útoku se lékařům nezmínili. Útočnice byla poté z ošetřování propuštěna a v obchodním centru na pražském Smíchove 21. července 2016 ubodala nahodilou zákaznici. Vyšetřovali i zákrok dvou ozbrojených policistů v civilu proti řidiči osobního auta 21. září v Plzni, přičemž jeden z policistů po vystoupení ze svého auta šel k řidiči k jeho autu bezdůvodně se pistolí v ruce.

Samotná GIBS pro rok 2017 požadovala zvýšit rozpočet o 70 miliónů korun, aby mohla nabrat nové lidi, nakoupit techniku proti odposlechům, nové počítače, auta a peníze potřebovala i na vyšší zajištění svého sídla v Praze. Stavby GIBS se měly zvýšit z 250 na 279 a jen na pokrytí jejich platů bylo nutných 186 miliónů korun, což znamená přírůstek 48,5 miliónů korun. Vyšší počty pracovníkům měly odpovídat vyššímu počtu subjektů, které se mohly stát objektem jejich zájmu – policistů, celníků a příslušníků Vězeňské služby. Navíc

se argumentovalo, že příslušníci GIBS mají v průměru nižší platy než nové NCOZ. Zastaraly navíc počítače, kterým končila i certifikace utajeného režimu. Třicet kusů takovýchto počítačů mělo vyjít na milión korun. Antiodposlechové zařízení mělo stát další dva milióny korun, 15 nových osobních automobilů šest miliónů, čtyři milióny zbraně, nábytek, běžné počítače, provoz a obsluha budovy. Tři milióny měly jít ochranu sídla GIBS.

Detailní pohled na činnost tohoto útvaru nám dala Zpráva o činnosti Generální inspekce bezpečnostních sborů za rok 2017. Podle ní v roce 2017 „prověřovala podezření z protiprávního jednání fyzických a právnických osob v celkem 551 (- 66) případech. Z uvedeného počtu případů zjistila 451 (+ 33) celkem pachatelů protiprávního jednání. K zahájení trestního stíhání došlo ve 147 případech a v 15 případech bylo sděleno podezření ve zkráceném přípravném řízení. Trestně stíháno nebo sděleno podezření ve zkráceném přípravném řízení bylo celkem 251 (+ 4) fyzických a právnických osob, z toho 135 (+ 23) příslušníků P ČR, 30 (0) příslušníků VS ČR, 22 (+ 16) příslušníků CS ČR, 13 (+ 1) zaměstnanců P ČR, 6 (+ 2) zaměstnanců VS ČR, 0 (- 2) zaměstnanců CS ČR, 45 (- 36) civilních osob a jedna (0) právnická osoba. Ve srovnání s rokem 2016 se jedná o nárůst o 4 trestně stíhané osoby.“

Z 251 stíhaných osob byla pouze jedna právnická, takže fyzických bylo 250. Stejně jako v roce 2016 bylo regionem s největším počtem trestně stíhaných osob území hlavního města Prahy se 74 (+ 4) osobami, což představovalo 29,48 % všech stíhaných. Až hluboko pod ní se umístil Ústecký kraj s 30 stíhanými (11,95 %) a v závěsu za sebou Jihomoravský – 19 (7,57 %), Liberecký 18 a Moravskoslezský společně se Zlínským (17 osob) Naopak regiony s nejnižším počtem trestně stíhaných osob byly Kraj Vysočina 5 (+ 2, 1,99 %) osob, Plzeňský kraj 6 (+ 1 = 2,39 %) osob a Pardubický společně s Olomouckým 7 osob (2,79 %). Při pohledu na stíhané osoby bylo nejvíce ve věkové skupině 40-44 let 46 osob (+ 12, 18,33 %), 30-34 a 35-39 42 osobách (- 2 a - 4, 16,73 %). Podle délky služby bylo nejvíce stíhaných v kategorii 5-9 let 48 (- 7 , 23,30 %), 20-24 let 34 osob (+ 11, 16,50 %) a 0-4 roky 33 osob (- 6, 16,02 %).

Z tohoto celkového počtu bylo policistů 135, stíhaných v 117 případech pro úmyslný trestný čin a 18 pro nedbalost. V době služby spáchali 76 skutků, mimo službu 59. Pro případy korupce bylo zahájeno trestní stíhání proti 5 (+ 1) policistům z 26 stíhaných, v oblasti extremismu ani proti jednomu, v oblasti omamných a psychotropních látek (OPL) proti jednomu policistovi (-11) v oblasti domácího násilí se jednalo o dva příslušníky Policie ČR (- 2) ze čtyř stíhaných, z oblasti úniku utajovaných skutečností o 26 policistů (+ 21), ze

čtyřiceti. Nejčastějším případem byly neoprávněné lustrace v policejních a jiných evidencích. V oblasti nepřiměřeného násilí bylo stíháno 14 (- 3) příslušníků Policie ČR.

Celkově byli policisté trestně stíháni pro 203 (+ 33) trestních činů. Nejčastěji se jednalo o trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby, 48 (- 3) případů, dále ublížení na zdraví, 25 (+ 12) případů, třetím nejčastějším trestním činem byl neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací, 20 případů (v roce 2016 to bylo výtržnictví s 11 případy). Zaměstnanci Policie ČR byli v roce 2017 trestně stíháni pro 19 (+ 4) trestních činů.

V roce 2017 již byla jasně stabilizována situace kolem migrace, tranzitních migrantů a cizinců nelegálně pobývajících a zaměstnaných na území ČR. Se samotnými migranty již zásadní problémy nebyly. V roce 2015 bylo odhaleno 8.563 (+ 3.741, + 77,6 %) cizinců nelegálně pobývajících na území ČR, ze kterých ale bylo pouhých 240 zachyceno při pokusu nelegálně překročit hranice schengenského prostoru. Jak již bylo uvedeno výše, v roce 2016 to již bylo 5.261 cizinců (-3.302, - 38,6 %), z čehož bylo 222 tranzitních migrantů, a za první půlrok 2017 bylo tranzitních migrantů jenom 74. Od 30. července 2015 do 30. června 2017 policie zachytila celkem 98 převaděčů a 3.876 uprchlíků. V roce 2016 se počty zadržených migrantů pohybovaly tak kolem 15 za měsíc. Ke konci roku to již bylo trochu jiné. Bylo zjištěno celkem 4.738 (-523, -9,9 %) osob při nelegálním pobytu na území ČR. Z celkového počtu bylo 4.488 osob (tj. 94,7 %) odhaleno při nelegálním pobytu a 250 (tj. 5,3 %) osob při nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici ČR. Policie konstatovala, že převaděči na našem území v podstatě vymizeli.

Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2017 k tomu uvedla: „Nejvíce osob při nelegálním pobytu bylo odhaleno na území Prahy, Ústeckého kraje a Jihomoravského kraje. Z hlediska státní příslušnosti nelegálních migrantů převládají občané ze třetích zemí (4.359 osob, tj. 97,1 %) nad občany EU. První místo ve statistice obsadili občané Ukrajiny (1.510 osob, tj. 33,6 %), na druhém místě občané Ruska (312 osob, tj. 7 %), na třetím místě byly občané Vietnamu (291, tj. 6,5 %). Občané Afghánistánu a Sýrie byly již zjišťováni při tranzitní nelegální migraci v nízkých počtech. V roce 2017 bylo nahlášeno 250 (+28, +12,6 %) osob, které byly odhaleny při nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici ČR. Z důvodu největšího a nejvytíženějšího letiště byly záchyty hlášeny především z inspektorátu cizinecké policie na mezinárodním letišti Praha-Ruzyně (246 osob), v minimálních počtech pak z ostatních mezinárodních letišť. Z hlediska státních příslušností se nejvíce jednalo o občany Albánie (42 osob, tj. 16,8 %) s nejvyšším meziročním nárůstem o 28 osob (tj. +200,0 %). Tito občané byli většinou odhaleni při hraniční kontrole, když se snažili cestovat s využitím

neregulárních cestovních dokladů. Na druhém místě se umístili uprchlíci podle Konvence 1951 (35 osob, tj. 14 %), kteří byly zjišťováni zejména na příletu z Velké Británie bez platných víz. Třetí místo náleží občanům Ruska (21 osob, tj. 8,4 %). Celníci při výkonu svých kompetencí na území ČR v roce 2017 odhalili 3 nelegální běžence.“

Cizinecká policie, ale i NCOZ dělaly vše, aby se s tímto problémem vypořádaly. Kromě stálých kontrol bylo uskutečněných několik akcí, v jejich průběhu se kontrolovala situace na hranicích, dokonce i možnost jejich rychlého uzavření.

V pátek 10. března cvičení na společné česko-polské hranici ukončilo sérii obdobných akcí, protože navazovalo na cvičení na česko-rakouské hranici z roku 2015 a česko-slovenské hranici v roce 2016. Uskutečnilo se ve spolupráci několika resortů pod názvem SEKTOR POLSKO. Tématem všech třech byl nácvik společného postupu určených bezpečnostních složek v případě znovuzavedení ochrany na vnitřních hranicích ČR s okolními státy ve smyslu ustanovení článků 23 až 31 Schengenského hraničního kodexu.

Další přeshraniční cvičení, i když širšího rozmachu se uskutečnilo v dnech 19.- 20. září na česko-rakouské hranici. Zde ale nešlo jen o migranty a samotnou hranici, ale i o nácvik společného zásahu proti českým a rakouským fotbalovým výtržníkům, přeshraniční pronásledování a odvrácení nebezpečí.

Spolu s tím probíhaly i kontroly na trasách ilegální migrace. V úterý 25. dubna příslušníci NCOZ provedli operaci s krycím názvem XALO, která se týkala převozů nelegálních vietnamských migrantů ze Srbska do Německa. Skupinu tvořili převážně Vietnamci, kteří šli na věc ze široka. Převozy organizovali přes Maďarsko, Slovensko a Českou republiku, přičemž nelegální migranty vozili auty a vybavili je platnými doklady svých krajanů, kteří na území ČR získali pobytový status. Byli obviněni ze zločinu organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice dle § 340 odst. 1, odst. 3 písm. a) trestního zákoníku. V případě uznání viny jim hrozil trest odnětí svobody až na osm let.

Největší úlovek se povedl NCOZ v rámci akce TRIP. Ve dnech 13. – 14. června zatkli čtyři osoby- jednoho Egyptana a tři Čechy, kteří od května 2015 převáželi migranty ze Sýrie a Afganistánu přes Maďarsko, Slovensko a Česko do Německa. Každý jim zaplatil 500 - 1.000 Eur, tedy kolem 26.000 korun. Jinou skupinu převaděčů odhalili 26. května na Ústecku naši celníci, při pokusu převézt do Německa Vietnamce.

Příslušníci cizinecké policie se orientovali i na odhalování nelegálně pracujících cizinců. Byl provedeno několik opatření a následně vyhoštěny desítky osob. Příslušníci cizinecké policie pravidelně kontrolovali známá místa soustředění nelegálních cizinců, kteří

žili ve větších městech ČR. V roce 2017 bylo celkově vyhoštěno z ČR 5.119 cizinců, a to jak z důvodu nelegálního pobytu na našem území a stejně tak z důvodu práce bez povolení. Bylo dokonce zjištěné, že důvod nelegální práce začíná převládat před důvodem nelegálního pobytu, protože osob této kategorie z celkového počtu dosáhl počtu 3.111 osob, což představovalo cca 60,8 % všech. V meziročním zvýšení to představovalo + 1.648 osob, což znamená, že nárůst byl 112,6 %! Vyhošťování z důvodu výkonu nelegální práce byli především občané Ukrajiny (2.605, +1 398, tj. +115,8 %) a Moldavska (463, +268, tj. +137,4 %). Na jejich odhalování se kromě cizinecké policie podíleli i celníci a pracovníci Státního úřadu inspekce práce. Policie na základě těchto zjištění volala po přísnějším postihu zaměstnavatelů.

Velké obavy v tomto směru byly spojené se skutečností, že 11. června začal platit bezvízový styk států Schengenského prostoru s Ukrajinou v délce 90 dnů. Policie ČR a tajné služby mluvili o bezpečnostním riziku. Zvláště intenzivně se na to připravovala cizinecká policie. Nic velkého se ale nedělo. Většina Ukrajinců, kteří k nám přišli, měla řádná platná víza, vystavená již dávno předtím, pouze tři procenta z nich přišla bez nich. Bylo to jasné, protože vstupem do ČR tyto lidi získali vstup do celého schengenského prostoru. Na statistikách se to ale zatím vůbec neprojevovalo.

Bylo to zajímavé předně z důvodu vzniku a rozšiřování fám o růstu zločinnosti a násilí, spojené s pobytem cizinců, zejména nelegálních migrantů, na našem území. Policejní statistiky ale mluvily poněkud strážlivěji. Uvedeme pouze dvě skutečnosti.

V roce 2017 cizinci, to znamená legální i nelegální, spáchali celkově 8.044 (- 46, -0,6 %) trestných činů, tedy 8,5 % objasněných trestných činů. Z celkového počtu 87.168 trestně stíhaných osob se jednalo o 7.708 (+ 156, + 2,1 %) cizinců, což představuje 8,8 % z počtu stíhaných osob. Na základních číslech se v podstatě nic nezměnilo a samotný vzestup byl skoro až minimální, i když ne nezanedbatelný. Stejně to bylo s počty odsouzených cizinců. Šlo o 5.030 osob, tedy 9,1 % z celkového počtu odsouzených, z toho občanů Slovenské republiky bylo 1.641 osob (32,6 % odsouzených cizinců), Ukrajinské republiky – 1.075 osob (21,4 %) a Rumunska – 411 osob (8,2 %)).

Situaci na hranicích, ale i dalšími problémy, se zabývala Bezpečnostní rada státu, která zasedla ke svému jednání 11. září. Projednala materiály: Vyhodnocení cvičení znovuzavedení kontrol na státních hranicích s Rakouskem, Polskem, Slovenskem a Německem v letech 2015 až 2017, schválila materiál Organizační zajištění projektu Zajištění zvýšení bezpečnosti na mezinárodních letištích s pravidelným veřejným leteckým provozem s výjimkou Letiště Václava Havla Praha. Nakonec se věnovala dokumentům

Informace o plnění úkolů vyplývajících z Koncepce rozvoje schopností Policie ČR vyšetřovat kybernetickou kriminalitu a Informace o přijatých úpravách Národního bezpečnostního programu ochrany civilního letectví ČR před protiprávními činy.

V průběhu roku probíhala činnost, spojená s obsazením funkce policejního ombudsmana. Tabulky (systemizovaná služební místa) k tomu se sice byly, ale tato pozice nebyla obsazena, protože v prvním kole nebyl vybrán ani jeden kandidát. Poté se rozeběhlo 2. kolo a zájemci o tuto funkci mohli do 15. července 2017 odevzdat své životopisy. Druhé kolo již bylo úspěšnější, a tak do této funkce byl 1. září 2017 jmenován Ladislav Tomeček, který dříve působil jako právník na Kanceláři veřejné ochránkyně práv Anny Šabatové. V jeho kompetenci bylo a je zejména přijímání a řešení podnětů ze strany příslušníků a zaměstnanců Policie ČR, a to pouze ve vztahu k výkonu služby a výkonu práce.

Spolu s tím se vedly rozhovory o dalším využitím mezinárodních grantů při vylepšení materiálové základny Policie ČR. Dne 4. září 2017 bylo v Anežském klášteře v Praze slavnostně podepsáno Memorandum o porozumění pro aktuální, již třetí programové období Fondů EHP a Norska. Česká republika měla podle tohoto Memoranda období let 2017-2021 obdržet 184,5 milionů EUR (cca 5 miliard korun). Podporu měly získat projekty zaměřené především na vědu a výzkum, ochranu životního prostředí, kulturní dědictví a spolupráci v kultuře, veřejné zdraví, vzdělávání a spolupráci v justici. Velký důraz byl kladen na lidská práva, inkluzi Romů a rozvoj občanské společnosti. Nové období mělo přinést také velké možnosti pro bilaterální projekty a aktivity. V České republice bylo celkově zodpovědné za řízení aktivit Finančních mechanismů EHP/Norska Ministerstvo financí, které plní roli Národního kontaktního místa (National Focal Point). Za přípravu a realizaci programů fondů mu odpovídají jednotliví Zprostředkovatelé programů, mezi nimiž bylo i ministerstvo vnitra. Právě to se stalo Zprostředkovatelem programu s názvem Vnitřní věci.

Do soutěže o tyto granty se přihlásilo rovněž Policejní presidium ČR jako oprávněný žadatel. Orientovalo se na čtyři programy:

1. „Zvýšení policejní kompetence v prevenci a boji proti kriminalitě, posílení komunikačních dovedností s veřejností a povědomí o lidských právech“, který je zaměřen na vytvoření 3 nových školících programů, které se stanou součástí školícího a vzdělávacího systému Policie ČR a zaměstnanců veřejné správy. PDP1 zahrnuje rovněž mezinárodní spolupráci policejních jednotek. Plánované výdaje projektu měly dosáhnout výše 1.255.454,00 Eur.

2. „Modernizace policejního výcvikového centra“ je zaměřen na vybudování centra pro organizaci školení, cvičení, seminářů a konferencí, mezinárodních výcviků a dalších aktivit na různých úrovních. Plánované výdaje projektu se předpokládaly na 5.202.522,00 Eur, z toho uznatelné výdaje 3.894.036,00 Eur, neuznatelné výdaje (pouze z rozpočtu Policie ČR) ve výši 1.308.486,00 Eur. Část financí šlo zpravidla z grantu, druhou si žadatel musel obstarat z jiných zdrojů.

3. „Zlepšení využitelnosti údajů v rámci policejního informačního systému“ je zaměřen na zlepšení využití policejního informačního systému, který funguje jako nástroj pro sdílení dat na národní a mezinárodní úrovni, zejména Schengenského informačního systému (SIS II) a adekvátní proškolení cílových skupin se záměrem zlepšení efektivity práce s tímto systémem. Součástí projektu je dále i vytvoření elektronického registračního systému k provádění psychologických vyšetření a zefektivnění provádění psychologických vyšetření díky pořízení specializovaného psychodiagnostického SW. Plánované výdaje projektu byly stanovené na výši 350.769,00 Eur.

4. „Spolupráce mezi státní policií, mezinárodními subjekty a orgány územní samosprávy“ je zaměřen na zvýšení kapacity Policie ČR, tedy adekvátně reagovat na potřeby globální mezinárodní policejní spolupráce a posílení komunikace mezi státní policií a územní samosprávou, zejména obecní policií. Součástí projektu byly rovněž aktivity anti-konfliktního týmu, workshopy pro experty policejní psychologie a trenéry krizové intervence. Plánované výdaje projektu byly 395.934,00 Eur.

Celková výše uznatelných výdajů tedy byla 5.896.193,00 Eur, spolufinancování vyžadovalo 1.636.194,00 Eur. Poměr výše grantu z Norských fondů 2014-2021 a spolufinancování z národního rozpočtu (Policie ČR) 72,25 %.

Otázka vylepšení materiálové základny Policie ČR byla totiž stále aktuální. V průběhu roka vedení pořádkové policie, ale i vedení Policie ČR, dělaly vše, aby dostala vše potřebné pro kvalitní výkon služby. Již výše byla uvedena další dodávka multifunkčních oděvů. Služba dostala řadu vozidel, i když to ještě stále bylo málo. Byla provedena systemizace balistických ochranných prostředků pro policisty. Její součástí byl stav, kdy byl každý policista v přímém výkonu služby vybaven vlastní balistickou ochranou pro skryté nošení. Pracovalo se i na dodávce těžší balistické ochrany, která mala být k dispozici podle specifík vykonávaných činností ve službě. Koncepce, která to zajišťovala, byla postupně naplňována. Věc se ale zadržela, protože dodavatel nesplnil požadavky uvedené v zadávací dokumentaci. Kvůli tomu vedení Policie ČR od této smlouvy odstoupilo. V polovině roku byla dodávka nové balistické ochrany již vyhlášená veřejná soutěž. Vedení Policie ČR

chtělo dokonce dosáhnout stav, aby se obdobné ochranné pomůcky nemusely soutěžit takto složitě a zdlouhavě, ale rovnou by se nakoupilo zboží, které nejvíce vyhovuje požadavkům.

V centru pozornosti byly i prvosledové hlídky, které byly zřízeny jako reakce na tragédii v Uherském Brodě 24. února 2015 a jakožto hlídky prvotního zásahu měly svou úlohu plnit po území celé republiky. V tomto roku již existovalo téměř 170 prvosledových hlídek s síle dvou až tří mužů. Cílový stav v roce 2020 měl být 217 takovýchto hlídek. Všechny disponovaly špičkovou výstrojí a výzbrojí. Koncepce rozvoje policie jejich zřizování pokládala za svou prioritu. Podle ní měly na každém územním odboru existovat minimálně dvě speciálně vybavené a vycvičené prvosledové hlídky. Každý územní odbor měl povinnost minimálně jednou ročně provést cvičení prvosledových hlídek. Kromě toho se 24. – 28. května uskutečnilo cvičení prvosledových hlídek v rámci soutěže Rallye Rejvíz 2017, kterého se zúčastnily dvě prvosledové hlídky z každého kraje. Celkově tedy soutěžilo 28 hlídek. Rallye Rejvíz vznikla v roce 1997 jako soutěž posádek Záchrané služby. Letos k nim přibyli i policisté a účastnili se i dalších ročníků. Základní přípravu policistů do prvosledových hlídek už dnes zahrnuje i základní odborná příprava.

Ale to již začaly pomalu končit pokojné letní časy. Na podzim byly plánované další parlamentní volby, takže uvnitř státu se opět vyostřovala situace. Organizovaly se mítinky a demonstrace a při jejich ochraně, nebo zajištění veřejného pořádku na nich a kolem nich opět dostala slovo právě pořádková policie. Tlak na A. Babiše byl kvůli aféře Čapí hnízdo veliký, veliký, a ještě jednou: veliký. Ve středu 6. září byl Poslaneckou sněmovnou vydán spolu s Jaroslavem Faltýnkem (oba ANO) ke trestnému stíhání. Stalo se tak měsíc a půl před volbami, což A. Babiš přirozeně ostře komentoval.

Ve stejné době totiž končila další aféra, ve které měl hrát první housle. V červenci se na anonymním twitterovém účtu pod jménem Julius Šuman objevil tajně natočený videozáznamem, na kterém novinář Marek Příbil z redakce deníku Mladé Fronty Dnes, jenž A. Babiš tehdy ovládal, nabízel A. Babišovi dokument z utajeného spisu. A. Babiš se následně několikrát ohradil proti tvrzením, že od novináře takový dokument v průběhu rozhovoru dostal. V průběhu hovoru se sice několikrát slovně opřel do premiéra a některých členů vlády, ale z jeho vystupování bylo zjevně cítit, že žádná konkréta, jako např. otevřené převzetí nějakého dokumentu, učinit nehodlá.

Vše se ihned měnilo v další aféru, kterou policie začala vyšetřovat. Význam tohoto záznamu výrazně snižoval fakt, že člověk, který se snaží někomu nějaké kompromitující materiály odevzdat, si ho při tom tajně nahrává. A nebyl to jediný případ, kdy byl systém utajeného natáčení kolem A. Babiše použitý.

Na podnět ČSSD Poslanecká sněmovna zřídila počátkem července svou komisi k vyšetřování úniku z policejních spisů. Ve středu 12. července do jejího čela zvolila Martina Plíška (TOP 09), který v tajné volbě dostal přednost před Jiřím Štětinou ze strany Úsvit. Jejím úkolem bylo „prověřit případné protiprávní jednání v souvislosti s možným neoprávněným získáváním spisů orgánů činných v trestním řízení,“ stejně tak zjistit, zda údaje z těchto spisů nebyly zneužívány k ovlivňování politické soutěže nebo destabilizaci demokratického právního státu. Výsledek zkoumání měla komise dát plénu do konce srpna. Termín na žádost M. Plíška Poslanecká sněmovna posunula o týden. Kromě Plíška a Štětiny se členy komise stali: Lukáš Pleticha (ČSSD), Radek Vondráček (ANO), Petr Kudela (KDU-ČSL), Josef Zahradníček (KSČS) a Marek Benda (ODS).

Před komisí mezi prvními vypovídal ministr vnitra Milan Chovanec, novinář Janek Kroupa, bývalý náměstek GIBS Dušan Brunclík, policejní prezident Tomáš Tuhý, ministr spravedlivosti Robert Pelikán nebo nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman. Zajímavé informace měl přinést J. Kroupa. Podle něj měl M. Přibil kolem sebe skupinu lidí, kteří mu informace opatrovali: „V některých situacích vytvářeli kompromitující materiály na některé oponenty, a to i třeba v kauzách, které jsme nezveřejňovali, ale které jsem dohledával v momentě, kdy jsem po tom pátral.“ Plíšek uvedl, že existují neformální paralelní struktury, které spolu komunikují: „To mě vede k tomu, že určitě při koncipování závěrečné zprávy budeme chtít, aby byly posíleny kontrolní vnitřní i vnější nástroje vůči orgánům v trestním řízení.“

Komise od půlky července do konce srpna vyslechla celkem 21 svědků a dalších 5 osob, které postavení svědka neměli. Kromě výše uvedených to byli: A. Babiš, Marek Přibil, premiér Bohuslav Sobotka, nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman, olomoucký vrchní státní zástupce Ivo Ištvan, vrchní státní zástupkyně v Praze Lenka Bradáčová, předseda Městského soudu v Praze Libor Vávra, ředitel GIBS Michal Murín, ředitel NCOU Michal Mazánek, ředitel Útvaru zvláštních činností Vladimír Šibor, ředitel NPC Jakub Frydrych, náměstek policejního prezidenta Jaroslav Vild, náměstek nejvyššího státního zástupce Igor Stríž, manažer MAFRA František Nachtigall, bývalý ředitel ÚOOZ Robert Šlachta, nebo dvojice policistů, kteří měli údajně spolupracovat s M. Přibilem - Stanislav Hájek a Milan Večeřa...

V prvním zářijovém týdnu komise vypracovala svou správu, 8. září její text schválila a 12. září předložila k posouzení Poslanecké sněmovně. Kupodivu ani poslanecké vyšetřování, a ani to policejní, žádným trestným oznámením neskončilo.

Její závěry překvapivě vůbec nesměřovaly proti hlavním aktérům této kauzy, nýbrž proti státním zástupcům, kde se požadovalo zvýšení jejich kárné odpovědnosti. Zde se spíš

opět řešily „starší rány“. Komise poslancům doporučila vyzvat vládu, aby předložila změnu zákona o státním zastupitelství tak, že dojde ke zřízení specializovaného útvaru, který bude vyšetřovat a stíhat trestné činy spáchané státními zástupci. Tento orgán měl zjistit, aby státní zástupci nevyzrazovali informace z vyšetřovacího spisu. Předseda komise M. Plíšek to okomentoval: „Byl by to určitý útvar v rámci Nejvyššího státního zastupitelství, ale měl by mít záruky jisté oddělenosti od celé soustavy. Tato úprava je běžná i v některých zemích v zahraničí.“

Dalším opatřením měla být povinná registrace představitele každého orgánu činného v trestním řízení všech kontaktů s novináři, s uvedením obsahu a důvod komunikace. Záznam o každém kontaktu by měl být zařazený do příslušného spisu.

Třetím pak měla být změna zákona o ochraně osobních údajů, který byl měl zaručit, že všechny informace, kromě těch, které veřejně odeznějí v průběhu hlavního líčení či veřejném zasedání soudu, by podléhaly ochraně podle zákona o ochraně osobních údajů. Týkat se měly jakýchkoliv záznamů z odposlechů, záznamů o provozu telekomunikačního zařízení či o sledování osob a věcí a také protokolů o osobních a domovních prohlídkách.

V úterý 12. září na svém posledním zasedání před volbami Poslanecká sněmovna závěry komise a její návrhy schválila, ale i toto záhy zhaslo. Dokonce ani novináři se nestihli pořádně postěžovat, že jim nasazovaný náhubek. Vždyť tento návrh omezoval minimálně 75 % jejich přístupu k aktuálním kauzám! Ale spíše se kolem toho mlčelo, než proti tomu okamžitě brojilo.

Oleje do ohně spíše nalil prezident ČR Miloš Zeman, který v souvislosti s vydáním A. Babiše a J. Faltýnka ke trestnímu stíhání, vyslovil svůj názor, že policejní vyšetřování kauzy Čapího hnízda se uměle natahuje, a dokonce mluvil i o možné policejní provokaci. Policejní prezident Tomáš Tuhý to spolu se nejvyšším státním zástupcem Pavlem Zemanem ve svém televizním vystoupení 17. září odmítli. T. Tuhý navíc konstatoval, že vyšetřování kauzy netrvá dlouho a případné průtahy nebyly na straně policistů nebo státního zastupitelství a vyslovil názor, že není správné, aby se prezident ptal jakéhokoli ministra na konkrétní kauzy: „Za to nese odpovědnost policie a státní zastupitelství a nikdo další by do toho neměl vstupovat.“ Spolu s tím uvedl, že byl nedávno na schůzce s prezidentem Zemanem, kde řešili hlavně bezpečnost země. Obdobně se k věci postavil Pavel Zeman: „Hovořit o policejní provokaci, domnívám se, je velice nešťastné v této věci.“

Spolu s tím ale zkritizoval i nedávné závěry Pláškovy poslanecké komise, která problémy viděla především v práci státních zástupců a navrhla úpravy, jež by jejich činnost podvázaly. V tom se podle něj shodla jak Plášková vyšetřovací komise, tak i závěry komise

k reorganizaci policie. „V roce 2011 byla velká poptávka, abychom zatočili s korupcí,“ prohlásil. „Teď je velká poptávka, abychom vyšetřovali samotné státní zástupce.“

Ve dnech 20. a 21. října se volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky uskutečnily. Nejúspěšnější bylo hnutí ANO 2011, které získalo 29,64 % hlasů a 78 mandátů. Na druhém místě skončila ODS, jež získala 11,32 % a 25 poslanců. Na třetím místě Česká pirátská strana s 10,79 % a na čtvrtém SPD s 10,64 %. Obě tyto strany získaly shodně 22 mandátů. V poslanecké sněmovně ještě zasedli zástupci KSČM, ČSSD, KDU-ČSL, TOP 09 a Starostů a nezávislých. Pověření sestavit novou vládu od prezidenta ČR M. Zemana získal předseda nejsilnější strany A. Babiš, což se setkalo s poměrně širokou nevolí pravicových stran.

Poměrně těžkou zkouškou se pro pořádkovou službu proto staly demonstrace kolem 17. listopadu. Se zvláště vypjatou situací se počítalo zejména v Praze, kde bylo na pátek 17. listopadu nahlášeno 24 akcí, z toho devět průvodů. Nejvíce shromáždění mělo být na Národní třídě, ale i dalším tradičním místě – na Albertově. Na všechna ta shromáždění a demonstrace měly dohlížet stovky policistů, a protože se předpokládalo, že to bude málo, pražským jednotkám musela vypomoci i další krajská ředitelství. "Před chvílí jsme skončili finální instruktáž všech odpovědných pracovníků. Velmi jsem zdůraznil, že se jedná o oslavu Dne boje za svobodu a demokracii, a tak bude také probíhat ten náš dozor nebo dohled nad veřejným pořádkem a nad klidem v Praze. Důraz klademe na to, že problémy budou řešeny pokojnou cestou," řekl ředitel pražských policistů Miloš Trojánek. Upozornil ale, že pokud dojde k závažnému narušení právních norem, policisté jsou připraveni zakročit. Počet policistů, kteří se bezpečnostního opatření zúčastní, nechtěl Trojánek z taktických důvodů uvést.

Dopravní podnik předpokládal, že v souvislosti se 17. listopadem bude muset počítat s jedinou uzavírkou na Národní třídě, kde se uskuteční akce Korzo Národní, kterou pořádal studentský spolek Díky, že můžem. Zástupce dopravního podniku Miloš Trnka upozornil i na dlouhodobé přerušení tramvajové dopravy v Nuselském údolí, která by mohla komplikovat dopravu na shromáždění na Albertově. Připomněl, že o víkendu bude přerušen provoz na lince metra C mezi stanicemi Kačerov a Muzeum. Doplnil, že některé průvody mohou krátkodobě blokovat dopravu v centru. „Bude docházet ke krátkodobému přidržení provozu či změnám v pravidelných linek zejména v centrální části města. Tato opatření budou koordinována tak, aby měla co nejmenší dopad,“ doplnil. Informace o těchto operativních změnách mohou cestující sledovat na stránkách dopravního podniku, lidé mohou také volat na infolinku společnosti.

Pochody v centru Prahy chystali jak pravicoví extremisté, tak jejich odpůrci z řad krajní levice. Na Hradčanském náměstí se měl uskutečnit protest proti prezidentu Miloši Zemanovi. Policie bude také řešit, zda účastníci nebo organizátoři neporušují zákon například ve svých projevech. „Ve spolupráci s úředníky magistrátu budeme řešit také to, zda nedochází k jednání v rozporu se shromažďovacím zákonem, například v některém z projevů,“ dodal mluvčí pražské policie Tomáš Hulan.

V ulicích hlavního města působili již od ranních hodin policisté z pořádkové a dopravní služby, kriminalisté, ale rovněž i policisté z cizinecké policie nebo antikonfliktního týmu. Bezpečnostní složky zaměřily svou hlavní pozornost na shromáždění na Můstku a Náměstí republiky. Přes napjatou situaci ale pořádková policie nemusela nikde rázněji zasáhnout.

Největší pozornost policie poutala akce DSSS v dolní části Václavského náměstí, které se účastnila stovka lidí. Mezi procházejícími lidmi a demonstranty z DSSS došlo k prvním konfliktům, které musel řešit antikonfliktní tým policie.

Po projevech organizátoři zrušili plánovaný pochod na Staroměstské náměstí. Před 16. hodinou se ale část lidí vydala ulicí Na Příkopech a na Senovážném náměstí se dostala do menší potyčky s těžkooděnci. „Dva lidi jsme zadrželi. Jednalo se o přestupkové jednání. Byli převezeni na policejní stanici k zadokumentování,“ hlásil policejní mluvčí Tomáš Hulan.

V průběhu těchto událostí, ale vznikla aktivistická skupina Chvilka pro Andreje vedena Mikulášem Minářem, která se zaměřovala zejména na kritiku nového premiéra, jenž se později změnila v organizaci Milión chviliek pro demokracii a v průběhu dalších dvou let organizovala mohutné demonstrace. Samotný spolek byl formálně založen 31. ledna 2018. Policie se po skončení oslav vrátila ke své původní práci.

Přes všechny problémy v Polici ČR jako celku vládla poměrně stabilita, což se odrazilo i v pohledu veřejnosti na ni. V únoru 2017 podle průzkumu agentury STEM byla důvěra v policii a armádu nejvyšší od roku 2002, kdy policisté a armáda pomáhali s likvidací následků ničivých povodní. Armádě věřilo 74 % a policii 61 %. Podle červnového výzkumu agentury STEM důvěra lidí v policii stoupla na 65 %! Výzkum CVVM, který se konal na v prosinci 2017 se ukázalo, že v Česku se zvýšil pocit bezpečí. Bezpečně se cítilo 86 % lidí, což bylo o 10 % výše než v roce 2015.

Na podzim roku 2017 se před policií ve Zlínském kraji objevil zcela nečekaný úkol. V červnu zde objevila dva těla uhynulých divokých prasat, u kterých byl následně diagnostikovaný velice nakažlivý africký prasečí mor, který se u nás do té doby nikdy

nevyskytl. V ohrožení se ocitly místní prasečí farmy, protože hrozil přenos nemoci na ně. V oblasti byla v okruhu deseti kilometrů vytyčená karanténní zóna, ale opatření se záhy ukázala být jako nedostatečná, protože v této oblasti, podobně jako v jiných, byl vysoký nadstav divokých prasat. Právě mezi nimi se nákaza nezadržitelně šířila a rozšiřovala do dalších oblastí. Situace se vyostřila 3. července, když bylo objeveno až 17 uhynulých kusů. Karanténní zóna byla rozšířena na celý zlínský okres a místní policisté dohlíželi na její dodržování. Ale stále to nestačilo. Veterináři došli k závěru, že jednou z možností, jak proti této nemoci bojovat, je radikální snížení stavu divočáků. Byla vypsaná odměna za každý ulovený kus, ale protože ani toto nestačilo, byla 16. října do odstřelu prasat zapojena i skupina dvaceti policejních odstřelovačů, kteří se v lovu střídali. Byli sem soustředěni ze všech koutů ČR, zejména ze Středočeského kraje. Na místě se do konce roku otočilo deset jejich turnusů. Jen v průběhu prvních dvou týdnů ulovili 41 kusů černé zvěře. Policisté celkem ulovili 148 kusů a se svou činností skončili ke konci roku. Nejvíce jich ulovili ve dnech 23. – 26. říjen – 29 kusů a 4. – 7. prosinec – 27 kusů. Nejméně v posledním týdnu nasazení – 11. – 14. prosinec, kdy ulovili pouhé 4 kusy. Ale nebyla to jediná forma činnosti Policie ČR při řešení tohoto problému. Aktivně pracovali policisté obvodních oddělení Fryšták a Vizovice, kteří se podíleli na realizaci a dohledu nad dodržováním řady bezpečnostních opatření, ale i kriminální policie, jež vyšetřovala škody na majetku a krádeže, stejně tak dopravní policie, které v činnosti pomáhala i letecká služba, monitorující vymezený prostor pomocí vrtulníku.

První listopad ale policistům opět trochu zvedl náladu. Tímto dnem vstoupilo v platnost nařízení vlády z 11. září, kterým se rozhodlo o navýšení platových tarifů zaměstnanců ve veřejných službách a správě. Zaměstnanci ve veřejné správě, členové bezpečnostních sborů, tedy policisté, hasiči, celníci, příslušníci vězeňské služby, ale i vojáci dostali od 1. listopadu přidáno 10 procent.

Více než měsíc poté došlo k další zásadní personální změně, o které jsme informovali již výše. V první vládě Andreje Babiše funkci ministra vnitra od 13. prosince vykonával Lubomír Metnar, který ji ale zastával pouze půl roku.

V průběhu celého roku se pracovalo rovněž na sjednocení praxe utajeného sledování. Od 1. ledna 2018 se touto činností měl zabývat celostátní Útvar zvláštních činností, který se kromě sledování rovněž zabýval realizací odposlechů. Skončila doba, kdy sledování vedla jak centrála, tak krajské složky, někdy zcela samostatně. Krajské útvary, zabývající se touto činností měly být plně zařazené pod jednotné velení, čím by skončila nutnost předávat problematiku z kraje na kraj. Tato reforma byla projednána jak v rámci policie, tak

s představiteli policejních odborů, tak parlamentní komisi pro kontrolu odposlechů, která návrh podpořila.

O obdobném kroku se začalo uvažovat rovněž v případě specializovaných technických pracovišť, zajišťujících expertizu a znalecké posudky pro práci kriminalistů. Kromě centrály působily na úrovni krajů Odbory kriminalistické techniky a expertiz (OKTE), které by podle nových představ měly spadat pod jednotné vedení, a to Kriminalistický ústav.

Současně se ale pracovalo i nad implementaci zákona o ochraně osobních údajů (GDPR), který měl platit od konce května 2018, takže již mnoho času nezůstávalo. V podmínkách resortu a Policie ČR šlo o velice ožehavou otázku, zvláště, když si uvědomíme, jak často se za poslední roky debatovalo o neustálém úniku informací z vyšetřovacích spisů. Ale tato činnost se netýkala pouze kriminální policie jako celku, ale také některých jejích složek.

Nový ministr Lubomír Metnar v krátkém časovém úseku, který zbýval do konce roku, neměl mnoho možností, aby realizoval nějaký vážnější krok. Vždyť od instalace do konce roku měl k dispozici pouze 18 dní, přerušených Vánočními svátky a dalšími dvěma víkendy. Přesto si hned po nástupu do funkce pozval na rozhovor nejenom policejního prezidenta, ale i ředitele jednotlivých bezpečnostních složek. Ve svých vystoupeních v prosinci 2017 ale nesignalizoval provedení žádných podstatných personálních změn („Nejsem zastánce nějakých unáhlených změn, ba naopak.“) a problém neměl ani se stávajícím policejním prezidentem. „Má moji důvěru,“ prohlásil v tomto směru. Zajímal se ale o reorganizaci Policie ČR, které se v minulých letech uskutečnily, a prohlásil, že je zvězí. Kladně se, podobně jako Miloš Zeman, vyslovil k obnovení Finanční policie.

Blížil se ale advent, Vánoční svátky a oslavy příchodu Nového roku, a tak Policie ČR začala realizovat některá osvědčená opatření na ochranu tzv. měkkých cílů. Informaci o tom vydala 23. listopadu: „I přestože v současné chvíli nemáme žádné informace, které by směřovaly k přímému ohrožení našeho státu, v souvislosti s vánočními svátky Policie ČR na všech krajských ředitelstvích připravuje adekvátní bezpečnostní opatření, která budou přizpůsobena a plánována vždy podle konkrétní situace a ohlášených akcí (vánoční trhy, koncerty, rozsvícení vánočních stromů atd.). Policisté budou dohlížet na místa s větším počtem účastníků. Daná opatření a počty policistů přizpůsobíme každé konkrétní akci.“

V centrech měst se opět objevily zesílené ozbrojené hlídky, na náměstí, do center měst, před obchodní domy a kostely byly navozené betonové zátarasy, které se již staly dekorativním prvkem novodobých svátků, a další technické prvky. Posílněné policejní

hlídky ale měly rovněž za úkol, zasahovat proti kapesným zlodějům a obecně dohlížet na dodržování veřejného pořádku.

Pokojný byl i poslední den tohoto roku, tedy mnohem pokojnější než roky minulé. Asi tři hodiny po půlnoci opilý řidič srazil v Praze mladou ženu a zabil ji. Hasiči hasili 195 požárů, a to v Praze, Středočeském a Ústeckém kraji. Příčinou byla nejčastěji pyrotechnika. V centru Prahy byly na zásah připraveny stovky policistů, a zdravotníků a vypomoci měl i kamión záchranné služby tzv. Golem. Kolem půlnoci bylo na Václavském náměstí cca 15.000 lidí a na Staroměstském 8.000. Vše ale proběhlo v klidu. Mimo centrum došlo pouze k jednomu pobodání. Auto srazilo chodce také v Hrádku na Frýdecko-Místecku. Řidič však nebyl pod vlivem alkoholu.

V podstatě se předpokládalo, že Policie ČR projde v příštím období poměrně pokojným vývojem, který jí umožní stabilizovat situaci jak po technické, finanční, materiální, ale i sociální stránce. Vývoj ale šel poněkud jiným směrem a Policie ČR vstoupila do velice hektických časů, které vyžadovaly enormní úsilí Policie ČR jako celku, jejího vedení i každého jednoho policisty. Přesto se vývoj kriminality ještě několik let vyvíjel v podstatě velice příznivým směrem.

2018

Vstup do nového roku byl ekonomicky úspěšný. HDP vzrostl o 4,2 %, ve druhém ale již jen o 2,4 %, ve třetím opět 2,4 % a ve čtvrtém 2,8 %, celkově 3,0 %. Ekonomický růst táhla zejména domácí spotřeba a investiční výdaje firem. Ve druhé čtvrtině roku již bylo jasné, že ekonomika se dostává na hranici svých možností, v Česku končí éra rychlého hospodářského růstu a ekonomika se zanedlouho vrátí ke standartnímu vývoji. Ekonomové varovali před zvyšováním mandatorních výdajů a vybízeli vládu, aby podporovala domácí spotřebu, která může ekonomiku ještě pár měsíců držet. Návrat ke standartu v druhé polovině roku trochu zreálnil realizaci některých investic a výdajů, včetně výdajů ministerstva vnitra a Policie ČR.

Příznivá ekonomická situace se projevila v dalším poklesu kriminality. Naznačovaly to již průběžné měsíční statistiky. Ty koncové evidovaly za rok 2018 souhrnně 192.405 skutků. Představovalo to 116 vražd (-30), 13.553 případů násilné trestní činnosti (-119), 2.655 případů mravnostní kriminality (+292), 21.151 krádeží vloupáním (-2976), 59.438 krádeží prostých (-36.669). Majetková kriminalita představovala 98.670 případů (-9.827), obecná kriminalita dosáhla výše 141.581 (-8586), hospodářská 24.837 (-1457), vojenských a protiústavních činů bylo 13, stejně jako před rokem. Největší podíl na kriminalitě měly krádeže prosté a to 36,4 % a krádeže vloupáním – 12,0 %.

Největší podíl připadl majetkové trestné činnosti a tvořil 51 % z celkového počtu odhalených kauz, přičemž poklesla skoro o 10.000 případů. K poklesu došlo i u krádeží a vloupání. Hospodářských skutků ubylo 5,5 %. Nejvíce kriminalita klesla ve Zlínském kraji a k poklesu došlo i v ostatních krajích, kromě Plzeňského a Libereckého. Nejvíce případů řešila pražská policie – 47.601. Policie objasnila celkem 105.710 skutků, což představuje objasněnost ve výši 55 %.

Vzrůst byl naopak vykázaný v oblasti mravnostních trestných činů a zejména v kyberprostoru, což tuto problematiku stále naléhavěji kladlo do popředí zájmu Policie ČR. Ukazovalo se totiž, že to, co včera stačilo, dnes již nestačí. Náměstek policejního prezidenta Jaroslav Vild to komentoval slova: „Proč by se dnes pachatelé složitě dostávali k zisku z trestné činnosti nějakým násilným způsobem, když můžou v klidu, v teple domova vyloupit na dálku banku hackerským útokem.“ V oblasti mravnostních trestných činů šlo zejména o přechovávání dětské pornografie, znásilnění, pohlavního zneužití či výtržnictví se

sexuálním podtextem. V této oblasti přibylo 300 skutků. Celkové škody dosáhly výše 18 miliard korun, oproti 20,3 miliardám v minulém roce. Na druhé straně podle statistiky Nejvyššího státního zastupitelství se podařilo uchránit 7,9 miliardy korun. Vedení Policie ČR a NSZ vidělo posun v tom, že se daří odčerpávat velký podíl majetku pocházejícího ze závažné trestné činnosti. Z toho zhruba polovina připadla NCOZ. Nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman k tomu dodal: „Už v roce 2012 jsem založil neformální síť specialistů na problematiku zajišťování výnosů a jsem rád, že tato aktivita nese své ovoce.“

Kriminalitou trpěla zejména velká města - Praha, Brno, Olomouc, České Budějovice a Ostrava. Naproti tomu jiná velká města Plzeň, Hradec Králové, Pardubice, nebo Karlovy Vary měla kriminalitu zhruba o polovinu menší. Co se týče regionů s nejvyšší mírou kriminality se potýkaly severozápadní Čechy a severní Morava. Nejbezpečněji bylo na Vysočině.

V oblasti kriminality se ale stále zřetelněji objevoval další jev – postupné pronikání organizovaného zločinu ze zahraničí a jeho spojování se zájmy místních obdobných skupin.

Výroční správa NCOZ za rok 2018 k tomu uvedla: „Novým bezpečnostním rizikem spojeným s násilnou trestnou činností zjištěným v uplynulém roce na území ČR je opětovné vybírání výpalného v rámci ruskojazyčných komunit. Tato trestná činnost je doménou především osob ukrajinské národnosti a oběti byly jejich krajané, kteří na území ČR podnikají. V případě odmítnutí ochrany byly tyto ukrajinští podnikatelé pod pohrůzkou hrozby nebo projevu násilí na jejich rodinných příslušnících žijících na Ukrajině donuceni k vyplacení finanční částky za tuto tzv. ochranu. Poznatky o tomto druhu kriminality byly zjištěny napříč všemi regiony mimo Středočeského, Ústeckého a Karlovarského kraje…

Tyto organizované skupiny se rekrutují mnohdy z pachatelů cizích národností majících vazby na kriminálně závadové osoby české národnosti nebo cizince, které již trvale obývají území ČR. Rozsah trestné činnosti těchto organizovaných skupin bývá velmi široký, od podvodného jednání, pašování nejrůznějších komodit až po vydírání a následnou likvidaci poškozených, popř. svědků. Problémem při objasňování násilné trestné činnosti je skutečnost, že většina nezvěstných osob se v minulosti dopouštěla hospodářské trestné činnosti. Na počátku prověřování tak není známo, zda tyto osoby uprchly před trestním stíháním, či se staly obětí trestného činu. Rovněž samotné prověřování je ztíženo neznalostí místa činu, vč. absence jakýchkoliv stop vedoucích k usvědčení pachatele.“

Poukázala na to mimo jiné o Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2018, která uvedla: „Mezi převládající komunity se řadí především ruskojazyčné, asijské a balkánské kriminální organizace. Tyto

kriminální organizace mají výrazné zahraniční vazby a vyznačují se značnou diverzitou páchané trestné činnosti. I jednotlivé menší celky kriminálních struktur se málokdy úzce specializují na jeden typ trestné činnosti. Všechny mají také společný prvek vysoké míry korupčního průniku do státní správy a veřejné samosprávy, při němž se potkávají a v některých případech i spolupracují s českým organizovaným zločinem. Markantní to bylo již několik let na drogové scéně a oblasti pašování emigrantů přes naše území do západní Evropy. „Nebezpečné bylo o jeho zapojení do násilné trestné činnosti. I na to upozornila tato Zpráva: „Největší nárůst loupeží byl registrován na finančních ústavech a jejich pobočkách, jedná se o nárůst 42,9 %. Na některých loupežích spáchaných v roce 2018 v ČR byl také zaznamenán podíl organizovaných skupin ze zahraničí, konkrétně se jednalo o cizince z Moldávie, Rumunska, Litvy a Slovenska. Některé ze zjištěných skupin byly vedeny v rámci celoevropského projektu Akce Diamond, který je zaměřen na spolupráci při vyšetřování sérií loupeží páchaných organizovanými skupinami cizinců původem z Pobaltských států, Ruska a Balkánu.“ V oblasti vnitřního vývoje státu to byl zase nebezpečný nárůst emocí, snah o změny, nebo naopak o udržení stávající mocenské struktury státu, vnitřního rozložení sil a jejich možností. To v ulicích měst, zejména v Praze vedlo ke zvýšení počtu a intenzity demonstrací a jim podobných akcí, což zákonitě muselo nacházet odezvu v řadách Policie ČR.

Podobně jako rok 2016 i roky 2018 a 2019 můžeme na základě toho pokojně nazvat roky pořádkové policie, která se v podstatě vůbec nezastavila. V rámci těchto let, stejně i následujících, kromě již svých rozvinutých funkcí – represivní a preventivní, policie začala plnit i funkci společenskou a pomalu a jistě se dostávala tam, kde nikdy předtím nebyla – stávala se nejdůvěryhodnější institucí ČR.

Rok 2018 se dále vyznačoval poměrně významnými personálními změnami a mnoho z nich připadlo na květen tohoto roku.

Ve úterý 8. května prezident republiky Miloš Zeman do hodnosti brigádního generála jmenoval ředitele Národní protidrogové centrály Jakuba Frydrycha.

Ve středu 16. května bylo oznámeno, že ředitel Krajského ředitelství policie hl. města Prahy Miloš Trojánek požádal policejního prezidenta o své přeložení na Vysočinu.

V pátek 1. června bývalý pražský policejní ředitel Miloš Trojánek nastoupil do uvolněné funkce ředitele Krajského ředitelství policie kraje Vysočina. V této funkci již jednou v letech 2010 -2014 působil.

Ve stejný den do funkce ředitele Krajského ředitelství policie hl. města Prahy nastoupil Jan Ptáček, dosavadní náměstek středočeského policejního ředitele.

Ve středu 27. června se novým ministrem vnitra stal Jan Hamáček (ČSSD), 1. místopředseda druhé vlády A. Babiše. Ve funkci vystřídal Lubomíra Metnara (nominanta ANO).

V pátek 29. června bylo oznámené, že stávající ředitel NCOZ SKPV Michal Mazánek podal žádost o ukončení služebního poměru.

Ve středu 1. srpna ho v této funkci nahradil ředitel sekce závažné hospodářské trestní činnosti a korupce Jiří Mazánek, který vyhrál výběrové řízení.

V sobotu 15. září ředitele ÚZSI Jiřího Šaška, ve funkci od 1. července 2014, který již stejně svou funkci od půlky května nevykonával, nahradil náměstek Národního úřadu pro kybernetickou bezpečnost Marek Šimandl.

V závěru září bylo oznámené, že ke konci roku odejde ze funkce náměstka pro kriminální službu Krajského ředitelství policie hl. města ČR Praha Ivan Smékal, který byl poté o půl roku později - v červnu 2019, uvedený do Síně slávy Policie ČR. Vyšetřovatel Čapího hnízda Pavel Nevtípil patřil mezi jeho přímé podřízené. Podle části tisku se I. Smékal prý již v létě v okruhu svých známým vyjadřoval v tom smyslu, že ve funkci dlouho nevydrží. Podle spekulací tisku měl po svém odchodu mířit buď do civilu, pokračovat u policie jako občanský zaměstnanec, nebo dokonce do nejvyšších pater Policejního prezidia. Na jeho místo bylo vypsáno výběrové řízení, které nakonec vyhrála Radka Drexlerová a 1. ledna 2019 se ujala své funkce.

V neděli 28. října u příležitosti Dne vzniku samostatného Československa prezident ČR Miloš Zeman povýšil policejního prezidenta Tomáše Tuhého do hodnosti generálporučíka. Spolu s tím povýšil do hodnosti brigádních generálů ředitele služby dopravní policie Tomáše Lercha a ředitele Krajského ředitelství policie Středočeského kraje Václava Kučeru. Na základě toho Policie ČR měla od tohoto dne ve svých řadách devět generálů: generálporučíka Tomáše Tuhého, brigádní generály Martina Vondráška, Jiřího Komorouse, Petra Petříka, Miloše Trojánka, Libora Lochmana, Jakuba Frydrycha, Tomáše Lercha a Václava Kučeru.

Ve středu 31. října ukončil na vlastní žádost svůj služební poměr policejní prezident Tomáš Tuhý a odjel na Slovensko ve funkci velvyslance.

Z postu náměstka ředitele NCOZ pro výkon odstoupil k 31. říjnu Petr Vopršal. Ředitel útvaru Jiří Mazánek k 1. listopadu prozatímně pověřil Richarda Ohnoutku plněním služebních úkolů ve služebním místě náměstka ředitele pro výkon I. a Zdeňka Nováka plněním služebních úkolů ve služebním místě náměstka ředitele pro výkon II.

V sobotu 1. prosince byl do funkce policejního prezidenta jmenovaný Jan Švejdar, stávající ředitel Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, který uspěl ve výběrovém konání. Funkce ředitele KOŘ Pardubice bylo obsazeno až po sedmi měsících a ředitelství do té doby vedl Marcel Daníček, náměstek ředitele pro SKPV.

Ekonomický vzestup státu umožnil vyšší čerpání ze státního rozpočtu jako po minulého roku. Ministerstvu vnitra byly zákonem č. 474/2017 Sb. o státním rozpočtu ČR na rok 2018, schváleny výdaje celkem ve výši 71.882.370.000,00 Kč. V průběhu roku byl schválený rozpočet výdajů kapitoly MV upraven na částku 72.920.608.000,00 Kč. Čerpání výdajů nakonec v roce 2018 činilo celkem 74.346.223.000,00 Kč. Výdaje Policie ČR na tom byly stejně. Podle prvního rozpočtu měla k dispozici 40.075.142.000,00 Kč, po úpravě to bylo 40.901.751.000,00 Kč a čerpalo se ve výši 41.268 957.000,00 Kč.

Z původního rozpočtu mělo být určeno na pořízení dlouhodobého nehmotného majetku 74.408.000,00 Kč. Výdaje směřovaly na nákup počítačových programů a oprávnění k jejich užití, např. na úpravy zásadních informačních systémů (NS - VIS a CIS/AISC), software v rámci projektů z EU ISF a úkolů ÚZČ SKPV.

Dále šlo o pořízení dlouhodobého hmotného majetku v sumě 1.973.635.000,00 Kč. Výdaje byly určené na přípravné práce, rekonstrukce a stavební úpravy objektů, bezbariérové řešení vstupů a sociálních zařízení, rekonstrukce plynových kotelen, rekonstrukce slaboproudých rozvodů, klimatizace, výstavbu skladové budovy a kotců pro psy, rekonstrukce silových rozvodů a osvětlení, vybavení kanceláří, autodílen, výzbrojná a ženiijní majetek, leteckou techniku, kriminalistickou a foto techniku, laserové měřiče rychlosti, služební dopravní prostředky, aplikační servery, serverové technologie, disková pole, switche, kamerové systémy.

Závěrečný účet MV za rok 2018 rozebíral i situaci, kolem čerpání rozpočtu a k němu uvedl: „Skutečnosti, které ovlivnily čerpání rozpočtu Čerpání prostředků P ČR v roce 2018 bylo ovlivněno především změnami v oblasti personální, kde docházelo ke změnám v systemizaci služebních míst. Kromě standartních změn a běžné obměny došlo k několika navýšením počtu systemizovaných služebních míst P ČR, a to z důvodu mimořádných událostí v oblasti vnitřní bezpečnosti ČR. Dalším vlivem v roce 2018 byla migrační vlna do zemí EU. Na migraci bylo P ČR čerpáno celkově 413 196 tis. Kč, z toho mzdové a související výdaje činily 303 333 tis. Kč, ostatní provozní výdaje 60 140 tis. Kč a investiční výdaje 49 723 tis. Kč. Další vliv na čerpání mzdových a souvisejících výdajů měly volby prezidenta ČR, konané v lednu 2018, a volby do Senátu Parlamentu ČR a do zastupitelstev obcí, konané v říjnu 2018. Z celkových zdrojů určených na ostatní běžné výdaje pro P ČR

byly hrazeny zejména výdaje mandatorního charakteru, a to především energie, znalečné, nájemné, cestovné, ošatné a další významné výdaje jako byly výdaje na pohonné hmoty a mimořádné výdaje SLZ PP ČR, mezi které patří výdaje na policejní mise, odposlechy, zvláštní finanční prostředky, výdaje na styčné důstojníky a zahraniční služební cesty.“

V této situaci poměrně dobře vypadalo další vylepšení materiálového vybavení Policie ČR. Koncem února proto ministerstvo vnitra vypsalo soutěž na dodávku 2.500 nových policejních a civilních aut v ceně 2,25 miliardy korun bez DPH. Vozidla měla být dodána v letech 2018-2021. V průběhu roku proběhla první výběrová jednání, která ale byla nakonec zastavena a jejich výsledky anulovány. Celá tato akce se uskutečnila až v příštím roce.

Pokračovaly rovněž projektové práce na příštím policejním areálu na pražské Zbraslavi a záležitosti kolem něho se vysvětlovaly místním obyvatelům, kteří tomu nebyli příznivě nakloněni.

V úterý 23. ledna policejní prezident Tomáš Tuhý, za přítomnosti ředitele služby dopravní policie Tomáše Lercha, převzal 19 nových služebních vozidel Škoda Superb v civilním provedení. Jednalo se o první část obměny stávajících vozidel pracovního týmu AUTO – TEAM z celkového plánovaného počtu 38 vozidel. Speciálně upravená vozidla s měřicí a dokumentační technikou byly financovány z Fondu zábrany škod České kanceláře pojistitelů. Byla vybavena benzínovými motory 2.0 TSI o výkonu 206 kW. Ke zrychlení z 0 na 100 km/h vozidlu stačilo 5,8 s, přičemž maximální rychlost dosahovalo 250 km/h. Vozidlo bylo vybaveno pohonem 4x4 pro bezpečnější jízdu za zhoršených klimatických podmínek a šestistupňovou převodovkou DSG s dvojicí elektrohydraulicky ovládaných souosých spojek. Spotřeba paliva u dané kategorie vozu činila 7,2 l/100 km.

V pátek 16. února vešlo ve známost, že Ochranná služba hodlá po pěti letech koupit novou sadu 18 limuzín BMW, v ceně kolem 50 miliónů korun. Premiér, čtyři ministři a předsedové obou komor Parlamentu ČR, tak opustili stávající vozy Audi a začali používat nová BMW.

Začátkem dubna ředitel pyrotechnické služby Michal Dlouhý, ve funkci od 1. února 2011, oznámil, že minulý týden ministerstvo vnitra podepsalo smlouvu v ceně 60 miliónů korun na rozvoj bývalého vojenského prostoru a areálu Ralsko, v kterém budou rozmístěny objekty pyrotechnické služby. Šlo o vybudování nových plotů kolem skladů s výbušninami, kamerového a zabezpečovacího systému, záložního zdroje energie, úpravy cest v areálu, novou požární nádrž a opravu stávajícího nouzového krytu.

Ve čtvrtek 19. dubna bylo po roce Policii ČR opět zapůjčeno vozidlo BMW i8, s hybridním motorem. Tentokrát bylo určené pro policisty Plzeňského kraje. Ale byla tu ještě jedna změna. Vozidlo bylo vybaveno i speciálním záznamovým zařízením RAM – CAM, které umožňovalo pořizovat záznam a zároveň měřit rychlost dopravních prostředků v silničním provozu. I tentokrát bylo v policejním barevném provedení a stejné byly i podmínky zápůjčky - šest měsíců nebo najetí 20.000 kilometrů.

V pondělí 16. července byla zase dána do provozu nová kynologická chovatelská stanice v Prackovicích nad Labem. Celkové náklady na rekonstrukci, které činily přibližně osm milionů korun, byly použity na opravu kanalizace, vybudování porodny, ve které byly vysoké požadavky na hygienu.

Ve čtvrtek 4. října bylo oznámené, že vozový park prezidenta ČR vzroste o 9 luxusních aut BMW 750Li x Drive, z toho jedno bude pancéřované. M. Zeman ale i poté hodlal nadále používat vozidlo zn. Škoda. Na tento nákup bylo vypsáno výběrové řízení, které zůstalo bez vítěze, a tak o všem rozhodlo až druhé kolo. Auta v ceně 39 milionů korun, měla mít černou barvu, zážehový osmiválcový motor s výkonem 449 koní, se spotřebou 8,5l/100 km. Z nuly na rychlost 100 km/hod toto auto zrychlilo za 4,5 vteřiny.

Začátkem stejného měsíce se rozebíhala objednávka na dodání 4.700 nových přilb v ceně 55 milionů korun. K tomu směřovala i dodávka ochranných vest. Přilby byly určené pro členy speciálních jednotek, zasahujících proti ozbrojeným pachatelům, nebo specialistům, dohlížejícím na demonstrace či riziková sportovní utkání. Dodat ji mělo Chorvatsko. Naposledy se tyto přilby měnily v letech 2014-2017, kdy bylo zakoupeno celkem 2.100 kusů. Teď jedna přilba vyšla na 11.700,00 Kč. Objednávka prvních 3.000 kusů byla výrobcí odeslána již v září. Podle dohody přilby měly být postupně dodávané do roku 2021. První dodávka měla přijít ještě v tomto roce a měla směřovat zejména do Ústeckého kraje. Spolu s tím odešla objednávka na 1.300 vest, do kterých se vkládaly balistické panely. Na rozdíl od tradičních neprůstřelných vest, chránily nejdůležitější orgány lidského těla, a ne jeho celou horní část. Byly proto lehčí, poškozené panely byly nahraditelné a v průběhu rychlých a fyzicky náročných akcí se v nich snáze pohybovalo. Celkově se předpokládalo v příštích třech letech nakoupit 4.000 těchto vest a celková suma byla 19 milionů korun.

Plánovalo se rovněž nakoupit dva těžké transportní vrtulníky v ceně 1,8 - 2 miliardy korun za jeden stroj. Měly být určené zejména pro příslušníky útvaru URN-a, ale plánovalo se i jejich jiné využití. Ve výzbroji je již měla Armáda ČR a Policii ČR ji v případě nutnosti půjčovala, ale nutnost zásahů proti zvláště nebezpečným pachatelům vyžadoval, aby je

Policie ČR měla k přímé dispozici a využití. Vybírat se mělo mezi francouzským strojem Airbus Helicopter Super Puma a americkým Lockheed-Sikorsky S92. Dodávka mohla být realizována do tří let a peníze na ní vyčleněné z rozpočtu resortu v roce 2019. Záměr na svém zasedání 17. prosince schválila vláda s tím, že finance na jejich nákup zařadila až do návrhu rozpočtu na rok 2021.

V roce 2018 byla dále zahájena fyzická realizace výstavby národního situačního centra ochrany hranic Ředitelství služby cizinecké policie s předpokládaným ukončením v prvním čtvrtletí roku 2019 (výše nákladů je plánována na cca 120 mil. korun). Centrum budou sdílet pracovníci Ředitelství služby cizinecké policie a Celní správy ČR a na národní úrovni bude mj. koordinovat ochranu vnějších hranic se svými protějšky v zahraničí. Na mezinárodním Letišti Václava Havla Praha byl uveden do zkušebního provozu bezpečnostní systém Letiště. V rámci tohoto provozu byly do systému zavedeny fotografie ze systému PATRMV a vytvořeny podmínky pro postupné připojení dalších organizačních článků Policie ČR. Cílem zkušebního provozu je otestovat systém v reálných podmínkách provozu a optimalizovat systém k operačnímu použití.

Ke změnám mělo dojít i v komplexu garáží Ministerstva vnitra v Praze-Vešlavín. Dne 31. srpna Policie České republiky zveřejnila zadávací dokumentaci k veřejné zakázce na výstavbu administrativní budovy a nových garáží. Zakázka zahrnovala demolici stávajících objektů a stavbu dvou nových objektů vzájemně propojených nájezdovou rampou. Jeden z nich má sloužit pro pracoviště Archivu Policie ČR, Ochranné služby a automobilního odboru Policejního prezidia ČR, zatímco druhý jako kryté parkoviště pro služební vozidla.

V průběhu roku byla v Sokolově zřízena Střední policejní škola, jako odloučené pracoviště Vyšší policejní školy a Střední policejní školy Ministerstva vnitra v Praze.

Znepokojující byl ale prohlubující se podstav. Koncem roku 2017 byl v celé Policii podstav 1.894 míst, z toho na policejním prezídiu a jemu podřízených útvech chybělo 526 příslušníků a příslušnic, a v krajích 1.348. Základ problému se viděl především v přirozené fluktuaci a pomalejším náboru nových příslušníků P ČR z důvodu přísných podmínek, které byly kladeny na fyzickou a zdravotní způsobilost zájemců o vstup do řad Policie ČR.

Na konci roku 2018 chybělo 2.209 policistů, z toho v centrále bylo volných 507 míst a na krajích 1.702. Příčiny se ale viděly v tom samém, jako v průběhu minulého roku. Stále více se mluvilo o nízkých platech a enormních povinnostech, které musel policista plnit. A to i přes to, že plat v minulých dvou letech vzrostl. Průměrný plat policisty byl v roce 2017 39.118,00 korun a promítlo se do něj použití úspor z nenaplněných míst a čerpání nároků z

nespotřebovaných výdajů. Vzrostl zejména i z důvodu navýšení objemu prostředků na platy ve vazbě na navýšení tarifních platů o 10 % od července 2017 a znovu od listopadu 2017. Průměrný plat na konci roku dosáhl výše 44.450,00 Kč. Z tohoto důvodu se otázka platů v roce 2018 několikrát otevřela.

Na nesrovnatelnost policejních a civilních platů se stěžovalo několik krajských policejních ředitelů. Nejhorší situace vládla v Praze, kde podle tehdy nového pražského policejního ředitele Jana Ptáčka, v půlce června chybělo celkem 640 policistů nebo policistek, tj. 10 procent z celkového plánovaného stavu 6.409 osob. Současně připomněl, že i z těch, kteří slouží, se mnozí nacházejí v různých stupních školní přípravy, v zálohách, na mateřské nebo rodičovské dovolené. Spolu s tím vyzvedl nutnost zařadit do příští novely služebního zákona institut, který nazval „něco jako stabilizační příplatek či něco podobného.“ Podle jeho slov by na základě existence takového stimulační páky měl každý policejní ředitel „možnost zvyšovat plat v místech, kde je policie v silné personální konkurenci a nedaří se jí nabírat nové lidi.“

Samotná Policie ČR vstupovala do nového roku jako obvykle v podmínkách zvýšených bezpečnostních opatření, od kterých se ale hned na začátku roku začalo ustupovat. Z většiny náměstí a volných prostranstvích, na kterých se mohlo pohybovat větší množství lidí, byly od 4. ledna stahovány technické zátarasy a zůstaly snad pouze v Praze na vyústění Pařížské ulice do Staroměstského náměstí. Svátky ale proběhly v klidu, a to bylo hlavní. Příslušníci pořádkové policie, která představovala největší složku Policie ČR v celkovém počtu 17.500 osob, si mohli na chvíli oddechnout.

Jak jsme uvedli výše, 1. ledna v rámci Národního kontaktního bodu pro terorismus vznikl Národní útvar pro informace o cestujících Passenger Information Unit (PIU CZ) a podle plánů měl být operativní od 25. května 2018. V ten samý den začala pracovat i Sekce finanční kriminality NCOZ a změnila se rovněž struktura Útvaru zvláštních činností, který začal přímo řídit své krajské složky.

Začátek roka, ale nebyl pro resort nejpříznivější. První vláda Andreje Babiše, která vzešla z parlamentních voleb z 20. a 21. října 2017, byla sestavena výlučně z členů ANO nebo jeho nominantů. Na jejím základě se 13. prosince novým ministrem vnitra stal Lubomír Metnar. Nová vláda, která měla od počátku menšinový charakter, požádala Poslaneckou sněmovnu o důvěru 10. ledna, ale při hlasování ji 16. ledna nedostala. Příštího dne podala demisi, která byla prezidentem sice přijata, ale dál, jako vláda v demisi, vykonávala svou činnost. To poněkud omezovalo její možnosti, ale činnosti ministerstva vnitra a Policie ČR se to nějak závažněji nedotklo. Ministrem vnitra, i když s dovětkem:

„v demisi“, byl i nadále Lubomír Metnar. Přes tvrzení, že k žádným personálním změnám nedojde, se pro ně pomalu začalo čistit pole, což je ostatně doménou každé nové nastupující vlády. To vždy pouze dokazovalo, že ke skutečnému oddělení praktické politiky a odborné činnosti Policie ČR ještě stále nedošlo. Naopak. Každá nově nastupující vláda si vytvářela prostor pro „své“ lidi, tedy pro ty špičkové policisty, kterým důvěřovala. Vše ostatní muselo jít stranou.

V lednu se ale policie slavnostně loučila s dalšími policisty, kteří vyrazili na Balkán, pomáhat místním policistům přehrazovat migrační trasy a migranty nepouštět do střední a západní Evropy. Tak se to dělo už od listopadu 2015, kdy byla situace v oblasti boje proti nelegální emigraci nejhorší. Od této doby naši policisté postupně pomáhali maďarským, makedonským, srbským a bulharským policistům. I v tomto roce se v této misi pokračovalo. V neděli 3. ledna odjel do Makedonie již 17. kontingent v počtu 40 policistů (Makedonie XVII), aby sloužili na její jižní hranici v oblasti měst města Gevgelija. Naši policisté hlídali hranici, kontrolovali vlaky, nádraží a přeshraniční automobilovou dopravu. Střídali se v turnusech po cca šesti týdnech. Spolku s nimi se loučil 15členný oddíl policistů, kteří mířili do Srbska. Jednalo se již o devátý kontingent. Působili v oblasti města Negotin. V letech 2015-2017 zde sloužilo již 800 policistů. V makedonském kontingentu bylo zpravidla zařazeno 40 policistů a v srbském 15 policistů. V dubnu byl náš kontingent v Srbsku posílený o dalších pět policistů a jinou skupinu jsme nabídli i Albánii. Do Maďarska jezdily kontingenty o síle 50 policistů a do Slovinska o síle 20 policistů. V Makedonii bylo celkem již 654 policistů, ve všech destinacích pak 969 policistů. V červnu byly podepsané dohody s Bosnou a Hercegovinou, v říjnu se Srbskem. Na základě první z těchto dohod ČR v půlce července odeslala do Bosny a Hercegoviny 25 miliónů korun na posílení ochrany hranice a zvládnutí migrace. Od začátku roku do 21. června sem dorazilo 7.000 migrantů, přičemž se jich tam ještě stále zdržovalo 2.500. Každý týden, zejména přes hranici se Srbskem, do Černé Hory dorazilo kolem 400-600 migrantů.

Příslušníci Policie ČR ale působili i dalších zahraničních misích. V Iráku účinkovala 2. výcviková jednotka Policie České republiky. Pět policistů se zapojilo do výcviku iráckých policistů v Bagdádu. Podíleli se např. na výcviku v detekování a likvidaci nástražných systémů (C-IED) a dalším speciálním výcviku. Na výcviku se v rámci Koalice v boji proti tzv. Islámského státu podíleli také čeští vojenští policisté. Další skupina v počtu 10 příslušníků tam odletěla v neděli 5. února a strávila tam půlrok. Začátkem srpna je vyměnil nový kontingent.

Zahraníční mise Policie ČR začaly v roce 1999, kdy první policisté odjeli do Kosova. Během jedenácti let pracovali nebo ještě pracují v Afghánistánu, Bosně a Hercegovině, v Gruzii, Iráku, Jordánsku, Kosovu, Libérii, v Makedonii, Palestině, v Podněsterské oblasti. Působí jako pozorovatele, styční důstojníci, poradci a instruktoři při výcviku místních bezpečnostních složek, ale i v přímém výkonu policejní služby.

Další policisté působili v rámci pozorovatelské mise OBSE na Ukrajině. Příslušníci URNy zajišťovali bezpečnost našich ambasad v Afganistánu, Iráku a Libanonu. Ale také v Mali a Kongu.

Zahraníčních misí se účastnili rovněž někteří příslušníci Útvaru pro ochranu ústavních činitelů, tedy po novém Ochranné služby.

Trochu jsme tímto výkladem přeskočili vývoj, ale na škodu to není.

V půlce ledna byl na Zlínsku objevený další divočák, kterého přemohl africký mor a poté dalších sedm. Vše mimo ohradníky v nejrizikovější červené zóně zamoření. Celkově tam uhynulo 213 divokých prasat. Opět byla přijata rozhodná opatření, dokonce uprostřed této zóny muselo do 11. března jít na porážku 103 domácích prasat ve 54 neregistrovaných chovech. V pondělí 22. ledna se tedy na Zlínsko vrátila skupina policejních ostřelovačů, aby pomáhala divočáky likvidovat. Na místě působila čtyři týdny. Na přelomu března a dubna se opět objevily uhynulé kusy, ale těmi se již převážně zabývali domácí myslivci. Spolu s různými předešlými asistencemi při likvidaci různých typů ptačích chřipek a jiných veterinárních nemocí, policisté psali zajímavou a někdy nedoceňovanou kapitolu dějin Policie ČR.

Ve středu 11. ledna se poprvé v tomto roce sešla Bezpečnostní rada státu. Mnohé z dokumentů, které projednala, se týkaly boje proti hrozbám terorismu. Rada schválila Plán cvičení orgánů krizového řízení – upřesnění na léta 2018-2020 a vzala na vědomí 5. aktualizaci Seznamu prvků kritické infrastruktury, jejichž provozovatelem je organizační složka státu, a dále Aktualizaci Seznamu opatření Národního systému reakce na krize pro potřeby řízení obrany státu. BRS také zahájila projednávání Strategie zajištění a rozvoje mobilních komunikací bezpečnostních a záchranných složek s výhledem na 10 let a následně její projednávání přerušila. Pro informaci byly na schůzi BRS mimo jiné předloženy materiály Informace činnosti MV v problematikách ochrany měkkých cílů, bezpečnosti civilního letectví a bezpečnosti metra, Vyhodnocení Plánu vytváření a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti ČR na léta 2015-2016, Dodatečná informace o stavu plnění úkolů vyplývajících z Vyhodnocení cvičení orgánů

krizového řízení BLANÍK 2013 a Informace o platnosti vyhlášeného I. stupně bezpečnostní ochrany vymezených objektů státní správy.

Spolu s tím vším, výše uvedeným, se opět v lednu rozeběhla velká diskuse kolem odběru DNA. Tentokrát šla řeč o odběru DNA obětem trestných činů a zejména o její uchování. Policisté totiž odebírali vzorky při vyšetřování vloupaček, z vykradených aut atd. Cílem bylo rozlišit nalezené vzorky tak, aby bylo jasné, které patří pachateli a které oběti. A to bez odběru DNA, ale i otisků prstů a dalších stop (např. krev) nešlo. Část veřejnosti tlačila na to, aby tato DNA byla po skončení případů zničena, což se také poměrně často stávalo. Ale byly případy nevyřešených kauz, podezření na sériové pachatele atd., kde se DNA obětí, ale i dalších osob raději uchovávala i po odložení případu.

V únoru přišel první větší zásah pořádkové policie. V pátek 9. února skupina squatterů obsadila opuštěnou vilu Šatovka v Šáreckém údolí v Praze. Budovu odmítli opustit, a tak byla přivolána policie, konkrétně Speciální policejní jednotka, tzv. těžkooděnci, kteří do budovy vnikli, ale část squatterů utekla na střechu, kde se zabarikádovala. Na místo dorazil velitel Pohotovostní motorizované jednotky (PMJ) a ředitel Obvodního ředitelství Policie ČR Praha I. Ti nakonec dospěli k závěru, že hrozba případného neštěstí by byla v případě útoku poměrně vysoká, a tak se rozhodli budovu obklíčit a počkat, až ji squatteré opustí sami, což se po pár dnech i stalo. Policii asistovali i hasiči ze stanic Petřiny a Smíchov.

Ale rozebíhala se další aféra, kterých bylo v nadcházejícím roce více než jindy, i když s touto Policií ČR neměla na jejím začátku přímo nic společného. Podle dohod ANO, ČSSD a KSČM měla tato strana dostat funkci předsedy sněmovního výboru pro kontrolu GIBS. KSČS do ní navrhlo svého poslance Zdeňka Ondráčka, bývalého příslušníka pražského Pohotovostního pluku VB, který v průběhu tzv. Palachova týdne v lednu 1989 zasahoval proti demonstrantům. Zásahu 17. listopadu 1989 se ale Z. Ondráček osobně neúčastnil. Navíc, bývalým příslušníkem Pohotovostního pluku byl i samotný ministr vnitra Lubomír Metnar! Proti nominaci Z. Ondráčka však ostře protestovala opozice, ale i velká část ČSSD. Ani hnutí ANO nebylo o správnosti tohoto kroku plně přesvědčeno a poměrně dost v tom lavírovalo. Bylo to zajímavé o to více, že Z. Ondráček byl v minulém volebním období členem sněmovní komise při kontrolu mnohem důležitější bezpečnostní složky, a to přímo BIS! Ve středu 17. ledna do této funkce zvolen nebyl, ale KSČS trvala na jeho nominaci. Takže na jedné straně šlo o samotného Ondráčka, ale na druhé o šachovnici rovnováhy sil mezi koalicí a opozicí. Kdyby se nakonec rodící se koalice proti němu postavila, dohody s KSČS o tiché podpoře jejich příští vlády by padly, a opozice by mohla

vážně přemýšlet o tom, že by vládu sama uchopila do svých vlastních rukou. Počátkem února to pochopila i nastupující koalice a začala své postoje k této otázce měnit. V pátek 2. března byl Z. Ondráček do této funkce zvolený. Odpovědí opozice bylo zorganizování řady demonstrací ve větších městech ČR, které se uskutečnily 5. března. Formálně se demonstrovalo proti Ondráčkovi, ale neformálně proti A. Babišovi a hnutí ANO.

Vše se uskutečnilo pod heslem „Máme toho dost!“, které vyjadřovalo nesouhlas s „návratem komunistů k moci“, a to i přesto, že KSČM dosáhla do té doby nejhorší volební výsledek a v průběhu dalších voleb se už do Poslanecké sněmovny spolu s ČSSD vůbec nedostala. V Praze se demonstraci na spodní části Václavského náměstí účastnilo něco mezi 8-10.000 lidmi, v Brně kolem 3.000 osob, ke kterým promluvili Petr Fiala, v Plzni, Ostravě, Hradci Králové a Olomouci kolem 1.000 osob, ve Zlíně, Pardubicích a Liberci, bylo demonstrantů několik stovek.

Vše uvádíme pouze proto, že to byl jednak prolog k dalším demonstracím tohoto roku, ale zejména kvůli tomu, že na klidný průběh těchto demonstrací dohlížela právě pořádková policie. Žádné zásahy ale nutné nebyly, vše proběhlo v rámci normy. ANO otočilo, Ondráčka podporovat přestalo a sám Z. Ondráček na tuto funkci rezignoval. Opozice byla s tímto vývojem spokojena, ale o to větším šokem pro ni se stala 18. dubna nečekaná volba člena hnutí ANO Jiřího Maška do čela tohoto výboru! To vše v situaci, kdy byl z vedení GIBS po velkém tlaku A. Babiše odstraněn její ředitel Michal Murín. Tlak na něj začal v únoru a skončil jeho demisí 17. dubna. Všim se budeme zabývat níže. Po jeho demisi se začalo proslýchat, že s policií se záhy rozloučí pražský policejní ředitel Miloš Trojánek, a dokonce i samotný policejní prezident Tomáš Tuhý. Řeči o jeho odchodu začaly ale krátce po volbách minulého roku.

Další zasedání Bezpečnostní rady státu, které se uskutečnilo 20. března se ale tímto problémům nevěnovalo. Zabývala se spíše sama sebou a nebezpečným hrozbám. Schválila Návrh úprav Statutu a Jednacího řádu BRS a statutů a jednacích řádů stálých pracovních výborů BRS a zejména růstem hrozeb všeho druhu, kterým začala být ČR vystavována. Na vědomí z tohoto důvodu vzala materiál Hrozby a rizika mající vliv na bezpečnost ČR ve střednědobém a dlouhodobém horizontu (2016-2020/2025), aktualizovaný text na rok 2018. BRS nebo materiál Vyhodnocení cvičení orgánů krizového řízení NATO CMX 2017 v ČR. Rozebírala se snad největší aféra té doby, kromě aféry Diag Human, spojená s možností velkých finanční ztrát: Analýza situace týkající se nafty patřící ČR, která byla skladovaná v německém Kraillingu, s návrhem dalšího postupu v této kauze.

V tom čase se již Policie ČR důkladně připravovala i na Velikonoční svátky. Od 24. března do 2. dubna byl zvýšený dohled na veřejných místech a prostranstvích. Kromě běžného stavu sloužilo v Praze navíc 200 policistů, vyzbrojených dlouhými zbraněmi. Na vytypovaných místech možného útoku na tzv. měkké cíle, byly opět rozestavěny betonové zátarasy. Šlo o velikonoční trhy, církevní akce, kostely nebo jiné církevní objekty, ale rovněž o obchodní centra, letiště, nádraží, tedy místa s možnou koncentrací lidí. Na silnicích měli proběhnout tradiční dopravně-bezpečnostní opatření, zaměřené zejména na odhalení vodičů pod vlivem drog nebo alkoholu.

V pondělí 9. dubna příslušníci pořádkové policie opět dohlíželi na pokoj a pořádek během dalších demonstrací proti A. Babišovi, v jejichž průběhu demonstranti podepisovali petici „Za slušného premiéra a slušnou vládu“. Vše organizovala skupina Milión chviliek, která se v průběhu roka podílela nebo sama organizovala další demonstrace. Největší nápor policie se opět očekával v Praze, ale policie se stejně tak připravovala na protestní akce v jiných městech, i když ne v tak velkém rozsahu. Akce byla spojená s pokusem opozice vyslovit v Poslanecké sněmovně vládě A. Babiše nedůvěru. Jeho odpůrci se již odpoledne sešli na Malostranském náměstí. Večer pak hodlali uskutečnit protestní pochod od Hradu přes Malou Stranu na Staroměstské náměstí.

„Prioritou pražské policie bude zajištění hladkého průběhu akcí, dohledu nad veřejným pořádkem a bezpečností a plynulostí silničního provozu,“ uvedl mluvčí pražské Policie ČR Jan Rybanský. A podle toho policie i postupovala. Bylo rozhodnuto, že na bezpečnostních opatřeních se budou podílet zejména policisté pořádkové a dopravní služby, stejně tak policisté antikonfliktního týmu. Pražští policisté v rámci příprav spolupracovali i s městskou policií, dopravním podnikem, magistrátem či jednotlivými městskými částmi. Rovněž úzce komunikovali s organizátory jednotlivých oznámených akcí a také s kolegy z Ochranné služby Policie ČR, která poskytuje ochranu ústavním činitelům.

Policie připravovala krátkodobé omezení provozu na hlavní trase pochodu. V případě potřeby také na možné částečné omezení dopravy a zákaz vstupu osob do blízkosti Poslanecké sněmovny, a to kvůli zajištění bezpečnosti chráněných objektů a prostorů. Pochod i večerní demonstrace se účastnilo několik tisíc lidí, kteří zaplnili střední část Václavského náměstí. Vše proběhlo bez incidentů, podobně jako ve dvaceti dalších městech, jako např. Hradci Králové, Olomouci, Plzni nebo v Brně.

Další zasedání Bezpečnostní rady státu se 27. dubna již plně věnovalo především „policejním“ tématům. Na vědomí Zprávu o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2017; Koncepci boje proti organizovanému zločinu do roku

2023; Akční plán boje proti organizovanému zločinu na roky 2018 a 2019; Zprávu o stavu kybernetické bezpečnosti ČR za rok 2017 a schválila Vyhodnocení Akčního plánu Auditů národní bezpečnosti za rok 2017. Pro informaci byla mimo jiné předložena Roční informace o stavu implementace Konceptu rozvoje Policie ČR do roku 2020.

Počátkem jara policie zasahovala v průběhu první velké technoparty, která se za účasti kolem 7.000 osob konala na soukromém pozemku v Krásné Studánce na Liberecku od čtvrtka 27. dubna do neděle 1. května. Jednalo se o další Czarotek Free Party. Na kontrole této akce se podílelo kolem dvou set policistů několika služeb – pořádkové, dopravní, kriminalisté, policisté z odboru cizinecké policie, ale také antikonfliktní tým a pořádkové síly z krajů Středočeského, Ústeckého a z Prahy. Policisté zejména při odjezdu návštěvníků této party řídili dopravu, aby nenastaly zácpy a nedocházelo k dopravním nehodám. Nakonec došlo jen k jedné jediné. Zjistili a následně řešili 92 přestupků proti bezpečnosti a plynulosti v silničním provozu. Horší to bylo s alkoholem a drogami za volantem. Odhalili 61 řidičů, kteří řídili pod vlivem omamné a psychotropní látky, z toho pak patnáct cizinců, a udělili kauci ve výši 300.000 korun. Odhalili ale i dealera drog.

V podstatě bez vážnějších incidentů se odehrály oslavy 1. máje, kde došlo pouze k menším strkanicím. I zde působila pořádková policie a antikonfliktní tým.

Počátkem května se rozhořel boj mezi prezidentem ČR M. Zemanem a vedením BIS, personifikovanou jejím ředitelem Michalem Koudelkou. Před dvěma měsíci – v neděli 4. března, byl v britském městě Salisbury otráven dvojitý agent Sergej Skripal a jeho dcera Julie jedem, který byl hovorově označován ruským slovem novičok (nováček). V sobotu 17. března mluvčí ruského ministerstva zahraničí M. Zacharovová prohlásila, že tento jed se nevyráběl pouze v Rusku, ale i v pěti jiných státech, mezi kterými uvedla ČR i SR. V sobotu 7. dubna tvrzení, že novičok se vyrábí pouze v ČR a v USA zopakoval ruský velvyslanec ve Velké Británii. Ve čtvrtek 3. května M. Zeman v rozhovoru na TV Barrandov prohlásil, že podle informací Vojenského zpravodajství, se zlomek tohoto jedu v Česku skutečně vyrobil, i když byl následně zničený. Úkol, zjistit tak to s výrobou novičoku na území ČR bylo, M. Zeman zadal jak Vojenskému zpravodajství, ale i pro BIS, měsícem před tímto svým rozhovorem. Od vojáků informaci dostal, od BIS ne. To byla patrně ta věc, pro kterou M. Koudelkovi v květnu neudělil hodnost generála a poté ho odmítl povýšovat do konce svého prezidentského období. Proti prezidentovu výroku se ohradila řada politiků, včetně premiéra, nebo se tvrdilo, že M. Zeman si špatně vyložil to, co mu vojenští zpravodajci napsali.

Třenic mezi M. Zemanem a tajnými službami bylo v tomto roce ještě několik, např. aféra Huawei a ZTE, jejíž jádro probíhalo až v příštím roce. Problematika BIS a ÚZIS ale není předmětem tohoto dokumentu.

Ve stejnou dobu se opět šířily řeči o odchodu Tomáše Tuhého, k čemu se již přidávaly správy o jeho přípravě na post velvyslance ČR na Slovensku. V rozhovoru pro deník Právo, který vyšel 22. května, však svůj odchod z funkce policejního prezidenta rázně odmítal: „aktuálně nemám v úmyslu policii opouštět“, nebo „nejsem pod tlakem činit rozhodnutí směřující k mému odchodu.“. ale spolu s tím šly zvěsti, že by ho ve funkci měl nahradit pardubický policejní ředitel Jan Švejdar, ředitel Ochranné služby Jiří Komorous nebo liberecký policejní ředitel Vladislav Husák. T. Tuhý až později přiznal, že od přelomu let 2017/2018 cítil, že od vedení resortu nemá tu důvěru jako předtím a začal uvažovat o své nové budoucnosti „Vedl jsem nějakou diskusi, ale nedostal jsem žádnou konkrétní odpověď,“ uvedl na počátku listopadu tohoto roku. „V té době jsem tedy začal přehodnocovat, jak dlouho ještě u policie budu, pokud nebudu mít důvěru.“ Po nástupu J. Hamáčka do funkce ministra s ním vedl několik debat, v jejichž průběhu vyjádřil svůj názor, že by hodlal svůj pětiletý mandát dotáhnout do konce, tedy do dubna příštího roku, nebo alespoň odejít alespoň ze své funkce až po splnění úkolů na tento rok. Přesto se začal připravovat jeho odjezd na Slovensko. Ve čtvrtek 21. června vláda nakonec schválila jeho přechod do nové funkce. Termín ale ještě přesně stanovený nebyl.

V pátek 25. května vstoupilo do platnosti nařízení Evropské unie o ochraně osobních dat (GDPR). Mnohé výzkumy v průběhu roku ukazovaly, že ČR na toto nařízení není vůbec připraveno. Podniky, ale i lidé po tomto datu mnohdy propadaly panice, protože nevěděly, co dělat a jak za své případné chyby mohou být pokutované. Firmy se s osobními daty bály cokoli podnikat, což mnohdy paralyzovalo jejich činnost. Školy ze svých ročenek mazaly dětské fotky, nebo odmítaly tradiční skupinové třídní fotografie vyrábět, instituce se bály podávat jakékoli informace. Otazníky stály i nad samotnou existencí sociálních sítí... Firmy a obce musely najednou zaměstnávat odborníky na tuto problematiku, aby se vyhnuly příštím problémům. Další náklady spolkla dodatečná ochrana dat, které firmy a instituce vytvářely a měly k dispozici. Výjimkou nebyl ani resort vnitra a Policie ČR.

Víceří novináři se zase obávali, že zákon se pro ně stane náhubkem, nebo pastí, která je dostane do problémů, nebo se změní v novodobou cenzuru. Vznikala situace, ve které existovala možnost, že tisku nebudou předávány žádné informace o stíhání politiků, ale i dalších osob, což by úplně znemožnilo odhalování různých skandálů, a zničilo by to nejen investigativní, ale stejně kriminalistickou žurnalistiku, která by se tím vrátila do dob před

listopad 1989, kde se psalo: „Pachatel A. B., z obce C., kde je předsedou MNV E. F., udělal to a to“, čímž vše končilo. Nebyly by informace o vzetí nějaké osoby, konkrétně i politika, do vazby, nebo jeho propuštění z ní. Vláda v červenci dokonce podnikla několik kroků, které by skutečně omezily přístup k informacím o trestních řízeních, k čemuž ji v podstatě vyzvaly závěry Plíškovy parlamentní komise z minulého roku. Ve vládním návrhu k chystanému zákonu se např. psalo: „Zákon se dále nevztahuje na poskytování informací o probíhajícím trestním řízení a osobách na něm zúčastněných, s výjimkou informací o rozhodnutích soudů ve věci samé.“

Přesto se ale nic velkého nedělo a Policie ČR na nikoho neorganizovala hony. Navíc firmy velice rychle našli cestičky, jak zákon obcházet a to např. pomocí nenápadného vydírání. „Jestli nám nedáte souhlas se zasíláním, nic vám již nepošleme!“ Neskončilo otravování lidí přes telefon, jejich nucením vyslovit souhlas např. s přijetím cookies, což ostatně trvá až dodnes.

Třetí zákrok pořádkové policie v poměrně krátké době přišel 9. června. Jednalo se o rozpuštění nepovolené technoparty na pozemku Lesů České republiky nedaleko Jablonce nad Nisou. Účastnilo se jí pouze kolem 60 osob, takže nebyl problém ji rychle zakázat a rozpustit. Návštěvníci této akce policejní výzvu bez protestů uposlechli, pouze část z nich, kvůli své podnapilosti nebo po požití drog, musela zůstat na místě do doby, pokud nebyla řízení schopna. Kromě pořádkové policie se na místo dostavila i dopravní policie, aby regulovala odjezdy jednotlivých aut.

Zajímavý úkol plnili policisté v Bioparku ve Štítu u Chlumce nad Cidlinou. Ze svých klecí 16. července utekli dva 13-letí tygři a 10-letý lev. Na pomoc majiteli vyrazilo osm policejních hlídek, zásahová jednotka a policejní vrtulník. Veterinářům se povedlo zvířata uspávacími náboji zasáhnout a uspat. Když jsme již při tom, musíme napsat, že policisté museli i v tomto století honit uprchlé koně, krávy, býka, ovce, kozy, a dokonce i klokan a pštrosa! I to dokazuje, že příslušník policejní hlídky zažije vskutku nebývalé příhody.

Také další schůze Bezpečnostní rady státu se zabývala především policejními tématy. Teď se 22. června zaměřila na aktuální problémy migrace a ochranu státních hranic, zejména na možnost rychlého znovuzavedení kontrol na státních hranicích. Rada vzala na vědomí Ústřední plán obrany státu a Zprávu o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území ČR v roce 2017. Schválila Informaci o ukončení projektu „Zajištění zvýšení bezpečnosti na Letišti Václava Havla Praha“ a jeho vyhodnocení. Ale současně se vrátila k problematice možného zřízení národního mechanismu pro prověřování přímých zahraničních investic v ČR z bezpečnostních důvodů

Bezpečnostní rada státu zasedla pouhých pár dní předtím, jak další vláda konečně získala důvěru Parlamentu. Po nezdaru se získáním důvěry pro první vládu A. Babiše, prezident ČR ho pověřil sestavením nové. Na jejím sestavení se krátce poté hnutí ANO domlouvalo se sociální demokracií, a společně sestavovaly koalici, jíž by z boku podporovala KSČM. Pro Milana Chovance, který na mimořádném sjezdu sociální demokracie v únoru 2018 ztratil své pozice, již v nové vládě definitivně nebylo místo. Uvnitř jeho strany se mu vyčítala reorganizace policie v roce 2016, ve které dokonce část jeho stranických kolegů viděla příčinu propadu strany v krajských a senátorských volbách. Za spolupráci byl naopak Jan Hamáček, který ale odmítal hnutím ANO nabízené křeslo ministra obrany a jeho pozornost se stále více otáčela za křeslem ministra vnitra. M. Chovanec se navíc silně stavěl proti koalici s hnutím ANO a kladl v tomto směru velice silné požadavky, takže musel jít. V březnu začaly oficiální rozhovory mezi hnutím ANO a ČSSD o sestavení nové vlády. Probíhaly tak, jak později vypadalo jejich společné vládnutí. Místo spolupráce se snažila jedna strana druhou přetlačit, takže konfliktů bylo více než dost. ČSSD usilovala o pět resortů, včetně funkce ministra vnitra, ANO tvrdilo, že jim stačí resorty čtyři a vůbec již ne ministerstvo vnitra. ČSSD trvala na svém a také za těmito debatami již bylo vidět jméno Jana Hamáčka v křesle ministra vnitra, i když si původně podle všeho chvíli myslel i na funkci premiéra. Po dlouhých tahanicích se nakonec domluvily na pěti ministrech za ČSSD z toho J. Hamáček se současně stal 1. místopředsedou vlády a ministrem vnitra. V této funkci nastoupil 27. června, a ještě téhož dne ho A. Babiš oficiálně instaloval do ministerské funkce. Ve funkci vydržel se v ní udržel až do 17. prosince 2021. Lubomír Metnar ke stejnému dni přešel na post ministra obrany.

Nová vláda 27. června důvěru Poslanecké sněmovny dostala a vládla až do roku 2021. M. Chovanec jako jediný poslanec ČSSD hlasovat proti ní. Zd. Ondráček (KSČS) byl v době hlasování mimo zasedací síň, takže pro ni rovněž nehlasoval.

Opozici i v tomto případě přišli podpořit demonstranti, kteří se sešli na Malostranském náměstí. Vše opět pod dozorem pořádkové policie. Po skončení této předem ohlášené demonstrace se část demonstrantů vybrala do Sněmovní ulice, kde již hlídkovali příslušníci pořádkové policie spolu s antikonfliktním týmem. Za úkol měli zajistit klid a pořádek kolem Polanecké sněmovny během jejího zasedání, což se jí zjevně nepovedlo. Policisté proti této poměrně hlučné demonstraci nezasáhli, a to dokonce i v případě, kdy před budovu na výzvu demonstrantů A. Babiš přišel a začali na něj házet PET-láhve s vodou. „Byli jsme v případě potřeby připraveni k zákroku, nicméně jednání účastníků demonstrace nedosahovalo takové intenzity, která by zákrok opodstatnila s ohledem na

případná rizika, která by s sebou zákrok proti davu nesl,“ uvedl k tomu sice mluvčí Policejního prezidia Josef Bocán, ale na podstatě věci to nic neměnilo. Za tuto nečinnost byla policie poté části veřejnosti chválena nebo haněna. Od počínání některých demonstrantů se dokonce distancoval např. i předseda lidovců Pavel Bělobrádek. Nečinnost policie naopak později schvaloval nový ministr vnitra J. Hamáček slovy: „Prioritou policie je zajištění bezpečnosti poslanců, nikoli vyhrocení situace.“

Těmto demonstracím předcházelo v Praze několik menších. Nejdříve to byl tzv. němý protest 22. května, v jehož průběhu několik stovek demonstrantů s páskou přelepenými ústy, pochodovalo k Úřadu vlády, poté tzv. pokličkový protest 29. května, kdy se pochodovalo a současně tlouklo do dna hrnců. V úterý 5. června několik tisíc demonstrantů opět zaplnilo vrchní část Václavského náměstí a obdobné akce se konaly po celé ČR.

Na jar se uskutečnily některé důležité a avizované personální změny uvnitř resortu ministerstva vnitra a Policie ČR. V polovině května byl dočasně mimo službu postavený ředitel Úřadu pro zahraniční styky a informace (ÚZSI) Jiří Šašek. Toto jeho rozhodnutí bylo 19. května v utajeném režimu projednáno vládou a schváleno. Službu dočasně vedl jeho náměstek Radek Musílek. Důvodem odvolání měly být účetní neshody v hospodaření služby v letech 2015-2017 a podezření z nezákonnosti transakcí při nákupu speciální techniky za 200 miliónů korun. Na veřejnost pronikaly zprávy o podezření, že z rozvědky unikly stovky miliónů korun, protože k některým transakcím chybějí doklady, nebo úřad platil za nepotřebné a předražené věci. Mluvílo se zejména o ztrátě několika speciálních zařízení na odposlouchávání a lokalizaci mobilních telefonů se jménem Agáta. ÚZIS jich měl kopit osm nebo devět za zhruba 90 miliónů korun. Tři z nich se našly, ale osud dalších byl neznámý. Na ÚZSI začala hloubková kontrola jejího hospodaření a došlo se na řadu dalších nesrovnalostí, přičemž se mluvilo o škodě tři čtvrtě miliardy korun. Ministr vnitra v demisi L. Metnar k těmto finančním problémům řekl: „Z prověřování hospodaření úřadu vyplynuly skutečnosti, které nasvědčují opakovanému porušování vnitřních předpisů při provádění, evidování a účtování zpravodajské činnosti, a nedostatky při řízení zpravodajské činnosti za období let 2015 až 2017.“

Začalo vyšetřování, které trvalo několik let, aby se v srpnu 2019 soustředilo na osobu jeho náměstka Zdeňka Blahuta (ve funkci od roku 2014 a působil v ní do ledna 2019), přičemž se uváděla výše škody ve výši 190 miliónů korun. Ale i on byl rozhodnutím pražského městského soudu z 26. dubna 2023 viny zproštěný. Soud pouze konstatoval, že obviněný hypoteticky ne vždy dodržoval všechny předpisy, což mohlo teoreticky zavdat

důvody při řízení kvůli kárnému provinění či nedbalostnímu deliktu, přičemž soud současně uvedl, že pro takovéto činy obžalovaný před soudem nestojí. Rozsudek ještě není pravomocný.,

Spolu s touto kauzou se prověřovalo, zda agenti ÚSZI nestáli za útoky na A. Babiše prostřednictvím již vzpomenutého twitterového účtu na jméno Julius Šuman. Tato spekulace se objevila již před rokem, ale J. Šašek to odmítal. Aféra kolem ÚZSI skončila 15. září, kdy do jejího čela byl postavený dosavadní náměstek Národního úřadu pro kybernetickou bezpečnost Marek Šimandl.

Další změna se již přímo týkala Policie ČR. V pondělí 16. května bylo oznámeno, že koncem května končí ve funkci ředitele Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy Miloš Trojánek a odchází do funkce ředitele Krajského ředitelství policie kraje Vysočina, jež bylo volné 10 měsíců po rezignaci svého ředitele Radka Malíře. Ve funkci ho měl nahradit Luděk Procházka, stávající ředitel Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje, který již tuto funkci jednou vykonával. Veřejnost spekulovala, zda za rozhodnutím Miloše Trojánka nestojí dva jeho lednové prohlášení na podporu vyšetřovatele kauzy Čapí hnízdo Pavla Nevtípila. V jednom z nich uvedl „Vyšetřovatel kauzy Čapí hnízdo, který dlouhodobě patří mezi nejzkušenější pracovníky odboru hospodářské kriminality, je opět stavěn do negativního světla v souvislosti s vyšetřováním jiných kauz. Proti těmto snahám o diskreditaci a znevěrohodnění hlavního vyšetřovatele se důrazně ohrazuji. Znovu zdůrazňuji, že pražská policie byla a je apolitická a řídí se výhradně zákony této země. V případě vyšetřování samotné kauzy Čapí hnízdo kriminalisté pracují v souladu s trestním řádem a pod dozorem Městského státního zastupitelství v Praze. Vzhledem k této skutečnosti proto absolutně vylučuji jakýkoli politický zásah do vyšetřování a odmítám spekulace o nezákonnosti postupu policejního orgánu.“ Uvedené tlaky na vyšetřovatele ale vytvářely oba tábory – babišovský a antibabišovský, takže vedení Policie ČR i v další roky vydávalo prohlášení na podporu svých vyšetřovatelů, přičemž vylučovalo politické zásahy do případu, odmítalo jeho politizaci, dokola opakovalo, že policie je nezávislá, její postup zákonný, a tak ve vyšetřování této kauzy postupuje.

Sám Trojánek několikrát zdůraznil, že v Praze končí na vlastní žádost. K 1. červnu poté nastoupil do funkce ředitele Krajského ředitelství policie kraje Vysočina.

Vzápětí se nějaký čas spekulovalo o jméně jeho nástupce. Volba ale nakonec padla na náměstka ředitele Krajského ředitelství policie Středočeského kraje Jana Ptáčka, který do funkce nastoupil 1. června. Okamžitě byl částí tisku napadaný tvrzením, že je pouhou figurkou, dosazenou politickými kruhy seshora a má jediný cíl - zamést kauzu Čapí hnízdo

pod koberec. V rozhovorech pro tisk to ale několikrát rozhodně odmítl, „Personální pravomoc nad obsazením tohoto místa má jen policejní prezident, který si mě vybral na základě mé žádosti. Z toho usuzuji, že nejsem něčí figurka, ale podřízený, se kterým chce pracovat. A určitě nejsem napojen na žádné politické či jiné skupiny.“

Pod tlakem byl ale i státní zástupce Jaroslav Šaroch. V říjnu 2018 Vrchní státní zastupitelství, vedené Lenkou Bradáčovou, nařídilo kontrolu jeho postupu a samotná L. Bradáčová ho 19. prosince zkritizovalo za to, že „dozorový státní zástupce nepostupoval při výkonu dozorových oprávnění a povinností k policejnímu orgánu dostatečně důrazně a zcela efektivně.“

Na druhé straně byl za babišovce části tisku pokládán Miloslav Kocán – zástupce vedoucího odboru hospodářské kriminality krajského ředitelství hlavního města Prahy. Podle něj aktivně působil v kauze Čapí hnízdo, a jeho činnost může souviset s pomalým vyšetřováním kauzy, v níž zřejmě dochází k brzdění některých procesních úkonů. Udržoval prý kontakt s Jiřím Mazánkem.

V roce 2018 bylo přijatých pouze několik zákonných aktů, které by se přímo dotýkaly činnosti Policie ČR. Za zmínku stojí nález Ústavního soudu č. II. ÚS 955/18 ke TZ 89/2018 z 31. července, podle kterého se právo nevypovídat v situaci, kdy by výpověď mohla způsobit trestní stíhání sobě nebo osobě blízké, nevztahuje pouze na rodinné příslušníky, ale i na vztahy blízkého přátelství. Týkalo se to jak výpovědi před policejními, tak soudními orgány.

Nejvýznamnější změnou byly novela trestního zákoníku, která reagovala na nejnovější problémy. Ve čtvrtek 15. listopadu Poslanecká sněmovna přijala zákon č. 287/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Děлил se do několika částí a nás zajímá především jeho Část první (Změna trestního zákoníku) a jeho paragrafy, které se věnovaly problematice nástrojů trestné činnosti, ale i výnosu trestné činnosti a stanovoval možnosti jeho zabavení (§§ 70, 101, 135, 216 a 217). Velkou pozornost věnoval terorismu a to v §§ 311. Paragraf 312 postihoval odjezd do ciziny a připojení se k teroristické skupině. Podle této dikce bylo provždy dáno, že když některý občan ČR odejde bez povolení za hranice ČR, aby se účastnil nějakých bojů, bude automaticky pokládán za teroristu. Zatím se jednalo především o vstup do jednotek Islámského státu na území Iráku a Sýrie. Tato formulace byla posunem vpřed, protože původní verze trestního zákoníku z roku 2009 (zákon č. 40/2009 Sb. z 8. ledna 2009) podle svého § 321 znala pouze službu v cizích ozbrojených silách, pod kterými se chápaly regulérní vojenské jednotky zřízené státem: „(1) Občan České republiky, který v

rozporu s jiným právním předpisem koná službu ve vojsku nebo ozbrojených silách jiného státu, bude potrestán odnětím svobody až na pět let.“ Ale ozbrojené síly Islámského státu a poté i ozbrojené síly separatistických států z východní Ukrajiny, za takovéto síly považované nebyly, takže tento paragraf se na účast v těchto silách fakticky nevztahoval a musel být změněný. Stejně tak pod pojmem „teroristická skupina“ (§ 321 a) se myslela teroristická skupina, působící uvnitř naší republiky. Tajné služby v tomto roce evidovaly 16 takovýchto osob, které měly nějakou vazbu na ČR, z čeho byly čtyři přímými občany ČR. BIS dokonce potvrdila smrt jedné z nich.

Novela se dále v paragrafu 347a se zabývala problematikou maření spravedlnosti. Části druhé (Změna trestního řádu) dominoval § 7b, upravující povinnost uchovat v nezměněné podobě všechna data a na požádání je vydat orgánům v trestním řízení. Další části již nebyly pro činnost Policie ČR tak důležité.

Třetí záležitostí bylo přijetí zákona o ochraně soukromí (zákon o zpracování osobních údajů), který chtěli poslanci za ANO zrychleně schválit, a to dříve, než do platnosti vstoupí unijní nařízení GDPR, jak to nařízení Evropské unie, přijaté již před dvěma lety, ukládalo. Návrh na zrychlené projednávání ale poslanecké kluby ODS, TOP 09, KDU-ČSL, ČPS a ČSSD 18. dubna odmítly, takže na jednání Parlamentu ČR se dostal až v půlce prosince.

Ve stejné době se opět řešily platy policistů. Mluvílo se o nich na prvním setkání vedení Policie ČR s novým ministrem v nitra ČR Janem Hamáčkem 4. července. Hlavní tématem tohoto setkání ale bylo projednání úkolů Policie ČR, vyplývající z koncepce rozvoje Policie ČR do roku 2022. Mluvílo se ale i o podstavu a řadě dalších otázkách. „Upřímně oceňuji,“ řekl po setkání policejní prezident Tomáš Tuhý, „že si pan ministr Hamáček v tak krátké době po svém jmenování do funkce našel ve svém nabitém programu čas, aby se osobně seznámil s vedením policie a blíže poznal strukturu a konkrétní podobu strategie řízení policie... Zároveň jsem rád, že se na klíčových tématech v oblasti bezpečnosti České republiky i fungování policie s panem ministrem shodneme a věřím, že se díky tomu policie posune zase o krok dál.“

„Policie ČR je pro stát i občany naprosto zásadní bezpečnostní sbor. Proto považuji za samozřejmé, že jsem se ihned co to šlo, zašel podívat přímo mezi policisty,“ kontroval zase J. Hamáček. „Čeká nás tvrdá práce a já věřím, že policie bude dále přispívat k tomu, že ČR zůstane jednou z nejbezpečnějších zemí na světě. Samozřejmě nezůstanu jen u vedení policie, ale chci navštěvovat jednotlivé útvary po celé republice.“

V pondělí 16. července bylo oznámené, že sociální demokraté po dohodě s odbory, budou pro příští rok požadovat deseti procentní růst platů ve veřejných službách a stát by to mělo kolem 4,5 miliardy korun. Krátce předtím bylo ale oznámené, že za posledních deset let se platy policistů zvýšily o 40–41 procent. U platu policejního komisaře to byl růst z 31.150,00 Kč na 38.997,00 Kč. Rozhovory byly v této fázi ukončené rozhodnutím vlády z 31. srpna, že se platy ve veřejné sféře zvednou v průměru o 7,4 procenta. U hasičů, policistů a celníků to bude osm procent, přičemž dva procenta půjdou do základního tarifu a šest do rizikového příplatku. „Pro každého policistu to bude znamenat zvýšení i dva tisíce korun,“ prohlásila ministryně financí Alena Schillerová. Při zvýšení platů o 8 % se bývalý základní plat 42.191,00 Kč byl zvýšený o 3.375,00 Kč a dosáhl výše 45.566,00 Kč. O těchto platech se ale ještě dále jednalo.

K 1. srpnu došlo k menší názvoslovní změně – Kriminalistický ústav se vrátil ke svému původnímu názvu, který obdržel již při svém vzniku 12. prosince 1958. Mezi mnoha jeho úspěchů můžeme uvést také vypracování databáze Reliéf, která pomocí umělé inteligence dokumentuje, porovnává a identifikuje mechanoskopické stopy na povrchu lisovaných zásilek drog.

Na prvním místě pozornosti všech policejních útvarů a služeb stálo především Národní centrum proti organizovanému zločinu - NCOZ SKPV. Jeho vedení se snažilo ukázat, že dokáže odvádět dobrou práci i v podmínkách nové organizace. Částečně se to projevilo v personální otázce.

Na rozdíl od předešlých let se NCOZ rozvíjela a působila v poměrně větším klidu, i když zájem veřejnosti o ni z různých důvodů nepolevoval. Přesto i zde došlo k nejzákladnější personální změně. Jak bylo uvedeno výše, koncem června na svou funkci rezignoval ředitel tohoto útvaru Michal Mazánek. Podle jeho slov se na tom dohodl s vedením policejního prezidia, které jeho rezignaci odmítlo komentovat. Ministr vnitra Jan Hamáček mu nicméně za jeho službu u Policie ČR poděkoval. M. Mazánek se chystal do civilu, podle všeho měl pracovat jako civilní zaměstnanec Letecké služby. V září jeho náměstek Petr Vopršal oznámil, že ke 31. říjnu podal žádost o ukončení služebního poměru. Patřil k velkým kritikům vzniku NCOZ, ale na rozdíl od Roberta Šlechty v novém útvaru ještě rok vydržel.

Na obsazení funkce ředitele tohoto útvaru bylo rovněž vypsáno výběrového řízení, ale přihlásili se do něj pouze dva uchazeči – ředitel sekce závažné hospodářské kriminality a korupce NCOZ Jiří Mazánek a náměstek NCOZ Milan Komárek. Komise vybrala J. Mázanka a informovala o tom 31. července. Nový ředitel do funkce nastoupil 1. srpna.

Podle jeho pozdějších vyjádření, ho k podání žádosti o zařazení do výběrového řízení vyzval samotný odcházející ředitel NCOZ, s kterým měl pouze shodné přimění, ale v žádném příbuzenském poměru nebyli. J. Mazánek byl zkušený kriminalista, který v minulosti pracoval i na problematice vražd, i závažné hospodářské trestné činnosti zejména v oblasti boje proti korupci. Byl v policejních týmech, které stály za odhalením činnosti podnikatele Tomáše Pitra, lobbisty Marka Dalíka, ale i za obviněním bývalé lidovecké ministryně obrany Vlasty Parkanové. Její vina však po pár letech před soudem prokázána nebyla.

J. Mazánek v říjnu 2018 veřejnost informoval, že ke konci září měl jeho útvar rozpracovaných 408 případů, z nichž již 55 skončilo podáním žaloby. Mezi své základní úkoly do budoucna zařadil zabránění úniku informací, zdokonalení personální práce v oblasti výběru nových příslušníků, práce s nimi a systémem jejich řízení. Za velký úkol ale označil boj proti rostoucí hrozbě různých hackerských útoků, protože předpokládal jejich vzrůst v dalším období. Velké riziko stejně tak viděl v působení zahraničních skupin, které mají tendence prát na našem území špinavé peníze a budovat si zde zázemí. Z hlediska organizačního se plně ztotožnil se vznikem NCOZ a v dalším období ho nechtěl zpátky rozdělit do původních útvarů. Podobně jako jeho předchůdce, ale i on viděl budoucnost útvaru v zaměření se na velké kauzy, specializaci a snížení zatíženosti. Odmítl však kritiku ze strany státních zástupců, že útvar sám o sebe málo vyhledává kauzy. Nejvyšší státní zastupitelství ve své Zprávě o činnosti za rok 2018 vyjádřilo jisté zlepšení: „Při hodnocení poznatků k fungování Národní centrály proti organizovanému zločinu a jejích organizačních složek je nadále otázkou, jaký byl přínos policejní reorganizace pro jí vedená trestní řízení či pro zintenzivnění samostatné vyhledávací činnosti NCOZ. Z poznatků nižších státních zastupitelství ale plyne, že se komunikace mezi NCOZ a státními zastupitelstvími zlepšila.“

Ve výkonné části činnosti NCOZ to bylo všechno v pořádku. Podle Výroční správy tohoto útvaru za rok 2018 bylo jejími pracovníky od 1. ledna do 31. prosince roku 2018 celkově zpracovááno 723 trestních spisů, z toho nápad za rok 2018 činil celkem 272 trestních spisů. Vlastní operativní činností bylo kriminalisty NCOZ SKPV zpracovááno 134 trestních spisů. Ke konci roku 2018 bylo neukončeno celkem 386 spisů.

Pod dozorem obou Vrchních státních zastupitelství (VSZ – Praha a Olomouc) bylo v období od 1. ledna do 31. prosince roku 2018 zpracovááno celkem 321 trestních spisů, celkový počet v tomto období neukončených spisů činil 202 spisů. Vlastní vyhledávací činností policistů NCOZ SKPV bylo v roce 2018 pod dohledem VSZ zpracovááno celkem 63 trestních spisů. Stejně jako v předcházejících obdobích s přihlédnutím k rozsáhlosti, složitosti a specifičnosti vedených trestních věcí, v porovnání s počtem napadnutých věcí ve

vztahu k vyhledaným věcem pod dozorem VSZ, i nadále významně převažoval ostatní nápad trestné činnosti nad nápadem vlastních poznatků. V roce 2018 oproti roku 2017 vzrostl počet zahájených trestních stíhání. V roce 2017 bylo zahájeno trestní stíhání u 93 trestních věcí, v roce 2018 se jednalo o 116 zahájených trestních stíhání, přičemž u 35 trestních věcí bylo trestní stíhání zahájeno na základě operativní činnosti policistů NCOZ SKPV. Návrhem na podání obžaloby bylo v roce 2018 ukončeno celkem 78 trestních spisů, v roce 2017 bylo takto ukončeno 81 spisů. Z těchto 78 podaných obžalob bylo 31 případů výsledkem operativní činnosti policistů NCOZ SKPV.

Z celkového počtu 723 zpracovávaných věcí v roce 2018 bylo celkem 129 věcí odloženo dle § 159a trestního řádu. Celkem 128 věcí bylo ukončeno jinak, např. na základě podmíněného zastavení trestního stíhání dle § 307 trestního řádu, nebo v souladu s § 173 trestního řádu, kdy trestní stíhání bylo přerušeno. Za dané období bylo pracovníky NCOZ SKPV zpracováváno a vyhodnoceno celkem 675 trestních oznámení. „Hodnota zajištěného majetku v trestním řízení v loňském roce vzrostla na částku cca 7,9 mld. Kč oproti roku 2017, kdy byl zajištěn majetek v hodnotě cca 5,3 mld. Kč... Rozdíl ve výši 61.068.068 Kč za rok 2018 představuje hodnotu majetku, která byla zajištěna ostatními útvary s celostátní působností a PP ČR. V roce 2017 se jednalo o částku ve výši 63 258 008 Kč.“

Na ilustraci činnosti příslušníků NCOZ pouze několik případů:

V pátek 11. května bylo sděleno, že policisté expozitury NCOZ Brno zahájili trestní stíhání dvou osob ze spáchání zvlášť závažného zločinu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby se škodou dosahující více než 42 milionů korun. Zdokumentovali trestnou činnost dvou obviněných mužů, kteří po vzájemné dohodě měli vytvořit řetězec obchodních společností na území ČR, které obchodovaly se záměrně nadhodnoceným zbožím neznámého původu. Zboží pochybné kvality jednotlivé obchodní společnosti měly vzájemně přeprodat v daném řetězci. Náklady vzniklé z těchto obchodních transakcí nebyly z převážné části ve skutečnosti nikdy uhrazeny, proto od samého začátku vznikaly mezi zapojenými subjekty dluhy, které posléze dosáhly částky více než 400 milionů korun.

V pátek 25. května bylo oznámené, že od března roku 2017 se kriminalisté NCOZ zabývali případem vydírání a šíření poplašné zprávy, jehož obětí se stala tuzemská soukromá společnost podnikající v oblasti dopravy a přepravy osob. V tomto měsíci oznámil neznámý pachatel uložení nástražného výbušného systému v prostředcích hromadné dopravy osob výše uvedené dopravní společnosti. Zároveň měl prostřednictvím sociálních sítí a e-mailu kontaktovat přímo majitele společnosti a požadovat po něm vyplacení částky v řádu několika desítek tisíc Euro. Své výhrůžky měl podle našich závěrů stupňovat tím, že

pokud jeho podmínka nebude splněna, dojde k dalším oznámením o uložení nástražného výbušného systému. Tímto způsobem tak mohlo dojít k faktické likvidaci podnikání poškozeného. Na konci března roku 2018 detektivové NCOZ obvinili třicetiletého již opakovaně soudně trestaného muže ze spáchání zločinu vydírání (§ 175 odst. 1, odst. 2 písm. d trestního zákoníku), spáchaného ve stadiu pokusu a z přečinu šíření poplašné zprávy (§ 357 odst. 1, odst. 3 písm. e trestního zákoníku).

V pátek 1. června se stalo známým, že policisté NCOZ, sekce terorismu a extremismu, odboru zbraní a nebezpečných materiálů obvinili 4 osoby, které měly obchodovat s nelegálními a neregistrovanými střelnými zbraněmi. Ve dnech 22. – 24. dubna 2018 zasahovali v rámci akce s krycím názvem SOMA v Ústeckém, Středočeském, Plzeňském a Jihomoravském kraji. Provedli celkem 21 domovních prohlídek a prohlídek jiných prostor. Při úkonech trestního řízení zajistili cca 100 nelegálních střelných zbraní (pistole, pušky, samopaly), tlumiče střelby, více než deset tisíc nábojů a výbušniny (např. několik dělostřeleckých granátů). Zadrželi 9 osob, kdy následně čtyři zadržené obvinili z trestného činu nedovoleného ozbrojování. Dle jejich závěrů se jednalo o zbraně „velmi dobré kvality“. Pistole měli muži nabízet za cca 25 – 30 tisíc korun, samopaly za cca 35 – 40 tisíc korun. Dle závěrů NCOZ měli prodat několik desítek takto upravených a neregistrovaných zbraní. Trestnou činností se měli obohatit o nejméně 1,2 milionu korun.

V úterý 28. srpna byla zveřejněna informace, že policisté olomoucké expozitury NCOZ v rámci akce s krycím názvem ANETKA obvinili osm fyzických a pět právnických osob z rozsáhlého organizovaného krácení daně z přidané hodnoty při obchodech s automobilovými díly a obvinili je z trestných činů „zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby“, „účast na organizované zločinecké skupině“ a „legalizace výnosů z trestné činnosti“ spáchaných „organizovanou zločineckou skupinou“. Těchto skutků se obviněné osoby měly dopouštět v období od března 2017 do dubna 2018 prostřednictvím obchodních společností zapojených do účelových řetězců, za účelem eliminace daňové povinnosti na DPH vzniklé z titulu pořízení zboží z jiného členského státu a jeho prodeje v tuzemsku. V těchto společnostech měli v pozicích jednatelů působit tzv. bílí koně. Společnosti však fakticky ovládaly obviněné fyzické osoby, které měly mít jasně stanoveny kompetence a rozděleny úkoly s cílem soustavně a systematicky krádit DPH a neoprávněně se obohacovat. Mělo docházet k předstíraným nákupům a prodejem zboží nebo služeb a nepravdivému deklarování přijetí zdanitelného plnění od tuzemských plátců daně v úmyslu snížit daňové povinnosti. Prozatím zadokumentovaná škoda činila podle závěrů kriminalistů téměř 70 milionů korun.

Ve středu 28. října bylo oznámené, že kriminalisté brněnské expozitury NCOZ ukončili vyšetřování organizované zločinecké skupiny, která se dopouštěla zvláště závažného trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby se škodou cca 470 milionů korun. Podle jejich zjištění měla skupina devíti mužů (občan s českou státní příslušností pocházející z Iráku – hlavní organizátor skupiny, tři Iráčané, jeden Slovák a čtyři Češi) v průběhu let 2008 až 2010 obchodovat se záměrně nadhodnoceným zbožím neznámého původu, přičemž cílem nebyl zisk z podnikatelské činnosti, ale dosažení neoprávněného vyplacení nadměrných odpočtů DPH. Za tímto účelem mělo dojít v České republice k založení řetězce společností, které při provádění obchodů plnily úlohy mezičlánků. Na pozice jednatelů měly být dosazovány osoby v rolích tzv. bílých koní. Jako odběratelé nadhodnoceného zboží pak měly vystupovat společnosti z Iráku a Spojených arabských emirátů (SAE).

V noci z 12. na 13. prosince speciální policejní jednotka zatkla jednu z nejhledanějších osob černoorského podsvětí Slobodana Kaščelana, který stál v čele rozsáhlého gangu.

V březnu bylo ukončené vyšetřování příčin smrti 33letého policisty, kterého tělo bylo objeveno 3. února 2015 v olomoucké místní části Černovír. Vše se nejdříve vyšetřovalo jako sebevražda oběšením, ale vyšetřování prokázalo, že šlo o vraždu, kterou na policistovi spáchal recidivista Česlav Hurína. Svou obět' přesvědčil k fingované sebevraždě oběšením s tím, že ho ze smyčky včas odřeže. Tento svůj slib nesplnil a nechal ho zemřít. V prosinci 2018 ho soud odsoudil za vraždu na 18 let vězení, po odvolání ale další soudy věc posuzovaly pouze jako pomoc při sebevraždě nebo neposkytnutí pomoci. V roce 2019 ho soud odsoudil pouze za neposkytnutí pomoci a o rok mu prodloužil trest, který již předtím dostal za jiné trestné činy.

Odhalováním podvodů se ale zabývaly i jiné instituce, zejména pojišťovací. V úterý 14. února bylo oznámené, že v minulém roce pojišťovny prověřily 18.141 podezřelých pojistných událostí a odhalily pojistné podvody ve výši 1,23 miliardy korun.

Úspěchy vykazovala i daňová Kobra, na jejíž činnosti se detektivové NCOZ podíleli. Již 6. února byla zveřejněna informace, že v těchto dnech navrhli státnímu zástupci Městského státního zastupitelství v Praze obžalovat pět mužů a dvě ženy ze zvláště závažného zločinu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby se škodou vyšší než 172 milionů korun.

Ve čtvrtek 22. února byla zveřejněna informace, že kriminalisté NCOZ, operující v rámci Daňové Kobry, odhalili podvody maskované jako podnikání v oblasti polygrafie ve

výši téměř 800 milionů korun. Státnímu zástupci navrhli obžalovat 5 osob, kterým za krácení daní hrozilo 5 až 10 let odnětí svobody, některým až 12 let za zneužití pravomoci úřední osoby. Členové Daňové Kobry se k případu s krycím názvem TISKAŘ dostali na základě informace z jiného vyšetřování, na kterém již pracovali. "

V únoru 2018 se rovněž vyšetřoval daňový únik, spojený s prodejem ilegálně vyrobených cigaret, ve výši 300 milionů korun. Jednalo se o 50letého Vietnamce. Celková hodnota nelegálně prodávaných cigaret měla na celém území republiky podle Policie ČR dokonce dosáhnout výše 1,5 miliardy korun.

Ve čtvrtek 5. dubna bylo oznámené, že policisté sekce finanční kriminality NCOZ, zařazení v pracovním týmu Daňová Kobra, navrhli státnímu zástupci Vrchního státního zastupitelství v Praze obžalovat 5 osob ze zvlášť závažného zločinu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby se škodou dosahující téměř 500 milionů korun.

V pátek 22. června se stalo známým, že kriminalisté NCOZ, zařazení v pracovním týmu Daňová Kobra, provedli v uplynulých dnech rozsáhlý zásah. Zadrželi 29 osob a následně zahájili trestní stíhání 25 fyzických osob a 4 právnických osob pro zvlášť závažný zločin „zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby“ a trestný čin „legalizace výnosů z trestné činnosti“ s předpokládanou způsobenou škodou cca 135 milionů korun.

V pondělí 5. listopadu byla uveřejněná informace, že policisté z NCOZ, zařazení do v týmu Daňová Kobra zahájili vyšetřování šesti osob, kvůli podvodům s leteckým benzínem a motorovou naftou, kde měla škoda dosáhnout výše 315 milionů korun.

Za celý tento rok Kobra zachránila státní kase 2,5 miliardy korun, od svého vzniku ji 11,67 miliardy. Jistou novinkou oproti minulosti byl rozvoj podvodů s DPH, vytvořené pomocí propleteného a nejasného řetězce odběratelů a příjemců, který měl za úkol odhalení této trestné činnosti překazit.

Na druhé straně se musí uznat, že jiná oblast boje s kriminalitou - boj proti korupci, byla i nadále velice složitá. Šlo o latentní činnost, kterou se mnohdy snažily utajit obě strany, protože většinou byla tato činnost pro obě výhodná. Výjimkou bylo vyžadování úplatků, které již hraničilo s vydíráním. Navíc, některé formy korupce byly prováděné velice sofistikovaně, a i v případě, že se vyšetřovaly, dokazování bylo velice obtížné. Korupce je mnohdy součástí jiných, ještě závažnějších trestných činů, a policisté se při vyšetřování více zajímají o ně. Všechny dokumenty, které tento druh trestné činnosti hodnotily, vypovídaly spíše o samotné problematice, vládních opatřeních, mezinárodních smlouvách atd., jako o konkrétních výsledcích boje proti ní. Výroční správa Nejvyššího státního zastupitelství za rok 2018 k tomu uvedla: „V oblasti trestné činnosti korupčního charakteru se v roce 2018

projevil vzestup, jakkoli stále přetrvává stále nízká míra oznamování těchto deliktů jednání. Oblast nezákonného ovlivňování veřejných zakázek představuje významnou formu páchaní trestné činnosti spojené s korupcí. Tento typ trestné činnosti je velmi komplikované odhalovat a prokazovat s ohledem na působení organizovaných skupin osob na různých článcích procesu zadávání veřejných zakázek, kdy není možné trestnou činnost prokazovat pomocí svědeckých výpovědí a většinou ani pomocí oficiální dokumentace. K odhalování a objasňování tohoto druhu trestné činnosti ve všech jejích podobách je nutné přistupovat stejně jako k organizované kriminalitě, tedy s využitím všech dostupných prostředků dokazování, včetně operativně pátracích a jiných technických prostředků, neboť standardní metody dokazování (výsledky svědků, listinné důkazy) byly z povahy této trestné činnosti neúčinné.

Trochu jiné to bylo s odhalování korupce v řadách Policie ČR, protože tou se konkrétně zabývala GIBS, která měla dokonce právo provádět zkoušku spolehlivosti příslušníků bezpečnostních sborů, včetně problematiky přijímání úplatků. Zde byly tedy výsledky mnohem hmatatelnější. Podle její informací v roce 2018 zdokumentovala „celkem 22 (- 34) trestných činů (dále jen „TČ“) vykazujících znaky korupčního jednání. Trestní stíhání bylo zahájeno vůči celkem 15 (- 11) osobám. Z toho se jednalo o 5 (0) příslušníků P ČR, 1 (+ 1) zaměstnance P ČR, žádného (- 2) příslušníka VS ČR, 1 (- 7) příslušníka CS ČR, 1 (+ 1) zaměstnance CS ČR a 7 (- 4) civilních osob, jejichž TČ souvisely s trestnou činností příslušníků BS v působnosti GIBS.“ K nejčastějším formám korupce v Policii ČR i nadále patřilo: předávání informací za úplatu či protislužbu; neoprávněné lustrace v informačních systémech; ovlivňování řízení v nezákonný prospěch; spolupráce na vydírání osob (zejména podnikatelů), nebo přijetí úplatku za neřešení dopravního deliktu. Na druhém straně se policisté nejednou staly terčem neoprávněných a účelových obvinění z korupce, pomocí které na nich útočili různí pachatelé a snažili se je morálně znemožnit.

V úsilí o potlačování korupce vláda svým usnesením ze dne 17. prosince 2018 č. 855 schválila Vládní koncepci boje s korupcí na léta 2018 až 2022 (dále jen „Koncepce“). Koncepce deklarovala obecný rámec protikorupční politiky vlády v daném období s tím, že analyticky navazuje na Východiska pro vytvoření protikorupčního strategického dokumentu České republiky pro období po roce 2017 schválená usnesením vlády ze dne 29. listopadu 2017 č. 828. S tímto materiálem se pracovalo i v příštích letech.

Mnohem hmatatelnější byl boj proti teroru. V ČR i nadále platil první stupeň ohrožení terorismem a to i přes řadu teroristických útoků, které se odehrály v západní Evropě Amsterdam, Carcassone, Londýn, Lutych, Paříž, Štrasburk. Nejčastější způsoby

spáchání útoků byly v trendu tzv. „low-profile“ (nájezd vozidlem, použití chladné zbraně). Z tohoto důvodu byla i nadále posilována ochrana letiště Václava Havla v Praze, do které bylo v průběhu tří let investováno 187 miliónů korun. Šle zejména o jižu výše uvedenou automatickou biometrickou detekci obličejů na zájmové a hledané skupiny a detenční monitoring veškerého nákladu, který letištěm projde. Spolu s tím zde byly instalovány automatické brány kontroly cestujících, čtečky cestovních dokladů, které se zde objevily již v minulém roce, ale též i přístroje, schopné v zavazadlech cestujících detekovat radiaci a chemické látky, Ramanův spektrální analyzátor, kamerové systémy, zaznamenávají nejenom obličejů pasažérů, ale o SPZ aut na parkovištích. Zesílila i ostraha letiště a kontrola pohybu po něm. Pražské letiště se tak dostalo na úroveň špičkových evropských letišť. Investovalo se ale rovněž do bezpečnosti dalších letišť - Ostrava-Mošnov, Brno, Karlovy Vary a Pardubice, kam měla směřovat suma zhruba 585 miliónů korun. Z nových technologií se měla zavést biometrika, skenery, přístroje na odhalování radiace a další prvky.

Postupovalo se v ochraně tzv. měkkých cílů. Policie ČR organizovala nebo iniciovala desítky kontrol zabezpečení objektů, kde by se mohly takovéto cíle nacházet. Přes mnohé výzvy ještě stále byly odhalované objekty, jejich zabezpečení bylo na velice nízké úrovni, případně se v nich nedodržovaly mnohé, např. protipožární opatření. Ministerstvo vnitra na počátku listopadu vyčlenilo 40 miliónů korun na zlepšení ochrany škol, veřejných prostranství či úřadů. Přesto se lidé k možnosti dopadu některých hrozeb na svůj život i nadále chovali poměrně laxně. Jeden z průzkumů dokonce ukázal, že lidé se více bojí zranění svého mazlíčka jako vzniku požáru nebo přírodní katastrofy. Na mnohé z těchto problémů upozorňovala výroční správa o extremismu v Česku za rok 2017, kterou zpracovalo ministerstvo vnitra a 6. prosince ji vzala na vědomí Bezpečnostní rada státu a obdobná zpráva za rok 2018, přijata o rok později.

Souběžně s tím probíhaly i nácviky mimořádných opatření. V pondělí 21. května se na Rozvadově za účasti pěti stovek záchranářů policistů, hasičů a figurantů z Česka a Bavorska nacvičovala činnost po vjetí kamiónu do velké skupiny lidí. Šlo na první pohled jen o nácvik činnosti po velké dopravní nehodě, ale jeho využití v případě obdobného teroristického útoku byl nabíledni. Měsíc poté – 20. června, proběhla akce s jednoznačně protiteroristickým obsahem. Šlo o nácvik postupu policie v případě útoku tří teroristů na stanici metra Muzeum v Praze. Jednalo se o největší cvičení bezpečnostních a záchranářských složek za poslední roky. Kromě zasahujících jednotek se na cvičení podíleli i příslušníci dopravní služby, kteří museli pro nastupující jednotky zajistit volnou trasu a dopravně ošetřit celý prostor tohoto cvičení. Největší protiteroristické cvičení se ale

odehrálo 11. září (datum bylo vybráno záměrně) v Kongresovém centru v Praze pod názvem Démon 2018. Námět cvičení byl prostý: skupina 40 ozbrojenců vnikla do budovy a vzala jako rukojmí dva tisíce návštěvníků hudebního muzikálu. Byla to obdoba útoku 40 čečenských islámských teroristů na moskevské divadlo na Dubrovce 23. – 26. října 2002. Proti útočníkům stál Útvar rychlého nasazení a složky Integrovaného záchranného systému (IZS) v počtu 400 mužů. Začalo ráno v osm a skončilo v poledne. V průběhu zásahu bylo „zraněno“ 60 rukojmích, z toho 15 těžce. Cvičením byla v praxi prověřené taktické postupy, ale současně se ukázala nutnost při policii zakoupit vhodnější vrtulník.

Ale do ochrany těchto cílů nebyla zapojena jen Policie ČR. Své dotační programy na ochranu měkkých cílů v tomto roce vyhlásily i Ministerstvo kultury a Ministerstvo zdravotnictví. Tak např. Ministerstvo kultury pro celé dotační období vyčleněno 121 miliónů korun (na rok 2019 67 miliónů, na rok 2020 37 miliónů a na rok 2021 17 miliónů korun). V roce 2022 ale čerpání financí pro tento účel všemi třemi ministerstvy značně zkritizoval NKÚ.

Zpráva o projevech extremismu za rok 2018 k tomu vedla: „Policisté obvinili několik osob z podpory či financování nábožensky motivovaného terorismu. V roce 2018 bylo Policií ČR zjištěno 179 trestných činů s extremistickým podtextem. Došlo k nárůstu počtu stíhaných osob pro trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek, a to v celkovém počtu 177 osob. Obžalováno pro tyto trestné činy bylo v roce 2018 celkem 159 osob. Bylo odsouzeno 54 osob pro skutky s nenávistnou pohnutkou. V roce 2018 bylo zaznamenáno celkem 232 akcí pořádaných nebo s účastí extremistů. Celkem 176 náleželo do levicově extremistického spektra a pouze 56 akcí do pravicově extremistického. Oproti roku 2017 lze sledovat výrazný meziroční pokles (celkem 334 akcí v roce 2017, 235 levicových extremistů a 99 pravicových extremistů).

Zhoršení situace v této oblasti potvrdila i stejná zpráva Nejvyššího státního zastupitelství: „V oblasti trestných činů z nenávisti (hate crimes) se v roce 2018 projevil poměrně výrazný vzestup, jakkoli podíl na celkovém objemu kriminality je stále nízký, jde však o formu trestné činnosti mající závažné společenské dopady. Nejčastějšími trestnými činy v oblasti extremismu byly případy tzv. hajlování, prezentace „závadových“ symbolů na oblečení či jejich nasprejování na budovy, resp. veřejná prezentace závadových tetování, nenávistné výroky publikované na internetu, rasově motivované urážky apod. Lze pozorovat pokles „čisté“ propagace extremistických hnutí směřujících k potlačení práva a svobod člověka, který je však vyvážen nárůstem nenávistných výroků na internetu, a to zvláště na sociálních sítích. Nenávistné projevy, které byly dříve zaměřeny zejména vůči Romům, se

částečně přesunuly vůči muslimům a imigrantům a směřovaly i vůči osobám, které se k přijímání uprchlíků a pomoci jim stavějí vstřícně. Rovněž se mírně zvyšuje počet fyzických útoků vůči osobám s odlišnou barvou pleti a muslimům, prozatím však našťastí bez fatálního následku.“ Spolu s tím smutně poukázala na skutečnost, že rozsah nenávistných projevů na sociálních sítích, je v současnosti již tak vysoký, že je takřka není možné stíhat. A to jak v oblasti jejich kvantity, tak v oblasti vypátrání autorů těchto výroků. Přesto Nejvyšší státní zastupitelství považovalo postih těchto skutků za velmi důležitý, neboť pocit pachatelů z nepostižitelnosti a anonymizace v prostředí sociálních sítí může, podle jeho názoru, tento druh trestné činnosti eskalovat. A právě v tom vidělo další nebezpečí.

S bojem proti terorismu a extremismu, byla úzce propojena problematika dezinformací, kterou se v našich podmínkách zabývala jak NCOZ, tak CTHH. Hlavním soustem pro dezinformace i nadále zůstávala témata, spojená s migrací, a to v různých podobách. Napomáhala v tom situace, ve které veřejnosti předkládané informace, byly neúplné, dokonce někdy jen polovičaté. A právě tyto nepokryté části si lidé doplňovali sami a podle svého. Vládla zde situace úplně stejná, jako v oblasti boje proti korupci. Objevovalo se mnoho správ o tom, co jednotlivé dezinformace jsou, ale málo správ o dopadení nebo dokonce až potrestání jejich autorů.

Mnohem závažnějším frontem boje oproti kriminalitě se již naléhavě stal kyberzločin. Přes velice optimistický pohled na vysokou úroveň kybernetické bezpečnosti v ČR, prezentovaný v minulém roce, situace tak růžová nebyla. Již koncem března policie upozornila na zvýšený výskyt útoků na firemní počítačové sítě, což se rozvinulo v poslední době. Pachatelé se pomocí různých triků pokoušeli infiltrovat do počítačů firem, ale i fyzických osob, poté zašifrovat jejich data a za jejich obnovu požadovat výkupné v bitcoinech (BTC).

Kriminalisté NCOZ SKPV v této souvislosti upozorňovali na projekt No More Ransom, který si klád za cíl pomoci obětem ransomwaru získat zpět jejich zašifrovaná data bez nutnosti platit výkupné zločincům. Toto již nebylo pouhé škodolibé rozesílání počítačových virů, jak tomu bylo ještě před pár lety, aby někdo někde někoho naštvál, ale kyberprostor se začal měnit v síť cílených permanentních útoků, před kterými si nikdo nemohl být ničím jistý.

Jinou formou se stalo proniknutí do mobilu své oběti a poté pomocí dat, které z něho vytáhli, pachatelé z kont svých obětí vybrali peníze. Škody šly do milionů. Obdobné to bylo s rozšiřováním řady výhrůžných e-mailů, jejichž obsah se postupně jen nepatrně obměňuje. Vycházelo se z hesla: „Viděl jsem, co děláš, a teď za to zaplatíš, jinak...“ Tyto vlny

vyhrůžek se šířily po celém světě v mnoha jazycích. Pisatelé v nich oznamovali příjemci, že přes webovou kameru notebooků a počítačů získali choulostivé a citlivé informace. Následovala výhrůžka zveřejnění informací o uživateli a instrukce k uhrazení částky 250 dolarů v bitcoinech ve lhůtě 48 hodin (v této konkrétní vlně). Odesílatelé těchto e-mailů ve skutečnosti žádnými daty nedisponovali, jen čekali, kdo se lekne a nachytá. Doufali, že adresát tomuto tvrzení uvěří a požadovanou částku neprodleně uhradí. Vycházeli z předpokladu, že veřejnost i přes mnohokrát deklarovanou toleranci a nadhled nad mnoha věcmi, zejména sexuálními praktikami nebo orientací, je ve skutečnosti i nadále velice konservativní a oběť raději zaplatí, než by měla být s ní konfrontovaná. Ale i zde platí: přiznání je vždy nejlevnější, protože, jak ukazují jiné obdobné případy vydírání, oběť platí, pokud může a když je už bez finančních prostředků, vyděrač své informace, v situaci, že je skutečně vlastní, nakonec stejně zveřejní.

Vše kyberzločincům umožňoval přetrvávající velice laxní přístup uživatelů ke kyberhrozbám. Výzkumy ukázaly, že více než dvě pětiny obyvatel ČR se v té době skoro vůbec nechránily před útoky hackerů, neaktivizuje ochranu svých modemů a routerů. Nepokoušely se čas od času změnit své přístupové údaje, které se tím stávaly zranitelnějšími. Stejně lidé postupovali při vyhledávání na Facebook, který je poměrně často využíván ke kyberútokům. Podle expertů antivirové společnosti Kaspersky Lab, jen za první čtvrtletí roku 2018 odhalili více než 3,6 miliónu phishingových útoků, z toho 60 % připadalo na Facebook. Kyberzločinci byli v tomto směru velice flexibilní, přičemž se nejrůznějšími způsoby snažili dostat z uživatelů přístupy k jejich kontům. V tomto roce dokonce zneužili i tolik diskutovanou otázku, jakou byl nástup GDPR. Vytvořili řadu podvodných stránek, nabízejících např. účast na kurzech k této témě, pomoc při řešení jejich problémů a od klientů vyžadovali pouze maličkost – zaslat jim přístupová hesla k jejich kontem.

Kyberprostor se stále více stával základnou pro nebyvalý rozmach kriminality. Počítačovní piráti již nečekali na každém kroku, nýbrž číhali i na ten nejmenší omyl své možné oběti, ťukající své pokyny do klávesnice. Stačilo jedno špatné kliknutí a člověk přišel o své peníze, data, informace, uložené fotografie a jiný materiál, ale i o soukromí. Počítač, dříve chloubou lidstva, se pro mnohé skupiny obyvatel začal měnit v nepřítele a stálou hrozbu. Vysněné okno do světa, které měl původně představovat, bylo stále více zcela zakryté pevnými okenicemi, opatřenými mnoha bezpečnostními zámky. Člověk do světa začal hledět pouze přes škvíru v nich, a ani za nimi si nebyl jistý jejich neprodyšností. Slunce již neviděl, pouze jeho paprsky.

Podobné to bylo s dalšími vymoženostmi, protože všechny měly svou odvrácenou tvář. Do kyberprostoru se uzamkly banky a státní instituce. Jinak než přes počítač, se s nimi již dorozumívat nedalo. Banky likvidovaly přepážky, na kterých se dělá přímo s penězi, platí se kartou a člověk své peníze do rukou nedostane. Když kdysi někoho lupič obral o peníze na ulici, ještě mu zůstaly vklady v bance nebo hotovost doma v šuplíku, ale hacker jim jediným pohybem z konta vyluxoval vše, co na něm měl. To vše kyberbezpečnost stavělo do zcela jiné roviny a hackera do výhodné polohy. Protože i zde platí první zákon kriminality: zločin má vždy před spravedlivostí náskok.

Naštěstí nic závažného se neměnilo na drogové scéně. Celkový pohled na drogovou kriminální scénu jak každý rok i teď přinesla Výroční správa Národní protidrogové centrály za rok 2018. Její ředitel Jakub Frydrych v ní při rozboru nejnovějších trendů v této oblasti uvedl: „Přes zdánlivou rigiditu, se i české drogové reality dotýkají změny a trendy, které mají globální charakter. Mám na mysli především nadprodukcí opia v Afghánistánu, kokainu v produkčních oblastech Jižní Ameriky i stále masivnější výskyt nových psychoaktivních substancí i jejich prekurzorů. Z pohledu Evropy, jako velmi významného drogového trhu, sílí význam zásilkové přepravy malých množství konvenčních i nových drog, který je bezprostředně navázán na obchodování v prostředí otevřeného i skrytého internetu.“

Činností a problematikou tohoto útvaru za rok 2018 se zabýváme na několika místech, takže teď jen stručně k jejím výsledkům. V oblasti výroby metamfetaminu (pervitin) i nadále převládaly menší výrobní, provozované především Čechy, nad většími, provozovanými Vietnamci. NPC dělala vše, aby je odhalila. Pokračoval trend mnohovrstvové výroby, snaha jednotlivé fáze výroby od sebe výrobně i regionálně oddělovat a provozovat na několika mezi sebou nepropojených místech. Pokračovalo se v pašování jeho prekurzorů, zejména léků na bázi pseudoefedrinu z Polska. Stejně tak docházelo ke snahám některé výrobní přemístit do Polska nebo SRN, nebo do Německa vyvážet již zpracovanou drogu. NPC za rok 2018 odhalila 240 varen, nejméně od roku 2012, ale zajistila 106,155 kg metamfetaminu, což představovalo druhé největší množství, zadržené naší policií. Nejvíce pervitinu a jeho varen bylo odhaleno v Praze a Středočeském kraji. Mezi největší policejní akce v této oblasti lze zařadit operaci SPIRIT, v průběhu které byla odhalena a zdržena skupina několika lidí, která organizovala výrobu a prodej metamfetaminu na území Plzeňského kraje. V jejím čele stála dvojice osob, která pervitin vyráběla z léků ve velkém pašovaných z Polska. Významné byly operace ŠTAFLÍK a STRÍBRO, které rozbily dvě výrobní a distribuční sítě, rozložené po Karlovarském,

Plzeňském a Středočeském kraji, včetně Prahy. V jedné z jejich laboratoří kriminalisté z NPC zadrželi největší množství metamfetaminu, uloženém na jednom místě. Jeho váha přesahovala 22 kilogramů. V rámci operace STRÍBRO bylo zadrženo a obviněno 12 osob a v rámci operace ŠTAFLÍK dalších osm. Z mnoha dalších ještě uvedeme operaci ROYAL proti zločinecké skupině, která se specializovala na dovoz prekurzorů k výrobě pervitinu. Celkově bylo zatčeno šest členů této skupiny. Policisté na místě zajistili přes 2 kilogramy vyrobeného metamfetaminu a 3,5 kilogramů sušiny marihuany. Část odpadů z extrakce pseudoefedrinu byla využívána místními narkomany, kterým sloužila k výrobě metamfetaminu a pokrytí regionální poptávky po této látce.

I když v ČR sílily hlasy po legalizaci marihuany, zatím se tak nestalo, takže tato látka stála v centru pozornosti NPC. Podobně jako u pervitinu i zde poptávku pokrývala beze zbytku domácí produkce a část se ještě vyvážela do okolních států, zejména do SRN. V této oblasti se angažovaly balkánské gangy. V tomto roku do pozadí ustoupily velkovýrobní marihuany, provozované Vietnamci a výroba se rozdělila do menších celků. Soustředila se zejména do severozápadních Čech a na jižní Moravu, odkud byla jejich produkce vyvářena do Rakouska, Polska a Slovenska. Detektivové NPC v průběhu roka odhalili 202 pěstíren, o třetinu méně jako před rokem, zadrženo bylo 948,015 kg marihuany (o 150 kg méně než před rokem) a 28.334 kusů rostlin o 26.000 méně než před rokem). Úspěšné byly především operace LAVA, v jejichž rámci byla v Praze odhalena pěstírna se 40 kg marihuany, operace KUČA, v jejíž průběhu byla po mnohaměsíčním pozorování rozbita síť pachatelů ze Srbska, Bosny a Hercegoviny a Černé Hory. Zmínit musíme i operace CARLOS, IBAR, SMEČKA..

Rozšiřoval se ale obchod s kokainem, se kterým obchodovaly balkánské gangy, ale i hašišem, který byl do ČR byly pašovaný z Holandska a Belgie. Bylo zadrženo 24,189 kg kokainu, nejméně od superúspěšného roku 2015 a o 3.000 g méně než minulého roku. Zde šlo o operace COCOA a BEKO. Obchodování s heroinem nevybočilo z průměru minulých let. I zde se prosazovaly zločinecké skupiny ze Západního Balkánu. V roce 2018 bylo zachyceno pouze 1,349 kg = 14krát méně než před rokem. Mnohem horší to bylo s látkou extáze (MDMA), v podobě prášků a tablet. Zde se angažovaly české a moldavské skupiny. Pokračovaly obchody s léky a anaboliky.

Na druhé straně se ale kriminalisté specializovaných útvarů Policie ČR zapojili do rozkrutí činnosti mezinárodní organizované skupiny, která kokainem a heroinem zásobovala Austrálii. Ve čtvrtek 18. června bylo oznámeno, že v rámci akce VOMBAT bylo jen na našem území obviněno 60 osob. V čele skupiny stála trojice pachatelů, kteří vytvořili „pracovaný systém najímání kurýrů na území České republiky. Kurýry organizátoři

vyhledávali prakticky na celém území republiky, nejčastěji mezi lidmi s nižšími příjmy či dluhy. Často také využívali jakousi obdobu tzv. letadla, kdy za provizi umožnili samotným kurýrům najít za sebe náhradu.

Drogy osoby pašovaly výhradně v párech a maximálně dvakrát, s delší časovou prodlevou. K realizaci cest využívala skupina oficiální cestovní kancelář, kde si nechala naplánovat individuální dovolenou, s odletem vždy z Prahy přes USA, nejčastěji Los Angeles, nebo Thajsko do Austrálie. Najatý pár kurýrů dostal na cestu vždy celkem čtyři kufrů a mobilní telefon s předplacenou kartou. V místě pobytu byl pár kontaktován prostředníkem, který provedl výměnu kufrů. Ověření probíhalo přes přidělený telefon, cestou organizátora v ČR a zasláné číslo jednodolarové bankovky.

Droga a její úkryt v zavazadle byl ošetřen tak, aby se nedal odhalit detekčním rentgenem ani cvičeným psem na vyhledávání drog. V každém kufru bylo ukryto 5 kg drogy, jedna cesta tedy představovala převoz 20 kg nelegální látky. Náklady na jednu cestu představovaly částku 600 tis. Kč, z toho 200 tis. Kč představovaly náklady na cestu, a dále pak zpravidla 100 – 150 tis. Kč provize pro organizátory, 150 tis. Kč odměna pro kurýry a zbytek odměna za doporučení kurýrů.“ Ve vyšetřování celé to kausy, do které byla zapojené o příslušné policejní orgány USA a Austrálie, se dále pokračuje. V únoru 2020 bylo nakonec obžalováno celkem 57 osob.

Zajímavou akci, pořádanou již několik let, byla operace HAD – Hazard, Alkohol, Drogy, která byla zaměřena na ochranu dětí před těmito třemi zly. Realizovala ji Policie ČR ve spolupráci s Odborem protidrogové politiky vlády ČR, Českou obchodní inspekci, hygieny, celní správy, hasičů, dále také ministerstva zdravotnictví, ministerstva vnitra a dalších již od roku 2015. Preventivní kontroly restaurací, klubů, heren atd. proběhly v období od srpna do prosince 2018 ve třech kontrolních kolech po celém území České republiky. K preventivní kontrolní akci přistoupila policie a vláda na základě dlouhodobých výzkumů, které poukazují na vysokou toleranci české společnosti k hazardnímu hraní dětí a nadměrné konzumaci alkoholických nápojů dětmi.

Poměrný úspěch byl zaznamenaný v oblasti zajišťování majetku pocházejícího z trestné činnosti. Za období od 1. ledna 2018 do 31. prosince 2018 byl v rámci trestních řízení vedených na NPC SKPV PČR zajištěn majetek a finanční prostředky v celkové výši 69.080.000,00 Kč. Z toho 28.475.000,00 Kč bylo zajištěno v peněžní hotovosti, finančních prostředcích na účtech a ve virtuální měně bitcoin. NPC vedla celkem 4.100 trestných spisů, zadržela 3.635 pachatelů, z toho 344 cizinců. Mezi zadrženými bylo 137 mladistvých, 48 nezletilých a 542 žen.

V boji proti kriminalitě Policie ČR i přes různé kritiky pokračovala v sledování telefonních linek, tedy v odposleších. Sledovala celkem 5.512 telefonních a internetových linek, které patřily 3.007 osobám, což bylo o 288 lidí méně než před rokem. Prodloužila se ale doba sledování a to na 109,5 dne. Odposlechy umožnily dopadnout 1.428 pachatelů. Nejčastěji opět na drogové scéně, kam mířilo 3.665 úkonů a jen Národní protidrogová centrála si jich vyžádala 932. Druhý největší balík směřoval ke trestným činům proti veřejnému zájmu – 455, další proti podvodům - 411 a násilné trestné činnosti – 351. Na stopu se např. dostalo gangu, který vytvořil tři obchodní řetězce a kšeftoval s řepkovým olejem a hutním materiálem se škodou 173 miliónů korun. Byli ale odhaleni další zloději, překupníci kradeného zboží, podvodníci a drogoví dealeri. Největším problémem z hlediska odposlechů se stala poměrná dostupnost telefonních přístrojů, imunních proti odposlechu, šifrující text a mluvu, a to dokonce až tak, že jejich vlastníci byli neodhalitelní. Takováto situace mohla vést ke stavu, kdy se odposlechy stanou úplně zbytečnými, protože pouze ukáží místa, na kterých se volaný a volající nacházel.

Priority NCOZ SKPV, které stanovila Výroční správa NCOZ za rok 2018, pro nadcházející období byly navrženy tak, aby zohledňovaly hlavní směry rozvoje útvaru, vyplývají rovněž z dalších úkolů NCOZ SKPV stanovených v konkrétních strategických či koncepčních materiálech a odráží stav dlouhodobého vývoje o aktuálních trendech trestné činnosti. Stanovené priority útvaru na rok 2019: zavedení nového způsobu řízení útvaru a jeho činností, vč. nového způsobu hodnocení; návrat do vyhledávání případů ve vztahu k příslušným věcem útvaru s nejvyšší mírou škodlivosti, vysokou mírou latence a kvalifikovaného zpracování trestních kauz; redefinice zájmových oblastí útvaru ve vztahu k trestné činnosti a dalším úkolům útvaru; tvorba nové strategie analytických činností útvaru; další snížení zatíženosti, především ukončením víceletých kauz; pokračování personální stabilizace útvaru; uzavření memoranda nastavujícího pravidla spolupráce v oblasti boje s kybernetickou kriminalitou.

Významnou součástí Policie je nezastupitelná dopravní policie, v celkovém počtu 3.500 policistů a policistek. Podobně jako po minulé roky vedení dopravní policie podalo zevrubní informaci o své činnosti v prezentaci pod názvem Vývoj dopravní nehodovosti 2018. Vyplývalo z ní mnohé, zejména to, že všechny základní ukazatele, týkající se nehodovosti, stouply.

Bylo způsobeno celkem 104.764 dopravních nehod, usmrceno bylo 565 osob, těžce zraněno bylo 2.465 osob, lehce 25 215 osob s hmotná škoda dosáhla výše 6.547.900.000,00 Kč. Vzestup se tedy skutečně projevil ve všech oblastech. Na našich silnicích se počet

dopravních nehod zvýšil o 943, což představoval vzestup o 0,9 %. Počet usmrcených osob stoupl o 63 (12,5 %), těžce zraněných o 126 (5,4 %), lehce zraněných o 475 (5,4 %) a výše škody o 231.000,00 Kč (3,7 %). Počet nehod pomalu ale jistě stoupal od roku 2009.

Nejčastější příčiny nehod zaviněných řidiči byly: nevěnování se řízení vozidla – 17.266 (19,9 %), nesprávné otáčení nebo couvání – 9.021 a nedodržení bezpečnostní vzdálenosti za vozidlem – 8.106. Usmrcených bylo 174 řidičů osobního auta (- 35 oproti minulému roku), chodců 101 (- 10), spolujezdců v osobní vozidle 80 (- 11), motocyklistů 60 (+ 1) a cyklistů 19 (- 5). Alkohol za volantem způsobil celkem 4.251 nehod, teda o 134 méně než před rokem, zahynulo 43 osob (- 4). Drogy byly příčinou 231 nehod (- 20), zemřely 4 osoby (- 6). Nejdřív nehod s alkoholem bylo ve Středočeském kraji (515). Moravskoslezském (443), Jihomoravském (429) a v Praze (395). Nejméně v Karlovarském (144). Jak bylo uvedeno výše, vzrostla vybavenost dopravní policie o služební auta a motorky. Dopravní policie provedla několik velkých dopravně bezpečnostních akcí, jak např. akce Velikonoce 2018, Stejně akce proběhly ale i v době začátku a konce prázdnin a v období Vánoc a adventu. I nadále organizovala akci Speed Marathon, letos s pořadovým číslem 2018, nebo motorkářskou akci Začněme spolu anebo Kolama dolů, jejíž cílem bylo snížit počet úmrtí mezi motorkáři na silnicích, která se v průběhu roku uskutečnila v několika krajích.

Následující službou, která v roce 2018 sehrála mimořádně velkou roli, byla již několikrát vzpomenuta, byla pořádková policie. V čele služby stál i nadále Martin Hrinko. Kromě již uvedených akcí služba opět organizovala tradiční akci 24-Blue Rad. A to v dnech 23. a 24. března. Jako tradičně byla zaměřená na kontroly cestujících ve vlakových soupravách, na nádraží a místa kolem železnice. Akce trvala plných 24 hodin, kdy více než 160 příslušníků z řad pořádkové policie zkontrolovalo 374 osob. Policisté prohlédli 78 osobních, 19 nákladních vlaků a 119 nádraží. V rámci těchto kontrol se zaměřili i železniční přejezdy. Na 197 přejezdech zjistili čtyři přestupky, při kterých řidiči přejížděli přejezd v době, kdy svítilo signalizační zabezpečení, za co jim byly uloženy pokuty v celkové výši 4.200 korun. Jiní vodiči neměli v pořádku technický stav vozidel či nepoužili bezpečnostní pásy. Ve třech případech se přestupku dopustili chodci, když přecházeli kolejiště, v místech, kde je to zakázáno. Příslušníci pořádkové policie se ale účastnili i součinnostních cvičení na severu a jihu Moravy, namířených na zvládnutí zahraničních fotbalových fanoušků.

Opět se ale objevily konflikty s ochranáři přírody, kteří svými metodami bránili přírodu. Největší konflikt s nimi začal 25. července 2011 v lesích kolem Ptačího potoka na Klatovsku. Na základě rozhodnutí vedení Národního parku Šumava zde začalo odstraňování stromů napadených kůrovcem. Ekologičtí aktivisté tento postup označili za nelegální a

začali třídnenní blokádu tohoto prostoru. Příslušníci Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje proti nim opakovaně zasahovali a vyváděli je z lesa. Aktivisté prohlásili svůj protest za projev práva shromažďovacího a postup policistů napadli žalobou. Krajský soud v Plzni v lednu 2018 žalobu zamítl.

Informaci o výsledcích celkové činnosti pořádkové policie přinesla Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2018. Podle ní bylo policisty služby pořádkové policie v roce 2018 zjištěno celkem 729.322 (+ 54.494) přestupků podle zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. V oblasti přestupků proti majetku podle § 8 zákona o některých přestupcích, kterých bylo zjištěno 105.809 (- 1.800), a přestupky na úseku veřejného pořádku a občanského soužití podle § 5 a § 7 zákona o některých přestupcích, kterých bylo 108.078 (+ 10.052). Ostatních přestupků bylo zjištěno 43.082 (+ 8.169). Příkazem na místě bylo řešeno 450.961 (+ 30.416) přestupků, přičemž na pokutách byla uložena částka ve výši 161.282. 100,00 (+ 26.330.300) Kč. Oznámeno k projednání podle § 73 a § 74 zákona o některých přestupcích bylo 191.576 (+ 22.365) přestupků, z toho po šetření policie podle § 74 odst. 1 a 2 celkem 142.195 (+ 68.561) přestupků. Odloženo podle § 74 odst. 3 písm. b) zákona o některých přestupcích bylo 72.209 (+ 1.026) přestupků, z toho z důvodu nezjištění pachatele 59.250 (+45) přestupků, což je 82,05 % z celkového počtu odložených přestupků.

Policisty služby pořádkové policie bylo předvedeno 3.983 (- 786) osob. Z toho podle zákona o policii bylo předvedeno 2.028 (- 446) osob, podle jiných právních předpisů (pro soudy, státní zastupitelství, správní orgány apod.) bylo předvedeno dalších 1.955 (- 340) osob. Zajištěno podle § 26 a § 27 zákona o policii bylo 29.383 (+ 3.035) osob. Zatčeno podle § 69 trestního řádu bylo 3.493 (+ 28) osob. Zadrženo podezřelých osob podle § 76/1 trestního řádu bylo 17.749 (+ 1.176). V policejní cele bylo podle § 28 zákona o policii umístěno 18.775 (+ 30) osob. Do protialkoholní záchytné stanice bylo dodáno 3.172 (- 311) osob, z toho 10 osob mladších 18 let (- 14). Provedeno bylo 48.194 (+ 3.056) eskort osob omezených na osobní svobodě. Na Krajských ředitelstvích policie bylo ke dni 31. prosince 2017 zřízeno celkem 168 prvosledových hlídek (k provádění zákroků proti osobám, které se dopouštějí zvláště závažného jednání). Celkový počet vycvičených policistů, kteří mohou vykonávat službu jako prvosledové hlídky v rámci PČR, převyšuje 2 500 policistů. Celkový počet prvosledových hlídek stanovený do roku 2020 má činit 217. Při všech služebních zákrocích prováděných policisty služby pořádkové policie došlo v roce 2018 k 27 (- 7) případům použití služební střelné zbraně, přičemž žádný případ nebyl vyhodnocen jako neoprávněný. V důsledku použití zbraně byla v 19 (+ 9) případech způsobena škoda na

majetku a v jednom případě došlo ke zranění osoby. Dále bylo v 11.251 (+ 303) případech použito donucovacích prostředků, z nichž bylo 7 případů vyhodnoceno jako neoprávněných (+ 7). V důsledku použití donucovacích prostředků byla ve 212 (- 32) případech způsobena škoda na majetku a v 991 (- 25) případech došlo ke zranění osoby.

Útoků na policisty bylo zaznamenáno 264 (+ 16), při nichž došlo ve 116 (- 13) případech ke zranění policisty a žádnému úmrtí policisty (-2).

Na úseku zbraní a střeliva zjištěno celkem 1.130 (- 20) přestupků fyzických osob, z toho bylo vyřízeno 785 (- 30) přestupků příkazem na místě. Za tyto přestupky byly uloženy pokuty ve výši pokut 266 200,00 Kč (- 45.500,00 Kč), 343 (- 96) přestupků bylo oznámeno správním orgánům a 16 (+ 1) předáno orgánům činným v trestním řízení. Dalších 224 (- 20) přestupků právnických a podnikajících fyzických osob bylo zjištěno při státních kontrolách na úseku zbraní a střeliva, za které byly uloženy pokuty ve výši 758.900,00 Kč (- 501.200,00 Kč).

Co se týče regionů poměrně se zklidnila situace kolem průmyslových zón v Královéhradeckém kraji – Kvasiny, Solnice. Rychnov nad Kněžnou, v Plzni a na Tachovsku, ale i v Mladé Boleslavi. Ve všech byla zvýšená policejní přítomnost a svůj podíl sehrálo o otevření služebny cizinecké policie Solnici v minulém roku. Dokazují to i statistiky. Tak např. na území průmyslové zóny Kvasiny došlo v tomto roku ke spáchání 227 trestných činů, z toho 32 (14 %) spáchali cizinci. Oproti roku 2017 došlo k poklesu o 70 (- 23,6 %) trestných činů, a to i u cizinců o 21 (- 39,6 %) trestných činů. V průběhu roku 2018 počet přestupků evidovaných PČR oproti roku 2017 klesl o 14,9 % (- 392) na 2.233 přestupků.

V průmyslových zónách Plzeňského kraje v lokalitě Borská pole bylo spácháno celkem 1.336 přestupků (- 1.193) a z toho bylo 169 (- 132) spácháno cizinci, trestných činů bylo spácháno 397 (- 6), z tohoto jich bylo 62 (- 6) spácháno cizinci. V centru Plzně bylo spácháno celkem 257 přestupků (- 195), z tohoto cizinci 47 (- 28), a 119 trestných činů (- 21), z tohoto cizinci 13 (+ 1). Horší to bylo v průmyslové zóně Mladá Boleslav, kde v roce 2018 došlo ke spáchání celkem 1.256 (+ 60) trestných činů, z tohoto cizinci 179 (+ 79). Počet přestupků v roce 2018 byl 4.952 (- 600), z tohoto spáchaných cizinci 938 (+ 338).

Závažnými personální, ale i organizačními změnami prošla Generální inspekce bezpečnostních sborů. Jak bylo zmíněno výše, již v únoru se rozhořel souboj mezi novým premiérem Andrejem Babišem a stávajícím ředitelem GIBS M. Murínem, kterého předseda vlády dvakrát vyzval k rezignaci. Důvodem podle něj byla kritika GIBS ze strany státních zástupců, ale i před veřejností blíže nespecifikované obvinění z toho, že M. Murín, místo

toho, „aby pomáhal rozkrývat trestnou činnost policistů, tak ji zakrýval.“ Tak to A. Babiš zdůraznil na zasedání bezpečnostního výboru parlamentu 15. března. Spolu s tím již oficiálně oznámil, že M. Murína z funkce ředitele GIBS odvolá. Při této příležitosti obvinil bývalého premiéra Bohuslava Sobotku, že Murína v jeho činnosti kryl a předložil k tomu příslušný dokument. B Sobotka oznámil, že dokument, o který se mělo jednat, je již rok a půl starý, on sám ho zná a nic, za co by měl být M. Murín funkce odvolaný, v něm nevidí. Naopak obvinil A. Babiše, že si chce podřídít bezpečnostní složky.

Protože odvolat ředitele GIBS bylo možné podle zákona o GIBS pouze na základě spáchání trestného činu, M. Murín měl být z této funkce odvolaný na základě zákona 361/2003 Sb. o služebním poměru, který se týkal všech policistů. Místo odchodu z funkce ale M. Murín skončil v nemocnici, kde se 17. dubna rozhodl, že koncem dubna na svou funkci přece jen rezignuje. Podle jeho slov nechtěl zavdávat příčinu pro zpochybnění práce celého svého úřadu, ale naopak chtěl předejít útokům na GIBS. V pondělí 30. dubna skutečně svůj post opustil a v červnu 2018 začal pracovat na NÚKIB. Také jeho odchod část tisku spojovala s tlakem A. Babiše zamezit pokračování vyšetřování kauzy Čapí hnízdo. Samotná GIBS skutečně jedno vyšetřování v tomto směru vedla. Oficiálně šlo o vyšetřování úniku utajovaných skutečností ze spisu Čapí hnízdo. Podle informací části tisku na GIBS toto vyšetřování vedl Michal Turnhöfer a on i jeho spolupracovníci měli hlavnímu vyšetřovateli této kauzy na pražském policejním ředitelství Pavlovi Nevtípilovi a jeho kolegům odebírat otisky prstů. Ale ani vedení GIBSu, ani vedení pražského kraje či Městského státního zastupitelstva tuto informaci nepotvrdilo.

V den, kdy M. Murín ve své funkci skončil, vláda vytvořila odbornou výběrovou komisi (ředitel Vězeňské služby Petr Dohnal, generální ředitel Celní správy Milan Pouliček, šéf hasičů Drahoslav Ryba, ředitel Finančního analytického útvaru Libor Kazda a ředitel Vojenského zpravodajství Jan Beroun), která měla za úkol nového ředitele vybrat. Do prvního kola se ale přihlásila pouze jedna zájemkyně, a to Lenka Haderková, která byla 30. dubna pověřena GIBS dočasně vést. Druhé kolo bylo vyhlášené 8. června. Přihlásilo se do něj 12 zájemců, ze kterých byl za nového ředitele vybrán šéf Okresního státního zastupitelství v Lounech Radim Dragoun. V srpnu jeho nominaci s pozitivním výsledkem projednal sněmovní bezpečnostní výbor, 29. srpna vláda a premiér ho k 1. září do této funkce ustanovil.

Situaci uvnitř GIBS popisuje její vlastní Zpráva o činnosti za rok 2018: „Organizační struktura GIBS v roce 2018 spadající pod náměstka pro trestní řízení byla rozdělena na oddělení, které se zabývalo prověřováním a oddělení, které se zabývalo následným

vyšetřováním. Vyšetřovatelé byli ještě rozděleni do třech oblastí, kde spadali pod koordinátory trestního řízení. Současně však byli všichni pracovníci zařazeni na teritoriálních pracovištích, které řídil vedoucí teritoriálního pracoviště. Rozdělení manažerských funkcí mezi 4 různé vedoucí, kteří byli dislokováni v odlišných místech republiky, v praxi přinášelo časté problémy. Taková systemizace byla velmi neefektivní, a proto byla vedením jmenovaným od 1. 9. 2018 provedena změna kompletní organizační struktury, která byla následně služebním funkcionářem - předsedou vlády ČR schválena s účinností k 1. 1. 2019.

Mezi hlavní úkoly stanovené od 1. 9. 2018 patřila zejména personální optimalizace organizační struktury GIBS, analýza činností a jejich efektivita v trestním řízení a přijetí opatření směřujících ke zrychlení prověřování a snížení počtu rozpracovaných spisů. Na základě shora uvedených cílů v závěru roku 2018 byla nařízením ředitele GIBS č. 39/2018 uskutečněna reorganizace útvaru. Stěžejním bodem změny organizační struktury bylo zrušení dvoukolejnosti řízení činnosti GIBS v rámci trestního řízení. Dosud rozdělené linie prověřování a vyšetřování byly sloučeny do odpovědnosti vždy jen jednoho teritoriálního oddělení. V souvislosti s tímto došlo též k posílení pravomocí vedoucích teritoriálních oddělení. Tato organizační opatření by měla vést mimo jiné i k zefektivnění kontroly, ke zrychlení trestního řízení a tím pádem i ke snížení počtu rozpracovaných trestních spisů.

V průběhu roku 2018 došlo k obměně ředitelů GIBS, přičemž v meziobdobí, kdy docházelo k výběru nového ředitele, byla GIBS řízena pověřenou ředitelkou. Fakticky to znamenalo, že každé čtyři měsíce tohoto roku měla GIBS jiného ředitele, což mělo spolu s vyšším počtem odchodů příslušníků v tomto roce neblahý vliv nejen na samotný chod organizace, ale také na trestní řízení a další činnosti GIBS. V roce 2018 musela GIBS také reagovat na legislativní změny týkající se kybernetické ochrany a ochrany osobních údajů a v této souvislosti byla zřízena funkce pověřence pro ochranu osobních údajů“

GIBS v tomto roce prověřovala podezření z protiprávní jednání osob v celkem 460 případech, což bylo o 91 méně, jako v předcházejícím roce. „Zjistila 482 pachatelů, tedy o 31 více než v roce 2017. K zahájení trestního stíhání došlo ve 135 případech – minus 12 případů, a v pěti případech (- 10) bylo sděleno podezření ve zkráceném přípravném řízení. Trestně stíháno nebo podezření ve zkráceném přípravném řízení bylo sdělené celkem 188 (- 63) fyzických osob, z toho 116 (- 19) příslušníků Policie ČR, 16 (- 14) příslušníků Vězeňské stráže ČR, 4 (- 18) příslušníci Celní správy ČR, 7 (- 6) zaměstnanců Policie ČR, 7 (+ 1) zaměstnanců VS ČR, 1 (+ 1) zaměstnanec CS ČR, 37 (- 8) civilních osob a žádná (- 1) právnická osoba. Ve srovnání s rokem 2017 se jednalo o pokles o 63 trestně stíhaných osob.

Podle místa spáchání trestných činů, stála na prvním místě jasně Praha. Jednalo se i nadále o případy korupce, zneužívání postavení veřejného činitele, úniků informací, dokonce i nepřiměřeného násilí. Co se týče Policie ČR, jednalo se o následující činy: „Příslušníci P ČR byli v roce 2018 trestně stíháni pro 167 (-36) TČ. Nejčastěji se jednalo o TČ zneužití pravomoci úřední osoby, 38 (- 10) případů, dále podvod, pojistný podvod a úvěrový podvod, celkem 30 případů (v roce 2017 to byl nejčastěji neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací - 20 případů). Třetím nejčastějším TČ bylo ublížení na zdraví, 24 (-1) případů. Zaměstnanci P ČR byli v roce 2018 trestně stíháni pro 10 (-9) TČ.“

Koncem roku byla uzavřena dva roky stará aféra, kdy GIBS poněkud rázněji 5. dubna 2015 v osm hodin ráno zatkla v jejich kancelářích tři členy (dva muže a jednu ženu) speciálního policejního týmu Tempus, zabývající se řešením tzv. odložených případů a další dva byli předvedeni jako svědci. Byli posazeni do cel Krajského ředitelství policie, dlouho čekali na výslech bez toho, že by věděli, z čeho jsou obviněni a nakonec po 30 hodinách bez obvinění propuštěni. Oficiálním důvodem mělo být prověřování jejich možného nezákonného postupu při vyšetřování vraždy šéfa pražského podsvětí Antonín Běly 14. dubna 2016. Krátce před promlčením tohoto případu byli na jaře roku 2016 zatčeni dva bývalí příslušníci Útvaru rychlého nasazení (URNa) Pavel Šrytr a Ján Kaco.

Zadržení příslušníci týmu Tempus to brali jako pokus o zastrašení a stěžovali si u Vrchního státního zastupitelství v Praze, které zjistilo pochybení jak na straně GIBS, kde za případ odpovídal Martin Beneš, tak na straně dozorové žalobkyně z městského zastupitelství v Praze Martiny Adámkové. Pavel Šrytr totiž na policisty podal trestní oznámení, ve kterém uvedl, že nabádali ke křivé výpovědi některé svědky či jim vyhrožovali. GIBS se ho pod dozorem M. Adámkové rozhodl prověřit. Bylo zajímavé, že ani jeden ze tří zadržených nepatřil ke špičkám týmu Tempus, které se kauzou Běla a poté i Mrázek přímo zabývali, a zadržený nebyl ani tehdejší šéf týmu Tempus Martin Baláž.

Prošetřování prokázalo nestandardní jednání M. Beneše i v jiných kauzách. Takže po dohodě nakonec z GIBS odešel na vlastní žádost, podobně jako jeho nadřízená, která ho prý v jeho činnosti kryla. Oba obviněni byli nakonec v roce 2017 soudem zproštěni obžaloby.

Podobně jako u NCOZ, i v GIBS se objevoval názor, aby se tento útvar věnoval těm nejzávažnějším a pro společnost nejnebezpečnějším případům.

Také činnost tohoto útvaru byla ve Výroční zprávě Nejvyššího státního zastupitelství za rok 2018 hodnocena jako zlepšující se: „Pokud jde o poznatky z činnosti policejního orgánu Generální inspekce bezpečnostních sborů v rámci přípravného řízení, je možno dovozovat zlepšenou kvalitu obsahu vydávaných záznamů o zahájení úkonů trestního řízení,

včetně určení státního zastupitelství, jemuž má být uvedený záznam z důvodu věcné příslušnosti doručován. Lze tedy konstatovat, že pokud se v minulosti vyskytovaly nedostatky v činnosti některých útvarů či příslušníků Generální inspekce bezpečnostních sborů, které vedly k nutnosti vykonávat dozor nad zachováváním zákonnosti se zvýšenou intenzitou a jednak ke korigování vadných postupů příslušníků tohoto policejního orgánu, jakož i k rušení některých záznamů o zahájení úkonů trestního řízení, přičemž tyto nedostatky byly projednávány průběžně jak s minulým, tak s nynějším, novým vedením Generální inspekce, pak nastalo postupné zlepšování tohoto stavu.“

Jedním z nejzávažnějších problémů, s kterým se Policie ČR, a především cizinecká policie celý rok potýkala, byla nelegální migrace. Její činnost byla pevnou součástí celkových opatření vlády ČR v boji proti tomuto fenoménu. Od roku 2015, kdy tyto problémy vznikly, do března 2018 vláda na boj s nelegální migrací vynaložila půl miliardy korun. Značná část této sumy směřovala do států, odkud migranti do Evropy přicházeli. Cílem bylo vytvořit lepší podmínky k životu pro migranty ve svých rodných státech, aby neměli důvod do Evropy migrovat, nebo napomoci vybudování důstojných podmínek pro život v uprchlických táborech. Na tento účel vláda v tomto roce vyčlenila dalších 75 miliónů z celkové částky 150 miliónů, stanovených dodatečně na splnění tohoto úkolu. Nejhorší situace byla v Sýrii, Iráku a Afganistanu, ale i střední a severní Africe. Další suma šla na pokrytí nebo přehrazení hlavních převaděčských tepen.

Na konci července A. Babiš v rozhovoru v ČT1 uvedl, že Evropa musí zintenzivnit boj proti pašerákům lidí, vytvořit neprostupnou námořní hranici a poskytovat pomoc zdrojovým zemím migrace. Podle něj ČR od roku 2015 dokonce investovala do těchto zemí 2 miliardy korun a na ochranu jižní hranice Evropy vyslala 1.500 policistů.

Česká republika se současně snažila zlepšit i systém ochrany svých vlastních hranic. Bylo uskutečněných několik cvičení cizinecké policie na hranicích.

Ve dnech 23., 24. 31. května a 1. června 2018 proběhlo v rámci územní působnosti KŘP Plzeňského kraje součinnostní cvičení ODPOČÍVKA. Bylo zaměřeno na nácvik činností při odhalování tranzitní nelegální migrace do Spolkové republiky Německo a odhalování nelegálního pobytu cizinců, s tím souvisejícího protiprávního jednání spočívajícího v porušování zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, zákona 40/2009 Sb., trestního zákoníku, a pátrání po hledaných osobách a věcech. Cvičení bylo organizováno formou schengenského vnitrostátního pátrání (vytvořeny 2 modelové situace).

Ve dnech 14. až 16. září 2018 byla odborem cizinecké policie KŘP Karlovarského kraje realizována policejní akce MIGRACE, a to v blízkosti státní hranice se SRN v

lokalitách Pomezí a Svatý Kříž. Akce byla realizována formou schengenského vnitrostátního pátrání se zaměřením na problematiku odhalování nelegální migrace, kontrolu dodržování pobytového režimu cizinců na území ČR, kontrolu pravosti a platnosti předkládaných dokladů, pátrání po hledaných osobách a věcech a na další činnosti související s aktuální migrační situací v Evropě. Dne 26. září 2018 proběhlo cvičení Schopnost znovuzavedení, jehož cílem bylo prověřit činnost PČR při znovuzavedení kontrol na státních hranicích.

Nacvičovalo se rovněž obsazení česko-slovenské hranice a zavedení kontroly pohybu na nich. Byla totiž obava, že v případě, kdy by Rakousko uzavřelo neprodyšně svou hranici s Maďarskem, vznikla by kolem Maďarska nová migrační trasa, směřující přes Bulharsko, Rumunsko, Ukrajinu, Slovensko a Česko do západní Evropy. Již počátkem července byla Policie ČR v součinnosti s Armádou ČR a Celní správou připravena a schopna v takovémto případě slovensko-českou hranici uzavřít. Ve stejném čase se bavorská vláda dohodla s vládou SRN o společné ochraně hranice s Českem. Bavorsko poté otevřelo v Pasově centrálu vlastní pohraniční policie, které měla do roku 2023 zdvojnásobit počet 500 příslušníků zásahových jednotek, hlídajících naši hranici. Další opatření se zatím nepřijímaly.

Jiná hrozba přicházela z Maďarska, kde se ve velkém do vydávání falešných pasů zapojila místní mafie, takže migranty vybavovala pasy, které jim bezproblémově umožnily vstup do celého schengenského prostoru. Opět se tak objevila nutnost postavit kontrolu dokladů na mnohem vyšší úroveň jako dosud. Z tohoto důvodu byla 1. července zahájena realizace projektu „Národního centra pro kontrolu dokladů“ financovaného z Fondu pro vnitřní bezpečnost Evropské unie.

Ale tímto problém nelegální migrace vyřešený nebyl. Česká republika se vrátila do situace, kdy byly pro migranty především zemí cílovou. Do naší republiky opět čím dále, tím více směřovali občané nástupnických států SSSR. Lákala je příbuznost jazyků, stejně tak blízkost západních zemí. Tento vývoj byl v letech 2014-2015, kdy vrcholila první přistěhovalecká krize, pouze přerušovaný, ne však likvidovaný. Po jejím odeznění se mnoho vrátilo do svých původních kolejí. Cizinecká policie musela na vývoj reagovat ve dvou rovinách: zamezovat ilegální tranzit migrantů přes naše území a současně odhalovat jejich nelegální pobyt uvnitř republiky. Mnozí ilegální migranti pracovali na černo, daně neodváděli, nemocenské a ani sociální pojištění si neplatili, a navíc je jejich zaměstnavatelé, ale i jejich „agenti“, doslova odírali. S takovýto nekontrolovatelným a zločinným zdrojem jejich příjmů nemohla ČR souhlasit.

Tomuto odpovídaly i výsledky práce cizinecké policie. V roce 2017 bylo zjištěno celkem 4.738 osob při nelegální migraci na území ČR. Z tohoto celkového počtu bylo 4.488 osob (tj. 94,7 %) odhaleno při jejich nelegálním pobytu, ale pouze 250 (tj. 5,3 %) z nich při pokusech o nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici ČR. Nejvíce osob bez povolení k jakémukoli legálnímu pobytu bylo odhaleno na území Prahy, Ústeckého kraje a Jihomoravského kraje. Z hlediska státní příslušnosti mezi nimi převládali občané ze třetích zemí (4.359 osob, tj. 97,1 %). Pod termínem „třetí země“ se však chápal zbytek světa mimo EU, takže mohlo jít třeba o Australany, nebo Američany. Občanů EU, kteří ale fakticky takovéto povolení nepotřebovali, na rozdíl od pracovního povolení, byl nepatrný zlomek. Nejvíce bylo u nás občanů Ukrajiny (1.510 osob, tj. 33,6 %), až po nich Ruska (312 osob) a Vietnamu (291 osob). Občané Afghánistánu a Sýrie byli zjišťováni při tranzitní nelegální migraci pouze v nízkých počtech.

Policie se v této oblasti orientovala na několik základních činností. Předně sama zamezovala vstupu nelegálních migrantů na naše území. V průběhu roku 2018 bylo zajištěno celkem 4.992 osob, což byl pouze o 254 osob (+ 5,4 %) více než v roce předcházejícím. Většina z nich ale nevstoupila na naše území ilegálně, nýbrž pomocí různých druhů víz, ale po vypršení jejich platnosti, zde i nadále - teď již nelegálně, pobývali. Jejich problémem byly padělané pasy a víza, nebo jejich nelegální zaměstnávání. Přímo při tranzitu bylo zadrženo pouze 339 (6,8 %) osob, o 89 více než v roce 2017. Jednalo se ale především o Gruzince, Albánce a Ukrajince. Většina z nich směřovala zejména do SRN. Samotných organizátorů nebo přímých převaděčů mnoho zajištěných nebylo. Zaznamenali jsme jen pět takovýchto případů. Mnohem více bylo falešných sňatků nebo účelových otcovství.

V čase od 9. do 13. dubnu 370 příslušníků cizinecké policie, doplněných o místní policisty a 200 celníků, provedlo razie ve firmách – subdodavatelích automobilového průmyslu. Zaměřili se na odhalení nelegálních zaměstnanců, především šlo o Ukrajince a Moldavany, a jejich zaměstnavatelů. Bylo zkontrolováno 72 objektů a 719 pracujících cizinců. Odhaleno bylo 122 nelegálních pracovníků a 541 nesplnění oznamovací povinnosti různými zaměstnavateli. Rozsah bezpečnostního opatření byl stanoven na minimálně dvě kontrolní součinnosti akce na teritoriu každého příslušného krajského ředitelství policie.

Do boje proti ilegálnímu pašování lidí přes naši hranici začala cizinecká policie stále více využívat nejnovější techniku. Byly objednané další Schengenbusy, vybavené špičkovou technikou na odhalování úkrytů emigrantů, nebo systémy Heartbeat, které i přes stěnu kamionu dovedly zachytit tlukot lidského srdce. V září 2018 za účasti cizinecké a pořádkové policie proběhly v Jihomoravském a Karlovarském kraji součinnosti cvičení, zaměřené na

kontrolu stavu připravenosti pro případ, že by došlo k obnovení uzávěr hranic před migranty. Ukázaly na některé problémy s kvalitním zajištěním tohoto stavu. Vzhledem k tomu získala policie v Karlovarském, Plzeňském, Libereckém, Lihočeském a Jihomoravském kraji pět nových nejmodernějších mobilních termovizí. V rozhovoru s Tomášem Tupým krátce po jeho uvolnění z funkce policejního prezidenta, vyjádřil lítost, že se mu nepovedlo spojit pořádkovou a cizineckou policii do jednoho celku, protože takto to spíše odpovídá povaze jejich služby.

Na konci léta se soukolí policejních činností opět rozeběhlo naplno. Přes léto jim dominovala dopravní policie, která hlídala nejenom začátek, ale i konec prázdnin a organizovala rozsáhlé bezpečnostní akce. Tlak na pořádkovou službu poněkud polevil, přesto ona a dopravní policie pomáhaly i při zajištění průvodu skupiny LGBT, který se konal v rámci festivalu Prague Pride. V sobotu 11. srpna se ho zúčastnilo asi 35 000 lidí. Na rozdíl od všech ostatních průvodů tohoto typu se změnil i v politickou akci, protože jeho někteří účastníci nesli hesla proti M. Zemanovi a T. Okamurovi. I když přímo u sochy Sv. Václava stála asi 50členná skupina odpůrci této akce, ke konfliktu nedošlo. Potvrdila to i pražské policie ve svém hlášení.

V úterý 18. září opět zasedla Bezpečnostní rada státu a opět se podrobně zabývala problémy krizového řízení státu. Projednala Zprávu o stavu ochrany obyvatelstva v ČR 2018; schválila materiály Plán cvičení orgánů krizového řízení – upřesnění na léta 2019-2021; Seznam prvků kritické infrastruktury, jejichž provozovatelem je organizační složka státu; dokument Výchozí údaje ke cvičení orgánů krizového řízení EU Hybrid Exercise MULTILAYER 2018; Souhrnný materiál navrhovaných opatření k odstranění nedostatků zjištěných v průběhu cvičení orgánů krizového řízení NATO CMX 2017 v ČR. Druhým balíkem byla problematika kybernetické bezpečnosti. V této souvislosti se zabývala otázkou nedostatku finančních prostředků na realizaci a implementaci technických opatření na zajištění kybernetické bezpečnosti vybraných subjektů státní správy vyplývající především z nové vyhlášky č. 82/2018 Sb. ze dne 21. května 2018, o bezpečnostních opatřeních, kybernetických bezpečnostních incidentech, reaktivních opatřeních, náležitostech podání v oblasti kybernetické bezpečnosti a likvidaci dat. Schválila Informaci o plnění úkolů vyplývajících z Koncepce rozvoje schopností PČR vyšetřovat kybernetickou kriminalitu a vzala na vědomí 6. aktualizaci Na schůzi byla předložena Informace o přijatých úpravách Národního bezpečnostního programu ochrany civilního letectví ČR před protiprávními činy.

Na podzim roku 2018 se pozornost policistů opět obrátila k jejich platům. Vzhledem k probíhajícím jednáním kolem zvýšení platů ve veřejné sféře, které pokračovaly i v září a

říjnu, se vláda zamýšlela i nad zvýšením tabulkových míst (SSM) pro Policii ČR. V rámci jejího zasedání 17. října vláda schválila nových tisíc tabulkových míst. Základní službě (prvosledové hlídky, policisté podílející se na ochraně vnější hranice či na boji s nelegální migrací ve vnitrozemí) bylo určeno 628 SSM. Specializované policejní útvary měly dostat navíc 152 SSM pro boj s kyberkriminalitou, terorismem, extremismem nebo finanční kriminalitou. Zbytek směřoval do krajů a centrály.

V úterý 10. října vláda podpořila návrh skupiny poslanců Zdeňka Ondráčka, Jana Richtera, Jana Birkeho a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění zákona č. 173/2018 Sb., a zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů. Novela směřovala k obnovení možnosti, aby policisté při výkonu služby nemuseli na místě nějakého přestupku ukládat pouze napomenutí nebo pokuty, ale v případech méně závažných přestupků mohli použít pouhou domluvu. Návrh Poslanecká sněmovna projednala a schválila 23. října usnesením č. 357, následující den poslala do Senátu, který ho svým usnesením č. 342/2 8. listopadu schválil a prezident 5. prosince podepsal. Do sbírky zákonů byl zapsaný pod číslem 286/2018 Sb, jako zákon, kterým se mění zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich... Platnost získal 13. prosince a účinnosti nabyl k 1. lednu 2019.

Od října do konce roku pořádkovou policii čekaly dost krušné časy. Ve dnech 5. – 6. října se konalo první kolo senátních voleb, ve dnech 12. a 13. října druhé kolo. Policie kolem všech volebních místností posílila hlídkovou službu a dohlížela nejen na veřejný pořádek, ale i klidný průběh voleb. Ve čtvrtek 18. října musela zasahovat při mítinku Dělnické strany sociální spravedlnosti (DSSS) v Dubí na Teplicku, který měl být odpovědí na incident na koupališti v Dubí 7. srpna, kdy skupina pěti Romů napadla mladíka, který se zastal ženy, napadené skupinkou Romek. Také zde na pořádek dohlížela pořádková policie a antikonfliktní tým. Kvůli potyčkám, útokům a nošení fašistických symbolů bylo zadrženo celkově šest osob.

V průběhu roka se aktivně pracovalo i na textu Dohody o součinnosti mezi Policií ČR a Vojenskou policií. Práce vyvrcholila 23. října, kdy v budově Policejního prezidia policejní prezident Tomáš Tuhý a náčelník Vojenské policie Pavel Kříž stvrdili její platnost svými podpisy. Důvod podpisu byl prostý: v souvislosti s legislativními změnami účinnými od 1. července 2016 získala Vojenská policie nové kompetence při vykonávání policejní ochrany Armády ČR a celého resortu Ministerstva obrany. Ale na zajištění všech nebyla plně vybavena, takže musela spolupracovat se specializovanými útvary Policie ČR a jejími

ostatními službami na všech organizačních úrovních. Na druhé straně Policie ČR využívala zařízení Armády ČR pro výcvik svých specialistů. Řešila to dosavadní dohoda mezi Policií ČR a Armádou ČR, ale ta byla napsána dost obecně, takže musela být doplňována řadou prováděcích protokolů a dílčích dohod, které řešily jednotlivé druhy spolupráce. Na jejich základě probíhala v oblasti dopravní, pořádkové, pyrotechnické a ochranné služby, kynologie a v oblasti kriminální služby. S armádními útvary spolupracovala i Letecká služba Policie ČR nebo ÚRN.

Bylo tedy zapotřebí této spolupráci dát potřebnou komplexní a ucelenou úpravu. Text nové dohody řešil sedmáct oblastí klíčových právě pro funkční spolupráci. Dotýkal se všech společných činností Policie ČR a Vojenské policie: od trestního řízení, pátrání po osobách a věcech, kriminalistické a znalecké činnosti, přes pyrotechnickou, pořádkovou a dopravní službu, operační řízení, až po zajišťování bezpečnosti chráněných osob a objektů, vzdělávání a výměnu informací.

„Díky své komplexnosti a propracovanosti je Dohoda o součinnosti s Vojenskou policií svým způsobem unikátní,“ řekl po jejím podepsání T. Tuhý. „Jsem přesvědčený, že její profesionální pojetí s jasným vymezením práv a povinností přispěje k efektivní a kvalitní spolupráci mezi oběma složkami. Jsem proto rád, že Policie ČR v současné době pracuje na obdobných součinnostních úpravách i s dalšími subjekty. Děkuji všem, kteří se podíleli na realizaci této dohody, a věřím, že ji brzy ocení i kolegové v praxi.“

Největší zkouškou Policie ČR, včetně Krajského ředitelství policie hl. města Prahy a pořádkové služby se stalo zajištění oslav 100. výročí vzniku ČSR, a to opět především v Praze, kde se oslavy koncentrovaly. Na tuto činnost se připravovala celý rok ve spolupráci s Armádou ČR, Hasičským záchranným sborem, Záchranou službou hl. m. Prahou, Magistrátem hl. m. Prahy, Městskou policií, a dalšími subjekty. Význam veškeré činnosti všech těchto složek podtrhovala skutečnost, že první akce oslav začínaly již v pátek 26. října, i když jejich jádro připadalo na sobotu 27. a neděli 28. října.

Po zvážení všech aspektů, zejména rozsahu a významu této akce na straně jedné a personálně-kapacitních možností Policie ČR na straně druhé, bylo rozhodnuto, že policie nasadí o 500 policistů navíc, takže celkově na vše bude dohlížet dva tisíce policistů, přičemž část z nich budou příslušníci SPJ. „Stále platí první stupeň ohrožení terorismem,“ uvedl k této záležitosti policejní ředitel Tomáš Tuhý na tiskové konferenci 16. října. „Policisté budou v ulicích s dlouhými zbraněmi, vybaveni balistickou ochranou. Aktivované budou zásahové jednotky a Útvar rychlého nasazení.“ Vyčleněný útvar Policie ČR měl rovněž

pochodovat v rámci slavnostní vojenské přehlídky 28. října od 14,00 hod. a policejní nováčky 27. října skládat slavnostní slib věrnosti na Hradčanském náměstí. Celkově ale po celém území ČR šlo o stovky a stovky větších nebo menších akcí a na mnohé z nich musela policie dohlížet.

V Praze bylo rozhodnuto, že se hlavní policejní síly zaměří na Staroměstské a Václavské náměstí, Náměstí Republiky, Vítězné náměstí, prostředky MHD a v mnohé další lokality, kde bude předpoklad vysoké koncentrace osob, což je živnou půdou nejenom pro teroristy, ale i kapesní zloděje. S ohledem na množství zajišťovaných akcí měli být pražští policisté posíleni i kolegy z ostatních krajských ředitelství policie, celorepublikových útvarů a služeb. Do terénu musili i kriminalisté - specialisté na potírání běžné pouliční kriminality. Policie navíc doporučila občanům, aby svému majetku věnovali zvýšenou pozornost a svým chováním a jednáním se zbytečně nevystavovali bezpečnostním rizikům. Významné místo v těchto plánech měla i dopravní policie, která tyto akce musela zajistit po dopravní stránce, ale současně v době jejich konání i bezpečný provoz v ostatních ulicích města. Spolu s tím ještě před konáním samotných oslav Policie připomněla, že „z bezpečnostních důvodů nebude v souvislosti se slavnostní přehlídkou v neděli 28. října 2018 tolerováno použití dronů, jelikož dotčená lokalita byla označena za bezletovou zónu viz. přiložená mapa. Bližší informace k bezletové zóně naleznete zde. Porušení zákona č. 49/1997Sb., o civilním letectví budou policisté dokumentovat a oznamovat Úřadu pro civilní letectví.“

Stahování policistů z krajů bylo o to komplikovanější, že oslavy sice vrcholily v Praze, ale mnoho dalších akcí, které policie musela rovněž ohlídat, se konaly ve všech krajských městech, ale i řadě okresních, nebo až na úrovni vesnic. Tato situace vytvářela stav, že na ochranu oslav byl přidělaný každý, kdo mohl sloužit. Vždyť např. pouze v Brně se uskutečnilo šest velkých akcí.

V Praze oslavy 100. výročí vzniku Československa neoficiálně začaly v sobotu dopoledne slavnostní vojenskou přísahou na Hradčanském náměstí na Pražském hradě. Na náměstí nepochodovalo 900 vojáků, 240 policistů a 120 hasičů. Od 12,30 hod. se konal sokolský Pochod pro republiku, v 16,00 hod. byla po 42 měsících oprav slavnostním aktem otevřena budova Národního muzea, a o 20,00 hod. byl na tuto budovu promítán videomapping, V neděli 28. října byla v 10,00 hod. na Bachmačském náměstí odhalena socha T. G. Masaryka, v 10,30 hod. se na Národním památníku na Vítkově uskutečnil pietní akt ke 100. výročí vzniku republiky, od 14,00 hod. do 15.00 hod. na pražské Evropské třídě proběhla vojenská přehlídka (v té době největší

ve střední Evropě), ve stejné době probíhal koncert na Staroměstském náměstí, od 19,18 hod. začal velkolepý ohňostroj mezi Čechovým a Štefánikovým mostem a v horní části Václavského náměstí se začala další akce hnutí Milión chviliek pro demokracii. Vše vrcholilo o 20,00 hod. slavnostním ceremoniálem udílení státních vyznamenání.

Je to pouze výpočet těch nejvýznamnějších akcí a každému je jasné, že v průběhu každé z nich mohlo dojít k těžkostem a komplikacím, a to i přes špatné počasí, které tomuto víkendů vládlo. Celého opatření se nakonec zúčastnilo několik stovek policistů dopravní, pořádkové služby, služby kriminální policie a vyšetřování, ale i policisté z celorepublikových útvarů, jako je Ochranná služba, Útvaru pro ochranu prezidenta ČR, letecká služba, pyrotechnická služba a další. Vždyť Prahu v rámci oslav navštívil francouzský prezident Emmanuel Macron, německá kancléřka Angela Merkelová, slovenský prezident Andrej Kiska, slovenský premiér Peter Pellegrini a ministr obrany USA James N. Mattis. O všechny bylo nutné se adekvátně postarat a jejich pobyt v Praze i pohlídat.

Policie ČR se sama o sobě, kromě stovek svých příslušníků v ulicích, prezentovala na třech velkých společných akcích.

Od 8,00 hod. pátku 26. října až do nedělního podvečera 28. října byla v Praze na Letenské pláni instalována policejní technika od historické až po současnou nejmodernější a policisté se představili také v dynamických ukázkách v rámci komentovaného celodenního programu. Návštěvníci se mohli setkat i s preventisty, kteří měli připravené aktivity především pro ty nejmenší návštěvníky. Zvláštní pozornost byla věnována zájemcům o policejní službu.

Na druhý den - v sobotu 27. října, od 11,00 hod. na Hradčanském náměstí úspěšně proběhla slavnostní přísaha a slib policistů, vojáků a hasičů. Všem přihlíželi členové jejich rodin.

V neděli se policisté představili v průběhu slavností vojenské přehlídky, která začala o 14,00 hod. na Evropské ulici na Praze 6. V čele 130členné čestné jednotky Policie ČR šel velitel s praporečkou, s praporem Policejního prezidia, všech útvarů Policejního prezidia, celorepublikových útvarů a krajských ředitelství. Policisté základní odborné přípravy vytvořili dva oddíly. První představoval pořádkovou policii, druhý kráčel v uniformách dopravní policie. Za nimi defiloval třetí oddíl, který tvořili zástupci všech složek Policie ČR: prvosledové hlídky, pořádkové jednotky, zásahové jednotky. Za ním pochodovali policisté zahraničních kontingentů, konkrétně z mise Irák. Po těchto jednotkách šli služební

kynologové se služebními psy. Celek Policie ČR uzavírali jezdci na koních a 24 ks nejmodernější techniky v barvách Policie ČR.

Krátce po těchto oslavách byla konečně veřejně vyplněna tajenka osudu policejního prezidenta. Ještě v době oslav pronikla do tisku správa o termínu, kdy Tomáš Tuhý skončí ve funkci a odjede do Bratislavy. Uvádělo se, že se tak stane 31. října. Jeho nástupci se viděli v jeho 1. náměstkovi Martinovi Ondráškovi, pardubickém policejním řediteli Janu Švejdarovi, nebo středočeském policejním řediteli Václavovi Kučerovi.

V pondělí 29. října se vše stalo skutkem. V průběhu setkání T. Tupého s ministrem J Hamáčkem a řediteli Krajských ředitelství policie a speciálních útvarů, T. Tupý oznámil svůj odchod z funkce k 31. říjnu. Ministrovi zároveň podal svou žádost odchod do civilu. Jeho odchod i jmenování do nové funkce schválila vláda. Ve čtvrtek 28. října ho prezident republiky Miloš Zeman povýšil do hodnosti generálporučíka, k 31. říjnu svůj skutečně post opustil a 28. listopadu nastoupil jako velvyslanec ČR v SR. Ministr vnitra Jan Hamáček řízením Policie ČR dočasně pověřil M. Vondráška.

V předvečer oslav výročí 17. listopadu dostala aféra kolem Čapího hnízda nové dimenze. Novinářka Sabina Slonková a Jiří Kubík navštívili Andreje Babiše ml., syna premiéra A. Babiše, ve jeho bytě ve Švýcarsku, tajně s ním natočili rozhovor, ve kterém odmítl tvrzení svého otce, že byl jedním ze spolumajitelů této firmy. Prohlásil, že po zahájení vyšetřování této kauzy jeho otec chtěl, aby se odstěhoval na Krym, kam byl nakonec proti své vůli odvedený. Portál Seznam 12. listopadu všechno zveřejnil a vášně kolem Čapího hnízda se opět naplno rozhořely. A. Babiše k demisi vyzvala opozice, dokonce i Senát ČR a tlačilo se na ČSSD, aby z této koalice odstoupila. A. Babiš zase novináře označil za hyeny, které zneužily psychicky nemocného člověka, protože A. Babiš ml. trpěl schizofrenií, a navíc svého otce, který se rozvedl s jeho matkou, skutečně rád neměl.

KŘP Praha k tomu vydalo své stanovisko: „V tuto chvíli můžeme potvrdit, že vyšetřovatel v rámci probíhajících úkonů trestního řízení v kauze Čapí hnízdo přibral již před několika měsíci soudního znalce, který by měl zhodnotit psychický stav jednoho z obviněných. Tento úkon je s ohledem na aktuální místo pobytu obviněného komplikovaný. Policie ČR nemůže provádět úkony trestního řízení na území cizího státu a v dané věci se švýcarskými kolegy prostřednictvím Interpolu intenzivně komunikovala a komunikuje. Policie ČR ve shora uvedené kauze v současné době po nikom z obviněných nepátrá. Dosud zjištěné informace, nejen k pobytu jednoho z obviněných, byly pro Policii ČR dostatečné k dalším úkonům cestou mezinárodní právní pomoci.

Informacemi uvedenými ve včerejším dílu pořadu Zvláštní vyšetřování v TV Seznam se pražská policie důkladně zabývá a vyhodnocuje jejich relevantnost. Kontaktovat v této souvislosti proto bude samozřejmě i autory reportáže. K celé záležitosti údajného únosu Andreje Babiše ml. je na místě uvést, že policie přijatý podnět tehdy prověřovala, kdy dospěla k závěru, že se v dané věci o podezření z trestného činu nejedná.“

Vše přesto vyvrcholilo dvěma vlnami velkých demonstrací, na které opět dohlížela Policie ČR a zejména její pořádková služby.

Pevní proběhla ve čtvrtek 15. listopadu a největší účast opět zaznamenala Praha. Původně byla demonstrace s názvem „Požadujeme demisi premiéra“ svolána skupinou AUVA na Malostranské náměstí, ale kvůli velkému zájmu se přesunula na Václavské náměstí, kde demonstranti zaplnili vrchní část jeho horní poloviny, a stáli až pod úrovní Opletalovy ulice. Demonstrace proběhla sice bouřlivě, ale pokojně, takže k žádným výtržnostem a potyčkám nedošlo.

Na druhý den v 11,00 hod. se v budově KŘP Praha uskutečnil brífink, na kterém bylo oznámené společné stanovisko Policie ČR a MSZ. Trval jen pět minut a pražský policejní ředitel Jan Ptáček pouze prohlásil: „Předně mi dovoluňte uvést některé z mediálně prezentovaných informací na pravou míru. Není možné spojovat dvě naprosto odlišné věci, a to současné prověřování podnětu o údajném únosu Andreje Babiše ml. do ciziny a vyšetřování kauzy Čapí hnízdo. Andrej Babiš ml. je v těchto případech v odlišném procesním postavení. V kauze Čapí hnízdo je v pozici obviněného, kdežto v druhém zmíněném případě je oznamovatelem, mohl by být i osobou poškozenou.

Pokud jde o podnět zasláný e-mailem na začátku tohoto roku Andrejem Babišem ml. o jeho údajném únosu do ciziny, tak toto oznámení bylo prověřováno kriminalisty prvního policejního obvodu mimo úkony trestního řízení, tudíž bez dozoru státního zástupce. Provedeným prověřováním nebyly zjištěny skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že došlo ke spáchání trestného činu.

Na základě odvysílané reportáže TV Seznam zahájila policie v téže věci úkony trestního řízení pro podezření ze spáchání trestného činu zavlčení a pod dozorem Obvodního státního zastupitelství v Praze 1 intenzivně pracuje na ověření nových informací. Novou informací je pro policii v tuto chvíli i včerejší e-mail zasláný novinářce, v němž Andrej Babiš ml. podle všeho usiluje o kontakt s Policií ČR. Od včerejška se pokoušíme o navázání přímého kontaktu s pisatelem, čímž by mohlo dojít k upřesnění celé řady informací. Podle aktuálních informací je tento kontakt do současné doby zatím bez odezvy.

Součástí vyšetřování je i nadále komunikace se všemi zainteresovanými subjekty a úzká součinnost s Interpolem.

Tolik z mé strany k údajnému únosu Andreje Babiše ml. do zahraničí.

Co se týče vyšetřování kauzy Čapí hnízdo, tato zůstává v rukou vyšetřovatelů krajského ředitelství policie. K posouzení psychického stavu obviněného byl přibrán před několika měsíci soudní znalec, jehož posudek je důležitý pro další průběh trestního řízení. Úkony trestního řízení probíhají pod dozorem Městského státního zastupitelství v Praze, a proto se k ní vyjádří městský státní zástupce Mgr. Martin Erazím.

K celé věci pobytu Andreje Babiše ml. v zahraničí mi jen dovoluji souhrnnou informaci na závěr. Policie ČR po Andreji Babiši ml. nikdy nepátrala, neměla k tomu důvod. Policisté totiž byli v pravidelném kontaktu s jeho advokátem a informace o jeho pobytu v zahraničí průběžně ověřovali. Současně mohu prohlásit, že probíhala a nadále probíhá i vzájemná komunikace a výměna informací mezi kriminalisty prvního policejního obvodu a vyšetřovatelem kauzy Čapí hnízdo."

Ve vyjádření Městského státního zástupce Martina Erazíma stálo: „Městské státní zastupitelství v Praze považuje průběh vyšetřování v tzv. „kauze Čapí hnízdo“ za standardní. Provádění jednotlivých úkonů trestního řízení včetně výslechu jednotlivých osob je věcí taktiky vyšetřování. V případě výslechu Andreje Babiše ml. je postup komplikován jeho pobytem v cizině. K výslechu tedy musí dojít prostřednictvím právní pomoci, kdy samotnému výslechu musí předcházet již zmíněný znalecký posudek. V tomto ohledu policie aktivně komunikuje se švýcarskými kolegy. Rád bych, aby zaznělo, že jak státní zástupce, tak policejní orgán je ve svém postupu vázán zákonem a průběh úkonu nemůže být takový, jak byl předveden v odvysílané reportáži.

Chtěl bych rovněž zdůraznit, že Andrej Babiš ml. je v „kauze Čapí hnízdo“ v postavení obviněného a ve svém výslechu může na svoji obhajobu uvádět cokoliv nebo nemusí vypovídat. Z toho tedy vyplývá, že jeho výslech nelze prozatím předjímat jako klíčový důkaz ve věci.“

Demonstrace 17. listopadu se v Praze konala na Staroměstském náměstí. Demonstranti, v počtu kolem 5.000 lidí, žádali demisi premiéra A. Babiše kvůli kauze Čapí hnízdo. Na improvizovaném pódiu s nápisem „Jedině demisi!“ vystoupili např. Miroslav Kalousek (TOP 09), Marian Jurečka (KDU-ČSL), Václav Hampl (za KDU-ČSL) Jiří Pospíšil (TOP 09) či Miroslava Němcová (ODS). Řada lidí se po jejím skončení přesunula na náměstí Václavské, kde odpoledne začal Koncert pro budoucnost. Až do večerních hodin se na pódiu budou střídali hudebníci a řečníci. Pražský policejní mluvčí Tomáš Hulan na

dotaz týkající se počtu účastníků uvedl, že policie tyto odhady dělat nebude. Policie v ten den pouze jako přestupek řešila vyhození kytic, které A. Babiš a další politici položili na Národní třídě, do koše. Vyhozené květiny z koše policisté vytáhli jako předmět doličný a věc začali prošetřovat, zač si vysloužili kritiku části opozice. J. Hamáček se za policisty postavil.

Kolem tisícovky demonstrantů se sešlo také v Brně, kde došlo k menší strkanici s příznivcem A. Babiše, ale policisté včas zasáhli. V Liberci si 17. listopad připomněly desítky lidí. V Ostravě se manifestace na náměstí Edvarda Beneše účastnilo kolem dvou stovek lidí.

V době krátce před konáním těchto demonstrací, konkrétně 13. listopadu, vláda rozhodla o valorizaci platů ve veřejné sféře s účinností od 1. ledna 2019. Stalo se tak na základě rozhodnutí vlády 31. srpna a dohody mezi hutím ANO, ČSSD a odbory. Na základě toho se měly policistům a hasičům zvýšit tarifní platy o 2 procenta. Celkem by se na všechny platy mělo od 1. ledna vydat 282 miliard korun. Toto zvýšení se skutečností stalo 12. prosince, kdy vláda svým nařízením zvýšila příslušné tarify. V nižších platových třídách šlo o přidání několik stovek měsíčně. V podmínkách, kdy policisté nebo hasiči nasazují život k ochraně životů a majetku, byl tarif každému zvýšený o 2.500 korun. Nejvyšší platy v rámci Policie ČR měli příslušníci GIBS, kde v počátku června tohoto roku dosáhl průměrný plat 61.704,00 Kč

Den předtím – 12. listopadu, bylo na funkci nového policejního ředitele vyhlášeno tzv. nabídkové řízení, do kterého se přihlásili dva kandidáti – ředitel Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje Jaromír Kníže a ředitel Krajského ředitelství policie Pardubického kraje Jan Švejdar. Po skončení zákonné lhůty 22. listopadu začalo výběrové řízení. Ministr Jan Hamáček jmenoval výběrovou komisi ve složení: náměstek ministra vnitra Jiří Nováček, ředitel Hasičského záchranného sboru Drahošlav Ryba, bývalý policejní prezident Jiří Kolář, předseda Nezávislého odborového svazu Policie ČR Milan Štěpánek a státní tajemník ministerstva vnitra Jiří Kaucký.

Komise zasedla ve středu 29. listopadu a ministři vnitra svůj výsledek oznámila příští den. Na základě jejího doporučení ministr ještě v ten samý den oznámil, že novým policejním prezidentem se od 1. prosince stane Jan Švejdar, na jehož jméno se domluvily obě koaliční strany. Vzhledem k tomu se J. Švejdar ještě před skončením výběrového řízení setkal s předsedy obou koaličních stran – J. Hamáčkem a A. Babišem. Nový policejní ředitel oznámil, že jeho prioritou č. 1 bude boj proti drogám, ale chce také zlepšit situaci na českých silnicích, kde byla podle něj situace neúnosná. Na druhý den ráno ho ministr uvedl

do funkce s tím, že od něj očekává novou koncepci rozvoje Policie ČR a nezávislý postup policie při vyšetřování kauz, včetně Čapího hnízda. Současně oznámil, že neočekává žádné personální zemětřesení, i když novému prezidentovi nebude klást překážky, když si dovede tým svých spolupracovníků.

Další pokus o vyslovení nedůvěry vládě A. Babiše, byl rovněž podepřený další demonstrací, organizované spolkem Milión chviliek pro demokracii. Uskutečnila se ve stejný den, tedy 23. listopadu na Staroměstském náměstí v Praze s hesly „Česko není Rusko“, „Chceme Slušnou vládu“ nebo „Babiše do koše“. Sem dorazil průvod, který začal na Hradčanském náměstí. Situaci opět monitorovala pořádková policie, k dispozici byl antikonfliktní tým. Během pochodu do centra byla na chvíli omezena doprava například na Smetanově nábřeží a Národní třídě. Podle pražské policie nebyly během pochodu žádné problémy, kterými by se policisté museli zabývat a vláda pokus o své odstoupení ustála.

Ve středu 5. prosince došlo i na slavnostní chvíli, protože v aule Policejní akademie v Praze oslavoval své 60. narozeniny Kriminologický ústav, přičemž samotné narozeniny připadly na 12. prosince. Nový policejní prezident ocenil jeho práci a odevzdal mu novou zástavu.

Na schůzi Bezpečnostní rady státu, konané 6. prosince 2018 byly opět na programu „policejní“ problematiky. Rada vzala na vědomí Aktualizaci přehledu infrastruktury na státních hranicích ČR využitelné pro účely dočasného znovuzavedení ochrany vnitřních pozemních hranic ČR; Zprávu o extremismu na území ČR v roce 2017; Vyhodnocení plnění Koncepce boje proti extremismu pro rok 2017 a Koncepci boje proti extremismu pro rok 2018. Na vědomí vzala informaci přednesenou 1. místopředsedou vlády a ministrem vnitra k návrhu postupu při řešení strategie zajištění a rozvoje mobilních komunikací bezpečnostních a záchranných složek s výhledem na 10 let a tři Směrnice pro jednotný postup při vzniku mimořádné události podléhající Mezinárodním zdravotnickým předpisům (2005) v souvislosti s výskytem vysoce nakažlivé nemoci, a to na palubě letadla přistávajícího ve vstupním místě pro leteckou dopravu, dále ve zdravotnickém zařízení poskytovatele zdravotních služeb a dále mimo zdravotnické zařízení poskytovatele zdravotních služeb a mimo vstupní místo pro leteckou dopravu. Na schůzi byla předložena Informace o platnosti vyhlášeného I. stupně bezpečnostní ochrany vymezených objektů státní správy

Že obavy z terorismu, extremismu a islamismu nebyl marné, ukázal další z teroristických útoků, namířených na Vánoční trhy. Atentátník tentokrát útočil 11. prosince ve francouzském Štrasburku, zabil dvě osoby, další tři zemřely po několika dnech a 11 lidí, z toho 4 vážně, zranil. Policejní prezidium k tomu vydalo 12. prosince své Vyhlášení, že

situaci sice sleduje, ale ČR teroristický útok akutně nehrozí, takže na 1. stupni ohrožení terorismem, vyhlášeném již v březnu 2016, se nic nezmění:

„V současné chvíli nemáme žádné informace, které by směřovaly k přímému ohrožení našeho státu. V souvislosti s aktuálním děním ve Štrasburku považujeme současně nastavená bezpečnostní opatření za adekvátní. V případě, že se situace změní, jsme připraveni okamžitě reagovat...“

V sobotu 15. prosince Sněmovna schválila dlouho očekávaný, a ještě delší dobu připravovaný zákon o ochraně soukromí, který navazoval na evropské nařízení GDPR (Obecné nařízení o ochraně osobních údajů). Nový zákon měl především zavést přípustné výjimky z evropských pravidel. Maximální sankci za porušení zákona poslanci ponechali na deseti milionech korun, horní sazbu pokut pro malé obce poslanci omezili na 15 tisíc korun. Spolu s tím upravili výjimky z pravidel pro média nebo vědecké, výzkumné a statistické účely. Odmítli naopak snížit pod 15 let navrhovanou věkovou hranici, po jejímž dosažení by děti mohly samy naplno využívat sociální sítě. Na podnět Jakuba Michálka (ČPS) souhlasili s tím, aby se Úřad pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) stal odvolacím správním orgánem pro případy, kdy úřady nevyhoví žádostem podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Následně byl odeslán do Senátu, který ho ale poslal zpět i s několika připomínkami, takže definitivně byl, jako zákon č. 110/2019 Sb., přijatý až příštího roku a nahradil dosavadní zákon o ochraně osobních údajů

V pondělí 17. prosince ale přišlo jiné varování. Vydal ho Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB), který v něm označil softwar i hardwar čínské společnosti Huawei Technologies Co, Ltd. A ZTE Corporation za bezpečnostní hrozbu. „Technické a programové prostředky uvedených společností jsou dodávány do informačních a komunikačních systémů, které mají či mohou mít z hlediska bezpečnosti státu strategický význam. Narušení bezpečnosti informací, tedy narušení dostupnosti, integrity nebo důvěrnosti informací v takovýchto informačních a komunikačních systémech může mít zásadní dopad na bezpečnost České republiky a její zájmy,“ stále v něm. Proti prohlášení prudce reagoval M. Zeman, který ho navíc spojil s BIS, naopak A. Babiš se rozhodl varování NÚKIB podpořit a nařídil u Úřadu vlády všechny mobily této značky odstranit. V pátek 21. prosince zasedla k této otázce Bezpečnostní rada státu, která rozhodla trochu jinak. V jejím usnesení stálo:

„1. a) varování Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost (dále jen NÚKIB) se **týká pouze systémů zařazených do kritické informační infrastruktury**

nebo významných informačních systémů a v žádném případě se **netýká běžných uživatelů** a koncových zařízení;

b) při zadávání veřejných zakázek, které se týkají informačních systémů zařazených do kritické informační infrastruktury nebo významných informačních systémů, je v zájmu národní bezpečnosti vždy **třeba dbát o zachování kybernetické bezpečnosti**.

Po skončení jejího zasedání A. Babiš prohlásil: „Jelikož NÚKIB svoje varování zpočátku nedostatečně vysvětlil a konkretizoval, bylo rozhodnutí o stahování mobilních telefonů Huawei ve veřejné správě unáhlené. Po vysvětlení ze strany NÚKIB je jasné, že jeho varování se týká pouze systémů zařazených do kritické informační infrastruktury nebo významných informačních systémů, kterých je několik desítek. Koncoví uživatelé ani jejich koncová zařízení, např. mobilní telefony, tablety nebo modemy, nejsou a nebyli nijak ohroženi. NÚKIB je při vydání varování zcela nezávislý na vládě. Vláda, BRS ani předseda vlády nemohou NÚKIBu nařídít stažení nebo přepracování takového varování.“

Policie České republiky od 1. prosince v souvislosti s adventem navýšila bezpečnostní opatření, která jsou vždy v jednotlivých teritoriích přizpůsobena a plánována podle konkrétní situace a ohlášených akcí. Policisté ve zvýšené míře dohlížejí na místa s větší koncentrací lidí, jako jsou vánoční trhy, koncerty, rozsvícení vánočních stromů, ale i na obchodní centra.

O bezpečnostních opatřeních kolem adventu, Vánoc a oslav konci starého roku na tiskové konferenci informoval 29. listopadu ministr vnitra J. Hamáček. Bezpečnostních opatření se měly účastnit stovky policistů denně, přičemž policejní hlídky byly vybavené i dlouhými zbraněmi. Chránit se jako vždy měly zejména tzv. měkké cíle, - obchodní centra, nádraží, letiště, metro, okolí kostelů, chrámů a jiných církevních objektů, veřejné koncerty nebo tržiště. V pondělí 26. listopadu se na Úřadě vlády k tomu vedlo jednání a současně zasedal i výbor pro zpravodajskou činnost. Této porady se účastnili všichni ředitelé českých tajných služeb. Domluvili se na tom, že zatím nemají žádnou informaci o případně hrozícím teroristickém útoku, nebo že by státu hrozilo nějaké riziko. Spolu s tím se ale konaly i rozsáhlé dopravně bezpečnostní akce.

V Praze policisté získali v předvánočním období právo zakázat vstup na některá prostranství, zejména velké náměstí, hojně navštěvované lidmi. Šlo o dočasné právo a musel se brát v úvahu vývoj situace. Do těchto oblastí, včetně Pražského hradu, se umísťovaly betonové zátarasy, vánoční strom na Staroměstském náměstí se měl rozsvěcovat každou hodinu, aby nedošlo v případě, že se rozsvítí jen jednou, k velké a nežádoucí koncentraci návštěvníků, což vždy přitahuje atentátníky. V minulém roce byli na pomoc přizváni

příslušníci Armády ČR. I tento problém řešila výše uvedená Dohoda Vojenské policie a Policie ČR z 23. října.

Rok byl tradičně završený mohutnými silvestrovskými oslavami. Policie v řadě měst uzavřela pro dopravu centra, na kterých se každý rok scházelo nejvíce oslavujících. V Praze kromě tradičních náměstí Václavského a poté i Staroměstského byl chráněný i Karlův most a jeho okolí. Do mnoha ulic kolem nich byl zakázaný vjezd. V ulicích hlídkovaly stovky policistů z pořádkové, cizinecké, dopravní a kriminální služby. V pohotovosti byli i policisté pořádkového oddílu, nebo pyrotechnici s vycvičenými psy. V některých lokalitách hlídkovali i policisté na koních. Kromě udržování veřejného pořádku a zabraňování hádkám šarvátkám a rvačkám se policisté zaměřovali i na kapesní zloděje. V pohotovosti byli hasiči a záchranáři.

Hasiči vyjžděli ke 176 požárům (+ 27 oproti roku 2017, + 113 oproti roku 2016), pyrotechnika připravila několik lidí o prsty a v nemocnici se octli i děti s otravou alkoholu. Nejmohutnější oslavy proběhly opět na Václavském náměstí v Praze, které již několik let označují za „největší výtržnost“ v rámci celé ČR a celého roku.

Při výkonu služebních povinností v tomto roce zemřel pouze jeden příslušník Policie ČR. Podlehl následkům zranění, která utrpěl při nehodě svého služebního motocyklu.

2019

Rok 2019 udržel tempo růstu HDP tak, jak tomu bylo v 2.- 4. kvartály roku minulého. Vývoj HDP se tedy držel na jeho úrovni. V 1. čtvrtletí to byl vzrůst o 2,7 %, ve druhém o 2,6 %, ve třetím 2,4 % a ve čtvrtém 1,8 %, celkově 2,4 %. Ekonomika tudíž ještě stále poměrně dobře fungovala i když se objevovaly i nějaké sociální problémy. Na jedné straně ekonomika meziročně zpomalovala, v druhém půlroku měla nižší dynamiku než v jeho první polovině, stoupaly ceny spotřebního materiálu, začaly poměrně rychle ceny potravin (maso, cukr, ovoce, zelenina) a to do výše kolem 13 %, nájemné zdražilo o 4,8 %, vodné a stočné o 2,6 % a elektřina o 11,5 %. Inflace stoupla cca o 3,0 %, po roku zase začal stoupat státní dluh, polovina Čechů neměla důstojnou mzdu, a ve 3. kvartálu důvěra v ekonomiku klesla na nejnižší úroveň za posledních pět let. Zpomalení poptávky koncem roku již intenzivně cítili dodavatelé autodílů, strojaři a hutníci. Exekuci na důchod v květnu čelilo 90.000 důchodců a postavení důchodců jako celku se zhoršovalo. Počet bezdomovců stoupl na 23.830, z toho 2.600 bylo mladších 18 let. Nejvíce bezdomovců žilo v Praze a v Moravskoslezském kraji, polovina z nich v azylových domech, obecných ubytovnách atd. Druhá půlka byla úplně bez přístřeší.

Na druhé straně se tato důvěra koncem roku obrátila k lepšímu, přibylo spokojených, lidem se líbila kvalita života a trh, bez práce bylo nejméně lidí za posledních 23 let, export měl koncem roku našlápnuto k rekordům... Od listopadu 1989 ke konci roku 2019 vzrostla kupní síla obyvatel Česka o dvě třetiny, Češi více utráceli za auta a elektroniku, což bylo pozitivním jevem, protože spotřeba domácností byla již několik let klíčovým tahounem celé ekonomiky. Růst maloobchodu byl poháněný vzestupem reálných mezd, tedy kupní síly obyvatelstva, která za tento rok vzrostla zhruba o čtyři procenta. Pokles reálných mezd a tím i kupní síly obyvatelstva, by měl neblahé důsledky pro celou naši ekonomiku. S tím se ale nepočítalo. Naopak předpokládalo se poměrně stabilní vývoj i když s nižšími tempy růstu. Inflace pro příští rok se očekávala ve výši 2,6 %, růst hrubého domácího produktu o 2,2 %, což ale bylo méně o 0,3 %, než se původně předpokládalo v létě tohoto roku.

Již říjnové statistiky ukázaly, že z hlediska vývoje kriminality se objevila možnost jejího nepatrného zvýšení. Počty trestných činů k tomuto měsíci dosáhly výše 168 tisíc skutků. Bylo to o 4.517 více než před rokem. Zvýšil se počet vražd nebo vloupání, méně

bylo např. prostých krádeží. Policisté vyšetřili téměř 76.000 skutků, ale jejich objasňenost klesla na 45 %. Závěrečná data, ale byla nakonec sice horší, ale ne až tak tragicky.

Statistiky za rok 2019 nakonec evidovaly 199.221 skutků (+ 6.811), což představuje nárůst o 3,4 %. Představovalo to 143 vražd (+ 27), 13.606 případů násilné trestní činnosti (+ 53), 2.733 případů mravnostní kriminality (+ 73), 22.161 krádeží vloupáním (+ 1.010), 59.850 krádeží prostých (- 412), majetková kriminalita představovala 102.136 případů (+ 3.466), obecná kriminalita dosáhla výše 145.829 (+ 4.240), hospodářská 24.589 (- 1.248), vojenských a protiústavních činů bylo 48 (+ 35).

Vzestup tedy zaznamenala většina všech položek a mimořádně závažné to bylo u vražd, kde smutně vynikl případ vraždy sedmi pacientů a jejich doprovodu ve Fakultní nemocnici v Ostravě 10. prosince, přičemž další dva byli zranění a další dvě potencionální oběti chránili zavraždění vlastními těly. Na druhé straně musíme konstatovat, že mafiánské vraždy u nás v podstatě vymizely. Oproti 90. letům, kdy bylo zaznamenáno i 65 takovýchto vražd ročně, v roce 2019 to byly pouze 4 případy. Oproti těmto letům ubylo o loupežných vražd. Vrahové povětšinou pocházeli z osob, blízkých oběti.

Nejvíce skutků bylo zaznamenáno v opět v Praze 49.863, poté v Moravskoslezském kraji (23.885), Středočeském kraji (20.428) a Jihomoravském kraji (19.757). V Ústeckém kraji, kde byla rovněž dlouhodobě vysoká úroveň kriminality, to bylo 17.099. Naopak nejméně bylo opět ve Zlínském kraji (6.185), lepší to bylo především v Pardubickém (5.636) a Karlovarském kraji (5.735), ale nejlepší v kraji Vysočina (5.538). Kriminality stoupla ve všech krajích, kromě Zlínského a Libereckého. Objasňenost dosáhla 53,2 %. Podobně jako před rokem i v tomto roce největší podíl skutků – 51,3 %, představovaly majetkové trestné činy. Nejčastějším násilným trestným činem bylo úmyslné ublížení na zdraví. Česko i přes to nadále zůstávalo jednou z nejbezpečnějších zemí Evropy. Mimořádně vzrostly škody. Z 18 miliard za minulý rok to stoupl na 24,3 miliardy. Jde do na vrub pojistných a úvěrových podvodů. Úvěrových podvodů nebo pokusů o ně bylo o 23 % procent více, než před rokem s pojistných dokonce o 60 % více.

Žhavým problémem byl další růst kyberkriminality. Policie ČR řešila 8.417 takovýchto skutků. Což byl vzrůst o 1.602 a 23,5 % oproti předešlému roku. Nejvíce bylo kybernetických podvodů (3.800), úvěrových podvodů (821) a mravnostních deliktů (777). Dalším byla internacionalizace kriminality – na naše území pronikaly gangy ze zahraničí, páchaly zde trestní činnost a vzápětí hned zmizely do jiné země, kde svůj lup užily. Ze zahraničí působily např. gangy, které telefonicky pod různými záminkami lákaly velké sumy od našich seniorů podle modelu „Vnuk v nouzi“, kterému se senioři po takovémto telefonátu

snažili co nejrychleji pomoci a pro neexistujícího „vnuka“ odevzdávali desetitisíce korun zcela neznámým osobám. Tyto gangy rovněž své oběti pod různými záminkami vydíraly nebo podváděly. Kromě vydírání starších osob bylo zvláště zavrženíhodné vydírání a podvádění důvěřivých nezletilců.

Již mnoho let se důležitým zdrojem podhoubí, na kterém rostla kriminalita, stávala zadluženost některých sociálních částí obyvatelstva. Pro některé kriminální gangy se dokonce stala zdrojem nemalých příjmů. Lidé se zadlužovali i dokonce v případech, kdy předem věděli, že na zaplacení dluhů finance mít nebudou. Pak tak dlouho vytloukali klín klínem, až se nakonec octli na dlažbě. Poté se stali snadnou kořistí kriminálních skupin, které si na jejich konto půjčovali další a další sumy, odebírali na ně různý spotřební materiál, nebo je nutili k prostituci a stejně tak otrocké práci. V roce 2019 se rizikové zadlužení týkalo 1,58 miliónu dospělých obyvatel ČR. Dalším zdrojem zadlužení se stalo neplacení splátek, poplatků, pokut atd, kdy úroky z prodlení často převyšovaly dlužné částky a dále rostly. Alarmujícím jevem bylo zadlužení sirot, které se o něm dověděly až po dosažení své plnoletosti, dokonce v situaci, kdy musely opustit brány Dětských domovů. V tomto roce se v exekuci nacházelo 863.000 lidí nad 15 let. Aby se zlepšila jejich finanční situace a nestali se zdrojem zisku kriminálních skupin, začalo se v tomto roce na návrh ČSSD uvažovat o dluhové amnestii. Tato myšlenka zpočátku narážela na mnoho problémů, ale po pár letech se nakonec uskutečnila.

Nový policejní prezident Jan Švejdar již od prosince minulého roka pracoval na výběru svých nejbližších spolupracovníků. Jak tehdy prohlásil, v této době osobně jednal se všemi nejvyššími policejními důstojníky – řediteli a veliteli, aby zjistil, do jaké míry se na realizaci nové koncepce shodnou. Podle toho následně přistupoval k realizaci personálních změn. Nebylo jich zas tak mnoho.

Nezačal je on sám. Ke konci ledna skončila ve své funkci bývalá prozatímní ředitelka GIBS Lenka Haderková, která se v září 2018 neuspěla ve výběrovém řízení na post ředitelky řádné.

Ve čtvrtek 24. ledna bývalý slovenský policejní prezident Tibor Gašpar skončil ve funkci poradce ministra vnitra J. Hamáčka, kterou zastával od 18. srpna minulého roku.

S další změnou přišel ministr obrany L. Metnar. Ve středu 13. února odvolal z funkce náčelníka Vojenské policie Pavla Kříže s tím, že pod jeho velením uvnitř tohoto útvaru dochází k neshodám, dokonce až rozkolu, služba je rozvrácena, vyšetřuje kriminální případy, které spadají do kompetence Policie ČR. Šlo např. o miliardovou zakázku na nákup mobilních radarů MADR nebo víceúčelových vrtulníků. Kříž si podle názoru ministra

nedovedl získat autoritu a jeho podřízení na něj podávali trestní oznámení. S tímto rozhodnutím souhlasila dokonce i opozice. Náčelníkem Vojenské policie se 15. února stal Miroslav Murček.

Další změny již spadaly do kompetence policejního prezidenta.

K 1. lednu na základě úspěšného výběrového řízení nastoupila do funkce náměstkyně pro Službu kriminální policie na Krajském ředitelství policie ČR hl. města Prahy Radka Drexlerová, která v ní vydržela jen dva roky. Podle názorů svých oponentů řízení služby nezvládala, řídila ji podle její podřízených poněkud podivným způsobem, v důsledku čehož odešlo do civilu několik její podřízených, mezi nimi 30. listopadu 2019 vedoucí 1. oddělení Josef Mareš. Pár měsíců po něm i jeho nástupce Petr Rašpl, i když on odešel po dosažení důchodového věku. Také v jejím případě se po nástupu do funkce spekulovalo, že je účelové a má zmařit vyšetřování kauzy Čapí hnízdo.

V pátek 1. února bylo oznámené, že z osobních důvodů na funkci ředitele Útvaru pro ochranu prezidenta ČR k 28. únoru rezignoval Zdeněk Šiman. Ve funkci ho nahradil bývalý ředitel speciálního vyšetřovacího týmu Tempus Martin Baláž, který ÚOP od března dočasně vedl, spolu s náměstkem útvaru Radimem Kinclm, jenž ve funkci naradil Vladimíra Macha. Nakonec se Martin Baláž 18. listopadu 2019 stal řádným ředitelem tohoto útvaru a Kincl zůstal jeho náměstkem.

V pondělí 1. dubna náhle zemřel Ivo Schwarz, který v letech 2007–2014 působil ve funkci ředitele ÚZSI.

Ve středu 1. května začali své funkce náměstků ředitele NCOZ pro výkon I. a II. už oficiálně vykonávat Richard Ohnoutka a Zdeněk Novák, kteří byli do té doby výkonem těchto funkcí pouze pověřeni.

Ve středu 8. května prezident republiky Miloš Zeman u příležitosti Dne vítězství jmenoval policejního prezidenta Jana Švejdera do hodnosti brigádního generála. Současně do stejné hodnosti jmenoval ředitele Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje Tomáše Kužela.

Policie ČR měla od tohoto dne v aktivní službě deset generálů. Kromě dvou nově jmenovaných brigádních generálů Jana Švejdera a Tomáše Kužela se jednalo o brigádní generály Martina Vondráška, Jiřího Komorouse, Petra Petříka, Miloše Trojánka, Libora Lochmana, Jakuba Frydrycha, Tomáše Lercha a Václava Kučeru.

Ve čtvrtek 6. června bylo oficiálně oznámené, že k 30. červnu z čela Útvaru policejního vzdělávání a služební přípravy odejde Marek Adam a vedením bude prozatímně pověřený Miroslav Horák.

Stejného dne bylo oznámené, že ke stejnému dni odejde ze zdravotních důvodů ze služebního poměru ředitel Útvaru zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování Vladimír Šibor a tento útvar povede od 1. července dosavadní náměstek ředitele Roman Vojtíšek.

Ve čtvrtek 20. června na tiskové konferenci policejní prezident Jan Švejdar oznámil, že ke 30. červnu po roce ve své funkci končí ředitel Krajského ředitelství policie Jan Ptáček. Současně informoval, že v pondělí 1. července do této funkce nastoupí Tomáš Lerch, dosavadní ředitel služby dopravní policie Policejního prezidia ČR.

Do čela Ředitelství služby dopravní policie byl stejného dne postavený Jaroslav Řehák, který ale svou funkci opustil 31. srpna tohoto roku a od 1. září byl její řízením pověřený Jiří Zlý, jenž se od 1. prosince stal řádným ředitelem.

V pondělí 1. července do funkce ředitele Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, které bylo již sedm měsíců neobsazené, přičemž ředitelství dočasně vedl náměstek ředitele pro SKPV Marcel Daníček, nastoupil Jan Ptáček, bývalý krajský policejní ředitel v Praze.

V pátek 18. října byla na 88. valném shromáždění Interpolu v Santiagu de Chile do funkce viceprezidentky Interpolu při Evropu zvolená Šárka Havránková z Policejního prezidia ČR.

K 1 listopadu naopak ve funkci náměstka ředitele Agentury Evropské unie pro spolupráci v oblasti posuzování práva (Europol) skončil o 8letém funkčním období bývalý policejní prezident Oldřich Martinů. Ve funkci strávil dva volební období, které se již nemohli opět prodloužit.

V pátek 1. listopadu byl do funkce ředitele Krajského ředitelství policie ČR Královéhradeckého kraje uvedený Petr Petřík, dosavadní náměstek policejního prezidenta pro ekonomiku. Jeho předchůdce David Fulka, který do funkce krajského ředitele nastoupil v roce 2016, se ve stejný den stal ředitelem Útvaru policejního vzdělávání a služební přípravy. Toto rozhodnutí byl oznámeno již 26. září. Výkonem funkcí náměstka policejního prezidenta pro ekonomiku byl dočasně pověřený Michal Keřka.

Ve dnech 28. a 29. listopadu se v Benešově konal 12. sjezd Nezávislého odborového svazu Policie ČR, který do svého čela zvolil Tomáše Machoviče, Ve funkci nahradil Milana Štěpánka, který ji vykonával od 1. července 2005.

K 1. prosinci odešel na vlastní žádost ze své funkce ředitel služby pořádkové policie Martin Hrinko a ve funkci ho nahradil náměstek ředitele Krajského ředitelství policie Pardubického kraje Petr Sehnoutka.

V ten samý den byl do čela týmu Tempus postavený Radek Šmejda, který již od března, po odchodu Martina Baláže, tento tým vedl. Tým Tempus aktuálně řešil 14 případů, včetně vraždy mafiánského bosse Františka Mrázka, která se udála 25. ledna 2009 na pražské Lhotce.

Ze služebního poměru k 31. prosinci odešel náměstek ředitele NCOZ Milan Komárek a náměstek ředitele Útvaru rychlého nasazení Vítězslav Kresta. Spolu s M. Komárkem se ke stejnému dni do civilu chystal i ředitel expozitury NCOZ v Ostravě Pavel Nemergut.

V pondělí 16. prosince byl z funkce ředitele Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB) uvolněný Dušan Navrátil, který byl v minulosti od roku 2011 deset let ředitelem Národního bezpečnostního úřadu. Do čela NÚKIB byl až 20. března 2020 postavený Karel Řehka.

Před novým vedením Policie ČR bylo několik problémů, kterých velká část se táhla již několik let.

Tak předně to byl přetrvávající podstav. Plánované počty policistů 44.000 osob nebyly naplněné a k začátku roku bylo neobsazených kolem 2.500 služebních míst. Nejhorší situace vládla v Praze, ale i u cizinecké policii, kde zaskakovali policisté z jiných krajů. Jádro problému se i nadále vidělo v nižší platové konkurenceschopnosti policie, která některé specialisty nedovedla zaplatit, nebo náročnou službu. V roce 2018 se sice povedlo zvýšit platy policistů, ale stále to bylo málo. K 1. lednu 2019 se zvedl zejména jejich nástupní plat z 21.800,00 Kč na 24.200,00 Kč. Po půl roce služby a absolvování kurzů, byl plat policisty zvýšený o 2.000 měsíčně. Vyvažoval to ale náborový příspěvek, který se pohyboval v rozpětí 75.000,00 – 150.000,00 Kč. Problémem při přijímání nových policistů byly ale příliš složité vstupní psychotesty a zejména nesplnění limitů fyzické přípravy. Oba tyto faktory pravidelně vyřazovaly kolem 2/3 uchazečů o službu v policii.

Druhým faktorem byl stav vozového parku Policie ČR, který ukazoval, že 70 % služebních aut s barevným provedením a nápisem Pomáhat a chránit z celkového počtu cca 10.000 (stav v dubnu 2018), byla ve velmi špatném technickém stavu. Poslední velká obměna policejních aut se uskutečnila již v letech 2009 až 2011, kdy jich policie vyměnila zhruba 1.800. Další 477 Octavií nakoupili policisté v roce 2015.

Záměr ze začátku roku 2018: zakoupit 2.500 vozidel Škoda za 2,25 miliardy korun se nenaplnil, protože ho vetoval antimonopolní úřad kvůli diskriminačním podmínkám vyhlášené soutěže. Takže resort i samotná policie, musela za drahé peníze opravovat staré, již technicky nevyhovující auta, aby se udržela jejich akceschopnost.

Třetím problémem byla vybavenost služeben Policie ČR, protože oblast investic byla podfinancována a na modernizaci služeben nebyl dostatek finančních prostředků.

Postup nastal zejména v oblasti vylepšování vozového parku. Bohužel na sklonku roku 2018 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže na stížnosti společnosti Hyundai zrušil tendr na nákup 620 nových vozů Škoda s pohonem 4x4 za zhruba 330 miliónů korun. Vedení resortu se bránilo správní žalobou, ale současně se rozhodlo rozdělit své objednávky do menších tendrů a postupně je prosadit i realizovat. V lednu 2019 vypsalo tendr na první skupinu těchto aut a firmy mohly poslat své návrhy do 12. února. J. Švejdar o tom 10. ledna informoval na zasedání poslaneckého výboru pro bezpečnost. Podle něj bylo okamžitě nutné začít hledat dodavatele na vozidla typu SUV v ceně 400 miliónů korun. Zastaralá auta, o kterých zde mluvil, sice ještě nebyla svému okolí nebezpečná a dalo se v nich jezdit, ale byla významně ojetá. To znamená, že měla najeto 250.000 kilometrů, nebo sloužila déle než šest let. Poměrně dobrá situace byla u dopravní policie, která za poslední období získala řadu speciálně upravených a vybavených aut, ale i barevně vyznačených služebných aut, které využívala v ulicích měst a dědin.

V lednu se lépe vedlo ministerstvu financí, které svůj tendr rozdělilo do osmi menších skupin. Jeden vyhrál značka Hyundai Motor Czech, sedm Škoda Auto a zněla na dodávku 1.370 vozů v ceně 784 miliónů korun. Dodávka se měla natáhnout do dvou let.

V březnu bylo na dálnici D11 nasazeno skutečně rychlé auto Audi A8, které bylo schopno úspěšně pronásledovat zloděje rychlých aut, převážených Královéhradeckem zloději z Německa do Polska. Dosahovalo rychlost 250 km/hod, motor měl objem 4,2 l, bylo vybavené zařízením na čtení registračních značek, napojené na centrální registr kradených aut, k dispozici byly zastavovací pásy, přístroj AED pro případnou první pomoc a GPS lokátor.

Ve čtvrtek 30. května 2019 ředitel Služby dopravní policie Tomáš Lerch převzal v showroomu Renocar v Brně čtyřicet kusů motocyklů značky BMW. Jednalo se o druhou část plnění v rámci veřejné zakázky na nákup celkem 55 kusů motocyklů, která je finančně pokryta z Fondu zábrany škod České kanceláře pojistitelů. Motocykly měly být využívány dopravními policisty ve všech krajských ředitelstvích. Čtyřicet kusů motocyklů BMW R 1250RT bylo směřováno primárně na dálniční oddělení a oddělení silničního dohledu jednotlivých Krajských ředitelství police. Motocykly měly přizpůsobené ovládání výstražného a rozhlasové zařízení, včetně nápisové cedule tak, aby je mohl policista za jízdy bezpečně ovládat. Tento typ motocyklů byl využíván i ostatními policejními sbory v rámci Evropy. Cena jednoho činila přibližně 550 tisíc korun.

Ve čtvrtek 9. června ministerstvo vnitra svůj tendr rovněž rozdělilo do dvou částí. V první poptávalo dodavatele 500 aut, která měla sloužit hlídkám pořádkové policie. Předpokládaná hodnota zakázky byla 619,83 milionu korun bez DPH, s daní pak 750 milionů korun. V druhá předpokládala dodávku 300 aut pro dopravní policii za 371,9 milionu korun bez DPH, s daní se cena vyhoupla na 450 milionů korun. Zájemci se v obou případech mohly hlásit do 8. července.

Výsledky soutěže byly oznámené 9. září po zasedání vlády ČR. Jako jediná se do soutěže přihlásila Škoda Auto, takže nebylo co řešit. V rámci této dohody by Policie mohla dostat až 3.000 nových vozidel. V pátek 6. září byla se Škodou Auto podepsaná první dohoda v ceně 950 milionů korun a šlo o 865 aut Škoda Octavia Combi. Z tohoto počtu bylo 249 vozidel prvního sledu, 229 pro silniční dohled dopravní policie a 387 pro základní dohled pořádkové policie.

Vozidla určená pro pořádkovou policii, měla být primárně využívána na obvodních a místních oddělení. Vozidla určená pro dopravní policii měla mít upravený úložný prostor, který by sloužil pro umístění např. laserového měřiče rychlosti, platebního terminálu, defibrilátoru, zastavovacích pásů apod. Dále měla být vybavena pracovní deskou, která může sloužit policistům pro případnou administrativu. Vozidla pro tzv. prvosledové hlídky měla být vybavena policejním rámem, schránkou pro bezpečné uložení dlouhých zbraní (samopalů) a prostor pro další speciální vybavení (medik trauma bag, balistické vybavení, zastavovací pás, a pod.). Ministerstvo vnitra podle rámcové smlouvy hodlalo nakoupit dalších 300 mikrobuseů a současně vypsát tendry na dodávku dalších aut. Celkem 500 civilních vozů hodlala získat pomocí operativního leasingu ve spolupráci s firmou ŠkoFin.

J. Švendar při této příležitosti oznámil, že rámcovými dohodami byly uzavřeny další veřejné zakázky. Například pro služební kynology bylo nakoupeno 40 kusů vozidel Ford Ranger. Pořádková policie v blízké době obdržet 50 kusů VW transporter T6 a dopravním policistům bude dodáno 32 kusů mikrobuseů VW T6. Dopravní policisté dále získali dalších 40 kusů motocyklů BMW R1250 v policejním provedení. Na krajská ředitelství mělo být rozděleno 79 kusů nákladních skříňových automobilů do 3,5 t, 130 kusů elektromobilů zn. Hyundai Ioniq a 270 kusů mikrobuseů. Útvar rychlého nasazení obdržel balisticky upravené speciální vozidlo T-Kat 4x4. Pyrotechnické službě byly zajištěny 2 kusy nákladních skříňových vozidel do 5,2 t a 1 kus do 3,5t. Do vozového parku mělo přibýt 45 kusů VW Crafter, které budou sloužit k eskortám osob.

V následujících letech měl být pro Policii ČR navýšen rozpočet o 500 milionů korun, zároveň již v minulém období byl trvalým vlivem navýšen o 57 milionů korun. V souvislosti

s UV č. 745/2017 (znovuzavedení ochrany vnitřních hranic) bylo rozpočtově zajištěno pořízení služebních dopravních prostředků, a to ve výši přibližně 80 milionů korun.

Na zasedání vlády 10. května byla předložená informace o zadávání nadlimitní veřejné zakázky s názvem „Služební dopravní prostředky pro specializovaná pracoviště PČR“. Jednalo se o předpokládaný nákup 200 osobních aut v ceně 107,5 miliónů korun, určených pro specializované policejní útvary pro sledování osob. Argumentovalo se zastaralostí současného vozového parku, který je již za svou životností. V pátek 6. září, ještě před zasedáním vlády ministr vnitra Jan Hamáček informoval novináře, že se rozebíhá další výběrové řízení na nákup 4.000 aut v ceně 2 miliard korun, Toto řízení bylo ale ještě jen v počátečním stadiu.

Mnohé z tohoto úkolu se v roce 2019 povedlo splnit a Policie, zejména v druhém pololetí, dostala 2.000 nových aut. Tak např. 22. listopadu převzali policisté z Prahy, Středočeského, Zlínského kraje a Vysočiny prvních 80 nových aut Škoda Octavia Combi z celkového množství 865 vozidel za 603 miliónu korun. Do konce roku měly další útvary dostat do 31. prosince a zbytek v prvních měsících roku 2020.

Auta měla kompletní policejní výbavu – dlouhé zbraně, zastavovací pásy, páčidla, platební terminál nebo štíty. Dokonce i defibrilátor na první pomoc. V následujících letech jej skutečně v několika případech policisté použili, a i tímto napomohli v záchraně lidských životů. Dělo se tak zejména v Praze. Kromě výše uvedeného bylo ve výbavě i lano na záchranu tonoucích, balistické přilby nebo kufřík s alkohol testem.

Situace kolem vozového parku Policie ČR se v roce 2019 tak výrazně zlepšila, že se ministr vnitra v závěru roku nezapomněl za to pochválit: „Policisté konečně nemusejí jezdit ve starých autech a spolu s hasiči nebo pošťáky se spravedlivě dočkali také vyšších platů. Dařilo se nám tak i nadále napravovat resty minulých vlád. Rok 2019 proto považuji za úspěšný.“

Avšak byly zde o další záležitosti.

Ve středu 14. srpna devatenáct nových speciálů značky Volkswagen Transporter T6 s přepravní kapacitou pěti osob a čtyř služebních psů, určené pro krajská ředitelství a speciální útvary převzali psovodi v Lelekovicích u Brna za přítomnosti Martina Hrinka, ředitele pořádkových policistů. Do konce roku měla vítězná firma dodat celkem devadesát vozidel. Kromě vozidel Volkswagen to mělo být také 40 kusů vozidel Ford Ranger, které budou uzpůsobeny pro přepravu pěti osob a dvou psů. Cena prvních dodaných vozidel dosahovala téměř 25 milionů korun.

V pondělí 30. září bylo oznámené, že hybridní BMW 745 Le v policejním provedení budou sloužit v deseti krajích České republiky, zejména na dálnicích a rychlostních komunikacích. Vozidla bezplatně zapůjčila firma Stratos Auto z Hradce Králové. V rámci zapůjčení firma zajistila také speciální školení pro celkem třicet policistů, kteří je měli ve službě řídit a pomáhat tak ke zlepšení chování řidičů v silničním provozu. Slavnostního předání prvních tří vozů se v Pardubicích zúčastnil Jan Švejdar, policejní prezident, Martin Strakoš, jednatel společnosti Stratos Auto a Jana Dvořáková, zástupkyně BMW Česká republika. V první vlně mělo být zapůjčeno pět vozidel na šest měsíců, po jejich navrácení měli policisté obdržet dalších pět vozů za stejných podmínek. Celkem tedy mělo během příštích dvanácti měsíců sloužit deset moderních vozidel a řidiči je měli potkávat na území celé České republiky.

V srpnu byla sjednaná dohoda o dodávkách náhradních dílů pro vrtulníky Bell 412 a zajištění servisu vrtulníků Letecké služby Policie ČR. Partnerem byla firma Bell Helicopter a cena dodávky byla 165 miliónů korun.

Policisté z této služby 6. prosince převzali i nový vrtulník Airbus, který i s výbavou přišel na 215 miliónů korun. Vrtulník měl všestranné využití – od pátrání po osobách, přes monitorování dopravy až k transportu raněných. Stejně tak měl špičkové vybavení, např. kamery, jejichž záznam bylo možné posílat přímo policistům, zasahujícím v terénu. Oproti stávajícím strojům dovedl viset ve vzduchu v režimu zapnutého autopilota.

Poněkud zaostával úkol, spojený s rozšířením policejního areálu na pražské Zbraslavi. Proti výstavbě jeho hlavní budovy protestovali místní lidé. Podle nich byla nepřiměřeně vysoká a velká, rozměry neodpovídají okolí areálu a jsou v rozporu se stavebními předpisy, což Policejní prezidium odmítlo. Přesto v tomto roce bylo na celou stavbu vydáno stavební rozhodnutí a příslušné stavební povolení, které ale vycházelo vstříc některým připomínkám, což stavbu poněkud zdražovalo. A právě v rozeběhnutí prací kolem tohoto areálu viděl odstupující policejní prezident Tomáš Tupý jeden ze svých největších úspěchů. Realizace tohoto plánu byl ale běh na dlouhou trať.

Pokračovaly ale problémy se zakázkou na dodání radiokomunikační sítě IZS Pegas, v ceně 3,1 miliardy korun, kterou ministerstvo vnitra uzavřelo bez výběrového řízení, v důsledku hrozby, že Policie ČR zůstane bez spojení. Tento postup napadla firma Nordic Telecom a obrátila se na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS). Opět bylo argumentováno zastaralostí systému Pegas.

Prostředky k těmto plánům přidělil ministerstvu vnitra i Policii ČR státní rozpočet. Samotnému ministerstvu vnitra byly zákonem č. 336/2018 Sb., o státním rozpočtu ČR na

rok 2019, schváleny výdaje celkem ve výši 77.605.048.000,00 Kč. V průběhu roku byl schválený rozpočet výdajů kapitoly MV upraven na částku 80.301.891.000,00 Kč. Čerpání výdajů kapitoly v roce 2019 činilo celkem 80.471.496.000,00 Kč. Výdaje Policie ČR byly odpovídající. Původně byly ve výši 43.073.416.000,00 Kč, po úpravě to bylo 44.662.717.000,00 Kč a samotné čerpání v závěre 44.810.666.000,00 Kč.

Podrobnosti jeho plnění přinesl v hutné podobě dokument Návrh závěrečného účtu kapitoly 314 MV za rok 2019, který uvedl, že z toho mělo jít „na pořízení dlouhodobého nehmotného majetku 305.769.000,00 Kč. Šlo o nákup počítačových programů a oprávnění k jejich užití, např. na úpravy zásadních informačních systémů (NS - VIS a CIS/AISC), software v rámci projektů z EU ISF a úkolů služby kriminální policie a vyšetřování. Pořízení informační a komunikační techniky, SW, rozšiřování a modernizaci datových sítí, hlasové a datové infrastruktury, dohledových systémů, radiokomunikačních systémů, výstavba systémových a aplikačních projektů ICT a realizace opatření spojených s bezpečnostními či hybridními hrozbami.

Stejně tak o pořízení dlouhodobého hmotného majetku, kam směřovala suma 2.933.786.000,00 Kč. Měly se z ní hradit výdaje na přípravné práce, rekonstrukce a stavební úpravy objektů, bezbariérové řešení vstupů a sociálních zařízení, rekonstrukce plynových kotelen, rekonstrukce slaboproudých rozvodů, klimatizace, výstavba skladové budovy a kotců pro psy, rekonstrukce silových rozvodů a osvětlení, vybavení kanceláří, autodílen, výzbrojní a ženiijní majetek, letecká technika, kriminalistická a foto technika, laserové měřiče rychlosti, služební dopravní prostředky, aplikační servery, serverové technologie, disková pole, kamerové systémy.

Čerpání prostředků Policie ČR v roce 2019 bylo ovlivněno migrační vlnou do zemí EU. Na migraci bylo P ČR čerpáno celkově 383 605 tis. Kč, z toho mzdové a související výdaje činily 351 980 tis. Kč, ostatní provozní výdaje 31 625 tis. Kč. Z celkových zdrojů určených na ostatní běžné výdaje pro P ČR byly hrazeny zejména výdaje mandatorního charakteru, a to především energie, znalečné, nájemné, cestovné, ošatné a další významné výdaje. Jako jsou výdaje na pohonné hmoty a mimořádné výdaje Správy logistického zabezpečení PP ČR, mezi které patří výdaje na policejní mise, odposlechy, zvláštní finanční prostředky, výdaje na styčné důstojníky a zahraniční služební cesty.“

Zvýšily se i platy policistů, o čemž již bylo rozhodnuto v závěru minulého roku. Podobný rozbor přinesla informace Policejního ředitelství ještě z 31. prosince 2018: „Dnem 1. 1. 2019 nabývá účinnosti ustanovení novely zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, kterým se stanoví výše zvláštních příplatků. Zejména pro policisty

zařazené v přímém výkonu služby nejde přitom o změnu „kosmetickou“. V přímém výkonu služby se rozpětí výše zvláštních (jinak též rizikových) příplatků zvyšuje z 3–6 tisíc korun na 5–10 tisíc Kč. Pro policisty zařazené v nepřímém výkonu služby se rozmezí upravuje z 1–4 tisíc korun na 1–5 tisíc Kč. Co tato úprava přinese v praxi?

Navýšení finančních prostředků v této oblasti činí 6 % z avizovaného celkového navýšení platů policistů o 8 % a představuje sumu 1,28 mld. Kč, které vláda ČR pro tyto potřeby uvolnila. O zbývajících 2 % se se stejným datem účinnosti navyšuje stupnice základních tarifů. V praxi to znamená, že od nového roku se plat naprosté většiny policistů v přímém výkonu služby (jde o naprostou většinu policistů dopravní, pořádkové, cizinecké policie a kriminalisty služby kriminální policie a vyšetřování) zvýší cca o 2500 Kč.

Policie České republiky je největší ozbrojený bezpečnostní sbor a zároveň největší zaměstnavatel, je proto zřejmé, že ani takováto úprava se neobejde bez řady jednání. Vedení Policejního prezidia ČR proto nastavení zvláštních příplatků důkladně projednalo s řediteli krajských ředitelství, útvarů s celostátní působností i se zástupci odborových organizací a na novém nastavení tak panuje všeobecná shoda. Byť v tak rozsáhlém bezpečnostním sboru jistě může dojít k individuálním nejasnostem, nově nastavená výše příplatků respektuje náročnost vykonávaných činností i míru hrozícího rizika také s ohledem na regionální specifika.

Zvýšením zvláštních příplatků a tarifních platů policistů dochází ke zvýšení nástupního služebního příjmu policisty na cca 24.000,-Kč, což je jedno z dílčích opatření, kterým se zvyšuje konkurenceschopnost policie České republiky na trhu práce.“

Problematika platů tím ale nebyla dokončena. Od půlky roku 2019 začaly další rozhovory o jejich příštím zvýšení.

Část těchto problémů našla odraz i v legislativní činnosti. První větší změny přinesly dopady zákona č. 110/2019 Sb, o zpracování osobních údajů, který vstoupil do platnosti 24. dubna 2019 a účinný byl v ten samý den. Podmínky jeho uplatnění stanovoval zákon č. 111/2019 Sb., kterým se měnily některé zákony v souvislosti s jeho přijetím, např zákon o Vojenské policii, zákon o kybernetické bezpečnosti, zákon o GIBS, ale, i zákon o Policii ČR. Povinnosti a práva policie ČR upravovala jeho Část dvacátá čtvrtá, v řadě paragrafů - § 66a - Zpracování digitálních fotografií za účelem identifikace; § 79 - Základní ustanovení o zpracování osobních údajů při plnění některých úkolů policie; § 79a - Pověřenec pro ochranu osobních údajů; § 80 - Obecné podmínky zpřístupňování nebo předávání osobních údajů; § 80a - Zpřístupňování nebo předávání osobních údajů v rámci Evropské unie a schengenského prostoru; § 80b - Zpřístupňování nebo předávání osobních údajů

bezpečnostním sborům třetích států a mezinárodním organizacím; § 80c - Zpřístupňování nebo předávání osobních údajů osobám a orgánům ve třetích státech; § 84a - Údaje jmenné evidence cestujících; § 84b - Pravidla zpracování údajů jmenné evidence cestujících; § 84c - Využití údajů jmenné evidence cestujících; § 84d - Mezinárodní spolupráce se třetími státy; § 87 – Policie osobní údaje nevymaže; § 88a Zpracování osobních údajů zpřístupněných nebo předávaných v rámci Evropské unie podle zvláštních předpisů o policejní spolupráci a § 88b - Zvláštní ustanovení o zpracovávání osobních údajů policií v jiných oblastech.

Již první pohled ukazuje, že způsob, jakým jsme sice přijali evropskou normu a zacházení s osobními údaji bylo pokryté zákonnou normou, ale jejich zpřístupnění různým státům a institucím velice široké, což vyvolávalo další kritiky.

Když již jsme u této problematiky musíme uvést, že u příležitosti prvního výročí účinnosti usnesení EU o GDPR bylo konstatováno, že obavy z dopadů této zákonné normy se nenaplnily. I lidé u nás pochopili, že jeho hrot nemíří na malé firmy, ale na velké mezinárodní korporace, kšeftující s osobními daty mnoha lidí. Za celý tento rok nepadla ani jedna sankce, i když stížnosti na nedodržování jeho principů vznikaly. Týkaly se zejména nevyžádaných telefonátů od firem, kterým lidé své telefonní čísla nikdy nedali, a přesto je call centra znaly. Další připomínky se týkaly telemarketingu, kamerových systémů, zveřejňování a zpřístupňování údajů, předávání údajů do bankovních a nebankovních registrů. Typickým byl v tomto směru Registr nemovitostí nebo registr firem na portálu Justice, které obsahovaly řadu volně přístupných informací a mohl k nim kde-kdo.

Policie ČR vstoupila do dalšího roku své existence zcela stejně jako po minulé tři roky – snižováním počtu hlídek v ulicích měst, návratem ke krátkým zbraním, a nakonec i odstraňováním betonových technických prostředků, které zabraňovaly vjezdu automobilů do chráněných oblastí. Jako poslední k tomu přistoupila Praha, kde byly tyto zátarasy odstraňované až 6.-7. ledna. Z Náměstí republiky byly ale odstraněné hned po skončení Vánočních trhů, Na Staroměstském část z nich trvale zůstávala, takže se pozornost zaměřila zejména na Václavské náměstí.

Velení Policie ČR, ale v této době dokončovalo svou představu o svém dalším vývoji. V průběhu prosince a ledna nový policejní prezident Jan Švejdar vytvářel vlastní koncepci rozvoje Policie ČR. Ve čtvrtek 10. ledna s ní seznámil členy poslaneckého výboru pro bezpečnost. Později i veřejnost. Ve svých vystoupeních reflektoval úsilí vedení Policie ČR o řešení všech tří výše uvedených problémů. K nim přiřadil, svůj další velký úkol: potírat drogovou scénu. Podle jeho názoru bude nutné pokračovat v preventivních akcích, zejména na školách, ale dokumentačně zmapovat celou tuto oblast z hlediska kriminality a

vytvořit ucelený systém boje, od regionů až po Národní protidrogovou centrálu a orientovat se na likvidaci drogového podhoubí. Okamžitě to vyvolalo odpor ze strany některých protidrogových specialistů, tvrdících že zostřená opatření nepomohou a situaci jen zhorší. Nejvyšší státní zastupitelství koncem listopadu naopak požadovalo snížení trestů za drogové delikty, protože prý odsouzení pachatelé, mnohdy na několik let, přehlcojí naše věznice. Ministerstvo spravedlnosti však tyto názory odmítlo, s tím, že o rozsahu kriminalizace se mohou vést diskuse, ale ty by se měly odvíjet od hodnocení typové škodlivosti jednání, a zhodnocení rizik, ke kterým by mohlo dojít, a ne naplněností věznic. Jan Švejdar za další hrozby na tomto jednání označil terorismus, i když zatím v ČR šlo spíše jen o okrajovou záležitost, ale i migraci, kde ocenil dřívější účinná opatření Policie ČR, která zabránila excesům, známým ze zahraničí.

Nakonec vyzvedl nutnost zintenzivnit práci policistů v terénu, vyřčený v sloganu: „vyženu policisty z kanceláří do ulic“, což je někdy už tradiční líbivý rámeček prohlášení nově nastupujících policejních hodnostářů.

S velkou vervou se nejdříve pustil do zásadní reorganizace služby kriminální policie a vyšetřování. Vše mělo směřovat k vytvoření jednotného Národního kriminálního úřadu (NKÚ), který existoval např. v Německa. Pod něj by měly spadat všechny útvary, které se bojem s kriminalitou zabývaly, zejména NCOZ nebo NPC, ale i ÚRN nebo Útvar na ochranu prezidenta ČR. Kvůli tomu policejní prezident ustanovil zvláštní pracovní komisi s názvem REFORMA, která měla identifikovat systémové problémy služby kriminální policie a vyšetřování, definovat, kam se posunul zločin, jaké nové metody zejména na internetu používá, na řešení kterých problémů by se kriminální polici měla prioritně zaměřit. Do konce roku představit výsledky a analýzy, na jejich základě navrhnout řešení problémů s cílem zvýšení efektivity práce celé této služby.

Komise měla sedm stálých členů a byla složena ze zástupců krajských policejních ředitelství, útvarů s celostátní působností, Policejního prezidia ČR a jednotlivá témata projednávala s představiteli soustavy státních zastupitelství. Měla široké pravomoci, mohla si přivzat odborníky a od všech organizačních složek policie mohla požadovat potřebné informace. Důležitou roli v ní hrál ředitel Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Michal Foit, stejně tak ředitel NCOZ Jiří Mazánek i náměstci z Krajských ředitelství policie v Ústí nad Labem Zbyněk Dvořák, v Brně Libor Kachlík a v Hradci Králové Jiří Karásek...

Pracovní skupina se poprvé sešla 31. ledna a z toho, co o její činnosti pomalu pronikalo do veřejnosti, vyplynulo, že se snažila nezopakovat chyby, které doprovázely reorganizaci z roku 2016. Za systémově promyšlenou změnu se stavěl i bývalý policejní

prezident Martin Červíček (ODS), teď senátor, který se o to samé pokoušel v roce 2012. Tehdy ale jeho obdobná komise tento krok odmítla. Ve středu 13. března portál Lidovky.cz k tomu uvedl jeho slova: „Zastřešení útvarů služby kriminální policie, zejména na celorepublikové úrovni – ať už v podobě Národního kriminálního úřadu, či jakékoliv obdobné – je téměř nutností.“ Současně reorganizaci z roku 2016 označil za nepovedenou. Apeloval na to, aby se všechny detaily zevrubně promyslely, projednaly nejenom se státními zástupci, ale rovněž se všemi policejními hodnostáři, kterých se to týká, protože případná reforma by postihla tuto službu od okresního článku až po Policejní presidium a jistě by se dotkla i rušení vícerých velitelských míst, což nikdy nebývá populární a u dotčených osob vyvolává negativní reakce a odpor vůči připravovaným změnám. „Pokud současný policejní prezident nebude mít podobně jako jeho předchůdce jasnou představu o řešení celku, proměnění se snaha o vytvoření centrálního mozku policie zase jen v izolovaný krok. Dílčí řešení bude opět svádět k myšlence, zda náhodou není jenom účelovým nástrojem pro snadné získávání informací (pro potřeby koho?) soustředěných do jednoho místa,“ pokračoval M. Červíček ve svých úvahách. Spolu s tím ale varoval před snahou propojit informační systémy policie v jeden celek, kde by byly k dispozici všechny poznatky kriminalistů, protože takto o tomto záměru informoval deník MF DNES.

„Nedovedu si představit, že bychom státní zástupce z této debaty vynechali. Jednání se uskutečnilo zatím na úrovni vedení policie a státního zastupitelství s tím, že v aktuálním čase bude pracovní skupina rozšířena o členy z řad státního zastupitelství,“ odpověděl na tato a jiná podobná prohlášení Jan Švejdar.

Stranou pozornosti nestála ani úvaha, že do přípravy celé případné policejní reformy by bylo možné zapojit i experty opozičních stran, což by ji jistě dodalo stability a pevnosti.

První zasedání Bezpečnostní rady státu, které se uskutečnilo 4. února se této otázky ještě netýkalo. Rada spíše projednala aktuální otázky kybernetické bezpečnosti a pro informaci byl na schůzi BRS předložen materiál Informace o plnění Meziresortní koncepce podpory bezpečnostního výzkumu ČR 2017–2023 s výhledem do roku 2030.

Některé prvky nastávající reorganizace přebral 23. a 24. února na zámku v Lánech poradní sbor prezidenta ČR Miloše Zemana, který se s Janem Švejdarem tehdy poprvé osobně setkal.

Spolu s tím od začátku roku rezonoval další narůstající konflikt mezi tajnými službami a prezidentem M. Zemanem. Zatím se především týkal varování NÚKIB, který čínské firmy Hewei a ZTE označil za bezpečnostní hrozbu. Ředitel Dušan Navrátil tehdy k tomu uvedl: „K vydání tohoto varování nás vedly naše poznatky včetně poznatků

z činnosti našich bezpečnostních partnerů a také zjištění našich spojenců. Hlavním problémem je právní a politické prostředí Čínské lidové republiky, ve kterém uvedené společnosti primárně působí. Čínské zákony vyžadují po soukromých společnostech působících v Číně mimo jiné součinnost při zpravodajských aktivitách, a tudíž pouštět je do systémů, které jsou klíčové pro chod státu, může představovat hrozbu.“ Podle tohoto dokumentu NÚKIB k vydání varování přistoupil i z toho důvodu, že „Čínská lidová republika na území České republiky aktivně prosazuje své zájmy včetně provádění zpravodajských aktivit vlivového i špionážního charakteru, jak ostatně dokládají i výroční zprávy bezpečnostních služeb za rok 2017.“ Představitel Huawei pro Česko a Slovensko Radoslaw Kedzia, toto varování označil jako nařčení, uvedl, že NÚKIB pro svá tvrzení nepředložil žádné důkazy, ale naopak s jeho firmou odmítá komunikovat. Vedení NÚKIB odpovědělo 14. února s tím, že na svém obvinění trvá.

Na firmu Huawei se ve stejné době zvyšoval tlak zejména v USA, zatím co Německo, nebo Francie byly v tomto směru opatrnější. Huawei byla v USA obviňována, že její technologie jsou v podstatě technologiemi odposlechu, nebo k odposlechu napomáhají, dále z podvodů a krádeže duchovního vlastnictví a obchodního tajemství, ale i kvůli tomu, že firma porušuje sankce namířené proti Íránu. V USA se v tomto směru osobně angažoval jejich prezident Donald Trump a proti Huawei se vedla velice ostrá kampaň. V Kanadě byla 1. prosince 2019 dokonce zatčena finanční ředitelka této firmy Meng-Wan-čou (Meng Wanzhou), dcera zakladatele této firmy. Po dlouhých jednáních byla nakonec 24. září 2021 z Kanady propouštěna do Číny a 1. prosince 2022 státní zastupitelství USA požádalo soudce, aby zamítl obžaloby z bankovních podvodů a dalších obvinění proti ní. K dalšímu zatčení došlo 11. ledna 2019 v Polsku, kde byli zatčeni jeden z představitelů této firmy a jeho polský spolupracovník a obviněni ze špionáže.

Jako první na výzvu NÚKIB zareagovalo ministerstvo zdravotnictví. Ve čtvrtek 7. února oznámilo, že i když prvky od ZTE a Huawei v svých informačních systémech nemá, v budoucnosti tyto technologie používat nehodlá. Podobně stanovisko zaujalo i ministerstvo spravedlnosti. V ten samý den vláda rozhodla všem správcům kritické infrastruktury, aby provedli analýzu rizik užívání softwaru a hardwaru Huawei a ZTE a mělo se jednat celkem o 160 subjektů. NÚKIB ji měl poskytnout součinnost. Tato firma nakonec v ČR nezískala bezpečnostní prověrku a byla z tendru na zavedení technologií 5G v Česku vyřazena.

V pátek 8. března skončilo dvouleté trápení policisty Šimona Vaice, který 16. června 2017 zastavil motorkáře, ujíždějícího před policisty neobyčejně vysokou rychlostí tím, že mu z protisměru, odkud ho řidič nemohl vidět, vjel do cesty služebním autem. Podle žalobce

tím ale nevytvořil zátaras, nýbrž náhlou překážku, na kterou řidič motocyklu neměl šanci zareagovat, i když začal brzdit. Do auta narazil v rychlosti téměř 130 kilometrů za hodinu, a s těžkými zraněními skončil v nemocnici. Dva policisté v autě byli zraněni lehce. Policisté motocyklistu podezírali z toho, že má zákaz řízení, což se později potvrdilo. Š. Vaice vyšetřovala GIBS, ale i státní zastupitelství a trvaly na jeho vině. Jeho obhajoba naopak tvrdila, že motorkář svou vysoce nebezpečnou jízdou ohrožoval na životě a zdraví okolí chodce a kdyby jel nejvyšší povolenou rychlostí, na tuto překážku by tak mohl včas zareagovat a svou jízdu sám přerušit. Šimona Vaice zbavil obvinění rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 10. října 2018, který teď odvolací soud potvrdil. Žalobci ale požadovali, aby Nejvyšší soud stanovil pevná pravidla pro použití auta jako zátarasu.

V březnu pokračovala debata o finančních prostředcích, určených pro policisty. V pondělí 11. března vláda projednávala návrh poslanců Zdeňka Ondráčka, Jiřího Maška, Radka Kotena, Jana Bartoška a Hany Aulické Jírovcové o změně systému vyplácení výsluhového příspěvku pro policisty v důchodu. Navrhovali, aby se do příjmů příslušníků, z něhož se výsluhy vypočítávají, nezahrnovaly odměny a příplatek za službu v zahraničí. Tvrdili, že v současnosti se některým příslušníkům udělují odměny účelově s cílem zvýšit základ pro výpočet výsluh. Dostávají je těsně před odchodem do důchodu, aby pak měli nárok na vyšší výsluhy. Poslanci navrhovali, aby tyto peníze byly použity na odměny příslušníkům, kteří jsou ve službě kratší dobu a do civilu se odejít nechystají. Vláda tento návrh svým usnesením č. 190/19 zamítla. Sama spíše stála za možností zavedení stabilizačních příplatků, které by ročně mohly činit 24násobek celostátní průměrné mzdy a přiznávat by je mohli ředitelé služeb a krajů. Ministr vnitra je navrhoval zakotvit do vládního návrhu příslušné novely. Až tento návrh šel do Poslanecké sněmovny.

Na stejném zasedání vlády byl usnesením č. 170/19 přijatý Akční plán boje s korupcí na rok 2019. Pro resort z něho vyplynuly dva úkoly: připravit analýzu k zákonu o registru smluv, včetně plnění povinností ze strany právnických osob s majetkovou účastí státu, kde budou shrnuty informace o tom, jak technická a metodická podpora probíhá tak, aby mohl být stanoven další případný postup. Ministerstva zajišťující výkon vlastnických práv u právnických osob s majetkovou účastí státu měly za povinnost při plnění tohoto úkolu poskytnout Ministerstvu vnitra potřebné informace a plnou součinnost. Druhým úkolem bylo předložení návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, Ministerstvem vnitra. Tento zákon měl odstranit obstrukce na straně povinných subjektů při vyřizování žádostí o informace, poskytnout přiměřenou možnost obrany povinným subjektům, které vyřizují zjevně

obstrukční žádosti o informace a reagovat na aktuální judikaturu Ústavního soudu především k podmínkám pro poskytování informací o výši platu či odměny konkrétních pracovníků povinných subjektů. Současně se připomínalo, že konečná podoba novely bude závislá na výsledku projednávání návrhu změny zákona č. 106/1999 Sb. v souvislosti s GDPR (sněmovní tisky 138 a 139).

Samotná Policie ČR dostala úkol: posílit materiální a personální kapacity (systemizace, financování včetně odměňování, vzdělávání) v oblasti boje proti hospodářské trestné činnosti (zahrnující korupční trestné činy) včetně odhalování a objasňování korupce s mezinárodním prvkem ze strany policejních orgánů a spolupráce mezi státy při jejím postihu. Na tomto základě byl přijatý zákon č. 111/2019 Sb., který měnil některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů. Zákon dílčím způsobem měnil jak zákon o Policii ČR, tak i zákon o Vojenské policii.

S nástupem jara se začal objevovat staronový úkol – ochrana veřejného pořádku v průběhu demonstrací, kterých bylo v roce 2019 více než dost. Drtivá většina z nich si vyžadovala nejenom nasazení posádek hlídkových vozů, ale i hlavních sil pořádkové policie, včetně speciálních jednotek a antikonfliktního týmu, ale mnohdy i příslušníku kriminální a dopravní policie.

První větší zásah přišel v sobotu 9. března, kdy v průběhu fotbalového zápasu Sparta Plzeň na pražskou Letnou, musela vyklidit sektor plzeňských fanoušků, kteří do sektoru pro domácí fanoušky střelili světlici a poranili mladou dívku na oku. Pachatel byl zatčený a předvedený na policejní služebnu. V návaznosti na to ministr vnitra J. Hamáček oznámil, že jeho resort chystá novelu zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, zejména v částech o zákazu vstupu a zákazu používání pyrotechniky na fotbalových stadiónech. Spolu s tím hodlal urychlit vznik celostátní databáze fotbalových fanoušků, ze které by mohly čerpat informace všechny kluby.

V tomto čase řešilo ministerstvo vnitra ještě jednu záležitost. Vypracovalo vzorovou vyhlášku pro řešení problémů spojených s organizováním různých technoparty. Staré vyhlášky ukládaly povinnosti pouze organizátorům těchto akcí, kteří se poté na nich někdy ani neukázali. Teď jim ukládaly povinnost být na místě akce, zajistit kvalitní pořadatelskou službu, vyhradit prostor pro parkování a jasně označit pozemek, kde se akce koná. Postižený případnou pokutou mohl být i provozovatel hudebních či světelných systémů, stejně tak jakýkoliv účastník této akce. Obce mohly účastníkům technoparty nařídít ukončení účasti na ní, v případě, že nadměrně obtěžuje okolní obyvatele.

Zásahem pořádkové policie skončila již 6. dubna malá nepovolená technoparty u Jenišovic na Jablonecku. Na její ukončení stačily osádky pár policejních vozů. Mnohem horší to mohlo být v obci Dvorce na Bruntálsku, kde 4. dubna skupina 20 Romů zaútočila na místního občana. Vesničané, mezi kterými nechyběli i romští starousedlíci, se poté seběhli k jejich domu a požadovali, aby obec opustili, což se po dvou hodinách i stalo. Na místo se opět dostavily policejní hlídky a situaci řešily. Přítelkyně napadeného zvolala k této věci na středu 10. dubna protestní shromáždění, ale poté, co se dověděla, že na místo hodlají dorazit protiromští extremisté, celou akci odvolala. Policie již zasahovat nemusela.

Obavy mezi obyvateli Krásné Studánky na Liberecku ale vyvolávala možnost, že se v jejich katastru opět uskuteční Czarotek Free Party. Od února dělali vše, by se u nich nekonala. Záležitost velice intenzivně projednávali i s místní policií. Její organizátoři se nakonec rozhodli svou technoparty uskutečnit u obce Uhy u Velvar, kde trvala od pátku až do neděle 28. dubna. Byla tudíž kratší než před rokem a bylo na ní trochu méně hluku. Na vše dohlíželo několik desítek policistů pořádkové i dopravní policie. Na místě byl i antikonfliktní tým. Akce se obešla bez větších problémů, v neděli se všichni návštěvníci v poklidu rozešli.

To se již republikou hnala další vlna emocí a nespokojenosti. Stávající ministr spravedlnosti Jan Kněžínek 18. dubna náhle oznámil, že k 30. dubnu ve své funkci skončí. A. Babiš do této funkce navrhl někdejší státní zástupkyni a exposlankyni za ČSSD Marii Benešovou. Podle něj měla předpoklady pokračovat ve stabilizaci justičního prostředí, potírání korupce a klientismu a omezování působení exekuční mafie. Opozice však byla toho názoru, že tato výměna je účelová, protože jen den předtím policejní vyšetřovatelé odevzdali k rozhodnutí státním žalobcům spis Čapí hnízdo. Podle opozice M. Benešová bude mít za úkol na vše dohlédnout a v případě nutnosti provést nutná personální opatření, tj. odvolat každého, kdo by se v této kauze v neprospěch premiéra angažoval. Na protest proti této výměně zorganizoval spolek Milión chviliek na pondělí 29. dubna demonstrace pod heslem „Za nezávislou justici“ po celém území ČR.

Demonstrace v Praze začala pochodem městem z Hradčanského náměstí, kterého se podle organizátorů účastnilo kolem 4.000 lidí, i když policie uvedla, že z Hradčanského náměstí vyšlo zhruba 700 lidí. Pochod pokračoval na Staroměstském náměstí, kam přišlo kolem 10.000 lidí. Na vše dohlížela dopravní a pořádková policie. Početné shromáždění s 3.500 demonstranty se konalo v Brně. Další shromáždění, i když s poměrně nižší účastí, se konala v Ostravě, Hradci Králové, Havlíčkově Brodě, Českých Budějovicích, Liberci a Olomouci. Demonstranti hodlali o týden později demonstrovat opět, a to v případě, že M.

Benešová bude to této funkce uvedena. Podle jejich názoru v posledních dvou letech zpochybňovala Babišovo trestní stíhání v kauze Čapí hnízdo, což z dělá osobu nedůvěryhodnou.

Růst napětí v naší společnosti doložila i zpráva ministerstva vnitra o projevech extremismu za 1. čtvrtletí tohoto roku. Pouze v průběhu těchto tří měsíců policie evidovala 55 nenávisně motivovaných trestných činů, o šest více než za stejné období loňského roku. Stejně tak zaznamenala nárůst u trestného činu násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci, meziročně ze čtyř na 11 skutků. U podněcování k nenávisti přibyly oproti minulému roku čtyři skutky. Nejvíce trestných činů evidovala policie v Praze a v Ústeckém kraji. Z celkového počtu byla objasněna skoro polovina skutků.

U nenávisně motivovaných skutků zaznamenali policisté za první čtvrtletí 41 stíhaných osob, meziročně o 12 více. Ve sledovaném období přibylo podle zprávy i akcí organizovaných nebo s významnou účastí politicky motivovaných extremistů – o 32 na 92 událostí. S pravicovými extremisty bylo spojeno 26, zbytek se týkal levicově orientovaného extremistického spektra.

Bezpečnostní rada státu tuto zprávu projednala na svém zasedání 1. dubna. Spolu s tím se věnovala materiálům: Vyhodnocení plnění Koncepce boje proti extremismu pro rok 2018; Koncepce boje proti projevům extremismu a předsudečné nenávisti pro rok 2019. Na vědomí vzala materiál Hrozby a rizika mající vliv na bezpečnost ČR ve střednědobém horizontu (Aktualizace 2019), schválila dokument Vyhodnocení Akčního plánu Auditů národní bezpečnosti za rok 2018, rozebrala aktuální otázky problematiky migrace. Schválila Výchozí údaje k mezinárodnímu cvičení orgánů krizového řízení NATO CRISIS MANAGEMENT EXERCISE 2019 a Vyhodnocení mezinárodního cvičení orgánů krizového řízení EU HYBRID EXERCISE – MULTILAYER 2018 v ČR. Pro informaci byl na schůzi BRS mimo jiné předložen materiál Analýza civilní nouzové připravenosti státu v sedmi základních oblastech odolnosti NATO.

Růst vnitřního napětí doložily i oslavy 1. května, které přinesly další zásah SPJ a opět v Brně, kde došlo k potyčkám mezi pravicovými extremisty a jejich politickými odpůrci již před rokem. Přívrženci strany Národní a sociální fronta plánovali v ten den projít Brnem v průvodu. Na místo jich dorazilo kolem stovky a hned byli obklíčeni několika stovkami svých odpůrců, kteří se jim v pochodu snažili zamezit. Vedení krajské policie si nebezpečnost této akce uvědomovalo a na udržení pořádku vyslalo několik stovek policistů, dokonce i policistů jízdních a na vše seshora dohlížel policejní vrtulník. Hned na začátku

policejní těžkooděnci z SPJ zadrželi po vzájemných střetech šest lidí, poté byli zadrženi další. Dva zasahující policisté byli zraněni.

Demonstrace, organizované skupinou Milión chviliek pro demokracii, se opakovaly 6. května, pod stejnými hesly a záměry, stejným nasazením stovek příslušníků dopravní a pořádkové policie, včetně antikonfliktního týmu. V Praze pokojně demonstrovalo 20.000 lidí, v Brně 3. – 4. tisíce, v Ostravě 300. Další kolo se konalo 13. května, kdy v Praze opět demonstrovalo kolem 20.000 osob, v Brně kolem 4.000 lidí. Další demonstrace byla svolána na 21. května a v podstatě se kryla s termínem voleb do Evropského parlamentu, které připadly na 24. a 25. května. Samotné demonstrace 21. května se v Praze účastnilo podle odhadu organizátorů kolem 50.000 lidí. Jádro těchto protestů se již plně přeneslo na osobu A. Babiše a demonstranti požadovali jeho demisi, přičemž zpívali píseň Jednou budem dál. Demonstrace se obracely i proti prezidentovi ČR M. Zemanovi. Protože záměrem organizátorů bylo dostat demonstranty do Prahy, obdobné akce se v ostatních městech nekonaly. Na ty došlo v další vlně, ale i ve velice špatném počasí, 28. května, ale účast na nich byla výrazně menší.

V květnu se ale ministerstvo i resort věnovaly i jiným věcem. Ministerstvo vnitra oznámilo, že hodlá navrhnout zrušení více než 800 zákonů, nařízení a vyhlášek, které jsou sice formálně ještě stále platné, ale nevyužívají se. Resort si od toho sliboval zpřehlednění právního řádu. Celou tuto akci hodlal dokončit do roku 2021.

Jiný úkol plnila skupina potápěčů Policie ČR. V pondělí 29. května 2019 se na Dunaji v Budapešti po srážce s hotelovou lodí Viking Sigyn potopila výletní loď Hableány s 33 turisty a 2 členy posádky na palubě. Náš tým ve velice nepříznivých podmínkách přesně zaměřil polohu potopené lodi na dně řeky a určit nejvhodnější stanoviště pro sestup k ní. 15 dní po nehodě byl vrak vyzdvižen na hladinu.

Rostl i nápor migrantů na naši hranici. Cizinecká policie jen za první kvartál tohoto roku zadržela 1.372 lidí, což bylo o 26 více než za poslední kvartál roku minulého. Výrazně vzrostl počet tranzitních migrantů, kteří našim územím pouze procházeli. Zatím co za 4. kvartál minulého roku zadrželi 37 lidí, za 1. kvartál tohoto roku 59. Z ostatních zadržených bylo nejvíce zadržených Ukrajinců, - 406, Moldavanů -188, Vietnamců – 101 a Rusů – 63. Za tři čtvrtě roka jich odhalila již 4.237, tedy o 645 více než za stejné období minulého roka, což představovalo nárůst o 15 %. Počet tranzitních migrantů se přiblížil číslu 200, což představovalo nárůst o 25 %. Nejčastěji na území ČR vstoupili ze Slovenska. Jejich národnostní složení se neměnilo. Byli to Afgánci, Iráčané, Syřané, Íránci a Jemenci. Nejvíce byli převáženi nákladními auty, kde jich objevili 79. Letadly nám přiletělo 51 osob, ve

vlacích bylo zachyceno 25, v autobusech 23 a osobními auty se vezlo 14 osob. Z tohoto důvodu Policie ČR v součinnosti s německými orgány uskutečnila 16. a 17. května na hranici s Německem cvičení pod názvem Sektor Basko s námětem praktické realizace rozhodnutí vlády ČR o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. (Když jsme již u toho musíme uvést, že obdobné cvičení, tentokrát na hranici se Slovenskem se uskutečnilo 4. a 5. listopadu.) Dalším prvkem zlepšení situace na hranicích bylo otevření činnosti Národního situačního centra ochrany hranic u Ředitelství služby cizinecké policie 4. června. Centrum mělo být využíváno ve spolupráci se Celní správou ČR a své sídlo našlo v Praze na Žižkově. Celkové náklady tohoto projektu činily 120.000.000,00 Kč.

Bezpečnostní rada státu se ale na svém zasedání 27. května spíše věnovala problémům kybernetické bezpečnosti i když problému emigrace se dotkla. Probrala dokument Cizinci držitelé cestovních dokladů pro uprchlíky vydaných některým státem EU na základě Úmluvy z 28. července 1951, kteří cestují do zemí svého původu. Vzala především na vědomí Zprávu o stavu kybernetické bezpečnosti ČR za rok 2018, projednala problematiku nákladů na zajištění kybernetické bezpečnosti a implementace předpisů Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost a zajištění jejich financování. Na závěr se věnovala Informaci o stavu implementace Koncepce rozvoje Policie ČR do roku 2020 za rok 2018.

V úterý 14. května Ústavní soud svým rozhodnutím č. Pl ÚS 45/17 k TZ 60/2019 potvrdil povinnost operátorů pro potřeby policie a tajných služeb půl roku schraňovat informace o telekomunikačním provozu. Zrušení této povinnosti se domáhala skupina 58 poslanců. Vycházeli z názoru, že stávající zákon porušuje ochranu soukromí a osobních údajů, neboť shromažďovaná data jsou velice citlivá. Ústavní soud v minulosti již dvakrát úpravu uchovávání provozních a lokalizačních údajů zrušil. Teď došel k názoru, že „v podmínkách dnešní informační společnosti, v níž běžný jednatel využívá služeb elektronické komunikace takřka na každém kroku a dobrovolně přijímá, že se o něm ukládají kvanta dat, bylo by nemoudré tolerovat stav, v němž by poskytovatelé služeb údaje uživatelů disponovali, a státní aparát (v odůvodněných případech) nikoli. Plošné uchovávání provozních a lokalizačních údajů představuje snahu státu „neztratit v době informační společnosti krok“ a mít v rukou efektivní nástroje k plnění svých úkolů – zde zejména v oblasti bezpečnosti státu a jeho obyvatel. Principiálně proto z pohledu Ústavního soudu nelze data retention zavrhnout. Z hlediska práva na soukromí není šetrnější varianta, v níž by stát využíval dostupných údajů netransparentním, „pokoutným“ způsobem; takový důsledek

však bez jasné právní úpravy nelze vyloučit.“ Na ministerstvu vnitra i v Policii ČR se současně začalo uvažovat o vytvoření centrálního úložiště dat.

Nejenom po celou tuto dobu, ale ještě od konce léta 2018 se vedly diskuse o platech policistů, protože Ústavní soud svým rozhodnutím z 11. září 2018 s účinností od 30. června 2019 napadl některé znění zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, zejména zákaz podnikatelské činnosti pro policisty. Důvod byl prostý: takovéto znění zákona nebylo v souladu s Listinou základních práv a svobod, přičemž stávající znění zmocňovalo ředitele bezpečnostních sborů stanovit výjimku z tohoto zákazu interním předpisem, což ale podle Ústavního soudu možné nebylo. Na základě toho bylo nutné vypracovat nový zákon, který by to řádně ošetřil. Návrh změny některých částí zákona o služebním poměru, který by tuto situaci řešil, byl vládou schválený a podaný Parlamentu ČR ke schválení 18. února 2019.

Význam těchto změn shrnul Petr Tomek, člen předsednictva NOS PČR: „Návrh zaváděl obecnou zásadu, že příslušník může vykonávat jinou výdělečnou činnost než službu podle zákona o služebním poměru pouze se souhlasem služebního funkcionáře, s dále uvedenými výjimkami uvedenými. Za zcela zásadní změnu lze považovat skutečnost, že o udělení souhlasu, respektive jeho neudělení, s výkonem jiné výdělečné činnosti vydá služební funkcionář rozhodnutí po proběhnuvším řízení ve věcech služebního poměru na základě žádosti příslušníka. To znamená, že zamítavé rozhodnutí služebního funkcionáře bude přezkoumatelné v odvolacím řízení, případně řízení soudním.

Nově se také stanoví mantinely pro zamítnutí žádosti. Služební funkcionář může žádost příslušníka o výkon jiné výdělečné činnosti zamítnout jen tehdy, pokud by tato činnost vedla ke střetu zájmů osobních se zájmy služby, k ohrožení dobré pověsti bezpečnostního sboru nebo k ohrožení důležitého zájmu služby. Z výše uvedených důvodů musí služební funkcionář souhlas s výkonem jiné výdělečné činnosti zrušit. Příslušník je povinen po doručení rozhodnutí o zrušení souhlasu s výkonem jiné výdělečné činnosti jinou výdělečnou činnost bez zbytečného odkladu ukončit.“

Vládní návrh Poslanecká sněmovna schválila 10. května, Senát Parlamentu ČR 12. června 2019 a dostal pořadové číslo 163/2019 Sb.

Odst. 2 paragrafu 48 ponechával část schvalovacího procesu na bedrech služebních funkcionářů, ale stanovil podmínky udělení takového souhlasu:

„(2) Příslušník může vykonávat jinou výdělečnou činnost než službu podle tohoto zákona pouze se souhlasem služebního funkcionáře. Služební funkcionář udělí rozhodnutím souhlas ... za podmínky, že tato činnost nemůže vést ke střetu zájmů osobních se zájmy

služby, k ohrožení dobré pověsti bezpečnostního sboru nebo k ohrožení důležitého zájmu služby.“

Odst. 4 přesně vymezil oblasti, které takovýto souhlas vyššího funkcionáře nepotřebovaly:

„(4) Souhlas služebního funkcionáře podle odstavce 2 se nevyžaduje pro

- a) činnost uvedenou v § 29, 31 nebo v § 68 odst. 2,
- b) činnost vykonávanou příslušníkem, jemuž je udělena rodičovská dovolená,
- c) činnost znaleckou a tlumočnickou vykonávanou pro soud nebo správní úřad,
- d) činnost vědeckou, pedagogickou, publicistickou, literární nebo uměleckou,
- e) činnost vykonávanou v odborové organizaci, jejímž je příslušník členem,
- f) činnost vykonávanou ve výkonu vazby,
- g) činnost vykonávanou po dobu zproštění výkonu služby,
- h) činnost vykonávanou v rámci členství v řídicích nebo kontrolních orgánech

organizačních složek státu nebo právnických osob, jejichž zřizovatelem nebo zakladatelem je stát, a

i) správu vlastního majetku; touto správou se rozumí rovněž činnost vykonávaná v rámci členství v řídicích nebo kontrolních orgánech bytového družstva nebo společenství vlastníků jednotek, jehož je příslušník členem.“

Současně v novém § 122a zavedl možnost vyplácení stabilizačního příplatku.

„(1) Ředitel bezpečnostního sboru může služebním předpisem stanovit, že příslušníkům lze přiznat stabilizační příplatek.

(2) Ve služebním předpise stanoví ředitel bezpečnostního sboru konkrétní výši a dobu vyplácení stabilizačního příplatku.

(3) Maximální roční výše stabilizačního příplatku činí dvacetičtyřnásobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství dosažené podle zveřejněných údajů Českého statistického úřadu...

(5) Stabilizační příplatek nelze přiznat také příslušníkovi, pokud v kalendářním měsíci měl neomluvenou nepřítomnost ve službě.

(6) Stabilizační příplatek není pro účely určení výměry odchodného podle § 156 nebo výměry výsluhového příspěvku podle § 158 složkou služebního příjmu.“

V tomto měsíci vrcholily demonstrace proti A. Babišovi, ale i M. Zemanovi, tentokrát již za účasti skutečně vysokého počtu demonstrantů. Akci, konané 4. června, se účastnilo podle organizátorů 120.000 lidí, podle policie 90.000. O týden později – 11.

června se opět demonstrovalo mimo Prahu, nejvíce lidí přišlo v Brně – 6.000, ale v dalších městech to již bylo horší, protože se zde účast měřila jenom několika stovkami lidí.

Nejmohutnější demonstrace, v podstatě největší od roku 1989, se uskutečnila 23. června na Letné pod heslem „Je to na nás“. Její příprava již nebyla na tak „soukromé“ úrovni jako předtím, ale dostala jistý, málem až státní rozměr. V rámci její přípravy se totiž ve čtvrtek 20. června na pražském magistrátu setkali zástupci všech složek integrovaného záchranného systému. Probírala se otázka dopravy, zintenzívnění služeb MHD, zejména kapacity metra, vlakových a autobusových spojení a stejně tak úkolů Policie ČR, Hasičského záchranného sboru a zdravotníků. Co se týče Policie ČR, ta předpokládala, že se bude jednat o dosud největší demonstraci tohoto roku. Proto na klid a pořádek měli dohlížet policisté antikonfliktního týmu, dopravní a pořádkové služby i kriminalisté. Organizátor akce a předseda spolku Milión chviliek pro demokracii Mikuláš Minář počet demonstrantů odhadl na 350-400 tisíc, policie na 200.000 na začátku demonstrace, na konci 250.000 a mobilní operátor T-mobil v ten samý den na 258.000 a o den později na 283.000. Všechno proběhlo bez problémů, 70 osob bylo ošetřeno po kolapsu, 7 bylo převezeno do nemocnice a 6 bylo zadrženo kvůli obsluze dronu, což byl přestupek proti letovému provozu.

Tři dny před jejím konáním bylo na tiskové konferenci policejním prezidentem Janem Švejcarem oznámeno, že ředitel pražské policie Jan Ptáček po roce končí ve funkci a od 1. července ho v této funkci nahradí dosavadní šéf dopravních policistů Tomáš Lerch. Podle této informace Jan Ptáček nastoupí ke stejnému datu na pozici ředitele pardubické krajské policie, kterou dříve zastával Švejdar. Na Lerchovo místo bude vyhlášeno výběrové řízení. Opět se rozeběhly spekulace, že důvodem této náhlé změny je snaha zastavit policejní vyšetřování kauzy Čapího hnízda. J. Švejdar taková tvrzení odmítl, s tím, že vyšetřování je u konce a policie již v dubnu předala spis státnímu zástupci s návrhem na obžalobu. „Já jsem u policie 32 let a já si prostě neumím představit, že by někdo z postu ředitele kraje dovedl ovlivnit jakékoli trestní řízení. Trestní řízení je pod dozorem státního zástupce a tím to končí,“ řekl v této souvislosti. „Je to moje rozhodnutí, moje odpovědnost a s tou kůží si jdu na trh já,“ řekl k personálním změnám. Veškeré změny podle něj nastaly „po vzájemné diskusi a pochopení“. Tomáš Lerch podle něj prokázal, že je odborník a má velmi dobré manažerské schopnosti. „Ta změna je z mého pohledu dobrá,“ zakončil své vystoupení. Spolu s tím sdělil, že dopravní policii prozatím povede Jaroslav Řehák, současný vedoucí odboru dopravní policie Libereckého kraje. Představu, že tato personální změna povede

k zastavení vyšetřování kauzy Čapí hnízdo odmítl i nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman: „Čapí hnízdo neohne ulice ani premiér. Žalobci se nenechají ovlivnit.“

Stejně to komentoval Tomáš Lerch: „Ve funkci ředitele dopravní policie působím více než šest let a tato nabídka pro mě byla výzvou, řekněme rozšířením mých dosavadních zkušeností a dovedností, takže beru to jako logické pokračování mé kariéry... Samozřejmě oblast služby kriminální policie a vyšetřování pro mě bude něčím novým, nicméně mám plnou důvěru v policisty Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy a mým úkolem bude ze začátku zaměřit se zejména na otázku fungování celého krajského ředitelství, budu se postupně seznamovat s chodem pražské policie a postupně se seznamovat i s kolegy, kteří se podílí třeba i na práci služby kriminální policie a vyšetřování. Ale není to pouze o kriminální policii, je to samozřejmě o službě pořádkové nebo cizinecké policie a dalších službách.“

V červenci opět začaly diskuse kolem podstavu Policie ČR, který v toto čase klesl již na 2.874 služebných míst. Většinu z nich tvořily volné pozice v obvodních odděleních a u dopravní policie, tedy na místě, kde policie nejvíce přichází do styku s občany. Od začátku roku dokonce odešlo o 100 policistů více, než bylo přijato. Špatná situace vládla jako obvykle v Praze, kde chybělo proti plánu již 763 policistů. Ve Středočeském kraji bylo o 363 policistů méně než tabulkových míst. Na krajích policie evidovala 2.339 volných míst, takže podstav hlásily v podstatě všechny kraje s výjimkou Moravskoslezského kraje. Mluvčí pražského ředitelství Rva Kropáčová k tomu uvedla: „Stále se projevuje vysoká konkurence na trhu práce, nízká nezaměstnanost a fakt, že nové příslušníky nabírají prakticky všechny bezpečnostní sbory.“ Ve vzniklé situaci si kraje nebo územní odbory navzájem policisty na 2 měsíce půjčovaly, což byl dlouhodobě neudržitelný stav. Vždyť Koncepce rozvoje Policie ČR do roku 2020 předpokládala, že každé obvodní oddělení bude posíleno na nejméně 15 policistů a dojezdový čas policejní hlídky na potřebné místo bude do deseti minut, jak to měli hasiči nebo záchranka.

Nutné bylo posílit dálniční policii. Ministerstvo vnitra v červenci oznámilo, že pracuje nad návrhem rozvoje sítě dálničních oddělení. Již v roce 2020 by mělo přibýt 231 SSM na stávajících odděleních a dalších 34 pro obsazení nových služeben Droužkovice, Borek a Napajedla. Zatím na 20 dálničních odděleních pracovalo 591 policistů.

V pondělí 19. srpna o tem diskutoval ministr vnitra Jan Hamáček s ministryní financí Alenou Schillerovou. Domluvili se, že rozpočet ministerstva vnitra se na příští rok zvýší o 1,3 miliardy korun, z čeho 1,1 miliardy půjde do rozpočtu Policie ČR a zbylých 200 miliónů, ministerstvo použije na tvorbu evropských informačních systémů.

Ale nejenom penězi živ je člověk. Dne 7. července 2019 podepsal policejní prezident Jan Švejdar interní pokyn pro poskytování duchovních služeb policistům a zaměstnancům policie. Po roce policie měla dva oficiální kaplany. Prvním z nich byl šéfinstruktor Útvaru rychlého nasazení a trvalý jáhen Jiří Ignác Laňka, který stál u zrodu Křesťanské policejní asociace (KPA). Smlouva o poskytování duchovní služby policistům se v roce 2019 ještě stále jen připravovala.

V pondělí 15. července opět zasedla bezpečnostní rada státu a většinu času věnovala „policejním“ tématům. Na vědomí vzala Zprávu o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2018 (ve srovnání s rokem 2017) a Zprávu o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území ČR v roce 2018. Poté pokračovala v projednávání problematiky zajištění kybernetické bezpečnosti na jednotlivých ministerstvech v ČR z hlediska vynakládaných finančních prostředků. Na vědomí rovněž vzala dokument Akční plán boje proti terorismu 2019–2020. Pro informaci byly na schůzi BRS mimo jiné předloženy materiály Zpráva o realizaci Programu bezpečnostního výzkumu ČR v letech 2015 až 2022 se zaměřením na výsledky 3. veřejné soutěže a Informace o platnosti vyhlášení I. stupně bezpečnostní ochrany vymezených objektů státní správy.

V srpnu přišla pro Policii ČR velice dobrá správa. Byly uveřejněné výsledky červnového průzkumu organizace STEM o důvěryhodnosti státních institucí ČR. Ukázalo se, že policii důvěřuje 72 % respondentů, V roce 1997 to byly pouhá čtvrtina. Armádě ČR věřilo 75 % respondentů a městské policii 59 %. Důvěra ke všem bezpečnostním institucím od loňského roku stoupla. Co se týče Policie ČR, stoupala pravidelně od roku 2007 a loni v červnu stála na úrovni 65 %. Ke zvýšení důvěry k policii došlo zejména mezi mladými lidmi ve skupině do 29 let a dále ve věkové skupině 30–40 let. Z hlediska svobody tisku ale ČR klesla v řebříčku 180 zemí z loňského 34. místa na letošní 40. místo

Poněkud nejistota panovala mezi příslušníky NCOZ SKPV, které explicitně již od začátku roku zajímala myšlenka vzniku Národního kriminálního úřadu, snažící se spojit NCOZ a další složky kriminální policie do jednoho celku. Počátkem jara začaly ze skupiny REFORMA pronikat zprávy, že již několik měsíců nejenže vyhodnocuje funkčnost NCOZ, ale i to, že se chystá jeho další reorganizace, v jejíž rámci dojde k likvidaci expozitur v regionech. Proslýchalo se, že všechny mají být zařazeny k příslušným krajským ředitelstvím. Stejně tak se mluvilo o návratu k původní struktuře, nebo alespoň její obdobní variantě. To vše vedlo k jisté nestabilitě na vedoucích postech NCOZ. Vždyť tři roky od jeho vzniku již ve svých funkcích nebyl původní ředitel Michal Mazánek, dvojice náměstků a dva ředitelé sekcí. V dubnu vešlo ve známost, že o propuštění do civilu požádali ředitelé

expozitur v Plzni a Hradci králové, hledali se ředitelé pro expozitury v Olomouci a Ostravě a k odchodu se z osobních důvodů chystal i ředitel sekce finanční kriminality NCOZ Petr Lysák. Útvar opustili i zkušení detektivové, např. Vendula Kwasniaková, která vedla vyšetřování kauzy Bereta. Proti možnému rušení expozitur se postavila řada policistů i Nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman. Policejní prezident Jan Švejdar se k tomu vyjádřil na své tiskové konferenci 20. června 2019, kdy prohlásil, že v NCOZ žádné změny dělat nechce: „Já bych chtěl vyloučit takové ty zaručené informace, že se ruší expozitury a že vznikají nějaké nové útvary. Skutečně nikdo nic takového do současné doby neřekl. Já si opravdu počkám na závěry té skupiny.“

Koncem roku došlo však k dalším personálním změnám. Nejdříve bylo 4. prosince oznámeno, že ke konci roku odejde z funkce náměstka NCOZ na vlastní žádost Milan Komárek. V roce 2018 se neúspěšně snažil uspět ve výběrovém řízení na ředitele tohoto útvaru. Poté se ke stejnému kroku rozhodl i ředitel expozitury Ostrava Pavel Nemergut. Další dva náměstkové Zdeněk Novák a Richard Ohnoutka, ale na svých místech zůstali. V útvaru celkově pracovalo 916 policistů, v sekcích jich bylo 462, na krajích 341 a na centrále 113. Útvar jako celek v roce 2019 zahájil 109 úkonů trestního řízení, přičemž 55,81 % případů bylo odhaleno na základě vlastní operativně pátrací činnosti. Návrhů na podání obžaloby bylo 91, které se týkaly 378 fyzických osob a 12 právnických osob. Trestních stíhání bylo zahájeno 68 a týkalo se 296 fyzických osob a 30 právnických. Koncem roku bylo rozpracováno 320 otevřených trestních spisů, z toho na sekci organizovaného zločinu 51, sekci terorismu a extremismu 30, sekci závažné hospodářské trestní činnosti a korupce 134, sekci finanční kriminality 15. Za dva roky klesl počet rozpracovaných spisů o stovku, což vedení NCOZ prezentovalo jako výsledek rychlejšího a kvalitnějšího zpracování příslušné kauzy. Z celkové sumy zajištěného majetku Policií ČR ve výši 5,31 miliardy korun, příslušníci NCOZ zajistili celkově 38 %, což představuje 2,032 mld. korun. Mezi jeho největší úspěchy v roce 2019 lze počítat:

V úterý 22. ledna bylo v rámci akcie REX oznámeno zahájení trestního stíhání 22letého muže, který spáchal investiční podvod se škodou 1,5 mld. korun, který toto sumu získal od svých 4.500 klientů.

V pátek 8. února bylo oznámené, že koncem ledna detektivové NCOZ, expozitury Ostrava a Teplice ukončili vyšetřování kauzy Vidkun.

V pátek 22. března byla zveřejněna informace, že kriminalisté odboru daní NCOZ provedli v uplynulých dnech rozsáhlou operaci s krycím názvem AURELIUS. Zadrželi 4 osoby a následně zahájili trestní stíhání 4 fyzických a 3 právnických osob pro zvlášť

závažný zločin poškození finančních zájmů Evropské unie a dotační podvod s předpokládanou způsobenou škodou cca 300 milionů korun.

V pondělí 11. června byla otištěna zpráva o odhalení nelegální výrobní linky na cigarety v Libereckém kraji v rámci akce „IMPORT“. Akci provedla ústecká sekce NCOZ. Obviněný měl nechat dovézt do ČR zařízení na výrobu cigaret a několik tun tabáku. V průmyslové hale byla výrobní linka připravena pro skrytou výrobu cigaret. Zabráněno bylo škodě ve výši 23.670.000,00 Kč.

V úterý 8. října bylo oznámeno, že policisté z NCOZ provedli dvě akce – LOPE a ARACHNE, v jejichž případech byla jednak odhalena skupina padělatelů osobních dokladů, ale stejně tak vystavování fiktivních faktur za odběr zboží v hodnotě 3 mld. korun, které bylo poté prodáváno na černém trhu. Podle závěrů policie došlo ke zkrácení DPH ve výšce 140 milionů korun. Operace „LOPE“ a „ARACHNE“ (včetně zapojení slovenských policistů) proběhly souběžně. Téměř 300 policistů NCOZ SKPV zasahovalo na několika desítkách míst ČR, kde byly provedeny domovní prohlídky a prohlídky jiných prostor.

Úspěšná byla i Daňová Kobra, která 11. dubna oslavila 5. výročí svého vzniku. Od té doby zachránila státu 11,67 mld. korun, V letošním roce rovněž slavila úspěchy.

Ve středu 28. srpna bylo oznámeno, že policisté NCOZ pracující metodou Daňová Kobra ukončili v uplynulých dnech vyšetřování případu krácení DPH se škodou 265 milionů korun. Podle její zdrojů skupina 10 osob fiktivně deklarovala dodávání tabákových výrobků z České republiky do různých členských států Evropské unie (tedy mimo daňové území České republiky). Z pořízeného zboží v tuzemsku měl být uplatňován nárok na odpočet daně z přidané hodnoty a dále pak u fiktivního dodání zboží mělo být uplatňováno osvobození od daně z přidané hodnoty z titulu dodání zboží do jiného členského státu. Ve skutečnosti však tabákové výrobky nebyly dodány do jiného členského státu, ale měly být prodány na území České republiky bez DPH.

V pátek 12. července vešlo ve známost, že policisté NCOZ a celníci z odboru pátrání Generálního ředitelství cel koncem měsíce června tohoto roku zasahovali na severní Moravě, na Plzeňsku a v Praze s cílem zajistit důkazní materiál k rozsáhlé trestné činnosti hospodářského charakteru. Skupina pěti osob v průběhu roku 2017 vytvořila fakturační řetězec společností, jejichž prostřednictvím měla být zkrácena daň z přidané hodnoty. Tímto jednáním měla vzniknout České republice škoda na DPH ve výši 70 milionů korun.

V pátek 8. listopadu policisté NCOZ, pracující metodou Daňové Kobry, v uplynulých dnech zasahovali na několika místech České republiky. V rámci akce s krycím názvem „SOS“ kriminalisté obvinili celkem 12 osob pro spáchání zvláště závažného zločinu

zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby (dle § 240 odst. 1, odst. 2, písm. a, odst. 3. písm. a trestního zákoníku, spáchaného ve spolupachatelství ve smyslu ust. § 23 trestního zákoníku) na úseku DPH se škodou přesahující 113 milionů korun.

Ve středu 20. listopadu policisté NCOZ, zařazení v týmu Daňové Kobry, v minulých dnech opět zasahovali na několika místech České republiky. V rámci akcí s krycím názvem „MORCHELLA I“ a „MORCHELLA II“ obvinili celkem 9 osob (7 fyzických a 2 právnické) pro spáchání trestných činů na úseku DPH a daně z příjmu právnických osob, se škodou přesahující 131 milionů korun.

V oblasti boje proti korupci se ale ještě stále nedosahovaly ty výsledky, s jakými se počítalo. Zákon o ochraně oznamovatelů korupce (whistleblowerů), přes naléhavá upozornění Evropské unie ještě stále neexistoval a návrh příslušného zákona bojoval s mnohými připomínkami. V roce 2023 nám za neschválení této normy hrozila pokuta od EU. a nefungovaly ani protikorupční linky a weby. Takže nejznámější akci NCOZ a její brněnské sekce se stala akce STOKA. Výroční zpráva NCOZ k tomu uvedla: „Kriminalisté NCOZ SKPV zahájili dne 7. března 2019 rozsáhlou operaci ohledně nezákonného ovlivňování veřejných zakázek na území města Brna. Policisté zasahovali na celkem 88 místech ČR. V rámci trestního řízení bylo obviněno deset fyzických osob a dvě právnické osoby pro trestné činy účast na organizované zločinecké skupině, zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě, přijetí úplatku a podplácení, spáchané ve formě spolupachatelství ve prospěch organizované zločinecké skupiny, a jedna fyzická osoba pro trestné činy zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě a podplácení, spáchané ve formě spolupachatelství, pro celkem 28 skutků.“

Co se týče teroru, již několikrát jsme uvedli, že se zůstával poměrně velkou hrozbou, i když všechny naše tajné služby permanentně v průběhu tohoto roku opakovaly, že bezprostřední hrozba teroristického útoku v našich podmínkách nehrozí. Ředitel BIS Michal Koudelka ve svém projevu na konferenci Bezpečné Česko v bezpečné Evropě 16. května uvedl, že hlavními hrozbami pro Českou republiku jsou terorismus a zpravodajské aktivity namířené proti ČR, EU a NATO. V rozhovoru k 25. výročí účinnosti zákona o BIS 16. července jako hlavní hrozby označil kybernetické hrozby a extremismus, zejména pravicový, přičemž za pojmem „extremismus“ se mnohdy skrývala obava z terorismu. V oblasti kyberhrozeb jako největší hrozbu experti NÚKIB označovali Rusko a Čínu. Na bezpečnostní konferenci konané 21. října v Poslanecké sněmovně M. Koudelka za největší hrozbu označil ruské a čínské zpravodajské služby, ale islámský terorismus označil za

nebezpečný pouze z krátkodobého hlediska. Naopak zdůraznil nutnost bedlivě sledovat pravicový extremismus, kterého činy mohou vyústit do přímých teroristických akcí, jak tomu bylo v Německu a na Novém Zélandu. Co se týče policie a dalších bezpečnostních složek, varoval jejich příslušníky před návštěvou Číny. Na tomto stanovisku setrvala i Výroční správa BIS, vystavená na webu BIS 26. listopadu.

Činnost BIS není sice tématem tohoto materiálu, ale k obdobným závěrům v oblasti boje proti terorismu docházela i protiteroristická sekce NCOZ.

V oblasti samotného boje proti terorismu jsme se především pohybovali pouze v oblasti plánů a jejich prověrek. V noci ze 17. na 18. června se v obchodním domě na Smíchově pod krycím názvem „Anděl 2019“ uskutečnilo další rozsáhlé protiteroristické cvičení. Zúčastnily se ho všechny složky IZS, včetně příslušníků armády a městských strážníků. Nasazených policistů bylo celkem 250. Oběti představovalo 1.100 figurantů, mezi kterými byli i studenti Střední policejní školy MV. „Zraněných“ bylo 109 obětí, teroristů 10. Cvičení začalo po půlnoci a skončilo ve 3,31 hod. ráno, takže nebyl velký problém se zajištěním plynulosti dopravy v okolí realizace tohoto cvičení.

Posiloval se ale i systém identifikace teroristů. Začátkem června bylo oznámeno, že Česko bude již brzo zapojeno do mezinárodního systému pro odhalování teroristů, ale i dalších zločinců, kteří využívají leteckou dopravu, podle jejich vzhledu a tváří. Systém měl být schopný za několik minut identifikovat tři stovky cestujících a dát o nich vědět jak odletovému letišti, tak bezpečnostním složkám na letišti příletovém. Evropská unie již předtím vyžadovala zasílání seznamů cestujících letadly a od září 2018 se mluvilo též o cestujících rychlovlaků a lodí, dokonce se uvažovalo i o cestujících v dálkových autobusech. Vláda ČR spolu s tím projevila snahu, aby bez souhlasu Parlamentu ČR mohla v utajení vyslat vojenskou jednotku, určenou pro osvobození našich občanů, unesených v zahraničí teroristy.

Současně ministerstvo vnitra připravilo rozsáhlý materiál pod názvem Akční plán boje proti terorismu 2019-2020, který pod č.j. 717/19 schválila vláda na svém zasedání 26. srpna. Naproti plánům z předešlých let, měl tento časový rozsah dvou let, místo třech, jak to bylo doposud zvykem. Ministerstvo se chtělo zaměřit na koordinaci bezpečnostních složek, komunikaci státu s veřejností nebo monitoring a tvorbu analýz. Dále na ochranu měkkých cílů, zlepšení komunikace s obyvateli, zachycování prvních projevů směřování jedinců k ideologicky motivovanému násilí již v zárodku, posílit oblasti legislativy a v neposlední řadě vést k implementaci nařízení EU o prevenci šíření teroristického obsahu online.

Spolu s tím ale opět upozornilo, že Česko se doposud stalo terčem teroristických útoků pouze dvou výše uvedených případech a nejsou zde žádné domácí teroristické organizace a ani zde neoperují podstatné části zahraničních a mezinárodních teroristických organizací. „Prakticky zde nefungují organizace, které by bylo třeba rozkládat, rušit (...), současně se však stát a společnost musí na potenciální teroristický útok efektivně připravovat.“ Z tohoto důvodu se chtělo orientovat na proškolení uniformovaných policistů, aby byli schopni znaky počínající radikalizace rozpoznat.

Velký problém tento dokument, ale i řada dalších, viděl v internetu, ve kterém se jednak objevují články s teroristickým obsahem, které je z něj nutné odstraňovat, ale v jistém slova smyslu za negativní se pokládaly i články, které podrobně popisovaly jednotlivé teroristické útoky a dávaly tím návod pro jejich případné napodobovatele, nebo jim poskytovaly přímé spojení.: „I přes to, že dobrovolné mechanismy postupně začínají zaznamenávat výsledky, je teroristická propaganda na internetu stále snadno dostupná. Zároveň bylo odhaleno, že u řady z nedávných útoků na území EU bylo využito internetu pro plánování teroristického činu.“

V další své zprávě, tentokrát o projevech extremismu a předsudečné nenávisti v roce 2019, ministerstvo vnitra popsalo situaci v oblasti extremismu následovně: „V roce 2019 bylo Policií ČR zjištěno 170 trestných činů s nenávistným podtextem. Za rok 2019 bylo policií evidováno celkem 122 stíhaných osob u skutků s nenávistným podtextem. Pro trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek bylo obžalováno celkem 144 osob. Odsouzeno za ně bylo celkem 49 osob. V roce 2019 bylo zaznamenáno celkem 292 akcí pořádaných nebo s účastí extremistů. Celkem 224 náleželo do levicově extremistického spektra a 68 akcí do pravicově extremistického. Oproti roku 2018 lze sledovat meziroční nárůst (celkem 232 akcí v roce 2018, 176 levicových extremistů a 56 pravicových extremistů).“ Za výrazného podněcovatele nenávisti byla označena i strana SPD, ostatně jako v předcházející dvou letech.

Do centra pozornosti se ale opět dostávala otázka nepovolené účasti českých občanů v zahraničních ozbrojených skupinách. Z tohoto důvodu ministerstvo spravedlnosti počátkem července zveřejnilo svůj plán na vytvoření další novely trestního zákoníku, jenž by řešila výlučně činnost osob, které se účastní činnosti nestátních ozbrojených skupin zaměřených na působení v ozbrojeném konfliktu na území jiného stát. Navrhovaná sankce byl pět let vězení. „Tyto osoby si během své účasti v dané skupině osvojí řadu vojenských praktik s rizikem jejich využití po svém návratu do České republiky“, uváděla k tomu příslušná důvodová správa. Uvažovalo se nad tím, že by se tato sankce použila nejenom

proti přímým bojovníkům, ale i na instruktážní nebo výcvikovou činnost. Podle ní je v současnosti takovéto formy nebezpečné činnosti možné jen velmi komplikovaně trestněprávně postihovat a tato novela to měla odstranit. Ale změna trestního zákoníku prošla až v roce 2022.

V pátek 17. května byl za účast v bojích na východní Ukrajině odsouzený první člověk – desátník Erik Eštu, ke třem letům s podmíněčným odkladem na tři roky. Odvolací soud mu 17. září stejného roku lhůtu podmínky zkrátil na dva roky. Do konce roku byly obžalované další dvě osoby za identický trestný čin. Stejně to bylo s islámským terorismem. Příslušníci NCOZ v listopadu 2019 podali návrh na podání obžaloby státnímu zástupci Vrchního státního zastupitelství v Praze pro zločin účasti na teroristické skupině podle § 312a odst. 1, 2 písm. b) trestního zákoníku a zločin financování terorismu podle § 312d odst. 1, 2 písm. a) trestního zákoníku na tři osoby v souvislosti s jejich účastí na činnosti teroristické skupiny Džabhat anNusrá li-Ahli aš Šám, pomoci k této účasti a dále k finanční podpoře uvedené teroristické skupiny. Přísněji se rovněž začalo hledět i na projevy souhlasu s teroristickými činy ve světě a policie je postupně začala vyšetřovat. Zpráva NCOZ uvedla, že v tomto roce se zabývala celkově 60 takovými případy.

Ale i tímto rokem zněl problém dezinformací a bojem proti nim a zapojila se do toho o NCOZ. Ve čtvrtek 25. července vydala svou Výroční správu za minulý rok, ve které uvedla. „Do budoucna byla jako hrozba vyhodnocena činnost tzv. alternativních médií, která mohou výrazně podporovat vyhraněnost a radikální názory svých adresátů. Velmi často je patrná určitá míra synergie mezi alternativními médii a populistickými subjekty, které vzájemně sdílejí stejná témata i názorové postoje. Obsah obvykle tvoří různé domněnky, které byly prezentovány jako fakta či konspirační teorie. Často se rovněž objevují i příspěvky balancující na hranici trestněprávní odpovědnosti ve smyslu šíření poplašných zpráv, podněcování k nenávisti, hanobení nebo popírání holocaustu. Řada těchto alternativních médií neskrývá svůj nekritický postoj vůči Ruské federaci, konfliktu na Ukrajině a anexi Krymu. Obdobně je tomu i v oblasti politického extremismu v souvislosti se vznikem a působením radikalizovaných jednotlivců a skupin, u nichž se mohou projevovat násilné tendence.“ Okamžitě to vyvolalo poměrně velkou odezvu a opět se mluvilo o cenzuře, zákazech samostatného myšlení, porušování svobody slova i práva rozšiřovat neoficiální názory, zneužívání této otázky k potlačení opozičních projevů.

Avšak problém samotného terorismu byl mnohem širší, takže se plně dotýkal nejenom Policie ČR a tajných služeb, ale i Vojenské policie. Výrazným problémem se stávaly drony a byla to právě Vojenská policie, která žádala pro sebe právo likvidovat

bezpilotní systémy. Usilovala o to, aby vojenští policisté mohli převzít pod kontrolu nepřátelský letoun, a dokonce ho i zničit. Současně požadovala právo ve své činnosti využívat agenty v případě nebezpečí. Vyjádřily to odstavce 2. a 3. paragrafu 41. návrhu novely zákona o Vojenské polici, vypracovaného v první polovině roku 2019 uvnitř této složky. Některé jeho záměry se dostaly na veřejnost v druhé polovině srpna, ale setkaly se s poměrně ostrou kritikou, takže tyto ambiciózní návrhy z něj byla stažena.

V původním znění se objevil institut aktivně vyhledávajícího, dokumentujícího vojenského policisty, který by mohl zastírat skutečný účel své činnosti. Návrh ale obsahoval ještě další pravomoci, zejména rušit různá elektronická zařízení, sloužící např. pro dálkové odpálení nějaké výbušniny, ale stejně tak právo řídit dopravu v průběhu průjezdu cizích vojenských konvojů pře územní ČR, případně vojáky těchto konvojů ochraňovat. Návrh byl rozsáhle připomínkový s tím, že by po schválení celého tohoto kompletu návrhu v původní podobě, se Vojenská policie dostala na úroveň Policie ČR a měly bychom tu policie dvě. Dokonce se mluvilo o třech policiích, protože za tu třetí se pokládaly snahy R. Šlachu zintenzivnit práci sekce 03 - Pátrání Celní správy ČR a to v rámci projektu „ROKOTR“ (ROzšíření KOmpetencí celní správy v TRestním řízení), přijatém k 1. srpnu 2016, tedy krátce před jeho přijetím do funkce náměstka generálního ředitele Celní správy.

Návrh novely zákona o Vojenské polici byl v říjnu 2019 odeslán do připomínkového řízení, poté bez nejvíce kritizovaných požadavků odeslán do Poslanecké sněmovny. I přesto byla tato novela schválena až 18. ledna 2023.

Žhavým problémem ale byl další růst kyberkriminality. Jak již bylo uvedeno výše, Policie ČR řešila 8.417 takovýchto skutků, tedy 1.602 skutků více než před rokem, což představovalo vzrůst o 23,5 %. Projevilo se to v oblasti kybernetických podvodů (3.800), úvěrových podvodů (821) a mravnostních deliktů (777). Obdobné to ale bylo v celé Evropě. Komplexní data za rok 2019 přinesl dokument Společné sdělení evropskému parlamentu a radě, strategie kybernetické bezpečnosti EU pro digitální dekádu, ze 16. prosince 2020:

„Obavy o bezpečnost jsou velkou překážkou používání on-line služeb. Přibližně dvě pětiny uživatelů v EU zažily problémy související s bezpečností a tři pětiny mají dojem, že se nedokážou chránit před kyberkriminalitou. Třetina uživatelů se za poslední tři roky setkala s podvodnými e-maily nebo telefonními hovory žádajícími o osobní údaje, 83 % z nich však kyberkriminalitu nikdy nenahlásilo. Každý osmý podnik byl zasažen kybernetickými útoky. Více než polovina podnikových a spotřebitelských osobních počítačů, které jsou jednou infikovány malwarem, je opakovaně infikována ve stejném roce. Každý rok se z důvodu porušení zabezpečení dat ztratí stovky milionů záznamů; průměrné

náklady při narušení zabezpečení u jednoho podniku vzrostly v roce 2018 na více než 3,5 milionu Eur. Dopad kybernetického útoku často nelze izolovat a jeho důsledkem mohou být řetězové reakce v celé ekonomice a společnosti, které ovlivní miliony jednotlivců.

Vyšetřování téměř všech druhů trestné činnosti má digitální složku. V roce 2019 bylo oznámeno, že se počet incidentů meziročně ztrojnásobil. Odhaduje se, že existuje 700 milionů nových vzorků malwaru, který je nejčastějším prostředkem na podporu kybernetických útoků. Roční náklady spojené s kybernetickou kriminalitou v globální ekonomice v roce 2020 se odhadují na 5,5 bilionu Eur, což je dvojnásobek oproti roku 2015. To představuje největší přesun ekonomického bohatství v historii, větší než celosvětový obchod s drogami. U významného případu, jímž byl ransomwarový útok WannaCry v roce 2017, se náklady v globální ekonomice odhadovaly na více než 6,5 miliardy Eur.“

Také v našich podmínkách se nejznámější staly hackerské útoky. Policejní statistiky jich za tento rok zaznamenaly celkem 930. Nejznámější z nich se udál v červnu a směřoval proti ministerstvu zahraničí a NÚKIB, který se tímto útokem zabýval, naznačil, že ho provedlo ruské GRU. Bylo sice oznámené, že hackeri narušili pouze vnější počítačovou síť ministerstva, ale jistě nic více být oznámené nemohlo. Konec roku přinesl další útok, a to napadení počítačů Nemocnice Rudolfa a Stefanie v Benešově 11. prosince 2019, který způsobil škodu, převyšující 59 miliónů korun. Provoz nemocnice byl obnoven až 30. prosince. Jednalo se o tzv. ransomware - počítačový vir, který šifruje data na počítači a serverech a následně požaduje po poškozeném výkupné, především ve formě kryptoměny. Cílí na objekty, které si musí pro svou činnost uchovávat důležitá data a je zde větší pravděpodobnost, že pachatel od napadeného získá finanční prostředky.

Složky Policie ČR se ale již od počátku roku orientovaly nejenom na boj proti takovýmto útokům, ale i na vzájemnou koordinovanost činnosti dalších složek, bojujících proti kyberkriminalitě. Ve středu 23. ledna nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman, ředitel NÚKIB Dušan Navrátil a ředitel NCOZ SKPV Jiří Mazánek podepsali trojstranné memorandum, které nastavovalo pravidla pro účinnou spolupráci uvedených tří složek.

Tento postup byl o to naléhavější, že do centra pozornosti hackerů a vyděračů všeho druhu se stále více dostávali děti a mladiství, u kterých se projevila více než zjevná závislost na sociálních sítích. Podle výzkumu Univerzity Palackého v Olomouci jen desetina dětí ve věku 15 let netráví ve virtuálním světě skoro žádný čas. Celkem 8,5 % dětí mezi 11 a 15 lety si již nedokáží představit trávení volného času bez sociálních sítích. Dokonce 12 % děvčat mezi 13 a 15 lety byla na těchto sítích zcela závislá. Byla to nejenom základna pro výrazný vzestup mravnostních útoků na ně, ale z vystavovaných fotek např. na Facebooku se

případní zloději dovídali důležité informace o zařízení bytů, ale i o tom, jestli rodina na delší čas byt nebo dům neopouští, případně kdo v něm žije. Kyberprostor se stával i prostorem šikany, vyhrůžek a vydírání a počet těchto trestných činů stoupal.

Zpráva ministerstva vnitra o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2019 vyjmenovala následující hrozby, které na uživatele sociálních sítí směřovaly: kyberšikana, kybergrooming, sexting, kyberstalking, hatecrime, hacking, schvalování teroristických útoku, podpora propagace hnutí směřujících k potlačování práv a svobod člověka; zneužití k výrobě dětské pornografie; ransomware, malware, DDoS útoky, neoprávněné průniky do počítačového systému s cílem zcizit citlivá data; využití prostředí darknetu jako prostředku k páčání trestné činnosti; hrozby spojené s elektronickou komunikací – spam, scam 419, phishing, spear phishing, pharming, tzv. CEO/BEC (command executive order, business email compromise) útoky; podvody pomocí podvodných e-shopů a inzertních serverů..

Kromě novely zákona o Vojenské policii ministerstvo obrany 11. února poslalo do připomínkového řízení zákon Vojenském zpravodajství, který část tisku označovala jako zákon o kybernetické ochraně. Vojenskému zpravodajství by měl poskytnout právo umísťovat tzv. černé skřínky do sítí mobilních operátorů, pomocí kterých mohlo sledovat a kontrolovat hovory a další korespondenci zájmových osob. Mezi instituce, na které byl k posouzení zasláný, ale chyběl Úřad pro ochranu osobních údajů (ÚOOZ), který před dvěma lety zabránil schválení návrhu tohoto zákonu v původní podobě. Vyvolalo to velkou kritiku nejenom ze strany ÚOOZ, ale i člena sněmovního podvýboru pro kybernetickou a bezpečnostní politiku Ondřeje Profanta (ČPS). Podle něj vojenští zpravodajci ještě stále nemají dostatek kvalifikovaných lidí, aby tento úkol zvládli. Podle představitelů Vojenského zpravodajství byla tato kritika lichá.

Vznikala tu kuriózní situace. V letech 2015 a 2018 byl sice Vojenskému zpravodajství Armády ČR tento úkol přidělený, postupně se konstituovalo Národní centrum kybernetických operací, ale jeho rozvíjení jeho činnosti nebylo lehké. Byl sice vládní úkol, bylo k tomu vyčleněných 300 miliónů korun ze státního rozpočtu, které umožnily najít vhodné budovy, upravit je do nutné podoby, nakoupit techniku a nabrat první odborníky. Ale sledovat internet, s čímž se původně počítalo, nemohli, protože k tomu chyběl příslušný zákon. Jeho návrh byl po kritickém připomínkování přepracovaný do nové podoby, na podzim roku 2018 ministr obrany Metnar prohlásil, že bude k připomínkování předložený do konce roku a věří, že bude vzhledem k hroživé mezinárodní situaci rychle schválený, ale to se nedělo.

Stále totiž přetrvával konflikt. Kybernetická obrana a kybernetická bezpečnost kontra občanské svobody. Podle O. Profanta „nejvíc vadí plošné šmírování občanů a podstatný zásah do práv poskytovatelů internetových služeb“. Napomáhalo v tom i rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie, že plošný sběr a uchovávání provozních a lokalizačních dat je v rozporu s právem EU. Vojenské zpravodajství odpovídalo argumentem, že bude sledovat pouze internet, a pouze zjišťovat anomálie, které by mohly detekovat případný útok. Civilním tajným službám (BIS a ÚZSI) zase vadilo, že tomuto úkolu se bude moci věnovat pouze Vojenské zpravodajství a ony ne. Argumentovaly tím, že by v rámci Vojenského zpravodajství došlo až příliš velké koncentraci moci, nezdála se jim používaná terminologie tohoto návrhu, kterou označovali za mlhavou a nejasnou. Podle nich nebylo jasné, co vše mají vojenští zpravodajci vlastně sledovat, jakým způsobem to mají dělat a jaké mají nástroje pro případný protiútok. Těch připomínek bylo hned několik a bylo jasné, že tato novela nebude jen tak lehce Parlamentem protlačena. Předseda sněmovní komise pro kontrolu Vojenského zpravodajství a pozdější ministr vnitra ČR Vít Rakušan (STAN) k tomu uvedl: „To bude přetěžká diskuse, protože nikdo nemá rád Velkého bratra, ale na druhou stranu se svět změnil, a i jinde probíhá diskuse na téma: právo na soukromí versus bezpečnost.“ Silný odpor k instalaci tzv. černých skříněk tvrdošijně projevovali rovněž mobilní operátoři. Někteří poslanci dokonce navrhovali, aby místo posílení Vojenského zpravodajství byly posíleny pravomoci NÚKIB, který ale v tomto sporu stál spíše na straně Vojenského zpravodajství a v symbióze obou viděl budoucnost boje proti kybernetickým hrozbám. Přes původní záměr, vše dokončit do května, se tento úkol splnit nepovedlo a diskuse se vedly ještě další tři roky, i když se např. v listopadu 2020 již zdálo, že zanedlouho bude vše hotovo.

To vše rezonovalo na pozadí podezření ze všeobecného sledování obyvatel státu, označovaného mnohdy za šmírování. Podle mnoha občanů již stávající úroveň sledování je více než vysoká (kamerové systémy, lehká dostupnost odposlouchávacích a sledovacích zařízení všeho druhu, příslušné pravomoci bezpečnostních institucí), takže žádné další si již nepřáli. S odporem se u valné části obyvatelstva setkával i systém blokování některých serverů, webových stránek nebo příspěvků na sociálních sítích. Na konci ledna poslanec Václav Klasu ml. (ODS) spolu s 33 dalšími poslanci širšího prostoru – ODS, ANO, SPD, ČSSD a KDÚ-ČSL podal návrh na novelu trestného zákona, podle kterého by bylo mazání takovýchto stránek pokládáno za nežádoucí censuru, mělo by být pokutováno sumou 50 miliónů korun a půlročního trestu vězení. Plošné šmírování dlouhodobě kritizovala o Česká pirátská strana.

V tomto roce došlo i k zablokování krajně pravicového serveru White Media, který v roce 2017 zveřejnil kromě videí s útoky napadající Romy, migranty afrického původu a muslimy, obsah e-mailové schránky tehdejšího premiéra Bohuslava Sobotky. Naproti tomu Soudní dvůr Evropské unie 3. října rozhodl, že mazání urážlivých komentářů na facebooku není rozporu se zákony.

V oblasti boje proti drogám Národní protidrogová centrála dosáhla řadu úspěchů, ale současně se musela potýkat s některými novými skutečnostmi. V podstatě všechny její nejdůležitější analytické dokumenty uváděly, že „v roce 2019 se stále více projevovaly poznatky posledních let o přesunu především velkoobjemové výroby metamfetaminu (pervitin) na území sousedních států, např. Polska, Spolkové republiky Německo, a také Nizozemí, odkud je metamfetamin vyvážen přímo do míst odběru zejména v SRN anebo zpět do ČR. Přesun velkokapacitních laboratoří se odráží i v poklesu celkového množství zajištěné látky.“ Produkce laboratoří, umístěných v Nizozemí a Belgii, dosahovala i stovek kilogramů této drogy. Za mnohými z nich stály i nadále vietnamské gangy. Novinkou bylo pronikání dodávek metamfetaminu z Mexika do Nizozemí, odkud je síť distributorů dostávaly dále do Evropy, včetně ČR. Výrobě napomáhaly i nové léky, obsahující pseudoefedrin. Oproti minulému roku klesla váha zabaveného metamfetaminu ze 106,15 kg na 25,57 kg, což je pokles o 74 %. S varnami to bylo lepší, protože detektivové NPC, v důsledku přesouvání vietnamských velkovýroben do zahraničí, odhalili řadu menších varen s nižší produkcí, kterou realizovali občané ČR, v celkovém počtu 234. Bylo to v podstatě na úrovni minulého roku, kdy jich bylo odhaleno 240. Mezi nejvýznamnější akce NPC patřila operace NOVIS z dubna 2019, kdy byla dopadena 5členná skupina, která drogu vyráběla i distribuovala. V rámci operace SOUMAR detektivové NPC odhalili skupinu pašeráků léčiv s obsahem pseudoefedrinu z Polska a Rumunska. V rámci operace SEVER byla odhalena skupina 26 pachatelů české i vietnamské národnosti, která dovážela metamfetamin z Německa a Nizozemí. Byli zadrženi i 4 jejich kurýři, u kterých bylo objeveno 13,0 kg pervitinu a navíc 29 kg konopí. Těchto operací bylo v průběhu roku několik – KOUZELNÍK, KOMBO, GUSTO, LEGAL...

Také v oblasti výroby a prodeje marihuany se potvrdil trend organizování menších pěstíren, které bylo těžší odhalit. Víceré pěstírny byly objevené na jižní Moravě. V oblasti velkoprodukce konopných drog se ale nadále prosazovaly gangy z Balkánu, tvořené Srby, Chorvaty a Černohorci. Produkce v ČR pokrývala domácí spotřebu a velká část byla kurýry odesílaná do ciziny. Navíc se drogy začaly stále více prodávat prostřednictvím internetu a sociálních sítí, což je vždy hůře odhalitelné. V každém případě i v této oblasti byl oproti

minulému roku zaznamenán pokles. Samotné marihuany NPC bylo zabaveno 546,4 kg, oproti loňskému záchytu 948,0 kg, tudíž o 43 % méně. Počet rostlin byl ale přibližně stejný - letošních 26.925 ks proti loňským 28.334 ks, ale odhalených pěstíren bylo více – 258 oproti 202. Zabavený hašíš představoval letos 1,65 kg a loni 2,91 kg. Mezi nejdůležitější policejní operace patřila akce TOICHAN, kdy byla realizovaná 10čenná skupina osob české i vietnamské národnosti, dodávající tento produkt do Olomouckého, Moravskoslezského, Ústeckého a Plzeňského kraje. Byly odhaleny velkokapacitní pěstírny, v nich zabavené konopí i marihuana v řádech několika desítek kilogramů. Z dalších operací to byl BORN a IZAR, realizovaný ve spolupráci s Celní správou. Zde se na boji proti drogové scéně angažovala Celní protidrogová jednotka – oddělení 714 Sekce 03 – Pátrání. Když jsme již při tom, musíme uvést, že odhalováním daňových podvodů se zabývalo jeho oddělení 712 a celních podvodů – oddělení 713.

Podobně jako před rokem i v tomto byl rovněž zaznamenán další nárůst případů obchodu s kokainem v kyberprostoru, a to jak v malých množstvích, která byla určena koncovým uživatelům, tak v objemech v řádech kilogramů směřujících k další distribuci. V této souvislosti byly stále častěji realizovány záchyty zásilek u přepravních společností, nejčastěji na v příhraničních oblastech tranzitních států. Zachycené zásilky kokainu jako v minulých letech nejčastěji pocházely z Holandska a Belgie. Obchod s heroinem i nadále ovládaly organizované skupiny zejména původem ze Západního Balkánu. Jedna velká skupina balkánského kartelu byla v rámci akce FAMILIA zatčena 1. srpna v rámci koordinované akce policie 14 států Evropy, Asie a Ameriky na třech kontinentech, kdy bylo zatčeno 16 osob, mezi nimi i dva české piloty a byla zadržena kokain o váze přes jednu tunu. Co se týče dovozu prekurzorů drog, byl zaznamenán zvýšený dovoz červeného fosforu do ČR z Polska. Celkové zobchodované množství červeného fosforu v roce 2019 činí 353 kg, přičemž pro legální spotřebu v ČR pro průmyslové zpracování je potřeba pouze cca 60 kg/rok.

Z hlediska kriminálních statistik opětovně narostl počet stíhaných osob, a to zejména za výrobu, distribuci dovozu a vývozu nelegálních drog. Nejvyšší podíl trestných činů v České republice stále představovala drogová kriminalita spojená s metamfetaminem a konopnými látkami. Cizí státní příslušníci, mnohdy zůstávali v pozadí, takže běžné akce prováděli čeští občané. Proto byl počet zadržených a potrestaných cizinců v této oblasti velice nízký a představoval pouze 10 % ze všech pachatelů. Hodnota všech zajištěných omamných a psychotropních látek (OPL) podle výpočtu NPC v roce 2019 činila 491.583.850,00 Kč. Prodejní cena těchto drog je přirozeně mnohem vyšší.

Poměrně slušné výsledky byly dosaženy i na úseku zajištění majetku z trestné činnosti. Výroční zpráva NPC k tomu uvedla: „Za období od 1. 1. 2019 do 31.12.2019 byl v rámci trestních řízení vedených na NPC SKPV PČR zajištěn majetek a finanční prostředky v celkové výši 78.891.000,- Kč. Z toho 49.399.000,- Kč bylo zajištěno v peněžní hotovosti a finančních prostředcích na účtech. Dále bylo zajištěno 29.492.000,-Kč ve věcech (vozidla, komponenty varen, pěstíren, drobná elektronika a nemovitosti).“

Policisté z NPC mnoho citlivých informací získali i díky odposlechům, které ale využívaly i další policejní útvary a služby. V roce 2019 jich bylo celkem 5.319, což bylo o 418 méně než v roce předcházejícím. Zpráva J. Hamáčka pro vládu uvedla, že tento počet klesá již pátým rokem. Díky odposlechům bylo možné realizovat 2.952 osob. Nejvíce z nich realizovala Národní protidrogová centrála, a to celkem 994krát. Jednalo se o linky, které používalo 593 osob. Pomocí odposlechů se policie dostala např. na stopu drogového gangu, který dovedl vyrobit 45 kilogramů pervitinu v ceně kolem 37 miliónů korun. Léky na jejich výrobu kupoval v Polsku, v Brně pervitin vyráběl a v Praze prodával. Získané informace v celku byly využity v 875 trestních spisech. Pomocí nich byli dále odhaleni pachatelé domovních vloupání, krádeží, loupeží, vydírání, kybernetických zločinů. Jak uvedlo 28. srpna 2020 Právo: „téměř tři čtvrtiny odposlechů lze hodnotit jako efektivní. Více než polovina získaných informací posloužila pro taktiku vyšetřování. Jako důkaz v trestním řízení byla použita čtvrtina informací. V pětině případů přispěly odposlechy k dopadení pachatele. Při odhalování násilné trestné činnosti byl odposlech využit v 418 případech, nejčastěji šlo o loupeže, vydírání a vraždy. Ve 45 případech to byl obchod s lidmi. Následovalo vyšetřování trestných činů proti veřejnému zájmu, kde bylo povoleno napíchnutí 377 linek. Odposlechy se týkaly hlavně zločinného spolčení, úplatkářství, převaděčství či zneužití pravomoci veřejného činitele. Ve 47 případech byl odposlech nasazen se souhlasem odposlouchávané osoby. Jde o případy vydírání nebo nebezpečného vyhrožování či pronásledování.“

Na druhé straně poměrně výrazně stouply výpisy telefonické a internetové komunikace a to z 69.985 v minulém roce, až ke 91.075 v tomto roce.

Samotná služba dopravní policie žádné větší problémy ve svém chodu nezaznamenala. Jak bylo uvedeno výše, 1. července v čele Ředitelství služby dopravní policie Tomáše Lercha nahradil Jaroslav Řehák, který ale svou funkci opustil 31. srpna tohoto roku a od 1. září byl její řízením pověřený Jiří Zlý, jenž se od 1. prosince stal řádným ředitelem. Jeho nástup do této funkce proběhl hladce, služba byla poměrně dobře vybavena technikou, podstav v republikovém průměru představoval cca 400 policistů a lišil se podle

regionů. Vozový park se jejímu vedení dařilo průběžně obměňovat, zejména u speciálních vozidel, určených pro dokumentaci a vyšetřování dopravních nehod, kterých bylo několik dodáno v tomto roce a další měly dorazit v roce následujícím, případně dojednat další nákupy. Povedly se i nákupy vozidel pro skrytý dohled v civilním provedení. Na jar 2020 se měla přebírat další auta, určená pro dopravní policii. Problémem však bylo pronásledování superrychlých aut zn. BMW, které gangy kradly v Německu a přes naše území převážely do Polska, odkud v případě nutnosti směřovaly dále na východ. Před dopravní policií stál ale poměrně závažný úkol: významně posílit dálniční policii, zvýšit počet policistů této složky, a vystavět několik nových služeben pro ně.

Zajímavá situace vládla kolem nehodovosti. Počet obětí dopravních nehod klesal s výjimkou let 2014 a 2015 od roku 2008. Na českých silnicích v roce 2019 zahynulo pouze 547 osob, což bylo o 18 méně než v roce 2018. Šlo o třetí nejnižší stav od roku 1961, kdy se tyto statistiky začaly vést. Počet těžce raněných klesl o 355 lidí. Celkový počet nehod se ale zvýšil a to na 107.000. Pokračoval tak trend, který začal již v roce 2014. Podle ředitele služby dopravní policie Jiřího Zlého to souviselo s růstem počtu motorových vozidel, poklesem ohleduplnosti jednotlivých účastníků silničního provozu, zvýšenou intenzitou provozu, ale i se skutečností, že ČR se změnila v tranzitní zemi. Nejlepší to bylo v lednu (22 mrtvých), kdy se moc nejezdilo a nejhorší v srpnu (62 mrtvých). Zahynulo 357 řidičů, 97 spolujezdců, a 93 chodců, ale jejich počet se snížil, stejně jako motorkářů, jejich spolujezdců a cyklistů. Nejčastější příčinou bylo překročení rychlosti, které se podílelo na více než 43 procenty na nejtragičtějších nehodách, přejetí do protisměru nevěnování pozornosti řízení, nepřizpůsobení jízdy okolnostem a stavu komunikací nebo nedodržení bezpečném vzdálenosti mezi vozidly. Jen pro ilustraci. Počet řidičů, přichycených při telefonování za jízdy se zvýšil na 29.000, což bylo přibližně o 4.500 více než v minulém roce. Způsob jízdy, což pod sebe zahrnuje řadu různých přestupků, přesáhl počet 67.000 a přírůstek oproti minulému roku představoval 5.500. Dlouho přetrvával problém alkoholu za volantem, a to i přes řadu aktivních opatření v tomto směru, počínaje kontrolou na alkohol u každého zastaveného řidiče, konče velkými preventivními akcemi, pořádných na úrovni celé republiky nebo jednotlivých krajů. Zvýšil se i počet dětských obětí. Dopravní policie řešila 426.000 přestupků, z toho 396.000 přímo namísto a na pokutách se vybralo 234 milionů korun. Nejčastěji šlo o telefonování za jízdy a nedodržení rychlosti. Za jízdu pod vlivem alkoholu bylo potrestáno skoro 7.000 osob, za jízdu pod vlivem drog 2.000 řidičů, za jízdu bez řidičského oprávnění rovněž 2.000 osob.

Vzhledem na nové jevy v dopravě se začalo pracovat nad novelou zákona o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. V rámci tohoto návrhu se uvažovalo o navýšení sankcí a pokut, jejichž výše už neodpovídala trendu růstu platů a ekonomické síly obyvatelstva. Tak např. za telefonování během jízdy se měla pokuta, při platbě na místě, zvýšit z 1.000,00 na 2.500. Sjednocený bodový systém se měl zaměřit na postih těch nejzávažnějších přestupků a rozlišoval pouze kategorie čtyř- a šestibodové. Uvažovalo se i zvýšené kontrole a postihu mladých řidičů, u kterých byla nehodovost poměrně vysoká, a to jednak z nedostatku řidičských zkušeností a jednak k jejich sklonu podceňovat možná nebezpečí. Navrhovalo se dávat jim řidičské oprávnění jen na určitou dobu a počet bodů jim snížit na polovinu. Iniciativa v tomto směru vyšla z ministerstva dopravy. Samo vytvoření bodového systému, ale dostávalo poměrný skluz.

Za zpřísnění sankcí se krátce po svém jmenování do funkce ředitele služby dopravní policie postavil i Jiří Zlý. Také on uvedl, že výše pokut bude pevněji spojena s růstem životní úrovně obyvatelstva, vyslovil se za zpřísnění postihu v případech telefonování v průběhu jízdy a vůbec nevěnování se řízení, výrazného překročení povolené rychlosti a nedodržení bezpečné vzdálenosti. Za své priority označil boj proti alkoholu za volantem, pokračování v dopravně-bezpečnostních akcích včetně těch preventivních, kultivaci bezpečného dopravního prostoru, včetně silnic a jejich okolí, zkulturnění vztahů mezi řidiči a stejně tak způsobu jejich jízdy, v čemž viděl velkou rezervu do budoucna.

Co se týče dalších dopravních statistik musíme uvést, že se zvýšil počet srážek tramvají s chodci i jejich důsledky. V Praze to bylo 87 případů, kdy naprostá většina byla zraněna lehce, pouze ve čtyřech případech šlo o těžší zranění. Došlo i ke zvýšení počtu zranění nepřipoutaných dětí. Pět takovýchto dětí bylo zraněno těžce, dvě dokonce zemřely. Klesl i počet obětí železničních neštěstí. Při srážkách člověka s vlakem, kterých bylo 252 (225 v roce 2018) zemřelo 194 lidí (176 v roce 2018). Při takovéto srážce je úmrtnost 77 % a to by si měl každý uvědomit. Nejhorší byl začátek roku, kdy za dva dny zemřelo pět lidí. Srážek na železničních přejezdech bylo 181 a zemřelo při nich 40 lidí. Nejhorší byl červenec, kdy zemřelo deset lidí, nejvíce za posledních deset let. Při srážce vlaku s autem zemřelo 14. července dva dospělí a dvě děti.

Důležité rovněž je, že vzhledem k neustále rostoucímu vybavení vozidel z hlediska bezpečnosti a komfortu, došlo sice ke snížení počtu nehod, ale stejně tak ke zvýšení škod, protože lépe zabezpečená aura, byla přirozeně rovněž dražší. Odráželo se to v růstu cen za havarijní a řádné pojistky. Někteří specialisté upozorňovali také na skutečnost, že vliv na

nehodovost nemá pouze Policie ČR, ale i ceny pohonných hmot a zlepšující se stav našich silnic.

Když jsme již při tom, musíme uvést, že v červnu se na Plzeňsku zatýkalo kvůli podvodům s řidičským oprávněním a zpříšňovaly se i dopravní regule pro majitele dronů.

Klesl i počet požárů – asi o desetinu na 18.810, počet usmrcených se ale zvýšil ze 100 v roce 2018 na 119 v roce 2019 a škody dosáhly 2,1 miliardy korun. Pouze únorový požár v pražské Michli byl vyčíslen na škodu 100 miliónu korun.

Problematika činnosti další významné služby Policie ČR – pořádkové policie se vine celým textem této části, takže teď se spokojíme pouze s několika statistikami. Zde rovněž došlo ke změně vedení. Jak bylo uvedeno výše, k 1. prosinci odešel na vlastní žádost ze své funkce ředitel služby pořádkové policie Martin Hrinko a ve funkci ho nahradil náměstek ředitele Krajského ředitelství policie Pardubického kraje Petr Sehnoutka. Podobně jako dopravní policie i v této službě došlo k výměně části vozového parku a byla vybavena dalším materiálem.

Policisty služby pořádkové policie bylo předvedeno 3.748 (- 235) osob. Z toho podle zákona o policii bylo předvedeno 1.636 (- 392) osob, podle jiných právních předpisů (pro soudy, státní zastupitelství, správní orgány apod.) bylo předvedeno dalších 2.112 (+ 157) osob. Zajištěno podle § 26 a § 27 zákona o policii bylo 30.598 (+ 1.215) osob. Zatčeno podle § 69 trestního řádu bylo 3.675 (+ 182) osob. Zadrženo podezřelých osob podle § 76/1 trestního řádu bylo 19.745 (+ 1.996). V policejní cele bylo podle § 28 zákona o policii umístěno 19.208 (+ 433) osob. Do protialkoholní záchytné stanice bylo dodáno 2.861 (- 311) osob, z toho 21 osob mladších 18 let (+ 11). Provedeno bylo 51.592 (+ 3.398) eskort osob omezených na osobní svobodě. Na Krajských ředitelstvích policie bylo ke dni 31. prosince 2019 zřízeno celkem 195 prvosledových hlídek (k provádění zákroků proti osobám, které se dopouštějí zvláště závažného jednání). Do konce roku 2020 je plánováno zřídit celkem 237 prvosledových hlídek, z toho 5 prvosledových hlídek služby cizinecké policie. Při všech služebních zákrocích prováděných policisty služby pořádkové policie došlo v roce 2019 k 26 (- 1) případům použití služební střelné zbraně, přičemž žádný případ nebyl vyhodnocen jako neoprávněný.

V průběhu zvládnutí masových akcí byly v případech nutnosti nasazené pořádkové a speciální pořádkové jednotky jednotlivých Krajských ředitelství policie. V roce 2019 byly nasazeny v 9.895 (+ 1.580) případech. Před jejich nasazením zpravidla působí na osoby, proti kterým má zákrok směřovat, policejní antikonfliktní týmy, jejichž snahou je nenásilným jednáním a působením osoby odradit od páčání protiprávního jednání. V roce

2019 byly nasazeny v 315 (+ 17) případech. Zásahové jednotky byly využívány především k zákroku proti nebezpečnému pachateli, k jeho zajištění, případně eliminaci. V roce 2019 došlo v 1.111 (- 159) případech k použití zásahové jednotky a bylo při nich zadrženo 511 (+ 17) pachatelů trestné činnosti, z toho 50 (+ 10) zadržovaných pachatelů bylo ozbrojeno.

Policisty služby pořádkové policie bylo v roce 2019 zjištěno celkem 688.509 (- 40 813) přestupků podle zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. Výrazně nejvíce přestupků bylo zjištěno na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle § 125c zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, (včetně návykových látek), a to 452.304 (- 10 203), což je 66,7 % ze všech přestupků. Dále následují přestupky proti majetku podle § 8 zákona o některých přestupcích, kterých bylo zjištěno 101.655 (- 4 154), a přestupky na úseku veřejného pořádku a občanského soužití podle § 5 a § 7 zákona o některých přestupcích, kterých bylo zjištěno 83 585 (-24 493). Ostatních přestupků bylo zjištěno 41. 792 (- 1.290). Přestupků na úseku ovlivnění alkoholem a jinými návykovými látkami podle zákona o silničním provozu bylo zjištěno 19 298 (+ 1.432). Příkazem na místě bylo řešeno 442.953 (- 8.008) přestupků, přičemž na pokutách byla uložena částka ve výši 179.700.800 (+ 18.418.700)., Oznámeno k projednání podle § 73 a § 74 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich bylo 162.469 (- 29.107) přestupků, z toho po šetření policie podle § 74 odst. 1 a 2 celkem 119.532 (- 22.663) přestupků. Odloženo podle § 74 odst. 3 písm. b) bylo 69 389 (- 2.820) přestupků, z toho z důvodu nezjištění pachatele 57.996 (+ 746) přestupků, což je 83,58 % z celkem odložených přestupků.

Mezi nepříjemné povinnosti příslušníků pořádkové policie patřila asistence při provádění exekučních zákroků, při kterých mnohdy docházelo k vlnám emocí, ústící do útoků na exekutory, nebo k opačným excesům, kdy byly zabavovány věci, které exekuci podléhat nesměly. Vzhledem k tomu byla tato otázka projednána i na zasedání vlády 30. července a bylo rozhodnuté, že pro policisty bude vypracovaný metodický pokyn, jak v průběhu exekucí postupovat.

Také v tomto roce měla police problémy se zvířaty. Naštěstí boj s morem divokých prasat již skočil, takže žádné úkoly pro Policii ČR z toho nevyplývaly. Naopak, chráněná zóna v původní oblasti vypuknutí moru byl zmenšená ještě 1. února 2018. Od té doby veterináři evidovali 187 nálezů uhynulých zvířat, z toho pouhých 12 kusů bylo nakažených. Poslední z nich bylo nalezeno koncem dubna minulého roku. Za dobu od 1. února do 31. prosince 2018 zde bylo uloveno 9.755 kusů, v lednu a únoru dalších 1.701 kusů, ale ani u jednoho z nich nákaza nebyla potvrzena. Na základě toho bylo oficiálně oznámené, že prasečí mor Česko na svém území vymýtilo.

Místo toho policie pátrala po dvou případech ohlášení pohybu neznámých zvířat, popisovaných svědky jako pumy, na podzim tradičně kontrolovala myslivce, aby před hony nepožívali alkohol a měli zbraně v pořádku. Horší to bylo v úterý 5. března, když policisté museli odstřelit párek lvů, chovaných bez povolení ve Zděchově na Vsetínsku. Lvy napadly svého majitele, zabily ho a k jeho tělu nechtěly nikoho pustit.

Ale ne vše kolem veřejného pořádku šlo na bedra pořádkové policie. Velkou část této práce realizoval i obecní policie, jejíž význam rostl s velikostí jejich obce. Zvláštním problémem byla Praha, ale i již uvedené Kvasiny, kde se pořádek přece jen pomalu obnovoval. Teď to byla zejména Mladá Boleslav, kde kvůli problémům se zahraničními dělníky vedení města od Policie ČR žádalo obnovit praxi vysílání policistů z Polska a Slovenska, posílit i hlídky státní policie, zintenzivnit činnost cizinecké policie na území města, včetně využití frekventantů policejní školy. Podrobnější výzkum situace ale ukazoval, že úroveň kriminality se v obou těchto lokalitách sice nezmenšuje, ale ani nezvedá.

V oblasti činnosti Generální inspekce bezpečnostních sborů v tomto roce k závažným problémům nedošlo. Výroční zpráva GIBS za tento rok upozornila pouze na dvě skutečnosti. K 1. lednu došlo k reorganizaci na úseku trestního řízení k reorganizaci, která spočívala zejména ve sjednocení do té doby rozdělených linií prověřování a vyšetřování, které nově spadaly pod pravomoc pouze jednoho vedoucího teritoriálního oddělení. Druhé opatření spočívalo v tom, že nepřislušná podání, která nevyžadovaly bližší prošetření podle zákona o GIBS byly zasílána na centrální skupinu vyřizování podnětů, kde byly odborně posouzeny a vyřizovány či postupovány dle příslušnosti.

Co se týče výslednosti její činnosti, oba dokumenty, které se zevrubně, ale hutně, zabývaly touto otázkou – Výroční zpráva GIBS a celostátní Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti, uvádějí shodné základní údaje. Podle nich v roce 2019 GIBS zadokumentovala protiprávní jednání u 582 (+ 100) osob v rámci prověřování trestné činnosti spadající do její pravomoci a ani u jedné právnické osoby. Kromě toho prověřovala 437 případů podezření z protiprávního jednání osob, což bylo o 23 případů méně než před rokem. Zahájení trestního stíhání nebo sdělení podezření v rámci zkráceného přípravného řízení bylo realizováno u 142 (- 46) osob, z čehož bylo 91 (- 25) příslušníků a 8 (+ 1) zaměstnanců Policie ČR; 18 (+ 2) příslušníků a 3 (- 4) zaměstnanců Vězeňské služby ČR; 7 (+ 3) příslušníků a 0 (- 1) zaměstnanců Celní správy ČR; 15 (- 22) civilních osob, žádné (- 1) právnické osoby. U výše uvedených 142 osob bylo GIBS zadokumentováno celkem 203 (- 74) trestných činů, z toho jich 138 (- 29) měli spáchat příslušníci Policie ČR, 26 (- 2)

příslušníci VS ČR, 6 (0) příslušníci CS ČR, 8 (- 2) zaměstnanci P ČR, 3 (- 9) zaměstnanci VS ČR, 0 (- 2) zaměstnanci CS ČR a 22 (- 36) civilních osob.

GIBS podala na 116 (- 61) pachatelů návrh na podání obžaloby a na 10 (+ 5) pachatelů předložila zprávu o výsledku zkráceného přípravného řízení. Konkrétně na 73 (- 21) příslušníků Policie ČR, 13 (- 3) příslušníků VS ČR, 0 (- 16) příslušníků CS ČR, 6 (- 2) zaměstnanců PČR, 3 (- 3) zaměstnance VS ČR, 0 (- 1) zaměstnance CS Č a 21 (- 23) civilních osob. Trestní stíhání zahájila u 7 (- 8) pachatelů, jež se dopustili trestné činnosti vykazující korupční jednání a spáchali celkem 13 (- 17) trestných činů. V problematice domácího násilí zahájila GIBS trestní stíhání u 5 (+ 2) pachatelů, u kterých dokumentovala celkem 8 (+ 5) trestných činů. V případech trestné činnosti se znaky nepřiměřeného fyzického nebo psychického násilí, brutality, nelidského zacházení, ponižování a mučení při výkonu pravomoci GIBS v roce 2019 zahájila trestní stíhání celkem 11 (- 2) pachatelů. U nich zadokumentovala dohromady 21 (+ 1) trestných činů, z nichž nejčastějším trestným činem bylo zneužití pravomoci úřední osoby 9 (- 2).

Celkově je ale nutné konstatovat, že došlo poklesu počtu trestně stíhaných osob oproti loňsku a to o 46 případů, t. j. snížení o 24,76 %. Ze 142 trestně stíhaných bylo 89,5 % mužů. Nejvíce případů připadlo na Prahu (25, což představuje podíl na celkových počtech 17,6 %, přičemž pokles činil 16 případů), Jihomoravský kraj (16, 11,3 %, + 5) a Středočeský kraj (15, 10,6 %, - 8). Podle délky služby nejvíce připadalo na příslušníky sloužící 10-14 let, a 0-4 roky. Přímo příslušníků Policie bylo z tohoto počtu 91, kteří spáchali 70 úmyslných a 21 nedbalostních trestních činů. Z toho se korupce týkala třech příslušníků policie z celkového počtu osm; v oblasti extremismu dvou příslušníků, z dvou stíhaných; v oblasti OPL o tři příslušníky policie z celkem 9 případů; v oblasti úniku utajovaných skutečností o pět příslušníků a jednoho civilního zaměstnance Policie ČR z počtu 6 stíhaných osob. Trestně stíhaných bylo celkově 138 příslušníků policie, což bylo méně o 29 osob.

Cizinecká policie i nadále představovala poměrně stabilizovanou složku, a to v podmínkách, kdy její význam začal opět narůstat. Po jistém uklidnění v oblasti migrace v průběhu uplynulých dvou let, bychom mohli rok 2019 charakterizovat jako rok jejich návratu a stejně tak převaděčů, kteří před rokem skoro ani neexistovali. Celou oblast migrace a problémů, s kterými byla spojena, na vysoké faktografické úrovni popisuje Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2019. Vzhledem k tomu využijeme její nejdůležitější část. „V roce 2019 bylo zjištěno celkem 5.677 (+ 685, + 13,7 %) osob při nelegální migraci na území ČR. Z tohoto celkového počtu bylo 5.174 osob (+ 521, + 11,2 %, tj. 91,1 %) odhaleno při nelegálním

pobytu a 503 osob (tj. 8,9 %) zjištěno při nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici ČR... Z hlediska státní příslušnosti migrantů s nelegálním pobytem převládají občané ze třetích zemí (4.995 osob, tj. 96,5 %) nad občany EU. První místo ve statistice opět obsadili občané Ukrajiny (1.456 osob, tj. 28,1 % z celkového počtu osob zjištěných při nelegálním pobytu). V meziročním srovnání došlo u těchto občanů k minimální změně (pouze o 14 osob méně, tj. - 1 %). Většina občanů Ukrajiny vstupuje do schengenského prostoru, resp. do ČR legálně a překračují povolenou dobu/platnost víza/pobytu. Pokud je zjištěno neplatné vízum, jedná se hlavně o polská víza. S odstupem se na druhém místě umístili občané Moldavska (825 osob, tj. 15,9 %). Také tito cizinci vstupují na území většinou legálně a překračují povolenou dobu pobytu. V meziročním srovnání došlo u této státní příslušnosti k nejvyššímu zvýšení, a to o 258 osob (tj. + 45,5 %). Třetí místo náleží občanům Vietnamu (353 osob, tj. 6,8 %), kdy v meziročním porovnání došlo ke zvýšení o 41 osob (tj. + 13,1 %).

Podkategorií nelegálního pobytu byla a je tranzitní nelegální migrace. Jedná se o státní příslušníky ze třetích zemí, kteří nelegálně vstoupí na území ČR a mají v úmyslu pokračovat nelegálně do dalších zemí. V roce 2019 bylo odhaleno 266 (+ 75, tj. + 39,3 %) osob při tranzitní nelegální migraci (tyto statistické údaje jsou vedeny samostatně). Pokud se sleduje počet případů, bylo v roce 2018 odhaleno 64 případů (z toho tři velké skupiny – 35, 21 a 11 osob), kdežto v roce 2019 se jednalo již o dvojnásobek, konkrétně o 131 případů (spíše jednotlivci a malé skupinky osob, pouze tři větší skupiny v počtu 13, 8 a 7 osob). Z hlediska směru záchytu převládal vstup ze Slovenska (114 osob). Dále následovalo využití letecké trasy (71 osob) a příjezd z Rakouska (46 osob). Co se týká místa záchytu, tak bylo nejvíce osob odhaleno na vzdušné hranici (71 osob, tj. 26,87 %), dále v Jihomoravském kraji (70, tj. 26,3 %) a Ústeckém kraji (44, tj. 16,5 %). U naprosté většiny osob bylo jako cíl cesty uvedeno Německo. Osoby využily k přepravě zejména nákladní automobily (97 osob), dále následovala letadla (71), vlaky (49) a autobusy (26). Nejvíce bylo zjištěno občanů Afghánistánu (84 osob, tj. 31,6 %), u kterých byl evidován nejvyšší meziroční nárůst, a to o 64 osob (tj. +320 %). Na druhém místě ve statistice se umístili občané Iráku (43 osob, tj. 16,2 %), u nichž došlo k největšímu meziročnímu poklesu (- 41, tj. - 48,8 %). Dále následovali občané Sýrie (35 osob) a Íránu (24).

V roce 2019 bylo nahlášeno 503 (+ 164, + 48,4 %) osob, které byly odhaleny při nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici ČR. Od roku 2008 (od prosince 2017 vstup ČR do Schengenu) se jedná o dosud nejvyšší roční počet. Z důvodu největšího a nejvytíženějšího letiště byly záchyty hlášeny především z inspektorátu cizinecké policie na mezinárodním letišti Praha-Ruzyně (498 osob), v minimálních počtech pak z ostatních

mezinárodních letišť. Z hlediska státních příslušností bylo nejvíce odhaleno občanů Gruzie (133 osob, tj. 26,4 %), druhé místo patří občanům Ukrajiny (48 osob, tj. 9,5 %, + 20 osob), třetí místo občanům Albánie (47 osob, tj. 9,3 %, + 8 osob).“

S jejich pobytem na území ČR bylo spojeno několik druhů trestní činnosti. Především přetrvávala práce na černo. Stát tím tratil na daních z jejich výdělku, ale i cizinci sami. Pracovali mnohdy za mnohem menší mzdu, neměli zdravotní a ani sociální zabezpečení, nebyli obeznámeni se zdravotními riziky, měli mnohdy výrazně delší pracovní dobu a často na nich parazitovaly legální nebo i nelegální pracovní agentury, kterým odváděli část svých příjmů. S tím byl spojený další druh trestné činnosti, a to ze strany jejich zaměstnavatelů – nedodržování ustanovení zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, zejména formou zastřené zaměstnanosti, kterou do tohoto zákona vložila novela tohoto zákona z 8. června 2017 (zákon č. 26/2017 Sb.). Objevily se i případy vyhrožování kontrolním orgánům – pracovníkům Státního úřadu inspekce práce, nebo příslušníkům Celní správy, takže je mnohdy při zákrocích musela doprovázet policejní hlídka. Na odhalování nelegálních dělníků se ale v plném rozsahu podílela především cizinecká policie.

Dalším trestní činem bylo i nadále padělaní dokladů, i když k tomu nedocházelo přímo na našem území. V roce 2019 byly zaznamenány zejména na Ostravsku tendence v podobě nabídky zajištění maďarských víz ze strany padělatelů pro osoby z jakékoliv země, které pak opravňovaly jejich držitele volně cestovat v rámci schengenského prostoru. Na padělaní pasů se specializovali i Rumuni. Takto padělané doklady bylo možné obstarat v rádech několika dní. V poslední době stoupl zájem i o české pasy. Při razii cizinecké policie 22. října v Praze byla zajištěna skupina 48 nelegálně pracujících cizinců. Inspektoři práce jich odhalili 4.583, přičemž nárůst byl 1.665. V úterý 2. dubna v průběhu kontroly ubytoven na Mladoboleslavsku byla odhalena skupina 22 Rumunů i s jejich falešnými doklady.

Výše uvedená Zpráva k tomu dodala: „V roce 2019 celní úřady zahájily 880 kontrol, 685 kontrol ukončily, z toho v 379 případech zjistily porušení předpisů. Celníci zkontrolovali celkem 2 170 cizinců ze třetích zemí, z nichž u 701 zkontrolovali podezření z výkonu nelegální práce, z toho 83 bez povolení k pobytu. Dále celníci zkontrolovali 634 občanů EU za účelem ověření splnění oznamovací povinností zaměstnavatelem. Oznamovací povinnosti zaměstnavatelů nebyly splněny u obou skupin cizinců v 735 případech.“

Ukazovalo se však, že přes všechno naše úsilí záchyt na naší východní a jižní hranici až tak dokonalý nebyl, protože po překročení česko-německých hranic bylo zadrženo 4.295 cizinců, zatím co rok předtím to bylo 4.035, což představovalo vzestup o 6,5 %. Největší

ohlášený záchyt na území ČR bylo zadržení 13 cizinců 11. dubna, ukrytých v dodávce. Nejčastěji skupinky tranzitních cizinců tvořilo 3-5 osob. Tresty převaděčů ale byly velice mírné, mnohdy jen podmíněné. A to i ve srovnání se západní Evropou. Na konci roku dostal v Británii český řidič kamiónu trest 10 let za pašování migrantů. Na korbě jeho vozu jich 9. června objevili 21, včetně dětí. Řidič tvrdil, že o nich nevěděl.

ČR i nadále působila v zahraničních misích, které zejména zabraňovaly pronikání migrantů do střední a západní Evropy, a pomáhala i finančně. Na výcvik lybijské pobřežní stráže jsme odeslali celkem 90.000 Eur, tj. 2,25 miliónů korun. Tato akce měla skončit v říjnu 2019, ale politický a bezpečnostní výbor EU rozhodl 12. září o jejím pokračování až do března příštího roku. Z toho důvodu tam bylo na podzim odesláno dalších 20.000 Eur. Na obnovu Sýrie bylo od roku 2016 do června 2019 odeslána pomoc ve výši 195 miliónů korun. Koncem dubna bylo oznámeno, že ČR v Sýrii vybuduje centrum pro syrské děti v hodnotě 65 miliónů korun. Další pomoc ve výši 68 miliónů měla ještě směřovat do severní Afriky a Jordánska, 25 miliónů do Mali.

Ke konci roku k tomu ministr vnitra Jan Macháček napsal: „Od roku 2015 jsme mj. takto poskytli pomoc více než 350 000 uprchlíků a 60 000 z nich postavili novou střechu nad hlavou. V letošním roce šlo na pomoc v rámci našich projektů MEDEVAC a Pomoc na místě 210 mil. Kč. MV dohodlo další pomoc na zabezpečení řecko-severomakedonské hranice.“

Ale rostl i počet těch legálně žijících v Česku. Ke konci roku jich zde žilo 606.200 a tento počet se měsíc po měsíci zvyšoval. Z občanů států, které nebyly členy Evropské unie, bylo k 31. srpnu nejvíce Ukrajinců – 140.503, tedy o 14.435 více než před rokem, Vietnamců – 61.507 a Rusů – 37.717. Ti všichni spolu tvořili téměř tři čtvrtinu cizinců ze třetích zemí. Slováků zde žilo 120.098. V této situaci vznikal problém, jak zacházet s těmi cizinci, kteří nedodržují zákony ČR. Podle zákon a č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republik i jeho dalších znění, je bylo možné z ČR deportovat, ale tento proces byl příliš těžkopádný a zdlouhavý, takže zde byly případy, kdy to trvalo i několik let. Na základě toho vláda vypracovala novelu tohoto zákona, který 13. března schválila Poslanecká sněmovna. Novela byla odeslána do Senátu 8. dubna, který ji 2. května projednal a 6. května s připomínkami vrátil Poslanecké sněmovně. Po jejich zapracování ji Poslanecká sněmovna schválila 18. června a prezident Miloš Zeman podepsal 7. července. Zákon do platnosti vstoupil 16. července a účinnosti nabyl 31. července a v Sbírce zákonů byl uvedený pod čísle 176/2019, jako zákon, kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na

území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Předně zavedl institut Mimořádného pracovního víza na dobu jednoho roku.

Pojednával o tom § 31a Mimořádné pracovní vízum, odst. 4:

„(4) Mimořádné pracovní vízum se uděluje s dobou platnosti a dobou pobytu na území nejdéle na 1 rok, dobu jeho platnosti nelze prodloužit.“

Dále zavedl nový paragraf „§ 50a pod názvem Rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie:

„(1) Rozhodnutí o povinnosti opustit území policie vydá cizinci, který

a) neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území a má být předán podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009; totéž platí i pro cizince, který má být předán podle přímo použitelného předpisu Evropské unie a kterému je umožněno dobrovolné vycestování,

b) je držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie a na území pobývá neoprávněně; to neplatí, pokud by cizinec mohl při pobytu na území ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek, nebo

c) je držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie a na území pobývá neoprávněně, u něhož nebyly shledány důvody pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění nebo pokud by důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění byl nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života.“

Rozšířil pravomoci Policie ČR při vyhoštění nežádoucí osoby:

„(3) Policie v rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 stanoví dobu k vycestování z území nebo z území členských států Evropské unie, a to v rozmezí 7 až 60 dní. Pokud by měla doba k vycestování začít běžet v době trvání zajištění cizince, začíná tato doba běžet ode dne ukončení zajištění. Pokud je v průběhu doby k vycestování cizinec zajištěn, běh této doby se zajištěním přerušuje. Požádá-li cizinec během doby k vycestování o stanovení nové doby k vycestování z důvodu uvedených v § 174a odst. 2, policie vydá nové rozhodnutí podle § 101 správního řádu, ve kterém stanoví novou dobu k vycestování s ohledem na délku trvání uváděných důvodů. Novou dobu k vycestování lze stanovit nejdéle na 180 dnů.“

A nakonec omezil maximální délku trvání soudního projednávání každého případu na dobu půl roku: „V § 172 se doplňuje odstavec 10, který zní:

(10) O žalobě proti rozhodnutí podle § 168 odst. 3 soud rozhodne do 90 dnů ode dne podání žaloby. Je-li podána kasační stížnost, Nejvyšší správní soud projedná a rozhodne věc

přednostně a s nejvyšším urychlením, nejpozději do 90 dnů ode dne, kdy byla kasační stížnost podána.“.

Ke konci léta se ke slovu opět dostávala pořádková policie. Pokojný průběh technoparty letošního roku potvrdila i další takováto akce, která se konala od pátku 2. srpna do neděle 4. srpna u Čížkova na Plzeňsku. Účastnilo se kolem tisícovky lidí a policie řešila jen drobné přestupky v souvislosti s dopravou a drogami. Horší to bylo na festival Mácháč, který se na pláži Klůček u Máchova jezera konal od pátku 23. srpna do neděle 25. srpna. Policie měla s tímto festivalem špatné zkušenosti z minula, tak se na letošní ročník patřičně připravila. Nasazeno bylo zhruba 240 policistů a celníků, mezi nimi bylo i 40 kriminalistů. Zabavili extázi, pervitin, marihuanu nebo kokain, které našli u 65 lidí, v osmi případech šlo o trestný čin. Největší množství drogy bylo zajištěno u 28letého muže z Tachovska, který si sebou vzal na technoparty 16,5 tablety extáze a sedm gramů kokainu. Šestadvacetiletý muž z Hodonína měl u sebe 19 kusů extáze a téměř gram kokainu. Policisté řešili i jeden pokus o loupež. V noci na sobotu dvaadvacetiletý cizinec na pláži zezadu napadl stejně starou návštěvnicku festivalu, aby ji oloupil o mobilní telefon a její další osobní věci. Zadržený byl ještě v téže noci.

Pořádková policie zasahovala i v průběhu průvodu lidí skupiny LGBT, který se konal v rámci festivalu Prague Pride v sobotu 10. srpna v Praze. Průvodu, který směřoval z Václavského náměstí na Letnou, se účastnilo kolem 25.000 lidí, takže policie měla co dělat, aby vše proběhlo v klidu. V horní části Václavského náměstí proti této akci protestovala menší skupinka lidí, ale k fyzickým kontaktům nedošlo. V Revoluční ulici se pochod pokusila zastavit skupinka si deseti lidí, ale policisté je vytlačili na stranu, takže hlavní jádro práce připadlo na dopravní policii, která odkloňovala dopravu po jiných trasách. Mluvčí pražské policie incident popsal takto: „Řešili jsme jeden problém na Revoluční (ulici), kde jeden člověk napadl ženu, která na sobě měla duhovou vlajku. Tu se jí snažil strhnout. Pak tam došlo k následné potyčce s dalšími třemi kamarády nebo známými této dívky. Útočník, muž ročník narození 1973, byl následně hlídkou policie zadržený. Skončil na policejní služebně a je podezřelý z trestného činu výtržnictví.“

Koncem srpna vešlo ve všeobecnou známost soudní opatření, které se dotýkalo i práce Policie ČR. Týkalo se vyšetřování domácího násilí, kterého svědkem byli děti. Až dosud se na ně v tomto směru nebral ohled a pachatel byl uznán vinným pouze z trestného činu týrání osoby žijící ve společném obydlí, na které k přímému násilí docházelo. Teď byly mezi poškozené osoby zařazené i děti, které byly svědky takového týrání. Rozhodl o tom sice již v lednu Nejvyšší soud, který s konečnou platností stanovil, že pachatele domácího

násilí lze uznat vinným nejen z trestného činu týrání osoby žijící ve společném obydlí, ale také z přečinu ohrožování výchovy dítěte, pokud je dítě svědkem domácího násilí mezi dospělými partnery. „Nezletilé děti zpravidla velmi těžko z hlediska psychiky nesou situaci, pokud je před nimi některý z rodičů týrán svým partnerem. Čím je domácí násilí trvalejší a intenzivnější, tím více je ohrožen jejich zdravý vývoj do budoucna. Takové protiprávní jednání dítě zpravidla považuje za normu běžného, společensky žádoucího chování mezi členy rodiny. Reálně tak hrozí, že se v budoucnu stane rovněž domácím agresorem. Rodina tak pro ně ztrácí symbol bezpečí, mají strach o ohroženého rodiče.“, konstatoval ve svém rozhodnutí Nejvyšší soud. Vyšetřovací orgány Policie ČR tuto skutečnost museli vzít v úvahu.

Ve středu 21. srpna začala aféra, která se pak táhla až do září. Šlo o polití sochy maršála SSSR. I. S. Koněva červenou barvou. Kolem celé této záležitosti vzplály emoce, docházelo ke konfliktům mezi odpůrci této sochy a jejími zastánci, které následně musela řešit policie. Ve čtvrtek 12. září zastupitelstvo městské části Praha 6 rozhodlo o její odstranění, k čemu ale došlo až 3. dubna příštího roku, v době covidu. Záležitost se ale policie dotýkala pouze okrajově,

V pátek 6. září se ministr vnitra sešel na další poradě se zástupci odborových svazů a domluvili se na nutnosti dále zvyšovat platy policistů, aby se tím řešil nejenom podstav, ale i možné odchody policistů do civilu za vyššími platy. Záležitost byla opět akutní. Celkově letos podle oficiálních statistik Policejního prezidia k začátku října opustilo policii 1.060 lidí. Z těch úplně nejvyšších pater sboru přitom požádali o uvolnění ze služby tři lidé. Obě strany se na tomto jednání domluvili i na minimální sumě zvýšení, které stanovily na 1.500,00 Kč. Ministr vnitra Jan Hamáček spolu s tím potvrdil pevné stanovisko vedení resortu, že s výsluhami let pro policisty v důchodu se hýbat nebude. Zvýšení platů měl zajistit nový vyšší rozpočet resortu pro rok 2020, který byl zatím stanovený na 79 miliard korun.

Bezpečnostní rada státu se na své schůzi, konané dne 16. září, vrátila ke projednávání problematiky zajištění kybernetické bezpečnosti na jednotlivých ministerstvech v ČR z hlediska vynakládaných finančních prostředků a věnovala se otázce využívání některých technologií v systémech kritické informační infrastruktury, informačních systémech základních služeb a významných informačních systémech. Schválila Informaci o plnění úkolů vyplývajících z Koncepce rozvoje schopností PČR vyšetřovat kybernetickou kriminalitu. Pro informaci byly na schůzi BRS mimo jiné předloženy Analýza situace v oblasti darknetu a virtuálních měn a Informace o přijatých úpravách Národního bezpečnostního programu ochrany civilního letectví ČR před protiprávními činy.

Na počátku října Policie ČR plnila další neočekávaný úkol. V úterý 1. října zemřel Karel Gott a policie poté 11. října zajišťovala klid a pořádek kolem pražského paláce Žofín, kde bylo jeho tělo vystavené, ale stejně tak na druhý den zajišťovala průběh zádušní mše, která se uskutečnila v Katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha na Pražském hradě.

Ale objevil se i menší skandál. Ústavně-právní výbor, ale také organizační výbor Poslanecké sněmovny odmítly poskytnout Policii ČR, konkrétně GIBS a NCOZ dokumenty své vyšetřovací komise výslechu fotbalového funkcionáře Miroslava Pelty s tím, že policie má dostatek pravomocí si tyto informace získat sama a vlastní cestou. Někteří poslanci dokonce tvrdili, že policie si zlehčuje svou práci a parlamentní vyšetřovací komise nejsou „servisní organizací“, která bude zásobovat orgány činné v trestním řízení všemi informacemi, které policie a státní zastupitelství požadují. Na základě toho se rozhodli, že tyto informace poskytnou orgánům činným v trestním řízení pouze v situaci, ve které tyto nemohou „získat požadované materiály nebo informace jiným způsobem, zejména jako výsledek vlastní činnosti.“ Menší konflikty mezi poslanci a policií se objevovaly i v minulosti, zejména v případech úniku informací z vyšetřovacích spisů, které policie v minulosti poslancům poskytla. Jen před rokem např. Nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman zkritizoval policejního prezidenta Tomáše Tuhého, že se veřejně zastal policisty Šimona Vaice ještě před rozhodnutím soudu v této věci a stejně tak policisty, kteří ho přišli podpořit před budovu soudu, ve kterém se tato causa projednávala.

V půlce října se opět na program dne dostala otázka technologií Huawei a ZTE. Stalo se tak na mimořádném zasedání Bezpečnostní rady státu, konaném 14. října. Rada vzala na vědomí Přehled nákladů na zajištění kybernetické bezpečnosti na jednotlivých ministerstvech v ČR a Přehled používaných technologií Huawei a ZTE včetně jejich dceřiných společností v systémech kritické informační infrastruktury, základních služeb a významných informačních systémech.

Mimořádnou pozornost v těchto podmínkách na sebe upoutal vládní návrh novely zákona o Policii ČR. Důvodová správa k němu uváděla: „Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, je účinný deset let, přičemž nebyl za tuto dobu nijak komplexněji novelizován. Některá jeho ustanovení se ukazují jako zastaralá a nedostatečná, zejména v postupech a oprávněních policie, které se týkají reakcí na nové či velmi rychle se rozvíjející hrozby (kyberkriminalita, ohrožení exponovaných osob, zneužívání dronů, terorismus apod.). Zároveň část oprávnění policie neodpovídá jejím současným možnostem, čímž je komplikována schopnost efektivně reagovat na nové trendy a způsoby ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti.“

K tomu se dodávalo: „Návrh zákona také zohledňuje nástup nové generace pachatelů trestné činnosti, která se z ulice přesunuje do virtuálního prostředí a využívá k páchání trestné činnosti moderní elektronické prostředky. Zatímco jiné formy kriminality mají vesměs klesající tendenci, trestná činnost spojená s kyberprostorem narůstá. V posledních letech se v České republice setkáváme s rostoucími počty útoků, které mají povahu kybernetického bezpečnostního incidentu definovaného zákonem č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti. V těchto případech dochází k narušení bezpečnosti informací v informačních systémech nebo narušení bezpečnosti služeb anebo bezpečnosti a integrity sítí elektronických komunikací v důsledku kybernetické bezpečnostní události. Tyto útoky se vyznačují vysokou mírou sofistikovanosti a jejich původci využívají v maximální míře anonymity, již jim internet jako takový poskytuje. V rámci Auditů národní bezpečnosti byla relevance této hrozby pro Českou republiku vyhodnocena jako vysoká. Uvedenou problematikou se zabývá též Koncepce rozvoje schopností Policie České republiky vyšetřovat informační kriminalitu a Akční plán k Národní strategii kybernetické bezpečnosti České republiky na období let 2015 až 2020.“

Tento návrh novely vláda schválila 4. listopadu a ministr vnitra J. Hamáček v této situaci poznamenal: „V bezpečnostní oblasti se objevují nové hrozby, kyberkriminalita, riziko použití dronů pro teroristický útok. Novela stanoví, že u velmi přesně vymezených trestných činů, jako je terorismus, lze v trestním řízení použít informace, které jsou získané zpravodajskými službami.“ Návrh novela tedy nepředpokládal žádné závažnější organizační změny uvnitř Policie ČR, ale rozšiřoval její úkoly a pravomoci, směřující proti novým projevům kriminality. Víceré odborníky ale lekalo nové propojení Policie ČR se zpravodajskými službami i když zatím pouze ve vyčleněných problematikách. S velkým odporem se tento návrh setkal u ODS, která se ústy předsedy sněmovního ústavně-právního výboru Marka Bendy vyjádřila, že jde o vznik nové StB: „Vláda schválila nebezpečnou novelu zákona, která v určitých případech umožňuje využití informací získaných tajnými službami jako procesního prostředku při případném trestním řízení. Jde o nejzávažnější změnu postavení tajných služeb od sametové revoluce... Zákon vnímám jako snahu smíchat vyšetřovací a zpravodajskou funkci pod hlavičku tajných služeb, tedy model novodobé StB.“ Podle jeho názoru spolupráce těchto dvou složek dosud fungovala bez problému a na tomto systému není co měnit. Dokonce vyslovil podezření, že v podmínkách, kdy tajné služby úkoluje jak vláda, tak i prezident republiky, hrozí trvalé podezření z úkolování služeb proti politickým oponentům.

J. Hamáček v reakci na to vyzvedl nutnost bojovat proti terorismu i tímto systémem a zdůraznil, že v návrhu zákona jsou pojistky, proti jeho zneužití.

Na druhé straně ředitel Vojenského zpravodajství Jan Beroun a stejně tak ředitel Bezpečnostní informační služby Michal Koudelka tuto novelu podporovali, i když rovněž vyzvedli význam pojistek, aby zákon byl použitý pouze k boji proti terorismu a špionáži. J. Beroun připomněl, že o možnost použití důkazů, které získají tajné služby stojí především policie. Podle něj se společnost musí rozhodnout, zda má zájem na tom, aby se pachatel určité trestné činnosti dostal před soud. Odmítl ale názor, že by se tajné služby měly zapojovat přímo do oblasti vyšetřování. Zpravodajské služby a Policie ČR by měla být i nadále striktně odděleny.

Byl to zajímavý fakt v situaci, kdy důvěra obyvatelstva k policii rostla, ale nedůvěra mezi nimi se stupňovala.

V sobotu 16. listopadu proběhla druhá největší demonstrace roku 2019. Uskutečnila se na Letné pod názvem „Letná 2 -znovu za demokracii!“ I na ni se několik dní předtím, kromě organizátorů, připravovalo několik subjektů: Dopravní podnik, České dráhy, Hasičský záchranný sbor, Zdravotnická záchranná služba, Policie ČR a v rámci ní zejména Krajské ředitelství policie hl. města Prahy, dopravní a pořádková služba, protože v průběhu akcí, konaných 16. a 17. listopadu se očekával velký příliv lidí nejenom na Letnou, ale i do Prahy a jejího centra. Policie vyzvala občany, aby do centra nejezdili auty a využili raději MHD. Spolu s tím se připravila na nasazení svých sil. Běžné hlídky byly v sobotu posílené o desítky dalších policistů a v neděli o 500 osob.

K úkolům policie bylo 14. listopadu vydané prohlášení:

„V souvislosti s plánovanými akcemi v rámci 16. a 17. listopadu připravila pražská policie bezpečnostní opatření.

Bezpečnostní opatření je rozděleno do dvou částí, přičemž první z nich započne v sobotu 16. listopadu demonstrací na Letenské pláni. Na bezpečnost všech osob a plynulost silničního provozu bude na místě dohlížet několik desítek policistů služby dopravní a pořádkové policie. Jelikož je ze strany organizátorů předpokládána velká účast demonstrantů, v současné chvíli nelze v okolí Letenské pláně vyloučit i možné částečné omezení dopravy. Z tohoto důvodu doporučujeme všem občanům a návštěvníkům Prahy, aby se raději od 12 hod. do 19 hod. tomuto místu vyhnuli a pro průjezd městem použili okolní komunikace.

Dále v souvislosti se sobotním plánovaným večerním videomappingem na budovu Akademie věd ČR dojde od 18 hod. do 20 hod. k omezení dopravy v ulici Národní.

Druhá část bezpečnostního opatření je směřována na neděli 17. listopadu. V průběhu celého dne na území hlavního města proběhnou více než dvě desítky oznámených akcí, mezi nimiž jsou shromáždění, pochody, demonstrace, pietní akty a další. Na bezpečnost všech účastníků akcí a plynulost silničního provozu bude v neděli dohlížet více než pět set policistů služby dopravní, pořádkové a kriminální policie. Při zajištění bezpečnosti obyvatel a veřejného pořádku budou pomáhat taktéž policisté ze speciální pořádkové jednotky a antikonfliktního týmu.

I v neděli musí občané počítat s dopravními omezeními, která v souvislosti s plánovanými akcemi nastanou. Již od 8 hod. do 22 hod. dojde ke komplexnímu dopravnímu omezení v ulici Národní, dále od 7 hod. až do 24 hod. k omezení dopravy na pražském Albertově. Nejzásadnější omezení v dopravě jsou plánována v souvislosti s videomappingem promítaným na Národní muzeum na Václavském náměstí a dalšími souvisejícími akcemi, kdy od 18 hod. až do 24 hod. bude uzavřena doprava na pražské magistrále před Národním muzeem. Další dopravní omezení jsou plánována ve spojitosti s několika různými pochody, a to vždy dle konkrétní potřeby na nezbytně dlouhou dobu. Veškerá dopravní omezení mohou být v případě potřeby při zajištění bezpečnosti všech účastníků dle aktuální situace upravena a rozšířena. Z tohoto důvodu prosíme všechny občany, aby do centra města nejezdili vozidly. Mimopražské účastníky akcí žádáme, aby pro parkování vozidel použili záchytná parkoviště na okraji města a pro další přesun do centra použili především městskou hromadnou dopravu.“

Akci na Letní se podle policie se zúčastnilo 250.000 lidí, dle mobilních operátorů 275.000 a podle organizátorů až 300.000. I díky úsilí Policie ČR celá akce proběhla bez problémů a incidentů.

V záběru roka se postoupilo také v oblasti zvyšování platů policistů. V pondělí 9. prosince se ministři vnitra J. Hamáčkovi povedlo prosadit k 1. lednu 2020 zvýšení platů o 1.500 korun a u těch, kteří pracovali ve směnách o 1.650 korun. (Zvýšení se rovněž týkalo příslušníků Hasičského záchranného sboru, Úřadu pro zahraniční styky a informace, BIS, Vězeňské služby, Celní správy a Generální inspekce bezpečnostních sborů.) Policejní odbory ale požadovaly růst mezd alespoň o 8 %, tedy o 2.000 - 2.500 korun.

Bohužel ale ani zvyšování platů nevedlo k masovému růstu počtu policistů. V půlce roku 2019 Policii ČR chybělo 2.800 policistů. Problém byl v tom, že noví policisté v podstatě jen nahrazovali ty, kteří z různých důvodů řady policie opustili. Tak např. počet policistů Středočeského kraje byl v lednu 3.516, zatímco rok předtím 3.465. Přírůstek byl tedy minimální. V Praze ve stejné době chybělo 677 policistů, i když 90 % Pražanů se ve

svém městě cítilo bezpečně. Vždyť zde za poslední rok ubylo 26 % skutků a poklesly zejména kapesní krádeže. Nejhorší situace byla v centru města a v noci na jeho Dlouhé ulici. Ale ani pražští strážníci na tom nebyli lépe. V lednu zde chybělo 340 mužů a na konci roku 367.

Na druhý den přišla těžká rána. V úterý 10. prosince 42letý Ctirad Vitásek v 7,15 hod. ráno ve Fakultní nemocnici v Ostravě na místě zastřelil 4 lidí a dalších 5 zranil. Tři z nich svým zraněním nakonec podlehlí. Šlo o třetí nejrozsáhlejší masovou vraždu od vzniku ČR.

Nehledě na to, v ten samý den večer se v Praze uskutečnila další demonstrace proti A. Babišovi, které se účastnilo 45–50.000 lidí, ale pořadatelé mluvili o 60.000 a později až 80.000 demonstrantů. Podobně jako na ostatní demonstrace, i zde na vše dohlížela policie a akce proběhla bez incidentů. Policie spolu s tím regulovala dopravu kolem Václavského náměstí, kde se demonstrace konala. Poslední z těchto demonstrací se konala 17. prosince a byl to pochod z Václavského náměstí k Úřadu vlády a účastnilo se ho kolem 7.000 lidí. Největší práci měli především dopravní policisté

Další bezpečnostní opatření se chystalo na období adventu, samotných Vánoc, oslav konce starého a začátku nového roku. Pro celé území ČR bylo 30. listopadu stanovené, že „Policie ČR bude realizovat adekvátní opatření k zajištění ochrany života, zdraví, majetku a veřejného pořádku, a to především v destinacích frekventovaných železničních a autobusových nádraží, stanicích metra, nákupních střediscích a v dalších obdobných místech, která jsou klasifikována jako dlouhodobě zvýšeně ohrožená (ambasády, významná místa, vybrané instituce apod.) nebo jsou významná vysokým výskytem osob. Policisté se také zaměří na kontrolu zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku ve veřejných prostorech a na vnějším perimetru letiště, do kterého se zapojí pyrotechnici a psodiví specializovaní na vyhledávání výbušnin.“ V ulicích měly být posílené policejní hlídky, zejména v místech s vysokou koncentrací osob, kde měly dohlížet na možná protiprávní jednání, zejména zajišťovat kapesní zloděje a další aktéry drobné kriminality a působit preventivně. Aktivizovat se měla opět i dopravní policie a zvýšit dohled na dodržování pravidel v silničním provozu. V centrech větších měst se policie zaměřila na ochranu tzv. měkkých cílů, zejména pomocí rozmístění technických prostředků, které zabraňovaly vjezdu automobilů na náměstí nebo do jiných prostor, na kterých byly vztyčeny vánoční stromy, nebo se konaly vánoční trhy, před kostely, synagogy nebo jiná místa s církevní tradicí. V Praze bylo opět rozhodnuto, že vánoční strom se bude rozsvěcovat každou hodinu, aby nedošlo k nadměrné koncentraci osob v případě, že by se tak stalo pouze jednou. Přesto

bylo pražské Staroměstské náměstí více - méně každý večer poměrně přeplněné. Opatření měla platit až do 3. nebo případně až 6. ledna, tedy do svátku Tří králů. Opět se ale opakovalo, že policie nemá informace o chystaných teroristických útocích, ale dodržuje bezpečnostní opatření podle prvního stupně ohrožení terorismem, vyhlášeném v roce 2016.

V pondělí 9. prosince se konala poslední letošní zasedání Bezpečnostní rady státu. Schválila Plán cvičení orgánů krizového řízení – upřesnění na léta 2020–2022 a Vyhodnocení mezinárodního cvičení orgánů krizového řízení NATO CRISIS MANAGEMENT EXERCISE 2019 v ČR, vzala na vědomí Výchozí údaje ke cvičení orgánů krizového řízení ČR OBRANA 2020 a 7. aktualizaci Seznamu prvků kritické infrastruktury, jejichž provozovatelem je organizační složka státu, schválila Návrh změny Statutu Ústředního krizového štábu a Změna Organizačního řádu odborné pracovní skupiny Ústředního krizového štábu pro koordinaci zabezpečení věcnými zdroji.

Do závěrečné podoby se dostávala práce komise REFORMA. Debata kolem další případné policejní reformy se vedla v průběhu celého roku a zdánlivě definitivnější podobu dostávala počátkem prosince. V podstatě se plánovaly dva zásadnější kroky. Vše veřejnosti objasnili ve čtvrtek 12. prosince 2019 ministr vnitra Jan Hamáček a policejní prezident Jan Švejdar. Předně: k 1. dubnu 2020 měl vzniknout Národní kriminální úřad (NKÚ), což byl podle ministra zatím jen pracovní název budoucí instituce. J. Švejdar spolu s tím zdůraznil, že nic není definitivně rozhodnuto a diskuse i nadále probíhají, přičemž zdůraznil, že garantuje skutečnost, že v důsledku této reorganizace „žádný z případů, které v současné době policie vyšetřuje, nebude zmařen, nebude docházet ke změně pracovníků, kteří na něm dělají, a že každý z policistů, který u policie pracovat chce, to místo má a mít bude.“ Samotné existence NCOZ by se tato reorganizace neměla dotýkat. Bylo to důležité sdělení, protože celý rok se otevřeně spekulovalo o likvidaci NCOZ a návratu ke původním dvěma samostatným útvarům (ÚOKFK a ÚOOZ) tak, jak existovaly před vznikem NCOZ. J. Švejdar současně připomněl, že řeč nejde pouze o NCOZ, ale o rozhodnutí, kam bude celé trestné řízení, které má policie na starosti, následovat.

Nový útvar by měl zastřešovat celou Službu kriminální policie a vyšetřování (SKPV). Mimo něj by i nadále existoval samostatný Útvar rychlého nasazení (URNa) a Kriminalistický úřad se všemi svými strukturami. Debatovalo se ale i o možnosti na NKÚ zřídit sbor, který by se výlučně zabýval výběrovými kauzami, ale i o možnosti činnost celorepublikových policejních útvarů zeštíhlit. Podle J. Švejdara úkolem NKÚ by bylo sjednocovat trestní řízení, vytvářet metodiku, vzdělávání, školství, protože zde měl resort,

podle něj, významné mezery. Při přípravě této reformy se dál analyzovali všechny stupně od základních útvarů přes kraje až na centrální úroveň.

Druhým bodem reformy, by se mělo stát nové analytické pracoviště, s jehož ustanovením se rovněž počítalo v průběhu příštího roku. Mělo být podřízené NKÚ, pracovat zde mělo 30 až 60 policistů a mělo by se podílet na zrychlení informací a komunikace. I v této oblasti vedení Policie ČR vidělo velké rezervy. J. Hamáček s tím vyslovil souhlas a připomněl, že informace leží na mnoha součástech Policie ČR, jiné součástí o nich nic nevědí a někdy několik policejních útvarů pracuje na stejné věci. To se teď mělo odstranit, protože právě na tomto odboru by se měly soustředit všechny policejní informace. Na druhé straně to však vyvolávalo obavy z možného úniku utajovaných skutečností. To ale vyžadovalo najít pro tento útvar nejodpovědnější specialisty. I mezi nimi se mělo rozlišovat. K těm nejzávažnějším informacím se mělo dostat pouze kolem deseti z nich. Zatím se předpokládalo, že do čela této skupiny bude postavený analytik Národní protidrogové centrály, který bude mít právo vybrat si vlastní vedení a nejbližší spolupracovníky. Analytické pracoviště mělo přinést radikální a zásadní změnu v toku informací. Podle ministra měl poté stačit jeden dotaz, aby se policie o jednom člověku dověděla všechny informace, které jsou k němu k dispozici.

Třetí organizační změnou se mělo stát oddělení sekce terorismu a sekce kybernetické kriminality od NCOZ a změněné v samostatný útvar. Rovněž jeho vznik byl zatím pojednáván pouze v teoretické a předpokládané praktické úrovni. V průběhu roka se od samostatnosti tohoto útvaru poněkud ustoupilo a předpokládalo se, že by nakonec spadl pod NKÚ.

V tyto dny, v podstatě od počátku měsíce, tiskem problyškaly zprávy o tom, že zanedlouho bude z funkce ředitele Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB) uvolněný Dušan Navrátil, který byl v minulosti od roku 2011 deset let také ředitelem Národního bezpečnostního úřadu.

V pondělí 16. prosince 2019 se odvolání stalo skutkem. Jako důvody se uváděly nedostatečné manažerské, odborné a komunikační schopnosti. Podle všeho ale šlo jen o to poslední. Snad základní příčinou bylo varování, uveřejněné prý bez předešlé konzultace s předsedou vlády před rokem 17. prosince 2018, o nebezpečí používání softwaru i hardwaru společností Huawei Technologies Co., Ltd., a ZTE Corporation. D. Navrátil ve svém vystoupení 17. prosince 2019 uvedl, že premiér A. Babiš byl o varování jeho úřadu informovaný minimálně 11 dní předem.

Konec roku byl opět bouřlivý, protože Češi, ale i zahraniční hosté, kteří přišli oslavit Silvestra zejména do Prahy, se těšili na tradici, která zde vznikla před mnoha lety, a to nadměrné používání alkoholu a pyrotechniky. Policisté a inspektoři České obchodní inspekce v průběhu prosince kontrolovali různá tržiště a odhalovali prodej nepovolené zábavné pyrotechniky, případně její prodej nepovolaným osobám. K prvním zraněním došlo již v období Vánoc. Další na Silvestra a v první den nastupujícího roku. Na rozdíl od jiných let oslavy konce roku dopadly v Praze poměrně dobře, ale horší to bylo v regionech. Na Zlínsku za noc ošetřili 50 lidí, mezi kterými bylo i opilé 11leté dítě, na Vsetínsku to bylo 12 osob, na Vysočině ošetřovali další opilé děti, v jižních Čechách záchranáři vyjžděli ke 135 událostem. Ale nebyla to jen pyrotechnika a alkohol. Šlo o rvačky, vzájemná napadení, pobodání, pořezání, smrt pádem ze schodů a autonehody, podpálené popelnice...

Při výkonu svých služebních povinností zahynuli tohoto roku dva příslušníci Policie ČR.

2020

Rok 2020 se jednou provždy stal rokem, kdy i v ČR naplno propukla pandemie Covidu-19, což se odrazilo ve všech sférách společenského i ekonomického života. Již výsledky pohybu HDP v 1. kvartálu byly více než smutné. Místo vzestupu přišel pokles na mínus 1,8 %, ve druhém to bylo nejhorší a pokles představoval - 10,8 %, ve třetím 4,9 % a ve čtvrtém 4,7 %, celkově tedy mínus 5,6 %.

Statistiky za rok 2020 evidovaly 165.525 skutků, tedy o 16,9 % méně než před rokem. Snížení lze zjevně připsat na vrub omezeného pohybu obyvatelstva, dočasnému uzavření hranic a dalším proticovidovým opatřením vlády ČR a zaznamenaly ho skoro všechny statistické položky. Lidé žili z řádných příjmů, ale i z rezerv, takže pokles jejich životní úrovně do trendu vývoje kriminality negativně nezasáhl. Představovalo to 130 vražd (- 13), 12.247 případů násilné trestní činnosti (- 1.359), 2.605 případů mravnostní kriminality (- 128), 20.661 krádeží vloupáním (- 1.500), 45.638 krádeží prostých (- 14.212), majetková kriminalita představovala 82.116 případů (- 20.020), obecná kriminalita dosáhla výše 121.981 (- 23.848), hospodářská 18.528 (- 6.001), vojenských a protiústavních činů bylo 19 (- 29). Výše škody dosahovala 22.501.352.000,00 Kč, tedy úbytek o 1.761.285.000,00 Kč; zajištěné hodnoty na místě 25.637.000,00 Kč, což bylo o 3.028.000,00 Kč méně než před rokem. Objasněnost představovala 56,2 %.

Nejvyšší kriminalita byla tradičně v Praze – 38.059 skutků, v Ústeckém – 14.872, Středočeském 18.091 a Jihomoravském 16.985. Nejnižší v Karlových Varech – 4.422, Pardubicích 4778 a Vysočině - 4.835. Pokles kriminality tedy zaznamenaly všechny kraje, z toho Praha nejvíce, protože byl pokles mínus 12.000 případů. Stejně to bylo na úrovni okresů, s výjimkou Táborska a Prostějovska, kde byl nárůst ale pouze minimální. Také státní zástupci postavili před soud 61.159 lidí, což bylo taky o 9.420 méně jako v roce 2019. Na druhé straně, podle odhadů odborníků, podsvětí „přišlo“ v těchto podmínkách o deset miliard korun, což patrně nikoho neděsí.

Obdobné to bylo před koncem roku 2020. Statistiky ukázaly, že v době od ledna do října bylo zaznamenáno 149.998 skutků, takže jejich počet klesl oproti říjnu minulého roku o 11 %, Byl to nejlepší vývoj od roku 2018. Počet kapesních krádeží v Praze klesl o polovinu, celkově o 17 % klesla drogová kriminalita, ale stejně tak i počet odhalených

dealerů a distributorů. Jediné, co stouplo, byl počet vražd, kdy jich bylo v říjnu 2019 115, z čehož bylo objasněných 95 a v roce 2020, 115, z čehož bylo objasněných 104.

Samotný rok 2020 začínal v podmínkách Policie ČR celkem klidně. Přesto se policie nevyhnula řadě personálních změn. Ze známých osobností policii k 31. prosinci opustila Radka Drexlerová, náměstkyně pro Službu kriminální policie na Krajském ředitelství policie hl. města. Její odchod byl v podstatě postupný, ale nebyl veřejností spojovaný s kauzou Čapí hnízdo, jak jejího předchůdce a později i nástupce. Na základě její žádosti byla nejdříve od 1. května přeřazena na funkci náměstka Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia, přesto počátkem prosince požádala o odchod do civilu, což se stalo skutkem k 31. prosinci téhož roku. Na obsazení její pozice bylo vypsáno výběrové řízení, ve kterém zvítězil Jan Koníř, který do té doby zastával funkci ředitele Obvodního ředitelství Praha II., pod kterou spadaly městské části Praha 2, 5, 13 a 16.

Po čtyřech měsících se svého šéfa dočkalo o 1. oddělení Odboru obecné kriminality pražské policie, zabývající se vraždami, ale i případy těžkého ublížení na zdraví, publicisticky známě spíše pod názvem mord parta. O 1. března do této funkce po J. Marešovi, jenž ji opustil 30. listopadu minulého roku, nastoupil pracovník tohoto oddělení Aleš Strach, který sice již předtím vyhrál výběrové řízení, ale čekalo se, až mu Národní bezpečnostní úřad schválí prověrku na stupeň utajení D, tedy Důvěrné. Jeho zástupkyní se stala Lucie Zemančíková.

V březnu se čekala mnohem závažnější personální změna a týkala se vedení celostátního Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování. V jeho čele stál Michal Foit, ale 12. února oznámil své rozhodnutí ve funkci k 31. březnu skončit a odejít do civilu. Jako důvod odchodu uvedl svou únavu a odmítl možnost nějakého tlaku na svou osobu, nebo vnitřní rozpory. Za pozitiva své práce označil vypracování funkční statistiky vývoje kriminality, což umožňovalo, aby se jeho služba vždy zaměřila do rozhodujících oblastí boje s kriminalitou; potírání organizovaných skupin, z části se zahraničním zázemím, které působily po celém území ČR; účinnou centralizaci některých činností služby, což vedlo ke zvýšení koordinace její jednotlivých složek a vytvoření specializovaných pracovních skupin, spolupracujících i se zahraničními kolegy, pro potírání jednotlivých druhů trestné činnosti.

Změna však přišla v poměrně nečekané chvíli. M. Foit stál víc než rok v čele týmu REFORMA, který připravoval zásadní přestavbu celé této služby a vše vypadalo tak, že úspěšně, protože pouze přednedávnem - 12. prosince 2019, oznámil ministr vnitra Jan Hamáček, spolu s policejním prezidentem Janem Švejdarem, že k 1. dubnu 2020 by měl vzniknout Národní kriminální úřad. To mělo ukazovat, že skupina kolem M. Foita úspěšně

zvládla svůj úkol a vznik NKÚ v poměrně krátké době završí její reformní úsilí. Ale vývoj ukázal, že tomu tak nebylo, protože k 1. dubnu žádný takovýto úřad nevznikl. Část tisku, která pátrala po této náhlé a neočekávané změně, dospěla k názoru, že reforma narazila na podporu náměstka policejního ředitele pro Službu kriminální policie a vyšetřování Jaroslava Vilda, který již stál za jednou velkou reorganizací, a to v roce 2016, kdy vznikla NCOZ, ale pravdou je, že ani jeho post již silný nebyl. Další události, poskládané za sebou, ukázaly, že se zde chystal velký personální kolotoč. Informace o něm začaly do veřejnosti pronikat ve květnu.

Ve výběrovém řízení na funkci ředitele Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování poměrně hladce uspěl ředitel Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje Pavel Krákora, který byl do nové funkce uvedený 15. června. Plzeňské Krajské ředitelství policie mezitím vedl jeho náměstek pro vnější službu Miroslav Hodl. Ale tím to nekončilo. Pár dní poté bylo oznámeno, že ve své funkci na vlastní žádost končí Jaroslav Vild s tím, že nastoupí na uvolněné místo ředitele Krajského ředitelství policie v Plzni.

Na jeho místo bylo vypsáno výběrové řízení a do jeho skočení byl výkonem činnosti náměstka policejního ředitele pověřen Pavel Krákora. Toto řízení se skládalo ze dvou částí: do tzv. nabídkového řízení se mohou přihlásit pouze ředitelé bezpečnostních sborů - šéfové hasičů, celníků Vězeňské služby, inspekce či civilních tajných služeb a jejich náměstkové. Když se tak nestane, začne samotné výběrové řízení, do kterého se již mohou přihlásit ředitelé celorepublikových policejních útvarů a krajských ředitelství. Vzhledem k tomu se spekulovalo, jestli výběr P. Krákory do čela Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování nebyl tak nahodilý tah, ale předem promyšlené opatření, které by mu v závěru křeslo náměstka policejního ředitele vyneslo. O účelovém povyšování se v minulosti v zákulisí mluvílo kolem osoby M. Červíčka, ale zákulisí často své záměry a tajemství neodhaluje. Ale jak je vidět z výše uvedeného, o tento post se P. Krákora mohl ucházet i ve funkci krajského ředitele. V každém případě byl 1. července výkonem této funkce pověřený a pověřeným zůstal do chvíle, kdy sám z rodinných důvodů nepodal demisi.

P. Krákora v čele ÚSKPV po dobu nepřítomnosti nahradil náměstek ředitele KŘP Plzeňského kraje Luděk Fiala, který se poté stal řádným ředitelem tohoto úřadu. Po odchodu L. Fialy byl od 1. července na služebním místě náměstka ředitele krajského ředitelství pro službu kriminální policie a vyšetřování pověřen zastupováním Michal Krejbič, dosavadní ředitel Městského ředitelství policie Plzeň.

Další významnou personální změnu jsme již uvedli výše: do čela NÚKIB byl 20. března 2020 postavený Karel Řehka, který ale nakonec tuto funkci zastával pouze jeden rok.

Ve čtvrtek 1. října do funkce náměstka ředitele NCOZ pro podporu výkonu nastoupil Radek Nezbeda, dosavadní ředitel sekce kybernetické kriminality NCOZ.

Ale byly i jiné věci. Ve funkci náměstka ministra vnitra pro státní službu (tzv. superúředníka) J. Postráneckého, který 7. dubna podal svou demisi, vystřídal stávající náměstek z legislativní sekce ministerstva práce a sociálních věcí Petr Hůrka. Ve středu 1. července zcela nečekaně spáchal sebevraždu náměstek moravskoslezského policejního ředitele pro vnější službu Radim Daněk. Ve čtvrtek 25. června zemřel ve věku 93 let bývalý šéf Vojenského zpravodajství a civilní rozvědky Radovan Procházka. Další personální směna se udála na Úřadu ochrany osobních údajů, kde prezident ČR M. Zeman 27. srpna jmenoval jeho novým předsedou Jiřího Kauckého, který pak 1. září ve funkci vyměnil Ivanu Janů, jež v čele tohoto úřadu stála od roku 2015. Nakonec 1. prosince Jaroslav Ackermann vyměnil ve funkci velitele Hradní stráže Jiřího Kývalu. Ve stejný den jmenoval Petra Mlsnu do čela Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Tyto personální změny se realizovaly ale již v úplně jiné atmosféře, než v té, která zde vládla na začátku roku. Ve světě a později i v Evropě se covid-19 zatím rozšiřoval mimo naše území, takže Policie ČR se věnovala obdobným problémům jako před rokem. To se promítlo i do oblasti rozpočtu jak resortu, tak i Policie ČR. Zatím co v roce 2019 byly jeho hodnoty následující: schválený rozpočet resortu byl ve výši 77.605.048.000,00 Kč, po úpravách v průběhu roku byl zvýšený na 80.301.891,000,00 Kč, aby nakonec dosáhl výše 80.471.496.000,00 Kč, což až tak velký pohyb nebyl. U Policie ČR to bylo obdobné. Z původní sumy 43.073.416.000,00 Kč to bylo 44.662.717.000,00 Kč, a nakonec 44.810.666.000,00 Kč.

V průběhu roku 2020, kdy bylo kvůli covidu výrazněji měnit výdaje, byla původní suma 82.269.359.000,00 Kč zvýšená na 92.259.211,000,00 Kč, a nakonec skutečné výdaje byly 93.001.504.000,00 Kč. Z toho pro Policii bylo určených původně 45.194.638.000,00 Kč, což bylo v průběhu roka zvýšené na 47.311.658.000,00 Kč, aby to nakonec bylo 47.487.569.000,00 Kč.

Podrobnější přehled výdajů Policie ČR přináší dokument Návrh závěrečného účtu kapitoly 314-Ministerstvo vnitra za rok 2020. Podle něj na pořízení dlouhodobého nehmotného majetku šlo z rozpočtu Policie ČR 143.675.000,00 Kč a konkrétně šlo o výdaje na nákup počítačových programů a oprávnění k jejich užití, software v rámci projektů z EU ISF a OPPS, SW vybavení pro ÚZČ SKPV.

Na pořízení dlouhodobého hmotného majetku bylo určeno 3.366.559.000,00 Kč a do této sumy byly zahrnuty výdaje na přípravné práce, rekonstrukce a stavební úpravy objektů,

sálů, zasedacích místností, kanceláří, modernizace kotelen, rekonstrukce elektroinstalací, obnova objektů pracovišť metody pachové identifikace, výstavba dálničních oddělení, náklady se snižováním energetické náročnosti objektů (realizované v rámci OPŽP), technické zhodnocení movitého majetku, výdaje na vybavení autodílen, výzbrojní majetek, leteckou techniku, nákup optiky, balistické prostředky, pořízení vrtulníku, kuchyňské a kancelářské vybavení, služební dopravní prostředky, bezpilotní letecké prostředky, aplikační servery, serverové technologie, disková pole, switche, kamerové systémy.

Ale státní rozpočet nebyl jediným příjmem Policie ČR. Ke Norským fondům a Programu švýcarsko-české spolupráce, přibyl další. Země Evropské unie rozhodly podpořit ekonomiku zemí nejvíce postižených covidem finančními dotacemi. Pod názvem Nástroj pro oživení a odolnost Evropská rada na svém zasedání 17. až 21. července 2020 tento program spolupráce schválila. Na základě toho vláda České republiky připravila materiál Národní plán obnovy a Evropskou unii požádala o finanční příspěvek z Nástroje pro oživení a odolnost ve výši cca 7.072 mil. Eur (cca 179 mld. korun) a to formou grantů.

Předpokládalo se rozdělení grantových peněz do 6 oblastí - pilířů:

1. Digitální transformace,
2. Fyzická infrastruktura a zelená tranzice,
3. Vzdělávání a trh práce,
4. Instrukce a regulace a podpora podnikání v reakci na COVID-19.
5. Výzkum, vývoj a inovace,
6. Zdraví a odolnost obyvatelstva.

Tyto oblasti se dále dělily do jednotlivých částí (komponentů) a Ministerstvu vnitra připadly tři z nich:

- 1.1 Digitální služby občanům a firmám,
- 1.2 Digitální systémy veřejné správy,
- 4.4 Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy.

Ministerstvo vnitra k tomu uvedlo: „Projekty Ministerstva vnitra v NPO.

Zatím se jedná o 90 projektů, 85 projektů jsou již konkrétní předem definované projekty (schválené ze strany EK), a 5 zbývajících projektů jsou tématem pro otevřené výzvy. Těchto 5 témat bude rozděleno mezi Ministerstvo vnitra (2 témata) a Ministerstvo zdravotnictví (3 témata). Předpokladem je realizace 20–30 projektů u těchto výzev. Projekty jsou vázány konkrétními milníky a cíli a za jejich plnění odpovídá MV jako vlastník komponenty.“

V současnosti jde o projekty ministerstva vnitra:

- „1. Navyšování kapacity datových center a datových úložišť

Předmětem projektu je navýšení kapacity, výkonu a výkonnosti technologií a infrastruktur pro narůstající objem zpracovávaných dat v oblasti povinnosti deklarované zákonem č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti - sběr, ukládání a vyhodnocování provozních a bezpečnostních logů. Celkové způsobilé výdaje projektu, financované v rámci NPO: 243 mil. korun

2. Dohledové centrum eGovernmentu

Předmětem projektu je vybudování kompetenčního centra kybernetické bezpečnosti Ministerstva vnitra a pořízení souvisejících technologií pro obměnu vybavení Dohledového centra eGovernmentu (DCeGOV), které bude poskytovat kompetenčnímu centru své služby. Celkové způsobilé výdaje projektu, financované v rámci NPO: 80 mil. korun

3. Podpora tvorby a aktualizací informacích koncepcí úřadů

Předmětem projektu je poskytování odborné a metodické pomoci orgánům, které mají dle zák. 365/2000 Sb. o ISVS povinnost mít informační koncepci (dále jen IK OVS) a mít atestaci systému dlouhodobého řízení ICT na bázi této koncepce. Celkové způsobilé výdaje projektu, financované v rámci NPO: 70 000 000 korun

4. Modernizace a optimalizace MPLS komunikační a informační infrastruktury MV (ITS)

Předmětem projektu je aktualizace a modernizace komunikační infrastruktury MV (ITS MV) na úrovni okresních a krajských uzlů ITS MV, která se bude skládat z povýšení nebo výměny technologií přípojných bodů a povýšení jejich kapacit. Celkové způsobilé výdaje projektu, financované v rámci NPO: 570 000 000 korun

5. CMS – posílení centrálních komponent v souvislosti se zavedením digitálního stavebního řízení.“

Základním stavebním prvkem pro digitální úřadování státu je Centrální místo služeb (CMS), které zprostředkovává oprávněným subjektům bezpečný a auditovatelný přístup k potřebným informačním systémům a současně vzájemnou výměnu informací. Jako přístupová místa k CMS slouží v Národních datových centrech NDC bloky (připojovací blok Národního Datového Centra), na úrovni kraje jsou to krajské konektory. Celkové způsobilé výdaje projektu, financované v rámci NPO: 600 750 000 korun

Čerpání všech těchto financí začalo na začátku roka poměrně plánovitě a zatím nerušeně se pokračovalo v plnění mnoha původních investičních záměrů.

Na prvním místě pozornosti stálo rozšíření policejního areálu Zbraslav, ale tohoto projektu v jeho původní podobě se již v roce 2019 dotkl první růst cen stavebních materiálů, takže projekt i jeho cena se teď přizpůsobovaly novým podmínkám. Dokument Národní

investiční plán ČR (NIP) 2020-2050, s upřesněním na roky 2020-2030, předpokládal celkovou sumu výdajů ve výši 5,581 mld. korun.

Mnohem rychleji postupovaly výhledové práce na policejním areálu v Říčanech u Prahy, kde stála nevyužitá a nedostavěná budova věznice, do které se mělo podle rozhodnutí vlády a vedení policie přestěhovat Krajské ředitelství policie Středočeského kraje a postupně zde mělo pracovat 800–900 zaměstnanců a příslušníků Policie ČR. Vzhledem k tomu se počítalo i s jeho rozšířením. Výstavba byla vládou zařazena do Národního investičního plánu a s jeho výstavba měla začít v roce 2022. Záměrem tedy bylo přestěhovat sem v letech 2023-2025 celé toto ředitelství, ale stejně tak zde vystavět ubytovnu pro 80 policistů. Studie počítala s pěti budovami včetně parkovacího domu, tělocvičny, venkovního hřiště a jídelny. Výstavba našla pozitivní ohlas i u vedení Říčan, takže v tomto směru nevznikly problémy jako na Zbraslavi. Předpokládané výdaje činily 1,9 mld. korun.

Třetí akcí tohoto druhu byla proměna Židenických kasáren v Brně na další policejní areál a stát to mělo 2 mld. korun

Další plánovanou akcí, zařazenou rovněž do Národního investičního plánu, byla výstavba nového společného sídla policistů v Chebu. Měla se začít stavět v roce 2021 a stát 140 milionů korun. V jejich zdech měli najít své pracovní pracovníci všech útvarů, které byly až dosud rozmístěné po celém městě.

Stavět se měl v roce 2020 i nový hangár D v Ruzyni. Cílem výstavby bylo zabezpečit provozně ubytovací podmínky trvalého pohotovostního provozu pro zajištění letecké techniky, letových posádek a dalších specialistů k okamžitému nasazení do zásahových a záchranných akcí, a dále k trvalému technickému zajištění provádění nepřetržité údržby letecké techniky. Vše v ceně 650 milionů korun.

Další akcí podle NIP byla kompletní rekonstrukce objektu Brno, Hrázní. Šlo o novostavbu z roku 1978, kterou užívala Policie ČR a spolu s Hasičským záchranným sborem. Na základě kontrol bezpečnostního technika a hygienické služby Zdravotnického zařízení MV byl tento objekt označen za stavebnětechnicky nevyhovující. Obnova měla stát 207 milionů korun.

Poslední stavební práci tohoto roku měla být revitalizace a rekonstrukce areálu Kutná Hora. Šlo o rekonstrukci školícího tréninkového centra a výcvikové základny Policie ČR, která měla poskytnout potřebné podmínky pro organizaci didaktických, tréninkových i mezinárodních výcviků, pořádání konferencí, cvičení, školení policistů a policejních instruktorů, vzdělávací činnosti v rámci celoživotního vzdělávání atp. Jednalo se o rekonstrukci několika budov k zajištění ubytování, výcviku, školení a konferenčních

prostor. Projekt měl být z poloviny financován z dotačních prostředků EHP Norska III. Cena 250 mil. korun.

Další investice směřovaly do modernizaci služeben Policie ČR, s kterým někdy pomáhaly i místní úřady. Např. Praha věnovala na výstavbu šesti služeben 21,88 miliónů korun.

V úterý 11. února byla do provozu uvedena další významná investice. V Praze byla aktivovaná služba AML, která umožňuje určení polohy volajícího na linku 158, ale stejně tak na všechny ostatní tísňové linky. V květnu byla tato služba rozšířena na celé území ČR.

Dále se pro tento rok předpokládá nákup 2 kusů vrtulníků těžké kategorie. Šlo o doplnění letecké techniky pro potřeby Policie ČR a zlepšení její akceschopnosti a dalších složek integrovaného záchranného systému. Spolu měly stát 2,026 mld. korun.

Změnila se ale situace kolem zakázky na vysílačky. Kvůli změně stanoviska Úřadu pro ochranu veřejné soutěže, ministerstvo vnitra v únoru celou objednávku zrušilo a jednoduše prodloužilo stávající smlouvu s Pramacomem. Ke kritice smlouvy se ale přidávaly i argumenty, že vysílačková síť Pegas je již nemoderní, neumožňuje přenos většího objemu dat a proti ní byla stavěna modernější technologie LTE, umožňující vysokorychlostní přenos videí či zdravotních dokumentací.

Naopak pozitivně pokračovala obměna vozového parku. NIP pro obměna služebních dopravních prostředků Policie ČR vyčlenil 8,8 mld. korun. Z Fondu zábrany škod České kanceláře pojistitelů mělo jít na nákup další techniky a automobilů určených pro dopravní policii, ale zejména Hasičský záchranný sbor celkem 3,6 miliardy korun, ale většina financí byla přece jen určena pro HZS. Policie ČR z tohoto fondu v letech 2015.2020 získala více než půl miliardy korun na nákup služebních vozidel s měřicí a dokumentační technikou, motocyklů a alkoholových testerů.

Ve středu 15. ledna Policie ČR převzala od mladoboleslavské automobilky Škoda v různých částech republiky celkově 500 nových automobilů zn. Škoda Octavia v civilním provedení, s benzínovým motorem 1,5 TSI o výkonu 11kW a automatickou převodovkou. Celková suma zakázky činila 191 miliónů korun, ale Policie je platila v pomoci operativního leasingu, tedy za každý vůz osm tisíc korun měsíčně po dobu čtyř let. Tato auta byla určena pro civilní úsek policie, zejména pro kriminální službu a vyšetřování. Celková suma zakázky činila 191 miliónů korun. Kromě toho měla policie v tomto roku převzít ještě 865 vozů v obvyklých policejních barvách.

Na jaře byla podepsána další zakázka s automobilkou Škoda Auto. Šlo celkově o dodávku 3.300 osobních aut v ceně 1,6 miliardy korun a šlo zejména o SUV Škoda Kodiaq,

vybavené majáčky a radiostanicemi, určené pro kriminální službu a vyšetřovatele. Druhou část měly tvořit auta zn. Scala a Fabia, určené pro administrativní a další organizační složky ministerstva vnitra. Dodávka byla rozložena do tří let a její první část byli osobně převzít Jan Hamáček a Jan Švejdar 28. července.

Dalším záměrem bylo zdvojnásobit automobilový park strojů do těžkého terénu. Policie poprvé nakoupila větší objem terénních aut kategorie SUV v roce 2015, kdy pořídila, jak bylo uvedeno výše, 150 vozů Hyundai iX35, které ale v těžkých podmínkách neplnily svůj účel, takže pro naše zahraniční policejní mise bylo narychlo nakoupeno pět Toyot Land Cruiser. Teď byla podepsána smlouva o dodávkách 50 těchto vozů v ceně 70 milionů korun. Většina z nich – dvacet osm, byla určena pro cizineckou policii, působící v pohraničí, kvůli čemu měla být dodána v zelené barvě a sloužit na zelené hranici. Zbylých 22 si měly rozebrat další složky Policie ČR.

Ve čtvrtek 1. října bylo oznámeno, že pro dopravní policisty Středočeského, Jihočeského, Moravskoslezského kraje a hlavního města Prahy jsou připravené nové Volkswageny Transporter 4x4 s vestavbou veškerého vybavení nutného pro řešení dopravních nehod. Jednalo se o první část obměny vozového parku, v rámci které mělo být mezi všechny dopravní inspektoráty a dálniční oddělení po celé České republice rozděleno celkem 60 nových vozidel.

V pátek 6. listopadu bylo rámci realizace rámcové dohody s firmou Porsche Inter Auto CZ převzato celkem 28 kusů vozidel VW Crafter Typ 2, které měly policistům sloužit k eskortám až čtyř zadržených osob. Vozidla poputovala na jednotlivá Krajská ředitelství policie.

V úterý 14. prosince policisté převzali dalších dvanáct eskortních vozidel VW Crafter určených pro přepravu cizinců, kteří neoprávněně pobývají na území České republiky. Slavnostního předání se zúčastnili náměstek ředitele Ředitelství služby cizinecké policie pro výkon služby Jan Kučera.

Začaly se prosazovat i elektromobily. Pro pražskou policii bylo učeno 38 těchto vozů Hyundai. Měly dojezd 300 km a každé stálo 700.000 korun. Byly určené pro hlídkovou činnost. První várka – 29 aut, byla dodána v červnu, druhá v červenci.

Trvalým problémem byly i nadále platy policistů, včetně platů občanských pracovníků a podstav. Na platy šlo 24.240.36.00,00 Kč, ale přesto podstav pokračoval. Chybělo 3.550 policistů a policistek, z toho na centrále a celorepublikových službách 909 míst a v krajích 2.641 místa. Hlavními důvody tohoto byly i nadále: přirozená fluktuace ve sboru a pomalý nábor nových příslušníků Policie ČR v roce 2020, a to zejména z důvodu

přísných podmínek, kladených v přijímacích řízeních na fyzickou a zdravotní způsobilost na zájemce o službu v policii. Dosažený průměrný plat činil 50.509,00 Kč. Vzhledem k rozpočtu po změnách bylo nedočerpáno 98.557.000,00 Kč.

V lednu a únoru se na vedení Policie ČR a ministerstvu vnitra připravoval materiál, pokrývající personální potřeby policie. Na začátku března ho měla projednat vláda. Předpokládal, že do roku 2023 by se v policii mělo objevit nových 3.000 služebních míst. Prvních 500 dokonce již v dubnu tohoto roku. Většina měla směřovat na posílení policie v regionech a to celkově 1.754, z nichž 830 měla posílit prvosledové hlídky. Cílem bylo garantovat situaci, aby v Česku mohla policie vždy zasáhnout do deseti minut od nahlášení události. Dalších 300 míst mělo jít do krajských ředitelství a posílit úsek boje s migraci. Celostátní útvary měly být navýšené o 457 míst, z nichž by 124 šlo v ochranným útvarům policie – Ochranné službě, Útvaru pro ochranu prezidenta ČR, ústavních činitelů nebo zahraničních návštěv, 750 na dálniční oddělení. V Česku zatím existovalo 20 dálničních oddělení a jedno oddělení silničního dohledu. Další systemizované služební místa měla dostat letecká a stejně tak i pyrotechnická služba. Zbylých 139 míst mělo sloužit k zajištění implementace vnitrostátních informačních systémů EU v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí. Celková personální situace se uvnitř Policie ČR ale neměnila. Z plánovaného počtu 43.000 systemizovaných pracovních pozic, nebylo obsazeno celkem 2.800. Když si nové pozice připočteme k těm neobsazeným, Policie ČR musela do svých řad přijat skoro až 6.000 nových příslušníků, ale současně dalšími příslušníky nahradit ty, kteří již byli v důchodovém věku, nebo se rozhodli odejít do civilu, což byl úkol nesmírně těžký. Vždyť konkurenceschopnost policie se na trhu práce zatím nedosáhla a velkou konkurencí jí byl soukromý sektor. „Problémem je jednání nadřízených, nadbytečná byrokracie a řekneme nedostatečné docenění práce policistů. Nemají na co natáhnout nové příslušníky,“ glosoval tuto snahu předseda Unie bezpečnostních sborů Zdeněk Drexler. Celý tento plán byl záhy vystavený zkoušce pandemií covidu-19.

Návrh schválila vláda ČR na svém zasedání 2. března 2020 v tom rozpětí v jakém byl připravený. Mimořádně byla posílena dálniční policie, která by se naplněním nových stavů dokonce zdvojnásobila. Většina nových pozic šla na 14 nových vytvořených oddělení, na kterých k 1. lednu existovalo celkem 591 služebních míst.

Otevřenou otázkou se na začátku roku 2020 najednou začal stávat Národní kriminální úřad. Na veřejnost začaly pronikat informace, že přes deklarované plány a jednotu při jejich prosazení, zde vládne situace trochu jiná. Objevovaly se zvěsti, že práce na reformě služby kriminální policie nejsou u konce, a ve vedení Policie ČR začínají kvůli

tomu růst rozpaky, nejistota a nejednota. Většina se přikláněla k názoru o nutnosti nejenom zřídit Národní kriminální úřad, ale i centrální analytiku. Problém spíš spočíval v tom, jak jednotlivé kostky této stavby vzájemně poskládat, aby se věci pohnuly vpřed a zvýšila se efektivita práce. Objevila se úvaha o opětovném rozdělení NCOZ na původní útvary a v této formě je podřadit pod NKÚ, nebo NCOZ zachovat více-méně v povodní podobě a takto ji podřídít NKÚ. Již tehdy se objevil názor o možnosti vyčlenit z ní některá specializovaná pracoviště, např. útvary, zabývající se bojem proti kriminalitě nebo terorismu, a tato, jako samostatné složky podřídít přímo NKÚ.

Stejně tak se uvažovalo nad možností v Národní kriminální úřad přeměnit stávající Úřad služby kriminální policie a vyšetřování NKPV. Mnoho otázek v tomto směru položil 23. ledna bývalý policejní prezident Martin Červíček ve svém článku s názvem Kriminální úřad? Samé nezodpovězené otázky v Lidových novinách: „Centrální analytika bude umístěna na NKÚ v podřízenosti náměstka policejního prezidenta, bude pracovat i s tzv. živými kauzami a bude garantovat sdílení informací ze všech zainteresovaných útvarů? Odloučení dvou specializovaných odborů NCOZ bude znamenat vznik dvou nových útvarů se začleněním přímo na NKÚ nebo vedle stávajících výkonných útvarů, jako je NPC a NCOZ se stávajícími počty několika desítek specialistů, nebo se plánuje jejich rozvoj a máme jasno, kterými policisty doplníme tyto nedostatečné počty? Vznikne opět něco nového jako finanční policie? Není na to, aby se vyhlásil vznik NKÚ a centrální analytiky, nezodpovězených otázek ještě příliš mnoho?

Jsem přesvědčen, že cílem má být více specializovaných útvarů rozdělených na výkonné a servisní, soustředěných pod „jednu střechu“, chcete-li, NKÚ. Jsem i pro vznik centrální analytiky, ale bez zveřejnění další vize, kam bude směřovat reforma služby kriminální policie a vyšetřování, jsou stávající prohlášení jen jakýmsi plácnutím do vody. Obzvláště úsměvné a znepokojující je, že předchozí vedení ministerstva chtělo slučovat a tohle rozdělovat. Respektive dle zveřejněných informací vše nasvědčuje přípravě na větší specializaci, což znamená spíše na existenci samostatných útvarů pod jednou střechou. Přiznám se, že – byť zatím nedostatečně veřejně vysvětlené a odůvodněné – poslední návrhy jsou mi sympatičtější než ty „slučovací“. Ministerstvo vnitra by ale mělo mít odborně vydiskutováno, kam bude policie do budoucna směřovat, aby na to mohl kdokoliv a kdykoliv navázat, a nevznikal prostor zase vše úplně celé převrátit jiným směrem.“

Přesto jisté tápání zůstávalo, takže nakonec padlo rozhodnutí: nic neměnit, vše nechat po starém. V těchto souvislostech je odchod Michala Foita z jeho funkce jasně symbolický.

Svůj vliv na to, ale stejně tak i na celou řadu opatření vedení Policie ČR, v lednu a únoru se slibně rozvíjejících, jistě měla zásadní změna, která do života všech obyvatel ČR, samotné policie i policistů přinesla pandemie doté doby zcela neznámé nemoci.

Ve světě se již koncem minulého roku objevil koronavirus, který vyvolával nemoc, jenž dostala název covid-19. V ČR byla učiněna první, zatím jen preventivní opatření. Bezpečnostní rada státu se pandemii zabývala již 9. ledna 2020, ale zatím ji pojednávala jako ještě dosti vzdálenou hrozbu a věnovala se spíše eskalaci událostí na Blízkém Východě a jejich možných dopadů na ČR. Přesto byla na letišti Václava Havla v Praze zpřísněna kontrola cestujících a připravovala se zde další opatření. V rámci příprav na nastupující pandemii byl usnesením vlády č. 43 ze 13. ledna upřesněn statut Ústředního krizového štábu, který měl mít 18 členů. V jeho čele měl stát ministr vnitra, nebo v případě vyhlášení stavu ohrožení státu ministr obrany. Mezi jeho členy byli náměstci ministrů několika resortů, včetně náměstka ministra vnitra, tak i ředitel sekretariátu BŘS, policejní prezident a ředitel NÚKIB. Na mimořádné schůzi Bezpečnostní rady státu 27. ledna 2020 to již bylo jiné a Rada se zabývala aktuální situací šíření koronaviru a připraveností ČR na tuto situaci.

V únoru ministr zdravotnictví Adam Vojtěch mluvil o tom, že další opatření se chystají, ale nic upřesněné nebylo. Po 20. únoru se ale covid prudce rozšířil v severní Itálii, zanedlouho i ve Španělsku, ale také v Íránu, Německu a Francii, kde počty nemocných začaly dosahovat tisíců. Zvláště nebezpečná pro nás byla severní Itálie, ve které právě trávily zimní prázdniny a dovolené tisícovky Čechů a Slováků. V pátek 6. března jich tam bylo 16.500. Jejich návrat domů, mohl spustit katastrofu. Aby se tomu zamezilo, byla po pár dnech zavedena přísná karanténní pravidla, která dotčeným osobám přikazovala zdržovat se doma po dobu 14 dní.

V neděli 1. března koronavirové „panenství“ pro Česko skončilo. Byly totiž potvrzeny první tři případy a vše u lidí, kteří nějakou dobu strávili v severní Itálii. Mezi nimi byly dvě cizinky - jedna z USA, druhá z Ekvádoru, které původně chtěli Českem ze severní Itálie, jenom projet. Policie ČR se tehdy poprvé zapojila do trasování, t. j. zjišťovala informace o všech lidech, se kterými obě přišly do styku, zejména jejich spolucestujících z autobusu, ve kterém po trase Budapešť-Brno jely. Policie jako jediná k tomu měla příslušné evidence. Podle pozdějších informací, byla nabídka další spolupráce v této oblasti hygieniky odmítnuta. Navíc, když se již epidemie naplno rozeběhla, ztrácelo trasování význam. Z prvních 47 nakažených, o kterých byla veřejnost podrobněji informována, se většina nakazila právě v severní Itálii, tři v USA (Boston), tři v Rakousku a jeden v SRN. Od nich jejich příbuzní, a to přímo na území ČR, což situaci dále měnilo a komplikovalo.

Vedení Policie ČR v této situaci zřídilo svůj operační štáb, který pomocí videokonferencí přijímal všechny dostupné informace od celorepublikových služeb a krajských ředitelství, analyzoval je a posílal dál. Styk navázal s obdobných štáby složek IZS, Armády ČR, hygienickou službou, státními orgány a samosprávou.

K situaci opět zasedla Bezpečnostní rada státu, která 2. března 2020 projednala aktuální situaci kolem šíření koronaviru a vzala na vědomí Zprávu o připravenosti ČR na epidemii covid-19 na území ČR. Další body zasedání jasně ukázaly, že BRS jako by si neuvědomovala hrozící situaci a rutinně šla ještě stále ve svých běžných kolejích. Na vědomí vzala Akční plán boje proti organizovanému zločinu na roky 2020 a 2021; Vyhodnocení akčního plánu boje proti organizovanému zločinu na roky 2018 a 2019 a Zprávu o plnění neuzavřených úkolů vyplývajících z optimalizace současného bezpečnostního systému ČR. Zabývala se dále materiály: Schopnosti ČR bránit se útokům bezpilotních prostředků, Průběžná zpráva k možnosti zlepšení evidence přestupků cizinců na území ČR a k vzájemnému sdílení informací o tomto jednání mezi správními orgány a Kybernetické incidenty mezi říjnem a prosincem 2019: Českou republikou se šířila ransomwarová kampaň.

Podle několika pramenů ministr vnitra Jan Hamáček, již v tento den požadoval, aby byl okamžitě svolán Ústřední krizový štáb (ÚKŠ), ale premiér A. Babiš tak neučinil. Odmítl i další jeho požadavky v tomto směru. Vysvětlení jsou dva. Buď nechtěl přenechat prostor pro uplatnění svého koaličního partnera a tím posílení strany, kterou vedl, nebo si myslel, že vláda složená přímo z ministrů má větší šance krizi zvládnout než krizový štáb, složený „pouze“ z náměstků ministrů.

Vláda přijala první opatření na druhý den a to 3. března. Od příštího dne zakázala vývoz respirátorů třídy FFP3 mimo ČR a jejich prodej mimo zdravotnická a sociální zařízení, orgány ochrany veřejného zdraví, složky integrovaného záchranného systému a další orgány státní správy. Následně, když se zjistil katastrofální stav zásob všech ochranných prostředků v Česku, byl rozšířený na další položky.

Na druhý den opět zasedla Bezpečnostní rada státu a již se výlučně věnovala otázkám boje s pandemií. V pondělí 9. března zasedala opět, a věnovala se tomu samému, protože situace se velice rychle zhoršovala.

V neděli 8. března bylo rozhodnuto o budování kontrolní stanovišť na hraničních přechodech a jejich výstavba začala v hned v ten den večer. Rozsah vláda oznámila na druhý den: „V 7.00 ráno zahájily složky integrovaného záchranného systému (policie + celní správa, hasiči a záchranáři) akci „Korona“. Na 10 nejfrekventovanějších hraničních

přechodech (konkrétně: Rozvadov (dálnice D5); Strážný (I/4); Pomezí nad Ohří (I/6); Cínovec (I/8); Folmava (silnice I/26); Železná Ruda (I/27); Dolní Dvořiště (I/3); Hatě (I/38); Mikulov (I/52); Břeclav (I/55)) rozdávají informační letáky o tom, co mají lidé dělat, jestliže na sobě zpozorují nějaké příznaky onemocnění COVID-19. Provádí také namátkové měření tělesné teploty řidičů. Pokud bude naměřená teplota vyšší jak 38 °C, bude pacient transportován do nemocnice, kde podstoupí testy na koronavirus.“

Tam kde se dala využít stávající infrastruktura to bylo lehčí. Stačilo sem pouze najet a začít s kontrolami. Tam, kde takováto infrastruktura nebyla, se okamžitě začaly stavět stany i s jejich zázemím a to tak, aby se od 7,00 hod. v pondělí 9. března mohlo začít s kontrolami. Ne všude to šlo lehce, ale po překonání prvních potíží se kontroly začaly rozebíhat. Podle oficiální informace Policie ČR z června 2020 bylo v průběhu první vlny pandemie, vymezenou dobou mezi 6. březnem a 10. červnem, „na státních hranicích nasazeno přes 2000 policistů, přičemž nejvyšší počet potřebných sil a prostředků byl vyčleněn v květnu. Nejvytíženější pak byly hraniční přechody s Německem a Polskem. Za celé zmíněné období bylo na hraničních přechodech zkontrolováno více než 2 000 000 osob na vstupu do ČR a více než 1 800 000 na výstupu.“

Policistům poprvé v hlídání hranice pomáhaly drony české provenience, ale i hasiči, ale rovněž tisícovka (941) příslušníků Armády ČR, kterých síly byly vyslány do příhraničních oblastí. Vojáci měli k dispozici i svých 86 kusů techniky. Protože nebyli vybaveni roušky respirátory, používali vojenské ochranné masky. Později, spolu s Policií ČR, kontrolovali i menší komunikace a stezky, protože i přes ně se lidé pokoušeli kontrolní body obcházet. Vojákům velel generál Petr Procházka. Vojenská letka zase dovážela roušky, respirátory a dezinfekci svými letadly z Číny, kde se vyráběly a obrátily se několikrát.

V úterý 10. března vláda rozhodla o uzavření škol. Cílem bylo zabránit koncentraci osob. Ve čtvrtek 12. března přišlo jednak rozhodnutí, že od 13. března 2020 od 6,00 hod. se vydává zákaz shromažďování, zákaz zdržování se na veřejnosti v době od 22,00 - 6,00 hodin. (restaurace apod.), ruší se všechny kulturní a společenské akce s účastí více než 30 lidí. Vláda České republiky ve 14.00 hod. vyhlásila nouzový stav.

„Přijata byla mimo jiné následující opatření:

zákaz všech veřejných i soukromých akcí s více než 30 účastníky; výjimkou jsou zasedání či schůze ústavních orgánů, orgánů veřejné moci či soudů a pohřby;

omezení otevírací doby restauračních zařízení, která musí být zavřena mezi 20.00 a 6.00;

zákaz vstupu veřejnosti do posiloven, na koupaliště, do bazénů, solárií, saun, hudebních a sportovních klubů, zábavních zařízení, wellness, knihoven, galerií; tento zákaz se netýká venkovních sportovišť;

od páteční půlnoci se zavádí na německé a rakouské hranici hraniční kontroly, přechod bude možný jen na 11 stanovených hraničních přechodech;

zákaz vstupu pro občany z rizikových zemí: Číny, Jižní Koreje, Íránu, Itálie, Francie, Španělska, Německa, Švýcarska, Norska, Dánska, Holandska, Švédska, Velké Británie, Belgie a Rakouska;

zákaz cestování českých občanů do zmíněných rizikových zemí;

zákaz přeshraniční osobní dopravy v dopravních prostředcích s kapacitou nad 9 osob – především tedy osobní autobusové a vlakové dopravy.“

Vedení Policie ČR k tomu vydalo své Vyjádření.

„Opatření související s nouzovým stavem.

Dnes 12. března 2020 ve 14:00 hod. byl v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlášen nouzový stav ve smyslu zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení.

Tento stav přináší krizová opatření, na kterých se budeme podílet společně se všemi složkami státu. Všichni policisté budou i nadále plnit úkoly na úseku vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku v souladu s platnou legislativou. Nad rámec běžného výkonu služby se budeme věnovat dalším činnostem, mezi které patří například:

Znovuzavedení kontrol na uzavřené části státních hranic,

Spolupráce při kontrolách karanténních opatření,

Dohled nad dodržováním dalších omezení vyplývajících z nouzového stavu,

V rámci aktivace zákona o krizovém řízení dojde k omezování různých aktivit, které mohou výrazně zasahovat většinu občanů a jejich běžný způsob života.

Ujišťujeme veřejnost, že jsme připraveni plnit všechny úkoly, které během nouzového stavu vzniknou a budeme tak eliminovat dopady šíření epidemie COVID – 19 a chránit tak zdraví všech obyvatel na území České republiky.

Zároveň žádáme veřejnost o zodpovědné chování a ohleduplný přístup, který výrazně přispěje ke zvládnutí bezprecedentní situace, jež bude trvat v následujících týdnech.

Uvědomujeme si, že pro zvládnutí této krizové situace je důležitá efektivní komunikace o vývoji a přijatých opatřeních. Policie České republiky slouží veřejnosti, a proto jsme připraveni v maximální možné míře sdílet všechny relevantní informace.“

Již tehdy byla zaznamenaná snaha části našich turistů, kteří své dovolené trávili na horách v severní Itálii, vyhnout se karanténním opatřením a vrátit se domů dříve, než vstoupí v platnost. U části těch, kteří to nestihli, zase snaha nedodržovat karanténní opatření a neizolovat se od svého okolí. V důsledku řady faktorů počet nemocných poté začal prudce růst. Do řady karanténních opatření, které měly pandemii zastavit, byla zapojena také Policie ČR a její příslušníci.

Policie ČR ještě v ten samý den začala v součinnosti s hygieniky a Českou správou sociálního zabezpečení provádět kontroly lidí, kterým byla přikázána karanténa, nebo izolace. Oba tyto pojmy od sebe odděloval stupeň jejich ohrožení covidem, i když faktické kroky k jejich oddělení od zdravých lidí byly velice podobné. V dalším textu ale budeme používat pouze výraz karanténa, protože tak se nejčastěji objevuje v dotčených textech. Původně se týkala pouze osob, které se vrátily ze zvláště postihnutých oblastí světa – Číny, Jižní Koreje a severní Itálie, ale poté se povinnost nastoupit po návratu do vlasti rozšířila na všechny osoby. Policisté dostali seznamy těchto lidí a v místě jejich bydliště je prověřovali. Případy ale jen zadokumentovali a odevzdali k řešení příslušnému správnímu orgánu. Tato činnost ale neměla dlouhého trvání. Proti ní se postavil Úřad pro ochranu osobních údajů. Argumentoval tím, že policie a hygienici si nemohou jen tak jednoduše vzájemně předávat data, a lze to až po odstranění řady právních závad. Na základě toho tato spolupráce záhy skončila.

Současně se podílela na dovozu našich občanů ze zahraničí, nejdříve z nejpostiženějších oblastí, poté ze všech. Vraceli se ale nejenom turisté, ale i další občané ČR, dokonce i někteří diplomaté, vojenští a policejní přidělenci, zejména jejich rodiny.

Již na druhý den – 13. března zasedla vláda a rozhodla o dalších omezujících opatřeních: „od půlnoci z neděle na pondělí (15. - 16. březen – pozn J.S.) Česká republika uzavře své státní hranice. Začne platit úplný zákaz vstupu cizích státních občanů na území České republiky, s výjimkou osob majících zde trvalý pobyt nebo povolení k přechodnému pobytu na více než 90 dnů. Zároveň bude platit i zákaz vycestování českých státních občanů mimo území České republiky. Z opatření jsou vyjmuty osoby nezbytné k zajištění řádného fungování státu, tedy například řidiči kamionů, autobusů, vlaků či příslušníci záchranných sborů.

Vláda schválila návrh ministryně spravedlnosti Marie Benešové na zařazení COVID-19 na seznam nakažlivých nemocí, jejichž šíření je trestným činem. Za úmyslné šíření nemoci může být pachatel potrestán nepodmíněným trestem odnětí svobody až na 12 let.“

Ale ještě stále to bylo málo, a tak v neděli 15. března vláda oznámila: „Od 16. března 0.00 hodin proto platí v celé České republice omezení volného pohybu osob. Opustit bydliště bude možné jen v přesně specifikovaných případech, například z důvodu cesty do zaměstnání či podnikání, nezbytných cest za rodinou a blízkými či cest na nákupy potravin a základních potřeb, léčiv či potřeb pro zvířata, cest k lékaři nebo za účelem vyřízení neodkladných úředních záležitostí nebo na poštu. Povoleny jsou samozřejmě i služební pochůzky policistů či strážníků, lékařů či sociálních pracovníků, ale také třeba individuální vycházky do parků či do přírody.

Vláda současně nařídila osobám omezit pohyb na veřejně dostupných místech na nezbytně nutnou dobu a omezit kontakty s jinými osobami na nezbytně nutnou míru. Zaměstnavatele vláda vyzvala, aby v maximální možné míře u svých zaměstnanců využili práci z domova, aby maximálně vyhověli případným žádostem o dovolenou či placené volno a aby omezili výkon prací, které nejsou významné pro zachování činnosti zaměstnavatele.“

Současně v noci z 15. na 16. března konečně aktivizovala Ústřední krizový štáb, změnila jeho Statut a do jeho čela postavila náměstkyni ministra zdravotnictví Romanu Prymulu, který tuto funkci vykonával až do 30. března. Ústřední krizový štáb po této personální změně začal v případě nutnosti zasedat každý den, aby operativně řešil nejaktuálnější problémy, které boj s covidem přinášel. Jeho složení a pravomoci více odpovídaly požadavkům doby. Uvedla ho Příloha usnesení vlády ze dne 15. března 2020 č. 213 Statut Ústředního krizového štábu. Stálo v něm:

„Článek 1 Úvodní ustanovení Ústřední krizový štáb (dále jen „Štáb“) je pracovním orgánem vlády k řešení krizových situací a je zařazen do systému orgánů Bezpečnostní rady státu.

Článek 2 Působnost Štábu 1. Štáb po vyhlášení nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu (dále jen „krizová situace“), jakož i při hrozbě vzniku krizové situace, nebo při jiných závažných situacích týkajících se bezpečnostních zájmů České republiky, připravuje návrhy řešení těchto situací. 2. Návrhy na řešení situací podle odstavce 1 předkládá předseda Štábu na schůzi Bezpečnostní rady státu nebo v případě nebezpečí z prodlení přímo na schůzi vlády. 3. Štáb zabezpečuje operativní koordinaci, sledování a vyhodnocování stav...

Článek 4 Složení Štábu 1. Předsedou Štábu jmenuje předseda vlády podle charakteru situace některého z členů vlády nebo členů Štábu. 2. Dalšími členy Štábu jsou: a) náměstek ministra vnitra, b) náměstek ministra obrany, c) náměstek ministra zahraničních věcí ...

p) policejní prezident České republiky, q) generální ředitel Hasičského záchranného sboru České republiky, r) náčelník Generálního štábu Armády České republiky, s) ředitel Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost.“

Podle nového Statusu měl již 22 členů, z toho 14 náměstků ministrů, vypadl z něj předseda Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, ředitel sekretariátu Bezpečnostní rady státu a vedoucí Kanceláře prezidenta republiky. Ředitele úřadu Ministerstva životního prostředí nahradil náměstek ministra a nově do ní byli zařazeni: hlavní hygienik, ředitel Státního zdravotního ústavu a vedoucí Úřadu vlády České republiky.

Na usnesení vlády o nutnosti minimalizovat vzájemný styk zaměstnanců podniků, úřadů a institucí promptně reagovalo i vedení Policie ČR. Již v sobotu 14. března policejní prezident Jan Švejdar vydal doporučení, které upravovalo režim služby v celé ČR. K jeho obsahu jen stručně. Primárním cílem bylo minimalizovat kontakt příslušníků policie s občany při řešení běžné každodenní agendy. Např. silniční kontroly nebo prověřování společensky méně nebezpečných přestupků. Nešlo tedy o nějaké přerušení činnosti, ale pouze o minimalizaci fyzického kontaktu s občany a snížení jejich frekvence. Vyšetřování již oznámených či budoucích trestných činů mělo pokračovat i nadále. Veřejnost byla požádána, aby policejní služebny navštěvovala pouze kvůli skutečně neodkladným záležitostem, používala telefonní a jiné bezkontaktní spojení. V dalším opatření byli příslušníci policie ČR vyzváni, aby důsledně zabránili shromažďování většího množství lidí a menších prostorech, vykázkali je z těchto míst, popřípadě použili jiná opatření. Neuposlechnutí výzvy bylo chápáno jako přestupek proti veřejnému pořádku a bylo možné za něj uložit pokutu 10.000,00 Kč.

Aby se snížila možnost nákazy od spolupracovníků, policisté na mnoha služebnách začali sloužit na dvě směny ve 12hodinových službách, což bylo velice náročné fyzicky i duševně. Někdy se dokonce přímo stýkaly jen menší skupinky policistů, od jiných izolované.

Přitom se musí brát v úvahu, že i přes všechna opatření lidé i nadále chodili do práce, nakupovali, jezdili v autech atd. Bylo pouze otázkou času, kde se policisté sami, kvůli své pracovní činnosti, nebo rodině, rovněž dostanou do karantény. V úterý 17. března jich bylo v karanténě již 419, z čehož 145 přibýlo jenom za pondělí 16. března. Pozitivní test na covid-19 měl již první policista, a to z Obvodního oddělení v Litovli, kde se nákaza městem rychle šířila. Stejná situace byla mezi hasiči a vojáky. Právě zde bylo nutné přistoupit ještě k radikálnějšímu opatření. V pondělí 16. března ráno hygienici kvůli rychle se šířící nákaze museli neprodyšně uzavřít Uničov, Červenku a Litovel na Olomoucku. Jejich obyvatelé

celou tuto oblast nemohli na dobu 14 dnů opustit, a naopak byl zákaz vstupu do tohoto prostoru. Lidé se nesměli pohybovat ani po městě. Opatření se dotklo zhruba 24.000 lidí. Na zajištění celé této oblasti bylo vysláno 160 policistů, kteří složili na 22 stanovištích, ale nepotkávali se zde s láskou a porozuměním. Situaci nenapomáhala ani prohlášení části opozice a její přívrženců, zpochybňujících nutné karanténní opatření a tvrdících, že v podstatě o nic nejde. Dokonce se objevily názory, že vláda chce pomocí nouzového stavu proměnit ČR v policejní stát. Lidé od pokusů toto území opustit neodradila ani skutečnost, že počet nakažených v neděli 22. března dosáhl na číslo 1.174 a že přesně v tento den si covid vyžádal první lidský život. Ve středu 1. dubna k počtu nakažených přibýlo 284 a celkový počet se vyšplhal na 3.618, přičemž počet mrtvých stoupl na 43. První stovka připadla na 8. duben, druhá na 21. duben, a to již umíralo deset lidí denně. Až tento vývoj zarazil některé přehnané optimisty, kteří se začali nejdříve chovat mnohem opatrněji a později začali kritizovat vládu, protože podle nich nepostupovala dostatečně aktivně a rázně. V pondělí 23. března hlídkám kolem Litovle a okolí přivezly dvě společnosti působící v oblasti kempování a karavaningu své karavany a vozidla. Další část sloužila ve speciálních stanech.

Velice pozitivním rysem byla nabídka mnohých bývalých policistů pomoci ve službě těm stávajícím, ale stejně tak nabídka jídla hlídkujícím policistům, jak tomu bylo např. v Břeclavi.

V úterý 17. března byla ve skladu v průmyslové zóně u Lovosic celníky nalezena zásilka 680.000 roušek a 28.000 respirátorů, určena pro Itálii. Vzhledem k zákazu jejich vývozu mimo území ČR ji vláda hodlala od dodavatelské firmy odkoupit, ale ta za ně žádala přemrštěnou cenu. V této situaci byla státem zabavena a použita pro potřeby Ústeckého kraje a složek IZS. Policie ČR dostala příkaz celou tuto zásilku přezkoumat, ale vyšetřování prokázalo, že dodavatelé v ničem neporušili zákony ČR, a tak bylo vyšetřování 4. června definitivně zastavené. Vláda se poté v říjnu s touto firmou dohodla na kompenzaci ve výši 26.280.000 korun. Mezitím - od 18. března, ale letadla začala z Číny dovážet tuny a tuny zdravotnického materiálu a situace se ale alespoň v tomto směru stabilizovala.

Od tohoto dne se ale dále zpříšňovalo: „S platností od půlnoci ze středy na čtvrtek vyhlásila zákaz vycházení bez ochrany obličeje (tedy povinné zakrytí nosu a úst rouškou, šátkem či šálou). Zároveň s platností od čtvrtka 19. března bude otevírací doba obchodů mezi 10:00 a 12:00 dopoledne vyhrazena pouze pro seniory (osoby starší 65 let). Ostatní zákazníci mají nakupovat v jiných hodinách.“

Ve stejný den policejní prezident Jan Švejdar veřejnost informoval, že v karanténě se nachází již 765 policistů, ze kterých má deset pozitivní test na covid. Vzhledem ke klesajícímu počtu služby schopných policistů a vzrůstu jejich činnosti, bylo zakázáno čerpání dovolených a doma mohli zůstat pouze pečující o děti, které nemohou do školy. Všechno ostatní sloužilo v ulicích a administrativní činnost část policistů vykonávala z domova. Jan Švejdar při této příležitosti vysoce vyzvedl pomoc a podporu, které se policii dostávalo od veřejnosti. Hasiči měli v karanténě 267 příslušníků a 11 občanských zaměstnanců, zasaženo koronavirem je 23.

V pondělí 30. března převzal vedení ÚKŠ ministr vnitra Jan Hamáček, který o jeho činnosti řekl: „Jednání kompletního krizového štábu bude jednou týdně v plném počtu cca 30 lidí, vedení štábu bude jednat každý pracovní den a pracovní skupiny se budou scházet dle potřeby. Veškeré dodávky a distribuce ochranných prostředků odted' koordinuje Ústřední krizový štáb.“ Později došlo ke každodennímu jednání.

Štáb se vnitřně dělil do několika skupin:

Standardní (velký) ÚKŠ se měl scházet jednou týdně formou videokonferencí ve středu v 10.00 hod. a měla stanovovat základní směry postupu ve zvládnutí krize. ÚKŠ neměl řešit operativní problémy, k tomu budou určeny pracovní skupiny.

Stálá pracovní skupina měla fungovat jako hlavní řídicí orgán ÚKŠ, který se setkává denně v 10.00 hod. od pondělí do pátku na Ministerstvu vnitra. Skupina se měla zaměřovat především na řízení fungování pracovních skupin a předávat informace vládě. Každý z členů Stálé pracovní skupiny měl mít na denní bázi aktuální informace ze svého úseku.

Odborné pracovní skupiny měly jednat dle potřeby a řešit operativní problémy, např. předkládání požadavků na materiální vybavení.

Skupina nákupy shromažďovala a vyhodnocovala požadavky, komunikovala s výrobcí a poptávala materiál. Šlo o sloučené týmy ministerstev vnitra a zdravotnictví. V rámci skupiny pod vedením Ministerstva průmyslu a obchodu měla fungovat tým zaměřený na domácí výrobce.

Skupina distribuce pod vedením HZS shromažďovala ucelený přehled poptávek a dodávek ochranných pomůcek. Nastavila systém distribuce po celé ČR. Opět se jednalo o sloučené skupiny ministerstev vnitra a zdravotnictví.

Skupina dopady se v koordinaci ministerstev práce a sociálních věcí a průmyslu a obchodu zabývala předcházením hospodářským a sociálním dopadům, řešila otázky školství, tělovýchovy, kultury a zmírňování dopadů.

Odborná zdravotní skupina se zabývala šířením koronaviru, chytrou karanténou a prováděla modelace.

Mediální skupina koordinovala výstupy jednotlivých resortů.

Ekonomický poradní byl složený z ekonomů by měl navrhnout řešení, které podpoří ekonomiku.

Situace se začala zlepšovat až v půlce dubna, poté co byla zjevné, že první vlna epidemie odeznívá a počet uzdravených osob předstihl počet nakažených. Prvé uvolňování přišlo 14. dubna, tedy po Velikonocích. Počet policistů v karanténě se snížil nejdříve na 636, poté se 4. dubna snížil o 300 a bylo jí již jen 343. Covid např. doslova vyklidil policejní služebnu na Běhounkově ulici v pražských Nových Butovicích, po zákroku proti lidem, kterým testy později ukázaly nákazu. Takovýchto služeben bylo několik, ale vedení Policie se tyto personální výpadky pomocí nasazení policistů z jiných služeben, podařilo eliminovat a k narušení služby jako celku nedošlo. V úterý 14. dubna se v karanténě nacházelo 250 příslušníků Policie ČR a 87 hasičů. Nemocí bylo nakaženo 45 policistů a 26 hasičů. V pondělí 20. dubna to již bylo pouze 160 v karanténě, ale 52 nakažených.

Ale objevila se i tragédie. V neděli 5. července zahynul v Praze na ulici 5. května při dopravní nehodě, zaviněné opilou 42letou řidičkou Jitkou Rudovičovou, 31letý pprap. Pavel Kikloš ze Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje. Při nehodě byli vážně zraněni další dva příslušníci Policie ČR. Všichni tři eskortovali vězně do vazební věznice v Praze a jejich auto se právě vracelo do Ostravy. Řidička do jejich auta najela odzadu v rychlosti 150-200 km/hod. a zcela ho zdemolovala. V září roku 2022 dostala trest 13 let vězení a následný 10letý trest zákazu řízení. Senát vrchního soudu, ke kterému se odvolala, ji 24. ledna 2023 snížil trest vězení na 10 let. Pavel Kikloš byl 15. září 2022 policejním prezidentem Janem Švejcarem posmrtně povýšený do hodnosti nadpraporčíka.

Celkově se dařilo kontrolovat hranice, a to i včetně tzv. zelené hranice, kde působili jak příslušníci cizinecké policie, jejíž význam v těchto podmínkách opět výrazně vzrostl, stejně tak příslušníci policejních útvarů kolem hranic, ale i vojáci Armády ČR. Zaznamenali jsem dva kuriózní případy. V úterý 28. dubna se z polské strany na českou pokusil projít občan SRN, ale zastavili ho střelbou polští vojáci, kteří ochranu hranice také posílili. Počátkem dubna muž z Horních Velenic proplaval řeku na hranici s Rakouskem, aby si tam „něco“ vyřídil. Byl to bezdomovec s horečkou 38°C. Hrozila mu pokuta ve výši 20.000,00 Kč.

Vláda 13. března původně předpokládala, že hranice bude uzavřena jen na pět dní, počínaje 14. březnem. Týkalo se to i letišť. Na pokrytí výdajů vláda vyčlenila 18,1 milionu

korun. Poté toto rozhodnutí několikrát prodloužila. Když se ale situace lepšila, začalo se počátkem května spekulovat o datu, kdy bude obnovený řádný režim na hranici. Podle prohlášení ministra zahraničí Petříčka, publikovaného 3. května, se tak stane v červenci, podle rozhodnutí vlády a slov ministra vnitra J. Hamáčka (4. května) se začnou otevírat hranice od 11. května, ale jejich vnitřní ochrana bude pokračovat až do 13. června. Podle premiéra (13. května) se do Rakouska a na Slovensko bude moci až od 8. nebo 15. června, protože se projeví problémy na jejich straně hranice. Nakonec se všichni domluvili na 27. květnu, ale lidé, kteří chtěli hranici překročit, museli mít platné potvrzení o bezinfekčnosti. Pro pendlery a další skupiny lidí, ale byly hranice otevřené již dříve. Ne všem se to ale vyplatilo. V průběhu kontrol policisté odhalili 25 osob, po kterých bylo vyhlášené pátrání a 15 osob se zákazem řízení. Ve středu 27. května došlo k dalšímu uvolnění. Hranice s Rakouskem byla nakonec otevřená 2. června a den poté i se Slovenskem. V průběhu dalších dvou vln pandemie již k úplnému uzavření hranic nedošlo, i když v jejich průběhu byly kontroly obnovené a potvrzení o bezinfekčnosti vyžadované. Prováděly je příslušníci Cizinecké policie, doplnění o policisty místní.

Vzniklá situace urychlila vznik specializovaného pracoviště Ředitelství služby cizinecké policie pro evidenci a kontrolu dokumentů dne 8. prosince tohoto roku. Vede přehled cestovních dokladů vydaných ČR a dalšími státy světa, soustřeďuje data o neregulérních, padělaných či pozměněných dokladech, vyhodnocuje údaje o způsobech jejich zneužívání a zpracovává analýzy usnadňující jejich odhalování.

Na schůzi Bezpečnostní rady státu 8. června byl projednaný současný stav řešení situace v souvislosti s výskytem onemocnění covid-19 v ČR, BRŠ se spolu s tím zabývala vyhodnocením činnosti Ústředního krizového štábu v době vyhlášeného nouzového stavu a vlivem onemocnění covid-19 na bezpečnostní situaci v ČR., ale po čase se opět zabývala „policejními“ problémy, zejména bojem s extremismem a kyberkriminalitou. V oblasti boje s extremismem Rada projednala Zprávu o projevech extremismu a předsudečné nenávisti na území ČR v roce 2019, Vyhodnocení Koncepce boje proti extremismu a předsudečné nenávisti v roce 2019 a Koncepci boje proti extremismu a předsudečné nenávisti pro rok 2020. Spolu s tím schválila Vyhodnocení plnění Akčního plánu Auditů národní bezpečnosti za rok 2019 a Závěrečnou zprávu o plnění úkolů vyplývajících z Koncepce rozvoje schopností Policie ČR vyšetřovat kybernetickou kriminalitu.

V této linii pokračovala Bezpečnostní rada státu na dalším svém zasedání, které se konalo 27. července. Na vědomí vzala dokumenty Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2019 (ve srovnání s rokem 2018);

Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území ČR v roce 2019. Schválila Koncepti rozvoje Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost, vzala na vědomí Zprávu o stavu kybernetické bezpečnosti ČR za rok 2019, Informaci o stavu implementace Konceptu rozvoje Policie ČR do roku 2020 za rok 2019, Informace o platnosti vyhlášeného I. stupně bezpečnostní ochrany vymezených objektů státní správy, Vyhodnocení útoku ve FN Ostrava, Dopady krize způsobené koronavirem SARS-CoV-2 do duševního zdraví populace ČR – zpráva pracovní skupiny Rady vlády pro duševní zdraví a Zpráva o činnosti v oblasti civilní nouzové připravenosti NATO za rok 2019.

Je jasné, že situace kolem pandemie měla vliv na nelegální migraci. Jak již bylo několikrát zdůrazněné, Česko v minulosti nebylo tranzitní migranty koncovým státem, pouze státem tranzitním. Přes naši republiku směřovaly dvě hlavní trasy převozu nelegálních migrantů. Obě začínaly nejvíce v Řecku. První, v minulosti velice využívaná, vedla přes Rumunsko, Maďarsko, SR nebo Rakousko, dále přes ČR nebo Polsko do SRN. Druhá, novější cesta šla přes Severní Makedonii, Srbsko, Chorvatsko, Slovinsko do Rakouska, kde docházelo k dočasnému úkrytu tranzitních migrantů v tzv. safe housech a po pár dnech k následnému převozu přes ČR do Saska, nebo z Rakouska přímo do Bavorska. Na začátku těchto tras i nadále hlídkovali vyslaní policisté z ČR. A to v Severní Makedonii, ale i v Albánii, kde za poslední dva roky sloužila stovka policistů a v Srbsku. Do Makedonie v pondělí 8. ledna z Prahy vyrazil již 15. kontingent našich policistů v počtu 40 příslušníků, ve kterém byly i tři ženy a spolu s tím 7. 15-členný kontingent do Srbska.

Po začátku pandemie byly jednotky našich policistů ze všech misí stažené. Až do té doby se na ochraně hranic Severní Makedonie a Srbska podílelo celkem 209 policistů, což je v porovnání s rokem 2019 o 251 policistů méně. Začátkem roku 2020 se Policie ČR stále zapojovala do výcviku policejních sil v Iráku. Do března v místě působil kontingent pěti policistů, kteří se aktivně podíleli na výcviku iráckých ozbrojených sil v Bagdádu. V dubnu byl však projekt na mezinárodní úrovni ukončen

Ve středu 12. ledna zase do Bosny-Hercegoviny odjel konvoj s pomocí. Odvezl tam 2.000 pacích pytlů, 2.000 přikrývek, 2.000 pláštěnek a 500 sad jídelního nádobí. Vše mělo sloužit ke zvládnutí migrační krize. Dokonce 4. března, tedy v době počátku vrcholové pandemické krize, kdy se Turecko rozhodlo pustit přes své hranice do Řecku desetitisíce migrantů, Česko oznámilo, že na pomoc Řecku odešle 5 kamionů se humanitární pomocí v sumě 2,5 miliónů korun a současně nabídl skupinu 50 policistů, kteří by při střežení jeho hranice pomohli. Na pomoc řecké policii byla 12. března vyslaná skupina 12 příslušníků, vybavených příslušnou technikou do týmu agentury Frontex, aby pomohli zajišťovat

turecko-řeckou hranici. Na svých místech vydržela 9 měsíců. V rámci pomoci Frontex bylo to roku 2020 vysláno 250 českých policistů.

V zahraničních mírových operacích působilo celkem 11 policistů (mise EULEX Kosovo, UNMIK Kosovo - nově, EUMM Gruzie, OBSE Ukrajina, EUAM Ukrajina a EUCAP Somalia - nově).

Zvláštní formou mezinárodní spolupráce bylo zatčení mezinárodně hledaného 48letého nájemného vraha Čaby Dera 1. března. O jeho vydání hned požádalo Srbsko i Maďarsko, protože byl jejich občanem. Hledaného vraha zatkli kriminalisté speciálního útvaru cíleného pátrání a pomáhala jim v tom středočeská zásahová jednotka. Naše orány vyhověli žádosti Maďarska a 24. července ho tomuto státu vydali. V procese byl později odsouzený k doživotnímu trestu vězení.

V průběhu většiny roku ale provoz na těchto trasách stagnoval. Podobné to bylo s nelegálně pobývajícími migranty na území ČR. Za první polovinu roku bylo odhaleno celkem 1.624 cizinců, drtivá většina při kontrole dokladů. V průběhu tranzitu jich bylo pouze několik. Od července ale začaly počty osob nelegálně působících na našem území stoupat a tento trend neprestal ani v roce následujícím. Ve třetím čtvrtletí jich bylo 2.676 a ve čtvrtém 2.793. Celkově 7.093, což bylo o cca 3.100 více než před rokem. Vzestup představoval 40 %. Tímto problémem se komplexněji budeme zabývat níže.

Největší záchyt transitních migrantů zaznamenali policisté v Jihomoravském kraji a na Vysočině. Nejvíce zadržených byli Syřané. Koncem roka – 16. prosince, příslušníci NCOZ podali návrh na obžalobu organizované skupiny převaděčů. Zadokumentovali celkem 11 převozů.

V důsledku příznivé migrační politiky v ČR narostl počet cizinců, žijících na našem území. V ČR jich legálně žilo v tomto čase rekordních 636.600. Dosud nejvyšší podíl již neměli jako předtím Slováci, ale Ukrajinci, kterých rychle přibývalo a žili jich zde 158.281. Poté tu byli Vietnamci (62.634), Rusové atd (41.203). Velký počet cizinců ale pocházel ze západní Evropy nebo USA, kteří k nám mohli bez víz. Problémem ale i nadále byli zahraniční dělníci z Polska a Slovenska, kteří do Česka chodili jen za prací, a to bez rodin a jejich zázemí. Volný čas trávili po svém, zejména pitím alkoholu. Odrazilo se to i ve policejních statistikách, které ukazovaly, že zatím co v roce 2017 se cizinci podíleli na 16 % trestných činů, v roce 2018 to již bylo 26 %. Problémy sice přetrvávaly v Kvasinách, Solnici nebo v Plzni, kde rovněž došlo k poklesu trestné činnosti, ale nové problémy již nevznikaly. Horší se to stalo v Mladé Boleslavi, kde žilo kolem 10.000 cizinců, což představovalo čtvrtinu města. Ve městě došlo k poklesu trestné činnosti o 9 procent, ale podíl cizinců se u

odhalených pachatelů zvýšil o jedno procento. Na druhé straně celkově došlo k nárůstu přestupků proti pobytu cizinců ve městě a jeho okolí o 159 %, což činí v absolutních číslech 92 přestupků. Neustále bylo požadováno, aby na pomoc místní policii byly přizvané dvojice policistů z Polska a Slovenska, které by byly zapojené do společných hlídek, kontroly ubytoven a prověrky totožnosti cizinců.

Vzhledem k vývoji situace uvnitř republiky, k žádným problémům kolem udržování veřejného pořádku dlouho nedocházelo. Policie v malém rozsahu zasahovala proti malému počtu demonstrantů, kteří v Brně 20. února blokovali vstup nového ombudsmana Stanislava Křečka do budovy, ve které měl sídlit. Zajištěných bylo 7 demonstrantů. Další, ale klidná demonstrace, se konala 1. března v Praze na Staroměstském náměstí a obešla se bez incidentů a zásahu policie. Vzhledem k tomu, že byly přerušeny všechny sportovní soutěže, nebylo nutné ty nejvypjatější pomoci policistů kontrolovat, nebo dokonce i pacifikovat, nebo je doprovázet ve vlacích na cestě do jiných měst, dokonce zajistit jejich příchod na stadióny, nebo návrat domů.

První větší demonstrace se uskutečnily až po ukončení prvního výjimečného stavu. Svolávala je organizace Milión chviliek pro demokracii a na mnoha místech ČR se mělo demonstrovat a vyjádřit nesouhlas s postupem vlády v době covidové krize. Na pražském Staroměstském náměstí se 9. června ale sešlo pouze několik stovek lidí, protože akce s účastí nad 500 osob byly zakázané, a demonstrace měla spíše antibabišovský charakter jako protiepidemický. Další demonstrace se konaly v jiných městech ČR. A ani zde nemusela pořádková policie zasahovat. Na Václavském náměstí se 20. června konala další demonstrace této organizace.

Policie se ale sama potkávala s řadou nových problémů. Již 16. března vypátrala a zatkla 33letého muže z Ústí nad Labem, který přes internet rozšiřoval poplašná zpráva, že je nakažený koronavirem a v supermarketu olizuje pečivo. Za šíření poplašné správy mu v podmínkách nouzového stavu hrozilo a 8 let vězení. Pár dní poté – ve středu 18. března, v Plzni vytáhl 65letý muž pistoli na muže, který ho upozornil, že by si měl při kašli zakrývat ústa. Policie ho začala vyšetřovat za podezření z trestného činu nebezpečného vyhrožování. Dva dny poté další muž vyhrožoval pražskému primátorovi Zdeňku Hřibovi za to, že zakázal vstup do vozů MHD a veřejných budov bez přikrytí úst a nosu. Pachatel byl zatčen po několika hodinách a bylo mu sdělené obvinění ze spáchání trestného činu vydírání. Stejně dopadl pachatel, který počátkem dubna vyhrožoval členovi ústředního krizového štábu Romanovi Prymulovi, který prosazoval nejráznější opatření při zastavení pandemie covidu. Případ byl uzavřen počátkem května pokutou ve výši 50.000,00 Kč

Dalším okruhem trestných činů byly podvody všeho druhu. Zejména v počáteční etapě, kdy ještě byl nedostatek roušek, respirátorů, rukavic nebo dezinfekce a lidé si, podle návodů na internetu sami doma roušky vyráběli, se objevily případy falešných nabídek přes internet, kdy se zaplacené zboží u nákupců nikdy neobjevilo. A to byla jen půlka března! Mnohdy mířily na seniory, ale i další občany. V Pardubicích se krátce po vypuknutí epidemie objevily dokonce i přímé telefonáty s takovými nabídkami a někteří volající se dokonce přímo vydávali za představitele zdravotních pojišťoven. ČOI 19. března uvedla, že dlouhodobě eviduje již 750 rizikových e-shopů. Parazitovalo se i dodávkových službách, kterých aktivita šla bleskově vzhůru. Objevily se případy nedodání zboží, nebo dodání zboží zcela nekvalitního. Lidé seděli doma, do obchodu nemohli, nebo jednoduše nechtěli, a to byla živná půda těchto podvodů. Další podvodníci se vydávali za dobrovolníky a nabízeli starším lidem svou pomoc. Peníze na nákupy od nich dostali, ale poté zmizeli. Objevili se podvodní prodejci energií, kteří starším lidem v jejich bytě nabízeli levné roušky nebo respirátory a žádali jejich převzetí stvrdit podpisem. Až poté se ukázalo, že lidé podepisovali nevýhodné smlouvy na dodání energie. Jiným případem z této doby bylo podvodné jednání při nabídce různých doplňků stravy, o kterých se lživě tvrdilo, že účinnou prevencí proti covidu. V Praze na Proseku se objevilo tři tisíce letáků, lákajících na nákup takovýchto produktů. To samé společnost Economy Class Company tvrdila o výrobcích Joalis Imun a Jealis Gripin. Poté co ministerstvo zdravotnictví 6. dubna zrušilo zákaz prodeje nejvyšších respirátorů typu FFP3, vydaný 6. března, se v internetových nabídkách objevily inzeráty k jejich prodeji a okamžitému dodání v ceně 10x vyšší, jak byla jejich běžná cena.

Dále. Jen co vláda schválila kompenzační systém podpory pro živnostníky, kteří v daných podmínkách nemohli vykonávat svoji činnost, objevili se podvodníci, kteří se tento systém snažili zneužít.

Dalším problémem byla nechuť nosit povinné roušky. V úterý 24. března bylo oznámené, že policisté a strážníci v Praze zjistili 4.000 takovýchto případů, z toho 2.000 přímo v MHD. Objevily se i případy napadení nerouškovců rouškovci a jejich vyhození z dopravního prostředku. Policie se ale zatím spokojila s ústním napomenutím lidí, kteří toto opatření neplnili. Poté za nenošení roušky na veřejnosti začaly padat první pokuty. Ministr vnitra Jan Hamáček, který si na sebe navlékl červený svetr, jenž se záhy stal symbolem boje proti covidu a začal ho nosit celý krizový štáb ministerstva vnitra, 22. března v ČT prohlásil, že přestože většina obyvatelstva roušky nosí, najdou se tací, kteří to odmítají, takže městská a státní policie přitvrdila, a ještě přitvrdovat bude. „Policisté mají pokyn pomalu, ale jistě

přítvrzovat,“ prohlásil v pořadu Otázky Václava Moravce. (Zajímavost: Svetr jako symbol, tentokrát v zelené barvě, o pár let později začal nosit ukrajinský prezident V. Zelenskyj.)

Stejně tak se objevily případy nedovoleného shromažďování většího počtu osob bez ochrany úst a nosu. V pátek 20. března to byla oslava v malé vsi u Klášterce nad Ohří a dva dny poté byla přímo v Chomutově odhalena skupina karbaníků. Někde si je lidé roušky nasazovali až kdy uviděli blížící se policejní hlídku. Nejhorší to ale bylo mezi bezdomovci, problémovými a drogově závislými osobami, které nošení roušek přímo odmítaly. V jiných případech docházelo k obcházení zákazu činnosti některých obchodů, prodejen nebo restaurací.

Celkový pohled na činnost Policie ČR v oblasti kontrol dodržování vládních opatření poskytuje její oficiální informace: „V průběhu období od 16. března do 10. června jsme těchto kontrol provedli více než 970 000 v rámci celé České republiky a zjistili jsme více než 9 000 správních deliktů, které jsme postupovali příslušným orgánům. Nejčastěji se jednalo o porušení povinnosti nosit ochrany dýchacích cest (roušky, ústenky), nerespektování zákazu shlukování se více osob a nedodržování povinnosti mít uzavřenou provozovnu v souladu s krizovými opatřeními. V příkazním řízení jsme projednali na místě necelých 200 přestupků dle krizového zákon a dle zákona na ochranu veřejného zdraví. Drtivou většinou porušení vládních opatření jsme však řešili domluvou a činnost policistů byla hlavně informační a preventivní.“

Problémem ale bylo, že policisté neměli mnoho pravomocí udělovat pachatelům pokuty přímo na místě. Navíc Městský soud v Praze svým rozhodnutím z 23. dubna zrušil čtyři opatření ministerstva zdravotnictví, takže postih osob, které nedodržovaly proticovidová opatření musel dostat pevnější formu. Z tohoto důvodu se připravoval příslušný zákon. Mělo se jednat o případy kdy „fyzická osoba poruší zákaz pohybu a pobytu na všech místech (se stanovenými výjimkami) mimo bydliště bez ochranných prostředků dýchacích cest jako je respirátor, rouška, ústenka, šátek, šál apod.,“ jak to uváděla Důvodová zpráva k tomuto zákonu. Spolu s tím se připomínalo:

„Krizový zákon, zákon o ochraně veřejného zdraví ani jiný zákon neumožňuje, aby tyto přestupky projednala na místě Policie České republiky nebo obecní policie. Právě tyto subjekty však v současnosti odhalují páchaní uvedených přestupků. S ohledem na potřebu zvýšit účinnost nařízených opatření, respektive zajistit jejich dodržování, se jeví žádoucí, aby Policie České republiky a obecní policie mohla uvedené přestupky vyřešit přímo na místě uložením pokuty (nepostačí-li domluva).

Návrh zákona tedy umožní postihovat uvedené přestupky přímo na místě, čímž dojde k zefektivnění celkové kontroly dodržování nařízených opatření. Skutečnost, že přestupky budou moci být projednány přímo na místě, se projeví rovněž ve snížení administrativní zátěže orgánů, které by jinak řešily přestupky v klasickém správním řízení. Rovněž pro obviněné z přestupku je navrhovaný postup výhodnější, neboť jim umožňuje zaplatit pokutu na místě, a vyhnout se tak vedení správního řízení, které by i pro ně znamenalo vznik dalších nákladů spojených s komunikací se správním orgánem, případně vyvolávalo potřebu dostavit se ke správnímu orgánu.“

Zákon byl přijatý 10. května, pod číslem 243/2020 Sb. jako Zákon o pravomoci Policie České republiky a obecní policie postihovat porušení krizových opatření a mimořádných opatření nařízených v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru SARS CoV-2 na území České republiky. Měl pouze dva paragrafy, ze který druhý uváděl:

„§ 2

Zvláštní ustanovení o ukládání pokuty příkazem na místě

(1) Orgán Policie České republiky a strážník obecní policie může příkazem na místě uložit pokutu za přestupek podle § 92n odst. 1 písm. b) zákona o ochraně veřejného zdraví, pokud byl spáchán nesplněním povinnosti uložené mimořádným opatřením vydaným v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 na území České republiky.

(2) Orgán Policie České republiky a strážník obecní policie může příkazem na místě uložit pokutu za přestupek podle § 34 odst. 1 písm. a) krizového zákona, pokud byl spáchán porušením povinnosti strpět omezení vyplývající z krizového opatření stanoveného v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 na území České republiky.“

Zákon měl účinnost ode dne vyhlášení a prezident republiky Miloš Zeman ho podepsal 11. května.

Příslušníci Policie ČR a zvláště Hasičského sboru odvedli veliký kus práce v průběhu dovozu ochranných prostředků z Číny, jejich naskladnění a následné expedici. Ministerstvo vnitra za jejich pomoci do konce března 2020 rozeslalo 12,9 miliónů roušek a 3,4 miliónů respirátorů. Z toho kraje dostaly 6,4 miliónů roušek a 1,6 miliónů respirátorů. Nejvíce ale Středočeského kraje, Moravskoslezského kraje a Prahy. Ministerstvu průmyslu a obchodu dodalo 3,1 miliónů roušek a 675.000 respirátorů, ministerstvu zdravotnictví milión roušek a 350.000 respirátorů. Pro vlastní potřebu si ministerstvo ponechalo 130.000 roušek a 160 respirátorů, hasiči dostali 400.000 roušek a 191.000 respirátorů, policisté 800.000 roušek a

400.00 respirátorů. Přesto se v závěru první vlny pandemie objevily žaloby kvůli nedostatečnému včasnému zásobení se těmito prostředky na straně jedné a kritikou výdajů za ne, ze strany druhé. Nákup dokonce prošetřoval NKÚ, protože celkově vyšel na 10 miliard korun. Některé spory o nedostatek roušek již koncem května řešila policie. V době, kdy se rozeběhla jejich domácí výroba, se na cenu až tak nehledělo, ale později to bylo jiné. Na začátku července policisté zasahovali v několika takovýchto firmách i na ministerstvu zdravotnictví. Největší z nich - společnost Batist nebo LA Factory dodala ministerstvu zboží za 627,8 miliónů korun. Samotný resort celkově nakoupil roušky, respirátory, rukavice, ochranné obleky, ventilátory a termokamery za 2,34 miliardy korun.

Nejednoznačná situace panovala v oblasti domácího násilí. Předpokládal se jeho růst. Lidí seděli doma, pohlcovala je „ponorková nemoc“, takže konflikty mezi nimi mohly narůstat, včetně těch fyzických. Oficiální policejní statistiky ale tomu neodpovídaly. Např. v březnu bylo ze společných bytů vykázáno pouze 108 osob, což se ale dlouhodobé statistice zatím nevymykalo. Bilanční informace Policie ČR uváděla: „Domácí násilí z pohledu Policie ČR v průběhu sledovaného období nijak neeskalovalo a v jedné z jeho sledovaných proměnných - počtu vykázáni - jsme evidovali v posledních měsících spíše pokles četnosti oproti roku 2019. Tento pokles byl nejvýznamnější v měsíci dubnu, kdy jsme registrovali téměř o 30 případů méně v loňském roce.“

Na druhé straně podle sociologických výzkumů poptávka obyvatel po službách institucí, které obětem domácího násilí pomáhají, stoupla o 30-40%. Ještě intenzivnější to bylo po skončení nouzového stavu, kdy tato poptávka dále narostla. Podle všeho napětí, které se navršilo v době nouzového stavu, vybuchlo až po jeho skončení. O pomoc se nejčastěji obracely ženy. Ministerství zdravotnictví navíc uvedlo, že konzumace alkoholu v době omezeného pohybu stoupla o 18 %. U mužů o 18,7 %, u žen o 16,4 % a u skupiny lidí od 27 do 35 let o 22,2 %. Podobné to bylo ve věkové skupině od 18 do 26 let. Zvýšenou konzumaci alkoholu zaznamenal i Státní zdravotní ústav ve své správě, uveřejněné 10. června 2021. Podle ní každý Čech starší 15 let vypil v přepočtu za rok 2020 osm litrů alkoholu. Když se od toho odečetl počet abstinentů, vyšlo to dokonce o 9,5 litru více než v roce 2019. Na druhé straně stoupl počet abstinentů o tři procenta na 15,9 % obyvatel. Podle této správy, ti, kteří předtím pili málo, teď s tím přestali a ti, co pili hodně, začali pít ještě více. Důvodem byla nuda, strach z nemoci, dokonce i smrti, nebo obavy ze ztráty práce, nebo svých blízkých.

Jiným druhem byly hlučné domácí oslavy, kterých výrazně přibýlo, přičemž docházelo ke nepřipustnému shromažďování většího počtu lidí, nechráněných roušky, ani

respirátory. Docházelo k porušování domovních řádů a veřejného pořádku. Další kapitolou byl vzrůst počtu rvaček na ubytovnách zejména mezi cizinci. Zvýšil se ale i počet drobných krádeží v obchodech.

Stejně tak i počet rozšiřování falešných zpráv. Od 12. března do 20. dubna bylo v celé ČR evidováno celkem 29 případů trestného činu šíření poplašné zprávy. Nejznámější z nich se šířila internetem, jako videonahrávka, ve které její autorka tvrdila, že v nejbližší době bude zavedena ostrá karanténa po celém území ČR, v ulicích se objeví vojenské hlídky a pravdivost této zprávy měl potvrdit zdroj z ministerstva. V sobotu 21. března se sama dostavila na policii k podání vysvětlení. Obdobných nepravdivých zpráv ale bylo několik a všechny se postupně řešily. Na druhé straně se ale objevilo 18 případů nedodržení předepsané karantény, a tudíž i šíření nemocí, spojených s covidem, a porušení karantény. Mezi nimi byla i 32letá žena z Novojičínska, která přestože věděla, že je nakažená, jela taxíkem a navštívila nákupní centrum.

Na nouzový stav došlo 11 žalob, ale to už je skutečně jiná parketa, se kterou Policie neměla nic společného. Došla také žaloba kvůli uzavření škol.

Pandemie se okamžitě odrazila i ve statistikách kriminality. Již březnové, které odrážely stav v prvním měsíci vyhlášení protiepidemických opatření ukázaly na to, kriminalita oproti minulému roku klesla o více než o čtvrtinu. Za první tři měsíce roku 2020 bylo evidovaných pouze 49.321 skutků, což oproti loňskému roku představovalo pokles o 7 %. V následujícím měsíci dubnu k nim přibýlo 11.300 dalších skutků. Výrazně poklesl počet kapesních krádeží (pouze 133 nahlášených oproti průměru 800 těchto krádeží měsíčně) za první čtyři měsíce to bylo již o 1.100 kapesních krádeží méně. Naopak vzrostl počet vražd (41). Za období leden–duben oproti stejnému období minulého roku, klesla kriminalita o 12,4 % a skutků již bylo 60.642, což byl pokles meziročně o 9.200 skutků. Vražd již bylo 53, což byl ale pouze jediný případ, kde k nárůstu došlo. Samotná násilná trestní činnost klesla o 300 případů, bylo nahlášeno o polovinu méně znásilnění a loupežných přepadení, majetková trestní činnosti klesla o 2.300 případů na 30.500. Zajímavý byl pohyb trestné činnosti podle měsíců. Při porovnání se stejnými měsíci minulého roku, byl pokles následující: březen mínus 24 %, duben něco pod mínus 35 %, květen, kdy se situace začala zlepšovat, opět mínus 7 %.

Zvláštním problémem bylo trestání zlodějů a výtržníků. V podmínkách nouzového stavu měly být jejich tresty exemplární, tresty tedy mnohem vyšší, jako za normální situace. Jednalo se o trestné činy: šíření nakažlivé lidské nemoci, ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty, krádež, zpronevěra, podvod, lichva a šíření poplašné zprávy.

Trestní sazba např. u krádeží mohla být v nových podmínkách až 4x vyšší jako obvykle, takže tam, kde se běžně vynášel dvouletý trest a teď byl již osmiletý. Z tohoto důvodu dokonce byly případy, kdy samotní soudcové v průběhu roku odmítali takové tresty vynášet, protože podle nich nebyly vždy spojované přímo s podmínkami nouzového stavu. Nechtěli jednoduše odsoudit na osm let do vězení člověka, který ukradl tabulku čokolády, protože touto krádeží nikoho nepřivedl na hranici života a smrti a neohrozil systém zásobování. V průběhu první vlny bylo za tyto trestné činy zatčeno, před soud postaveno a odsouzeno minimálně 466 osob. Vznikal ale problém, kam s nimi. Vždyť v tomto roce připadalo na 100.000 obyvatel celkově 197 vězňů, což bylo sice méně než v roce 2016, kdy jich bylo 213, ale stále mnoho. Více vězňů na sto tisíc obyvatel mělo v Evropě pouze Turecko, Rusko, Gruzie, Litva a Ázerbájdžán. Ale zatím se jednalo pouze o zlomek pachatelů krádeží, protože v průběhu první vlny se jednalo celkem o 8.354 zadokumentovaných případů krádeží. Bylo to výrazně méně než před rokem, ale je otázkou, do jaké míry se o tento pokles zasloužila hrozba vyšším trestem a do jaké míry protiepidemická opatření vlády. Výrazně se zvýšil počet podvodů, kterých bylo zaznamenáno 1.010, zatím co v první vlně jenom 374. Pouze samotné zpronevěry stouply z jarních 35 na zimních 117. V době obou vln bylo odsouzeno kolem 400 pachatelů, z toho 385 zlodějů. Ale to byly již uzavřené případy, tedy z první vlny pandemie. V 293 případech šlo o recidivisty. Padlo celkem 270 nepodmíněných trestů v rozpětí 2–3 let.

Obdobný stav počátkem května vykázaly statistiky Nejvyššího státního zastupitelství. Za první měsíc nouzového stavu jim dominovaly krádeže, kterých se stalo zhruba 1.900. Policisté již vyřešili 300 z nich. Podvodů a zpronevěr ukázaly jejich statistiky jen několik. Objevilo se v nich ale 13 případů šíření poplašné zprávy, 6 případů šíření nakažlivé nemoci a jeden případ opuštění nařízené karantény.

Podobné to bylo s nehodovostí. Za první tři měsíce tohoto roku byl proti prvním měsícům minulého roku vykázán pokles nehodovosti. Bylo zaznamenáno 21.500 dopravních nehod, což ukázalo na pokles o 2.500 nehod meziročně. Usmrceno bylo více osob – 103 oproti 88 z loňského roku, 279 osob bylo zraněných, což představoval pokles o 30 %. Bylo zřejmé, že řidiči si sedali za volant výrazně méně než před rokem.

Za svou práci v boji s první vlnou pandemie se příslušníci Policie ČR dočkali nejenom uznání ze strany spoluobčanů a státu, ale i odměny. V první vlně bylo v podstatě každému vyplaceno 10.000,00 Kč. K nim měly přibýt další. Na tiskové konferenci 29. července bylo ministrem vnitra oznámeno, že by se měly rozdávat další peníze. Šlo o 300 miliónů korun, které byly ušetřené v průběhu pandemie. Tato částka měla být v září rozdělena mezi

policisty v podstatě plošně a vyšlo by to na šest až sedm tisíc na každého jednoho příslušníka. Kromě toho ministr vnitra vyčlenil z rozpočtu dalších 230 miliónů korun, které měly být využité na stabilizační příplatek pro policisty, sloužící v regionech, kde se nacházel nejvyšší podstav policistů – Praha, Střední Čechy, Karlovarský kraj, okresy Česká Lípa a Jablonec v Libereckém kraji, okresech Teplice a Louny v Ústeckém kraji a Inspektorát cizinecké policie v Ruzyni. Stabilizační příplatek směřoval současně i tam, kde byla cenová hladina vyšší než v jiných částech republiky – opět Praha a Střední Čechy. Příplatek ve výši od 2.500 do 5.000 korun, měl jít hlavně pro policisty v ulicích, proto ho mohli získat pouze řadoví policisté do 7. tarifní třídy, výjimečně i vybraní policisté v 8. tarifní třídě, kteří nemají příplatek za vedení. Přidělovat ho měli krajští ředitelé. Příplatek se měl vyplácet na základě zákona č. 163/2019 Sb., přijatého před rokem. Teď se hodil. „Plním svůj slib, že stabilizační příplatek získají už letos alespoň policisté v regionech s největším podstavem. V tuto chvíli jde o 23 % sboru, nicméně spravedlivý příplatek si zaslouží 100 % sboru a já udělám vše pro to, aby tomu tak postupně bylo,“ prohlásil k tomu Jan Hamáček

V září pak ministr vnitra prosadil rozpočet pro svůj resort ve výši 84,3 miliardy korun, který měl kromě jiného zajistit, aby se tento příplatek realizoval i v příštím roce a současně se mělo financovat posílení dálničních oddělení. V prosinci při hlasování v parlamentu byl tento rozpočet díky návrhu Zdeňka Ondráčka (KSČS) posílen o dalších 200 miliónů korun a Jany Pastuchové (ANO) o 80 miliónů korun.

Policejní statistiky v létě ovlivnil zákon č. 333/2020 Sb., který parlament ČR přijal 22. července 2020, protože ve svém § 138, 1. odst. změnil hranici škod v trestněprávních kauzách na dvojnásobek. Hranici škody nikoli nepatrné, tedy hranici od sebe oddělující přestupky a trestné činy, zvýšil z 5.000,00 Kč na 10.000,00 Kč. V praxi to znamenalo, že některé trestné činy, např. krádež věci v ceně řekneme 8.000,00 Kč, se teď staly přestupky a přestaly být tím pádem uváděné v policejních statistikách. Zvýšení, které se týkalo také ostatních druhů škod podle tohoto zákona (malé, větší, značné a velkého rozsahu), bylo zdůvodňováno zvýšením životní úrovně, příjmů a inflace, díky čemu sice hodnota nějakého předmětu byla pořád stejná, ale reálná cena za něj se zvyšovala. Zákon vstoupil v platnost 6. srpna a účinnosti nabyl k 1. říjnu stejného roku.

Snad i toto opatření, plus zhoršená ekonomická situace a zaměstnanecká nejistota, vedly ke zvýšení zájmu mladých lidí o práci u Policie ČR. V každém případě začal již o dubna stoupat počet těch, kteří jsi prostřednictvím internetu vyplňovali interaktivní dotazníky o přijetí do řad policie. Např. v červenci roku 2019 jich bylo vyplněno pouze 232, v červenci letošního roku 723. K 1. listopadu a 1. prosinci pak bylo do řad Policie ČR přijato

o polovinu více lidí, jak před rokem. Pozitivem současně bylo, že se snížil odchod policistů do důchodu nebo civilu. Přesto podstav 3.000 lidí zůstával, čemuž je nutné přičíst obsazení nových 3.000 míst, které prosadil ministr vnitra Hamáček.

Enormní úsilí Policie ČR zvládat pandemii se ale negativně neodrazilo v činnosti její základních útvarů. Z výše napsaného je jasné, že Národní kriminální úřad nevznikl, a to nejen k 1. dubnu, ale ani v dalších letech. V létě policejní prezident mluvil o tom, že by mohl vzniknout do konce roku 2020, ale počátkem října prohlásil, že ani tento termín se patrně nestihne, protože na některé věci není nutné uspěchat. Ke konci roku 2020 své stanovisko potvrdil s tím, že tento úřad díky vzniklé covidové situaci nevznikne, protože řadu věcí je nutné projednat osobně, podrobně a zevrubně, na co jednání přes Skype nestačí. Obdobné zpoždění získal rozběh centrální analytiky, která nakonec vznikla 1. června 2020 jako odbor SKPV na Policejním presidiu. V této podobě ale vydržel jen sedm měsíců, protože 1. února byl pod názvem odbor centrální analytiky začleněný do Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování.

V oblasti boje proti kriminalitě se objevilo několik nových tendencí.

V září byla publikovaná zpráva ministerstva vnitra v oblasti vnitřní bezpečnosti veřejného pořádku, která kromě jiného opět stavěla na program dne kriminalitu dětí do 15 let, jenž se za poslední období zvýšila o dvacet procent. Uvedla příklad 13letého kluka, který měl za sebou již devět loupeží, a žádné zákonné opatření ho v tom nedovedlo zastavit. Agresivita části dětí rostla, žáci základních škol vytvářeli skupinky, které bezdůvodně napadali své spolužáky, nebo úplně neznáme děti a mlátili je. Další skupinky si domlouvali skupinové rvačky, nebo kradli po obchodech. Následků se nebáli, protože dobře věděli, že jsou kvůli svému věku trestně nepostihnutelné. Po letech se tak opět objevil problém snížení věkové hranice pro pachatele vybraných trestných činů. Pouze v tomto roku pandemie poněkud utlumilo činnost těchto dětí.

Jiným problémem byly pachové stopy a uznání jejich průkaznosti. Několik let byly bez problémů soudy uznávané, ale v posledním období začalo jejich zpochybňování. V roce 2017 došlo k první změně interních předpisů policie v tomto směru. Zatím co do té doby pachovou stopu prověřoval pes pod dohledem svého psovoda, jenž věděl, který zkoumaný vzorek je správný, teď to musela dělat dvojice psů a jejich psovodi nevěděli, který vzorek pes označil. Odpůrci této metody tvrdili, že pes nejedná samostatně, ale vycítí, o jaký vzorek jeho páníčkovi jde. Navíc podle výzkumu v roce 2015 psi ze 40 případů pouze v 15 určili správný vzorek. Jiní výzkumy na druhé straně dokazovaly, že psův čich je mimořádně citlivý a práce policie se bez policejního psa nezaobejde. V tomto roce se vedení resortu

rozhodlo vše postavit na mnohem vědecktější základnu a podpořilo výzkum, na jehož konci by bylo možné průkazně v laboratoři podle vzorku pachu určit pohlaví, rasu, věk, ale i třeba barvu očí pachatele. Výzkum měla zastřešovat VŠCHT v Praze, podílet se na něm měla Univerzita Karlova, VÚT v Brně a Kriminologický ústav. Projekt měl být realizovaný v letech 2021-2025 a stát měl skoro 60 miliónů korun.

Na konci roku byly experimentálně spuštěné mapy kriminality, které zatím pokrývaly šest největších měst ČR.

Poměrně stabilizovaná byla Národní centrála boje proti organizovanému zločinu SKPV. Podle údajů její vedení, byly počáteční spory již urovnány a všechny její složky naplno pracovaly. Snad i to byl jeden z důvodů Národní kriminální úřad zatím nezřizovat. Stavby NCOZ byly ke konci roku v podstatě naplněné. Pracovalo zde 895 policistů a 109 občanských zaměstnanců. I když tento rok výrazně ovlivnil covid a jeho důsledky, mezi které musíme zařadit i skutečnost, že činnost a výnosy mnoha firem byly nižší jako po minulých letech, NCOZ se i nadále činila. Policie ČR a státní zastupitelství zajistily majetek v celkové hodnotě 6,55 miliardy korun, což bylo o přibližně o 1,25 miliardy více než před rokem. Podíl NCOZ na této hodnotě činili 54 %, což představuje sumu 3,53 miliardy korun.

Nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman a ředitel NCOZ Jiří Mazánek 22. července oznámili tisku, že Policie ČR a státní zastupitelství od roku 2011 zajistili zločincům majetek v hodnotě 63 miliard korun, z toho 10,3 miliardy korun byly definitivně odčerpané – propadly státu, nebo byly použity jako náhrada škody obětem trestné činnosti.

K největším akcím patřil zásah proti pražské společnosti J.O. Investment s.r.o., která podle zjištění připravila svých 2.060 klientů celkově o více než 1 miliardu korun. Vyšetřování ale odhalilo další pachatele a poškozené, takže ke konci roku bylo poškozených již 2.500 fyzických a právnických osob a škoda přesáhla částku 2,3 miliardy korun.

Krátce poté – 3. dubna, kriminalisté z NCOZ obvinili 43letého muže z trestného činu podvodu a legalizace výnosů z trestní činnosti. Svých 7.801 klientů – fyzických i právnických osob, připravil o sumu cca 2,549 miliardy korun. Jako výnos z této činnosti mu byl zabavený majetek v hodnotě kolem 750 miliónů korun.

V úterý 29. září bylo zahájené trestné stíhání 16 fyzických osob, kteří v rámci obchodu s pohonnými hmotami neodváděli daň z přidané hodnoty – DPH ve výši blížící se 2,5 miliardy korun...

Na celé této činnosti se významně podíleli i kriminalisté NCOZ, zařazení do meziresortního týmu Daňová Kobra, která podle vyhlášení ministra vnitra od svého vzniku

zachránila státu kolem 13 miliard korun. V tomto roce šlo zejména o kauzu MIDI, spojenou s vyplácením nadměrného odpočtu ve výši 52 milionů korun, která byla ukončena 3. srpna.

Významným případem byla kauza AGAMA, ukončena 4. května, která se týkala krácení daní s v souvislosti s obchodováním s drahými kovy. Pomocí fiktivních faktur skupina pachatelů organizovala snižování daňové povinnosti na jedné straně a čerpání nadměrných odpočtů DPH na straně druhé, vše v hodnotě 270 milionů korun.

Obdobná situace kolem krácení daní vznikla rovněž kolem kauzy LESNÍK, kdy byla 8. července odhalena další větší skupina pachatelů, kteří pomocí fiktivních faktur způsobila škodu ve výši 70 milionů korun.

V pondělí 21. září bylo oznámené odhalení jiné skupiny, podezřelé z daňových úniků ve výši 28 milionů korun. Zajištěných bylo 9.900.000,00 Kč.

V pátek 2. října byla publikovaná informace o ukončení vyšetřování případu SOS, kde došlo ke krácení DPH ve výši 113 milionů korun.

Ke konci roku – 15. prosince, Daňová Kobra zasahovala v případě krácení daně při obchodech s luxusními auty se škodou nejméně 75 milionů korun.

Ještě na sklonku roku 2020 to bylo odhalení korupce kolem místopředsedy Fotbalové asociace ČR Romana Berbra a soudce pražského vrchního soudu Zdeňka Sováka, což svědčilo o tom, že v těžkých podmínkách pandemie může útlak dosahovat špičkové výsledky.

Jiný korupční případ byl vyšetřovaný rovněž před koncem roku, ale oznámení o tom přišlo až počátkem ledna 2021. Podle něj policisté NCOZ navrhli státnímu zástupci podat obžalobu na 66 obviněných osob. Případ se týkal korupčního jednání lékařů a zástupců farmaceutických společností. Lékaři podle závěrů vyšetřování měli v letech 2009 – 2013 přijímat úplatky za to, že budou přednostně předepisovat léky konkrétních farmaceutických společností. Celkem měly být tímto způsobem předány úplatky v celkové výši cca 12 milionů korun. Z 66 obviněných osob bylo 23 lékařů, ostatní obvinění byli zaměstnanci farmaceutických společností, popř. osoby z jejich managementu. Trestní stíhání bylo vedeno na svobodě. Spisový materiál s návrhem na podání obžaloby byl předán na Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 2. Ve věci bylo původně stíháno 200 osob (z toho 151 lékařů). U 128 lékařů došlo k podmíněnému zastavení trestního stíhání, neboť se obvinění k trestné činnosti plně doznali, svého jednání litovali, nebyli v minulosti odsouzeni a poukázali na pomoc obětem trestných činů 1,5násobku částky, za kterou byli stíháni (celkem cca 20 milionů korun). O vysoké míře korupce v oblasti zdravotnictví se dlouho vědělo a

poukazovaly na ni mnohé analytické a souborní materiály policie, státního zastupitelství a ministerstev vnitra a spravedlnosti.

Skutečně velice solidní výsledky tohoto útvaru doplňují i celkové údaje. Bylo zahájeno celkem 114 úkonů trestního řízení, z toho 49 (43 %) na základě vlastní operativní činnosti. V 89 případech došlo k zahájení samotného trestního stíhání, které se týkalo 422 fyzických a 238 právnických osob, návrhů na podání obžalob bylo celkem 65 (287 + 5), rozpracovaných bylo 285 případů, z toho nejvíce – 124, v oblasti závažné hospodářské trestní činnosti a korupce, což bylo o 35 méně než před rokem.

Velikým nebezpečím i v tomto prvním covidovém roce byla kybernetická kriminalita. Význam tohoto úseku vzrostl po útocích hackerů na řadu nemocnic v době covidové pandemie, což ohrozilo životy mnoha lidí. Mohutný útok se uskutečnil 17. dubna, kdy první vlna pandemie vrcholila. Napadení hlásily fakultní nemocnice v Ostravě a Olomouci, ale i nemocnice v Karlovarském a Pardubickém kraji, dokonce o samotné ministerstvo zdravotnictví. Útoky v dalších dnech zaznamenalo Letiště Praha, společnost ČEZ Distribuce, pražský magistrát, Národní knihovna, pražské soukromé nemocnice, ale i informační systémy ministerstva vnitra. Útoky tak navázaly na napadení počítačů Nemocnice Rudolfa a Stefanie v Benešově 11. prosince 2019, který způsobil škodu převyšující 59 miliónů korun. Provoz nemocnice byl obnoven až 30. prosince. Jednalo se o tzv. ransomware. počítačový vir, který šifruje data na počítači a serverech a následně požaduje po poškozeném výkupné, především ve formě kryptoměny. Cílí na objekty, které si musí pro svou činnost uchovávat důležitá data a je zde větší pravděpodobnost, že pachatel od napadeného získá finanční prostředky.

V rámci NCOZ boj proti ní zajišťovala Sekce kybernetické kriminality, která v roce 2020 zaznamenala až dvaceti pěti procentní přírůstek registrovaných skutků oproti roku 2018. Oproti roku 2019 zde ale sledujeme pokles z 8.417 na 8.073 za rok 2020. Ale i na tento pokles mělo vliv zvýšení hranice škody, stanovené od 1. října na 10.000,00 Kč, protože až do 31. srpna 2020 měla tato trestná činnost stoupající tendenci. Do srpna 2019 bylo spácháno 5.080 takovýchto skutků a do konce srpna 2020 5.600. Nejnebezpečnější byly právě útoky na nemocnice. Jak uvedla Výroční správa NCOZ „Tyto jsou vedeny na vysoce profesionální úrovni a jsou prováděny tzv. kombinovaným útokem, kdy je v první fázi napaden vlastní počítačový systém aplikací malware a následně je provedeno v druhém kroku zašifrování dostupných počítačových systémů daného systému daného subjektu.“

Významným úspěchem sekce bylo odhalení pachatele 175 kybernetických útoků, který současně na svých webových stránkách vyzýval k obdobným útokům na orgány státní správy i jiné aktivisty.

Ale i přes tyto útoky ještě stále nebyla dokončena novela o Vojenském zpravodajství, která měla garantovat činnost jejího nového oddělení, bojující právě proti kyberhrozbám. Debaty se vedly celý rok, upřeshňovaly se názory, dávaly sliby a ubezpečení, stanovovaly hranice soukromí a zájmu státu atd. Na druhé straně se kupily obavy ze šmírování, nadměrného šmírování, a to nejen z kontroly internetu, e-mailové pošty a jí podobným službám. Bouřku odporu vyvolalo na přelomu ledna a února např. zjištění, že nový systém kontroly elektronických dálničních známek, které byl zavedený 1. prosince 2020 místo známek papírových, bude schopný pomocí snímacích kamer, umístěných na mýtných bránách, sledovat nejenom vozidla, ale i jejich posádky. Navíc se zjistilo, že přístup k jejich záznamům nebude mít pouze Dálniční policie, ale rovněž BIS. Obavy vyslovila i ta část tisku, ale i veřejnosti, která na druhou stranu podporovala široké pravomoci policie a Vojenského zpravodajství při kontrole internetu a sociálních sítí.

Podle této kritiky si může naše kontrarozvědka přesně vytipovat pohyb osob, o které má zájem, bez toho, že by k jejich sledování měla souhlas soudů. BIS se bránila, že jí o žádné sledování osob nejde, že fotografie z kamer nejsou tak kvalitní, aby se daly rozeznat obličeje a že její úmyslem bylo, aby tento systém neinformoval o pohybu jejich vozidel. Současně se pochybnou stala celá tato zakázka v ceně 401 miliónů korun, protože byla vedena v utajovaném režimu, a to umožnilo ministerstvu dopravy, aby ji bez soutěže přidělila firmě Asseco Central Europe. Tato rozhodnutí byl v únoru zrušené, případ prošetřovala policie, ale věc byla v prosinci odložena. Ministerstvo poté vypsalu řádnou soutěž a na jejím základě vybralo státní podnik Cendis, který pak svůj systém za 309 miliónů korun do prosince naistaloval a spustil k 1. lednu 2021. V srpnu byly rovněž podepsané smlouvy na prodej elektronických dálničních známek, které bylo možné zakoupit elektronicky, nebo na pobočkách České pošty, případně benzínových stanicích společnosti ČEPRO.

Samotná BIS se v průběhu roku opět několikrát dostala do centra pozornosti, např. kvůli sporům s prezidentem M. Zemanem v několika oblastech, zejména při hodnocení Ruska a Číny, kterých činnost BIS ostražitě sledovala. Vrcholily Zemanovým permanentním odmítáním povýšit ředitele BIS Michala Koudelku do generálské hodnosti. Činnost BIS ale není součástí dějin Policie ČR.

Poměrně pokojná byla činnost Policie ČR, především Sekce terorismu a extremismu NCOZ, protože kromě případů schvalování teroristických činů, spáchaných ve Francii, SRN, Rakousku a na Novém Zélandu a odsouzení jednoho českého občana za účast v boji na východní Ukrajině, u nás k žádnému teroristickému aktu nedošlo. Pokojnou vodu rozčeřila pouze informace o přípravě útoku jedem, označeným jako ricin, který měla do Prahy v půlce dubna přinést osoba s ruským diplomatickým pasem s plánem použít ho pro útok na některé české podniky. Tyto informace se ukázaly být lživými. Po prověření se zjistilo, že šlo pouze o pokus jednoho zaměstnance ruské ambasády v Praze, kompromitovat druhého, vypuštěním této zprávy. Policie ČR se vyšetřování této kauzy netýkalo, záležitostí se zabývala BIS a vše bylo uzavřené vzájemným vyhoštěním dvojice diplomatů.

V drogové oblasti postupně vznikla zajímavá situace. Jak ale v listopadu 2020 uvedl ředitel Národní protidrogové centrály Jakub Frydrych, drogový trh se přesunul do virtuálního prostoru a prodejci začali využívat aktivity zásilkových služeb, které po vzniku pandemie zažívaly boom. Tyto cesty bylo těžké odhalit a zlikvidovat. Situace se ale měnila podle kraje. Problém byl i v uzavření hranic. Na jedné straně do republiky hůře pronikaly zásilky ze zahraničí, na straně druhé výrobky českých výrobců nemohly do zahraničí, a tak se je tito výrobci snažili prodat uvnitř ČR. Takto se distribuovaly i drogy méně kvalitní, ale jejich cena vzrostla. Objevovaly se i drogy předtím na našem území neznámé a naopak, naše drogy se, přes mnoho problémů, přece jen do zahraničí vyvážely.

Protipandemická opatření vyhnala z ulic i samotné drogové dealery, čímž se zhoršila situace jejich dodavatelů, ale i odběratelů. Ale jak bylo uvedeno výše, čím méně jich bylo na ulicích, tím méně je mohla policie dopadnout. Přesto se na postavení ČR jako velmoci v ilegální výrobě některých drog nic nezměnilo, zejména při výrobě marihuany a pervitinu (metamfetamin). Česko patřilo k zemím, ve kterých bylo odhaleno nejvíce varen. V roce 2020 bylo zabaveno 29,601 kg metamfetaminu, o cca dva kila více než před rokem, ale odhaleno bylo pouze 160 varen, o 74 méně než před rokem, což představuje pokles o 32 %. Mezi nejvýznamnější akce patřila operace METZGER, realizovaná ve spolupráci s německou policií, která do SRN pašoval metamfetamin. V průběhu zajišťování bylo zadržena finanční hotovost v sumě cca 2 milióny korun. Skupinu tvořili 3 Češi a 3 Němci. V rámci operace MOI byla zadržena skupina Vietnamců při předávání 4,5 kg metamfetaminu v Děčíně. Další půl kila se našlo v průběhu domovních prohlídek. V rámci operace MATTI bylo zadrženo šest osob, které z pašovaných prekurzorů z Polska vyráběly metamfetamin a amfetamin, jenž převážely do Nizozemí. Byly zadrženy tři jejich zásilky o celkové váze 14 kg amfetaminu a v průběhu domovních prohlídek se našly ještě 3,5 kilogramů této látky.

Poté tu ještě byly akce TROUBA – KUFRA, Vang I. a Vang II. Novým jevem byla skutečnost, že do naší země začala pronikat produkce mexických drogových kartelů.

Rovněž byl odhalený vysoký počet pěstíren indického konopí, v němž se angažovali členové vietnamských skupin. Nejenže pokračoval, ale dále se zvýraznil trend přesunu prodeje do virtuálního světa a přes sociální a informační sítě. Vzhledem k vývoji situace na hranicích, produkce směřovala dovnitř státu, přičemž pokusy dostat ji za hranice nepřestávaly. Statistické výsledky byly zajímavé. Bylo zadrženo 655,130 kg marihuany (+ 109 kg oproti minulému roku), 15.990 ks indického konopí (- 11.000 oproti minulému roku), odhaleno bylo 167 pěstíren (- 91 oproti minulému roku) a 1.186 hašiše (- cca půl kila). Nejznámějšími operacemi byly PESA I. a PESA II., realizovaná ve spolupráci s rakouskými policisty. Byly odhaleny dvě velkokapacitní pěstírny ve Středočeském kraji a produkce se vyvážela do SRN. V čele této skupiny stál občan Bosny a Hercegoviny. Pak tady byla operace ZÁVORY, kdy byla realizovaná skupina pachatelů, operujících na Liberecku a Jablonecku. Na území Karlovarského kraje zase s marihuanou obchodovala skupina třech občanů ČR, která byla odhalena v rámci akce RIH.

Hůře se v čase nejhorší pandemie sice rozšiřovaly tzv. taneční drogy (zejména extáze), ale po uvolnění proticovidových opatření se vše vrátilo do starých kolejí. Obchod s kokainem (operace RYCHTA a RITA) a heroinem (operace SAGITARIUS) byl jako vždy poněkud slabší.

Zhoršená situace v oblasti nezákonného prodeje drog se projevila i na poklese trestných činů, spojených s výrobou, distribucí a prodejem drog. Realizováno bylo celkově 3.255 akcí, v průběhu kterých bylo zatčeno 3.317 osob, z toho bylo 497 žen, 86 mladistvých a dokonce i 35 nezletilých. Výroční zpráva Národní protidrogové centrály vykazovala pokles i v oblasti zajišťování majetku, pocházejícího z trestné činnosti: „V roce 2020 byl v rámci trestních řízení vedených Národní protidrogovou centrálou zajištěn majetek a finanční prostředky v celkové výši 26.897.564,- Kč a omamné a psychotropní látky v hodnotě 32.050.134,- Kč. Kriminálním skupinám byla v této souvislosti způsobena celková reálná ekonomická ztráta ve výši 63.480.347,- Kč.“ Pro srovnání za minulý rok byl majetek a finance zajištěné ve výši 78.891.000,00 Kč.

Změna v dodávání drog vedla zákonitě i ke změnám v činnosti Národní protidrogové centrály. V červnu J. Frydrych informoval o záměru vytvořit protidrogové jednotky přímo na mezinárodních letištích, jejich úkolem by poté mělo být odhalování kurýrů s drogami a provádění mnohem pečlivějších kontrol batožiny cestujících, nebo letecky přepravovaného zboží. Jen loni celníci na letišti Václava Havla odhalili 1.007 takových případů a hlavní

jádro této činnosti leželo na nich. Policejní kontrola byla o to nutnější, že se drogy do naší republiky dostávaly i malými soukromými letadly, což bylo nutné zastavit.

V oblasti služby dopravní policie byly rovněž zaznamenány pozitivní výsledky. Modernizoval se její vozový park, ale i další technika. Pro Dálniční policii bylo zřízeno 6 nových oddělení a vedení služby vynakládalo maximální úsilí, aby došlo k obsazování nových i starších systematizovaných míst.

I roční statistiky bylo pro dopravní policii příznivé. Bylo evidováno 354.761 dopravních přestupků, z toho bylo 323.892 řešeno na místě pokutami ve výši 198.622.400,00 Kč a 30.869 bylo odesláno ke správnímu řízení, 29.031 přestupků se týkalo telefonování za jízdy a vybralo se za ně 12.077.900,00 Kč bylo pokutováno 4.180 chodců v sumě 1.022.10,00 Kč, 1.391 motocyklistů (838.400,00 Kč) a 2.142 cyklistů (500.800,00 Kč). Příslušníci dopravní policie provedli 510 dopravě bezpečnostních akcí a strávili u toho 153.400 pracovních hodin. Odhalili při tom 2.585 pachatelů trestných činů, 104 odcizených vozidel, 347 hledaných osob, 5.311 řidičů pod vlivem alkoholu, 2.141 řidičů pod vlivem drog a 2.112 řidičů bez řidičského oprávnění.

Odehrálo se 94.794 dopravních nehod, což představuje pokles o 12.779, v procentech 11,9 %. Obětí na životech bylo 460, tedy o 87 obětí = 15,9 % méně než před rokem a byl to současně nejnižší počet obětí dopravních nehod od počátku vedení dopravních statistik v roce 1961 Těžce raněných bylo 1.807, pokles o 303 = 14,4 % což byl rovněž nejnižší počet za tuto dobu, lehce raněných bylo 20.880, tj. nejméně od roku 1990, pokles byl o 3.055 osob = 12,8 %. Škoda při nehodách činila 6.016,1 miliónů korun – pokles o 822,5 miliónů korun = 12,0 %. Došlo k poklesu počtu usmrcených chodců, řidičů motocyklů a dětí. Příčiny dopravních nehod se neměnily – nevěnování se řízení vozidla - 20,4 %, nesprávné otáčení nebo couvání – 10,5 %, jiný druh nesprávné jízdy 10,4 %, nedodržení bezpečné vzdálenosti 7,4 %. Ze 460 usmrcených osob bylo 81 chodců, mezi kterými dominovaly osoby starší 64 let, 302 řidičů a 77 spolujezdců. Pod vlivem alkoholu bylo způsobeno 4.486 nehod (4,7 % z celkového počtu nehod) = minus 141, usmrceno 50 osob (- 3), hospitalizováno 173 (- 49) a lehce zraněno 1.852 (-113). Drogy byly zjištěny u 261 řidičů (- 8). V 55 případech (- 4) řidič požil jak alkohol, tak i drogy. V 16.677 (- 2,074 = 11,1 %) viník nehody z jejího místa ujel. Smrt v těchto případech našlo 5 (- 2) osob.

Tato čísla byla přes všechno úsilí dopravní policie varovná. Policie zejména v létě, kdy pandemie načas ustoupila, podnikla několik dopravně-bezpečnostních akcí, např. 27. června, kdy 2.600 policistů před prázdninami zkontrolovalo 30.000 vozidel a odhalilo 5.000

přestupků, stejně tak působila i v oblasti prevence a ro jak ve své vlastní režii, tak ve spolupráci s tiskem a televizními stanicemi.

Co se týče materiálového vybavení, dopravní policie obdržela 229 hlídkových vozidel při silniční dohled, 65 speciálních vozidel pro výjezdovou službu dopravních nehod, 4 měřicí stanice pro dokumentaci dopravních nehod, 15 zařízení na odhalování manipulace s tachometry a 30 vozidel pro videotolling a 43 sad pro kontrolu rychlosti.

Snížení frekvence dopravy v době koronaviru dokládá i výběr mýta, který klesl o jednu pětinu. Na druhé straně se v únoru začal připravovat nový právní předpis, na jehož základě by policisté, ale i celníci získali právo odebrat SPZ a nasadit tzv. botičku autům, kterých majitelé neměli zaplacenou v minulosti nějakou pokutu. Týkalo se to především cizinců, kteří pokuty málem až pravidelně neplatili a rozsah nezaplacených pokut byl vyšší než 60 % z nich. Návrh novely zákona o Policii ČR, který to umožňoval, vláda schválila na svém zasedání 17. srpna. Celý legislativní proces byl ukončený 26. října, kdy Sněmovna schválila zákon č. 418 Sb., kterým se měnil zákon č. 273/2008 o Policii České republiky. Podle jeho § 42a s názvem Oprávnění policisty při kontrole motorového vozidla požadovat uhrazení nedoplatku a odst. 1. byl policista oprávněn „při kontrole motorového vozidla požadovat po řidiči tohoto vozidla uhrazení jeho nedoplatku nebo nedoplatku provozovatele tohoto vozidla na pokutě za přestupek podle zákona o silničním provozu, zákona o pozemních komunikacích nebo zákona o silniční dopravě, umožní-li mu uhrazení nedoplatku na místě kontroly motorového vozidla v hotovosti a bezhotovostním převodem, k němuž je dán platební příkaz prostřednictvím platební karty, a to pouze v případě, pokud

- a) byla pokuta, jejímž neuhrazením vznikl nedoplatek, uložena celním úřadem, nebo
- b) byl nedoplatek na této pokutě předán k vymáhání obecnému správci daně.“

Podle dalšího § 42 b s názvem Zadržení tabulek státní poznávací značky a zabránění v jízdě motorového vozidla a jeho odst. 1. v případě, že nedoplatek není podle § 42a odst. 1 na místě kontroly motorového vozidla uhrazený, přikázat řidiči jízdu na nejbližší vhodné místo z hlediska bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích a zadržet mu tabulku se státní poznávací značkou. V případě, že byt řidič neudělal dobrovolně, policista měl právo technickými prostředky zabránit u v další jízdě. Zákon nabyl platnosti 23. listopadu a účinnost měl od 1. ledna 2022.

Rozšířila se i ochrana cyklistů. V úterý 15. září byl přijatý zákon č. 365/2021 Sb. kterým se měnil zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. Bezpečnost cyklistů měl, kromě jiného zaručit i odstup 1,5 metru, které musel automobil dodržet při předjíždění cyklistů. Zajišťoval to nový odst. 6 paragrafu 17: „(6) Při předjíždění cyklisty je

řidič motorového vozidla povinen dodržet bezpečný boční odstup. Bezpečným bočním odstupem při předjíždění cyklisty se rozumí vzdálenost mezi nejbližšími okraji motorového vozidla, přípojného vozidla nebo nákladu a jízdního kola, přívěsného vozíku nebo cyklisty nejméně 1,5 m. V místě s nejvyšší dovolenou rychlostí nepřevyšující 30 km/h je vzdálenost bezpečného bočního odstupu při předjíždění cyklisty podle věty druhé nejméně 1 m.“.

Přijetí tohoto zákona se potkalo s bouří nevole mezi motorizovanými řidiči a velké spory mezi nimi. Mnozí řidiči poukazovali na případy svého omezování ze strany cyklistů a nespokojenost již delší čas vyvolávaly rozsáhlé vyčleněné pásy pro cyklisty ve městech, které zužovaly jízdní pruhy, vedly řidiče do středu vozovek, na kterých pak hrozily nehody. Poukazovalo se i na případy, kdy při dodržení tohoto pravidla rychlejší vozidlo fakticky nemohlo předjet pomalejší, protože při tomto manévru by se např. porušilo zákaz přejíždění plnou čáru. Kvůli tomu byla vydaná vyhláška Ministerstva dopravy č. 509/2021 Sb., která najednou výslovně povolila předjet cyklistu na plné čáře. Pro úseky, na který platil zákaz předjíždění upravený dopravní značkou „zákaz předjíždění B 21A“, cyklistu auto předjet nesmělo. Některé lesní a zemědělské správy z důvodu, aby cyklisté pomalou jízdou nebrzdily a nepřekážely jejich automobilům a mobilním strojům na lesních a polních cestách, na jejich začátky začaly umísťovat značky Zákaz vjezdu cyklistů.

Zákon současně umožnil polici kontrolovat na požití alkoholu i spolujezdce. Podle nového 8. odstavce 9 paragrafu: „(8) Přepřavovaná osoba, která se může aktivně podílet na jízdě vozidla (zejména šlapáním, brzděním, negativním ovlivňováním rovnováhy vozidla a obdobným způsobem), nesmí během jízdy a bezprostředně před jejím zahájením požit alkoholický nápoj nebo užít jinou návykovou látku nebo zahájit jízdu v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, kdy by mohla být ještě pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky; pro posouzení ovlivnění přepřavované osoby dle této věty jinou návykovou látkou se použije § 5 odst. 2 písm. b) obdobně. Přepřavovaná osoba podle předchozí věty je povinna podrobit se na výzvu policisty, vojenského policisty, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu⁷⁾ ke zjištění, zda není ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou.“.

Zákon platil od 8. října a účinnost rovněž nabyl 1. ledna 2022

Přes mnohé a nesporné úspěchy a obětavost, kterou řadoví policisté v své službě projevovali, se ukázalo že Generální inspekce bezpečnostních sborů (GIBS) měla více práce než před rokem. U policie to byly zejména drogové a korupční kauzy. Byl odhalený případ policistu, který se stal členem skupiny, jež vyráběla, a dokonce do zahraničí vyvážela drogy,

jiný policista byl přímo narkomanem. V každém případě se v tomto roce spíše zabývala problémy Vězeňské služby, jako Policii ČR, protože zde nejčastěji vyšetřovala neoprávněné stížnosti na zákroky policistů v průběhu její zásahů proti lidem, porušujících protiepidemická opatření. Počet těchto stížností rostl, ale vrcholem byl až příští rok.

O svém nejzávažnějším případě tohoto roku informovala GIBS v srpnu. Byl odhalený a před soud postavený policista z Prahy, pracující na odboru hospodářské kriminality, který v době od července do září 2018 žádal od vytipovaných podnikatelů úplatky ve výši 20 miliónů korun. Používal na to prostředníka, který podnikatele, podezřelé z obchodování se nelegálními přípravky, obcházal a nabízel jim poskytnutí informací z jejich spisového materiálu o plánovaných policejních úkonech. V březnu 2021 byl odsouzený na šest let vězení nepodmínečně.

Není se čemu divit, že výdaje GIBS činily 448 miliónů korun, což bylo o 60 % více než se při jejím založení v roce 2012 počítalo.

Jak uvádí Výroční zpráva o činnosti generální inspekce bezpečnostních sborů za rok 2020: „Od 1. ledna 2020 do 31. prosince 2020 disponovala GIBS 279 systemizovanými služebními místy a 54 systemizovanými pracovními místy - celkem 333 systemizovanými služebními a pracovními místy. V přímém výkonu služby je zařazeno 224 příslušníků GIBS a 55 příslušníků GIBS zajišťuje podporu výkonu služby. Zaměstnanci GIBS zajišťují veškeré servisní činnosti. V průběhu roku 2020 opustilo GIBS 44 příslušníků, z toho 39 ukončilo služební poměr a 5 příslušníků bylo převedeno k Policii. Do služebního poměru u GIBS nastoupilo v průběhu roku celkem 29 příslušníků, z toho jich bylo 21 převedeno z Policie, 2 z Celní správy, 1 příslušník z Hasičského záchranného sboru a 5 nových příslušníků bylo přijato z civilního sektoru. 32 V průběhu prvního pololetí roku 2021 by mělo nastoupit dalších 10 příslušníků, kteří koncem roku 2020 úspěšně absolvovali přijímací řízení. Na nově nastupující příslušníky GIBS, a to jak z řad jiných bezpečnostních sborů, tak z civilního sektoru, jsou kladeny jedny z nejpřísnějších nároků na výkon služby. GIBS se rovněž stal žádanějším bezpečnostním sborem, a tím se u něj zvyšuje zájem o službu v GIBS. Početní stavy občanských zaměstnanců jsou stabilní. V roce 2020 ukončilo pracovní poměr 6 zaměstnanců.“

Podle tohoto dokumentu GIBS v roce 2020 ukončila trestní řízení u 436 trestních spisů, z toho bylo 305 případů ukončeno v prověřování, 122 případů ve vyšetřování a v 9 případech bylo vedeno zkrácené přípravné řízení. Celkem 182 (+ 40) fyzických osob bylo trestně stíháno nebo sděleno podezření ve zkráceném přípravném řízení, z toho 91 (0) příslušníků Policie, 1 (- 6) příslušník Celní správy, 34 (+16) příslušníků Vězeňské služby, 11

(+ 3) zaměstnanců Policie, 1 (+ 1) zaměstnanec Celní správy, 3 (0) zaměstnanci Vězeňské služby, 41 (+ 26) civilních osob a žádná právnická osoba. Ve srovnání s rokem 2019 se jedná o navýšení o 40 trestně stíhaných osob. Nárůst stíhaných osob je patrný mezi příslušníky Vězeňské služby, a především mezi civilními osobami, což je odůvodněno zejména početnějším zpracováním organizované trestné činnosti, na které se formou trestní součinnosti podílejí z velké míry civilní osoby. Pokud bychom se zaměřili na trestní spisy, které napadly v roce 2020, GIBS prověřovala podezření z protiprávního jednání osob v celkem 414 (- 23) případech, kdy k 71 trestním spisům jsme získali poznatky z vlastního šetření. Jednotlivé způsoby vyřízení trestních spisů, které jsme začali zpracovávat v roce 2020, jsou uvedeny v tabulce s názvem Způsob ukončení trestních spisů napadlých v roce 2020. Stejně jako v roce 2019 zůstává regionem s největším počtem trestně stíhaných osob území hlavního města Prahy s 28 (+ 3) osobami. Regiony s nejnižším počtem trestně stíhaných osob byly Zlínský kraj 0 (- 4) osob a Kraj Vysočina 3 (0) osoby s krajem Karlovarským 3 (- 6) osoby. Cílem GIBS v roce 2020 bylo především aktivně vyhledávat trestnou činnost, soustředit se na skutky typově závažnější a na organizovanou trestnou činnost, jejíž nedílnou součástí je kvalitní operativní rozpracování. Naopak u tzv. bagatelní trestné činnosti důsledně zvažovat zásadu subsidiarity trestní represe ve smyslu ustanovení § 12 odst. 2 trestního zákoníku.

Trestná činnost příslušníků Policie se projevovala v několika oblastech. V oblasti korupčního jednání a zneužití funkce vedla GIBS 11 (+ 3) trestních spisů, z toho bylo trestní stíhání zahájeno proti 17 (+ 10) osobám, z toho policistů bylo 5 (+ 2). V oblasti úniku informací. V oblasti úniků informací z bezpečnostních sborů v roce 2020 zadokumentovala GIBS celkem 11 (+ 2) případů. Trestní stíhání bylo zahájeno vůči 3 (- 3) osobám, z toho se jednalo o 2 (- 3) příslušníky Policie a 1 (0) civilní osobu. V oblasti extremismu v roce 2020 GIBS zahájila trestní stíhání proti 1 (- 1) osobě, jednalo se o zaměstnance Policie. V oblasti zneužívání omamných a psychotropních látek v roce 2020 zdokumentovala GIBS celkem 14 (+ 5) případů. Trestní stíhání bylo zahájeno vůči 22 (+ 17) osobám. Jednalo se o 3 (0) příslušníky Policie. V oblasti domácího násilí v roce 2020 zdokumentovala GIBS celkem 14 (+ 6) případů. Trestní stíhání bylo zahájeno vůči 3 (- 2) osobám, jednalo se o 2 (- 3) příslušníky Policie. V oblasti nepřiměřeného násilí při výkonu pravomoci příslušníků bezpečnostních sborů v roce 2020 GIBS zdokumentovala celkem 30 (- 27) případů. Trestní stíhání bylo zahájeno vůči 19 (+8) osobám, z toho se jednalo o 4 (- 5) příslušníky Policie.

Příslušníci Policie ČR byli v roce 2020 trestně stíháni pro 126 (- 12) trestných činů. Nejčastěji se jednalo o zneužití pravomoci úřední osoby 24 (+ 2) případů, silniční a dopravní

nehody v 31 (+ 12) případech a dále nadřezování celkem v 6 případech a úmyslné ublížení na zdraví v 6 případech. Zaměstnanci Policie byli v roce 2020 trestně stíháni pro 15 (+ 7) trestných činů.

Činnost pořádkové policie v roce 2020 se vine celým tímto textem, která se zabývá jak jejím nasazením, tak materiálovým zajištěním. Další konkrétní údaje přinesla Zpráva o bezpečnostní situaci na území ČR v roce 2020: „Policisty služby pořádkové policie bylo předvedeno 2 402 (- 1 346) osob. Z toho podle zákona o policii bylo předvedeno 793 (- 843) osob, podle jiných právních předpisů (pro soudy, státní zastupitelství, správní orgány apod.) bylo předvedeno dalších 1 609 (-503) osob. Zajištěno podle § 26 a § 27 zákona o policii bylo 26 151 (- 4 447) osob. Zatčeno podle § 69 trestního řádu bylo 3 301 (- 374) osob. Zadrženo podezřelých osob podle § 76 odst. 1 trestního řádu bylo 17 085 (- 2 260). V policejní cele bylo podle § 28 zákona o policii umístěno 18 507 (- 701) osob. Do protialkoholní záchytné stanice bylo dodáno 2 785 (- 76) osob, z toho 20 osob mladších 18let (- 1). Provedeno bylo 43 160 (- 8 432) eskort osob omezených na osobní svobodě. V roce 2020 bylo vykázáno celkem 1 130 (- 63) osob ve vztahu k domácímu násilí, z toho bylo 1 080 (- 65) mužů a 50 (+ 2) žen. Na krajských ředitelstvích policie bylo ke dni 31. prosince 2020 zřízeno celkem 205 prvosledových hlídek (k provádění zákroků proti osobám, které se dopouštějí zvláště závažného jednání). Při všech služebních zákrocích prováděných policisty služby pořádkové policie došlo v roce 2020 k 30 (+ 4) případům použití služební střelné zbraně, přičemž žádný případ nebyl vyhodnocen jako neoprávněný. V důsledku použití zbraně byla ve 22 (+ 8) případech způsobena škoda na majetku a v 7 (+ 5) případech došlo ke zranění osoby. Dále bylo v 12 274 (+ 81) případech použito donucovacích prostředků, z nichž bylo 5 (0) případů vyhodnoceno jako neoprávněných. V důsledku použití donucovacích prostředků byla ve 226 (+ 53) případech způsobena škoda na majetku a v 1 112 (+ 44) případech došlo ke zranění osoby. Útoků na policisty bylo zaznamenáno 231 (- 2), při nichž došlo v 87 (- 33) případech ke zranění policisty a žádnému úmrtí policisty.“

Zásahy proti demonstracím, ale i přímým pachatelům poznamenaly statistiku činnosti pořádkové policie i za tento rok. Zpráva o bezpečnostní situaci uvádí i tento problém: „Pro ochranu před narušováním veřejného pořádku především u akcí, kterých se zúčastňuje velký počet osob, jsou zřízeny v rámci krajských ředitelství policie pořádkové a speciální pořádkové jednotky. V roce 2020 byly nasazeny v 9 476 (- 419) případech. Před jejich nasazením zpravidla působí na osoby, proti kterým má zákrok směřovat, policejní antikonfliktní týmy, jejichž snahou je nenásilným jednáním a působením osoby odradit od páchaní protiprávního jednání. V roce 2020 byly nasazeny ve 109 (- 206) případech.

Zásahové jednotky jsou využívány především k zákroku proti nebezpečnému pachateli, k jeho zajištění, případně eliminaci. V roce 2020 došlo v 969 (- 301) případech k použití zásahové jednotky a bylo při nich zadrženo 437 (- 74) pachatelů trestné činnosti, z toho 59 (+ 9) zadržovaných pachatelů bylo ozbrojeno. V přímé souvislosti se služebními psy bylo v roce 2020 zadrženo 652 (+ 1) pachatelů, nalezeno 625 439 (+ 186) osob a vyhledáno 1 238 (- 536) předmětů. Na odborných pracovištích metody pachové identifikace bylo služebními psy porovnáno 312 (- 72) otisků pachových stop ze 186 (- 229) případů...“

Činnost této služby je možné kvantitativně hodnotit i pomocí rozsahu přestupků, které řešila: „Policisty služby pořádkové policie bylo v roce 2020 zjištěno celkem 567 061 (- 121 448) přestupků. Výrazně nejvíce přestupků bylo zjištěno na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle § 125c zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, (včetně návykových látek), a to 334 765 (- 117 839), což je 59,03 % ze všech přestupků. Dále následují přestupky proti majetku podle § 8 zákona o některých přestupcích, kterých bylo zjištěno 90 745 (- 10 910), a přestupky na úseku veřejného pořádku a občanského soužití podle § 5 a § 7 zákona o některých přestupcích, kterých bylo zjištěno 77 930 (- 5 655). Ostatních přestupků bylo zjištěno 56 318 (+ 14 526). Přestupků na úseku ovlivnění alkoholem a jinými návykovými látkami podle zákona o silničním provozu bylo zjištěno 18 465 (- 833).“

Navíc v případech nutnosti pořádková policie vypomáhala policii cizinecké při zvládnutí situace na hranicích ČR, ale i v oblasti pátrání po nelegálních migrantech po celém území ČR, i když letos situace nebyla tak napjatá. Spíše šlo o zamezení přechodu hranice lidmi bez patřičné zdravotní dokumentace. Přesto problémy s migrací zůstávaly. Bylo zjištěno „celkem 7.093 (+ 1.416, + 24,9 %) osob při nelegální migraci na území ČR. Z tohoto celkového počtu bylo 6 645 osob (93,7 %) odhaleno při nelegálním pobytu a 448 osob (6,3 %) zjištěno při nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici ČR. V roce 2020 bylo zjištěno při nelegálním pobytu 6 645 (+ 1 471, +28,4 %) osob. Měsíční vývoj v roce 2020 byl oproti předchozím letům velmi rozdílný. V období před zavedením opatření v souvislosti s covid-19 v březnu byly měsíční počty v rozmezí cca 400 osob, v březnu došlo k poklesu na 197 osob a tento pokles pokračoval v dubnu (47 osob). Od května se počty lehce zvýšily (květen - 153 osob, červen – 324 osob), kdy v červenci došlo ke skokovému nárůstu na 719 osob a vysoké počty dále pokračovaly v srpnu až prosinci (829, 880, 906, 975, 809). Tento nárůst souvisí s případy, kdy byli zejména od června zjišťováni cizinci (především občané Ukrajiny a Moldavska), kteří na území ČR vstoupili v rozporu s ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví vydanými za účelem ochrany před zavlečením

onemocnění covid-19. První místo ve statistice opět obsadili občané Ukrajiny, kteří se na celkovém počtu podílí téměř z poloviny (3 242 osob, 48,8 %). U občanů Ukrajiny došlo v meziročním srovnání k nárůstu o 1 786 osob (+ 122,7 %). Více jak třetina občanů Ukrajiny byla zjištěna u KŘP hlavního města Prahy. S odstupem se na druhém místě umístili občané Moldavska (992 osob, 14,9 %, +167 osob, +20,2 %). Třetí místo náleží občanům Vietnamu (231 osob, 3,5 %, -122 osob, - 34,6 %). Čtvrté místo patří občanům Gruzie (187 osob, 2,8 %, -3 osoby). Páté místo obsadili občané Ruska (170 osob, 2,6 %, -67 osob, -28,3 %). Těchto pět státních příslušností se na celkovém počtu podílí ze 73 %, ostatních 27 % představuje dalších 90 státních příslušností.“

Samostatnou kapitolou i nadále zůstávala tranzitní nelegální migrace. „V roce 2020 bylo odhaleno 486 (+220, +82,7 %) osob při tranzitní nelegální migraci (tyto statistické údaje jsou vedeny samostatně). Nejvíce osob v rámci jednotlivých měsíců bylo zadrženo v listopadu (182 osob). Pokud se sleduje počet případů, bylo v roce 2020 evidováno 166 (+35) případů, z toho se jednalo o jednu velkou skupinu v počtu 48 osob v listopadu na teritoriu KŘP Jihomoravského kraje. Z počtu 486 osob bylo 462 zjištěno v souvislosti s pozemní hranicí a 24 osob se vzdušnou hranicí. Při tranzitní nelegální migraci bylo nejvíce zjištěno občanů Afghánistánu (139 osob, 28,6 %), Sýrie (83, 17,1 %), Maroka (62, 12,8 %), Turecka (55, 11,3 %) a Alžírsko (31, 6,4 %). V roce 2020 bylo nahlášeno 448 (-55, -10,9 %) osob, které byly odhaleny při nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici ČR. Z hlediska státních příslušností bylo nejvíce občanů Ukrajiny (211 osob, 47,1 %), druhé místo patří občanům Gruzie (58 osob, 12,9 %), třetí místo občanům Ruska (43 osob, 9,6 %). Tyto tři státní příslušnosti se na celkovém počtu podílely ze 70 %, ostatních 30 % představuje dalších 38 státních příslušností.“

K tomu ještě dodáme, že pro trestný čin nedovoleného překročení státní hranice bylo pravomocně odsouzeno 13 osob, tedy o čtyři osoby více, než před rokem.

Koncem léta se situace v oblasti boje proti pandemii opět zhoršila a počty nakažených i mrtvých začaly prudčeji růst, nač vláda a ministerstvo zdravotnictví zareagovalo. V pondělí 17. srpna bylo oznámené, že od 1. září se obnoví povinnost nošení roušek ve veřejných vnitřních prostorách, v prostředcích dopravy a na vnitřních hromadných akcích. Ve středu 19. srpna se nošení roušek od 1. září rozšířilo např. o kadeřnictví a restaurace, což poměrně ostře kritizovala opozice. Vláda před tímto tlakem ustoupila a nevyplatilo se jí to. Následující den opatření trochu zmírnila, ale vývoj šel zcela jiným směrem, i přes další přijatá opatření. V pátek 28. srpna bylo školám doporučeno, aby od začátku školního roku děti i zaměstnanci nosili roušky ve všech jejich společných

prostorách, ale ještě stále nebyly povinně zavedené. Ve středu 9. září byla v Praze nařízena povinnost nosit roušky v obchodech a nákupních centrech. Od půlnoci do šesté hodiny ranní měly být navíc uzavřeny provozovny stravovacích služeb, včetně barů a nočních klubů. Ve stejný den ministerstvo zdravotnictví rozhodlo, že od příštího dne je zavedena povinnost nosit roušky ve vnitřních prostorách budov po celém Česku. Pandemie však přibývala na síle, přičemž velice rychle kvantitativně i kvalitativně první vlnu překonala. Na to vláda připravena nebyla. Další opatření přineslo 18. září, kdy od šesti večer začal v Praze platit zákaz návštěv v nemocnicích a sociálních zařízeních. Hygienici ve Středočeském kraji rozhodli, že od pondělí budou povinné roušky na hromadných venkovních akcích, kde bude ve stejný čas více než 100 lidí. Od 21. září byla na vysokých školách v Praze zavedena distanční výuka s výjimkou praktické výuky. V Praze a Středočeském kraji byla určena povinnost nosit ochranu úst a nosu i venku. V ten samý den ministr zdravotnictví Adam Vojtěch oznámil svou rezignaci a ve funkci ho vystřídal Roman Prymula. Nakonec 30. září vláda vyhlásila na území České republiky nouzový stav, počínaje 5. říjnem 2020 a to na dobu 30 dnů a na jeho základě přijala krizové opatření, kterým se s účinností od 5. října 2020 od 0.00 hod. do dne 18. října 2020 do 23.59 hodin omezovalo konání hromadných akcí. Tato opatření byla následně prodlužována a zpřísnována.

V situaci rozlévající se druhé vlny pandemie postupoval aktivně ministr vnitra Jan Hamáček. V úterý 6. září navrhl hygienikům a ministerstvu zdravotnictví především opět pomoc policie při trasování nakažených. Na tento úkol hodlal v první etapě vyčlenit stovku policistů. Vše již dohodl s policejním prezidentem Švejcarem. Premiér A. Babiš ještě v ten jistý den, po jednání Ústředního krizového štábu, vyzval policisty, aby se spíše zaměřili na kontrolu vyhlášených opatření, což policisté po celé republice již řadu dní vykonávali. Při kontrolách nošení roušek a zejména respirátorů, se však orientovali spíše na domluvy než na tvrdší zákroky. Kontroly prováděly primárně policisté ze speciální pořádkové jednotky, pohotovostní motorové jednotky, nebo oddělení hlídkové služby.

Otázku pomoci s trasováním to ale ze stolu nesmetlo. Naopak. Samotní hygienici záhy uváděli, že trasovat ve svých současných počtech, zejména v Praze, nezvládají, přesto že jim pomáhají hygienici z regionů, vojáci či medicí a pomoc hledali i u policie. Určitou pomoc v trasování jim poskytla aplikace eRouška, umístěná v mobilech, kterou si do začátku října stáhlo kolem 1,5 milionů uživatelů. Svého majiteli upozorňovala, zda se dostal do blízkosti nakaženého a mohl se na základě toho dát neprodleně testovat, případně i začít léčit.

Samotná Policie ČR se ale ve stejné době sama začala dostávat do problémů. Od září rostly počty její příslušníků a občanských zaměstnanců, kteří byli přímo nakaženi, nebo zařazeni do karantény. Naštěstí samotná karanténa byla záhy nařízením hlavní hygieničky z 11. září zkrácena ze 14 na 10 dní, což potvrdilo i Mimořádné nařízení ministra Prymuly z 24. září. To umožnilo rychlejší návrat policistů z karantény do služby.

Obnovení pandemie opět měnilo podmínky služby. Policisté na služebnách byli rozděleni do dvou skupin – A a B, opět sloužících dvanáct hodinové služby a opět se prosazovala snaha, aby se mezi sebou nedostávali zbytečně do styku. Přirozeně že vybavení hygienickými prostředky, zejména dezinfekcí, a kvalitními ochrannými prostředky bylo na mnohem vyšší úrovni jako na jaře. Na rozdíl od tohoto období nebyly však omezené silniční kontroly. Tato praxe se na jaře neosvědčila, protože vedla k růstu nehodovosti. Opět se plně využívala práce z domova v případech, ve kterých to šlo, ale problém byl v tom, že více policisté se nakazili právě doma od členů své vlastní rodiny.

Ale ani záříjová opatření nedovedla novou pandemickou vlnu zastavit. V říjnu proto došlo k zavírání škol a obnovení distanční výuky, zavírání restaurací nebo tělocvičen, omezování jejich provozní doby, snižování počtu jejich návštěvníků, jejich umísťování v prostoru, distance mezi nimi; poté kin a divadel. Nakonec bylo omezeno vycházení a sdružování. Uvádíme to takto podrobně kvůli tomu, že na všechna tato opatření musela dohlížet Policie ČR a její jednotlivé útvary. Ke kontrole nošení roušek na veřejnosti přibýly tedy kontroly uzavření restaurací, případně jejich závěrečné hodiny, přičemž se i nadále musel udržovat veřejný pořádek a bezproblémový chod dopravy.

Druhá vlna pandemie se vyznačovala tím, že počty nakažených a mrtvých byly mnohonásobně vyšší než v průběhu první vlny a denní přírůstky nakažených se místy vykazovaly v řádech tisíců. Rozdíl vůči první vlně ale lidsky spočíval zejména v tom, že lidé se již covidu nebáli tak, jak na jaře, věřili ochranným prostředkům a zejména tvrzením, že koronavirus je již slabší a nepředstavuje takové nebezpečí jak před půlrokem. Nebyli proto ochotni tak trpělivě snášet restriktivní opatření, zejména nošení roušek, zákazy navštěvovat restaurace a sportoviště, nebo omezování jejich osobních svobod, na které byli zvyklí. Svůj podíl snad sehrály i jejich plané letní naděje, že tímto ročním obdobím vše kolem covidu pomalu končí a poté již nebe bude blankytné a restrikce nebudou nezbytné, ale v září se najednou tento velký sen zhroutil. Výsledkem byl růst jejich nespokojenosti, frustrace a agresivity. Ministrovi zdravotnictví Prymulovi, jenž tvrdě prosazoval velice přísná opatření v boji proti pandemii, bylo opět vyhrožováno, takže mu musela být přidělena policejní ochrana. Koncem září padly první žaloby proti povinnosti nosit roušky. Objevily se ale opět

různé hoaxy a fámy, např. že je možné získat výsledky testů bez jeho provedení, ale i z druhé strany, které přijata opatření byla interpretována jako pokus o jakousi diktaturu. V pátek 2. října se k tomu vyslovil R. Prymula: „Tato opatření nejsou vymyšlená, vycházejí z našich specifík... Kdo tvrdí, že tady chceme zavádět policejní stát, tak to je úplný nesmysl... Kdybychom neudělal vůbec nic, tak by tady kritika byla rovněž. Covid není politický virus.“ Nakonec zdůraznil, že nikomu nedělá radost zavádět nepříjemná opatření.

V podstatě před stejným dilema stála i Policie ČR. Na jedné straně musela kontrolovat přijatá opatření, na straně druhé její představitelé několikrát zdůraznili, že policie se nemíní představovat pouze nějaký obušek, ale jako síla, která pomáhá společnosti a lidem.

Policisté se k trasování dostali až počátkem 1. října. Na zasedání Ústředního krizového štábu, které se konalo v tento den, bylo rozhodnuté, že hygienikům bude po celé republice pomáhat 200-250 policistů, později se dokonce mluvilo o třech stovkách policistů. Podrobnosti měla řešit dohoda s ministerstvem zdravotnictví, na které se právě pracovalo a jež byla záhy dokončena. Policisté ale i policistky, podle prohlášení J. Hamáčka z téhož dne, s tím mohou začít okamžitě, nebo až od příštího dne. Pozice Policie ČR v oblasti trasování se do konce roku nejenže potvrdila, ale i upevnila, protože zde pracovalo již 500 policistů a policistek.

K tomuto dni bylo nakažených 220 policistů a v karanténě bylo 370, ale jejich počet v tomto měsíci poměrně rychle rostl. K 8. říjnu 2020 bylo v Policii ČR již celkem 286 nakažených policistů, což bylo podstatně horší než v počátcích první vlny pandemie. V karanténě se ale nacházelo 453 policistů, cca o polovinu méně než na jar.

Príslušníci Policie ČR v těchto podmínkách svými prostředky úspěšně chránili průběh voleb do krajských zastupitelství, které proběhly 2. a 3. října. Jejich průběh nic závažného nenarušilo, přesto se objevily informace o uplácení a svážení voličů. Vše poté policie musela prověřit. Po volbách, v pondělí 12. října se situací kolem nové vlny koronaviru zabývala opět Bezpečnostní rada státu, která podpořila všechna přijatá opatření.

I po vyhlášení nouzového stavu se zaměřovala na kontrolu přijatých opatření. Na začátku října bylo oznámené, že Policie ČR denně provede málem až 10.000 kontrol nošení roušek a dodržování nařízení proti šíření koronaviru v ČR. Ukázalo se, že obyvatelé přes různá reptání, přece jen nová opatření většinou dodržují. V průběhu 85.000 kontrol policie zjistila pouhých 2.700 pochybení, ale jenom ve 79 případech je řešila pokutou. Jinak i nadále dominovala napomenutí. V průběhu mohutné akce v Praze, uskutečněné ve dnech 10. a 11. října, policisté vykonali 1.300 kontrol a zjistili pouze pět pochybení. Ale po pár dnech

začali přistupovat k různějším opatřením. „Potenciál domluv byl vyčerpán,“ glosoval situaci mluvčí policejního prezidia Ondřej Moravčík. Nezávislý výzkum, uveřejněný 20. října, ukázal, že se všemi opatřeními souhlasí 46 % Čechů, s některými 45 % a nesouhlasí s nimi jen 10 % obyvatel, 70 % se obává nakažení někoho ze své rodiny a 52 % jich samých. Nesouhlasí zejména mladí lidé. Přímé zásahy proti antirouškovcům byli minimální. Přesto byly. Tak např. 21. října zasahovali policisté v Albrechticích na Bruntálsku, kde si opoziční politik z KDU-ČSL odmítal na zasedání zastupitelstva roušku nasadit. Zvláštní problémem byly tzv. soukromé party, které mnohdy začínaly až po 22,00 hod. a navštěvovali je zejména cizinci. Policie proti nim párkrát zasáhla, např. v noci z 30. na 31. listopadu v Praze na Anenské ulici. Ale problémy s podniky, které nedodržovaly různými způsoby závěrečnou dobu 20,00 hod., nebo se protiepidemická opatření snažila různými figly a triky obcházet, se objevily i v jiných městech, např. Plzni, nebo Mladé Boleslavi. V tom čase se již začalo výrazněji pokutovat v Praze, Brně, Plzni... Problémy ale byly nadále s bezdomovci, kteří mnohdy odmítali roušky nosit a na zaplacení nějaké pokuty peníze neměli

Jinou formou činnosti Policie ČR byla kontrola lidí, zařazených do karantény. Oficiálně to měly dělat hygienické stanice, ale fakticky na to samy nestačily. V Praze se tím nejdříve zabývala Speciální pořádková jednotka, od které to následně převzali příslušníci cizinecké policie. Různé počty policistů byly podle potřeb a požadavků hygienických stanic přidělené ke všem krajským hygienickým stanicím v ČR, a to jak kvůli výkonu přímých kontrol v domovech karanténovaných, tak i pomocí telefonického volání.

V situaci, kdy nebyly uzavřené hranice, zvýšil se důraz na kontrolu cizinců uvnitř republiky, kde cizinecká policie provedla desítky kontrol denně.

Přes zásahy proti hostům restaurací, kteří odmítali dodržovat závěrečnou hodinu a místy se policistům vzpěchovali, k narušení veřejného pořádku ve větší míře nedocházelo. V druhé polovině října se objevily první demonstrace namířené proti novým omezujícím opatřením v boji proti pandemii. Největší z nich se udála 18. října v Praze na Staroměstském náměstí. Mělo jít o protest fotbalových a hokejových fanoušků proti vládním opatřením, jež zakazovaly konání sportovních utkání, což těžce nesli zejména fanoušci fotbalu a ledního hokeje. Přestože nejvyšší počet shromážděných osob nesměl překročit pět set, sešlo se jich zde kolem dvou tisíc, a navíc mnozí z nich neměli dýchací cesty kryté rouškou. Na základě toho bylo shromáždění po hodině magistrátním úředníkem rozpuštěné. Poté následovaly střety s příslušníky SPJ, trvající celou hodinu, přičemž na policisty demonstranti házeli láhve, odpadkové koše a petardy. Zásahová jednotka pořádkové policie je nakonec pomocí výbušek, slzného plynu a psovodů z náměstí vytlačila. Zatčeno bylo 144 demonstrantů, 9

bylo ošetřeno, tři z nich byli zraněni středně těžce a jeden lehce. Policistů bylo zraněno dvacet pět, přičemž jeden z nich utrpěl těžký otřes mozku. Dva demonstranti byli obviněni z násilí proti úřední osobě a výtržnictví, další byli ze spáchání trestných činů podezřelí. Celkově bylo obviněno osm lidí, z toho sedm ve věku 21-39 let. Jeden mladistvý bel předaný k přestupkovému řízení. Soudy v květnu 2021 je potrestaly za výtržnictví podmíněnými tresty od devíti do dvaceti měsíců vězení.

Policie tedy zasáhla velice účinně. Podle informací pražské policie se předpokládalo, že na místo demonstrace dorazí 300 – 400 rizikových fanoušků z hnutí hooligans, ze kterých policie z předešlých rizikových zápasů mnohé poměrně dobře znala, takže se monitoroval již jejich příchod na Staroměstské náměstí. Ještě před začátkem demonstrace zajistila kolem 50 osob a podrobila je kontrole, v jejíž průběhu byly u nich nalezeny boxery, teleskopické obušky, nože a pyrotechnika. Specializovaná jednotka pořádkové policie zasáhla až po vypuknutí násilností a na závěr celou situaci zvládla.

Po potlačení demonstrace se na sociálních sítích objevily fámy, zejména tvrzení, že za násilí mohou policejní jednotky, které již předem měly v plánu takovéto násilí rozpoutat. Spolek Hnutí občanské nespokojnosti dokonce na policejní postup podal trestné oznámení. Celý zásah proto vyšetřovala GIBS a dospěla k závěru, že proběhl podle příslušných regulí a v pořádku.

Není náhodou, že přesně v této době se opět objevily náznaky terorismu. Jen týden po demonstraci v Praze na Staroměstském náměstí – 25. října, 63letý řidič kamionu z Pardubicka uveřejnil pod smyšleným jménem Petr Rychvaldský vyhrůžku masovou vraždou ve stylu vrahyně Olgy Hepnarové.

„Vzkaz všem policejním resortům. Od zítřka budou fungovat všechny restaurace bary atd. Pokud ne upozornuji jezdím s kamionem a nejni pro mě problém najed do hromady lidí.“ Policie na tuto teroristickou pohrůžku reagovala velice rychle a záhy odhalila pisatele, který byl 22. března 2021 odsouzený k poměrně nízkému trestu. Na základě dohody o vině a trestu byl odsouzen k podmíněčnému trestu v trvání dva a půl roku na dobu tří let a pokutě 30.000,00 Kč.

Nebyl v tomto směru ani prvním, ani posledním. V půlce srpna na svém facebookovém profilu ministroví zdravotnictví Adamovi Vojtěchovi vyhrožoval anticovidový aktivista Ivo Osovský, který se později účastnil i demonstrací před domy politiků. Za svůj čin ostal pokutu 15.000 korun. Jak bylo uvedeno výše výhrůžky směřovaly i proti Romanovi Prymulovi a do konce roku se dále stupňovaly. Ve stejném měsíci Marek Vadel, vystupující jako fiktivní islamista, vyhrožoval otrávením pitné vody v šesti městech

ČR a požadoval výkupné 10 miliónů korun. Současně ale rozesílal další dopisy s podobným obsahem. Soud jeho vyhrožování terorismem ocenil 5 lety vězení. Přesto k žádnému reálnému teroristickému útoku nedošlo.

S růstem, nespokojenosti se ale stupňovaly akce extremistů.

Jak uvedla Zpráva o extremismu a předsudečné nenávisti na území české republiky v roce 2020, v tomto roce policie zaznamenala 134 trestných činů s nenávistným podtextem, o 36 méně než v roce 2019. Kriminalisté stíhali v této souvislosti 92 lidí. Nejčastěji, a to v 39 případech, policisté evidovali trestné činy týkající se podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka, ve 34 případech pak podněcování k nenávisti vůči skupině osob.

Nejvíce skutků s extremistickým podtextem evidovali policisté v Praze (50), nejméně pak na Vysočině, kde zaevidovali pouze jeden takový trestný čin. V hlavním městě také policie stíhala nejvíce osob - 23. V těsném závěsu za Prahou byl s 22 obviněnými Olomoucký kraj.

Nenávistných trestných činů, které měly antisemitský podtext, policie v roce 2020 zaevidovala 27, šlo tedy zhruba o pětinu ze všech nenávistných trestných činů. Oproti roku 2019 došlo k nárůstu o čtyři skutky. Proti Romům bylo namířeno 19 trestných činů, oproti roku 2019 jich bylo o 24 méně. Devět trestných činů bylo motivováno nenávistí vůči muslimům, čtyři pak nenávistí k Arabům.

Policie, zejména NCOZ, ale i BIS, i v této situaci i nadále pokračovala v předešlých činnostech, zaměřených na upevnění ochranných prvků, sloužících k případnému odvrácení teroristických útoků, nebo v snížení případných škod na minimum. I nadále zdokonalovala ochranu tzv. měkkých cílů, ale i v posilování materiálové základny boje proti terorismu. Národní investiční program v položce Boj proti terorismu vyčlenil pro tuto oblast celkem 2,684 mld., korun a tato suma byla nasměrována na nákupy, nutné pro „zajištění potřebné techniky a vybavení příslušníků ozbrojeného sboru za účelem zvýšení akceschopnosti Policie ČR zejména při předcházení a řešení teroristických útoků. Jedná se zejména o 1.349 ks zbraní, 420 ks různých služebních dopravních prostředků, 2 kusů vrtulníků a různé informační technologie a movité vybavení speciálních útvarů.“

Podle další položky NIP s názvem Terorismus Policie ČR – Speciální vozidla s balistickou ochranou pro boj proti terorismu, hodlala nakoupit speciální vozidla, „nutná pro zajištění maximální akceschopnosti a zajištění rychlého bezpečného převozu pořádkových a zásahových družstev na místo mimořádné události, např. na místo teroristického útoku. Maximální akceschopnost spočívá zejména v eliminaci teroristů

v odkrytých prostorách ohrožených střelbou v civilním prostředí. Policie ČR tímto nákupem zároveň naplní jeden z cílů Koncepce rozvoje policie v boji proti terorismu do roku 2020, která byla schválena vládou. Policie ČR v současnosti disponuje obrněnými kolovými vozidly na platformě lehkého obrněného transportéru, který pochází z šedesátých let 20. století. Tato vozidla již v současné době vykazují značnou míru poruchovosti a nejsou vhodná pro přepravu pořádkových, resp. zásahových družstev policie. Vozidla jsou ze strany složek integrovaného záchranného systému využívány např. i v rámci události ve Vrběticích. Cena 570 mil. Kč.“

Další demonstrace se měla konat 28. října, ale po několika výzvách vedoucích představitelů města a státu, stejně tak rozhodných upozornění pražské státní policie, že je opět připravena v případě narušení veřejného pořádku proti výtržníkům rázně zakročit, se nakonec neuskutečnila. Přirozeně, že velký vliv na to mělo rozhodnutí vlády o dalších zpřísněných protiepidemických opatřeních. V úterý 27. října stanovila, že s ohledem na nepříznivou epidemickou situaci související s pandemií onemocnění Covid-19 platí s účinností ode dne 28. října 2020 od 00,00 hod. do dne 3. listopadu 2020 do 23,59 hod. další zpřísněná opatření.

Především byl prosazený zákaz nočního vycházení, a to mezi 21,00 hod. a 04,59 hod. Výjimky platily zejména pro cesty do zaměstnání, výkon povolání, neodkladné cesty kvůli ochraně života, zdraví a majetku, ale také pro venčení psů ve vzdálenosti do 500 metrů od bydliště. Během dne byly i nadále povolené vycházky v přírodě a v parcích, pobyt na chatách a chalupách, a to v maximálním počtu dvou osob s výjimkou členů domácnosti a spolupracovníků. Stejný počet osob platil i při nakupování.

Spolu s tím byl zakázán maloobchodní prodej a poskytování služeb v provozovnách od pondělí do soboty mezi 20,00 hod. až 05,00 hod. a v neděli po celý den. Omezení se netýkalo čerpacích stanic, lékáren, obchodů na nádražích či letištích a prodejen ve zdravotnických zařízeních a restaurací, které fungují ve formě roznáškového servisu.

S ohledem na Památku zesnulých (Dušičky) zůstala otevřená květinářství. Uvnitř obchodu však mohli být maximálně dva zákazníci. Vláda také upřesnila výjimku pro prodejny domácích potřeb, mimo prodejen s nábytkem a podlahovými krytinami. Zákaz nově dostaly sázkové kanceláře. Dále byl zakázán prodej na tržištích, v tržnicích a v mobilních provozovnách, zákaz pochůzkového a podomního prodeje. Zákaz se nevztahoval na pojízdné prodejny zajišťující prodej základního sortimentu v obcích, kde není možné takové zboží zakoupit v jiné provozovně. Zákaz prodeje na tržištích se

nevztahoval na prodej ovoce, zeleniny, mléka a mléčných výrobků, masa a výrobků z něj, vajec, pekařských a cukrářských výrobků, medu, pokud jsou domácí provenience.

Podle vyjádření policejního prezidenta J. Švejdera policie i v těchto podmínkách zatím pracovala spolehlivě, situaci zvládala, takže nebyla nutná žádná mimořádná opatření. Koncem října ale byla situace kolem covidu mnohem horší. Ve středu 21. října vznikla poněkud kuriózní situace, na covid onemocněl ministr vnitra J. Hamáček a resort vedl ze svého bytu. Členové vedení Policie ČR, kteří s ním předtím přišli do styku, však byli v pořádku, což prokázali jejich testy. Vzrostl však počet nakažených policistů, ale i mrtvých, stejně tak počet policistů, zařazených do karantény. Tak např. pouze v Praze bylo k 24. říjnu 164 policistů nakažených a 204 v karanténě. Jejich celkový stav pomalu stoupal, ale rovněž vedení pražské státní policie v tom neviděla problém. Vždyť z 6.400 systemizovaných míst, ze kterých bylo neobsazeno 850, počet postižených nebyl procentuálně zas až tak vysoký. Navíc Praze v tomto času pomáhalo 120 policistů z jiných krajů. Více tedy chybělo těch 850 neobsazených míst. Na konci října se podle deníku Právo počet nakažených policistů, spolu s těmi v karanténě, zvýšil na 5.200, takže policii aktuálně chybělo 13 % z celého sboru. Jiné údaje ale uváděly, že Policii ČR v tomto čase chybělo pouze 1.500 příslušníků, mezi kterými byli nakažení i karanténováni. Bohužel k tomu neexistuje oficiální statistika, stejně jako seznam obětí covidu z řad policistů. Za všechny vzpomeňme alespoň Martina Kloubka, policistu roku 2009, bývalého příslušníka KŘP hl. města Prahy, učitele Policejní akademie v Praze, který 15. října podlehl neobyčejně silnému ataku covidu-19,

Nemoc zuřila i mezi civilními zaměstnanci Policie ČR, kde chybělo 1.200 lidí. V těchto podmínkách se podle některých zdrojů dokonce uvažovalo o omezení policejní činnosti v některých oblastech, ale odliv této části druhé lny pandemie, vše vrátil do běžných kolejí.

V pondělí 19. října zasedla vláda ČR a po jejím jednání ministr zdravotnictví Roman Prymula na tiskové konferenci oznámil další přísné restriktce. S účinností od středy 21. října do 0,00 hod. až do předpokládaného konce nouzového stavu (tedy do 3. listopadu 2020). budou roušky povinné i venku na území obcí, pokud bude člověk blíže než dva metry k jiné osobě (s výjimkou rodin). Povinné budou roušky i v autě, pokud v něm člověk nepojede sám nebo se členy rodiny.

Omezeno bylo shromažďování osob, a to na nejvýše šest osob. Byly zcela uzavřeny restaurace a bary (otevřít mohly výdejní okénka nebo restaurace v hotelech při zachování zpřísněných hygienických opatření, a to do 20,00 hod.), začal platit zákaz pití alkoholu na veřejně přístupných místech, uzavřela se většina obchodů, stejně jako na jaře. Otevřené

zůstaly jen provozy zajišťující základní potřeby, tedy lékárny či obchody s potravinami a drogerií. Velkoobchodní prodej zůstal bez omezení. Ve velkých nákupních centrech byly otevřeny pouze potraviny, drogerie, lékárny a další provozovny uvedené v usnesení vlády. Došlo i k uzavření mnoha služeb, ale např. i kadeřnictví, knihoven a jiných.

Výjimku měly: potraviny, prodejci pohonných hmot, paliv, hygienického zboží, kosmetiky, drogistického zboží, lékárny, prodejny zdravotnických prostředků, malých domácích zvířat, prodejci krmiva, brýlí a souvisejícího zboží, novin a časopisů, tabákových výrobků, zahradnických potřeb. Otevřeny byly i prádelny, čistírny, autoservisy, odtahy vozidel, prodejci náhradních dílů k dopravním prostředkům a výrobním technologiím, dostupné bude vyzvednutí zásilek a zboží, pohřební služby, květinářství, prodejny textilního materiálu a galanterie, servisy IT techniky, spotřební elektroniky a dalších výrobků, provozovny realitního zprostředkování a účetních poradců, daňové evidence, oprav a instalací strojů a zařízení pro domácnost, myčky automobilů, domácí potřeby, železářství, kompostárny či sběrný.

Vláda však dále omezila pohyb občanů a kontakt s dalšími lidmi na nezbytně nutnou dobu. Samozřejmě s výjimkou cest do práce, nezbytných cest za rodinou, nákupu základního sortimentu či nutné pomoci blízkým a cest k lékaři.

Tato situace ještě více vyzvedla význam provádění důsledných kontrol přijatých opatření ze strany Policie ČR. Po přijetí těchto zpřísněných opatření byl počet policistů na úseku kontroly přijatých opatření zvýšený ze 600 na 800. Potřebou bylo udělat denně 1.200 – 1.500 kontrol.

Ale realizace těchto opatření již šla mimo ministra zdravotnictví Romana Prymulu, který byl v ten samý den před půlnocí novináři přistižen, jak vychází z vyšehradské restaurace Rio's, která měla být podle jeho vlastních tvrdých protiepidemických opatření, již několik hodin uzavřena. Přes jeho snahy přesvědčit veřejnost o své nevině, ho premiér A. Babiš vyzval k rezignaci a 29. října ho ve funkci nahradil Janem Blatným.

Na rozdíl od jara, policisté nemuseli i po těchto rozhodnutích tak důsledně kontrolovat hranice a hraniční přechody. Hlídky byly sice vyzbrojené i dlouhými zbraněmi, ale prováděly pouze namátkové kontroly projíždějících aut. Změnilo se to po teroristickém útoku 2. listopadu ve Vídni. Poté byl režim na hranici poněkud zpřísněný a hlídková i kontrolní činnost na rakousko-české hranici na kratší čas zintenzívněná. Uvnitř republiky policie zpřísnila i dohled kolem významných židovských budov a památek. Znovuzavedení kontrol na hranicích se několikrát probíralo na zasedáních vlády, ale na faktickém stavu se nic neměnilo.

Uprostřed horečné činnosti byli 28. října při příležitosti státního svátku Jan Švejdar a Martin Vondáček jmenováni do hodnosti generálmajorů, ale na oslavy nebyl čas. Druhá vlna v tom čase kulminovala, ale počátkem listopadu se dala na ústup. Když se již zdálo, že nejhorší je za námi, objevil se její nový kmen B 1.258, který nahradil původní kmen B 1 a vše se vrátilo. Počátkem roku 2021 to byla britská mutace, pod ní jihoafrická a brazilská mutace. Nouzový stav byl poté v tomto roce ještě prodloužen 30. října, 20 listopadu, 10. a 23. prosince. Nakonec skončil až 12. dubna 2021.

Situace nebyla růžová ani příslušníků Vězeňské služby, kde kvůli nákaze chybělo 400 dozorců a hrozilo, že vězně nebude mít kdo hlídat. Na základě jednání mezi ministerstvy vnitra a spravedlnosti bylo dohodnuto, že by část vězeňských dozorců mohli nahradit policisté, kteří by sloužili ve svých uniformách, pouze s páskou s nápisem Vězeňská služba na rukávu. Protože stávající zákony to neumožňovaly, byla urychleně vytvořena novela zákona o Vězeňské službě a justiční strážní ČR, kterou ve stavu legislativní nouze 4. prosince schválila nejdříve Sněmovna, poté Senát. Novela zákona ze 17. prosince dostala číslo 602/2020 Sb. Upravila § 34, do kterého byly vloženy odstavce 3. – 5.

„(3) Pokud síly a prostředky Vězeňské služby nebudou dostatečné k zajištění střežení vazebních věznic, věznic nebo ústavů pro výkon zabezpečovací detence, může vláda České republiky na nezbytnou dobu povolat k plnění úkolů Vězeňské služby příslušníky Policie České republiky.

(4) Příslušníci Policie České republiky povolání podle odstavce 3 mají při plnění úkolů Vězeňské služby oprávnění a povinnosti příslušníků; vláda České republiky může rozsah těchto oprávnění a povinností omezit.

(5) Příslušníci Policie České republiky povolání podle odstavce 3 prokazují svou příslušnost k plnění úkolů Vězeňské služby svým předepsaným stejnokrojem s vnějším označením „VĚZEŇSKÁ SLUŽBA“. Ústním prohlášením „Vězeňská služba“ prokazují svoji příslušnost ve výjimečných případech, kdy okolnosti služebního zákroku neumožňují prokázat příslušnost stanoveným způsobem. Ministerstvo stanoví vyhláškou vzor vnějšího označení „VĚZEŇSKÁ SLUŽBA“: „Zákon vstoupil v platnost 31. prosince 2020 a účinnost nabyl 1. ledna 2021.

Spolu s tím ministerstvo pracovalo na návrhu zákona, který by upravoval situaci, jenž vedení resortu označilo výrazem: stav nebezpečí. Měl souviset se změnou krizových zákonů. Podle ministerstva si to vyžadovaly zkušenosti ze všech vln pandemie, které jsme v roce 2020 překonali. Již od konce první vlny začalo ministerstvo pracovat nad návrhem změny ústavního zákona. Stav nebezpečí byl měl podle toho být předstupněm nouzového

stavu. Právo vyhlásit ho měly již v této době kraje, ale ministerstvo ho hodlalo na 30 dní vyhlášovat samo, a to pro celé území ČR. Návrh ale narazil na odpor mnoha institucí, ale čekalo ho jednání ve vládě. V parlamentu přitom ležely zákony jako např. novela zákona o pobytu cizinců, novela zákona o azylu.

Od začátku listopadu začala pandemie ustupovat a bylo to tak až do počátku prosince. Počet nakažených i karanténovaných policistů tím pádem přirozeně klesal. Na začátku prosince bylo v Policii 299 nakažených, 291 v karanténě, celkově 590 policistů. K tomu bylo 69 nakažených občanských pracovníků a 32 v karanténě. Na konci roku bylo nakažených celkem 894 policistů a dalších 617 bylo v karanténě. Celkový počet mimo služby byl tedy 1.511, čímž se vyrovnal špici z konce října, kdy bylo mimo službu též 1.500 příslušníků a příslušnic. Z civilních zaměstnanců bylo nakažených 132 a v karanténě 83.

Chvilé oddechu byla využita na zasedání Bezpečnostní rady státu, která již musela projednat řadu materiálů a problémů. Stalo se tak 6. listopadu 2020 a Rada se zabývala bezpečností sítí 5G; stavem plnění doporučení ze Sdělení Evropské komise o bezpečném zavádění sítí 5G v EU a dokumenty: Národní strategie kybernetické bezpečnosti ČR; Koncepce hospodářských opatření pro krizové stavy na léta 2020–2024 s výhledem do roku 2030; Koncepce environmentální bezpečnosti 2021–2030 s výhledem do roku 2050 a Informace o přípravách bezpečnostního zajištění předsednictví ČR v Radě EU v roce 2022 a návrh některých konkrétních opatření.; Národní radiační havarijní plán a Informace o přijatých úpravách Národního bezpečnostního programu ochrany civilního letectví ČR před protiprávními činy.

V listopadu se Policie ČR musela připravit na ochranu pietních akcí, spojených se 17. listopadem. V metropoli bylo nahlášeno dvanáct různých akcí, povětšinou skutečně pietních. Určité znepokojení představovalo plánované shromáždění na Letné, kterého se měli účastnit extremisté a protestovat by se opět mělo proti vládním opatřením, namířeným proti šíření covidu. Policisté, kterých bylo nasazeno několik set, měli jednak udržovat veřejný pořádek, chránit pietní shromáždění, ale i dohlížet na to, aby lidé dodržovali hygienická opatření, měli řádně nasazeny respirátory, dodržovali mezi sebou rozestupy a jejich počet nepřekročil stanovenou míru. Přirozeně, že mezi jejich povinnostmi byl úkol, účinně zasáhnout v případě excesů a pokusů demonstrantů zneužít situaci. Po skončení svého nasazení upozorňovala na skutečnost, že demonstrace jako svůj štít využívají i extremisté různého druhu, od militantních chuligánů až neonacisty. Extremisté ale 17. listopadu nedali dohromady tolik lidí, se kterými počítali, tak k excesům nedocházelo.

Napjatá vnitropolitická situace a růst odporu vůči protiepidemickým opatřením ústila k dalším vyhrůžkám vůči představitelům státu, ale i Policie ČR. Od pátku 4. prosince dostal policejní ochranu vicepremiér Karel Havlíček a 9. prosince i ministr zdravotnictví J. Blatný. Ve dnech 24. – 31. prosince na sociální síti Facebook jeden z pachatelů vyhrožoval fyzickou likvidací člena vlády ČR a příslušníkům Policie ČR, nebo jim posílal výhrůžné e-maily. Hrozil atentáty, fyzickou likvidací a vážnými zraněními. Pachatel byl odhalen až počátkem ledna příštího roku a 6. ledna s ním NCOZ zahájila trestní stíhání.

Následující, již mnohem pokojnější demonstrace, se udála až 6. prosince v Praze a byla v mnohém zaměřena již proti připravované vakcinaci. V tomto měsíci vzniklo Hnutí Chcíp PES (naráželo se na nový systém hodnocení rizika ministra zdravotnictví Jana Blatného, nazvaného PES - Protiepidemický systém), které organizovalo demonstrace proti vakcinaci zejména v roce 2021. Již tehdy se objevily názory, že útoky na vakcinaci jsou ve skutečnosti vedené ze zahraničí a jsou součástí informační války proti ČR, takže zabývat by se tím měla BIS a Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám ministerstva vnitra. Tak trochu se přitom nebral do úvahy skutečný strach lidí z aplikace plně neotestované vakcíny, a naši občané byli po kolikáté v našich dějinách nahrazeni „rejdý zahraničních agentů“. Většina obyvatel ale právě ve vakcinaci viděla spásu do budoucna. Je zajímavé, že část lidí, kteří v prosinci požadovali, aby byli nejdříve (snad jako pokusní králici) očkovaní špičkoví politikové, a dokonce i policisté, o pár měsíců později je obviňovali z papalášství, protože byli očkovaní dříve než ostatní, tzv. běžní, lidé. Světové zdravotní firmy byly obviňované, že celou pandemii vyvolaly pouze kvůli tomu, aby teď na vakcínách „rýžovaly“, že jejich produkce je falešná a nikoho nechrání, zdraví nepomáhají, spíše mu škodí atd. atd. Jádro těchto tvrzení bylo ale typické až pro rok 2021.

V tomto období, konkrétně do 1. prosince, Policie ČR zveřejnila na svých stránkách uveřejňovat mapy kriminality, na kterých mohl každý občan zjistit stav kriminality v okolí jeho bydlen. Protože tato praxe se osvědčila, pokračoval se ve vydávání těchto map i v dalších letech.

V prosinci se opět na světlo dostala problematika odposlechů. Teď nešlo o jejich počty, ale o využití jejich výsledků v průběhu soudních procesů a tím i předcházející fázi vyšetřování. Podstata sporu spočívala v tom, zda je možné informace z odposlouchávání jednoho případu, využít i při vyšetřování případu jiného, což bylo označováno odborným výrazem „prostorový odposlech“. V praxi vznikla situace, kdy byly výsledky takového druhu odposlouchávání soudy odmítané a uznávané byly pouze ty odposlechy, které soudce při vyšetřování dané kauzy povolil. Jiné soudy je ale přijímaly.

V pátek 16. prosince zasedlo k rokování Trestní kolegium Nejvyššího soudu, aby tento dvojí výklad a následná rozhodnutí svých senátů č. 7. a č.8. ukončilo. Rozhodlo takto: „usnesení ze dne 1. 9. 2020, sp. zn. 7 Tdo 865/2020, a taktéž usnesení ze dne 25. 8. 2020, sp. zn. 8 Tdo 647/2020, budou ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu publikována se společnou právní větou:

Ustanovení § 158d odst. 3 tr. ř. neupravuje zvláštní, speciální institut v podobě sledování uskutečněného na základě předchozího povolení soudce, ale pouze klade náročnější podmínky na povolovací proces sledování, při kterém mají být pořizovány záznamy ve smyslu § 158d odst. 2 tr. ř. v případech, kdy má být sledováním zasaženo do vyjmenovaných základních lidských práv a svobod (příčemž může jít o práva či svobody i jiné než sledované osoby). Účelem ustanovení § 158d odst. 10 tr. ř. není nic jiného než s odkazem na ustanovení § 158d odst. 2 tr. ř. zdůraznit, že v jiné věci lze použít za předpokladů zde uvedených jako důkazní prostředek záznam pořízený při sledování a připojený protokol.

Záznamy o sledování osob a věcí uvedené v § 158d odst. 2 tr. ř. a připojené protokoly tedy lze použít jako důkazní prostředky i v jiné trestní věci, než je ta, v níž bylo povoleno sledování, je-li i v této věci vedeno řízení o úmyslném trestném činu nebo souhlasí-li s tím osoba, do jejíž práv a svobod bylo sledováním zasahováno (§ 158d odst. 10 tr. ř.). To platí jak v případech, kdy bylo sledování povoleno státním zástupcem (§ 158d odst. 2 tr. ř.), tak i tehdy, kdy bylo sledování povoleno soudcem (§ 158d odst. 3 tr. ř.). Využití prostorových odposlechů tím bylo povolené.

Co se týče samotných odposlechů v roce 2020 jich byly v ČR realizované již jen 4.030. Došlo tedy k dalšímu poklesu, teď o 1.289 méně než před rokem. Přirozeně, že vliv na to měl celkový pokles trestné činnosti, vyvolaný covidovou pandemií, ale i snahou o jejich snížení a zefektivnění. Analýzu telefonních odposlechů a sledování osob Policii ČR za rok 2020 projednala vláda 6. prosince 2021. Největším uživatelem odposlechů byla i nadále Národní protidrogová centrála, která využila celkem 441 odposlechů, což představuje pokles o 553 případů za rok. Národní centrála proti organizovanému zločinu (NCOZ) jich uskutečnila 400, tedy o 187 méně než v roce 2019. Moravskoslezské policejní ředitelství uskutečnilo 438 odposlechů, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje 403 odposlechy a pražské krajské ředitelství 402. Nejméně odposlechů - 52 a 48, vykazala policejní ředitelství v Pardubickém a Královéhradeckém kraji.

Kriminalisté odposlechy tradičně využívali nejčastěji při vyšetřování drogové kriminality, násilné trestné činnosti a dále u takzvané trestné činnosti proti veřejnému zájmu,

tedy například u zločinného spolčení, úplatkářství nebo převaděčství. Následovalo vyšetřování daňové trestné činnosti. V oblasti sledování osob policie uskutečnila celkem 3.878 akcí. Ke sledování policisté přistoupili opět hlavně v souvislosti s drogovou kriminalitou, s odstupem následovala daňová trestná činnost a násilné činy.

V prosinci epidemie opět nabývala na síle a rostla každým dnem. Ve světě se v té době objevilo již několik mutací koronaviru, ale v tomto čase se objevila velice nebezpečná mutace britská (B.1.1.7) a velice rychle se šířila Evropou.

To jen povzbuzovalo snahy o další změnu krizových zákonů, protože na jejich znění odeznívala trvalá kritika opozice. První změny přišly již v květnu, ale další následovaly, případně následovat měly. Vláda svým rozhodnutím č.461/20 ze 7. května totiž uložila ministerstvu vnitra úkol pracovat na novele zákona č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení, protože ho chtěla přizpůsobit nejnovějšímu vývoji a boji proti epidemii. Spolu s tím požadovala změny v zákoně č. 243/2020 Sb. o pravomoci Policie ČR a obecní policie s cílem postihovat porušení krizových opatření a mimořádných opatření v souvislosti s prokázáním výskytu covidu na území ČR.

Návrh novely krizového zákona předpokládal v Části první změnit a doplnit některé paragrafy:

V § 29 se doplňuje odstavec 9, který zní:

„(9) Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby jsou povinny strpět omezení podle krizového opatření vydaného na základě § 5 písm. e).“.

4. V § 33 se doplňuje odstavec 5, který zní:

„(5) Příslušník Policie České republiky a strážník obecní policie jsou oprávněni v mezích své působnosti kontrolovat dodržování krizových opatření.“.

V části druhé s názvem Změna zákona o pravomoci Policie České republiky a obecní policie postihovat porušení krizových opatření a mimořádných opatření nařízených v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru SARS CoV-2 na území České republiky, konkrétně se v jeho II. článku z názvu zákona vypustit slova „krizových opatření a“, stejně ve znění § 1 se slova „a krizového zákona“ a slova „krizovými opatřeními a“.

Zákon měl nabýt účinnosti dne vyhlášení.

Vláda tento návrh zákona předložila vláda 7. prosince 2020 Parlamentní sněmovně, kde byl projednaný ve stavu legislativní nouze, obecní rozpravou a poté podrobnou rozpravou prošel 9. prosince, aby byl nakonec ještě v tern samý den přijatý. Odtud 11. prosince putoval do Senátu, kde ale narazil a bylo k němu několik zásadních připomínek.

V pondělí 21. prosince zasedla Bezpečnostní rada státu ke své poslední letošní schůzi. Opět se především zabývala „policejními“ tématy: schválila Koncepci rozvoje Policie ČR do roku 2027, vzala na vědomí Zprávu o průběhu projektu „Zajištění zvýšení bezpečnosti na mezinárodních letištích s pravidelným veřejným leteckým provozem s výjimkou letiště Václava Havla Praha“, projednala a schválila Změnu usnesení BRS ze dne 8. března 2017 č. 9, k Odborné pracovní skupině BRS pro hybridní hrozby, a návrh změny Statutu Výboru pro kybernetickou bezpečnost.

Na přelomu let 2020 a 2021 pandemie mimořádně gradovala, když denní přírůstky přesahovaly počet deset tisíc. Vedení státu se zejména obávalo lyžařské sezóny, kdy dochází k nebývalé kumulaci osob, což je vždy živná půda pro rozšiřování nakažlivých nemocí. Obavy vznikaly i z toho, aby na růst epidemie neměli vliv cizinci, kteří by do Česka přijeli z nejvíce zasažených států. Již v pátek 18. prosince bylo proto rozhodnuto o omezení volného vstupu cizinců na naše území. Na základě krizových opatření nebylo možné přicestovat za účelem návštěvy přátel či rekreace. Návštěvy lyžařských středisek byly umožněny pouze osobám, které po příjezdu do ČR předložily negativní výsledek PCR testu. Na horách byl omezován provoz restaurací a ubytovacích zařízení. I tato opatření měla za úkol kontrolovat Policie ČR. Závěr roka tedy Policie prožila v plném pracovním nasazení a ani teď na nějaké velké oslavy nebyl čas. Navíc v situaci, kdy se počty nakažených a karanténovaných příslušníků již po třetí krát v tomto roce nad hodnotu 1.500., přičemž deník Právo opět psal o pěti tisícovkách nemocných a karanténovaných. Co bylo nejhorší, tyto počty v dalších dnech rostly.

Před koncem roku se stavěly priority na rok následující: dokončit vznik Národního kriminálního úřadu, řešit narůstající problém s terorismem a kyberkriminalitou, podle všeho vytvořením vlastního policejního útvaru a definitivně rozeběhnout centrální analytiku.

V každém případě, poučení nedávnými událostmi ve Vídni, se na konec roku chystaly stovky policistů, kteří měli v Praze a dalších velkých městech, zaručit pokojný průběh konce roku starého, přivítání roku nového a zamezit případným teroristickým útokům. Poslední noc roku nakonec v celé ČR proběhla poměrně pokojně. Hory byly plné lyžařů, slavilo se na chatách, nebo na volném prostranství. Policisté v jejím průběhu zjistili v Praze 183 porušení krizových opatření. Rozdali 17 pokut, celkově ve výši 8.800 korun. Spolu s tím odhalili 28 případů porušení zákazu pyrotechniky, což řešili 15 pokutami ve výši 3.700 korun. Přes noc reagovali na 269 oznámení, (o 50 méně než před rokem), ale nejčastěji vyjížděli k domácím hádkám. Pořádek se dařilo udržovat i v dalších velkých městech. Horší to bylo v těch menších, kdy místní státní a obecná policie neměla kvůli

plnění anticovidových opatření dostatek sil, aby zamezila zejména porušování zákazu používání pyrotechniky.

2021

Prvním lednem roku 2021 vstoupila republika a s ní Policie ČR do druhého roku covidové pandemie. Nebyla to lehká situace. Další z pandemických vln kulminovala a policisté pracovali na pokraji všech sil. Již minulý rok naznačil a další dva to přímo potvrzovaly, že Policie ČR i nadále kromě svých osvědčených funkcí – represivní a preventivní, nejenže i nadále plnila funkci společenskou, ale ji i prohlubovala, takže se v těchto letech stala nejdůvěryhodnější institucí ČR. Naštěstí pro ni, tlakům na to, aby plnila i politické funkce, odolávala, což její důvěryhodnosti jen přidávalo.

Špatná pandemická situace se odrazila ve stavu naší ekonomiky. Čísla růstu HDP za tento rok jsou trochu zavádějící, protože představují meziroční porovnání, tedy srovnání s rokem, kdy to bylo skutečně mizerné. První čtvrtletí vykázalo mínus 2,4 %, druhý sice + 8,7 %, ale pouze v porovnání s výrazným poklesem naší ekonomiky ve 2. čtvrtletí roku 2020, třetí a čtvrté ve stejných podmínkách plus 3,5 % a plus 3,6 %. Celkově HDP oproti minulému roku, ve kterém došlo k jeho hlubšímu poklesu, stoupl o 3,3 %.

Všemu odpovídala i kriminalita. Statistiky za rok 2021 evidovaly 153.233 skutků, tedy o 7,4 % méně než před rokem. Rozdíl činil 12.292 skutků. Také v tomto roce bylo možné snížení připsat na vrub omezeného pohybu obyvatelstva a dalších proticovidových opatření vlády ČR. Současně je ale nutné vzít v úvahu zvýšení hranice škod k 1. říjnu minulého roku, které ze statistiky trestné činnosti vyřadilo všechny trestné činy v rozpětí 5.000,00 – 9.900, ze kterých se najednou staly pouhé přestupky. Původní hranice mezi nimi stála ve výši 5.000 korun. Pak na statistiky působil faktor nazvaný: „Optimalizace statistického vykazování a s tím související pohyby v jednotlivých subkategorických“ a samozřejmě v úvahu musíme brát i lepší práci policistů. Výpadek příjmů občanů a řady firem byl kompenzovaný řadem plateb a vyrovnání, takže se na poklesu životní úrovně zatím neprojevil až tak výrazně a netlačil zatím výrazněji obyvatele do nějaké oblasti kriminality. Výjimku tvořily mravnostní trestné činy a krádeže vloupáním.

Pokles nezaznamenala pouze komplexní statistika, ale i její jednotlivé položky. Méně bylo vražd 105 (- 25), 11.958 případů násilné trestní činnosti (- 289), vzrostl počet případů mravnostní kriminality 3.049 (+ 444), krádeží vloupáním 30.748 (+ 10.087), výrazně klesl počet krádeží prostých 26.589 (- 19.049), stejně tak majetková kriminalita 77.562 případů (- 4.554), obecná kriminalita dosáhla výše 117.349 (- 4.632), hospodářská 12.510 (- 6.018),

vojenských a protiústavních činů bylo 10 (- 9). Výše škody byla však výrazně vyšší 27.109.562 000,00 Kč, tedy zvýšení o 4.607.910.000,00 Kč; nižší byly zajištěné hodnoty na místě 21.860.000,00 Kč, což bylo o 777.000,00 Kč méně než před rokem. Nejvyšší kriminalita byla tradičně v Praze - 35.136 skutků, Moravskoslezském - 17.865, Středočeském - 17.625, Jihomoravském - 15.544 a v Ústeckém - 14.337. Nejnižší v Karlových Varech - 3.754, Vysočině - 4.374 a Pardubickém 4.420. Pokles kriminality tedy zaznamenaly všechny kraje, z toho Praha nejvíce (- 2.023 skutků), procentuálně nejvíce v Karlovarském kraji (o 15,1 % = 668 skutků). Objasněnost stoupla o cca 1 % a dosáhla hodnoty 57,3 %. Nejvyšší nárůst registrované kriminality na teritoriích územních odborů jsme zaznamenali na Děčínsku (o 144 skutků), Rakovnicku (o 136 skutků), Kolínsku (o 90 skutků).

V roce 2021 poklesl i počet osob, vyšetřovaných kvůli jejich trestné činnosti. Celkově šlo o 69 749 osob a meziroční pokles představoval 7,5 %, tj. o 5 636 osob. Jak uvedly statistiky ČSÚ „výrazně nejvíce osob v přepočtu na 100 tisíc obyvatel bylo stíháno či vyšetřováno v Ústeckém kraji (1 056 osob), nejméně naopak na Vysočině (494 osob na 100 tis. obyvatel). Také v Česku se pak potvrzoval všeobecný fakt, že kriminalita je dominantně mužskou záležitostí. Za posledních 10 let tvořily ženy v průměru pouze 16 % všech stíhaných a vyšetřovaných osob.

Nejvyšší meziroční pokles zaznamenala hospodářská kriminalita. V roce 2021 se počet registrovaných trestných činů v této oblasti snížil téměř o třetinu. Naopak mravnostní kriminalita byla jediným typem trestné činnosti, kde oproti roku 2020 došlo k nárůstu registrovaných případů, a sice o 17 %... Ze statistických údajů vyplývá, že v roce 2021 bylo Policií ČR zaevidováno minimálně 22 056 obětí kriminality. Mezi evidovanými oběťmi celkově mírně převládají muži, ale například u násilné kriminality muži tvořili až 61 % obětí. Naopak v případě kriminality mravnostní byla drtivá většina obětí (88 %) mezi ženami.“

V Policii ČR se v průběhu 2021 odehrálo několik významných personálních změn. Některé byly plánované, jiné doslova nečekané.

V úterý 23. března 2021 bylo oznámené, že stávající funkci náměstka policejního prezidenta pro službu kriminální policie a vyšetřování na vlastní žádost opouští Pavel Krákora a v této pozici ho dočasně zastoupí náměstek protidrogové centrály Tomáš Kubík. Na webu Policie ČR bylo oznámené, Pavel Krákora požádal o propuštění ze služebního poměru z osobních důvodů, a tedy po třiceti letech opouští policii. Tomáš Kubík měl tuto funkci zastávat od 1. dubna až do doby, kdy skončí výběrové řízení. Uchazeči o místo

náměstka pro službu kriminální policie a vyšetřování byli vyzváni, aby přihlášky do výběrového řízení podali do 7. dubna. „Předpokládaný termín ustanovení vítěze výběrového řízení do funkce lze očekávat k 1. červnu 2021,“ informovala mluvčí policejního prezidia Kateřina Rendlová. Samotný Kubík byl obecně pokládán za favorita tohoto řízení. Za jeho konkurenty měli být ředitel NCOZ Jiří Mazánek a stejně tak Radim Wita, náměstek ředitele Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje. Výběrové řízení post favorita potvrdilo a Tomáš Kubík byl do funkce náměstka policejního prezidenta pro SKPV 1. června instalovaný. Jeho jmenování podle všeho souznělo se záměrem J. Švejdara zintenzívnit boj proti drogám. Po nástupu ve své kanceláři umístil na významné heslo motto benediktinů Ora et labora (Modli se a pracuj) a za svou prioritu označil reformu SKPV.

Jiná změna nastala na postu ředitele Krajského ředitelství policie Libereckého kraje. Stávající ředitel Vladislav Husák se 23. ledna v době mimořádně přísných proticovidových opatření, zakazujících setkávání více než dvou lidí a omezujících provoz hotelů jen na hosty na služebních cestách, účastnil na oslavě narozenin bývalého poslance Petra Bendy v jeho teplickém hotelu Prince de Ligne. V. Husáka policejní prezident 26. ledna vyzval rezignaci, což na druhý den i učinil.

Ve funkci policejního ředitele ho 5. února nahradil jeho náměstek pro službu kriminální policie a vyšetřování Ondřej Musil, který ale v této funkci skončil 31. prosince 2022, v souvislosti se svým odchodem do důchodu.

Další zajímavou personální změnou byl odchod vyšetřovatele kauzy Čapí hnízdo Pavla Nevtípila do civilu. Službu ukončil k 31. květnu. Tuto kauzu před svým odchodem odevzdal státnímu zástupci k podání obžaloby.

Významnou personální změnu mohl přinést 25. listopad, kdy na 89. Valném shromáždění Interpolu v Istanbulu bojovala o funkci prezidenta této organizace ředitelka pracoviště ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci Šárka Havránková, od roku 2018 viceprezidentka Interpolu. Přednost ale dostal Násir Raísí ze Spojených arabských emirátů. Ale již samotná nominace byla vysokým oceněním její práce, stejně tak velkou poctou i pro Policii ČR a uznáním výsledků, které v boji s mezinárodním zločinem dosáhla.

Z blízkých personálních změn musíme uvést výměnu na postu ředitele Vězeňské služby. V pátek 1. října stávajícího ředitele Patra Dohnala nahradil jeho náměstek pro vzdělávání a odborné zacházení Simon Michailidis. P. Dohnal k tomuto dni odešel do civilu na vlastní žádost. U sboru pokračoval jako civilní náměstek a měl pečovat o zdravotnictví a správnou činnost. Jeho odchod byl předčasný, protože mandát na výkon funkce ředitele mu měl uplynout až o rok později, tedy v listopadu 2022. Do této kategorie patřil i odchod Pavla

Zemana, stávajícího nejvyššího státního zástupce z jeho funkce k 30. červnu. Ve funkci ho nahradil jeho 1. náměstek Igor Stříž, nejdříve jako zastupující a od 1. července řádný nejvyšší státní zástupce. Proti jeho nominaci se ale ze strany opozice zvedla vlna oporu, která po čase opadla a Stříž ve funkci zůstal i po výměně vlády.

Ve čtvrtek 30. září 2021 Michala Dlouhého v čele Pyrotechnické služby nahradil Jiří Lačňák.

Na druhé straně bývalý ředitel policejního Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Robert Šlechta 21. ledna oznámil svůj odchod od Celní správy a přemístění do sféry politiky. Založil stranu Přísaha a hodlal s ní uspět v říjnových parlamentních volbách.

Diskuse o další personální záležitosti - změně na postu ředitele BIS, ke které mělo po vypršení pětiletého mandátu stávajícího ředitele Michala Koudelky dojít v srpnu, skončila prozatím v prázdnou. Ve své funkci nebyl vládou na dalších pět let potvrzený, ale od ní ani odstavený. Stávající vláda přenechala toto rozhodnutí vládě příští, která měla vzejít z nových parlamentních voleb v říjnu 2021. Na jeho výměnu tlačil prezident ČR Miloš Zeman, který již dlouhodobě ředitele BIS kritizoval, opakovaně ho odmítal povýšit do hodnosti brigádního generála. Se stupňováním kritiky začal rovněž i v tomto roce, a to hned z jeho kraje.

Personální změny ale chod Policie ČR nijak nenarušily. Spíše se musela vypořádat s mnoha jinými problémy. V ČR vznikl trochu paradox. Kriminalita klesala, ale ekonomická kondice ČR poněkud slábla. Navíc v souvislosti s dalšími vlnami pandemie bylo nutné zvýšit rozpočtové schodky a spolu s tím rozpočty jednotlivých resortů. Rozpočet ministerstva vnitra z původní sumy 85.897.415.000,00 Kč, byl v průběhu roku zvýšený na 89.703.304.000,00 Kč, aby se nakonec užílo celkem 90.880.157.000,00 Kč. Stejně to bylo s rozpočtem Policie ČR. Původní suma 46.819.620.000,00 Kč, se zvýšila na 48.591.787.000,00 Kč a výslední suma byla 48.734.663.000,00 Kč.

S tím bylo nutné počítat v procesu materiálového vybavení Policie ČR, který v tomto směru nebyl výjimkou. Přesto hned v lednu bylo oznámené, že mladoboleslavská Škoda Auto dodá Policii ČR v následujících čtyřech letech více než 1.200 vozů Scala v policejním provedení. Automobily měly být vybavené motorem 1,5 TSI/110 kW, sedmistupňovou převodovkou DSG. K tomu mělo být každé opatřeno mobilním terminálem pro radiostanici s výstražným zvukovým a rozhlasovým zařízením, kamerou Garmin sledující dění před vozidlem i demontovatelnou mříží, oddělující prostor pro posádku od zavazadelníku.

První várka měla představovat celkem 557 vozidel a první část z nich převzal Jan Hamáček 6. září v Kunovicích na Slovácku, kde autům firma Ramet doplňovala výbavu.

Zbytek – 357 vozů, bylo ještě kompletován a policii dodán v říjnu a listopadu. J. Hamáček k tomu uvedl, že po této dodávce bude mít Policie ČR z 2.800 vozidel v barevném provedení z 95 procent nových. Nové vozy měly směřovat především do krajů.

Měsíc předtím – 22. července, ministr vnitra J. Hamáček a policejní prezident J. Švejdar převzali v Škoda Auto celkem 500 vozů modelu Kodiaq a 38 aut model Superb Combi. Od roku 1993 tak Policie ČR převzala od této firmy už přes 20.000 automobilů. Část z těchto vozidel šla do krajů, zejména těch, přes které vedla část dálniční sítě. Superby byly totiž vybavené dvojicí kamer, snímajících prostor před a za sebou, napojenou na radar a přenosný počítač, který po identifikaci SPZ dovedl určit, zda se vozidlo nachází v pátrání, nebo nemá platnou technickou kontrolu.

Kontrolu dopravy měla zajistit ještě další skupina vozidel. Pět set aut modelu SUV Škoda Kodiaq, které resort a Policie ČR získaly loni v civilním provedení, mělo být v příštích dvou letech přestavěno na standartní zásahová vozidla s typickým zbarvením. Resort jich dostal celkem 1.900 a rozdělil je mezi složky, které mu podléhaly. Úprava jednoho měla vyjít na 150.000,00 Kč a celkově měla tato přestavba stát přes 77 miliónů korun. Kromě jiného se týkala pohonu kol a zvýšení podvozku. Část aut měla totiž směřovat do horských a podhorských oblastí ČR, zbytek do krajů. Jejich přestavba měla skončit do roku 2023.

Stejně důležitý byl i fakt, že policejní auta byla stále více vybavována automatizovanými externími defibrilátory (AED) a jejich posádky cvičené k jejich použití. Např. na jižní Moravě policisté takto v roce 2020 zachránili jedenáct životů, což byl nesporný úspěch.

Speciálně upravené velitelsko-štabní vozidla, vybavená kamerovým a zvukovým systémem, nebo technologií na pátrání po lidech a snímání státních poznávacích značek aut převzala 27. ledna cizinecká policie. V tomto roce jich má ještě dostat dalších jedenáct. Celková suma činila 126 miliónů korun. Auta mohla komunikovat s policisty v terénu i v oblastech, kde není mobilní signál, stejně tak přijímat digitální signál či signál z vrtulníků. Auta měla sloužit i jako střediska, ze kterých se dala řídit policie i akce. Další zařízení jim umožňovalo vstup do policejních databází

Ale byly zde i další požadavky na nákupy vozidel. Mezi nimi i plán, který byl představený na přelomu ledna a února. Předpokládal nákup mikrobusů v ceně 231 miliónů korun a vodních děl v ceně 103 miliónů korun.

Národní investiční program pro rok 2021 předpokládal další výdaje:

Nákup vrtulníků lehké hmotnostní kategorie pro Policii ČR. Obměna letecké techniky měla vést ke zbavení se již dosluhující techniky za účelem zvýšení akceschopnosti Policie ČR při snížení provozních výdajů na opravy a údržbu majetku. Celkem se mělo nakoupit 7 vrtulníků, v úhrnné sumě 1,540 mld. korun.

Nákup vrtulníků střední hmotnostní kategorie. Opět mělo jít o obměnu letecké techniky vedoucí ke zbavení se již dosluhující techniky za účelem zvýšení akceschopnosti Policie ČR při snížení provozních výdajů na opravy a údržbu majetku. Celkem se mělo nakoupit 5 vrtulníků v ceně 1,5 mld. korun.

V Jihlavě mělo vzniknout multifunkční celorepublikové vzdělávací a výcvikové středisko pro výcvik a zdokonalovací kurzy řidičů Policie ČR (silniční a terénní polygon) k oprávnění používat právo přednosti jízdy, taktického centra pro výcvik pořádkových a zásahových jednotek při řešení mimořádných událostí. Předpokládala se cena 340 miliónů korun.

Další dvě výcviková střediska Policie ČR měla vzniknout pro Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje a Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje. Vše v ceně 200 miliónů korun.

Na Praze 6 v objektu Pelléova 299/19, měla proběhnout vnitřní rekonstrukce v sumě 150 miliónů korun.

Další akvizicí měla být výstavba objektu Územního odboru Cheb – Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje v ceně 140 miliónů korun.

Měl být revitalizován areál Policie ČR na Zadní Kopanině v ceně 600 miliónů korun, k čemuž ještě přibyla suma 320 miliónů korun.

Ve stejné době byl vyhlášený tendr v hodnotě 635 miliónů korun na pořízení nového informačního systému, který měl shromažďovat údaje o podezřelých osobách nebo pachatelích trestných činů. Do předpokládané ceny byl zahrnutý jak nákup tohoto systému, tak i jeho osmiletý provoz. Měl nahradit stávající systém, zakoupený již v roce 1995, který byl sice v roce 2010 modernizovaný, ale přesto již nestačil požadavkům doby. Zastaralá byla jak technologie, tak i jeho povoz. V současnosti uchovával cca jeden milión údajů, ale jeho kapacita se již naplňovala. Měl obsahovat otisky prstů, dlaní a daktyloskopické stopy, popis osoby, její fotografie, včetně fotografií zvláštních znamení a nově i tetování, které se v poslední době značně rozšířilo. Měl by umět rozeznat osoby i podle hlasu nebo obrazu oční duhovky. Využívat ho měly zejména cizinecká, kriminální a pořádková policie, ale i ÚZS. Spolu s tím byla na dodávku tohoto systému vypsaná soutěž, kde se předpokládalo, že by se jeho cena přece jen snížila. Zájemci mohli své nabídky poslat do 8. března.

Chystal se i tendr na dodání Evropského systému pro cestovní informace a povolení (ETIAS), který měl sloužit ke kontrole žádostí o cestovní povolení do států Evropské unie. Stát byl měl 18 miliónů korun a dalších 31 miliónů mělo jít na zajištění jeho osmiletého provozu. Další zakázka se měla týkat technické podpory policejních systémů v Praze v hodnotě 23 miliónů. Obě tyto zakázky v listopadu hodlala nejdříve prověřit vláda ČR.

Poněkud hůře to dopadlo s tendry Policie ČR na nákup pušek a samopalů, za které ÚOHS 24. září potrestal resort pokutou ve výši 800.000,00 Kč. Jednalo se o tři zakázky Policie ČR z let 2017-2020, které byly plněné bez vypsání tendru. Ministerstvo se bránilo tím, že šlo pouze o pouhé rozšíření původních smluv z let 2001 a 2004. Takto nakoupilo 1.873 souprav zbraní. Po vyměření pokuty se bránilo soudní žalobou, ale svůj spor před Krajským soudem v Brně 30. listopadu prohrálo. Soud podpořil stanovisko ÚHOS, že uzavření smlouvy na dodávku zbraní předcházelo jednací řízení bez uveřejnění, odmítlo systém rozšíření původních smluv s tím, že zákon pro dodatečné dodávky stanovuje lhůtu tří let po podepsání základní smlouvy, kterou lze překročit pouze za zvláštních okolností. Ty ale podle úřadu nenastaly.

Problém se objevil již v lednu, kdy 12. ledna ÚOHS zakázal odebrat pušky a samopaly od společnosti C.I.D. Praha s.r.o., se kterou resort podepsal smlouvu v hodnotě 47.364.075,00 Kč. Proti tomu protestovala Česká zbrojovka Uherský Brod a.s. Podle názoru ÚOHS ministerstvo plánovalo tyto zbraně včetně příslušenství a zaměřovačů od této firmy odebrat na základě smlouvy, které nepředcházela tendr. „Není možné, aby zadavatel opakovaně uzavíral bez soutěže kupní smlouvy na základě téměř 20 let staré rámcové dohody, a dlouhodobě tak vylučoval soutěž o zakázku,“ odůvodnil rozhodnutí předseda ÚOHS Petr Mlsna.

Na druhé straně úspěšně pokračovala výstavba služeben dálniční policie, ale i přípravní práce na výstavbě policejního areálu v Říčanech u Prahy. Stavět se mělo začít v roce 2022 a práce skončit v roce 2025. Cena byla v roce 2021 odhadována již na 1,9 miliardy korun a nadále patřila mezi investiční priority vlády. Výstavba měla probíhat postupně a jako první by se mohla do Říčan přesunout zásahová jednotka, která měla kolem 60 členů.

V tomto roce Karlovarský kraj poskytl pro sokolovské odloučené pracoviště VPŠ a SPŠ v Praze samostatnou budovu na Komenského ulici 759, s kapacitou 8 tříd a 208 žáků.

K posunu došlo i při výstavbě policejního areálu na pražské Zbraslavi. V důsledku prudkého nárůstu cen stavebnin musel být celý tento projekt ještě jednou zhodnocený a projednaný. Aktualizaci schválila vláda na svém jednání 27. září 2021. Zahrnovala změny

oproti původnímu záměru, spočívající v navýšení nákladů, změny rozsahu stavby, časového harmonogramu či zdrojů financování. V roce 2021 se měl projekt posout do fáze realizační, do konce tohoto roku zahájit přípravnou fázi.

Skutečně dobře ale dopadlo rozhodnutí ministerstva vnitra nakoupit centrálně na dva roky dopředu podle fixovaných cen elektřinu a plyn, takže obrovský vrůst cen těchto komodit v roce 2022 resort nezaskočil. V pondělí 3. dubna 2023 bylo oznámené, že díky těmto nákupům resort ušetřil téměř 1,8 miliardy Kč. Stejně to bylo s nákupy softwaru a tzv. komunikační infrastruktury (hlasové a datové schránky a pod.). Informace uvedla, že mezi roky 2021-2022 vnitro vysoutěžilo 1.548 minutendrů z rámcových dohod, přičemž vysoutěžená cena byla o 3,24 miliard korun nižší než v letech, kdy byly nakonec dodané.

Všechny tyto stavby a investice do nich měly přispět nejenom ke stabilizaci podmínek služby, ale i ke stabilizaci početních stavů Policie ČR. I přes zvýšený zájem o práci v policii v covidové době vedení resortu nedovedlo výrazněji eliminovat stávající podstav. Počty příslušníků byly v podstatě neměnné, zvláště špatná situace vládla v Praze a jejím okolí. K 1. lednu 2021 sloužilo celkem 40.434 policistů, kterým veleli dva generálporučíci a 11 brigádních generálů. V práci jim pomáhalo 8.529 občanských zaměstnanců, ale i 2.271 pracujících důchodců, celkem tedy 9.800 občanských pracovníků. Z celkového počtu policistů, pouze 2.907 bylo starších věku 55 let, což představovalo 7,25 % celkového stavu. Nárok na odchod do důchodu měli různý, ale v každém případě platilo, že ani jeden policista nesměl sloužit po dosažení věku 65 let. Problém odchodů do důchodu tedy nebyl tak hroživý pro výkon služby, jako po minulé roky. Bezprostředně v tomto roce do důchodu odešlo 1.817 příslušníků, ale o rok mělo odejít do důchodu nebo se tam chystalo 2.559 osob, což již bylo jiné číslo. V roce 2021 bylo přijatých 2.003 nových příslušníků a v roce 2022 o 250 více - 2.257.

Problémem navíc bylo, jak likvidovat podstav a zaplnit nová místa, které pro resort získal ministr vnitra Jan Hamáček. K 1. lednu 2020 bylo z plánovaného počtu 43.121 obsazeno 40.228, k 1. lednu 2021 ze zvýšeného počtu 44.669 v podstatě stejný počet – 40.434 (neobsazených tedy bylo 4.235 SSM) a k 31. prosinci 2021, tedy i k 1. lednu 2023 z počtu 45.665 opět pouze 40.182. Největší podstav byl v Praze a v těchto třech letech se pohyboval mezi hodnotami 845 – 894, ve Středočeském kraji 398 – 429, prudce rostl v Moravskoslezském kraji – z hodnoty minus 5 na hodnotu minus 314. Nejnižší byl na Vysočině 12 - 106. Nejvyšší rozdíly tedy vznikly až vstupem do roku 2022.

Průměrný plat v roce 2019 byl 47.423,00 Kč, v roce 2021 to bylo již 57.825,00 Kč, v roce 2022 68.450,00 Kč. Samotné platy se ale lišily podle kraje, služby a počtu

odsloužených let. Velký boj o zvýšení platů policistů k 1. lednu 2023 se udál koncem roku 2021, přičemž situace se různě měnila. Ministr vnitra J. Hamáček v srpnu prosazoval růst o 3,5 %, jako minimální základ jednání. Problém byl totiž nebývalý nárůst státního dluhu nejenom v roce 2020, ale i v roce 2021, kdy se současně hledaly východiska z této situace a začalo se vyzývat k šetření. Růst vládních výdajů byl velkým argumentem opozice, což bylo pro vládní strany před blížícími se parlamentní volbami (8. a 9. říjen 2021) nepříjemné. V září 3,5procentní růst platů potvrdil i premiér A. Babiš a chápal ho jako vyrovnání inflace. J. Hamáček se s policejními odbory ale domluvil na růstu platů o 3.000,00,00 Kč. Proti však stálo ministerstvo financí, které nejdříve nechtělo platy zvyšovat vůbec, poté ne tak rázně. Nakonec padlo rozhodnutí, že platy vzrostou jen o inflaci, což představovala cca 1.400,00 Kč. V závěru roka ale ani to nebyla pravda. Po nastoupení nové vlády bylo na jejím zasedání 29. prosince rozhodnuté, že platy policistů, hasičů a vojáků se zvýší pouze o 700.00 Kč přidáním k jejich základnímu tarifu.

Mnohé záviselo od rozpočtu. Velký boj resortů o něj se udál na zasedání vlády 27. srpna, i když bylo jasné, že vláda, která nastoupí po volbách, si rozpočet přizpůsobí obrazu svému. Pro příští rok bylo plánované pro celý resort 92.396.321.158,00 Kč.

Dříve než začneme rozebírat události tohoto roku, musíme uvést, že až k 1. lednu byly konečně zrušeny tzv. velké kraje - pozůstatek změn krajského zřízení z roku 2000, které do té doby sice jen formálně, ale přece nadále existovaly. Jinou změnou bylo začlenění odboru centrální analytiky, zřízené k 1. červnu 2020, do Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování k 1. únoru 2021.

Vstup policie do nového roku byl více než těžký. V úterý 5. ledna bylo oznámeno, že nakažených příslušníků je 1.124 a karanténovaných dalších 700. Od Vánoc jejich počet sice klesal, ale čísla byla stále vysoká. Zvláště když na přelomu prosince a ledna covidová vlna opět gradovala. V tento den přibylo 17.602 nakažených, v průběhu dne dalšího ještě více - 18.004. Tato čísla překonávala všechny říjnové rekordy. Poté až do února počet nově nakažených začal klesat. Východisko se vidělo v přísném dodržování protiepidemických opatření a naději v očkování, které v ČR začalo vakcínou firmy Pfizer 27. prosince minulého roka. Ministerstvo vnitra se začalo na vakcinaci také připravovat. Tvořily se očkovací plány, stavěly priority. V první fázi mělo jít o příslušníky, působící na operačních střediscích, zapojených do testování atd. Prioritně bylo nutné naočkovat zdravotnický personál ministerstva vnitra. Na druhý den byly tyto informace upřesněné. V první fázi, kterou představovalo 1.100 vakcín, jež mělo ministerstvo obdržet, měla být očkována výše uvedená skupina lidí a k nim i pracovníci Odboru azylové a migrační politiky (OAMP),

nebo správy uprchlických zařízení, kteří se dostávali do styku s cizinci. V druhé fázi, se začátkem někdy v březnu, měli být očkovaní ostatní policisté, ale i hasiči. Na tiskové konferenci, konané 6. ledna po skončení zasedání Ústředního krizového štábu to oznámil ministr vnitra J. Hamáček a policejní prezident J. Švejdar. Uvedli, že ochota nechat se očkovat je u policistů šedesátiprocentní a u hasičů padesátiprocentní. Oba představitelé vyjádřili naději, že se po přesvědčování toto číslo zvýší. J. Hamáček k tomu uvedl: „Budeme s příslušníky diskutovat, působit na ně a přesvědčovat je. V tuto chvíli o žádných dalších krocích neuvažujeme a věříme, že se jich nechá očkovat co nejvíce.“

Jeho slova reagovala na skutečnost, že mezi obyvatelstvem se objevily a poté gradovaly antivakcinační nálady. Sice nedosáhly tu sílu jako na Slovensku, přesto je bylo nutné brát v úvahu. Navázaly na protesty proti testování, typické pro minulý rok, kde se dokonce tvrdilo, že zdravotnický personál při odběru vzorku z hloubky nosu, tam umísťují čip, které člověka kontroluje! V neděli 10. ledna se uskutečnila další demonstrace proti vládním opatřením, namířená proti nošení roušek a vakcinování. Do centra Prahy – na Staroměstské náměstí, ji svolala iniciativa Chcíp! PES, prosazující otevření restaurací a dalších provozoven. Sešlo se kolem 3.000 demonstrantů a mnozí z nich neměli ani roušky, ani respirátory. Na demonstraci vystoupil Václav Klaus, herec Michal Suchánek, nebo hudebník Daniel Landa. Na vše dohlížely dvě stovky policistů pořádkové a dopravní služby a přítomný byl, jak je pravidlem na takovýchto demonstracích, i antikonfliktní tým. Přestože stanovený počet účastníků byl dalece překročený a nedodržel se ani příkaz o ochraně dýchacích cest, demonstrace nebyla pražským magistrátem rozpuštěna a policie tedy nemusela zasahovat. Rozhodnutí bylo vedením města a resortu omlouvané pokojným průběhem této akce a obavou, aby v důsledku policejního zásahu nedošlo k násilnostem v centru Prahy, jak tomu bylo 18. října. Policie po skončení demonstrace zadržela pouze dvě osoby, které se popraly u Stavovského divadla a začala vyšetřovat jejího svolavatele. V jejím závěru vystoupil, přirozeně, že bez roušky, bývalý prezident ČR Václav Klaus, který odmítal jak vládní omezující nařízení, tak vakcinaci, nebo nošení roušek. Další, významově a svým rozsahem menší demonstrace, se konaly v průběhu ledna a února nejenom v Praze, ale i v dalších částech republiky.

Situace kolem pandemie se však nezlepšovala a tak 21. ledna Poslanecká sněmovna rozhodla o dalším prodloužení nouzového stavu, tentokrát do 14. února. Zasedání svým vystoupením „oživil“ poslanec Lubomír Volný (dříve SPD), který hodlal v rozpravě vystoupit také bez roušky a dostal se do ostrého sporu s místopředsedou Sněmovny Tomášem Hanzalem (ČSSD). Po strkanici, provázené slavnou výhružkou „Dostaneš

flákanec“, proti Volnému zasáhla ochranka Sněmovny a od mikrofonu, o který bojoval, byl odstavený. Ředitel Ochranné služby Jiří Komorous, pod kterou tito policisté spadali, se za jejich zákrok postavil. L. Volný přišel bez roušky i na zasedání sněmovního mandátového a imunitního výboru 26. ledna, který měl jeho případ projednat. V dalším průběhu chodil na zasedání Sněmovny s podobně smýšlejícím poslancem Marianem Bojkem bez roušky. Vedení Sněmovny jejich místa v auditoriu oddělilo od ostatních poslanců zdmi z plexiskla.

Pár dní poté se rozhořela aféra kolem oslav 50. narozenin politika a bývalého poslance Petra Bendy, kterou uspořádal ve svém hotelu Prince de Ligne na Zámeckém náměstí v Teplicích. Začala v sobotu 23. ledna a natáhla se až do příštího dne. Stalo se tak tedy v době mimořádně přísných proticovidových opatření, která zakazovala setkávání více než dvou lidí, omezovala provoz hotelů, které mohly ubytovat pouze lidi na služební cestě, a v době zákazu nočního vycházení, vyhlášeném na dobu od 21,00 hod. do 5,00 hod. Navíc se zjistilo, že účastníci nedodrželi příkaz mít chráněné dýchací cesty rouškou.

Kromě oslavence se jí účastnil bývalý premiér Jiří Paroubek, předseda Národní sportovní agentury Milan Hnilička, hokejista, bývalý poslanec a současný předseda Rady ČT Jiří Šlégr, ale i další lidé, mezi nimiž byl i ředitel Krajského ředitelství policie Libereckého kraje Vladislav Husák. Byl poté veřejností obviňovaný nejenom ze samotné účasti, ale i z toho, že ze své funkce toto shromáždění neupozornil na porušování protiepidemických opatření a přímo ho na místě neukončil. Na svou obranu tvrdil, že v hotelu měl pouze pracovní schůzku se sportovní unií. Oslava probíhala souběžně s touto schůzkou a neměl s ní nic společného. Po skončení schůzky, kterou interpretoval jako služební cestu, na krátkou chvíli navštívil oslavence, pogratuloval mu a šel spát na svůj pokoj. Nicméně při odchodu z hotelu účastníky vyfotil fotograf Blesku. Kvůli své přítomnosti v hotelu se vzdal poslaneckého mandátu Milan Hnilička, funkci ve sportovní agentuře si však ponechal. Rezignovali také šéf fotbalových Teplic Petr Hynek či teplický zastupitel Michal Kasal, další účastníci této oslavy. Ke 30. dubnu byl ze své funkce ředitele teplické věznice odvolán Petr Blažek, další účastník této oslavy. V březnu se objevily zprávy, že se oslavy účastnil i jeden z teplických soudců. Psalo se o Miroslavu Čapkovi, který ale svou účast popíral. Přesto s ním bylo v listopadu započaté kárné řízení, poté přerušené, ale podle všeho tím i skončené. Celý průběh oslavy vyšetřovala teplická policie, zajímala se, kdo oslavu zvolal, kdo umožnil vstup nepovolaným osobám, jaký byl postup policejní hlídky, která po dobu oslavy jela dvakrát kolem, což prověřovala i GIBS, kvůli čemu neměli někteří účastníci zakryté dýchací cesty atd. V. Husáka policejní prezident 26. ledna vyzval rezignaci, což na druhý den i učinil. V pátek 29. ledna byl ale hospitalizovaný

s podezřením na infarkt a celkové selhání organismu, takže si dekret o svém odvolání nemohl převzít. Stalo se tak až po skončení jeho hospitalizace 5. února, takže až do té doby krajským ředitelem zůstal.

Kromě odvolání z funkce mu byl odebrán příplatek za vedení a zvláštní příplatek, čímž mu klesl příjem o zhruba 20 000 korun měsíčně. Zůstala mu hodnost, zařazení v desáté platové třídě, byl převedený na Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy, kde měl řídit Vyšší policejní školu a Střední policejní školu Ministerstva vnitra v Praze. Nový ministr vnitra Vít Rakušan (STAN) toto pověření v lednu 2022 zrušil, a tak pracoval ve funkci metodika tohoto útvaru. V roce 2022 pomáhal řídit jednotku Policie ČR, která sloužila na slovensko-ukrajinské hranici. Poté se vrátil na své místo.

Ve čtvrtek 28. ledna se pole působnosti Policie v boji proti covidu rozšířilo. Zasedla vláda a rozhodla omezit „služební cesty: nově budou jen bez rodin. Zároveň umožnila lidem antigenní testování zdarma každé tři dny, dosud to bylo každý pátý den. Skiareály se zatím neotevrou. Vláda nově zakázala prodej na trzích, v tržnicích a ve stáncích. Výjimku mají jen pojízdny potravin a drogistického zboží v obcích, kde nelze toto zboží zakoupit v jiných prodejnách. Jinak se ve službách a obchodu nic nemění. I nadále zůstávají otevřené pouze obchody nabízející životně nezbytné zboží, tedy obchody s potravinami, drogerií, krmivy, dětskou obuví a oblečením, květinami a dalším ve vládních nařízeních vyjmenovaným sortimentem. Uzavřena zůstává většina služeb v provozovnách, především kadeřnictví, pedikúry či různá fitness a wellness centra.“

Vedení ministerstva vnitra a Policie ČR na tuto novou situaci rychle zareagovalo. Avizovalo, že přes víkend, tedy ve dnech 29., 30. a 31. ledna, policie vyrazí na horské střediska a ve spolupráci s Českou obchodní inspekcí bude plnění nových opatření kontrolovat. Kontroly se měly provázet namátkově, ne systémově. Na širší kontroly jednak nebyli lidé a jednak policisté museli souběžně regulovat dopravu v okolí těchto středisek. Počty policistů se v těchto oblastech přes víkendy posilovaly, což se ostatně dělo již několik týdnů. Přesuny policistů se měly uskutečňovat v režii krajů, které zatím posily z jiných regionů pro plnění tohoto úkolu nežádaly. Obdobné kontroly se navíc již delší čas prováděly na hranicích.

Kontroly lyžařských středisek se ale neobešly bez konfliktů. Po minulém, poměrně teplém zimě, v roce 2021 dost sněžilo, takže vlekáři a restauratéři se těšili na úspěšnou sezónu, do svých zařízení přes léto investovali, mnohdy se i zadlužili a najednou bylo vše jinak. Podobné to bylo s lyžaři. I přes zákazy se proto tajně pouštěly vleky a vypínaly se, když se blížily policejní hlídky, restaurace své hosty vydávaly za lidé na služebních cestách, nebo

obsluhovaly v utajeném režimu atd. Policie poté zasahovala např. v areálu Vaňkův kopec na Ostravsku, v Čenkovicích na Orlickoústecku, rekreačním areálu v Dolní Moravě rovněž na Orlickoústecku... Kontrolovala se i restaurace Bílý Mlýn, ve které se přes zákaz měli scházet prominentní hosté z Liberce atd. Ale při obdobných situacích zasahovala v Praze, v Českých Budějovicích nebo v Olomouci. Někdy šla aktivita až příliš daleko. Tak např. počátkem února hnali pražští strážníci z petřínského kopce sáňkující děti. Protože se ve všech případech jednalo pouze o přestupek, a ne o trestný čin, policie vše řešila předáním věci ke správnímu řízení. Veřejnost poukazovala na to, že policisté neřeší všechny tyto případy podle jednotné metodiky, takže vzniká situace, že v některých případech se nezasahuje a v jiných ano, nebo, když se zasahuje, tak někdy rázně a jindy velice opatrně. Na všechny tyto otázky 3. února reagoval ministr vnitra, který odmítl paušální kritiku, i když připustil, že všechny tyto problémy mohl již dávno regulovat příslušný krizový zákon, o jehož prosazení ministerstvo vnitra již rok usilovalo. Restauratéri na vývoj odpověděli založením politického hnutí Otevřeme Česko, které rovněž organizovalo další demonstrace, nebo se k jiným připojilo. Později splynulo s hnutím Chcíp PES.

Trochu nemilé překvapení pro vládu přišlo ze Senátu, který návrh novely krizového zákona usnesením své 4. schůze 7. ledna 2021 zamítl. Vláda se rozhodla o prolomení jeho veta, ale protože k tomu nesehnala dostatek hlasů, nakonec se rozhodla učinit v zákoně další změny.

Celkově jí došlo 113 připomínek. Nejvíce se vedly spory kolem situace, nazvané „stav nebezpečí“. Ministerstvo vnitra ho definovalo jako „nižší krizový stav než nouzový stav. Rozdíl od běžného stavu je, že v případě stavu nebezpečí je nutné zvýšené úsilí... při odvrácení ohrožení,“ což bylo označení velice vágní. Vláda mohla tento stav vyhlásit na 30 dní, ale s jeho prodloužením už musela souhlasit Sněmovna. Stav vláda ale blíže určit nezamýšlela, protože se obávala, že by seznam situací, pro které by byl vyhlášený, nemusel postihovat všechny nové, a tedy zatím nepředvídatelné oblasti a okolnosti, pro které by pak neplatil, takže volnější formulace ji vyhovovala. Spory se vedly i kolem zakotvení instituce Ústředního krizového štábu do Ústavy ČR, podobně jako je tomu u Bezpečnostní rady státu. S tím nesouhlasil resort obrany, spravedlnosti, ale i Nejvyšší státní zastupitelství. Vnitro muselo ustoupit i v oblasti možného odkládání voleb. Nakonec k němu bylo možné přistoupit pouze jednou, a to maximálně na šest měsíců.

Na své schůzi dne 8. února 2021 usnesením č. 110 vláda schválila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za

přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů. Návrh vzešel z podnětů Rady vlády pro zdravotní rizika, dle nichž je problematické, že správní orgán při rozhodování o sankci nemá dle stávající právní úpravy možnost zjistit, zda se daná osoba nedopouští přestupku na úseku krizového řízení opakovaně, a přizpůsobit tomu rozhodování o výši a druhu uložené sankce. Současně uložilo předsedovi vlády a ministroví vnitra tento návrh zpracovat do končené podoby.

Ministerstvo vnitra jako zpracovatel návrhu odůvodnilo jeho předložení nutností účinněji postihovat recidivu u protiprávních jednání na úseku krizového zákona. Návrh za tímto účelem zaváděl rozšíření evidence určených přestupků v evidenci přestupků vedených Rejstříkem trestů, umožňoval uložení sankce zákazu činnosti za jednání, která byla předmětem zákazu nebo omezení z důvodu negativního vlivu na řešení krizové situace, a daná osoba takovou činnost přesto vykonávala, a posilovala součinnost mezi orgány řešícími přestupková jednání zavedením oprávnění, aby příslušný subjekt (např. policie) byl informován o způsobu vyřízení věci správním orgánem.

Dva týdny poté – 15. února, vláda schválila komplex návrhů tří zákonů, které měly vycházet ze zkušeností v boji proti pandemii. Jednalo se především o novelu ústavního zákona o bezpečnosti České republiky, navazující novelu krizového zákona a návrh nového zákona o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění covid-19. Cílem prvního návrhu bylo na ústavní úrovni zakotvit do české legislativy již výše vzpomenutý stav nebezpečí. Na rozdíl od stávající praxe vláda navrhla, aby mohla stav nebezpečí na celém území státu nebo jeho části vyhlásit i ona. Podle oficiálního stanoviska ministerstva vnitra hlavní novinkou byla „možnost vlády vyhlásit na 30 dnů celorepublikově nebo jen v části země stav nebezpečí ve chvíli, kdy intenzita ohrožení nedosahuje nouzového stavu. Vláda, stejně jako hejtmani, by ve stavu nebezpečí mohla například nařídit omezení pohybu nebo pracovní povinnost, na rozdíl od nouzového stavu by ale nešlo mimo jiné omezit podnikatelskou činnost. Stav nebezpečí tedy bude mírnějším stupněm než nouzový stav a stejně jako nouzový stav ho může zrušit poslanecká sněmovna.“ Spolu s tím návrh doplňoval a zpřesňoval ustanovení o prodloužení volebního období a odkladu konání voleb, institucionalizoval Ústřední krizový štáb v podobě pracovního orgánu vlády pro řešení krizových situací, přičemž jasně vymezoval jeho působnost, úkoly a složení. a zpřesňoval publikaci rozhodnutí o vyhlášení krizových stavů. Novela upravovala mimo jiné i působnost Ústředního krizového štábu a zakotvovala oprávnění vlády v době krizového stavu stanovit nařízením prodloužení běhu lhůt a platnosti dokladů a omezovat výkon úřední činnosti.

Paragraf 24a s názvem Ústřední krizový štáb přímo uváděl:

„(1) Ústřední krizový štáb zabezpečuje koordinaci, sledování a vyhodnocování stavu realizace opatření přijímaných vládou, ministerstvy a jinými správními úřady a orgány územních samosprávných celků při hrozbě vzniku nebo k řešení vzniklé krizové situace a spolupracuje s orgány krizového řízení územních správních úřadů a orgány krizového řízení územních samosprávných celků.

(2) Ústřední krizový štáb dále

a) zabezpečuje operativní součinnost s orgány krizového řízení mezinárodních organizací,

b) zabezpečuje posouzení vývoje situace, obsahu a přiměřenosti opatření přijímaných správními úřady a orgány územních samosprávných celků a informuje vládu,

c) posuzuje, projednává a koordinuje přijímání opatření meziresortního charakteru navrhovaných ministerstvy,

d) připravuje vládě návrhy opatření k řešení krizové situace a podklady pro přijímání rozhodnutí vyžadujících schválení vládou nebo Parlamentem a

e) plní další úkoly nezbytné pro řešení krizové situace.“

Novela též podrobněji osvětlovala pojem „stav nebezpečí“ počínajíc § 5.

„(1) Vláda může za stavu nebezpečí, který vyhlásila, na nezbytně nutnou dobu a v nezbytně nutném rozsahu omezit

a) právo na nedotknutelnost osoby a nedotknutelnost obydlí při evakuaci osoby z místa, na kterém je bezprostředně ohrožena na životě nebo zdraví,

b) svobodu pohybu a pobytu ve vymezeném prostoru území ohroženého nebo postiženého krizovou situací.“

Do konkrétnější podoby novela krizového zákona přepsala pravomoci Policie ČR, přičemž podrobněji vymezovala možný zásah do práv a svobod garantovaných Listinou základních práv a svobod, a to nejen ze strany vlády, ale i ze strany hejtmanů krajů a pražského primátora, kterým oprávnění k vyhlášení stavu nebezpečí zůstává zachováno. Paragraf 167 Dílu 4 Orgány kraje a další orgány s působností na území kraje zněl:

„(1) Policie České republiky zajišťuje připravenost k řešení krizových situací spojených s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem na území kraje.

(2) Policie České republiky za účelem uvedeným v odstavci 1 je oprávněna vyžadovat od hasičského záchranného sboru kraje údaje, které tento shromažďuje podle § 15 odst. 3.“

Úkoly policie se zabývala Hlava VI. Kontrola, přestupky a náhrada:

„§ 33 Kontrola

(5) Příslušník Policie České republiky a strážník obecní policie jsou oprávněni v mezích své působnosti kontrolovat dodržování krizových opatření.

§ 34c Příkaz na místě

Příslušník Policie České republiky a strážník obecní policie může příkazem na místě uložit pokutu za přestupek podle § 34 odst. 1 písm. a) nebo § 34a odst. 2 písm. d).“

Třetím byl zákon o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění covid-19, který předložilo ministerstvo zdravotnictví. Návrhy byly odeslány do Poslanecké sněmovny 17. února, jejich projednání v prvním čtení se mělo uskutečnit v bodech 56. a 57. na 111. schůzi Sněmovny 7. července, ale schůze byla až do září přerušena. Nakonec vláda zákony poslala do Parlamentu 25. října, ale k jejich projednání v roce 2021 nedošlo. To se již epidemická situace v ČR výrazně zlepšila.

Ne jinak se vedlo dalšímu vládnímu návrhu zákona. V pondělí 1. února schválila návrh zákona o ochraně oznamovatelů před odvetou ze strany zaměstnavatelů (whistleblowing). Podle tohoto návrhu firmy musí do března 2022 zavést vnitřní systém pro přijímání a vyřizování oznámení. Za nedodržení hrozila firmám sankce ve výši až miliónu korun. Za podání vědomě nepravdivého oznámení, ale oznamovateli hrozila pokuta ve výši 50.000 korun. Zákon měl chránit oznamovatele, kteří se v průběhu výkonu svého zaměstnání dovědí o protiprávním konání vedení své firmy a oznámí ho. Šlo o implementaci příslušné evropské směrnice z října 2019, kterou měla naše republika přijmout do 17. prosince 2021 a o níž se debatovalo již několik let. Ještě předtím – 22. července 2020, skupina poslanců předložila vlastní návrh tohoto zákona, ale 17. srpna 2020 ho vláda odmítla a zamítnutý byl i při prvním čtení v Poslanecké sněmovně 12. května 2021. Naopak v tento den úspěšně prošel prvním čtením vládní návrh, ale později se mu nevedlo lépe. Střetl se s mnoha připomínkami, později byl stažený a v roce 2022 nahrazený jiným návrhem, teď již nové vlády.

Samotná policie se mezitím věnovala svým dalším úkolům, ale podmínky jejich plnění byly horší než před půlrokem. Objevovala se únava z protipandemických opatření, obavy živnostníků, závislých od příjmů, spojených se zimní sezónou, ale i běžných lidí. Policisté zaznamenali problémy se dodržováním karantény a izolací. Od začátku pandemie šlo do ní celkem 1,24 miliónu lidí, někteří dokonce opakovaně. Pouze za leden to postihlo 245.000 osob. Ale při namátkové kontrole 518 karanténovaných, až jedna třetina z nich své povinnosti porušila. Jeden z výzkumů prokázal, že pouze jedna třetina lidí podstoupí test, v případě, že se cítí špatně. Stále méně se dodržoval pokyn chránit si dýchací cesty. Bez roušky se pohyboval např. i bývalý prezident ČR Václav Klaus, který ji demonstrativně odmítal nosit. Za řádně nenasazenou masku před Obecným domem v Praze na oslavách 28.

října v minulém roce již dostal pokutu 10.000 korun. Stejnou pokutu dostal v lednu, kdy bez roušky navštívil uzavřenou restauraci. Bez roušky se objevil i na demonstraci na Staroměstském náměstí. 10. ledna. V úterý 23. dubna mu byla identifikována nákaza koronavirem. Při trasování se zjistilo, že víkend strávil na své chatě v Černém dolu v Krkonoších na Trutnovsku v době, kdy byl přejezd z jednoho okresu do druhého zakázán. Za tuto jízdu mu hrozila další pokuta. V průběhu vyšetřování se ukázalo, že svou cestu předem oznámil a policejní hlídka, která bylo o přejezdu služebního vozidla s chráněnou osobou již informována, mu tento přejezd umožnila.

U kontrolovaných se navíc zvyšovala agrese, vedena i proti policistům, která se ale zatím projevovala pouze verbálně. Ve středu 17. března hackeři zaútočili na zdravotnické zařízení ministerstva vnitra, ale tento útok byl součástí globálního útoku po celém světě. V úterý 27. dubna policie obdržela telefonickou správu, že v budově ministerstva vnitra je nastražena bomba. Žádná se tam nenašla. Naštěstí. K přímému útoku došlo až 16. května v Uherském Hradišti, kdy policejní hlídku napadla skupina podnapilých fanoušků u restaurace Krček. Navíc se po celém území objevila invaze udávání: kdo roušku ze sousedů nenosí, kde se schází více lidí, než je povoleno atd. Některé byly důležité a vážné, jiné malicherní nebo pouhým pokusem si i tímto způsobem vyřizovat řadu osobních problémů.

Nevraživost se obracela i proti politikům (výkřiky: nekontrolujte nás malé lidi, ale papaláše), ale i proti představitelům vnitra a policie. Na rozdíl od prosince, kdy byli vyzýváni, aby se sami šli očkovat jako první a nedělali z lidí pokusní králíky, teď se kritizoval každý, o kom se zjistilo, že očkovaný byl přednostně již v první, tj. zdravotnické vlně. Množily se i výhrůžky politikům, lidé při upozorněních na nutnost nosit respirátory reagovali více než podrážděně, odmítali výzvy uposlechnout, slovně policisty, ale ti strážníky, napadali, a nakonec přišla i přímá konfrontace. Policisté i strážníci poté museli použít donucovací prostředky, zejména chvaty a hmaty. K nejznámějším případům došlo 3. března v Ostravě, 10. března opět v Uherském Hradišti nebo 14. března v Českých Budějovicích. Po incidentu v Uherském Hradišti začali strážníci mnoha měst využívat osobní kamery, které dění kolem nich zaznamenávaly, stejně tak ataky strážníků a jejich reakce.

Nejhorší bylo, že každý takovýto zákrok byl hromadnými oznamovacími prostředky široce kritizovaný, nutnost fyzického zákroku ze strany policistů a strážníků negovaná a jejich zákroky přirovnávané k nejtvrdějším zákrokům americké policie, předně s případem Afroameričana George Floyd. Na obranu zasahujících se postavil ministr vnitra J. Hamáček, kromě jiného i slovy: „Na západ od nás platí to, že policista se respektuje a nějaké

sáhodlouhé diskuse se s ním nevedou.“ Navíc zdůraznil, že zasahující předtím čelili verbálním útokům a provokacím. Ve čtvrtek 18. března se za zasahující policisty a strážníky postavil i sněmovní bezpečnostní výbor, na kterém k dané problematice vystoupil policejní prezident J. Švejdar. Mezi jiným uvedl, že všechny zákroky byly později podrobně zkoumané a zatím se vždy prokázala jejich oprávněnost. Bohužel, veřejnosti jsou vždy ukázané pouze závěry zákroků samotných a ne to, co jim předcházelo. Spolu s tím bylo uvedené, že policisté po území celé republiky denně provedou přes sto tisíc zásahů nebo kontrol, ale vážných incidentů, které vedly k razantnějším zákrokům byly pouze čtyři. Všichni členové tohoto výboru, bez rozdílu své stranické příslušnosti, policii podpořili jednotně. Navíc uvedli, že policisté mají tak mnoho práce, že je nutné rozhodnout, čemu se mají především věnovat., jak to uvedl místopředseda výboru Jiří Žáček (ODS).

Pokračoval i „případ“ L. Volný. Na zasedání sněmovního imunitního výboru 2. února se dostavil opět bez roušky, stejně tak 17. února na zasedání Sněmovny a příslušníci Ochranné služby ho opět museli ze sály vyvést. Den předtím mu sněmovní imunitní výbor vyměřil pokutu ve výši 90.800,00 Kč.

Policie ale řešila dvakrát více případů šíření covidu než před necelým rokem. V průběhu druhé vlny, (podle názoru některých druhé a třetí) bylo odhaleno přes 50 případů takového trestného činu. Ale jarní pandemie byla dvakrát kratší než tato druhá. V každém případě od konce října do konce ledna státní zastupitelství řešilo celkem 27 kauz vědomého a 26 kauz nedbalostního šíření covidu. Tento stav byl však pouze špičkou ledovce, protože mnoho lidí test na covid ani nepostoupilo a raději chodilo do práce bez toho, že by vědělo, zda jsou nakaženi nebo zdraví. Počty příslušníků Policie ČR a hygieniků na kontrolu takovéto sítě ani zdaleka nestačily. Za nedodržení podmínek karantény bylo za tuto dobu zadrženo 78 osob a obviněno z trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí. Ale i zde, jak bylo naznačeno výše, šlo pouze o špičku ledovce.

Na přelomu ledna a února se epidemická situace opět začal zhoršovat. Přesto 11. února Poslanecká sněmovna neprodloužila výjimečný stav, a tak vláda rozhodla o uzavření tří okresů – Cheb, Sokolov a Trutnov, kde byla situace nejhorší. Ve všech byl počet nakažených 3x-4x vyšší než republikový průměr. Na druhé straně hranice – v Německu, byly v celé této oblasti obnovené hraniční kontroly a spolkové země výrazně omezily vstup do země tzv. pendlerům. Přes hranice mohli pouze ti, kteří pracovali v oborech, důležitých pro stát. Do těchto okresů i z české strany nebylo možné – mimo zdravotních důvodů vyjždět, nebo z nich vyjždět, přičemž všichni museli mít platný negativní test na covid, starý nejvíce tři dny. Nošení respirátorů a chirurgických masek bylo na veřejnosti povinné.

Opatření měla platit od půlnoci pátku 12. února. Na hranice všech těchto okresů vyrazili policisté a kontrolovali všechna projíždějící vozidla a dokumenty nutné ke vjezdu nebo výjezdu. V okrese Trutnov musili navíc uzavírat všechny vleky a hotely, posílat domů lyžaře a běžkaře. Nebyla to lehká situace. Kupodivu lidé se tentokráte těmto opatřením povětšinou bez problémů podřizovali. Na dálnici D6 se sice tvořily menší kolony, došlo k několika menším nehodám, ale policisté svou práci zvládli. Na Trutnovsku museli denně na 36 kontrolních bodech otáčet kolem pět stovek aut a zastavovat Poláky, kteří chtěli na území republiky vstoupit. Na Ašsku a Sokolovsku to bylo stejné. Na hranici okresů Cheb a Sokolov bylo zřízených 31 kontrolních bodů, uvnitř nich 4 a na státní hranici dalších 11. Kromě místních policistů zde vypomáhali i policisté z jiných okresů. Nasazeným policistům pomáhali i příslušníci Vojenské policie.

Špatné to bylo i na Tachovsku, které bylo nejpostiženějším okresem ČR a nemělo ani okresní nemocnici. Policistů tu bylo tak málo, že nebylo v jejich silách objektivně hranice okresu i státu kontrolovat. Podstav, který zde vládl, nedovoloval ani pořádně plnit běžné služební úkoly.

Na své poslance, kteří hlasovali proti nouzovému stavu, se rozzlobili hejtmani většiny krajů, kteří měli bez nouzového stavu poměrně svázané ruce. V této situaci byli připraveni na území svých krajů vyhlásit stav nebezpečí, ale ani ten mnohé věci neřešil. Na jejich žádost nakonec vláda 14. února prodloužila nouzový stav do 28. února. Světová zdravotnická organizace se v těchto dnech dala slyšet, že za nebyvalý růst pandemie v ČR může bezohledné nedodržování protiepidemických opatření a prosazení se nové – britské, varianty, koronaviru. Od 20. února začal počet hospitalizovaných stoupat. V již teď výrazně přeplněných nemocnicích leželo 6.231 osob, z toho bylo ve velice těžkém stavu 1.548. Tento vzestup trval až do půlky března. Následovala ještě dva důležitá opatření: 22. února vláda přestala uznávat a doporučovat roušky a mohly se nosit již jen respirátory, a 26. února omezila přejíždění ze všech okresů do jiných okresů, dokonce vydala i zákaz překročení obvodu obce a potvrdila zákaz používání všech druhů roušek, kromě respirátorů. Pro cesty do zaměstnání mimo okres bylo zapotřebí předložit příklad potvrzení zaměstnavatele. Uzavřeny byly také školy, školky, dětské skupiny a většina obchodů. Dodržování omezení pohybu měla namátkově kontrolovat policie, a to včetně cest vlaky či autobusy. Všechna opatření vstoupila v platnost 1. března.

Policie ČR na přípravu realizace tohoto úkolu dostala pouze pár dní. Musela tedy okamžitě jednat a nebát se některých chyb a nedodělků. Hned po rozhodnutí vlády policejní prezident J. Švejdar svolal videokonferenci krajských policejních ředitelů, aby se poradili,

kde a jak budou hlídky od pondělí fungovat. „Není proveditelné, abychom fyzicky uzavřeli všechny komunikace mezi okresy. Nicméně hlídky budou rozmístěny tak, abychom dosáhli účelu opatření a bylo v co nejmenší míře obcházeno,“ prohlásil 27. února J. Švejdar v České televizi.

Vyhlášení tzv. lockdownu bylo velikou zkouškou pro Policii ČR, protože bylo jednak nutné hlídat přejezdy z okresu do okresu, dokonce i výjezdy z obcí. V podstatě se jednalo o největší policejní akci nejenom za tyto dva roky, ale za celou historii Policie ČR. Do kontrol bylo nasazeno celkem 26.000 policistů, a to přesně v týdnu, kdy stavy nakažených příslušníků a občanských pracovníků začaly po delší době opět růst a dostaly se k číslu 1.500. Spolu s policisty byli do této akce nasazeni vojáci v počtu 3.834, přičemž první informace mluvily o možnosti nasazení až pět tisícovek vojáků. K nim všem přibylo i 270 příslušníků Celní správy. Jejich nasazení ale nejdříve vyžadovalo podepsat příslušné dohody a záležitost i právně ošetřit. Všichni se měli orientovat na kontrolu tří oblastí opatření: omezení pohybu, povinnost mít předepsanou ochranu dýchacích cest a omezení maloobchodu. Policie vytypovala 500 významných dopravních tahů, na kterých postavila svá stanoviště. Další stanoviště měla být pohyblivá a kontrolovat situaci na silnicích. Kontroly se měly uskutečnit i v prostředcích hromadné dopravy. V první fázi měli policisté postupovat mírně, spíše věci vysvětlovat nežli trestat.

Přirozeně, že tímto opatřením skončilo samostatné uzavření okresů Cheb, Sokolov a Trutnov.

Realizace těchto opatření, ale procházela v překvapivě klidné atmosféře. Kontroly ukázaly, že řidiči a posádky vozidel mají předem připravené všechny důležité a požadované dokumenty, takže kontroly probíhaly rychle a hladce. Nasazení policistů odpovídalo potřebám krajů. Tak např. v Plzeňském kraji vyráželo každý den na kontroly 250 policistů a vypomáhalo jim 80 vojáků a 20 celníků. Sloužili dopravní policisté, příslušníci pořádkové jednotky, cizinecké, ale i kriminální policie. Zapojilo se i školní policejní středisko v Domažlicích. V průběhu úterý 2. března bylo provedeno přes 100.000 kontrol, přičemž 1.653 řidičů nesplnilo výjimky z omezení pohybu. Drtivá většina z nich se ale chovala ukázněně a novým podmínkám se i v průběhu další dnů podrobovala. Přirozeně, že se objevily aplikace, upozorňující na rozestavěné hlídky, nebo se odevzdávaly vzkazy přes rádia. Policie po nich nepátrala, pouze jednoduše změnila místo, na kterém hlídkovala.

Objevil se pouze jeden administrativně právní problém. Vícero řidičů během kontrol ukazovalo policistům své dokumenty, které měli nafocené v mobilu, ale policie vyžadovala jejich písemnou podobu. Dokonce v prvních dvou dnech byla více než tolerantní a nechala

tyto dva dny, aby si řidiči a posádky jejich aut mohli všechno potřebné vytisknout. Vysloužila si kvůli tomu kritiků některých právníků, kteří poukazovali na fakt, že v rozhodnutí o kontrolách není uvedené, že doklady musí být předloženy pouze v písemné podobě. Nakonec vedení policie rozhodlo, že možné jsou oba způsoby, ale policie bude z hygienických důvodů preferovat dokumenty v písemné podobě.

Poněkud napjatý byl první březnový víkend, kdy policie musela posílit hlídky na všech rizikových postech. Do služby denně naskakovalo 7.000 policistů, vojáků a celníků, takže kontroly po celém území ČR nepřetržitě pokračovaly. „Netěší to občany, ani nás, ale jsem přesvědčen, že to zvládneme,“ glosoval situaci policejní prezident J. Švejdar. Do kontrol se zapojili i příslušníci obecných policií. Avšak byly i jiné výsledky. Také v průběhu těchto kontrol byli odhaleni cizinci, kteří na území ČR pobývali bez patřičného povolení, celostátně hledané osoby. Mezitím počet nakažených a karanténovaných příslušníků Policie ČR stoupal. K 11. březnu jich bylo zhruba 2.300, což mělo představovat 5,75 %, celkového stavu. Obdobně postižených bylo 422 hasičů.

Policie se ale neorientovala pouze na situaci na silnicích. Vyšetřovalo se odpojení 82kletého pacienta od plicního ventilátoru v Sušici, přednostní očkování 56letého miliardáře Pavla Sehnala, kontrolovala se oprávněnost otevření tzv. blešího trhu v pražských Vysočanech, prověřoval se „kuřácký koutek“, který vznikl v přestávce slavnostního předávání filmových cen Český lev v pražském Rudolfinu 6. března, řady večírků v klubech a restauracích. Podobně, jako na jar minulého roku i teď se vyšetřovaly případy úmyslného šíření covidu. Zde čísla poměrně vzrostla. V průběhu února a prvního březnového týdne počet těchto trestných činů stoupl o 35. Žalobci teď již řešili 88 těchto kauz, z toho 54 úmyslných a 34 nedbalostních. Vzrostl i počet krádeží. Od 5. října 2020 o 7. března jich bylo již 19.393, i když hrozila sankce trestu 8 let vězení. Ale podobně jako předtím, soudy se do žádných velkých trestů nehaly. Jejich praxi potvrdil 16. března Nejvyšší soud, který rozhodl, že přísněji se mají trestat jen ty skutky, které přímo souvisí s událostmi vážně ohrožujícími život, v tomto případě pandemii koronaviru. Nebylo to jednoduché rozhodnutí, protože nad výši trestů se neshodly ani jednotlivé trestní senáty Nejvyššího soudu, a tak celý problém musel rozhodnout velký senát trestního kolegia NS. Podle něj se soudy mohou vyšší tresty vynášet jen v těch případech, které mají „věcnou souvislost spáchané krádeže s danou událostí vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek.“ Bagatelní trestné činy se tedy vysokým tresty postihovat nemají.

Vždyť v druhé vlně bylo zatčeno nebo odhaleno asi 15.000 pachatelů. Na jejich potrestání jsme vůbec neměli vězeňské kapacity, ze jejich přeplněnost jsme byli Evropskou

unii již předtím několikrát kritizováni. Naposledy začátkem dubna tohoto roku podle materiálů Rady Evropy měla ČR až takové počty vězňených, že je předčily pouze také státy jako Rusko, Turecko a pár dalších.

V neděli 7. března zažila Praha další proticovidové demonstrace. Organizátoři jich uspořádali několik. První začala ve 14,00 hod na Staroměstském náměstí a opět ji svolala iniciativa Chcíp PES. Ještě předtím se od 12,30 hod. do 16,00 hod. měla konat další demonstrace na Václavském náměstí, kterou zvolala iniciativa My společně. Policie v obou případech vyčlenila na těchto náměstích prostor pro stovku povolených míst, ostatní demonstranty na místo nevpustila. Stejně tak několik autobusů s případnými demonstranty nepustila přes hranice jejich okresů. Demonstrace na Staroměstském náměstí ukončila po pár minutách. Demonstranti odešli na Petřín, aby se poté vrátili do svého výchozího bodu. Za neuposlechnutí výzvy úřední osoby a porušení vládních nařízení policie zajistila několik osob, včetně L. Volného, který si opět odmítl nasadit roušku. Demonstrace na Václavském náměstí byla rovněž po deseti minutách ukončena, ale svým organizátorem. Část demonstrantů se odebrala k Národnímu divadlu, ale policie je v ulici Na Příkopěch zastavila a dál pustila až po zjištění jejich totožnosti. Celkově zadržela 54 lidí kvůli přestupkům (absence roušek a pohybování se ve větší skupině lidí) a dva demonstranty kvůli podezření ze spáchání trestného činu, tj. napadení úřední osoby a výtržnictví. O den později vyhodnotila činnost jednoho z nich pouze jako přestupek. Takže obviněný byl jen jeden člověk za to, že v ulici Na Příkopěch kopl jednoho policistu do kolena. Dalších 300 osob policisté oznámili správním úřadům, protože porušili vládní opatření

V půlce března se již začalo blýskat na lepší časy, přesto byl lockdown 22. března prodloužený až do Velikonoc, i když byly povolené volnočasové aktivity po celém okrese. Večer tohoto dne tři aktivisté Miliónu chviliek pro demokracii pomalovali křídou dlažbu na Staroměstském náměstí bílými křížky v pietě za lidi, kteří podleli covidu. Akce byla povolena, takže tu nebylo, co řešit. Policie však vyšetřovala posprejování dlažby oranžovým nápisem v délce několik metrů, co již povolené nebylo.

Nemocnice v tom čase stále praskaly ve švech - 15. března křivka hospitalizovaných dosáhla vrchol 9.551 nemocných, z toho ve velice vážném stavu bylo 2.054. Počty mrtvých byly i nadále vysoké, počty nakažených i přes jejich stálý pokles rovněž. Z tohoto důvodu byla všechna ostatní omezení i nadále v platnosti. V každém případě krizový štáb 10. března rozhodl, že do systému očkování teď budou zapojeni členové bezpečnostních sborů. Muselo se ale nejdříve počkat, až budou naočkovaní senioři starší 70, poté 65 let, zdravotníci a

učitelé. V každém případě i policisté a hasiči již teď asistovali při vykládce krabic vakcín a jejich rozvozu do krajů a okresů.

Koncem března se situace kolem udržování veřejného pořádku opět vyhrotila. V sobotu 27. března se uskutečnila další ohlášená demonstrace na Václavském náměstí. Protože i teď autobusy, které je měli část demonstrantů do Prahy dovést, policie přes hranice jejich okresů nepustila, bylo lidí, ale i řečníků méně, než se počítalo. Stejně to bylo na náměstí, na které dohlíželo značné množství příslušníků kriminální a pořádkové služby. Kontrolovali doklady příchozích a vyžadovali údaj o jejich trvalém bydlišti. Demonstranti, kterých bylo kolem čtyřiceti, se krátce po zahájení této akce vydali na nepovolený pochod Prahou. Přes Palackého náměstí mířili na Albertov. Pořádková jednotka jim cestu zahradila. Došlo k potyčce, v jejíž průběhu muž a žena napadli jednoho policistu a byli vzápětí zatčeni. Další tři demonstranti byli zatčeni ještě na Václavském náměstí a další dva na Albertově, kvůli neuposlechnutí výzvy

V tom čase se pro policii objevil jiný, i když staronový úkol. Policisté spolu s hygieniky měli opět kontrolovat osoby zařazené do karantény. Před rokem se tato spolupráce rozeběhla, ale zastavil ji Úřad pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ), protože došlo k předávání dat mezi policií a hygieniky. O rok později ministerstvo vnitra dokonce od tohoto úřadu dostalo pokutu ve výši 975.000,00 Kč, protože policie, podle jeho názoru, zpracovávala nezákonně údaje o zdravotním stavu karanténovaných. Teď se vše již právně ošetřilo a tato spolupráce mohla opět začít. Situace již byla lehčí, protože od září 2020 karanténa trvala již jen 10 dní, od poloviny února 2021 do ní nemuseli ti, kteří covid v posledních třech měsících překonali i ti, kteří již byli naočkováni dvěma dávkami vakcíny. Přesto policisté z tohoto úkolu nadšení nebyli. Vyjádřili to i jejich odporoví předáci, zejména Zdeněk Drexler, předseda svazu Unie bezpečnostních složek, kteří poukazoval na to, že v situaci, kdy se tak intenzivně hlídají okresy a všechna proticovidová ustanovení, jsou již policisté se svými silami a možnostmi na konci. Vznikala otázka, odkud policisty pro kontrolu karanténovaných vzít. Navíc mnozí z nich neměli k této činnosti dostatek ochranných oděvů a jiných prostředků a sami ještě očkováním neprošli. Proto odboráři požadovali alespoň prioritní očkování. Odpovědí bylo ujištění, že od pondělí 29. března začnou být policisté a občanští pracovníci očkováni. Kontrola karanténovaných pak začala od 1. dubna. Ministerstvo vnitra a Policie ČR podepsaly dohodu, podle které měly krajské hygienické stanice předávat policii informace o karanténách a izolacích nařízených kvůli koronaviru a policisté je mohly využívat v průběhu kontrol.

Očkování pak proběhlo podle plánů a ke konci června již bylo druhou vakcínou naočkováno 70 % policistů, což představovalo 28.000 příslušníků Policie ČR. Očkování bylo v podmínkách sboru dobrovolné. Nepřímo povinně bylo pro ty policisty, kteří byli zařazeni do zahraničních misí, protože bylo včleněné do povinného balíku jiných očkování. Ale zde platila dobrovolnost. Kdo chtěl do zahraničí, musel se očkovat, kde se očkovat odmítl, do zahraničí nemohl.

V souvislosti s růstem objemů činnosti, kterými byli policisté zahrnováni, se ministr vnitra J. Hamáček koncem března rozhodl předložit vládě návrh na udělení jednorázové odměny ve výši 20.000,00 Kč pro ty, kteří pomáhají v boji proti covidu-19. Představitelům odborů – předsedovi Unie bezpečnostních složek Zdeňkovi Drexlerovi a předsedovi Nezávislého odborového svazu Policie ČR Tomáši Machovičovi to oznámil na jejich společném jednání v pátek 8. dubna. Ale nebylo to vše. Po 11 letech měli policisté a civilní zaměstnanci Policie ČR od 1. června opět dostávat příspěvek na stravování ve výši 39 korun na den v podobě stravenkového paušálu. Dostávat ho měli ti policisté a zaměstnanci, kteří neměli možnost stravování ve vlastním zařízení. „Každá vláda vrácení příspěvku na stravování policistům jen slibovala. My po 11 letech konečně splácíme policistům dluh, protože každý policista má právo na kvalitní stravu,“ uvedl Jan Hamáček s tím, že resortu vnitra se pro tento rok podařilo najít prostředky na stravenkový paušál ve výši 215 mil. Kč. Vláda policejnímu sboru vzala příspěvek na stravování v roce 2010 a policie tak dosud byla prakticky jedinou složkou státu, která příspěvek na stravu svým zaměstnancům nemohla poskytnout.

Návrh na tyto odměny předložil na zasedání Ústředního krizového štábu 30. dubna. Odměnu chápal jako minimální možnost jim za práci poděkovat. Měla se týkat 28.500 policistů a hasičů. Odměny pro vojáky a celníky měli navrhnout ministři jejich resortů. Vláda již začátkem března rozhodla o odměnách pro zdravotníky, později i pro pracovníky sociálních služeb. J. Hamáček se s policejními odbory domluvil také na uvolnění peněz na stravování policistů, které byly jedenáct let u ledu. Podle něj má vnitro tyto peníze ve svém rozpočtu a do konce roku by šlo o 215 milionů korun. Ale toto byl pouze začátek dosti nelehkých jednání.

Spolu s tím i nadále probíhaly policejní kontroly po celém území ČR. S výhledem možnosti ukončení nouzového stavu bylo nutné přestavět další úkoly Policie ČR v boji proti pandemii. Bylo jasné, že ji není možné ze dne na den zastavit, a tak bylo koncem března rozhodnuté, že kontroly by měly pokračovat i po skočení nouzového stavu, i když pouze namátkově, ale až do odvolání. Byla to totiž činnost poměrně intenzivní a účinná. Pouze

v době od vyhlášení nouzového stavu 5. října 2020 do 13. dubna 2021 policisté podle oficiálního sdělení Policejního prezidia provedli zhruba 3,8 miliónů kontrol, v jejichž průběhu odhalili 85.000 přestupků a udělili 25.000 pokut.

Konec nouzového stavu přišel záhy poté. Přispěl k tomu poměrně klidný průběh Velikonočních svátků. Policie se zaměřila jednak na plošné kontroly na území měst a vesnic, kde kontrolovala jednak dodržování povinnosti nosit roušky, pohyb ve větších skupinách a dodržování rozestupů mezi lidmi, ale i veřejného pořádku a požívání alkoholu před jízdou, což je ale typická policejní činnost v době těchto svátků. Oproti minulosti hlavní důraz kladla na kontrolu zákazu přejezdu z okresu do okresu. Od pátku 2. dubna do pondělí 5. dubna při plnění tohoto úkolu sloužilo celkem 16.000 policistů, vojáků a celníků. V průběhu prvních tří dnů udělali 217.111 kontrol a zjistili 5.412 přestupků. Celkem 2.996 z nich vyřešili domluvou, zbytek ohlášením správním úřadům, či v rámci příkazního řízení na místě. Spolu s tím odepřeli výjezd nebo vjezd do sousedního okresu 2.236 vozidlům.

V úterý 6. dubna zasedala vláda Andreje Babiše a rozhodla, že 11. dubnem tento stav po sedmi měsících končí. Od pondělí 12. dubna se děti mohly vrátit k běžné předškolní a školní docházce, podmínkou ale bylo další nošení respirátorů. Děti se vrátily do školek, přípravných tříd a na 1. stupeň základních škol. Pro žáky 2. stupně ohrožených školním neúspěchem byly povolené skupinové konzultace, stejně i pro žáky 9. tříd podle jejich potřeby vyhodnocené školou v předmětech potřebných pro přijímací zkoušky, a to v maximálním počtu šesti žáků v jedné skupině, a individuální.

Vláda projednala také prodloužení dalších protiepidemických opatření po 11. dubnu. Část opatření, která byla navázána výslovně na krizový zákon, přestala o nedělní půlnoci platit, například zákaz nočního vycházení či zákaz bezdůvodně opouštět území okresu. Ale s tím, že většina z nich bude od 12. dubna nově vyhlášena na základě pandemického zákona, a to s několika dílčími změnami. Od pondělí mohly otevřít například i prodejny dětského oblečení a obuvi, papírnictví, prádelny a čistírny, zámečnictví či provozovny s prodejem pietního zboží. Noční zákaz prodeje se posunul na 22 hodin. Na tuto hodinu se posunul i zákaz obsluhovat ubytované hosty v hotelových restauracích i provoz výdejních okének.

Za přísných hygienických podmínek bylo množné otevřít stánky a mobilní provozovny trhovců, zoologické a botanické zahrady. Mohly se konat spolkové, taneční, tradiční a jim podobné akce a jiná shromáždění, slavnosti, poutě, přehlídky, ochutnávky, oslavy, pokud na nich bude venku méně než dvacet osob a uvnitř deset osob. Pro svatby či pohřby platilo omezení na 15 osob. Na maximálně sto osob bylo omezeno i právo shromažďovací.

Byla to velká úleva i pro příslušníky Policie ČR a občanské pracovníky. Nejen oni a jejich služba se dostávali na úroveň běžného pracovního dne, ale i jejich rodiny, protože odpadala starost o ty nejmenší děti, která mnohdy nutila jednoho z rodičů zůstat doma a o potomstvo se starat, což bylo v podmínkách plnění služebních povinností mnohdy pro muže-policisty nemyslitelné a celá tíha péče spočívala na jejich manželkách případně rodičích, v případě, že i oni nebyli postiženi pandemií.

V sobotu 17. dubna začala snad největší aféra tohoto roku, která ale s covidem neměla nic společného. Jejimi hlavními hráči na straně českých bezpečnostních složek byly NCOZ a BIS, které se dlouhodobě, v podstatě již od roku 2014, zabývaly dvojicí výbuchů ve skladě zbraní a munice nad vesnicí Vrbětice. Výbuchy byly dva. Při prvním – 16. října, zemřeli ve skladu č. 16 dva lidé - zaměstnanci firmy Imex Group, kteří právě s municí manipulovali. Při druhém - 3. prosince, již v areálu nebyl nikdo, takže k žádnému zranění nedošlo. Tehdy munice vybuchla ve skladu č. 12 a následně vybuchovala až do konce tohoto roku. Původních vyšetřovacích verzí bylo několik, od chyby při manipulaci s výbušninami, přes pokus zamaskovat případné manko, snad i nelegální prodej zbraní a munice. Objevilo se i tvrzení, že sklad zasáhla raketa, která přiletěla zvenčí, což vyšetřovatelé okamžitě odmítli. Vyšetřovat se ale zatím mohly pouze venkovní okolnosti tohoto výbuchu. Celé toto prostranství bylo vysoce nebezpečné, takže mohlo být nanejvýš ještě několik let pouze monitorované. Nad vším dohlížela Policie ČR, která střežila celý tento prostor. Mezitím ho policejní pyrotechnici den pod dni, týden po týdnu, měsíc po měsíci čistili od nevybuchlé munice, takže kriminalisté se dostali přímo na místo výbuchů až v průběhu roku 2017.

Přesto vyšetřování přineslo první výsledky. Ukázalo se, že krátce před prvním výbuchem o vstup do areálu žádali dva Rusové, kterých totožnost byla neznámá, i když neexistoval záznam, že by do něj vstoupili. Jejich fotografie se ale našly na pasech, které při vstupu na naše území předložili. Druhé zjištění spočívalo v tom, že Petr Bernatík ml. - spolujednatel firmy IMEX Group, která měla v pronájmu pět budov tohoto areálu a ve dvou k výbuchům došlo, se den před výbuchem nečekaně v areálu objevil, brigádníkům dal mimořádné volno, i když stálí zaměstnanci v něm pracovali i nadále. Podle oficiálních informací přišel zkontrolovat zabalení zboží, které již mělo být expedováno jeho zákazníkům. Třetím zjištěním byla skutečnost, že celý areál byl až katastroficky nedostatečně chráněný, přičemž nikdo nemohl zaručit, zda se přes slabý plot někdo do areálu dostal a zase jej opustil. Představitelé Vojenského technického ústavu, který vnější ostrahu areálu zajišťoval, ale trvali na tom, že plot byl opakovaně opravovaný a byl v dobrém stavu. Všechno měly podpořit kamerové systémy, ale ty byly instalované pouze u

všech vstupů a vjezdů. Firma IMEX Group si navíc kolem budov, které měla pronajaté, nechala vybudovat další plot. Čtvrtým zjištěním byl chaos a nepořádek, který v něm vládl. A nejenom tam. Dění v areálu, který až do roku 2006 obhospodařovala armáda, v podstatě nekontroloval Český báňský úřad, který neměl ani nejmenší tušení, že ministerstvo obrany jeho části pronajímá civilním firmám, které ho naopak i nadále označovaly za vojenský objekt, takže jej do systému svých kontrol ani nezahrnul. Ze stejného důvodu ho nekontrolovaly ani příslušné orgány Policie ČR a podle všeho ani BIS, která se ale měla každopádně o dění v tomto areálu mnohem více než zajímat, zvláště poté co majitelé firmy IMEX Group Petr Bernatík st. a Petr Bernatík ml. byli v roce 2010 vyšetřováni z nelegálního vývozu zbraní na Slovensko. O tom, že by areál měli alespoň kontrolovat, nevěděli ani místní hasiči. Tak se stalo, že místo předpokládaných 1.000 tun munice, se zde skladovalo celkově 15.000 tun trhavín, nábojů a bomb. Na těchto zjištěních se ale vyšetřování až do roku 2018 zastavilo a hlavní vyšetřovací verzí zůstala chyba při manipulaci s výbušninami. Některá pozdější vyjádření, ale trvala na tom, že ruská stopa mezi vyšetřovateli stále opuštěna nebyla.

Podle informací NCOZ změna nastala až poté, co vešla ve známost jména a podoba dvou příslušníků GRU Aleksandra Petrova a Ruslana Boširova, kteří byli v britském městě Salisbury obviněni z útoku na Sergeje Skripala a jeho dceru Juliji 4. března 2018. Oba útočníci byli příslušníky zvláštní jednotky GRU, označené kódem 29155. Až poté si nový vyšetřovatel NCOZ, který kauzu Vrbětice převzal, všiml, že lidé na pasech z roku 2014 jsou ti jistí jako útočníci na Skripala, čímž vyšetřování dostalo nový impulz a nový směr. Podle všeho NCOZ a BIS na této nové variantě velice úzce spolupracovaly a zaměřily se na prověrku, zda se tato dvojice skutečně po území ČR pohybovala a kde se nacházela. Tato možnost byla nakonec potvrzena důkazy i kamerovým záznamem.

Co vše NCOZ ve spolupráci s BIS zjistila, není zřejmé, protože jejich dokumenty podléhají přirozeně nejprísnějšímu utajení a své zdroje chrání. Zůstávají jen závěry různých investigativních skupin, které se ale těžce ověřují. Do této činnosti se zapojila i analytická skupina novinářů Bellingcat, jež se specializuje na získávání dat jak z otevřených zdrojů, ale stejně tak i sledování použití pasů při přechodu hranic, ale stopy mobilů zájmových osob. Na základě tohoto všeho určuje pohyb sledovaných, případně směry jejich pohybu. Podle této skupiny se měla této akce od začátku roku 2014 až do 3. listopadu 2014 zúčastnit skupina šesti agentů GRU v čele s Andrejem Averjanovem (krycí jméno Andrej Overjanov) samotným šéfem operativní skupiny 29155. Ten se měl v Ostravě v hotelu Colorado setkat s pětici svých podřízených, kterou tvořili Ježov, Čepiga, Miškin, Kalinin a

Kapinos. Přesně se to ale říci nedá, protože si všichni své mobily ve dnech 14. a 15. dubna vypli. Cílem prý bylo použitím výbuchu zamezit vývozu zbraní a munice z vrbětického skladu, kterou zde měl uskladněnou bulharský obchodník se zbraněmi Emilian Gebev buď na Ukrajinu, nebo do Sýrie.

K tomu se přidaly výsledky prověrek NCOZ a BIS o tom, že den před prvním výbuchem ve Vrbeticích se Petr Bernatík ml. měl pohybovat v blízkosti tohoto hotelu a na tomto místě se zdržet cca 40 minut. Byl dokonce na 48 hodin zadržený, ale z ničeho obviněný dodnes nebyl.

V každém případě tyto informace, a patrně i další, obdržel premiér A. Babiš. Podle svých slov se tak stalo v pátek 16. dubna v 16.45 hod. Ve stejném čase je prý dostal i ministr vnitra J. Hamáček, ale podle jiných zdrojů je dostal ve středu 7. dubna. (Někdy se dokonce psalo že již 6. dubna). V tom samém čase naše bezpečnostní orgány zaznamenaly prudký vzrůst snah Ruska o zesílení informační války kolem Vrbetic, stejně tak i snahy některých jeho diplomatů v Praze prodat své byty. Z toho se vyvodil závěr, že ruská strana již věděla o závěrech našich bezpečnostních složek, týkajících se možného zapojení agentů GRU do výbuchů ve Vrbeticích. J. Hamáček a A. Babiš se tehdy rozhodli urychleně konat. Na základě jejich dohody, oba na druhý den – v sobotu 17. dubna večer, vystoupili na krátké mimořádné tiskové konferenci, na které A. Babiš oznámil:

„Na základě jednoznačných důkazů, získaných vyšetřováním našich bezpečnostních složek, musím konstatovat, že existuje důvodné podezření o zapojení důstojníků ruské vojenské zpravodajské služby GRU, jednotky 29155, do výbuchu muničních skladů v areálu Vrbětice v roce 2014.“ Požil tedy termíny „jednoznačné důkazy“ ale i „podezření“ a „zapojení“ nikoli však termíny „byli zodpovědní“ nebo „provedli“. To se objevilo až v následných článcích k této záležitosti. Ale i zde se místy projevovala opatrnost použitím termínů jako např. „stáli za výbuchy“ nebo „podíleli se na výbuších“. A. Babiš spolu s tím prohlásil: „Česká republika je svrchovaný stát a musí na tato bezprecedentní zjištění odpovídajícím způsobem reagovat,“ a následně oznámil vypovězení 18 diplomatů Ruské federace, kteří byli podle závěrů našich bezpečnostních složek příslušníky ruských zpravodajských služeb, a na svém Twitteru policistům z NCOZ oficiálně k jejich úspěchu pogrataloval.

Celou tuto kauzu je nutné brát nejenom na pozadí neustále se zhoršujících česko-ruských vztahů, ale i dalších skutečností. Blížily se parlamentní volby a vláda byla pod poměrně silným tlakem opozice. Objevují se náznaky, že vláda byla ohrožena možností, že by se tyto údaje dostaly k opozici, která by ji se zveřejněním tohoto žhavého tématu

předběhla a proti ní okamžitě využila. Když si vláda chtěla udržet tvář, musela to být ona, kdo to všechno oznámí, takže postupovala velice rychle. Stejně to bylo se vztahem obou koaličních vládních stran, které se v této době již poměrně otevřeně protlačovaly a v zákulisí se podrážely. Nakonec zde byly i vnitřní rozpory v ČSSD, která těžce nesla propad svých preferencí, což pro ni před permanentními volbami nebylo vůbec příjemné. Proti vedení strany rostla vnitřní opozice, a i kvůli tomu se právě toto vedení odvážilo k tzv. velkému manévru.

Plně se to projevilo na diskusi kolem plánované cesty předsedy ČSSD, prvního vicepremiéra a ministra vnitra Jana Hamáčka, který v tom čase několik dní plnil rovněž funkci ministra zahraničí. Podle všeho se rozhodl, obdobně jako koncem února slovenský premiér Igor Matovič, vyřešit akutní nedostatek proticovidových vakcín firmy Pfíizer, dovozem ruské vakcíny Sputnik V, kterou ale evropské zdravotnické organizace ještě neschválily k používání. Tento nápad se podle všeho rodil od počátku dubna, podle dalších zdrojů právě 7. dubna, kdy J. Hamáček do Prahy pozval velvyslance ČR v Ruské federaci Vítězslava Pivoňku, aby s ním cestu do Moskvy konzultoval. J. Hamáček tam měl být přijatý na poměrně vysoké úrovni. Ve středu 14. dubna náš velvyslanec přiletěl do Prahy a současně bylo oznámené, že J. Hamáček odejde do Moskvy v pondělí 19. dubna. Je více než pravděpodobné, že mnohé podrobnosti této návštěvy již byly v této chvíli dojednané. V. Pivoňka se na druhý den večer účastnil porady, která se uskutečnila v budově ministerstva vnitra u ministra J. Hamáčka. Kromě něj se této porady účastnil ředitel ÚZSI Marek Šimandl, ředitel Vojenského zpravodajství Jan Beroun, policejní prezident Jan Švejdar, nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman a designovaný ministr zahraniční Jakub Kulhánek, který ale do své funkce nastoupil až 21. dubna 2021, tedy necelý týden po této schůzce. Ředitel BIS Michal Koudelka se tohoto jednání neúčastnil. Zde se o návštěvě Moskvy podrobněji mluvilo.

Na druhý den ale deník Mladá fronta oznámil, že tato návštěva byla zrušená a vše vypadá tak, že se tak stalo na zákrok premiéra. J. Hamáček to ale na svém Twitteru oznámil až na druhý den ráno v 8,11 hod.

Problém nastal 5. května, kdy portál Seznam Správy uveřejnil informaci Janka Kroupy a Kristiny Cirokové Svědectví: Hamáček chtěl v Moskvě vyměnit Vrbětice za milion Sputniků: „Ministr vnitra, který byl v inkriminované době pověřen řízením ministerstva zahraničí, totiž ve skutečnosti podle řady svědků chtěl do Moskvy odjet s plánem vyměnit mezinárodní skandál související s útokem za dodávky vakcíny Sputnik V a za možnost, že by se v Praze uskutečnil vrcholný politický summit Joe Bidena a

Vladimíra Putina... Je dobré připomenout, že v té chvíli Jan Hamáček i účastníci schůzky už delší dobu věděli, že za dvěma výbuchy a dvěma mrtvými ve Vrběticích stojí ruská tajná služba.“

Rozpoutal se nejenom skandál, za kterým následovala řada jednání na mnoha úrovních, jejichž popis není tématem tohoto materiálu, podobě jako detailní rozbor kauzy Vrbětice a všech její zákoutí. Pro nás je důležité, že po těchto jednáních bylo podáno mnoho trestních oznámení za řadu trestných činů, včetně podezření z prozrazení státního tajemství a úniku informací, mezi jiným i na policejního prezidenta J. Švejdera, nebo nejvyššího státního zástupce P. Zemana, který dokonce na svou funkci 14. května rezignoval. Všechna tato trestní oznámení policie později odložila. Neuspěl ani J. Hamáček v soudním sporu se Seznamem Správy, ale ani autoři tohoto článku, protože účastníci této schůzky v několika prohlášeních uvedli, že o takovémto obchodu – výměna mlčení o Vrběticích za milión Sputniků a prosazení schůzky Biden-Putin v Praze, se na této schůzce vůbec nemluvilo.

Vzápětí zde byla další a snad poslední covidová aféra. V úterý 27. dubna se na střeše arcibiskupského paláce v Praze konal večírek, který začal od půl šesté večer a skončil v jednu hodinu v noci. Ani jeho hosté při tom neměli na ústech respirátory, jak jim to přikazovaly stávající předpisy. Kromě jiných hostů se tohoto setkání účastnil ředitel Útvaru pro ochranu prezidenta ČR Martin Baláž, jeho náměstek Radim Kincl i velitel Hradní stráže Jaroslav Ackermann. Policie tedy prověřovala i je, vedlo se proti nim kárné řízení, zakončené peněžitými tresty.

Poměrně pokojně ale proběhly prvomájové demonstrace. Policie nikoho nezadržela, jen legitimovala a ke správnému řízení odeslala adresy těch, kteří odmítli nosit povinné roušky, nebo mezi sebou nedodržovali rozestupy. Stejně tak bez problémů a potíží Policie ČR a Vojenská policie zajistily hladký průběh přejezdu kolon jednotek USA přes naše území ve dnech 23. - 26. května 2021. Směřovaly na cvičení NATO Defender Europe. Ve dnech 12. – 16. červen se zase vrátily přes naši republiku zpět do SRN.

V této situaci probíhaly spory ministerstev vnitra a financí, zda bude dost peněz pro slíbenou odměnu 20.000 korun. Chvíli to vypadalo, že ne, ale nakonec vše schválila vláda na svém jednání 19. července 2021. Na tomto základě mělo odměnu dostat 26.000 policistů a 12.000 hasičů, stejně tak 12.000 vojáků. Stát to mělo jednu miliardu korun. Vyplácet se mělo diferencovaně. Minimální výše pro příslušníka, který se podílel i nepatrným rozsahem pracovní doby byla ve výši 5.000,00 Kč, dále existovala možnost vyplacení částky dle zásluh, až do výše 40.000,00 Kč, a to do 8. platové třídy bez příplatku za vedení, mimo 6. a 7. platové třídy s příplatkem, které byly zahrnuty do ocenění. NOS PČR upozornil na to, že

je třeba ocenit i příslušníky, kteří zastávali práci za své nasazené kolegy v rámci opatření, k tomuto bylo sděleno, že se počítá i s jejich oceněním, a to v případě dalšího ocenění v průběhu roku, kdy toto bude zohledněno.

Odměny se měly týkat i příslušníků, kteří byli veleni na výpomoc do jiných krajů, ale i těch, kteří jsou na ZOP nebo přišli v časovém období leden až červen 2021 do výkonu a podíleli se částečně v uvedeném období na opatřeních. Stejně mala být vyplacena příslušníkům, kteří budou u bezpečnostního sboru v tomto roce končit, ale v době vyplácení odměn ještě stále budou v stavu Policie ČR. Upozorňovalo se však na nutnost ocenit i občanské pracovníky Policie ČR, kteří se aktivně podíleli na opatřeních proti covidu-19 i když v usnesení vlády se s nimi nepočítalo. Na tuto připomínku vedení resortu a Policie ČR odpovědělo, že i oni ocenění budou a vše vložilo do rukou krajských ředitelů, aby tyto pracovníky ocenili ze svých prostředků. Příplatky za službu se ale i nadále uchovaly.

V době, kdy již pomalu končila nejzávažnější protiepidemická opatření vlády, nebo jeho ministerstev, rozběhly se proti nim soudní spory. Snad první žalobu v tomto směru podal již 22. října 2020 pražský advokát Petr Němec. Premiéra A. Babiše a exministra zdravotnictví Adama Vojtěcha vinil, že svou nečinností způsobili prudký nárůst pandemie na podzim minulého roku, čím mohli spáchat trestní čin maření úkolu úřední osoby z nedbalosti, šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti či vydírání. Oba podle něj nesli nejenom politickou, morální, ale i trestněprávní zodpovědnost za selhání, které mohlo mít v důsledku dopad na zdraví a životy občanů této země. Žalobci z Prahy 1 ale tuto žalobu zamítli a jejich stanovisko potvrdilo pražské městské státní zastupitelství. Poté 22. února Ústavní soud zrušil část usnesení vlády, zakazující maloobchodní prodej a služby, ale pouze z důvodu jeho nedostatečného zdůvodnění, jak to později několikrát udělal Nejvyšší správní soud (NSS).

Další vlna žalob přišla v dubnu 2021, tedy již v době rozvolnění. Není našim cílem všechny uvést a rozebrat, spokojíme se pouze s vyjmenováním těch nejznámějších, protože spoluvytvářely rámcem činnosti Policie ČR, která měla za úkol dodržování protiepidemických opatření kontrolovat. Ve čtvrtek 8. dubna NSS zamítl návrh na zrušení opatření ministerstva zdravotnictví, které v březnu nařídilo testování zaměstnanců ve firmách. Ve středu 14. dubna NSS označil za nezákonné starší opatření v tomto směru. V pátek 16. dubna vyšlo oznámení, že na Nejvyšší správní soud došly čtyři oznámení na zrušení opatření ministerstva zdravotnictví, které omezovalo provoz obchodů, služeb i setkávání více osob najednou. NSS na svém zasedání 22. dubna toto omezení skutečně zrušil kvůli nedostatečnému zdůvodnění jeho přijetí. Ministerstvo zdravotnictví ho pak vydalo v novém znění, ale i proti tomu se

ozvaly protesty. Pět dní nato – 27. dubna NSS, ale sp. zn. 6 Ao 2/2021 zamítl dva návrhy na zrušení mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví z 1. března tohoto roku a jeho novel z 5. a 15. března., týkající se povinného testování zaměstnanců v jejich firmách, i když opět měl připomínky k formulaci odůvodnění tohoto zákazu. Potvrdil své stanovisko v této věci ze 8. dubna tohoto roku. Jedenáctého května ale toto ministerské opatření NSS opět zrušil.

V pátek 21. května Nejvyšší správní soud zrušil části opatření Ministerstva zdravotnictví týkající se omezení provozu restaurací a kasin. Ve středu 28. května NSS označil omezení provozu lyžařských vleků a lanovek za protizákonné. Stejně u NSS dopadlo 1. června rozhodnutí vlády o mezení restaurací, které bylo podle jeho rozsudku v rozporu se zákonem. Ve středu 2. června Nejvyšší správní soud vyslovil nezákonnost plošného uzavření mateřských a základních škol podle mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví z 12. 4. a 19. 4. 2021. Podle nového rozhodnutí Nejvyššího správního soudu chyběla pro takový postup opora v zákoně. V pondělí 26. června NSS zrušil opatření o testování na covid v malých firmách, protože Ministerstvo zdravotnictví nevysvětlilo, proč bylo v dubnu potřeba začít testovat v malých firmách a živnostníky bez zaměstnanců. Poslední opatření NSS zrušil v červenci: 1. července označil omezení stravovacích a ubytovacích služeb na přelomu dubna a května za nezákonné a 21. července opatření ministerstva zdravotnictví o nošení respirátorů a roušek ve vnitřních prostorách.

V tomto měsíci se ale opět rozhořely emoce kolem dalších proticovidových opatření. Ve středu 7. července policisté zakročovali hned ve dvou se sebou spojených případech. V budově Sněmovny poslanec L. Volný prosazoval takové přijetí zákona o parlamentních volbách, který by nepřikazoval očkování volebních komisařů a neměl by se od nich ani požadovat negativní test na covid-19. Žádal nepřetržitou elektronickou a policejní kontrolu hlasovacích schránek, aby se zamezilo podvodům. Po jeho dalších obstrukcích byl vyvedený ze sálu pětici policistů z Ochranné služby. Jejich kolegové mezitím kontrolovali pokojný průběh demonstrace přibližně pěti stovek podporovatelů L. Volného, která se konala na Malostranském náměstí a k níž se Volný po odchodu z budovy Sněmovny přidal. Poté, co jeden z demonstrantů zablokoval dopravu a odmítl v této činnosti přestat, zakročila proti němu policie. Odpovědí byl útok několik desítek lidí na zasahující policisty. Tehdy zakročila speciální pořádková jednotka, která postupně sjednala pořádek.

Poslední den srpna odletěli z afgánského Kábulu zbývající vojáci USA, čímž byla ukončena dvacetiletá mise v tomto státě. Skončila tím i pomoc, jenž poskytovali čeští policisté při výcviku afgánských policistů, která ale skončila dávno předtím. Vzhledem

k neustále se zhoršující situaci, byla ochrana budovy českého velvyslanectví svěřena jednotce vojenské policie KAMBA, která v srpnu kryla i odjezd celé naší mise z tohoto státu a zasloužila se o hladký průběh této akce.

Naopak v srpnu se vážně uvažovalo o vyslání českých policistů do Litvy, kde měli pomáhat při zadržování přílivu emigrantů, vedených přes běloruské území směrem do Polska a Pobaltí. Tam ČR v červenci odeslalo pomoc ve výši 3,2 miliónů korun a v srpnu vláda rozhodla o poslání dalších 13,6 miliónů korun na zvládnutí krize. Litva nakonec Česko o vyslání našich policistů na své území nepožádala.

V této složité situaci úspěšně pracovala jak krajská policejní ředitelství, tak i ředitelství republikových útvarů.

Národní centrála proti organizovanému zločinu – NCOZ SKPV, i v roce 2021 pracovala v podmínkách covidové pandemie, v čem se ale nelišila od jiných policejních útvarů. Část jejich příslušníků se ve nejvypjatějších obdobích této pandemie musela účastnit také akcí na zajištění klidu a pořádku i na kontrolách protiepidemických opatření. Stavby útvaru byly v podstatě naplněné. Tabulková místa představovala 895 policistů a 109 občanských pracovníků. V průběhu roka bolo zahájeno celkem 97 úkonů trestního řízení, z toho 47-48 % na základě vlastní operativně pátrací činnosti. V 76 případech bylo zahájeno trestní stíhání, které pokrylo 209 fyzických a 34 právnických osob. V 66 případech došlo k podání obžaloby a týkalo se 265 fyzických a 34 právnických osob. Ke konci roky bylo rozpracovaných 282 otevřených trestních spisů, nejvíce – 120 v oblasti závažné hospodářské trestní činnosti a korupce, 85 v oblasti finanční kriminality a 50 v oblasti organizovaného zločinu. Oproti minulému roku to bylo o tři trestní spisy méně.

I přes covidovou epidemii se povedlo udržet vysokou úroveň v oblasti odčerpávání výnosů z trestné činnosti. Policie ČR jako celek zajistila majetek v hodnotě 6,996 miliard korun, což představuje vzestup o 315 miliónů oproti minulému roku. Podíl NCOZ na této částce se ale oproti minulému roku snížil o jednu miliardu korun a dosáhl výše 1,991 miliardy korun.

Spolu s tím v NCOZ k 1. srpnu proběhla organizační změna. Sekce organizovaného zločinu se přeměnila na sekci zločineckých struktur a odbor násilí této sekce se poté změnil na odbor českých zločineckých struktur. Došlo k posílení analytické činnosti, což našlo svůj odraz např. v zřízení Oddělení forenzní analýzy dat – OFAD. Podle Výroční zprávy NCOZ „mezi hlavní náplně činností OFAD patří zajišťování, zpřístupňování a uchovávání digitálních stop v trestním řízení, součinnost při jejich vyhodnocování, metodická pomoc a podpora při přípravě úkonů trestního řízení, při kterých budou zajišťovány digitální stopy.“

Důležitým krokem jist bylo podepsání Memoranda o spolupráci mezi NCOZ a FBI, což se uskutečnilo 25. dubna ve Washingtonu. Za NCOZ ji podepsal Jiří Mazánek a za FBI výkonný náměstek ředitele FBI, sekce CCRSB Brian C. Turner.

V oblasti boje proti daňovým podvodům se v tomto roce objevila novinka. K 1. červnu zahájil svou činnost Úřad evropského veřejného žalobce (EPPO), který má pravomoc vyšetřovat trestné činy poškozující rozpočet EU, stíhat za ně a žalovat. Šlo zejména o oblast podvodů, korupce, praní peněz a přeshraniční podvody v oblasti DPH. Na jeho zřízení se pracovalo několik let a důvod byl zřejmý – růst výnosu mezinárodního zločinu z přeshraniční trestné činnosti, v tomto případě na úkor EU. Ztráty zemí EU na příjmech z daně z přidané hodnoty (DPH) v důsledku těchto podvodů v roce 2018 činily odhadem 140 miliard Eur. Tyto údaje v dalších letech, nehledě na covidovou pandemii dále rostly. Pro srovnání: v roce 2015 byly ze strukturálních fondů EU zneužity finanční prostředky „pouze“ ve výši okolo 638 milionů Eur. Podle Výroční zprávy EPPO za rok 2021 se její pobočka v Česku zabývala aktivním vyšetřováním 34 případů, s odhadem celkové škody 78,8 miliónů Eur, z toho odhadem škody při vyšetřování podvodů s DPH za 37,5 miliónů Eur, zajištěných bylo 37,5 miliónů Eur. Starších případů bylo 22 a novějších 17.

Na tomto úseku již působilo několik institucí: Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF), Agentura Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a Agentura Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust), ale ony v případě nutnosti nemohly zahájit vyšetřování nebo vést trestní stíhání v členských státech.

Úřad EPPO má dvoustupňovou strukturu: centrální úroveň a vnitrostátní úroveň. Ústředí úřadu EPPO sídlí v Lucemburku a sestává z evropského nejvyššího žalobce a kolegia žalobců. Do této organizace vstoupilo 22 států, mezi nimi i Česko a našim zástupcem v této organizaci je Petr Klement.

NCOZ odvedla kus práce i na úseku boje proti trestným činům podvodů. Na první místo její pozornosti se dostala problematika investičních podvodů, do kterých pachatelé nalákaly stovky svých obětí a připravili je mnohdy o celoživotní úspory. Marně Policie ČR před nimi občany permanentně varuje. Již mnoho let platí, že stačí aby jim podvodníci před očima zašustili bankovkami, postavili před nimi vzdušný zámek výhodné investice, který jim jejich vklad mnohonásobně vrátí a lidé hned zapomínají na opatrnost a všechna varování. V průběhu roku kriminalisté z NCOZ odhalili a vyšetřovali hned několik podvodů tohoto druhu a škody zde byly obrovské.

V úterý 6. dubna obvinili dvě osoby, které v letech 2011-2017 vylákali od 2.354 klientů sumu kolem 155 miliónů.

Ve středu 8. září byla zveřejněná informace, že příslušníci NCOZ provedli ns přelomu srpna a září rozsáhlou operaci a zajistili pachatele, který na falešné investice nalákal zhruba 4.000 osob a vylákal od nich sumu 1,5 miliardy korun. Jednu miliardu se policistům povedlo zachránit. V půlce října byla ukončena i výše uvedená kauza J.O. Investment s,r.o. se škodou 1,3 miliardy korun.

V pátek 17. prosince NCOZ oznámila, že v minulém týdnu obvinila 10 osob z trestného činu podvodu se škodou téměř 170 milionů korun, které v letech 2009, 2010 a 2011 neodváděly na sociální, zdravotní, sportovní, ekologický, kulturní nebo jinak veřejně prospěšný účel, povinné odvody. Tímto způsobem se měly obohatit o téměř 170 milionů korun.

Jinou zvláštní kapitolou byly dotační podvody. Počátkem dubna skončilo vyšetřování dotačního podvodu se škodou cca 289 milionů korun. Ve čtvrtek 20. května kriminalisté zahájili vyšetřování dotačního podvodu se škodou 226 milionů korun.

Krátce před Vánocemi – 21. prosince, byla otištěna informace, že příslušníci NCOZ v těchto dnech navrhli podat obžalobu na 2 fyzické osoby pro zločiny „dotační podvod“ a „poškození finančních zájmů Evropské unie“. Trestných činů se tyto osoby měly dopustit v souvislosti s plánovanou výstavbou vědeckotechnického parku v Ústeckém kraji (Nupharo Park). V žádosti o poskytnutí dotace adresované Ministerstvu průmyslu a obchodu České republiky měly uvést nepravdivé a zkreslené údaje a některé podstatné údaje zamlčet. České republice tak měla být způsobena škoda ve výši téměř 300 milionů korun. Při rozkrývání trestné činnosti policisté NCOZ úzce spolupracovali s Finančním analytickým úřadem.

Společenská nebezpečnost tohoto trestného činu tkvěla v tom, že zde docházelo k propojení místních politiků a podnikatelů navzájem, což je poměrně častý případ, ale i s místními policisty nebo dokonce i s kriminálním podsvětím. To samé se týkalo investičních podvodů, korupce, zfalšovaných výběrových řízení nebo jejich přímé obcházení, zejména zjednání výhody při zadání veřejné zakázky apod. Nejznámější se v poslední době stala kauza STOKA, odhalená v roce 2019, která v tomto roku již špěla k závěru.

Smutnou záležitostí byla již několik let trestní činnost podvodů na seniorech, kteří byli, stejně jako děti v případě sextingu, vůči těmto podvodům mnohdy zcela bezbranní. Mnohdy přišli o větší sumu peněz, někdy opět dokonce i o své celoživotní úspory. Nebyla to žádná okrajová činnost. V tomto roce se celkově jednalo o celkem 407 trestných činů se škodou 44.305.099,00 Kč. Realizaci výše uvedené legendy „Vnuk v nesnázích“, spojené s legendou „Dopravní nehoda“, „Váš účet byl napadený“, „Nenadálá nutná oprava“, které

mohly být použité i samostatně, již zcela ovládly organizované skupiny zahraničních pachatelů, využívající při tom ke převzetí vylákaných peněz místní občany z nižších sociálních skupin, přičemž samotní organizátoři bezpečně seděli za hranicemi ČR. Pod touto záminkou v roce 2021 přišlo o své peníze skutečně mnoho seniorů. Na našem území zařčala působit zcela nová skupina zahraničních pachatelů, která podobně jako předtím seniory kontaktovala na pevných linkách ze zahraničí. Její činnost byla zaznamenána v červenci a od té doby dále rostla. Oficiální policejní údaje uvádějí, že „celkově bylo ohlášeno v rámci této legendy 104 trestních věcí. Pachatelé jsou v době telefonního hovoru v zahraničí, nechávají si peníze posílat na účty, které jsou pak vybírány v zahraničí, neustále mění anonymní SIM karty a během jednoho dne jsou schopni volat více než 30 seniorů, což v důsledku stěžuje jejich odhalení.“

Obdobné podvodné skupiny rozesílaly maily s informacemi, o existenci zablokované sumy peněz, na jejichž deblokaci postačuje zaslat menší sumu, a jejich odesílatel za to obdrží příslušnou odměnu. Naštěstí mnozí senioři počítač nevlastní, takže oběťmi se spíše stávali lidé středně starší generace.

V úterý 9. března kriminalisté NCOZ zadrželi v rámci akce POST 3 osoby podezřelé z nelegálního obchodu s tabákem, při kterém došlo k daňovému úniku ve výši 100 miliónů korun. Ve středu 20. října pracovníci NCOZ odhalili nelegální byznys s pohonnými hmotami. Organizovaná skupina nakupovala pohonné hmoty ze zahraničí a potom je prodávala v Česku přes firmy vedené na bílé koně. Daň z přidané hodnoty neodváděla, a přišla si tak na více než 300 milionů korun. V rámci spolupráce s EPPO policie realizovala dva další případy (23. listopadu a 1. listopadu).

V centru pozornosti NCOZ i nadále stálo odhalování daňových podvodů. Zde vznikala zajímavá situace: díky činnosti všech složek, které se bojem s tímto druhem trestné činnosti zabývaly, již několik let docházelo k poklesu ve statistikách, vykazujících počet registrovaných trestných činů podle § 240 Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby. V rámci NCOZ v této oblasti pracovala sekce finanční kriminality, přičemž její vyčlenění příslušníci působili i v rámci tzv. Daňové Kobry. Společnými silami se jim dařilo tuto trestní činnost omezovat, což bylo typické i pro rok 2021. Při tomto poklese přirozeně napomohly i lockdowny, protože mnohé firmy omezily svou činnost, tím i příjmy, takže je nemohly výrazněji krátit. Úspěšnost policie v této oblasti tedy není možné jednoduše hodnotit pouze z hlediska počtu odhalených činů, nebo výše odvrácené škody, ale i z hlediska hloubky tohoto poklesu. Přesto v roce 2021 vidíme u § 240 menší sestup a u § 241 menší vzestup.

Jasně je to vidět na statistikách Police ČR. Podle nich v roce 2020 bylo podle § 420 – zkrácení daně 822 případů a podle § 241- neodvedení daně, pojistného a podobné povinné platby 279 případů. V roce 2021 § 240 – 744 případů a 319 případů.

Spolu s tím je nutné brát do úvahy i skutečnost, trestní odpovědnost za trestný čin neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby (§ 241) zanikne, jestliže pachatel svou povinnost dodatečně splní dříve, než soud prvního stupně počal vylašovat rozsudek. Takže stačilo odhalenou dlužnou částku do té doby zaplatit a případ byl u konce.

Do centra zájmu pachatelů se dostalo především krácení DPH, a to jak v oblasti dovozu a vývozu zboží a služeb, neoprávněné zkrácení daně prostřednictvím fiktivních faktur a případy vylákání výhody na dani prostřednictvím řetězců, tzv. řetězové obchody, které se staly nejnebezpečnější činností pachatelů v této oblasti. Již několik let se snažily vytvářet nepřehledné finanční struktury, ve kterých se měly ještě nepřehlednější finanční transakce ztrácet. Na první pohled vše vypadalo v pořádku, takže tento systém odhalila až hlubší kontrola, což vyžadovalo vysoké nároky a kvalifikaci kriminalistů, kteří se tímto druhem trestné činnosti zabývali. Jim podobné byly „karuselové podvody“, při kterých fiktivní zboží procházelo mezi několika firmami dokola, přičemž všechny se odkazovaly na závěrečného zákazníka, na kterého sice padla povinnost DPH zaplatit, ale ten najednou zmizel. Mnohdy to byli tzv. bílí koni“, bez jakýchkoliv prostředků, kteří platit neměli z čeho.

Kriminalisté z NCOZ a složek Daňové Kobry v průběhu roku šetřily starší případy (např. krácení daní fiktivními řetězci se škodou 144 miliónů korun, které ukončili žalobou 2. února nebo fiktivní obchod s ocelí se škodou kolem 1,4 miliardy), ukončené žalobou 8. března), ke kterým přibyly i nové. Uvedeme alespoň pár z nich:

Již 1. února bylo oznámené, že policisté NCOZ, pracující metodou Daňová Kobra, dne 20. ledna 2021 ukončili vyšetřování případu s krycím názvem „ÚKLID“. Obžaloba byla podána na 26 fyzických a 4 právnických osob, které v letech 2013 až 2018 měly založit více než dvě desítky obchodních společností a pomocí fiktivních faktur, které si vzájemně vstavovaly, neoprávněně zvyšovat náklady, díky kterým usilovaly o krácení daně z přidané hodnoty a daně z příjmů právnických osob. Rovněž mělo docházet k legalizování výnosů z trestné činnosti. Způsobená škodu přesahovala sumu 144 milionů korun. V souvislosti s trestnou činností byl kriminalisty zajištěn movitý a nemovitý majetek v hodnotě přes 127 milionů korun.

Ve čtvrtek 19. června bylo oznámené, že kriminalisté NCOZ, kteří pracují metodou Daňové Kobry, spolu s příslušníky Celní správy České republiky a pracovníky Specializovaného finančního úřadu, v uplynulých dnech navrhli podat obžalobu na 16 fyzických a 2 právnické osoby pro čtvrtmiliardové krácení daně z přidané hodnoty. Od roku 2013 organizovali podobné tzv. „karuselové podvody“ při obchodech s pohonnými hmotami (motorová nafta a benzín), které dovážely ze Slovenské republiky. V takto uměle vytvořeném řetězci obchodních vztahů měly pořídit a obratem prodat 75 cisternových vlakových souprav pohonných hmot. Odběratelům měly být vystaveny daňové doklady, na kterých byla uvedena DPH, ale tato daň nebyla přiznána a odvedena do státního rozpočtu, zatímco odběratelé pohonných hmot měli na základě vystavených daňových dokladů uplatnit odpočet daně na vstupu. Způsobena škoda byla odhadována na cca 251 milionu korun.

V úterý 23. listopadu vešlo ve známost, že policisté NCOZ, zařazení na úseku Daňové Kobry, ve spolupráci s Finanční správou a Finančním analytickým úřadem, zadrželi v rámci akce KARMA celkově 8 osob, které se měly zkrácením DPH a daně z příjmů právnických osob pomocí fiktivních faktur obohatit o minimálně 40 milionů korun.

V oblasti boje proti korupci příslušníci NCOZ pokračovali v rozkrývání trestné činnosti kolem korupčního jednání některých lékařů a představitelů farmaceutických firem nebo obchodních společností, které lékaře uplácely za ordinování jejich léků. Celá tato akce začala již před rokem. Co se týče dalších případů korupce, dominovaly mezi nimi případy spojené se zajištěním materiálu, nutných k boji proti pandemii, učiněných zejména v případech nouze a nutnosti tento materiál zajistit za každou cenu. Mezi případy se ale našlo i dost křivých nebo účelových obvinění. Celkem se Policie ČR zabývala 167 korupčními případy, což představovalo proti minulému roku pokles o 65 případů. Jednalo se o porušení paragrafů 331, 332, 333 a 329 Trestného zákoníku. Snížil se počet stíhaných osob. V loňském roce jich byl 181, letos 102. K hlavním výzvám, kterým bylo třeba čelit v roce 2021, patřila trestná činnost související s pandemií nemoci covid-19. Horší to bylo při odhalování a dokumentaci klientelistických vazeb a související korupční trestné činnosti zejména na úrovni komunální politiky, což je dlouho komplexně neřešený problém. V průběhu roku 2021 byla prosazována protikorupční opatření zakotvená v Akčním plánu boje proti korupci na roky 2021 a 2022, kterým se provádí Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2018 až 2022. Podle materiálů Nejvyššího státního zastupitelství „došlo k nárůstu počtu osob trestně stíhaných pro trestný čin podplácení podle § 331 trestního zákoníku a rovněž přijetí úplatku podle § 332 trestního zákoníku. Výrazný pokles trestně stíhaných osob byl

meziročně zaznamenán u trestného činu zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 trestního zákoníku“.

Neustále se vyhrocující mezinárodní situace stále více kladla do popředí otázku boje s terorismem a extremismem. V průběhu roku došlo k jisté eskalaci v tomto směru, která ale závažnějších rozměru nedosáhla. Kromě vzniku a existenci extremistických skupin, např. neonacistů, veřejnosti i policii již poměrně známým, šlo mnohdy o projevy jednotlivců. Mezi ně lze započítat i slovní projevy souhlasu s akty teroristů v jiných částech světa, ale i vyhrůžky vládním představitelům za omezující opatření v rámci boje proti covidové pandemii. Nejrozsáhlejší akce proti prorusky orientovaným skupinám došlo 22. dubna, době vyhoštění ruských diplomatů z ČR v rámci odvety za akci Vrbětice. Jinou stránkou věci bylo odsuzování občanů ČR, kteří se nezákonně zapojili do války na Ukrajině. V průběhu roku 2021 šlo o 5 případů a soudy vynesly rozsudky ve výši 6–20 let. Zvyšování boje proti terorismu jsi o rok vyžádaly organizační změny uvnitř NCOZ.

Se vším úzce souvisela oblast dezinformací, které se v tomto roce týkaly nejenom covidu, boje proti němu, vakcinaci atd., ale i případu Vrbětice. Ve všech těchto případech se rozhořela prudká válka informací a dezinformací.

Obdobě naléhavé to bylo i v oblasti boje proti kyberzločinu. Rok 2021 opět potvrdil skutečnost, že jádro zločineckých zisků se již před několika lety přesunulo z ulic do kyberprostoru. Kromě již zmíněného hackerského útoku na zdravotnická zařízení ministerstva vnitra, hackeři již počátkem roka napadli nemocnici následné péče v Horažďovicích a vyřadili část jeho informačních systémů. Během března došlo k opakovaným hackerským útokům na některé pražské instituce. Napaden byl jak magistrát hlavního města Prahy, tak i ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. O několik dní později byla podobným způsobem napadena síť soukromých poliklinik. Třem z nich hackeři zablokovali maily, objednávkový systém i přístup do databáze laboratoří.

Počátkem dubna se stal terčem útoku hackerů olomoucký magistrát. Mimo byl rezervační systém i telefonní linky. Dohromady bylo později nutné provést ručně stovky kontrol, radnice proto na pomoc povolala i externí firmy. Náprava zabrala týdny a kyberútok změnil chování úředníků. V půlce května hackeři napadli Národní knihovnu v Praze. Koncem června se jejich terčem stal Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy (IPR). Hackeři využili kapacitu institutu k těžení kryptoměn.

Při všech útocích se i nadále objevovaly dva směry. První byla přirozeně špionáž, kdy nasazený vir, umístěný do počítače nebo jeho systémů, vysává údaje z nich a odesílá je hackerovi. Je tady možná podvarianta, že vir se v počítači usadí, a projeví se až v době, kdy

to bude pro hackera výhodné. Druhý směr je čistě kriminální. Vyděračský program Ransomware zablokuje počítač a hacker ho odblokuje až v případě, že majitel hackerovi proplatí nějakou sumu, nejčastěji ve virtuálních měnách.

V pátek 21. května Národní úřad pro kybernetickou bezpečnost (NÚKIB) využil své zákonné pravomoci a povinně nařídil všem institucím spadajícím do kritické infrastruktury, aby bezpečnostní záplaty vydané Microsoftem nainstalovaly. A zároveň pátraly po stopách toho, zda se v jejich počítačích hackeri neusídlili. Přes závažnou situaci to totiž mnohé z nich do té doby neudělaly. Do té doby takový postup NÚKIB pouze důrazně doporučoval. Konkrétní napadené či ubráněné instituce NÚKIB upřesnit odmítal, aby hackerům neposkytoval další informace. Samotný NÚKIB uvedl ve své Zprávě o stavu kybernetické bezpečnosti české republiky za rok 2021 několik údajů, dokumentujících jeho činnost. Obdržel 476 hlášení kybernetických incidentů, 157 z nich řešil, přičemž 8 z nich byly velice významné. CSIRT.CZ řešil dokonce až 1.726 bezpečnostních incidentů, 1.281 z nich řešil. Zjistilo se 7.518 trestných v oblasti kybernetické kriminality a kriminality páchané na internetu. Uspořádal 14 cvičení kybernetické bezpečnosti, přeškolil 490 jejich účastníků a 33.832 uživatelů na svých kursech... Ve všech těchto položkách, kromě velice významných kybernetických incidentů řešených NÚKIB byly hodnoty vyšší, jako v minulém roce.

V pátek 12. února Poslanecká sněmovna konečně schválila novelu zákona o Vojenském zpravodajství, která měla dát jejímu specializovanému pracovišti, bojujícímu proti hackerům a chránícím kyberprostor, zákonný základ činnosti. Důvodová zpráva k zákonu č. 150/2021 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, to uvedla následovně: „Vláda České republiky svým usnesením ze dne 25. května 2015 č. 382 schválila Akční plán k Národní strategii kybernetické bezpečnosti České republiky na období let 2015 až 2020. Jedná se o strategii státu pro zajišťování kybernetické bezpečnosti, v rámci které byl Vojenskému zpravodajství jako součásti Ministerstva obrany uložen úkol připravit návrh normativního řešení vytvoření podmínek kybernetické obrany České republiky. Strategie přisuzuje odpovědnost za plnění Vojenskému zpravodajství v případě 8 úkolů (na dalších 20 se spolupodílí). Základní úkol spočíval ve vytvoření Národního centra kybernetických operací (NCKO) – původní název byl Národní centrum kybernetických sil, které má provádět široké spektrum operací v kyberprostoru a aktivity nutné pro zajištění kybernetické obrany ČR. Stěžejní úkol pro Vojenské zpravodajství však spočívá v plném zajišťování kybernetické obrany skrze kooperaci NCKO s Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB), který vykonává i roli vládního CERT1), národním CERT

a ostatními pracovišti typu CERT/CSIRT. Pro potřeby plné funkčnosti NCKO byl pro Vojenské zpravodajství stanoven i úkol připravit návrh nutných legislativních změn...

Pro zhodnocení východisek pro potřeby předložení navrhovaného zákona je vhodné zdůraznit, že kybernetická bezpečnost představuje aktivitu státu, kterou chrání informační a komunikační systémy (sítě, systémy, počítače, databáze, datová centra atd.) napříč nejrůznějšími odvětvími společnosti. V tomto smyslu je koncept kybernetické bezpečnosti obecného charakteru a zahrnuje velké množství preventivních, proaktivních a reaktivních činností, které provádí především gestor kybernetické bezpečnosti v ČR – NÚKIB.“

V dalších částech schválené novely bylo vidět jednak jasný kompromis v oblasti původních formulací a zejména snahu domluvit se se všemi složkami, které zde přicházely v úvahu.

Změny byly zakotvené v Části čtvrté tohoto zákona. Především určily základné úkoly činnosti vojenského zpravodajství při zajišťování obrany české republiky

„§ 16a

Činnosti Vojenského zpravodajství, jimiž se podílí na zajišťování obrany státu v kybernetickém prostoru

(1) Vojenské zpravodajství za podmínek stanovených tímto zákonem provádí

a) cílenou detekci kybernetických útoků a hrozeb majících původ v zahraničí¹²⁾ a směřujících proti důležitým zájmům státu, jejichž zajišťování je předmětem obrany České republiky podle zákona o zajišťování obrany České republiky¹⁹⁾ (dále jen „detekce“),

b) identifikaci a vyhodnocování detekovaných kybernetických útoků a hrozeb a jejich dopadů (dále jen „vyhodnocování“) a

c) opatření k odvracení detekovaných kybernetických útoků a hrozeb.

(2) Detekce je Vojenským zpravodajstvím prováděna na základě jím stanovených ukazatelů kybernetických útoků a hrozeb umožňujících odhalit v kybernetickém prostoru definované jevy, které v daném čase byly vyhodnoceny jako skutečnosti ohrožující důležité zájmy státu v kybernetickém prostoru.“

Zpravodajské sondy, zde nazývané „nástroj detekce“, předtím „černé skřínky“, bude podle možné instalovat výlučně s povolením soudu na základě zcela přesvědčivých indicíí o hrozícím potenciaálním útoku. Novela stanovila, že příslušná struktura Vojenské policie musí s operátory podepsat jasnou dohodu. Nástroje detekce měly sledovat pouze metadata a provoz internetu, nikoli jeho obsah:

„§ 16d

Nástroje detekce a podmínky jejich provozování

(1) Vojenské zpravodajství může využívat vlastní nástroje detekce, které jsou umístěny pouze pro účely detekce na určených bodech veřejných komunikačních sítí, pokud to vyžaduje důležitý zájem obrany státu a

a) nelze ani s vynaložením potřebného úsilí dosáhnout uzavření ani změny dohody o spolupráci pro zajišťování detekce podle § 16b odst. 2, nebo

b) zajišťování detekce na základě dohody o spolupráci uzavřené podle § 16b odst. 2 není účinné.

(2) Nástroj detekce zaznamenává metadata

a) popisující informace a souvislosti nezbytné pro přenos dat, jejich strukturu a čas o zachyceném provozu veřejných komunikačních sítí a veřejně dostupných služeb elektronických komunikací, a to pouze v rozsahu souvisejícím s detekovaným kybernetickým útokem nebo hrozbou na základě stanovených ukazatelů; součástí není obsah přenášených dat,

b) provozu nástroje detekce a

c) o manipulaci s konfigurací nástroje detekce pro potřeby auditu činností vykonávaných Vojenským zpravodajstvím.

(3) Vojenské zpravodajství nesmí využívat nástroje detekce podle odstavce 1 pro provádění odposlechů nebo pro záznam zpráv podle zákona o elektronických komunikacích nebo k aktivnímu zásahu podle § 16f odst. 3.“

Ke konkrétním počítačům se detekce dostat neměly. Měly být pasívní – nešlo skrze ně možné zasahovat do systémů nebo sítí, a nesměly být využity pro provádění odposlechů a záznamů nebo zpráv podle zákona o elektronických komunikacích.

Rozhodnutí o nasazení detekčního zařízení muselo obsahovat také informaci o délce jeho použití. Maximální zákonná lhůta byla půl roku s možností prodloužení. Spolu s tím zákon zřídil funkci Inspektora pro kybernetickou obranu, který měl dohlížet, aby nedocházelo k zneužití tohoto zákona

Proti návrhu hlasovala ČPS, protože jí nebylo jasné, za jakých okolností budou zpravodajci moci útočit proti hackerům a útočníkům. Zákon následně schválil Senát, byl darován na 17. března, platil od 31. března a účinnost nabyl 1. července.

Ale nešlo pouze jen o hackery nebo kyberšpionáž, ale i o kyberkriminalitu, ve které rovněž došlo k prudkému růstu. Jak uvedly policejní zdroje „Celkově bylo za rok 2021 registrováno 9 518 skutků spadajících do kategorie kybernetické kriminality a ostatní kriminality páchané v kyberprostoru. Meziročně se jedná o 17,9 % nárůst (1.445 skutků), z

toho bylo objasněno 2.356 skutků. Nejvíce trestných činů v této oblasti prověřovali, stejně jako v roce 2020, kriminalisté z hlavního města Prahy a z Jihomoravského kraje.

Nejrozšířenější oblastí trestných činů v rámci ostatní kriminality páchané v kyberprostoru byla i nadále majetková trestná činnost, nejčastěji různá jednání kvalifikovaná jako podvod (§ 209 trestního zákoníku). Dále byly ve větším množství páchany trestné činy pomocí internetu v oblasti poškozování a zneužití záznamu na nosiči informací (§§ 230, 231 a 232), v oblasti mravnostních trestných činů, v oblasti neoprávněného držení platebního prostředku a konečně trestných činů v oblasti porušování autorského práva a porušování práv k autorské známce (§ 155).

U kybernetické kriminality dlouhodobě sledujeme růst počtu případů. Meziročně stoupl počet skutků tzv. „hackingu“ o 45 %. Je nutné podotknout, že určitá část protiprávního jednání spočívá souběžově i v napadení emailových účtů, resp. jejich přístupových údajů, případně v napadení přístupových údajů sociálních sítí. Potvrzuje se předpokládaný trend, a to postupný přesun trestné činnosti jako takové do kyberprostoru.

U podvodných jednání (nejčteněji zastoupené trestné činy v oblasti kybernetické kriminality) je charakteristické, že již vyžadují vyšší míru technických znalostí, znalostí internetového provozu a služeb v něm poskytovaných. Jde především o mnohokrát se opakující vlny podvodných falešných mailových zpráv, případně zpráv v rámci jiných komunikačních kanálů, kterými se pachatelé snaží vylákat citlivé, osobní či jiné údaje od adresátů, nebo do cílových zařízení nainstalovat škodlivý software. Zde je nejčastěji problém v koncových uživateli, kteří nerespektují základní bezpečnostní opatření v rámci elektronických komunikací a používají stejné přihlašovací údaje do různých služeb, bez ohledu na jejich možné zneužití. Pro tyto tzv. vlny je typické, že trvají velmi krátce, nejčastěji jen několik dnů a mají poměrně široký dosah. V současné době není možné předem blokovat podobné hromadné e-maily, neboť útočníci neustále mění technické prostředky pro odesílání závadových zpráv.

Podstatnou část tvoří sériově páchaná trestná činnost. V uplynulém období jsme registrovali razantní nárůst případů vishingu v kombinaci se spoofingem telefonních čísel. Další významnou součástí jsou investiční podvody, respektive podvodná jednání s legendou investice, především do kryptoměn. Pachatelé často využívají internetové reklamy na sociálních sítích a dalších platformách a často připravují velmi kvalitně, téměř profesionálně zpracované webové stránky prezentující jejich podvodnou platformu. Setrvalým problémem je klasický phishing ve všech formách (typicky například romance scamy s legendou jako

„americký voják“), dále BEC scamy, inzertní podvody, reverzní inzertní podvody (kdy oběť je prodávající) a registrován je i nárůst případů podvodných platebních bran.

Prověřování a vyšetřování podobné trestné činnosti je zdlouhavé a nákladné. Drtivá většina finančních prostředků pocházející z kybernetické majetkové trestné činnosti je přeposílána do zahraničních peněžních institucí nebo okamžitě převedena na některou z kryptoměn. Za uplynulé období lze pozorovat masivní využívání virtuálních měn (kryptoměny) jako prostředek k zametení stop a současně i k legalizaci výnosů z trestné činnosti.

Další větší skupinou protiprávního jednání na internetu zůstává dlouhodobě trestná činnost mravnostního charakteru. Zde se nejčastěji jedná o šíření nebo držení dětské pornografie, navazování kontaktu s dětmi s cílem od nich vylákat erotické materiály a v menší míře také sexuální nátlak. Komunikace mezi dětmi a pachateli probíhá velmi často v uzavřených diskusních fórech, na zahraničních komunikačních službách nebo na šifrovaných mobilních platformách, což velmi ztěžuje přesné zadokumentování důkazních materiálů, ale často také samotné odhalení takového jednání.

Lze předpokládat, že protiprávní jednání v rámci internetového prostředí bude mít také v dalších letech vzrůstající charakter. Je více než pravděpodobné, že se určité typy závadového chování budou stále výrazněji přesouvat do kyberprostoru. Pozornost budeme věnovat nenávidným i jiným nežádoucím projevům v online prostředí.“

Společensky nebezpečný byl především sexting. Jde o výraz, spojující slova „sex“ a „textování“ a představuje posílání textového, fotografického, audio a video obsahu se sexuálním podtextem prostřednictvím informačních a komunikačních technologií. Jeho namíření proti mladistvým a nezletilým, z něj dokonce udělalo trestný čin vysoké společenské nebezpečnosti. Pachatelé se k příliš mladým, nezkušeným a tím i málo odolným dětem snažili dostat přes falešné profily, lákat od nich intimní snímky, nebo je při sexuálních aktivitách, prováděných před kamerou vlastního počítače natáčet, aby je nakonec nimi prostřednictvím kyberšikany vydírali. Buď k ještě ostřejším sexuálním praktikám, tedy k dětské pornografii, dokonce i dětské prostituci, nebo k zaslání peněz.

Na podporu celé této činnosti parlament ČR schválil zákon č. 374/2021 Sb., přijatý 18. října, kterým se měnil zákon č. 127/2005 Sb. o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), který kromě jiného novelizoval příslušné části zákona o Policii ČR.

Zvláštním vývojem, podobně jako rok předtím, prošla drogová scéna, které již drahnou řádkou let byla pokryta zájmem Policie ČR, ale místy to byl boj nekonečný. Kvůli

tomu byl policejním prezidentem J. Švejdarem při jeho inauguraci postavený jako jeden ze stěžejních úkolů Policie ČR. Snad i díky tomu se počet trestných činů podle § 238 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami oproti roku 2020 snížil o stovku, roce 2020 bylo evidováno 3.012 takovýchto trestních činů, zatím co v tomto roce 2.907. Počet trestných činů podle § 287 Šíření toxikomanie zůstal poměrně stejný - 2020: 10 trestných činů, 2021 12 trestních činů.

Problémy boje s tímto druhem trestní činnosti podrobně mapuje informace ředitele Národní protidrogové centrály SKPV PČR Jakuba Frydricha, uvádějící její Výročnou zprávu za tento rok:

„Na významu nabývá nárůst vlivu mexického organizovaného zločinu, který pružně reaguje na globální poptávku po návykových látkách a produkuje, nebo se podílí na produkci, distribuci a pašování kokainu, konopných drog, metamfetaminu, fentanylu a heroinu. Na území Evropy jsou zaznamenány aktivity mexických kartelů zejména v souvislosti s pašováním a velkoobjemovou produkcí metamfetaminu, který byl identifikován i v tuzemské koncové distribuci...

Počet zajištěných varen metamfetaminu se oproti loňskému roku zvýšil, nicméně stále nedosahuje hodnot předešlých let. Stejně tak je tomu v případě množství zajištěného metamfetaminu. Z hlediska objemu produkce stále převažují malé domácí laboratoře s výrobní kapacitou v řádech maximálně desítek gramů na jeden výrobní cyklus, jejichž produkce je určena výhradně pro domácí trh. Nadále se potvrzuje přesun velkoobjemové produkce zejména do Polska, Německa, Nizozemí a Belgie, popř. i dalších evropských států. Část vyrobeného metamfetaminu je distribuována zpět do České republiky. Celoevropsky představuje metamfetamin rostoucí hrozbu. Zvyšuje se jeho dostupnost a rozšiřuje se oblast užívání i celkové zachycené množství. K nejvýznamnějším zdrojům v Evropě patří metamfetamin vyrobený mexickými zločineckými skupinami v průmyslových laboratořích, zejména v Nizozemí a Belgii, a dále metamfetamin dovážený mexickými zločineckými skupinami v řádech set kilogramů i jednotek tun.

V roce 2021 bylo zajištěno v České republice doposud největší množství sušiny marihuany. Podíl pachatelů trestné činnosti související s konopnými produkty představoval čtyřicet procent všech pachatelů drogové trestné činnosti, což je srovnatelné s předešlými lety. Naopak množství zajištěných nelegálních pěstíren konopí a rostlin má v meziročním srovnání klesající tendenci. Z hlediska globálního měřítko se užívání a spotřeba konopných drog v České republice, stejně jako v převážné většině zemí světa, řadí na první pozici. I v roce 2021 byly v oblasti velkoprodukce konopných drog registrovány aktivity balkánských

drogových uskupení, zejména pak srbských a makedonských skupin. Marihuana vyprodukovaná těmito skupinami je určena k vývozu.

Celoevropsky registrovaná rozšiřující nabídka a poptávka kokainu se projevuje i v České republice. Významná část obchodu s kokainem v České republice probíhá v on-line prostředí a na skrytých webech, což zvyšuje jeho dostupnost. Na vysokou dostupnost kokainu v Evropě má zásadní vliv jeho nadprodukce v Jižní Americe. Zdrojovými zeměmi zůstává Kolumbie, Bolívie a Peru, ale roste také počet případů zpracování kokainu v Evropě, zejména v Belgii, Španělsku a Nizozemsku. Česká republika je v případě kokainu zemí nejen cílovou, ale i tranzitní, a to pro zásilky směřující na Střední východ a do Asie.

Objem obchodu s heroinem na území České republiky má již několik let sestupnou tendenci, stejně jako počet jeho uživatelů. Naopak počet lidí užívajících rizikově opioidy, zejména buprenorfin, mírně vzrůstá. Heroin je i nadále stále častěji nahrazován látkami s obdobným účinkem. V České republice se na nelegálním trhu v souvislosti s problémovým užíváním drog obchoduje především s buprenorfinovými preparáty a také s dalšími opioidními preparáty používanými k léčbě bolesti, se sedativy a hypnotiky. V roce 2021 se nejčastěji jednalo o léčiva Rivotril, Tramadol, NEurol, Vendal Retard a Subutex. Heroin je rovněž často nahrazován fentanylem, zejména ve formě transdermálních náplastí. Únik těchto léčiv z lékařské preskripce nejčastěji probíhá přes oprávněné pacienty.

Extáze (MDMA) se s koncem opatření v souvislosti s pandemickými nařízeními, kdy se obchod s nelegálními látkami více stáhl z veřejného prostoru do ústraní či do kyberprostoru, vrací do prostředí taneční zábavy a nočních klubů. Nejčastějšími zdrojovými zeměmi této látky zůstávají Holandsko a Belgie. Průměrný obsah MDMA v tabletách a čistota tablet se zvýšily. Poptávka zůstává vysoká také díky snadné dostupnosti v prostředí kyberprostoru, kde je tato látka převážně obchodována v malých množstvích ale i ve větších objemech v rádech kilogramů, buď přímo v podobě tablet, nebo v práškové podobě, která je určena k dalšímu zpracování.

Nové psychoaktivní látky (NPS) provází českou drogovou scénu již více jak deset let. Přestože ze statistik záchytů a počtu případů můžeme usoudit, že popularita NPS klesá, stále tyto látky představují hrozbu jak z pohledu forenzního – problematická identifikace látek, tak toxikologického – často vyšší riziko předávkování a nežádoucích účinků, ale i trestněprávního. Zatímco v posledních pěti letech na trhu s NPS dominovaly syntetické kanabinoidy a katinony, dnes se objevují stále více benzodiazepiny, často maskované jako originální léčivé přípravky. Na trhu zvyšuje jejich strukturní variabilita. Především byly zachyceny látky ze skupiny tryptaminů, derivátů methylenfenidátu a také syntetických

kathinonů. V prostředí klubové scény jsou také zaznamenány případy intoxikací látkou GBL. Celosvětový nárůst fatálních intoxikací syntetickými opiáty vedl také k důležitému rozšíření seznamu omamných a psychotropních látek.

V roce 2021 byl v rámci trestních řízení vedených NPC SKPV PČR zajištěn majetek a finanční prostředky v celkové výši 177 703 184,- Kč. Z toho 15 289 271,- Kč bylo zajištěno ve finančních prostředcích (na účtech, v hotovosti a virtuální měně). Zbývající hodnoty, tedy 162 413 913,- Kč bylo realizováno v dalších komoditách (vozidla, komponenty pěstíren, elektronika, nemovitosti, prostředky k výrobě OPL a anabolik). Se zajištěným majetkem v hodnotě 177 703 184,- Kč a narkotiky v hodnotě 591 234 000,- Kč, byla kriminálními skupinám obchodujícím s nelegálními látkami způsobena celková újma ve výši 768 937 184,- Kč.“

K tomu jen pár čísel: Metanfetaminu bylo zajištěno 33,403 kg, tedy o cca 4 kg více než před rokem, varen bylo odhaleno 188, o 28 více než před rokem, ale o 46 méně než před dvěma lety. Marihuany bylo zajištěno 1.368,537 kg, což bylo cca dvakrát tolik, jako před rokem, konopí bylo zabaveno 17.237 kusů, o cca 1.300 více než před rokem, pěstíren bylo odhaleno 15, o 16 méně než před rokem a hašiše 1.042 kg, tedy o 140gr více než před rokem.

Obdobně jako pominulé roky i v tomto rezonoval problém odposlechů. I když v poněkud jiné formě. Tak především; v říjnu vláda odmítla prodat bývalý Dům kultury těla, stojící na Klárově naproti sídlu vlády ČR ve Strakově akademii, protože se obávala, že by do něj mohla být nasazena odposlouchávací technika, což by pro případné nepřátelské rozvědce usnadňovalo dostat se k mimořádně tajným informacím, týkajících se bezpečnosti celého státu. Ale ještě předtím s mnohem závažnějším obviněním přišel prezident ČR Miloš Zeman. V rozhovoru s internetovým portálem Parlamentní listy 17. srpna naznačil, že BIS odposlouchávala některé ústavní činitele: „Bezpečnostní informační služba by se neměla zabývat některými odposlechy, protože to jí nepřísluší.“ Na doplňující otázku: „Naznačujete, že odposlouchávala na některých státních vysokých postech?“ odpověděl: „V podstatě ano, ale to je všechno, co k tomu zatím řeknu.“ V další části to dále rozvinul: „Důležité je, aby BIS skutečně plnila svoji funkci, jakou má definovanou zákonem, takže například odhalovala vážnou ekonomickou kriminalitu, a na druhé straně, aby nefízlovala ústavní činitele.“ Na další otázku redaktorky poté odpověděl: „Je potřeba k tomu dodat, že toto fízlování může vést i k vydíratelnosti některých činitelů, mezi něž se nepočítám.“

Celý tento rozhovor zpochybňoval pokračování ředitele BIS Michala Koudelku v jeho funkci. V dalších dnech se pak rozpoutala diskuse k otázce odposlouchávání, padlo

několik prohlášení, ale poté všechno ztichlo. Vláda totiž rozhodla otázku ředitele BIS ve zbytku svého volebního období již neřešit. Ve čtvrtek 23. září se konalo zasedání sněmovní komise pro kontrolu BIS, které konstatovala, že BIS postupovala v souladu se zákonem o BIS. Protože ale M. Zeman v jiném rozhovoru uvedl, že informace o tomto odposlouchávání dostal od nějaké osoby přímo z BIS, přestaly se odposlechy vyšetřovat a pozornost se zaměřila, kvůli úniku utajovaných skutečností, na tuto osobu.

Celkově ale počet odposlechů poklesl. Odposlouchávaných linek bylo 3.592, odposlouchávaných osob 1.1939. Většina – 2.625 linek a 1.364 připadla na Krajská ředitelství policie. Nejvíce se odposlouchávalo v Moravskoslezském kraji (416 + 275), Praze (325 + 154), Ústeckém kraji (319 + 179) a Olomouckém kraji (283 + 96), přičemž ale čtvrtý nejvyšší počet odposlouchávaných osob připadl na Jihomoravský kraj (173). Z celorepublikových útvarů opět vedla NPC (542 a 292) a NCOZ (414 + 279). Naopak nejméně odposlechů bylo v Královéhradeckém kraji (52 + 34), Pardubickém (55 + 44) a Zlínském (72 + 45), přičemž ale nejnižší počet odposlouchávaných osob byl zaznamenán v Karlovarském kraji (32) a poměrně málo osob bylo odposloucháváno v Jihočeském kraji (54) a Plzeňském (55). Velice nízký počet odposlechů – (11 + 4), připadl na Úřad služby kriminální policie a vyšetřování. Se souhlasem odposlouchávané osoby bylo realizováno 36 úkonů, tj. jedno procento z celkového množství, z toho nevíce v Praze (22).

Dopravní policie v roce 2021 si také prožila své. Podílela se nejenom na plnění svých běžných povinností v podmínkách, kdy její řady pročesával covid-19, ale mnozí z dopravních policistů sloužili při uzávěrách hranic okresů, nebo při regulaci dopravy v době různých manifestací a demonstrací. Přesto v průběhu roka odhalili celkem 352.727 přestupků (o 2.034 méně než před rokem), vypsali pokuty za 205.229.000,00 Kč (mínus 6.606.600,00) a dalších 22.872 (mínus 7.997) bylo odesláno ke správnímu řízení. V průběhu svých služeb odhalili 2.597 pachatelů trestných činů (+ 12), vypátrali 118 odcizených vozidel (+ 14), a 349 hledaných osob (+ 2). Nejvíce pokut bylo uděleno řidičům aut. Z toho za používání mobilu při jízdě 29.200 (+161) v sumě 12.458.400,00 Kč (+ 380.500). Odhalili 5.058 řidičů po požití alkoholu (- 253) a 2.436 pod vlivem návykové látky (+ 295). Vodičů bez řidičského oprávnění bylo 2.102 (- 10). V rámci toho provedli 437 bezpečnostních inspekcí na místech smrtelných dopravních nehod. Problémem nadále zůstávali řidiči, kteří si sedali za volant přesto, že jim to soud zakázal. Někteří z nich opakovaně a byly případy, že zadržený řidič měl těchto zákazů i několik. Soudy za tento rok odsoudily 7.438 osob, které jezdili přes takovýto zákaz. Velkou část z nich tvořili právě recidivisté, ale druhou i řidiči, kteří za volat usedali kvůli své práci. Z toho 17 % dostalo trest nepodmíněný, 34 %

podmíněný, 27 % pokutu, ostatní vyvázli s napomenutím. Počet odsouzených ale stoupal. V roce 2017 to bylo 5.331 osob, v roce 2018 5.742, v roce 2019 6.510, v prvním covidovém roce 2020 6.442 a v tomto druhém covidovém tedy 7.438.

Samotných dopravních nehod bylo 99.332 (+ 4.538), což odpovídalo otevření prostoru pro jízdu v průběhu celého roku. Usmrcených osob bylo 470 (+ 10), což byl druhý nejnižší počet v historii, těžce zraněných a hospitalizovaných bylo 1.624 (- 183), tedy nejmenší počet v historii, lehce zraněných a ošetřených na místě bylo 20.581 osob (- 299), to znamená nejmenší počet od roku 1990. Škody dosáhly 6.718,3 miliónu korun (+ 702,2 miliónu). Narostl však počet usmrcených chodců, motocyklistů a cyklistů. Nejčastější příčinou nehod bylo nedostatečné věnování se řízení vozidla – 15.632 (19,8 %), nesprávné otáčení nebo couvání – 8.421 (10,7 %), jiný druh nesprávné jízdy – 8.178 (10,4 %), nepřizpůsobení stavu vozovky – 6.470 (8,2 %), nedodržení bezpečné vzdálenosti – 5.589 (7,1 %)... Nejtragičtější příčinou nehody bylo nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky, kde zahynulo celkem 78 osob (18,1 %), přejetí do protisměru – 58 osob (13,0 %) a nevěnování se řízení vozidla 54 osob (12,5 %). Ze 420 usmrcených osob bylo 313 řidičů, 67 spolujezdců a 90 chodců.

V roce 2021 byla aktualizována Národní strategie BESIP na roky 2023 s výchozím číslem 538 usmrcených osob a 2.305 těžce zraněnými, což se mělo v roce 2030 snížit na 269 usmrcených a 1.152 těžce zraněných.

Jak bylo částečně uvedeno výše, opět se rozrostlo materiálové zajištění služby dopravní policie. V průběhu roku byl tento stav několikrát vyzdvižený a označený za velice dobrý. Po potřeby dopravní policie bylo zakoupeno 38 vozidel na kontrolu úhrady časového poplatku v policejním provedení, 46 speciálních vozidel pro výjezdovou službu dopravních nehod, 6 robotických měřících stanic pro dokumentaci dopravních nehod, 50 kusů dopravních řetězů k zabránění další jízdy vozidla. Vysoutěženo ale bylo 30 vozidel BMW s radary v civilním provedení, 40 v policejním provedení, 50 motocyklů BMW, 40 vozidel Škoda Superb pro dohled nad silničním provozem a 120 měřičů rychlosti.

V oblasti dálniční policie přibýlo 750 systemizovaných služebních míst (519 pro nová dálniční oddělení a 231 pro stávající dálniční oddělení). K tomu probíhala výstavba nových dálničních oddělení. Uskutečnila se celá řada dopravně bezpečnostních akcí, zejména v období letních prázdnin, Vánoc a Velikonoc.

Rok 2021 byl ale mimořádně náročný pro pořádkovou policii. V lednu se několik policistů postavilo na lyže a pomáhalo strážcům ochrany přírody Krkonošského národního

parku, udržovat na jeho území pořádek, narušovaný jednak nedisciplinovanými turisty, ale i sportovci a řidiči.

Na přelomu srpna a září se do mladoboleslavských ulic vrátili polští policisté a pomáhali našim policistům udržovat pořádek, mnohdy narušovaný zejména polskými zahraničními dělníky. Jak již bylo uvedeno výše, nejčastěji šlo o pití alkoholu, rvačky, narušování veřejného pořádku nebo nočního klidu. Hlídky polské policie, spolu s hlídkami policie slovenské, zde působily již od roku 2018. V městě žilo 1.800 Slováků, 1.500 Ukrajinců, 900 Poláků a 500 Vietnamců.

Jako každým rokem posílené policejní hlídky ochraňovaly hladký průběh Mezinárodního filmového festivalu Karlovy Vary, zejména hlídaly jeho stanové městečko a regulovaly dopravu. Největší podíl ale měli při ochraně veřejného pořádku v období svátků, ale i politických demonstrací. Po uvolnění přísných opatření a rozeběhnutí všech sportovních soutěží, příslušníci pořádkové asistovali při mnoha fotbalových zápasech a doprovázely vlaky s nebezpečnými fanoušky. O mnohých jsme již informovali a o dalších budeme informovat níže.

Celkově lze konstatovat, že velký nápor činnosti, kromě nasazení příslušníků pořádkové policie při zajišťování proticovidových opatření, spočíval při zajišťování veřejného pořádku u akcí, kterých se zúčastnil velký počet osob. Touto činností se zabývaly pořádkové a speciální pořádkové jednotky, organizované při Krajských ředitelstvích policie. Oficiální statistika uvádí, že v roce 2021 byly nasazeny v 9.136 (- 621) případech. Činili se i policejní antikonfliktní týmy, jejichž snahou je nenásilným jednáním a působením osoby odradit od páchání protiprávního jednání. V roce 2021 byly nasazeny v 245 (+ 136) případech. Zásahové jednotky byly využívány především k zákroku proti nebezpečnému pachateli, k jeho zajištění, případně eliminaci. V roce 2021 došlo v 605 (- 364) případech k použití zásahové jednotky a bylo při nich zadrženo 306 (- 131) pachatelů trestné činnosti, z toho 47 (- 12) zadržovaných pachatelů bylo ozbrojeno.

V průběhu všech služebních zákroků došlo v roce 2021 k 31 (+ 1) případům použití služební střelné zbraně, přičemž žádný případ nebyl vyhodnocen jako neoprávněný. V důsledku použití zbraně byla v 10 (- 12) případech způsobena škoda na majetku a ve 3 (- 4) případech došlo ke zranění osoby. Dále bylo v 12.219 (- 55) případech použito donucovacích prostředků při zákrocích, z nichž bylo 8 (+ 3) případů vyhodnoceno jako neoprávněných. V důsledku použití donucovacích prostředků byla ve 203 (- 23) případech způsobena škoda na majetku a v 1.066 (- 46) případech došlo ke zranění osoby. Útoků na

policisty bylo zaznamenáno 273 (+ 42), při nichž došlo ve 109 (+ 22) případech ke zranění policisty. K žádnému úmrtí policisty v této situaci nedošlo.

Přes všechna tato nasazení bylo v roce 2021 příslušníky služby pořádkové policie zjištěno celkem 575.718 (+ 8.657) přestupků. Výrazně nejvíce přestupků bylo zjištěno na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle § 125c zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, (včetně návykových látek), a to 329.532 (- 4.933), což je 57,24 % ze všech přestupků. Dále následují přestupky proti majetku podle § 8 zákona o některých přestupcích, kterých bylo zjištěno 98.053 (+ 7.308), a přestupky na úseku veřejného pořádku a občanského soužití podle § 5 a § 7 zákona o některých přestupcích, kterých bylo zjištěno 74.044 (- 3.886). Ostatních přestupků bylo zjištěno 66.741 (+ 10.423). Přestupků na úseku ovlivnění alkoholem a jinými návykovými látkami podle zákona o silničním provozu bylo zjištěno 18.451 (- 14). Příkazem na místě bylo řešeno 336.366 (+ 6.673) přestupků, přičemž na pokutách byla uložena částka ve výši 146.772.928,00 Kč (- 1.409.402,00 Kč). Oznámeno k projednání podle § 73 a § 74 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich bylo 155.862 (- 5.237) přestupků. Odloženo podle § 74 odst. 3 písm. b) bylo 69.875 (+ 5.751) přestupků, z toho z důvodu nezjištění pachatele 59.230 (+ 5.260) přestupků, což je 84,76 % z celkem odložených přestupků. V souvislosti s šířením onemocnění covid-19 byl v ČR vyhlášen nouzový stav, na základě kterého byla přijímána usneseními vlády krizová opatření a Ministerstvo zdravotnictví zároveň vyhlášovalo mimořádná opatření, jimiž stanovilo další omezení a povinnosti (např. povinnost nosit ve vyjmenovaných případech ochranný prostředek dýchacích cest). V rámci kontroly dodržování výše uvedených opatření provedla v průběhu roku 2021 Policie ČR 5.969.519 kontrol a zjistila celkem 165.585 přestupků, z toho 41.571 přestupků projednala příkazem na místě a 21.394 přestupků oznámila správnímu orgánu k projednání.

Jiný pohled na činnost pořádkové policie přinesl úvod k dokumentu Činnost služby pořádkové policie za rok 2021: „Ve službě pořádkové policie je v naší republice zařazeno přes 17 300 příslušníků. Služba pořádkové policie je jednou ze základních služeb Policie České republiky. Pořádkáři jsou v přímém kontaktu s občany, orgány místních samospráv či právníckými a fyzickými osobami. K 31. prosinci 2021 se na území ČR nachází 512 obvodních (v Praze místních) oddělení Policie České republiky, 45 policejních stanic, 41 oddělení hlídkové služby, 4 speciální pořádkové jednotky, 12 pohotovostních a eskortních oddělení a 8 zásahových jednotek. Součástí pořádkové policie jsou i další specializované služby, zejména oddělení služební kynologie, služební hipologie, speciálních potápěčských

činností, poříční oddělení, speciální jednotky ochrany jaderných elektráren či pražská pohotovostní motorizovaná jednotka a oddělení METRO.

V územních obvodech krajských ředitelství policie bylo zřízeno 207 prvosledových hlídek, kdy tuto činnost vykonává celkem 4086 speciálně vyškolených policistů. Prvosledová hlídka je nejméně dvojčlenná a absolvuje rozšířený taktický výcvik se specializací na dlouhé zbraně a je přednostně určená zejména k okamžité reakci na události typu aktivního střelce.

Rozsah činnosti služby pořádkové policie je stanoven zákonem o Policii České republiky, případně dalšími zákony, právními normami a resortními předpisy. Mezi základní úkoly služby pořádkové policie patří zejména ochrana bezpečnosti osob a majetku. Spolupůsobí při zajišťování veřejného pořádku, činí opatření k jeho obnovení, boji proti kriminalitě, přijímání, evidování a prověřování oznámení osob, plnění úkolů v trestním, přestupkovém a správním řízení, ale také dohledu nad bezpečností a plynulostí silničního provozu.

Za rok 2021 policisté služby pořádkové policie evidovali přes 1 milion spisů, z toho se jednalo o 131 717 trestních spisů, 569 437 přestupkových spisů a ostatní byly zaevidovány jako čísla jednací.

Na základě vládou ČR vyhlášeného nouzového stavu byla přijímána usneseními vlády ČR krizová opatření a Ministerstvo zdravotnictví ČR zároveň vyhlášovalo mimořádná opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku, jimiž stanovila další omezení a povinnosti.

V rámci kontroly dodržování výše uvedených opatření provedla v průběhu roku 2021 Policie České republiky 5 969 519 kontrol a zjistila celkem 165 585 přestupků, z toho 41 571 přestupků projednala v příkazním řízení na místě, 21 394 přestupků oznámila příslušnému správnímu orgánu k dalšímu projednání.

Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia ČR již více než 10 let spolupracuje s Bílým kruhem bezpečí, který zajišťuje lektory pro další odborné proškolení policistů služby pořádkové policie k problematice domácího násilí. V loňském roce policisté evidovali přes 8 000 výjezdů k incidentu se znaky domácího násilí. Na základě všech zjištěných skutečností a okolností provedli celkem 871 vykázaní, což je o 259 méně než v roce 2020. V současné době se v problematice domácího násilí projevuje další fenomén jeho formy, kdy se jedná o násilí páchané na seniorech.

Policisté služby pořádkové policie v loňském roce realizovali v součinnosti s Celní správou ČR bezpečnostní opatření ALKOHOL, DROGY A MLÁDEŽ 2021, která byla zaměřena zejména na dodržování zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými

účinky návykových látek. Bezpečnostního opatření se v rámci celé ČR zúčastnilo 1 310 policistů a 508 pracovníků Celní správy ČR. Bylo zkontrolováno celkem 5 479 osob a 1 338 restaurací, klubů, zábavních podniků apod. V rámci bezpečnostního opatření bylo zjištěno celkem 191 osob do 18 let, které požíly alkoholický nápoj, z toho 6 osob bylo ve věku do 15 let. Dále byly zjištěny celkem 2 osoby do 18 let, které požíly OPL, z toho 1 osoba byla ve věku do 15 let. Celkem bylo zjištěno 408 přestupků, 3 trestné činy a 34 osob bylo omezeno na osobní svobodě.

V letních měsících bylo provedeno rozsáhlé bezpečnostně preventivní opatření *Bezpečně u vody* zaměřené zejména na odhalování protiprávních jednání v souvislosti s řízením a provozu plavidel na vodních tocích a nádržích. Akce se zúčastnilo celkem 394 policistů a zkontrolováno bylo 757 plavidel, 241 přístavišť, 72 půjčoven lodí. Z 649 zkontrolovaných vůdců malých plavidel bylo 8 pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Celkem bylo zjištěno podezření ze spáchání 112 přestupků.

Hlavními prioritami ředitelství služby pořádkové policie na rok 2022 je mimo jiné aktivní účast na nastavení optimální organizační struktury a systemizaci služebních míst základních organizačních článků služby pořádkové policie na jednotlivých krajských ředitelstvích, vyhodnocení koncepce speciálních pořádkových jednotek a další rozvoj informačních systémů uvnitř Policie ČR s cílem zjednodušit a zefektivnit administrativu, a tím zvýšit prostor pro aktivní práci policistů přímo v terénu.

Ředitel ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia ČR Mgr. Petr Sehnoutka k tomu uvádí: „Rok 2021 byl dalším náročným rokem bohužel znovu spojený s pandemií Covid-19. Rád bych konstatoval, že jsme to opět společně zvládli a jsem hrdý na všechny, kteří museli čelit této náročné situaci, a to v 1. linii. Policisté a policistky SPP řešili nejen události kolem pandemie, ale také každodenní úkoly během výkonu služby, aby zajistili bezpečnost v naší zemi! Přijměte tak mé poděkování kolegové za vaši profesionalitu, nasazení, píli a budování dobrého jména Policie ČR.“

V závěru roku pořádková policie opět zorganizovala svou část mezinárodní bezpečnostní akce „24-BLUE RAD“, která proběhla od 24. - 25. listopadu 2021. Do celoevropské akce se zapojilo více než 2.300 policistů, kteří po celé ČR zkontrolovali přes 6.500 osob, 2.000 nádraží, téměř 1.400 osobních vlaků a 3.000 železničních přejezdů. Během akce se policisté zaměřili na kapesní krádeže, ilegální migraci, vandalismus a ostatní protiprávní jednání. Podařilo se jim vypátrat 18 hledaných osob a zjistit několik trestných činů. V jedenácti případech byla odhalena protiprávní činnost v souvislosti s ilegální migrací.

Ve své činnosti aktivně pokračovala GIBS, která vyšetřovala řadu výše uvedených případů stížností na postup policie při zásazích proti antirouškovcům a to jak v průběhu zmíněných demonstrací, tak i jednotlivě. Každý z těchto případů se prověřoval citlivě, ale se vši důsledností. Většinou končil odložením případu, a tak tomu bylo i u prověřování činnosti policejních hlídek v Teplicích, kolem aféry oslavy bývalého poslance Bendy a jeho přátel. Prověřovaly se i úniky informací ze spisů kolem případu Vrbětice, ale i z kauz fotbalových dotací, nebo soudce pražského vrchního soudu Zdeňka Sováka. K takovýmto únikům docházelo již drahnou řadu let a někdy měly i politické nebo ideologické zázemí a podhoubí.

Mnohem závažnější byl případ rozsáhlého úniku informací na Ostravsku. Obviněna byla trojice policejních důstojníků z toho, že za úplatu poskytovala informace některým podnikatelům, o tom, zda jsou oni, nebo jejich firmy, sledováni. Kvůli tomu neoprávněně vstupovala do počítačového systému a nosičům informací. Za tento typ „ochrany“, který podnikatelům umožnil včas se připravit na uskutečnění nějakého policejního úkonu a vyhnout se tím, nebo přímo zmařit policejní vyšetřování, inkasovala milión korun. Dopustila se tím, zneužití pravomoci úřední osoby, přijetí úplatku a podplácení, zač jim hrozil rest vězení v rozpětí tři až deseti let vězení. Dva z nich působili v ostravské expozituře Národní centrály proti organizovanému zločinu (NCOZ). Třetí u hospodářské kriminální policie na Krajském ředitelství policie Moravskoslezského kraje. Kromě nich byli obviněni i dva bývalí policisté, jeden civilista a jedna firma. Všichni byli stíháni na svobodě.

Odhalený byl i jiný případ z Ostravska, týkající se podvodu při zakázce tamní zásahové jednotky.

Celkově GIBS v roce 2021 zadokumentovala protiprávní jednání osob v celkem 411 (- 3) případech. Vyřízeno v prověřování bylo 295 případů, vyřízeno ve vyšetřování došlo u 122 případů a vyřízeno ve zkráceném přípravném řízení bylo 10 případů, celkem v roce 2021 GIBS ukončila 427 případů. Zahájení trestního stíhání nebo sdělení podezření v rámci zkráceného přípravného řízení bylo realizováno u 182 (0) fyzických osob a 4 (+ 4) právnických osob, z toho 95 (+ 4) příslušníků Policie ČR a 7 (- 4) zaměstnanců Policie ČR. (Dále 47 (+ 13) příslušníků a 5 (+ 2) zaměstnanců Vězeňské služby ČR; 3 (+ 2) příslušníků a 1 (0) zaměstnanec Celní správy ČR; 24 (- 17) civilních osob a 4 (+ 4) právnických osob. U všech bylo zadokumentováno celkem 249 (- 12) trestných činů. V roce 2021 GIBS zahájila trestní stíhání u 28 (+ 11) pachatelů, jež se dopustili trestné činnosti vykazující korupční jednání a spáchali celkem 50 (+ 22) trestných činů. V případech trestné činnosti se znaky nepřiměřeného fyzického nebo psychického násilí, brutality, nelidského zacházení, ponižování a mučení při výkonu pravomoci GIBS v roce 2021 zahájila trestní stíhání celkem

30 (+ 11) pachatelů. U těchto pachatelů dokumentovala dohromady 45 (+6) trestných činů, přičemž u 10 příslušníků byla právní kvalifikace trestného činu mučení a jiné nelidské a kruté zacházení podle § 149, kterého se dopustili 3 příslušníci Policie a 7 příslušníků Vězeňské služby. Soudy pravomocně odsoudily 55 příslušníků Policie ČR, což představuje nárůst oproti roku 2020 (tehdy celkem 42) o 13 příslušníků. Nejčastěji byli příslušníci Policie ČR odsouzeni pro trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 Trestného zákoníku bylo odsouzeno 27 příslušníků Policie ČR. Celkem bylo v roce 2021 odsouzeno 26 příslušníků Armády ČR.

Cizinecká policie se rovněž vypořádala se svými úkoly. S nelegální migrací bojovala zejména uvnitř našeho území. Zde došlo k výraznému nárůstu případů nelegálního pobytu cizinců v ČR. Jen za první čtvrtrok jich bylo odhaleno 2.468, tedy o 1.369 více než za stejný časový úsek před rokem. Nejvíce z nich v průběhu pobytových kontrol. Na tomto počtu se projevila zvýšená kontrolní činnost celé Policie ČR, intenzivně prováděná v rámci proticovidových opatření. Na druhé straně je zapotřebí připomenout, že v průběhu druhé pandemické vlny se transitní migranti na naše území dostávali snadněji než před rokem. Nebyly neprodyšně uzavřené hranice s Německem a Rakouskem, a na hranicích s Polskem a Slovenskem probíhaly pouze namátkové kontroly. Výjimku tvořilo pouze krátké období, kdy 7. července slovenská vláda, kvůli rychlému šíření koronavirové mutace Delta, nečekaně uzavřelo 30 hraničních přechodů s Českem, včetně těch menších. Tato uzávěra, kterou zajišťovali pouze policisté SR na slovenském území, se činnosti naší cizinecké policie nijak nedotkla a uzávěry byly odvolané již 9. července.

Mezi zadrženými převládali Ukrajinci, kteří tvořili polovinu odhalených cizinců, poté Moldavané, Afgánci, Vietnamci nebo Gruzínci. Nejhorší bylo, že převážná většina z nich stála bokem celého našeho proticovidového systému, ale stejně tak porušovala opatření proti zavlečení této nemoci do ČR zvenčí. Nejenže nebyli očkovaní, ale neměli ani vyplněné příjezdové formuláře, ani potvrzení o platných testech, což je jistě každému jasné. Když je měly, ukázaly se jako falešné. Největší počet byl opět odhalený v Praze, poté v krajích Jihomoravském, Středočeském, Plzeňském a Libereckém.

Nic se nezměnilo ani na tazích, po kterých organizované skupiny tranzitní migranty do Česka přiváděly, nebo je našim územím pouze převážely. Přes republiku byli převáženi tajně zejména pomocí nákladních automobilů. Šlo především o Afgánce, Syřany, Maročany a Pákistánce. Novým trendem však bylo využívání mezinárodní letecké dopravy, ale přibýly pokusy o nelegální přechod našich hranic pomocí přeshraniční vlakové nákladní dopravy, a to jak ze Slovenska, tak i Rakouska.

Ještě horší čísla přinesly statistiky za celé první půlletí. Počet odhalených stoupl na 5.430, což bylo dvakrát více než před rokem. I tady dominovali Ukrajinci, kterých bylo mezi zadrženými přes 3.000. Jinak se situace kolem jejich tras, výskytu, příčin migrace, oproti 1. čtvrtletí v ničem nezměnila. Na trasách přes naše území bylo za celý půlrok zajištěno 515 osob, tedy o 434 více než před rokem! Do Česka se nejčastěji dostávali přes Slovensko. Celkem 460 z nich převážely nákladní automobily. Jejich převaděči se ale chovali stále drzeji a agresivněji, především se snažili policejním hlídkám rychlou a riskantní jízdou ujet. Osud lidí, které převáželi, nebo možnost zapříčinit vážnou dopravní nehodu, je nezajímal. Po nucené zastavení jejich vozidel, se snažili z místa uprchnout, stejně tak i převážení lidé. Takto 12. srpna policisté pronásledovali auto s 19 uprchlíky ze Sýrie pomalu přes celou Prahu. Tato oblast trestní činnosti byla pro některé skupiny pachatelů i nadále velice lukrativní, takže policie zjistila trend zakládání nových organizovaných skupin z občanů ČR, kteří se do této činnosti zapájeli. Působili ale hlavně v nižších patrech převaděčských skupin a organizací jako řidiči. Na čele těchto skupin, ale i v jejich pozadí, i nadále stáli Vietnamci, Ukrajinci a Syřané, kteří na našem území pobývají legálně. Tyto skupiny měly i nadále mezinárodní charakter, a navíc se specializovaly i na falšování cestovních pasů, pobytových víz, potvrzení o pojištění a ostatních dokumentů, kterými migranty zásobovaly.

Epidemickým problémem ale byli i nadále ti cizinci, kteří se na naše území dostali legálně, ale pak se domů již nevraceli. Nejenže se prokazovali podvodnými testy na covid, ale po vstupu na naše území nedodržovali zásady karantény a izolace. Všem hrozilo obvinění z trestného činu kvůli použití zfalšovaných dokumentů, nebo dokonce z úmyslného šíření nakažlivé nemoci. Šlo opět zejména o Ukrajince, ale i Moldavany a Rumuny. Naše úřady stály před dilem, zda jim dokumenty uznat, nebo všechny do jednoho po příjezdu testovat, nakažené izolovat, další poslat do karantény. Kromě jiného se uvažovalo o tom, zda všechny – ti legální i nelegální, nezapojit do očkovacího systému, čímž by se ale vlastně pobyt nelegálních legalizoval. Za celý rok 2021 cizinecká policie odhalila na území ČR 11.170 nelegálních migrantů, tedy o 4.077 (tj. + 57,5 %) více než v předcházejícím roce. Byl to nejvyšší počet od roku 2008 a dokonce vyšší jako v roce 2015, kdy vrcholila první migrační krize.

Z celkového počtu všech nelegálních migrantů bylo 10.835 odhaleno při nelegálním pobytu a 335 při nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici České republiky. Z pohledu státní příslušnosti se nelegální migrace dopouštěli nejčastěji občané Ukrajiny (5.844 osob, tj. 53,9 %), Moldavska (1.548 osob, tj. 14,3 %), Afganistánu (529 osob, tj. 4,9 %), Sýrie (428 oso, tj. 4 %) a Vietnamu (309 osob, tj. 2,9 %). Občané Ukrajiny a Moldavska

přijížděli zejména v rámci bezvízového styku na biometrické doklady, ale na území České republiky pobývali v rozporu s ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví.

Největší počet nelegálně pobývajících cizinců byl odhalen v Praze, kde bylo celkem zjištěno 3.663 osob při nelegálním pobytu (tj. 33,8%). Následovaly KŘP Jihomoravského kraje s 992 osobami (tj. 9,2 %) KŘP Středočeského kraje s 908 osobami (tj. 8,4 %), KŘP Plzeňského kraje s 794 osobami (tj. 7,3 %) a na posledním místě útvary Ředitelství služby cizinecké policie s 561 osobami (tj. 5,2 %). Těchto pět útvarů se na celkovém počtu zjištěných osob při nelegálním pobytu podílelo zhruba ze 64 %. Neregulérním cestovním dokladem se při nelegálním pobytu prokázalo celkem 292 osob, což je o 189 osob více (tj. +183,5 %), než ve shodném období roku 2020. Nejčastěji se jednalo o občany Sýrie (110 osob, tj. 37,7 %), Moldavska (56 osob, tj. 19,2 %) a Ukrajiny (51 osob, tj. 17,5 %).

Přes vnější schengenskou hranici České republiky, tedy přes mezinárodní letiště, bylo zjištěno při nelegální migraci 335 osob. V porovnání se stejným obdobím loňského roku došlo ke snížení (-113 osob, tj. -25,2 %). Také na vývoj nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici měla i nadále vliv pandemie nemoci COVID-19 a s tím související přijatá opatření. Většina případů se týkala cizinců, kteří nespadali do výjimky umožňující vstup na území České republiky dle ochranného opatření Ministerstva zdravotnictví ČR. Nejvíce bylo odhaleno občanů Ukrajiny (132 osob), Ruska (48 osob) a Velké Británie (33 osob), Izraele (21 osob) a Turecka (15 osob).

Při tranzitní nelegální migraci přes území České republiky bylo odhaleno celkem 1.330 osob, kdy v meziročním porovnání shodných období došlo k vysokému nárůstu o 844 osob (tj. +173,7 %). Celkem 1.168 (tj. 87,8 %) bylo zjištěno v souvislosti s pozemní hranicí a 162 osob se vzdušnou hranicí. Z hlediska směru na pozemní hranici převládá vstup ze Slovenska (922 osob, tj. 76,3 %), dále je jednalo o přílety z Řecka (153 osob, tj. 12,7 %) a vstup z Rakouska (118 osob, tj. 9,8 %). U naprosté většiny osob bylo jako cíl cesty uvedeno Německo. Nejčastěji osoby využily k přepravě nákladní automobily (789 osob, tj. 59,3 %), dále osobní automobily (168 osob, tj. 12,6 %) a letadla (162 osob, tj. 12,2 %). Nejvíce bylo zjištěno občanů Afghánistánu (513 osob, tj. 38,6 %), Sýrie (394 osob, tj. 29,6 %) a Maroko (133 osob, tj. 10 %).

Cizinci ale byli problémem i vzhledem ke kriminální činnosti části z nich. A je to podíl poměrně značný. Na celkovém počtu registrovaných skutků podílejí 8,9 %. Nejčastěji páchané trestné činy byly: ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství, maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, krádeže, trestné činy spáchané v souvislosti s dopravními silničními nehodami z nedbalosti a zanedbání povinné výživy. Trestná činnost cizích

státních příslušníků vykazovala stejné znaky jako v minulých letech, mezi pachateli dominovali občané Slovenska (34,2 %) a Ukrajiny (26,9 %). S Poláky byly zase problémy v oblasti udržování veřejného pořádku.

Boj proti tímto jevům vyžadoval použití co nejkvalitnější techniky. Byl to trend, který vedení resortu a Policie ČR držely již pět let. Výsledky této činnosti 17. září 2021 představili veřejnosti ministr vnitra J. Hamáček a ředitel Ředitelství služby cizinecké policie Milan Majer, který zdůraznil, že situace v oblasti migrace je stabilní, v brzké době se nečeká nějaké brzké zhoršení. Se stejným názorem vystoupil i ministr vnitra: „Zatím nemáme signály, že by se blížila nějaká masivní migrační vlna.“ Do zvýšení materiálně-technické báze cizinecké policie bylo za uvedených posledních pět let vloženo 380,5 milionů korun. Tehdy šlo o reakci na první migrační vlnu, kdy takováto technika cizinecké policii skutečně chyběla. V těch dobách k nám proudily tisíce migrantů s válkou postižených (Afganistán, Sýrie), ale i ekonomicky slabých států (severní Afrika), přes Itálii a Řecko.

Špičkou nové techniky byli tzv. schengenbusy, vybavené vnitřní mobilní laboratoři, která dokáže odhalit padělané cestovní doklady přímo na místě, Heartbeat - detektory tlukotu srdce, schopné najít nelegální migranty i v neotevřeném nákladním voze, terénní eskortní vozidla, termokamery, drony nebo mobilní kufry na kontrolu dokladů. Cizinecká policie získala skoro stovku vozidel takovýchto vozidel a tisíce kusů další techniky. Mezi ně patřilo i špičkové lustrační zařízení, které dokáže porovnat pravdivost údajů v cestovních pasech. Bylo vybaveno čtečkou biometrických dat, dokáže srovnat fotografie i otisku prstů. Dále šlo o terénní vůz vybavený termovizí, která zachytí lidi v terénu do hloubky deseti kilometrů. Na čtyři kilometry dovede rozeznat muže od ženy. Takovéto vozidlo bylo součástí naší policejní mise v Makedonii. Mimořádně významnou technikou, které význam stále roste, byly drony s kamerami, které mohli kontrolovat pohyb v jakémkoli terénu.

Cizinecká policie se ale neorientovala pouze na technickou stránku věci. Ministerstvo pravidelně aktualizovalo typové plány pro případ masivní migrační vlny, takže stát by v případě nutnosti dovedl prakticky okamžitě zavést kontroly na hranicích. Zavedení kontrol policie také pravidelně nacvičovala, což dosvědčilo rozsáhlé cvičení, které se uskutečnilo koncem září na jižní Moravě. Kontroly si navíc Česko vyzkoušelo v praxi i během pandemie, kdy byly uzavřené hranice se sousedními státy, příp. byl na nich nastolený režim přísné kontroly.

Na ochranu vnějších hranic EU, ale i na přehrazení hlavních migračních tras, vedoucích Evropou, ministerstvo vnitra od roku 2015 věnovalo na pomoc v zahraničí 1,1 mld. korun. Součástí pomoci bylo i vysílání policistů, kteří pomáhali chránit vnější hranici.

Celkem šlo od roku 2015 o 2.054 policistů. V roce 2021 se na ochraně hranic Severní Makedonie, Srbska, Maďarska a Slovinska podílelo celkem 331 (+132) českých policistů. Další policisté působili v rámci Frontexu. Do regionu západního Balkánu, ministerstvo od roku 2015 poslalo pomoc za 310 mil. korun, 100 mil. korun z toho přímo Severní Makedonii, např. na nákup vozidel a techniky.

V srpnu se již začaly rozebíhat akce předvolebních kampaní jednotlivých stran. To již byl nový prostor pro činnosti složek pořádkové policie. Její příslušníci byli vysláni, aby na nich udržovali pořádek. Zvláště napjatá situace vládla na předvolebních shromážděních hnutí ANO, které navštěvovali sice menší, ale o to hlasitější skupinky politických odpůrců A. Babiše. Na mítinku 7. srpna byl dokonce A. Babiš zasažený vajíčkem. Policie zajistila celkem dva lidi.

Samotné Parlamentní volby se konaly v dnech 8. – 9. října. Koalice Spolu (ODS, TOP 09 a KDU-ČSL) získala 27,79 % hlasů, hnutí ANO 27,12 %, koalice ČPS a STAN (zvaná Pirstan) 15,62 %, SPD 9,56 %. Koalice Spolu s koalicí ČPS a STAN podepsali 8. listopadu dohodu o sestavení společné vlády. Jejím sestavením byl 9. listopadu prezidentem republiky pověřený předseda ODS Petr Fiala. Novou vládu poté 17. prosince prezident jmenoval. Poslanecká sněmovna, ve které měly obě koalice jasnou většinu, nakonec nové vládě 13. ledna 2022 vyslovila důvěru.

Koncem října ale poměrně poklidné pandemické časy začínaly končit. Blížila se třetí, podle některých ji čtvrtá, vlna pandemie, která mnohé věci změnila. V úterý 26. října poprvé po dlouhé době počet nově nakažených překročil hranici šesti tisíc, 2. listopadu hranici deseti tisíc, 10. listopadu se dostal ke hranici patnácti tisíc, 16. listopadu to již bylo 23.147 a vrcholem byl 25. listopad s přírůstkem 28.593 nakažených za jediný den. Poté už pandemická vlna pomalu ustupovala, ale ještě 28. prosince to bylo 9.364 nově nakažených. Na program dne se dostala další řada protipandemických opatření.

Pandemie opět zasáhla i Policii ČR. Na prahu jejího vrcholu, k 18. listopadu se léčilo na covid 766 policistů a dalších 143 bylo v karanténě. Kromě nich bylo nemocných 145 občanských zaměstnanců a 28 dalších bylo v karanténě. Celkem tedy bylo mimo pracovní proces 1.082 lidí z Policie ČR. Nejvíce nakažených bylo v Praze a v Moravskoslezském kraji. Pouze na Ostravsku bylo mimo službu kolem stovky policistů, ale v jiných krajích se tyto počty pohybovaly řádově jen v desítkách. Pro policii to vytvářelo mimořádné podmínky, ve kterých musela pracovat, ale stejně tak se velice ostře postavily otázky jejich povinného očkování, která se poté změnila v politický problém.

Na vrcholu pandemie - 25. listopadu, vláda schválila vyhlášení nouzového stavu s platností od půlnoci následujícího dne na dobu 30 dní. Restaurace či kluby musely mít zavřeno mezi 22.00 hod. – 5,00 hod. Kulturní představení a sportovní utkání mohlo navštívit maximálně tisíc osob. Byla tu však podmínka, že se prokážou certifikátem o očkování či prodělaní covidu-19. Na veřejnosti začal platit zákaz konzumace alkoholu, v jídelních zónách obchodních center byla zakázána konzumace jídla. Od 26. listopadu 18,00 hod. začal platit zákaz konání vánočních trhů s výjimkou prodeje kaprů či vánočních stromků. Dva dny poté se v ČR objevil první případ nákazy mutací omikron v Česku.

Na kontrolu všech zákazů, pokoj a klid v ulicích měst a obcí, na silnicích po celé republice opět vyrazili příslušníci Policie ČR a opět to neměli vůbec lehké. Činnosti bylo tolik, že sám ministr vnitra J. Hamáček 30. listopadu uvedl, že policie je již na hranici svých sil, i když své úkoly přesto plní. Odmítl snahy o další zvýšení její kontrolní činnosti: „Policie po celou dobu pandemie pracuje na 100 procent. Kontrol denně je několik tisíc, já už tam velký prostor proti další nasazení policie nevidím, protože musí vykonávat i běžnou službu a agendu. Z mého pohledu jsou její kapacity na maximu.“ Ozvaly se totiž velice silné hlasy, že boj s pandemií by byl ještě úspěšnější, kdyby policie více vymáhala dodržování všech přikázaných pravidel.

Naštěstí ve stejné době klesala úroveň kriminality. Potvrdily to statistiky z počátku prosince. Od ledna do konce listopadu bylo evidovaných cca 142.500 skutků, což bylo o 13.500 méně než před rokem. Kriminalita tedy klesla o 8,1 %, ale příští měsíc se situace trochu obrátila, i když nadále působila proticovidová opatření. Objasnitelnost stoupla nad 45 %, byla objasněna většina vražd, kterých bylo méně než před rokem. Snížil se počet krádeží, majetkových trestných činů i obecné kriminality. Krádeží bylo celkem 24.634 a vloupání 28.321. Celkový výkaz majetkové trestné činnosti se zastavil u počtu 71.400, což bylo 5.900 méně než před rokem. Hospodářská kriminalita klesla ze 17.400 na 11.561 skutků.

Pořádková policie musela po skončení léta monitorovat řadu dalších demonstrací. Do toho Ústavní soud 11. října 2021 svým nálesem II. ÚS 1022/21 rozhodl, že policie nemá právo „preventivně“ lustrvat, tedy zjišťovat totožnost účastníků shromáždění ještě před začátkem nějaké akce, dokud k tomu nemá objektivní důvod., který ale musí kontrolovanému člověku sdělit. Na základě toho začalo vedení resortu a Policie ČR připravovat nová pravidla, jak v této situaci postupovat. Metodika měla vzniknout ještě v listopadu.

Ale to se již začaly objevovat další demonstrace, sice ně tak početné, ale časté. Na vícero z nich docházelo k narušení veřejného pořádku a policisté proto museli nastoupit, aby

pořádek obnovili. Ve středu 17. listopadu se na Staroměstském náměstí konala akce hnutí Chcípl PES, které se začalo spojovat s hnutím Otevřeme Česko v jeden celek. Demonstranti zaplnili náměstí bez roušek a rozestupů. Akci monitorovali policisté, kteří účastníky vyzývali k nošení roušek. Hnutí Chcípl PES-Otevřeme Česko, ale vystupovalo nejenom kritikou protipandemických opatření vlády, ale stále intenzivněji i proti vakcinaci. Ke konci roku se k antivaxerům začal tisk i veřejnost obracet zády a tyto demonstrace již nebyly tiskem více - méně podporované, nebo alespoň se sympatiemi tolerované. Stále otevřeněji rostla jejich kritika, ale i metody, jež na nich převládaly. V neděli 28. listopadu hnutí Chcípl PES-Otevřeme Česko organizovalo velkou demonstraci na Letenské pláni. Pět její účastníků bylo kvůli přestupkům vůči protipandemickým opatřením policií řešeno a jedna z nich dokonce zatčena za přestupek proti občanskému soužití a proti veřejnému pořádku. Šlo o člověka, který vyvolal incident u testovacího místa a ztěžoval práci zdravotníků. Na druhý den ho J. Hamáček označil za policií známého účastníka podobných demonstrací, což mohlo naznačovat, že policie se vede evidenci těchto aktivistů.

V neděli 4. prosince byla organizována akce Vánoční trh, na kterém hodlalo rovněž protestovat proti povinnému očkování. V neděli 11. prosince se uskutečnil velký Pochod proti povinnému očkování, který začal demonstrací kolem 5.000 lidí na Václavském náměstí, na niž zazněla kritika budoucí vlády a Víta Rakušana, o kterém se proslýchalo, že se má stát ministrem vnitra. Podle demonstrantů horoval za udělování pokut za nedodržování opatření. Policie opět vyzývala k dodržování odstupů a nošení respirátorů, zač se ji dostalo nadávek, výhrůžek a pískotu. Vzhledem k tomu, byl z podezření z přestupku řešený i organizátor této akce. Koncem měsíce se uskutečnilo ještě několik podobných akcí - 20. prosince demonstrace před budovou ČT na Kavčích horách a 31. prosince sešlost na Staroměstském náměstí, která ale skončila předčasně, protože organizátorům chybělo povolení. Na vše přirozeně dohlížela Policie ČR.

V průběhu roku se ale objevila nová praxe - demonstrace konané přímo pod domy činovníků, kteří protiepidemická opatření přesazovali nebo podporovali. Vše začalo již počátkem roku a dlouho se to týkalo lidí spojených s vládou. V neděli 3. ledna se demonstrovalo před domem premiéra A. Babiše v Průhonicích; 23. května poblíž jeho domu demonstrovali ekologové; 20. února se demonstrovalo před domem J. Hamáčka v Mratíně u Prahy; 17. dubna opět tam; 13. února před domem ministra školství R. Plagy 7. listopadu před domem hlavní hygieničky Pavly Svrčinové na Ostravsku. Skutečně rázně je ale dovedl odsoudit Miroslav Kalousek, který na svém Twitteru 21. února napsal: „Rozmohl se nám tady takový nešvar: Demonstrace před bydlištěm politiků (Plaga, Babiš, Hamáček). Nikdy

mi nevadily demonstrace před politikovým úřadem. Leč šikana rodiny a sousedů je hnus, ať už ve jménu čehokoliv. Demonstranti nestojí ani za uplivnutí.“

V prosinci se tyto aktivity antivaxerů rozšířily. Pravidelně se demonstrovalo pod okny prezidenta České lékařské komory Milana Kubka, biologa Jaroslava Flegla nebo Adama Vojtěcha. Zvonilo se na jejich zvonky, vykřikovalo na ně, nadávalo do vrahů atd. M. Kubka dokonce pronásledovali i na pracovišti. Situace šla tak daleko, že před domy postižených musely být postavené policejní hlídky a činnost antivaxerů se začala vyšetřovat. Ale jejich pozornost byla namířena i na testovací místa, kde slovně útočili na zdravotníky, natáčeli je na mobily a své záznamy umísťovali na sociální sítě. Mezi účastníky demonstrací patřili i někteří policisté a hasiči.

V říjnu tady byla další aféra, do jejíž řešení byla následně vtažena i policie. V neděli 10. října byl do nemocnice ve vážném zdravotním stavu převezený prezident ČR Miloš Zeman. Této náhlé hospitalizaci předcházela jeho první pobyt ve Vojenské nemocnici ve dnech 14. – 22. září. Po propuštění se jeho zdravotní stav nakrátko zlepšil, ale vzápětí začaly komplikace. Prezident se nenechal přesvědčit, aby nastoupil další hospitalizaci nebo intenzivní léčení. Naopak trval na tom, že své povinnosti i v tomto stavu bude plnit. V důsledku toho se jeho zdravotní stav opět zhoršoval, až došel do kolapsu. Na záběrech televize, která sledovala jeho příjezd do nemocnice, nevypadl nejlépe. Na nosítkách ležel bez hnutí, o sobě nevěděl, hlavu mu podepírali. Hned se objevila hromada upřímně i neupřímně se tvářících obav o jeho zdraví. Po pár dnech se objevily snahy omezit některé jeho pravomoci vzhledem k jeho neschopnosti vykonávat funkci prezidenta, a zvláště aktivně v tomto směru vystupoval Senát i jeho předseda Miloš Vystrčil. Bývalá opozice, teď vítězové voleb se zjevně obávala, že prezidentův zlý zdravotní stav oddálí nástup vlády, na jejíž sestavení již pracovala. Jádro pozornosti se ale přeneslo na hradního kancléře Vratislava Mynáře. On a v podstatě celé jeho okolí bylo obviňováno, že zatajují celkový zdravotní stav prezidenta, který je jistě horší, než jeho nejbližší spolupracovníci přiznávají. Jádro směřovalo k možnosti odebrat prezidentovi část jeho pravomocí, ale jeho okolí stále trvalo na to, že se nic neděje a k takovému kroku není důvod. Aby se potvrdilo, že prezident je již dobrém stavu, ve čtvrtek 14. října ho na oddělení intenzivní medicíny Vojenské nemocnice, kde ležel, navštívil předseda Sněmovny Radek Vondráček. Prezident mu podepsal dokument, svolávající ustanovující schůzi Sněmovny na 8. listopadu. Píšeme to podrobněji kvůli tomu, že vzápětí začaly padat první trestní oznámení, které Policie ČR, zejména NCOZ, musela podrobně vyšetřit. Tak předně, první směřovalo proti R. Vondráčkovi za neoprávněnou návštěvu u nemocného, kterou uskutečnil bez vědomí vedení

nemocnice a Útvaru pro ochranu prezidenta ČR, poté za porušení proticovidových zákazů. Policie dokonce popřela tvrzení R. Vondráčka, že k prezidentovi ho přivedli právě její příslušníci a uvedla, že k němu šel sám pouze v doprovodu V. Mynáře: „Policie České republiky pana předsedu Poslanecké sněmovny k prezidentu republiky nedoprovázela. Pan předseda navštívil pana prezidenta v doprovodu hradního kancléře, který byl v té době již na místě. <https://t.co/pIHNaE00fl> — Policie ČR (@PolicieCZ) October 15, 2021“

To zase popřel R. Vondráček s tím, že příslušníci a Útvaru pro ochranu prezidenta ČR, kteří ho v průběhu této návštěvy doprovázeli, mohou potvrdit jeho variant celé této akcie. V této situaci již bylo zřejmé, že bezpečnostní složky jsou již do této záležitosti plně vtaženy. Předseda ODS Petr Fiala na Twitteru dokonce napsal, že veřejnost nevěří vyjádřením ústavních činitelů a úředníků, přičemž dodal: „Policie a lékaři je korigují.“ Vystupoval však mnohem střízlivěji než řada jiných představitelů rodící se nové vládní koalice. Několik dalších trestních oznámení směřovalo k pravosti prezidentova podpisu. R. Vondráček a lidé kolem V. Mynáře byli obviňováni, že Zemanův podpis pod tímto dokumentem zfalšovali a v tomto směru byla podaná další trestní oznámení. Na druhý den – 15. října, dostali příslušníci prezidentovi ochranky příkaz nepouštět k němu nikoho bez souhlasu ošetřujícího lékaře.

V pondělí 18. října vedení Ústřední vojenské nemocnice vydalo prohlášení, že „prezident republiky v současné době ze zdravotních důvodů (není) schopen vykonávat žádné pracovní povinnosti,“ což ale nebylo prohlášení o jeho neschopnosti úřad prezidenta vykonávat. ÚVN k tomu doplnilo: „možnost k návratu k výkonu pracovních povinností v následujících týdnech je hodnocena jako málo pravděpodobná.“ Na základě toho M., Vystrčil opět prosazoval uplatnění aktivizace článku 66 Ústavy ČR, který předpokládá odevzdání části prezidentových pravomocí po dobu jeho neschopnosti do rukou předsedu vlády nebo předsedu Poslanecké sněmovny. Ale vše vypadalo tak, že čas hrál pro M. Zemana, který podle všeho nechal situaci vybouřit se, aby dal nakonec souhlas s uveřejněním videa, na kterém v poměrně dobré náladě, v přítomnosti R. Vondráčka a V. Mynáře tento dokument o svolání Sněmovny podepsal. Tím padly argumenty prvních trestních oznámení, ale problémy neustávaly. Oba jmenovaní byli obviňováni, že u pacienta byli bez roušky, a navíc je doprovázela nějaká žena. Ve středu 19. října v 9,18 hod. na Twitteru uveřejnila Policie ČR krátké oznámení: „S ohledem na nové informace, zveřejněné na tiskové konferenci @SenatCZ, zahájí Policie ČR prošetřování možného protiprávního jednání, ve kterém lze spatřovat znaky trestných činů proti republice. Další informace nyní není možné sdělit, děkujeme za pochopení. #policiepp“.

Mezitím byl M. Zeman 4. listopadu převezený na standardní lůžkové oddělení, což ukazovalo na výrazné zlepšení jeho zdravotního stavu. Odtud začal své funkce prezidenta již plnohodnotně vykonávat a proces odebrání části jeho pravomocí, tím de facto skončil. Z nemocnice byl nakonec propuštěný 25. listopadu do Lán, kde se ukázalo jeho nakažení koronavirem a byl odvedený zpátky do nemocnice.

NCOZ mezitím prověřovala několik trestních oznámení, spojených s hospitalizací prezidenta M. Zemana a jednalo se zejména o podezření z trestného činu neposkytnutí pomoci a podezření z možného falšování podpisu M. Zemana. Případ dozorovalo státní zastupitelství v Rakovníku, případ možného padělání podpisu Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 6. K podání vysvětlení se od 9. listopadu postupně na Ředitelství NCOZ v Praze na Perštýně dostavili: ředitel Odboru protokolu Kanceláře prezidenta republiky Vladimír Kruliš, ředitel Útvaru pro ochranu prezidenta ČR Martin Baláž a vedoucí Kanceláře prezidenta ČR Vratislav Mynář. Těmito výslechy patrně všechno skončilo.

O půl roku to byl zase M. Zeman, který podal trestní oznámení v souvislosti s pokusem zbavit ho v průběhu jeho nemoci části prezidentských pravomocí.

Novým ministrem vnitra a současně i 1. místopředsedou nové vlády Petra Fialy se stal Vít Rakušan (STAN), který dávno předtím, např. i 14. října, avizoval, že se bude ucházet o post ministra vnitra. Podle jeho slov byl na tom dohodnutý s ČPS, svým hlavním koaličním partnerem.

Svou vizi práce policejní činnosti z tohoto důvodu rozvinul již 20. září, v rozhovoru pro deník FORUM 24, i když jeho slova měly dost předvolební charakter. Odmítl proto obvinění, že jeho koalice bude po volbách rušit výsluhy za službu, stejně tak návrhy nezapočítávat do nich zahraniční stáže, studium a podobně. „My jsme naopak říkali: ‚To je součást dalšího vzdělávání, to patří k moderním policistům, nechme to tam.‘ Výsluhy by stoprocentně zůstaly.“ Stejně tak se ohradil proti tvrzením ministra vnitra Jana Hamáčka (ČSSD), že koalice bude snižovat platy policistů: „Bude docházet k normální zákonné valorizaci a nebudeme snižovat platy policistů, hasičů ani dalších lidí, kteří jsou zodpovědní za naši bezpečnost.“ Budoucnost policie viděl kromě jiného i v omezení papírování a zapojení moderních technologií do policejní práce.

Kriticky se vyslovil k systému nákupu policejní techniky. Obří zakázky hodlal vyměnit za model průběžný. „Když se vyfotíte před třemi stovkami Oktávií, které houkají, je z toho hezká PR fotka, ale mnohem lepší je ty nákupy standardizovaně dělat průběžně, protože technika prostě zastarává a pak vás to nutí k nějakým megainvesticím v určitých časových cyklech. A protože se často šetří, tak se to posouvá a posouvá.“

Problémem k řešení viděl rovněž v odměnách pro policisty a chtěl je více směřovat přímo do výkonu. „Kolik z toho zůstává na policejních ředitelstvích, prezidiu a kolik reálně mají šéfové okresů pro své policisty na odměny, aby je mohli nějakým způsobem motivovat. Protože doba, kdy mladého kluka bude motivovat to, že bude mít někdy na konci své kariéry výsluhy, je dávno pryč. Mladí lidé uvažují v mnohem krátkodobějších perspektivách.“

Nakonec zkritizoval stav, ve kterém se slibovaná policejní reforma ještě stále nestala skutkem. „To je výzva pro každého, kdo tam nastoupí a kdo nemá za sebou žádné lobbistické tlaky jakýchkoli struktur – což si troufám říct, že já osobně jsem – podívat se na to věcně a tak, aby policisté mohli pracovat na těch nejzávažnějších zločinech bez jakéhokoli politického tlaku. To znamená vymanit to z nějaké hierarchie, kde by třeba hrozilo, že vám někdo nahlíží do spisu jenom proto, že má nějakou vrcholnou funkci v policii a může to dostávat do politických kruhů.“ Policisté, kteří řeší hospodářskou kriminalitu či korupci, podle něj musejí být maximálně nezávislí. „Reforma měla být do voleb, ale potom najednou začali říkat, že by se policie stala předvolebním tématem, tak to nechali až na tu další vládu. Už to ale dávno mohlo být, protože spousta elitních policistů – těch nejlepších v téhle zemi – kteří ani nemají tendenci jít někam do politiky a zakládat si novou stranu a opravdu chtějí řešit kriminalitu, baví je to a jsou na to machři, tak jenom čekají, jestli v té uniformě zůstanou a nebo budou vydělávat třikrát víc v soukromém sektoru jako bezpečnostní analytici. Čekají, jak to dopadne s reformou policie. Jestli budou mít – pardon, že použiji klišé – klid na práci. Tohle musíme přeci zaručit.“

V dalších dnech přidal své představy, které by snad vyjádřila hesla: „ministerstvo bezpečí“, nebo dokonce „ministerstvo sympatické bezpečnosti“ a „spolehlivá policie“. Následně uvedl i svůj názor na požadavek designovaného premiéra Petra Fialy, který požadoval ušetřit 6 procent z rozpočtu každého ministerstva „Už jsem si rozpočet vnitra dokonce s ekonomem prošel a mám tři verze různých úspor. A mohu ubezpečit, že ani jedna nepočítá s tím, že poklesnou platy policistům a hasičům. To by si za výkon během covidu nezasloužili. Ale bude těžké těch šest procent najít už kvůli tomu, jak stoupají ceny energií.“

Půjdou pozastavit některé neinvestiční nákupy. Což není technika pro policisty, ale např. obnova některé IT techniky. Zatím říkám, podle toho, co jsme prošli, by šlo ušetřit 4,5 procenta.“

S realizací svých představ začal v úterý 7. prosince, kdy se sešel se stávajícím policejním prezidentem Janem Švejcarem. Sice na začátku listopadu v rozhovoru na ČT 1 signalizoval, že neplánuje žádné razantní personální kroky v řadách policie a pouze chce se

Švejdarem probrat otázku reorganizace policejních útvarů, po této schůzce se objevily informace, že se Švejdarem v této funkci již nepočítá. Ze správ, které pronikaly na veřejnost vyplývalo, že mu vyčetl jeho stanovisko k povinnému očkování policistů, které uveřejnil na svém Twitteru a pomalou práci na reformě policie, tedy kriminální služby. Informace o tom, že se chystá odvolat Švejdara z jeho funkce, ale pronikaly do veřejnosti již předtím, takže např. 17. listopadu s odmítnutím nátlaků na Švejdara vystoupili i někteří řečníci na demonstraci na Staroměstském náměstí. Vít Rakušan ale jejich tvrzení odmítl, stejně jako další tvrzení v tomto směru. Podle pozdějších informací J. Švejdara byly oba výše uvedené problémy řešeny pouze okrajově, protože se nastupující ministr vnitra prý zajímal především o to, kdy on a někteří jiní policejní hodnostáři ve svých funkcích končí. Naznačil tím, že o práci Policie jako celek a výsledky její činnosti, se až tak nezajímal. Bylo to o to podivnější, že Policie ČR měla za sebou snad nejtěžší dva roky své existence a odvedla kus skutečné práce, což si ocenění jistě vyžadovalo. Padlo prý i jméno ředitele Úřadu pro zahraniční styky a informace (ÚZSI) Marka Šimandla, který skutečně v červenci 2022 ve své funkci skončil. Samotný Vít Rakušan i nadále nátlak na policejního prezidenta odmítal, ale koncem prosince tuto schůzku označil za nevhodnou a nešťastnou.

Na základě svého rozhovoru s nastupujícím ministrem vnitra Jan Švejdarem 16. prosince v 8,25 hod. na Twitteru oznámil: „Abych předešel spekulacím a nevytvářel prostor pro šíření nejrůznějších teorií o mé budoucnosti v pozici policejního prezidenta, rozhodl jsem se pro následující sdělení: V pondělí 3. 1. 2022 odešlu ministru vnitra žádost o propuštění ze služebního poměru k datu 31. 3. 2022. Dospěl jsem k názoru, že moje další setrvání ve funkci není žádoucí a zbytečně by komplikovalo věcné řešení současných policejních a bezpečnostních témat. Učinit toto rozhodnutí pro mne bylo v osobní rovině těžké, profesně však bylo nevyhnutelné. Do konce svého funkčního období jsem připraven plnit své povinnosti s plným nasazením, ve prospěch občanů této země i příslušníků policejního sboru.“ Informace o tom, že se chystá odstoupit z funkce policejního prezidenta, přinesl den předtím Deník N.

Další rozhovory mezi J. Švejdarem a V. Rakušanem se do konce roku již neuskutečnily, protože policejní prezident v pátek 9. prosince onemocněl covidem a jeho pracovní neschopnost měla končit až 2. ledna.

Jeho předčasný odchod vyvolal uvnitř policie poměrně silné emoce, nesouhlas a znechucení. Policejní prezident požíval mezi policisty značnou úctu, byl oblíbený a představoval skutečnou autoritu. Odrazilo se to i stanovisku Nezávislého odborového svazu Policie ČR. Její předseda Tomáš Machovič k tomu uvedl: „Policejní prezident byl měl zůstat

ve své funkci po celé pětileté období, aby ukázal, co dokázal a jakým směrem vedl policii. Dřívější odchod je špatný signál vůči společnosti i příslušníkům, protože někdo by to mohl chápat tak, že když přichází nová vláda, že vymění určité úředníky a či ředitele bezpečnostního sboru.“ Podle jiných informací s tímto směrem nesouhlasili ani někteří ředitelé celostátních útvarů. Objevovaly se dokonce hlasy o nebezpečné politizaci policie. Opoziční a po říjnu provládní tisk ale upozorňoval, že informace o tom, že J. Švejdar hodlá svůj post opustit, se objevily již v srpnu a na přelomu září a října, nebo že Švejdarka v tom čase kritizoval i Jan Hamáček. Podle tohoto tisku byl policejní prezident nevyhraněný, šedý a dost těžkopádný.

Příští rok se nakonec stal rokem personální vichřice v nejvyšších policejních patrech. Kromě předpokládaného potvrzení M. Koudelku v čele BIS, došlo k dalším personálním změnám. Zreorganizovala se i Bezpečnostní rada státu tak, aby se jejími členy stali předsedové všech stran vládní koalice.

Ve čtvrtek 9. prosince byly oznámené další záměry nastupujícího ministra vnitra. Ve stručnosti šlo o restrukturalizaci Ústředního krizového štábu, jeho konsolidaci a zvýšení jeho operativnosti. „Představoval bych si, že ty schůzky budou kratší a krizový štáb menší.“ Za druhý důležitý úkol opět stanovil policejní reformu NCOZ, o které ve Sněmovně v úterý mluvil na schůzce s J. Švejdarem. Jako třetí úkol viděl případnou povinnou vakcinaci všech uniformovaných státních zaměstnanců.

Dotkl se tím pro policisty velice háklivého tématu, protože stávající vedení policie stálo spíše na stanovisku dobrovolnosti v této oblasti. Situace kolem covidu se ale měnila. Do Česka začala pronikat nová mutace tohoto koronaviru, nazvaná omikron a hrozila další eskalaci nemoci, která měla podle odborníků kulminovat kolem Vánoc. Východisko se vidělo v povinném očkování, když už ne všech osob, tak alespoň těch, kteří stáli na čelném místě boje proti covidu – zdravotníků, policistů, hasičů a vojáků. Přirozeně že také seniorů. Povinnou vakcinaci prosazoval ministr zdravotnictví A. Vojtěch již od půlky listopadu. S jeho závěrem se shodl Ústřední krizový štáb a následně i vláda.

Vážná diskuse o tomto kroku se vedla i uvnitř policejního sboru. Velení hasičského sboru s tímto opatřením vyjádřilo souhlas a obdobné tomu bylo i ve Vězeňské službě. Hasičské a policejní odbory ale byly spíše pro dobrovolnost a nebyla jim jasná vymahatelnost takového rozhodnutí, nebo postup při jeho porušení. Jiné to bylo v Policii ČR, která nejzřetelněji toto nové opatření kritizovala. Vznikaly zde obavy z možného odchodu tisíců příslušníků policie ze služby, protože rázně vystupovali proti očkování. Vyslovil je opět předseda NOS Policie ČR Tomáš Machovič: „Nedovedu si představit,

kdyby odešly kvůli povinnému očkování jen dva tisíce příslušníků, kterých v tuto chvíli chybí zhruba tři až čtyři tisíce. Určitě by to byla velká zátěž pro jejich kolegy.“ V úterý 23. listopadu ve 14,46 hod.se na svém profilu na Twitteru k věci vyjádřil i policejní prezident J. Švejdar, který nebyl stoupencem takového očkování a varoval před jeho důsledky: „Téměř 82 % policistů a občanských zaměstnanců podstoupilo k dnešnímu dni minimálně první dávku očkování. Za to jsem rád a považuji to za skvělý výsledek. Nejsm si ale jist, zda si @PolicieCZ může dovolit ztratit až 10 tisíc kvalifikovaných lidí, kteří očkování doposud odmítají. Než bude rozhodnuto o povinném očkování konkrétních profesních skupin, je třeba diskutovat a vyjasnit si následky, které by to pro ně v praxi mohlo mít. U Policie ČR si to v tuto chvíli nedovedu představit.“

Den poté svůj názor v rozhovoru s Deníkem N poněkud korigoval, když uvedl, že bude respektovat povinné očkování policistů, pokud vláda takové opatření nařídí. Problém viděl v otázce, co s těmi, kteří by vakcínu odmítli. „Je škoda každého policisty, který by případně odešel. Investujeme do nich, učíme je, školíme je a pak je propustíme? I sto policistů by nám chybělo.“

Právě toto prohlášení se u nastupujícího ministra vnitra nesetkalo s pochopením. Vít Rakušan měl jiný názor na tento problém. V podstatě podpořil usnesení Babišovy vlády o povinné vakcinaci policistů, hasičů a dalších, které mělo začít platit od března 2022. Chtěl ale i zde, nejdřív zjistit, jaké jsou argumenty těch, kteří vakcinaci odmítají. Ve svém rozhovoru pro Právo 9. prosince vyslovil svůj názor že: „Primárně jsme vždycky radši, když je tam nějaký rozumný přístup bez příkazu. Zároveň si myslím, že uniformovaní policisté by naočkováni být měli.“ Poté doplnil: „Může zafungovat kampaň uvnitř policie. Jsou tam určitě lidé, kteří stále váhají. Skutečně si myslím, že přesvědčovat je o tom, že je to výhodné i pro ně samotné, smysl má.“

V pátek 10. prosince byla nakonec publikovaná Vyhláška 466/2021 Sb. ze dne 7. prosince 2021, kterou se mění vyhláška č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem, ve znění pozdějších předpisů

V Čl. 1 byl za § 10 vložený § 10a, který zvedl povinné očkování i pro policisty a další skupiny osob: „§ 10a Zvláštní očkování proti nemoci covid-19

(1) Zvláštní očkování proti nemoci covid-19 se provede u fyzických osob, které

d) jsou zaměstnanci nebo státními zaměstnanci České republiky zařazenými k výkonu práce nebo zařazenými k výkonu státní služby v krajské hygienické stanici,

e) v bezpečnostním sboru vykonávají službu nebo jsou zaměstnanci České republiky zařazenými k výkonu práce v bezpečnostním sboru,

- f) jsou zaměstnanci obce zařazenými do obecní policie,
- g) jsou členy jednotky sboru dobrovolných hasičů obce nebo jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku anebo zaměstnanci jednotky hasičského záchranného sboru podniku,
- i) jsou příslušníky zpravodajské služby nebo zaměstnanci České republiky zařazenými k výkonu práce ve zpravodajské službě.“

Platnost nebyla 10. prosince a účinnost o den později.

Vít Rakušan se vedení svého úřadu ujal 17. prosince a jeho hlavním úkolem se v této chvíli stalo řízení Ústředního krizového štábu. Poté podpořil vytvoření jednoduché státní správy a její digitalizaci. „Ministerstvo vnitra nesmí být vnímáno jako ministerstvo represe, ale bezpečí. Jako ministerstvo, které občany zbytečně nezatěžuje, ale pomáhá jim. I proto spustíme v mnohem větším tempu proces digitalizace státní správy.“ V oblasti policejní služby vyzvedl úkol čelit moderním hrozbám a důrazně postupovat proti dezinformacím a hybridním hrozbám. K tomu chce využít informace od odborníků na Ministerstvu vnitra.

Do konce roku 2021 tedy neměl dost času, aby v nových, tedy již ministerských podmínkách, detailněji prezentoval svou vizi práce ministerstva a Policie ČR. Využil k tomu např. pořad ČT 1 Otázky Václava Moravce 19. prosince. Především podporoval realizaci reformy policie, tedy NCOZ, zejména vyčlenění samostatných útvarů pro řešení kyberkriminality a terorismu. V tom viděl jednu z verzí této reformy. Ale nejdřív potřeboval zjistit, jak se k tomu staví samotná NCOZ. „Obecně vyčlenit útvary z NCOZ na to, aby ta struktura byla přehlednější a zaměření cílenější,“ zdůraznil tehdy. Pozitivně se vyslovil i k zvýšení platů policistů.

Byla to otázka mimořádně závažná, protože nový ministr financí Zbyněk Stanjura (ODS) již v listopadu oznámil, že plánované zvýšení platu podle rozhodnutí vlády A. Babiše o 1.400,00 Kč zruší, což se rovněž špatně odrazilo v řadách policie. Podle původního návrhu měli policisté dostat přidáno 1.000 – 1.100 korun měsíčně v rámci tarifního platu, a přibližně 200 – 300 korun v pohyblivé části mzdy. V. Rakušan tedy 19. prosince oznámil, že se v úterý 20. prosince setká s ministrem financí a vše s ním projedná: „Byl bych rád, kdyby se povedlo pro příští rok platy policistů navýšit, samozřejmě nemohu dát teď, před rozhodnutím vlády, žádnou konkrétní odpověď, ale takto o tom bude jednat.“ Vláda nakonec na svém jednání 29. prosince rozhodla o navýšení platů policistů, hasičů a vojáků o 700,00 Kč měsíčně. Platy ústavních činitelů i státních úředníků, současně zmrazila. O 6 % byly zvýšené platy zdravotníků, o 2 % učitelů., který měly původně platy stoupnout o 3,5 %.

Ve středu 22. prosince vláda představila opatření na vánoční svátky a následující týdny. Na Štědrý den mohly být obchody nad 200 m² otevřeny pouze do 12,00 hod., na 1. svátek vánoční nemohly být otevřeny vůbec. Kulturních či jiných akcí se mohlo účastnit nejvíce tisíc sedících lidí, na akcích, kde účastníci nesedí u stolu, mohlo být nejvýše sto lidí. Od 29. prosince do 2. ledna budou platit speciální pravidla na omezení kontaktu v době Silvestra. Snížil se počet lidí sedících u stolu v restauracích z šesti na čtyři. Večírků se mohlo účastnit nejvýše padesát lidí. Řada obcí navíc přijala vlastní opatření, např. Praha zakázala používat petardy.

Přesto na závěr roku ona, ale i některá jiná města, opět zažila bouřlivou silvestrovskou noc, i když do ulic vyrazily stovky policistů, ale i strážníků. V Praze byly např. pro dopravu uzavřené ulice kolem Václavského a Staroměstského náměstí, nebo v blízkosti Karlova mostu. Na všechny tyto body byly postavené zesílené hlídky. Přes všechny zákazy již před půlnocí opět létaly rachejtle, bouchaly dělobuchy. Pražští strážníci řešili 355 lidí, kteří vyhlášku o zákazu používání pyrotechniky porušili. Policisté rozdali 25 pokut, čtyři případy poslali ke správnímu řízení. Na Václavském náměstí byl kopem do hlavy napadený policista. Trojice pachatelů byla na místě zatčena. Policisté vyjžděli ke zhruba pět set případům, zdravotníci jen v centru ošetřili 28 osob, ze kterých deset putovalo do nemocnice. Celkem ale měli 81 zásahů. K tomu je nutné připočítat 52 požárů. V Moravskoslezském kraji bylo zraněno šest osob, z toho dvě děti a záchranáři vyjeli celkem k 459 případům. V Ústeckém kraji zdravotníci ošetřili 12 osob. Klidnější situace byla v Brně nebo Plzni. Požárníci po celé ČR vyjeli k 286 požárům, což bylo o třetinu více než před rokem.

Při výkonu svých služebních povinností v tomto roce nezahynul ani jeden příslušník Policie ČR.

2022x

Zatímco covidové roky 2020 a 2021 byly, vzhledem k pandemii, která zchvátila celý náš stát, více než těžké, rok 2022 nebyl o nic lehčí. V lednu 2023 policejní prezident Martin Vondrášek k tomu uvedl: „...rok 2022 byl pro nás podstatně náročnější a rozmanitější ohledně úkolů, které musíme plnit.“ Covid sice ještě v prvních dvou měsících tohoto roku ovlivňoval chod Policie ČR, ale poté, místo upokojení situace, hlubokého nádechu a nabraní nových sil, nastal vývoj zcela opačný. Ve čtvrtek 24. února začala válka na Ukrajině, po které střední Evropu zalila vlna ukrajinských uprchlíků, snažících se dostat z dosahu války. Na naše území přivedla zhruba 500.000 uprchlíků, o které bylo nutné se postarat, vzápětí na naši ekonomiku dopadly důsledky protiruských sankcí. Došlo k rychlému a nebývalému růstu cen energie, což se promítlo i do cen dalších výrobků. Vypukla nekontrolovatelná inflace, která užírala lidem z rozpočtů a likvidovala jejich úspory, což vedlo k růstu nespokojenosti části obyvatelstva. V létě se navíc rozjela další vlna nelegální migrace, přičemž jádro migrantů pocházelo ze Sýrie a přes naše území směřovalo do Německa.

Celkově došlo k souběhu několika krizí – finanční (inflační), energetické, ekonomické, válečné a uprchlické: což se vše zejména v druhé polovině roku projevovalo v snížení tempa růstu HDP. V první čtvrtině to šlo a růst oproti stejnému období minulého roku byl vyšší o 4,6 %, ve druhém již jen o 3,7 %, ve třetím ještě méně, - o 1,7 %, ve čtvrtém málem až minimálně - 0,4 %. HDP za celý rok sice stoupl o 2,5 %, ale to byla pouze statistika. Řešení energetické krize stálo Evropu přes bilion Eur. Inflace v ČR stála v prosinci na hladině 15,8 %, došlo k poklesu životné úrovně obyvatelstva, třetina Čechů musela omezit své výdaje, pětina zaměstnanců nevycházela s penězi, reálná mzda poklesla o 9,8 %, stejně tak důvěra v ekonomiku. Koncem roka se objevilo několik tvrzení, že se Česko ocitlo na prahu recese. Vznikla obava z růstu krize sociální a vláda se začala připravovat i na ni.

Všechny tyto faktory se odrazily na vývoji kriminality, která v průběhu roku stoupla o 18,8 %! Statistiky za rok 2022 evidovaly 181.991 skutků, tedy o 28.758 skutků více než před rokem. Představovalo to 150 vražd (+ 45), 13.180 případů násilné trestní činnosti (+ 1.222), 3.290 případů mravnostní kriminality (+ 241), 33.750 krádeží vloupáním (+ 3.002), 34.404 krádeží prostých (+ 10.815), majetková kriminalita představovala 100.183 případů (+ 22.621), obecná kriminalita dosáhla výše 144.527 (+ 27.178), hospodářská 13.637 (+ 1.127), vojenských a protiústavních činů bylo 13 (+ 3).

Výše škody byla však výrazně nižší: 19.612.644.000,00 Kč, tedy snížení o 7.496.918.000,00 Kč; vyšší byly zajištěné hodnoty na místě 55.156.000,00 Kč, což bylo o 33.296.000,00 Kč více než před rokem.

Nejvyšší kriminalita byla tradičně nadále v Praze – 40.704 (+ 5.560 skutků = 15,8 %), Moravskoslezském 21.884 (+ 4.019 = 22,5 %) Středočeském 19.775 (+ 2.150 = 12,2 %) Jihomoravském 18.579 (+ 3.035 = 19,5 %) a v Ústeckém – 16.365 (+ 2.028 = 14,2 %). Nejnižší v Karlovarském – 4.939 (+ 1.904 = 31,6 %), Vysočině – 5.240 (+ 866 = 19,8 %) a Pardubickém 5,230 (+ 810 = 18,4 %). Vzestup kriminality tedy zaznamenaly všechny kraje, z toho nejvíce Praha, procentuálně Liberecký (27,5 %), poté Hradecko královský (26,4 %) a Karlovarský kraj (24 %). Objasněnost klesla o cca 5 % a dosáhla hodnoty 52,2 %. I přes tento vzestup kriminalita stála na úrovni roku 2019, kdy policie evidovala 199.221 skutků.

Nejvýznamnější nárůst o necelých 60 procent byl zaznamenán v oblasti nekvalifikované majetkové trestné činnosti, typicky krádeže, zpronevěry, podvody, včetně těch na internetu. Nejvyšší nárůst byl spojený s trestnými činy: neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku - 11.848 (+ 5.741 = 94 %), podvod - 11 658 (+ 4.869 = 71,7 %), krádeže prosté – v obchodech - 9 092 (+ 3.367 = 58,8 %), krádeže vloupáním do ostatních objektů – 12.937 (+ 1.628 = 14,4 %), krádeže prosté – v jiných objektech – 4.552 (+ 3.259 = 39,7 %) a krádeže prosté – kapesní – 5.271 (+ 1 085 = 25,9 %).

Statistické hodnoty v oblasti hospodářské kriminality – vzrůst o 9 %, byly však pod úrovní předpandemických let. Nejvyšší nárůst zaznamenala oblast, velice úzce spojená s oblastí kyberkriminality. Šlo hlavně o trestný čin neoprávněný přístup a poškození záznamu v počítačovém systému, opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla - 2 848 (+ 982 = 52,6 %), porušení autorského práva a práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi – 628 (+ 267 = 74 %), porušení práv k ochranné známce a jiným označením – 463 (+ 250 = 117,4 %), porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku 260 (+ 114 = 78,1 %), podplácení 129 (+ 67 = 108,1 %) a dotační podvod – 137 (+ 64 = 87,7 %).

Nepříjemný byl rovněž nárůst v oblasti násilné kriminality, který představoval 10,2 % (13.180 skutků) a v rámci toho úmyslné ublížení na zdraví - 4.171 (+ 470 = 12,7 %), vydírání – 1.242 (+ 280 = 29,1 %), nebezpečné vyhrožování - 1.801 (+ 175 = 10,8 %), loupež - 1.413 (+ 192 = 15,7 %), týrání osoby ve společném obydlí - 430 (+ 27 = 6,7 %). Ze 150 vražd bylo 76 motivováno osobními vztahy, což dokazovalo, že zde převládal motiv související s rodinným prostředím nebo partnerstvím. Velká část vražd (téměř polovina) byla naštěstí ukončena ve stádiu pokusu. Mezi jejich oběťmi se zvýšil počet cizinců. Důležité bylo, že se neobjevil žádný sériový vrah.

Podobně jako po minulý rok, opět vzrostla (+ 7,9 %) mravnostní kriminalita. Mezi ní nacházíme rozšiřování dětské pornografie a zneužití dítěte k ní - 780 (+ 153 = 24,4 %), znásilnění - 880 (+ 107 = 13,8 %), pohlavní zneužití ostatní - 684 (+ 61 = 9,8 %), pohlavní zneužití v závislosti - 149 (+54 = 56,8 %) a kuplířství - 67 (+ 33 = 97,1 %). Tento druh kriminality vzrostl v Moravskoslezském kraji (+ 68 = 22,1 %) a Jihomoravském kraji (+ 67 = 21,5 %).

Tyto výsledky byly dosažené nejenom v době, kdy covid nad námi pevnou rukou vládl už jenom tři měsíce, ale i době, kdy došlo k poklesu stavů Policie ČR. V půlce dubna dosáhl podstav 5.500 policistů, kteří chyběli jednak na ulicích a jednak i na speciálních odděleních a útvarcích. Nejhorší situace opět vládla v Praze, Středočeském, Karlovarském a Ústeckém kraji. A to i přes to, že se k Policii ČR hlásilo čtvrtletně 1.500 – 2.000 zájemců. Půlka z nich ale neprošla vstupními testy. Kuriózní situace byla ve Středočeském kraji, který dovedl získat nejvíce zájemců, ale ti po zapracování odcházeli buď do Prahy, nebo republikových útvarů. Vzhledem k tomu byl právě zde věkový průměr policistů nejnižší. Kraji v záběru celkově chybělo kolem čtyř stovek policistů. Na 3.922 tabulkových místech sedělo pouze 3.485 policistů. Před rokem jich bylo o stovku více. V Praze ve stejné době chybělo 800 policistů v ulicích, ale celkově to bylo 900.

Jádro uchazečů, kteří byli nakonec přijati, směřovalo do základních útvarů, jenž byly obsazované přednostně. Problémem ale bylo získat specialisty, bez kterých se policie nemohla obejít, protože se naráželo na platové stropy. Bylo jasné, že IT specialista s platem u soukromých firmách kolem 100.000 korun měsíčně, jen těžce nastoupí k policii s polovičním platem a množstvím přesčasů. V době své základní odborné přípravy (ZOP) nováček dostával plat ve výši 26.420 korun, k čemu bylo možné přičíst náborový příspěvek ve výši 150.000,00 Kč. Po nástupu na své řádné pracovní místo se jeho plat určoval podle tarifu, do něhož byl zařazený. Ve druhé tarifní třídě to bylo např. 23.570 korun, k čemu byla pohyblivá částka – osobní ohodnocení, stabilizační a zvláštní příplatek. Po třech letech služby mohl plat policisty vystoupat až na 42.000,00 Kč. Obdobná situace ale vládla i ve Vězeňské službě, nebo u větších a početnějších obecných policií.

Mnohem složitější situace vládla na poli investic, protože rozpočet schválný vládou A. Babiše ve výši 93.923.522.429,00 Kč, byl novou vládou P. Fialy snížený o 4,1 miliardy. To kladlo nové nároky na investiční i sociální politiku vedení resortu a Policie ČR. Rezervy se na počátku roku viděli v ušetření 600 miliónů korun na provozních výdajích samotného ministerstva nebo 1,9 mld. díky z větší části odložených investic ministerstva, hasičů a policie. Na druhé straně se vedení resortu povedlo získat např. na bezpečnostní zajištění

předsednictví EU 300 mil. korun navíc. Nové vedení resortu uvádělo, že končí éra rozhazování, ale současně se začaly práce nad rozpočtu na rok 2023, což měl být rozpočet stability.

Peníze na platy policistů a hasičů měly přesto zůstat na původní výši. O 150 milionů korun se naopak snížil objem peněz na platy úředníků Ministerstva vnitra. Přiznaný plat však zůstal zachovaný.

Oficiální stanovisko vedení resortu z 9. února k tomu uvádělo: „I přes razantní úspory v resortu nedochází u policie ke zrušení žádné stavební investice ... Bude například pokračovat další etapa policejního areálu v Praze-Zbraslavi, výstavba hangáru Letecké služby Police ČR v Praze, výstavba areálu IZS v Brně a v Jihlavě... Investice, které není v tomto roce možné realizovat, ministerstvo pouze odsunulo. Resort vnitra tak stále počítá s nákupem nové hasičské techniky nebo policejních vozidel. Policii také zůstává náborový příspěvek.

Největším investičním záměrem bylo tudíž pokračování výstavby policejního areálu na Zbraslavi v Praze. V pátek 22. dubna předali zástupci Policejního prezidia generálnímu zhotoviteli zbraslavské staveniště, aby byla zahájena přípravná fáze výstavby, která měla za úkol připravit areál ku samotné stavbě. Budovalo se parkoviště, přehazovaly přípojky inženýrských sítí atd. Tato fáze měla stát 51,288 miliónů korun a dokončena měla být do konce roku.

Do provozu byly uvedeny např. nové budovy obvodních oddělení PČR v Jesenici u Prahy a ve Velkém Meziříčí, ale i Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci v Praze na ulici Münzbergerových. Začala rekonstrukce policejního objektu v Krásném Březně u Ústí nad Labem nebo pro potřeby brněnské policie začala přestavba Židenických kasáren v Brně-Židenicích, které se měly změnit v další policejní areál. Stejně se upravovalo několik dalších budov po celém území ČR. Pokračovaly práce na výstavbě policejního areálu v Říčanech.

V roce 2022 měla podle Národního investičního programu začít rekonstrukce objektů č. 6 a 7 v areálu Vyšší policejní školy a střední policejní školy MV v Praze, jejím cílem bylo vyřešení nedostatečných výukových prostor a dalších obslužných provozů nezbytných pro chod školy v ceně 300 miliónů korun. V roce 2023 to měla být výstavba objektu OKTE KŘP JČK v ceně 600 miliónů korun.

I nadále byl posilovaný a obnovovaný vozový park. V úterý 18. října Škoda Auto předala policii dalších 40 Superbů Combi, určený pro dálniční policii. Měly speciální vybavení pro odhalování aut, jezdících bez zaplacené dálniční známky. Měly karosářské

provedení Combi ve výbavovém stupni Ambition s benzinovým motorem 2,0 TSI o výkonu 206 kW ve standardní kombinaci s převodovkou DSG, pohonem všech kol a adaptivním podvozkem. Nové policejní supery uměly maximální rychlost 250 km/h a z 0 na 100 km/h zrychlí během 5,8 s. Kromě běžné policejní techniky, jako byly majáky či radiostanice, byly též osazeny kamerovým systémem na čtení registračních značek vpředu i vzadu jedoucích vozidel pro okamžitou kontrolu uhrazení dálničního poplatku. Zavazadlový prostor se speciální zástavbou pro potřeby dopravní policie pak posloužil i jako mobilní kancelář. Cena jedno z nich se pohybovala kolem 1,5 miliónů korun.

Byla to ale pouze první část této dodávky, protože do konce roku 2022 měla Škoda Auto předat Policii ČR ještě 570 automobilů, z toho 300 vozidel Scala s vyvýšeným podvozkem a 270 modelů Kodiaq. Podle dlouhodobých záměrů měla Policie ČR i v příštím roce zakoupit automobily v ceně kolem 1 miliardy korun. Další část byla převzata např. 18. října nebo 11. listopadu 2022.

V pátek 15. července převzala Policie ČR další várku aut značky BMW. Šlo o realizaci dvou rámcových smluv, které uzavřela se společností Stratos Auto. Součástí celého kontraktu bylo dodání celkem sedmdesáti vozů 540i xDrive Touring od BMW řady 5, přičemž čtyřicet z nich mělo mít policejní provedení povrchu a zbylých třicet civilní, jen stěží rozeznatelných od běžných aut. Kompletní předání všech aut mělo proběhnout do konce příštího roku. Všechny disponovaly například speciální výbavou pro užití práva přednosti v jízdě, zvláštním výstražným zvukovým zařízením, speciální zástavbou (úložný prostor a pracovní deska) pro službu dopravní policie, nezávislým kamerovým systémem a měřičem rychlosti. Pochopitelně nechyběly ani blikačky, které u neoznačených aut byly poměrně dobře ukryté, aby řidiči ihned nepoznali, že jde o policejní auto.

Po technické stránce byly nové policejní vozy od BMW vybavené mild hybridními zážehovými šestiválci o výkonu 245 kW, pohonem všech kol xDrive, osmistupňovou samočinnou převodovkou Steptronic a adaptivním podvozkem. Součástí výbavy byly mimo jiné výkonnější brzdy na přední nápravě, upravená elektroinstalace, adaptivní tlumiče a pneumatiky typu runflat (to kvůli bezpečnosti při vysokorychlostních honičkách). „Nová vozidla BMW jak v komerčním provedení, tak také v provedení Policie České republiky budou zařazena zejména na dálničních odděleních jednotlivých krajských ředitelství policie a na celorepublikovém útvaru služby dopravní policie, tedy u Speciálního oddělení dohledu Čechy a Morava,“ uvedl ředitel služby dopravní policie Jiří Zlý.

Kromě těchto vozidel měla v tomto roce policie ještě získat: 30 motocyklů BMW R 1250 RT v policejním provedení; 4 termovizní vozidla Volkswagen Crafter; 5 vozů BMW

540i kombi v policejním provedení s radarem pro vysokorychlostní pronásledování, 5 vozů BMW 540i kombi civilním provedení s policejní výbavou a radarem pro vysokorychlostní pronásledování; 8 vozů Land Rover Defender do těžkého terénu v civilním provedení s policejní výbavou pro speciální útvary policie; 40 vozů Hyundai Kona – elektrické vozidlo v civilním provedení; 70 vozů Hyundai i30 kombi – vozidlo v civilním provedení s policejní výbavou; 300 vozů Škoda Scala v policejním provedení; 270 vozů Škoda Kodiaq v civilním provedení z toho 183 ks s policejní výbavou; automobil nákladní do 3,5 t a automobil nákladní 5t pro převoz munice.

Úplně nečekaným přírůstkem bylo vozidlo Ferrari F 142 – 458 Italia, které bylo zabavené majiteli, jako majetek považovaný za výnos z trestné činnosti. Dosahovalo rychlosti 326 km/hod. a policie ho hodlala využívat při stíhání silničních pirátů. Mělo najeto 2.000 km, avšak deset let stálo v garáži a jeho zprovoznění vyšlo na 150.000,00 Kč. V policejních podmínkách ho čekalo nové vybavení: kamerový systém, radiostanice, výstražná světla a změna původní červené barvy. Vše v ceně 340.000,00 Kč. Takovéto ojetina stála na českém trhu cca 4,5 miliónu korun. Do provozu ho policie uvedla 25. července. Z výnosu trestné činnosti policie v roce 2021 zabavila kolem 900 automobilů, ze kterých se jí povedlo většinu prodat a z výnosu byla proplacena část škod postiženým.

Peníze na další automobily, ale i jiný materiál, získal resort 27. července, kdy vláda schválila navýšení státního rozpočtu ve výši 375 miliard korun. Argumentovalo se ukrajinskou válkou, ale stejně tak i růstem cen, včetně pohonných hmot. Z této sumy mělo jít do resortu ministerstva vnitra dalších 1,5 miliardy korun, čímž se jeho rozpočet zvýšil na 92,4 miliardy. Prezident Zeman sice zákon o navýšení rozpočtu vetoval, ale jeho veto bylo 15. listopadu Poslaneckou sněmovnou přehlasované a cesta k dalšímu rozšíření vozového parku Policie ČR otevřená. Předpokládaná suma pro resort byla nakonec vyšší. Původní plán ještě minulé vlády byl 93.923.522.429,00 Kč, schválený rozpočet počítal s 1,65 miliardy méně (92.396.321.158,00 Kč) a po červencovém navýšení 95.651.367.361,00 Kč.

Od roku 2023, ale bude muset policie spíše nakupovat nízkoemisní vozidla, jak o tom rozhodl zákon č. 360/2022 Sb. o podpoře nízkoemisních vozidel prostřednictvím zadávání veřejných zakázek a veřejných služeb v přepravě cestujících, schválený 3. listopadu. Platil od 30. listopadu a účinnost nabyl 1. prosince 2022. Vztahoval se na vozidla kategorie N1, N2, N3, M1, M2 nebo silniční vozidla třídy I kategorie M3 anebo třídy A kategorie M3. Naštěstí zatím podle § 2., odst. 3. tohoto zákona, se na ni vztahovala část výjimky:

„5. vozidla zkonstruovaného a vyrobeného nebo upraveného k použití pouze ozbrojenými silami, Vojenskou policií nebo Vojenským zpravodajstvím...

7. vozidla používaného nebo zkonstruovaného a vyrobeného nebo upraveného k použití Ministerstvem vnitra za účelem udržování veřejného pořádku, složkami integrovaného záchranného systému, bezpečnostními sbory, nebo obecní policií; toto vozidlo musí být technicky přizpůsobené přímo pro tento účel.“

To vše v situaci, kdy před resortem vnitra a Policii ČR stálo mnoho důležitých úkolů, spjatých s tímto rokem. Tak především šlo o zajištění důsledného průběhu voleb do zastupitelstev obcí i voleb senátních. Obě se měly konat 23. a 24. září a byly vyhlášeny rozhodnutím prezidenta republiky č. 81/2022 Sb. Případné druhé kolo senátních voleb se mělo uskutečnit o týden později, tj. v pátek 30. září a sobotu 1. října 2022. V některých obcích ČR šlo navíc o mimořádné volby - nové, dodatečné a opakované, případně opakované hlasování. Na leden 2023 se navíc připravovaly prezidentské volby, ale kampaň k nim se vedla již od podzimu roku 2022. Všechny představovaly mimořádnou zátěž pro ministerstvo vnitra vzhledem k organizaci, přípravě, provedení a vyhodnocení, ale i pro Policii ČR, která musela zajišťovat pokoj a klid na předvolebních shromážděních, ale ochraňovat i jejich samotný průběh.

Ministerstvo vnitra přitom plnilo i úkol další digitalizace státní správy.

Činnost policie ale ovlivnily i úpravy některých zákonů. Od 1. ledna vstoupily v platnost dva - zákon č. 418/2021 Sb., který Policii ČR dával právo odňat řidiči s neuhrazenými pokutami a poplatky přímo na místě tabulku s SPZ a zákon č. 365/2021 Sb., kterým se měnil zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, pojednávající o nutnosti objíždět cyklistu ve vzdálenosti minimálně 1,5 metru.

V průběhu roka se však již připravovala další novela zákona o silničním provozu, která měla zjednodušit bodový systém a zpřísnit sankce za nejzávažnější přestupky. Měla zavést povinný preventivní program pro začínající řidiče, kteří se dopustí závažného porušení pravidel silničního provozu. Návrh také umožňoval řídit auto mladým řidičům už od 17 let, ale pouze pod dohledem mentora. Současně jim snížil počet bodů na šest.

U nejzávažnějších porušení pravidel se měly zpřísnit postihy – pokuty a udělení bodů. U méně vážných měl být postih shovívavější.

Pokud by řidič odmítl zkoušku na alkohol, měla mu hrozit pokuta až 75.000 korun. Zatím je to nejvýše 50.000,00 Kč. Maximální přiděl šest bodů a pokuta 25 tisíc korun budou vedle jízdy pod vlivem alkoholu i za překročení rychlosti o 50 km/hod. respektive 40 km/hod. mimo obec a v obci, stejně jako za vjezd na železniční přejezd přes zákaz nebo

za jízdu na červenou. U té se měla pokuta zvýšit ve správním řízení pětinasobně, tedy na 25 tisíc korun. Za dost kontroverzní se pokládal návrh udělovat pokuty ve výši 5.000 korun za překročení rychlosti o pouhých 10 km/hod.

Pokuta na místě se u závažných přestupků měla zdvojnásobit až na 5.500,00 Kč. Na doporučení legislativní rady vlády novela předpokládala tři pásma. Pro méně závažné přestupky, jako jízda spolujezdce bez zapnutého pásu, stanovil na místě postih 1.500,00 až 2.000,00 Kč. Pro středně vážné přestupky typu nedání přednosti v jízdě to bylo 2.500,00 až 3.500,00 Kč. Pro ty nejzávažnější, jako je jízda na červenou, 4.500,00 Kč až 5.500,00 Kč. Původně ministerstvo navrhovalo zavést pevnou sazbu, např. 5.000 korun. Za špatné parkování hrozila pokuta do 1.500 korun. Výrazné zvýšení pokut, přes poměrně příznivou situaci v nehodovosti, bylo i nadále argumentováno zvýšením životní úrovně obyvatelstva a poklesem hodnoty koruny. Závěr roku 2022 ale ukázal, že zvýšení životní úrovně nemusí být trvalé a inflační vývoj z ní může uříznout skutečně velký díl. Tím by vznikl nežádoucí rozdíl mezi klesající životní úrovní a růstem výše pokut. Vyšší pokuta, spolu s růstem cen PHM a pojištění, mohla doslova odstranit řidiče ze sociálně slabších vrstev obyvatelstva z cestního provozu a změnit je v chodce. A to i v situaci, kdy např. senioři museli nutně dojíždět k lékařům do vzdálených nemocnic, protože ty blízké již byly zrušené.

Nad novelou zákona se diskutovalo již v roce 2021, teď opět celý rok, ale byla vládou schválena až 3. ledna 2023. Poté byla odeslána do Poslanecké sněmovny, platit by měla od roku 2024.

V roce 2022 dvakrát do práce policie vstoupil i Ústavní soud. Svým nálezem Pl. ÚS 7/18 ze 6. dubna stanovil, že na odebrání vzorků DNA se nic nemění. Na druhé straně svým nálezem IV. ÚS 2773/20 z 15. února stanovil, že samotné pachové stopy k odsouzení pachatele nestačí a byly nutné i další přesvědčivé důkazy.

Navíc byl 11. května přijatý zákon č. 130/2022 Sb., kterým se měnil zákon. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník a zákon č. 45/2013 Sb. o obětech trestných činů, který ovlivňoval činnost Policie ČR přímo, ale současně novelizoval i zákon o Policii ČR.

Samotná Policie ČR hned z počátku roku řešila čtyři problémy. Tím prvním byl nesouhlas řady policistů s očkováním, kterému by se museli vystavit povinně. Ve státě vznikla petice – Deklarace členů IZS a ozbrojených sil ČR, požadující zrušení povinného očkování, kterou k 4. lednu podepsalo 14.000 lidí, mezi nimi 3.200 policistů, hasičů, záchranářů a vojáků. Policisté byli i mezi autory této petice, kterou se poté policie podrobně zabývala.

„Kategoricky nesouhlasíme s povinnou vakcinací proti nemoci, kterou velká část z nás již bez větších potíží prodělala,“ stálo v ní. „Proočkovanost v našich řadách je daleko nad celostátním průměrem, absolutní většina z nás je mimo rizikové skupiny. Doposud jsme bez jakýchkoliv problémů vykonávali naši práci i bez očkování a hodláme v tom pokračovat i nadále. Povinné očkování proti nemoci Covid-19 proto považujeme za irelevantní a obáváme se, že takový postup nám i celému českému lidu přinese daleko více škody než užítku. Pokud by nová vláda trvala na důsledném vymáhání vyhlášky č. 466 / 2021 Sb., dojde k citelnému odlivu profesionálů z našich řad, čehož důsledkem bude ohrožení základních strategických funkcí státu, jež tyto složky zajišťují.“

Tento dokument věnoval Policii ČR celou pasáž. „Chceme připomenout, v jakém personálním stavu se bezpečnostní složky ČR nachází, zejména pokud hovoříme o personálních stavech Policie ČR. Tam je situace opravdu velmi vážná. Podstavy policistů byly hlášeny ze všech krajů republiky. Personální stavy se aktuálně pohybují na kritické hranici, která může být prolomena odchodem dalších policistů, kteří povinné očkování odmítnou. Tím by mohl být ochromen chod některých oddělení a útvarů. Již nyní je nežádoucím důsledkem ještě větší omezení náboru nových příslušníků.“

V této situaci již bylo vedení resortu vůči povinnému očkování opatrnější. V úterý 4. ledna bylo publikované mírnější stanovisko ministra vnitra V. Rakušana: „My jsme se s policejním prezidentem dohodli, že budeme sledovat, jak se proočkovanost mění. Určitě ho přizvu, až se bude vyhláška o vakcinaci formulovat“. Proočkovanost u policie byla podle tehdejších údajů celkem 75 %, což znamenalo, že jedna čtvrtina policistů nebyla očkovaná. Mezi nimi ale bylo mnoho policistů, kteří již tuto nemoc prodělali, někdy i bez větších potíží. Mezi hasiči byla úroveň vakcinace přibližně stejná, v armádě ale bylo vakcinováno 89 % vojáků.

Jeden z policistů dokonce 9. ledna vystoupil na demonstraci hnutí Chcípl PES v Ústí nad Labem, namířené proti povinné vakcinaci. Podobné demonstrace se v ten den konaly v dalších městech republiky např. v Ostravě, Českých Budějovicích, Karlových Varech nebo Brně. Největší z nich v počtu kolem 4.000 osob se konala v Praze na Václavském náměstí. Policie všechny monitorovala, ale k porušení veřejného pořádku nedošlo. Přesto policejní prezidium vydalo 11. ledna prohlášení, ve kterém uvedlo, že vystupování policistů na shromáždění politického hnutí „považuje za důvod: pro zahájení kárného řízení“.

V ten den se na Malostranském náměstí v Praze konala další demonstrace, kterou opět sezvalo hnutí Chcípl PES, ale účastnily se jí i další organizace - studenti a iniciativa Vraťme děti do škol bez podmínek. Také tato demonstrace proběhla pod dohledem policie.

Další demonstrace byla zvolaná na 16. ledna do Plzně a 18. ledna do Prahy. To vše v době, kdy se covid vzepljal k dalšímu útoku a začínala nová vlna, tentokrát v znamení mutace omikron. V úterý 11. ledna přibylo 12.848 nemocných, v úterý 18. ledna to již bylo 32.154, v úterý 25. ledna 42.070, na druhý den dosáhl první špičky 59.594 nemocných, v pátek 28. ledna 55.317, úplným vrcholem bylo úterý 1. února se 67.064 nakaženými. Až poté to začalo klesat. V úterý 8. února to bylo 44.469 nemocných, v úterý 15. února 33.467, v úterý 22. února 16.829. Přírůstky v počtu nemocných dosahovaly ve svých maximech cca 13.000 osob až do 23. března, ale výraznější pokles začal až v průběhu dubna.

V této situaci vláda Petra Fialy 19. ledna rozhodla o zrušení vyhlášky o povinném očkování. Pochvaly se dočkala z jedné strany, kritiky z druhé. Deset dní předtím Vít Rakušan o této vyhlášce tvrdil, že probíhá její úprava a veřejnost s ní obeznámí někdy po 15. únoru. Nárůst pandemie byl ale tak silný, že se již pracovalo na seznamu profesí nevyhnutných pro chod státu, a lidé těchto profesí by do zaměstnání chodili, i pokud by jim vyšel pozitivní antigenní test. Současně byla doba karantény stažena na pět dní. Nová vláda tedy měla s covidem stejné problémy jako ta předcházející. Obe se sice snažily, ale covid si dělal, co chtěl, i když v tomto čase již byl obklíčovaný vakcinací.

Vždyť vakcinovány byly celkem 2/3 obyvatelstva a mnozí nemocní již získali dostatečné protilátky. Údaje ze začátku roku 2023 uvádějí, že k tomuto datu bylo kompletně naočkováno 6.891.896 lidí (64,4 %, 68,0 % starších 5 let) a 6.975.481 lidí (65,2 %, 68,8 % starších 5 let) alespoň jednou dávkou. Celkem bylo podáno 18.615.350 dávek. Přesto se někteří lidé snažili povinnost vakcinace obejít pomocí falešných certifikátů, nebo se dokonce objevily případy fingované vakcinace. Všim se poté zabývala kriminální policie.

Druhým problémem, který se řešil od prvních dní nového roku, byly platy policistů. Zrušení rozhodnutí Babišovy vlády o zvýšení platů o 1.400 korun, které nahradilo rozhodnutí nové vlády o zvýšení ve výši 700 korun, vyvolalo mezi policisty negativní odezvu. Chápali ji jako výsměch. Navíc i při tomto zvýšení byli opomenuti občanští pracovníci Policie ČR. Negativní názor opět vyslovil předseda Nezávislého odborového svazu Policie ČR Tomáš Machovič: „Vnímáme to ne jako zvýšení, ale jako snížení,“ a narážel na růst inflace, která již v té době dosáhla výše 9,9 % a byla tedy vyšší než úroveň zvýšení platů. Přidání 700 korun představovalo vzrůst jen o 2 %. A to před policisty, ale i celou naší společností, stála nová pandemická vlna, která se prudce hnala k novým rekordům. Ještě hůře jako oni na tom byli s platy státní zaměstnanci, kterým byly na několik měsíců zmrazené. Nové kolo jednání o platech a příjmech policistů se konalo až v březnu a dubnu.

Třetím akutním problémem byla výměna na postu policejního prezidenta. Stávající prezident Jan Švejdar podle svého rozhodnutí, po skončení své nemocnosti, 3. ledna ministrově vnitra svou demisi podal. Ve službě podle dohod zůstal, a až do 31. března pracoval. Ale jak se později postěžoval v tisku, jeho spolupráce s ministrem vnitra Vítem Rakušanem byla velice vlažná. V rozhovoru pro Právo 7. června svou činnost ve funkci policejního prezidenta zhodnotil pozitivně: „Policie na tom byla finančně dobře, za ty tři roky finančně neustrádala, to je potřeba říct. Je to vidět i třeba na tom, jak rostl průměrný plat. Samozřejmě na to má vliv velké množství podnětů zvenčí a hlavně covid, protože covid policii hodně změnil a donutil ji přemýšlet a dělat věci jinak. Jestli to mám shrnout jednou větou, tak jsem na policii pyšný, co za ty tři roky dokázala.“

Teď to myslím naprosto upřímně, protože jsme byli nuceni improvizovat, vymýšlet věci a dělat věci, které jsme nikdy předtím nedělali. Jsem hrozně rád, že to policie ustála s čistým štítem...

Moc záporných věcí tam nevidím, kromě toho, že se policie v některých činnostech zastavila. Ono to v podstatě ale ani není vidět. Když se podíváte dozadu, tak co se stalo?

Povedlo se obměnit vozový park, policie fungovala, nestoupala trestná činnost, což je samozřejmě vždy hra s čísly, ale tak to opravdu bylo během těch tří let. Policisté neměli žádný výraznější problém. Fungovalo to z mého pohledu hrozně dobře.“

K neuskutečněné policejní reformě, kterou mu nastupující ministr vnitra nejvíce vytýkal, se vyslovil poměrně stručně a hlavní „vinu“ viděl v nutnosti zvládnout v první řadě covid, přičemž zdůraznil, že na reformě přesto všechno pracovalo a postoupilo se dost vpřed. „Dorazí se to, o čem se už dva nebo tři roky mluví,“ uvedl k tomu. „Reforma se za mého vedení neudělala kvůli covidu, protože policie se opravdu dostala do stavu, kdy musela dělat věci, které předtím nikdy nedělala. Přinášelo to obrovské problémy. Nechci se na to vůbec vymlouvat, ale zásah do struktury Národní centrály proti organizovanému zločinu (NCOZ) je hrozně citlivá a nebezpečná věc.“

Výběr nového policejního prezidenta měl proběhnout ve dvou fázích. V první šlo o nabídkové řízení. Zájemci o tuto funkci se do něj mohli přihlásit do 24. ledna, ale jejich výběr byl omezený. Týkalo se pouze těch příslušníků bezpečnostních sborů, kteří byli zařazeni do nejvyšší, tedy jedenácté platové třídy, a to byli náměstci policejního ředitele, ředitelé bezpečnostních sborů - hasičů, celníků, Vězeňské služby, GIBS či civilních tajných služeb BIS a ÚZSI, nebo jejich náměstkové. Když se tak nestane, začíná druhá fáze - samotné výběrové řízení, do kterého se již mohou přihlásit členové bezpečnostních sborů,

zařazených do 10. platové třídy - ředitelé celorepublikových policejních útvarů, krajských ředitelství a jejich náměstkové.

Poměrně rychle se podle tisku vykryštovala dvojice největších adeptů na tuto funkci. Byl to stávající první náměstek policejního prezidenta Martin Vondrášek a velice vážně se uvažovalo o řediteli Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy Tomáši Lerchovi. Tisk nejdříve vyzvedával i náměstků policejního prezidenta pro Službu kriminální policie a vyšetřování Tomáše Kubíka, o trochu méně náměstků policejního prezidenta pro ekonomiku Michal Keřka. Brzy se ale ukázalo, že ani jeden z nich nemíní o post policejního prezidenta bojovat. Stejně se spekulovalo o zákulisné šermovačce v této otázce mezi Janou Černochovou - ministryní obrany a Vítem Rakušanem. Ale ani to se nepotvrdilo.

Vše nakonec vyřešil Martin Vondrášek, který jako jediný v poslední možný den, tedy 24. ledna, podal svou přihlášku do nabídkového řízení. V každém případě se tento krok očekával a o něm jako novém policejním o prezidentovi se mluvilo otevřeně i skrytě od prosince 2021. Podle všeho se na jeho nominaci domluvili i předsedové vládní koalice, protože později ani jeden z nich proti jeho jmenování neprotestoval, a M. Vondrášek svou přihlášku podal až po dosažení takovéto možné dohody. Následně ji prověřila poradní komise ministra vnitra, která své závěry ministrovi předložila 26. ledna. Výsledky práce této komise oznámil Vít Rakušan 28. ledna v rozhovoru se CNN Prima News: „Podle zákona proběhlo nabídkové řízení, přihlásil se jeden uchazeč. Komise žádné výhrady nezmínila. My na vnitru teď máme dvě možnosti. Buď doporučení akceptovat, nebo neakceptovat. To bychom ale museli mít relevantní důvody. Teď je to na širší debatu ve vedení ministerstva vnitra, nechceme nic uspěchat.“

Stanovisko komise mělo ještě projednat vedení ministerstva vnitra a definitivní rozhodnutí ministr vnitra oznámit v úterý 1. dubna, což se nakonec i stalo. Oficiální oznámení bylo vydané v ten samý den: „Dosavadního prvního náměstků policejního prezidenta Martina Vondráška doporučila poradní komise v rámci nabídkového řízení. Pan ministr se po důkladném zvážení závěrů komise a po osobní schůzce s Martinem Vondráškem rozhodl její stanovisko akceptovat.“ „Generálmajor Vondrášek je jedním z největších profesionálů, které policie má, a jeho vizi budoucnosti policejního sboru považuji za správnou. Budu po něm mimo jiné chtít, aby co nejrychleji dotáhl reformu specializovaných pracovišť policie,“ vysvětlil Vít Rakušan. Mezi další priority nového šéfa policie musí dle ministra vnitra patřit např. personální stabilizace sboru, zatraktivnění práce u policie nebo zajištění kvalitního policejního vzdělávání a přípravy.“

Po tomto kroku začala rychlá výměna většiny nejvyšších policejních funkcionářů. Již 6. ledna oznámil svůj odchod od policie náměstek policejního ředitele pro ekonomiku Michal Keřka. Služební poměr hodlal ukončit ve stejný den jako Jan Švejdar, tedy k 31. březnu. Nový policejní prezident, který 1. dubna převzal z rukou ministra Víta Rakušana jmenovací dekret, ustanovil své vedení Prezidia. Do funkce prvního náměstka uvedl stávajícího pražského policejního ředitele Tomáše Lercha. Toho ve funkci nahradil Petr Matějček. Do funkce náměstka pro ekonomiku uvedl náměstka jihomoravské policie Jaromíra Bischofa. Nový úsek, řídicí oblast lidských zdrojů, IT a vzdělávání měl vést David Fulka, bývalý ředitel Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje. Všichni ale byli vedením svých úseků pouze pověřeni, protože nejdříve museli projít výběrovým řízením a J. Bischof navíc další bezpečnostní prověrkou. Po skončení výběrového řízení byli T. Lerch a D. Fulka 1. května do svých postů definitivně jmenováni. J. Bischof měl být definitivně jmenovaný až po skončení prověrky u NBÚ. Z bývalého vedení Prezidia na svém místě zůstal pouze Tomáš Kubík, náměstek pro Službu kriminální policie a vyšetřování, pod níž spadala mimo jiné Národní centrála proti organizovanému zločinu (NCOZ). O jejím dalším osudu či možné reorganizaci nechtěl M. Vondrášek na začátku dubna mluvit s tím, že jasněji by mohlo být do konce května. T. Kubík se ale ve své funkci udržel.

Při příležitosti Dne vítězství 8. května prezident ČR M. Zeman povýšil do hodnosti generálmajora Tomáše Lercha, do hodnosti brigádního generála: Tomáše Kubíka, Martina Baláže, Petra Macháčka a Milana Majera, 28. října pak Davida Fulku. Kromě nich měla Policie ČR další brigádní generály: Petra Petříka, Miloše Trojánka, Libora Lochmana, Jakuba Frydrycha, Václava Kučeru, Tomáše Kužela, Leoše Tržila, Lud'ka Procházku. Generálmajori byli: Martin Vondrášek, Tomáš Lerch a Jiří Komorous, ředitel Ochranné služby.

Nakonec jsme nechali jednu personální novinku. V pátek 15. července byl NCOZ vyčleněný zvláštní útvar pro boj s kriminalitou a terorismem. Do nabídkového řízení na obsazení místa jeho ředitele přihlásil jediný uchazeč - náměstek ředitele Národní protidrogové centrály Břetislav Brejcha. V řízení před odbornou výběrovou komisí uspěl a byl doporučen jako vhodný kandidát. Do funkce byl ustanoven k 15. říjnu 2022. Vznikem a úkoly tohoto nového útvaru se budeme zabývat níže.

V neděli 31. července ve své funkci skončil na vlastní žádost předseda odborového svazu Unie bezpečnostních složek Zdeněk Drexler a ku stejnému ukončil i svůj služební poměr.

V pondělí 1. srpna byl výkonem této funkce pověřený Aleš Lehký.

Další personální změnu čekal Úřad pro zahraniční styky a informace (ÚZSI). Její ředitel Marek Šimandl, byl k 6. červenci ze své funkce odvolaný a nahrazený Petrem Mlejnkem. Na rozdíl od jiných byl M. Šimandl hned příští den po svém odvolání, jmenovaný za ředitele Generálního ředitelství cel. Samotný Petr Mlejnek ale dlouho ve své funkci nepobyl. Po rozpoutání aféra Dozimetr a kritice jeho styků s podnikatelem Michalem Redlem, hlavní postavou této aféry, na svou funkci koncem srpna rezignoval. Ve funkci ho až 6. října nahradil Vladimír Posolda.

Změny nastaly i na postu ředitele Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB). Jeho stávající ředitel Karel Řehka byl 6. června vybrán za náčelníka generálního štábu Armády ČR a své působení v NÚKIB ukončil 20. června. Do nové funkce v Armádě ČR nastoupil 1. července 2022. Stejného dne byl vedením NÚKIB pověřený jeho náměstek Lukáš Kintr. Jeho nominaci do této funkce projednal sněmovní bezpečnostní výbor 23. června. Vláda jeho uvedení do funkce schválila na svém zasedání 29. června.

Ve středu 30. listopadu skončil ve funkci náměstka ředitele NCOZ pro výkon služby II. Zdeněk Novák a nahradil ho v ní Petr Danko, bývalý vedoucí odboru daní, sekce finanční kriminality.

Ke konci roku skončil v souvislosti s odchodem do důchodku ve funkci ředitele Krajského ředitelství policie Libereckého kraje Ondřej Musil, který do této funkce nastoupil po V. Husákovi. Ve funkci ho 1. ledna 2023 nahradil pověřený ředitel Libor Špráchal, kterého k ustanovení na místo ředitele doporučila výběrová komise. Vyhrál totiž výběrové řízení, které se uskutečnilo v průběhu prosince loňského roku.

V pondělí 21. března bohužel spáchal sebevraždu ředitel Pyrotechnické služby Policie ČR Jiří Lačňák a vedením služby byl prozatímně pověřený náměstek ředitele této služby Karel Čadil. K neděli 1. května byl do této funkce nakonec i ustanovený.

K tomuto dni byli na základě výběrových řízení ustanoveni: první náměstek policejního prezidenta Tomáš Lerch, náměstek policejního prezidenta pro lidské zdroje, informační a komunikační technologie a inovace David Fulka, náměstek policejního prezidenta pro ekonomku Jaromír Bischof, sice vyhrál výběrové řízení, ale stále čekal na ukončení bezpečnostního řízení ředitel KŘP hl. města Prahy Petr Matějček a ředitel Útvaru policejního vzdělávání a služební přípravy Jiří Fejfar.

K 31. červenci svůj post opustil náměstek pro kriminální policii a vyšetřování pražského policejního ředitele Jan Koníř. Jeho přímí podřízení v poslední době vyšetřovali obě kauzy Čapí hnízdo.

Změna nastala i na postu náčelníka Vojenské policie, kdy Miroslava Murčeka v této funkci nahradil Otakar Foldýn.

K 1. září došlo navíc k zařazení vedoucích a zástupců vedoucích na odděleních obecné a hospodářské kriminality na územních odborech do osmých tarifních tříd, tedy do služebních hodností vrchních komisařů, přičemž předtím měli hodnost o stupeň nižší.

Poslední velká změna, která se ale přímo činností útvarů Policii ČR dotýkala pouze okrajově, bylo zřízení funkce poradce pro národní bezpečnost. Neměl mít žádné řídicí pravomoci. Mělo jít o nadresortního koordinátora pro záležitosti hybridních hrozeb, dezinformací a dalších závažných nadresortních bezpečnostních problematik. Kromě jiného měl zajišťovat spolupráci zpravodajských a bezpečnostních složek a jejich efektivní postup. Vláda ji zřídila 21. prosince a k 1. lednu 2023 byl do ní jmenovaný Tomáš Pojar, stávající poradce premiéra Petra Fialy.

Přímo Policie ČR se netýkala ani připravovaná a poté realizovaná změna ve funkci náměstků ministrů vlády. Byla zrušena funkce odborných náměstků, které plně nahradili tzv. političtí náměstci, kterých si vybíral a za jejich činnost odpovídal každý z jejich ministrů. Bývalí odborní náměstci se změnili ve vrchní ředitelé sekcí, kteří se museli o své funkce ucházet každých pět let. Novelu schválil Parlament ČR 3. listopadu svým zákonem č. 384/2022 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Platnost nabyl 9. prosince a účinnost získal k 1. lednu 2023. Na základě toho se 1. náměstek ministra vnitra Jan Nováček stal vrchním ředitelem sekce vnitřní bezpečnosti a policejní vzdělávání, kterou zastával do 28. února 2023, kdy ho k 1. březnu v této funkci naradil bývalý náměstek ředitele ÚZIS Jan Paďourek.

Když jsme již u těch personálií, musíme uvést, že 20. října 2022 zemřel významný český kriminalista a dlouholetý vedoucí oddělení vyšetřování Krajského ředitelství policie hl. města Prahy Jiří Markovič.

Personální měny, i když pouze fiktivní, se dočkala i BIS. Sněmovní bezpečnostní výbor 20. ledna 2022 doporučil vládě, která již byla k tomuto kroku od svého začátku připravená, jmenovat do čela BIS jejího bývalého ředitele, od srpna pověřeného jejím vedením, Michala Koudelku. Své stanovisko o týden později oficiálně zformuloval a zaslal vládě. Vláda poté 9. února M. Koudelku do této funkce oficiálně schválila. Přesto ho prezident ČR M. Zeman ani poté, již posedmé, do hodnosti generála nepovýšil.

Na přelomu ledna a února příslušníci pořádkové policie, příslušníci dalších útvarů, zabezpečovali klid a pořádek v průběhu dalších demonstrací. Ve čtvrtek 20. ledna se řada z nich konala po celém území ČR a opětovně s protesty přišli zemědělci. Všude šlo o klidný

průběh. Horší to bylo v úterý 1. února, kdy se příznivci iniciativy Chcípl PES sešli na pražském Malostranském náměstí, kde demonstrovali proti schválení vládní novely pandemického zákona. Nesli nejenom zástavy, ale vztyčili i šibenici s nápisem: „Všichni velezrádci a jejich přísluhovači skončí na ŠIBENICI“. Hnutí Chcípl PES se od skupiny demonstrantů, kteří šibenici vystavili, distancovalo. Z Malostranského náměstí se demonstranti snažili proniknout i do Sněmovní ulice, kde byly demonstrace zakázané. V tom jim zabraňoval policejní kordon. Jeden z policistů byl při tom lehce zraněný. Policie zadržela šestici demonstrantů, čtyři obvinila z neuposlechnutí výzvy, dva z trestného činu násilí proti úřední osobě, přičemž jednoho z nich ještě kvůli výtržnictví. Počet účastníků shromáždění od rána rostl, kolem poledne jich podle odhadu policie bylo zhruba 1.500. Kolem druhé hodiny odpoledne jejich počet policie odhadla na 700. O všem informovala na Twitteru:

„Policisté dohlíží na oznámené shromáždění na Malostranském nám. Kvůli zajištění bezpečnosti osob a provozu dochází k operativnímu omezování individuální dopravy. Na místě je podle našich odhadů asi 1500 účastníků. #policiepha

12:01 odp. · 1. 2. 2022

Doplnění: V souvislosti s tímto incidentem policisté zajistili celkem šest osob. Později jsme zajistili ještě jednoho muže, který použil pyrotechniku.

3:49 odp. · 1. 2. 2022

Doplnění: V souvislosti s tímto incidentem policisté zajistili celkem šest osob. Později jsme zajistili ještě jednoho muže, který použil pyrotechniku.

3:49 odp. · 1. 2. 2022.“

Další odpůrci koronavirových opatření se zúčastnili protestní jízdy automobilů, s nimiž se z celé republiky sjeli do Prahy a zaparkovali na Letenské pláni. Vystavení šibenice mnoho politiků odsoudilo a žádalo přísnější postih demonstrantů.

Další demonstrativní akce tohoto hnutí – držení hlídky na Klárově v Praze, se konala 9. a 10. února. Odtud se demonstranti, kterých se sešlo kolem sedmdesáti, pokoušeli dostat k budově Senátu, jenž právě projednával návrh pandemického zákona, proti kterému protestovali. Policie obsadila a zamezila vstup do Sněmovní ulice, ale i do ulice U plovárny vedle Úřadu vlády. Akci doprovázel i tzv. konvoj svobody. Šlo o desítky vozidel, které do Prahy přijely z Karlových Varů, Ostravy, Liberce nebo Českých Budějovic.

Již v půlce ledna začaly pro policii vznikat další, zbrusu nové úkoly. Vše souviselo s růstem napětí mezi Ukrajinou a Ruskem, které podle několika veřejných a jistě i mnoha přísně tajných varování, se chystalo k ofenzivě proti svému sousedovi. Co se dělo v režimu

utajení, není přirozeně známo. Objevily se ale otevřenější informace. V úterý 25. ledna bylo na jednání krizového štábu ministerstva zahraničí rozhodnuto zatím neevakuovat z Kyjeva personál našeho zastupitelského úřadu. Ministr zahraničí Jan Lipavský současně vyzval naše občany, aby na Ukrajinu zbytečně neodjížděli. V ten samý den ministr vnitra V. Rakušan v Bratislavě během své oficiální návštěvy dojednával případnou spolupráci Česka a Slovenska po své linii. Potvrdil připravenost Česka vyslat na Slovensko české policisty, kdyby situace vygradovala. „Pokud by o to byl ze slovenské strany zájem, tak ČR, potažmo česká policie, je určitě připravena,“ prohlásil po skončení jednání se slovenským ministrem vnitra Romanem Mikulcem. „Těchto plánů a scénářů je vícero,“ upozornil R. Mikulec. „Důležité je, že my se na tuto situace připravujeme...“

V pátek 28. ledna NÚKIB vydal upozornění na zvýšené riziko kyberšpionážních či ransomwarových útoků proti České republice a tuzemským subjektům v důsledku stávající geopolitické situace ve východní Evropě, především na Ukrajině. V úterý 1. února se situací zabývala Bezpečnostní rada státu, která projevila obavu z možných kroků Ruska, potvrzujících možnost agrese vůči Ukrajině a vybídla k diplomatickému řešení situace. V to samé úterý bylo publikované Sdělení Ministerstva zahraničních věcí, kterým oznamovalo, že téhož dne bylo podepsáno Ujednání mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem obrany Ukrajiny o spolupráci v oblasti poskytování léčebné péče zraněnému vojenskému personálu Ukrajiny. Ve stejný den byla mezi oběma státy podepsána smlouva o daru dělostřelecké minuce, o čemž již rozhodla vláda 26. ledna. A nakonec, opět v ten samý den, ministr vnitra Vít Rakušan uvedl, že Česko počítá s případnou humanitární pomocí přímo na místě a připomněl, že by Česko na Slovensko v případě nutnosti mohlo odeslat kontingent českých policistů.

Situace se ale každým dnem vyostřovala, takže vedení státu i vnitra intenzivně pracovalo na možnosti přijmout uprchlíky, ale stejně tak řešit dopady problémů s omezením dodávek ropy a plynu z RF na chod naší ekonomiky i růst cen v situaci, kdy meziroční růst spotřebitelských cen v lednu stoupl o 10 % a začala růst inflace. Byl vypracovaný Plán připravenosti na migrační vlnu a stanovovaly se základní úkoly pro každý stupeň. Ve středu 9. února byl reorganizovaný Ústřední krizový štáb, přičemž bylo rozhodnuté, že v případě řešení vojenských otázek ho bude řídit ministr obrany a v případech ostatních ministr vnitra. Práci měl začít hned po vyhlášení případného nouzového stavu. Ve středu 23. února se situací kolem Ukrajiny na svém posledním zasedání před vypuknutím otevřené války zabývala Bezpečnostní rada státu. Kromě jiného rozhodla ztížit udělování víz pro Rusy, a

naopak ulehčit tento postup pro Ukrajince. Ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš v ten den prohlásil, že na uprchlíky z Ukrajiny jsme připraveni.

K útoku došlo 24. února a úkoly Policie ČR se tím také úplně změnily. Již první den byl pro ni perný. Na pražském Václavském náměstí se v podvečer uskutečnila demonstrace zhruba tři tisíců lidí pod názvem Praha stojí za Ukrajinou! Uspořádala ho česká ukrajinská komunita za podpory hnutí Milión chviliek pro demokracii. Policie zasahovat nemusela, pouze uzavřela vjezd z magistrály na náměstí. Žádné incidenty se nekonaly. Trochu ostřejší to bylo u budovy velvyslanectví RF, kde dva demonstranti postříkali budovu velvyslanectví červenou barvou, zač policisté zadrželi dva z nich a vysloužili si pokřik: „Veřejná bezpečnost“.

Ministerstvo vnitra okamžitě aktivovalo Plán připravenosti na migrační vlnu a zřídilo informační linky pro občany Ukrajiny: „Ministerstvo vnitra dnes, 24. února 2022, aktivovalo v souvislosti s vojenským útokem Ruska na Ukrajinu první, nejmírnější ze čtyř stupňů připravenosti na migrační vlnu. Tzv. zelený stupeň reaguje na situaci, kdy zatím neevidentujeme přesun zásadní vlny uprchlíků na naše území a je třeba pomoci primárně těm, kteří už u nás žijí. K tomu slouží speciální web Ministerstva vnitra, telefonní infolinka i e-mailové adresy určené k pobytovým informacím i k žádostem o nabídky pomoci“.

Ministerstvo i policie současně varovaly před předpokládanou vlnou falešných zpráv a dezinformací v souvislosti s válečnou krizí na Ukrajině. Na boj proti dezinformacím měla být zřízena funkce zmocněnce při úřadu vlády, který by měl koordinovat činnost resortů obrany a vnitra v tomto směru. Vláda považovala dezinformace za důležitý front nové války. Podle policejních údajů weby, které označila za dezinformační, v posledních týdnech výrazně zvýšily svou aktivitu. Policie upozornila, že je monitoruje a je připravena proti nim rázně zakročit.

Již z tohoto počátečního výčtu opatření prvního dne útoku na Ukrajinu je jasné, že vztah Policie ČR a útok na Ukrajinu by si vyžadoval osobitou studii, ale na to teď nemáme místo. Takže se musíme spokojit se základním výčtem jednotlivých činností a jejich celkové výslednosti.

V globálu Policie ČR i nadále pokračovala v úkolech, které prováděla i předtím. Došlo pouze k jejich intenzivnějšímu plnění. Upozornilo na to oznámení Posílení výkonu služby u vytipovaných objektů z 25. února: „Od roku 2016 platí v ČR 1. stupeň ohrožení terorismem, v rámci kterého Policie ČR realizuje opatření na vybraných subjektech z kategorie tzv. měkkých cílů. Smyslem opatření je zvýšený dohled a komunikace se zástupci těchto objektů. V této oblasti se v současnosti nic nemění, stále budeme v rámci běžného

výkonu služby provádět dohled nad vybranými objekty a lokalitami s tím, že je na operativním rozhodnutí každého krajského ředitele u vytipovaných objektů nastavit intenzivnější dohledový režim.

Ačkoliv nemáme žádné konkrétní informace o přímé bezpečnostní hrozbě, tak ale v nejbližších dnech bude s ohledem na geopolitickou situaci možné častěji vidět uniformované policisty na exponovaných místech, typicky například autobusová či vlaková nádraží, a všechny součásti Policie ČR budou samozřejmě operativně vyhodnocovat veškeré dostupné informace a nastavovat výkon služby tak, aby bylo minimalizováno jakékoliv bezpečnostní riziko.“

Druhou formou její činnosti byla ochrana veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti země. V podmínkách pokračující pandemické vlny bylo konání větších demonstrací fakticky nemožné. Výjimkou byly dvě pražské demonstrace, konané v návaznosti na obdobnou demonstraci 24. února.

V neděli 27. února se zde pod názvem Stojíme za Ukrajinou 2 konala další demonstrace a měla až vládní nebo státní charakter. Z tohoto důvodu ji Policie ČR věnovala zvýšenou pozornost. Byly mobilizovány stovky policistů, kteří zajišťovali bezpečnost demonstrantů. Pro dopravu uzavřela celé náměstí, ale i přilehlé ulice. Podle odhadů organizátorů se jí účastnilo minimálně 60.000 lidí, kteří se chovali pokojně a vše se obešlo bez incidentů. Poslední z této řady se uskutečnila 4. března, tentokrát pod názvem Evropa stojí za Ukrajinou. Účastnilo se jí několik tisíc lidí a ani v tomto případě nemusela policie zasahovat. Poté se již žádné větší demonstrace až do června nekonaly a policisté se mohli věnovat svým běžným činnostem. Výjimku tvořila demonstrace protiputinovsky orientovaných Rusů 26. března, kteří v počtu kolem tří tisíc pochodovali od Náměstí míru, přes Václavské náměstí na Staroměstské náměstí. Na průvod dohlíželi policisté, ale žádné incidenty nebyly hlášené.

V té době se dokončily rozhovory kolem vyslání skupiny našich policistů na východ Slovenska. Záležitost se na začátku zdržela kvůli tomu, že slovenská strana ještě nevěděla, kolik českých policistů bude ve skutečnosti potřebovat. V pondělí 28. února na slovensko-ukrajinskou hranici nakonec odjelo 50 policistů a s nimi dalších pět, aby jim postavili stany a pečovali o kontejnery. V pondělí 7. března přišla na velení Policie ČR žádost o odeslání dalších třiceti, a tak hned na druhý den tam odjela skupina 31 policistů, takže jich tam bylo 86. Zpočátku působili v rámci třech hraničních kontrolních stanovišť, poté byli převedeni do registračních center, kde pomáhali evidovat ukrajinské migranty. Nakonec působili ve třech oblastech – někteří se vrátili a působili na kontrolních stanovištích, další na registračních

místech a jiní sloužili jako eskorty. V dubnu prvních padesát policistů nahradil další kontingent.

Někteří naši policisté pomáhali při evakuaci našich diplomatů a členů jejich rodin z Kyjeva, který museli opustit hned po ruském útoku, jehož špička od severu zjevně směřovala k ukrajinskému hlavnímu městu a část jednotek se na jeho okraje skutečně i dostala. První část našich diplomatů se do Kyjeva vrátila 13. dubna a 25. května již na místě působil velvyslanec Radek Matula s pěticí diplomatů. Tehdy se zrušila další dočasná pracoviště našeho zastupitelství na západní Ukrajině.

V sobotu 26. února i do ČR dorazili první migranti. Vedení resortu a policie se v této situaci snažilo především vytvořit systém vstupných bodů a připravilo úřadovny cizinecké policie a Odboru azylové a migrační politiky MV na příjem a registraci uprchlíků. Ministerstvo vnitra mezitím modelovalo situace dalšího růstu počtů migrantů v ČR. Jejich hlavní jádro v těchto dnech směřovalo do Prahy, kde se ale rychle ukázalo, že stávající řešení je kapacitně nedostatečné, protože jejich příliv narůstal. Ministerstvo vnitra od 2. března postupně zřizovalo v centrech každého kraje registrační asistenční centra (KACPU), před kterými se zanedlouho vytvořily dlouhé fronty migrantů, žádajících o dočasný pobyt v ČR. Zvláště napjatá situace vládla i nadále v Praze, kam směřovalo nejvíce uprchlíků. Na registračních místech byly prodloužené otvírací hodiny do pozdního večera i posílené personální kapacity.

Vyřízení statutu pro občany Ukrajiny bylo v tuto chvíli absolutní prioritou a víza se vydávala na počkání. Nešlo ale o povolení k dlouhodobému pobytu, pouze o víza, umožňující pobývat na území ČR. Došlo také k maximálnímu zjednodušení podávání žádosti, v důsledku čehož zpracování jedné žádosti trvalo kolem sedmi minut.

Na registraci migrantů se i nadále podíleli pracovníci Cizinecké policie a Odboru azylové a migrační politiky MV ČR po celém území ČR, ale tam kde nestíhali, tato víza vydávali i další policisté. Ti ale byli napojeni i na další činnosti. Orientovali se na kontrolu vlaků, ve kterých pátrali po migraitech bez dokladů, ale z důvodu, aby je přímo na místě registrovali. Pomáhali při jejich přejezdech, běžencům poskytovali informace, rozdávali informační letáky na nádražích, odváděli migranty do asistenčních center, dohlíželi na klid a pořádek kolem nich, nebo se podíleli na jejich transportu do místa ubytování. Pracovali ale i hasiči a velký kus práce odvedli dobrovolníci.

Drobnou pomoc uprchlíkům, zejména matkám s malými dětmi, poskytli také mnozí řadoví policisté, zejména policistky, když jim pomáhaly řešit jejich problémy.

Největší nápor práce přišel v březnu. První etapa zvládnutí migrační krize byla ukončena koncem tohoto měsíce, kdy se přešlo ke stabilizační práci. V první fázi bylo migrantům poskytnuté jídlo, bezpečí, základní zdravotní péči a ubytování. Podle všeho část migrantů odešla ke svým rodinám, které zde již žily. Další byli ubytováni v uprchlických zařízeních ministerstva vnitra, bytech občanů ČR, kteří za to později dostali solidární příspěvek ve výši 3.000,00 Kč na ubytovanou osobu (maximálně ale 12.000,00 Kč), jiným ubytování do léta poskytla různá rekreační zařízení, ale i školy, které své tělocvičny proměnily v ubytovny. Později např. v Praze v Tróji vzniklo stanové městečko s kapacitou 150 lidí. V půlce dubna v těchto dočasných zařízeních bydlelo ještě 900 uprchlíků.

S účinností od 21. března 2022 nabyly účinnosti balíček celkem tří zákonů, schválených 17. března, jejichž účelem bylo vytvoření podmínek pro pomoc ukrajinským uprchlíkům na území České republiky. Šlo o zákon č. 65/2022 Sb. o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invazí vojsk Ruské federace; zákon č. 66/2022 o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invazí vojsk Ruské federace a zákon č. 66/Sb. o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invazí vojsk Ruské federace. Obecně se jim říkalo Lex Ukrajina. Na jejich základě začal stát od 21. března běžencům vyplácet humanitární dávku ve výši 5.000,00 Kč a do 13. dubna o ni požádalo 252.000 uprchlíků. Od příštího dne OAMP začal migrantům udělovat tzv. speciální vízum ke strpění či dočasné ochraně, které nahradily všechna předešlá dočasná víza. Ale byly i jiné benefity – bezplatná zdravotní péče, bezplatné cestování ve vlacích a městské dopravě atd.

Současně se uvažovalo o legalizaci pobytu těch Ukrajinců, kteří až do té doby pobývali na území ČR nelegálně. Podle všeho mnozí z nich tuto šanci využili, i když se bez problémů mohli na našich úřadech hlásit jako čerství uprchlíci. K 2. březnu u nás již bylo 20.000 migrantů. Ve stejné době vláda učinila vše, aby proces jejich registrace ještě více usnadnila. Ve středu 2. března rozhodla o vyhlášení nouzového stavu, počínaje 4. březnem:

„Vláda

I. nařizuje pro řešení vzniklé krizové situace krizová opatření ve smyslu § 5 písm. b), c), e) a f) a § 6 odst. 1 písm. b), c) a d), odst. 2 písm. b), d), e), f), a g) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, jejichž konkrétní provedení stanoví vláda samostatným usnesením vlády;

II. ukládá předsedovi vlády řídit a koordinovat úkoly podle bodu I tohoto usnesení;

III. pověřuje předsedu vlády informovat neprodleně Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky o vyhlášení nouzového stavu;

IV. stanoví, že toto rozhodnutí nabývá účinnosti dnem 4. března 2022 v 00:00 hodin a jeho platnost končí uplynutím 30 dnů od nabytí jeho účinnosti.“

Samotné Ministerstvo vnitra ČR na základě úkolů od vlády připravilo Program pomoci občanům Ukrajiny prchajícím před válkou. Šlo o oranžový, druhý ze čtyř stupňů Plánu připravenosti na migrační vlnu, který ministerstvo aktivovalo v případě, kdy nepostačovaly standardní kapacity Správy uprchlických zařízení MV. Platnost programu schváleného 2. března předpokládá aktivity v délce čtyř měsíců, náklady byly odhadované na 1,5 mld. korun. Ministerstvo kromě toho procházelo možné objekty v majetku státu, které by mohly sloužit jako záloha pro ubytování případných uprchlíků v budoucnosti. Vláda navíc vyčlenila 300 milionů korun na humanitární pomoc Ukrajincům. Polovina šla z rozpočtu Ministerstva vnitra, druhá z rozpočtu Ministerstva zdravotnictví. Ministerstvo vnitra nabídlo pomoc v rámci programů MEDEVAC a Pomoc na místě, včetně možného zajištění lékařské péče na našem území pro těžce zraněné Ukrajince. ČR navíc ve stejný den pozastavila vydávání víz a povolení k dlouhodobým a trvalým pobytům občanům Ruska, s výjimkou humanitárních případů.

V pátek 4. března již uprchlíků bylo 25.000 a jejich počet i nadále narůstal. Na druhý den 50.000. V úterý 8. března již 100.000. Předpokládalo se, že nakonec jich bude půl milionů

V pondělí 7. března se k tomu vyjádřilo ministerstvo vnitra:

„Do Česka už před válkou uprchlo přes 100 tisíc Ukrajinců, Slovensku pomohou další policisté.

Ukrajinu už oficiálně opustilo 1,75 mil. osob a je evidentní, že Evropa řeší migrační vlnu nevídaného rozsahu. Mezi uprchlíky před válkou i v Česku výrazně převažují ženy a děti, které zatím díky krajským asistenčním centrům pomoci (KACPU) zvládáme efektivně registrovat.

Ústřední krizový štáb dnes, 7. března 2022, řešil především rychle rostoucí počet uprchlíků před válkou. Do Česka zatím uteklo přes 100 tisíc Ukrajinců. Více než 57 tisíc Ukrajinců už získalo speciální vízum, z toho 55 % byly děti, dospělou populaci tvoří z 80 % ženy. Stále převažují lidé s kontakty na ČR a zajištěným ubytováním... Současně je zřejmé, že bude nutné zajistit rovnoměrnější rozložení registrace Ukrajinců po krajských asistenčních centrech po celé republice. V tuto chvíli totiž 25 % všech uprchlíků míří do KACPU v Praze, což dlouhodobě nelze zvládat. Už teď hasiči rozvázejí Ukrajince z Prahy

na registraci do jiných krajů. Ve spolupráci s Ministerstvem dopravy také dochází k regulování humanitárních vlaků tak, aby Ukrajinci nejezdili i jinam než do několika málo registračních míst.

Přestože se registrace i udělování víz daří s ohledem na výrazný nárůst zvládat stále velmi rychle, posílil odbor azylové a migrační politiky MV kapacity o více než 120 osob. Připravuje se také proškolení úředníků v krajích, aby i oni mohli posílit jednotlivá KACPU. Na MV také vznikla speciální pracovní skupina pro IT s cílem celý systém co nejvíce zefektivnit. V příštích dnech bude policie z preventivních důvodů dohlížet na bezpečnost u 40 poboček Komerční banky, které budou vyplácet vklady klientům Sberbank.“ Ruská banka Sberbank totiž v důsledku války na Ukrajině přišla o akreditaci v ČR a její povinnosti převzala právě Komerční banka. Vznikly tím skutečně velké problémy pro fyzické, ale především právnické osoby, které v této bance měly uložené své finance, protože najednou s nimi nemohli disponovat.

Ve čtvrtek 10. března bylo běženců již 150.000 a ministerstvo vnitra do 9. března k půlnoci jim vydalo 108.114 speciálních víz pro uprchlíky z Ukrajiny. Čtyři pětiny z dospělých byly ženy, 55 % děti. V pátek 11. března bylo vydáno 121.511 speciálních víz. Ve čtvrtek 17. března u nás bylo 270.000 uprchlíků, bylo jim už uděleno 190.000 speciálních víz a vláda hlásila, že jsme s ubytovacími kapacitami na hraně. Na úpravu dalších kapacit se plánovalo vydat 4,8 miliardy korun. Na počátku dubna u nás bylo kolem 300.000 uprchlíků a ministerstvo vnitra jim vydalo 250.000 speciálních víz. Zhruba o 100.000 se ale nevědělo, kde se vlastně nachází. V tomto čase již ministerstvo vydalo na zvládnutí migrační krize celkem 10 miliard korun. Příliv migrantů se půlce dubna již výrazně snížil, ale jejich nejvyšší počet se odhadoval na 400.000 – 500.000, z celkového počtu 4,25 miliónů uprchlíků z Ukrajiny. Ale zaregistrovalo se pouze 266.000 z nich. K 18. dubnu bylo vydáno 295.600 uprchlických víz a k 24. dubnu 307.000 víz, v srpnu to bylo 417.000 osob. A na jejich dávky šlo téměř 7 miliard korun. Od konce dubna se začala část z nich již vracet domů, v květnu se počet uprchlíků, kteří se vrátili do vlasti, odhadoval na 140.000 osob. Stejně to bylo v průběhu podzimní ukrajinské ofenzívy. Celkově je možné konstatovat, že resort i policie nakonec tuto krizi zvládly. Velký podíl na tom měli příslušníci cizinecké a pořádkové policie.

Dalším druhem pomoci, byla přímá materiální pomoc. Ve středu 13. dubna vyrazil z Hlučína na Opavsku konvoj, směřující na území Ukrajiny, který vezl pomoc, věnovanou českými policisty a hasiči. Dary byly konzultované s ukrajinskými policejními orgány, takže tam šlo skutečně to, co ukrajinská policie potřebovala.

V případě policie šlo o části výstroje, balistickou ochranu, optický a drobný materiál, včetně palet a kontejnerů za více než 53 mil. korun. „Vláda už Ukrajině vojenský materiál darovala. Pomoci ale od počátku chtěly i bezpečnostní sbory. Tímto krokem Ukrajině vzkazujeme – i naši policisté a hasiči byly s vámi a udělají vše, co je v jejich silách, abyste se dokázali bránit agresorovi a zajistili bezpečnost vašich lidí,“ uvedl ministr vnitra Vít Rakušan. Na zvýšení obranyschopnosti Ukrajiny poskytla policie např. 1.669 kusů balistické ochrany nebo části výstroje za téměř 17 mil. korun.

Nebyla to jediná forma pomoci ukrajinské policii. V pondělí 13. června ministerstvo vnitra ČR a velvyslanectví Ukrajiny podepsaly Memorandum o porozumění. Na jeho základě ukrajinská policie od naší policie získala finanční dar ve výši 3,2 mil. korun na vybrané ochranné prostředky, kterých měla policie na Ukrajině nedostatek. Týkalo se to zejména nedostatku tzv. taktických brýlí, které poskytují zvýšenou ochranu zraku při zásazích. O potřebě pořídit takovéto brýle pro Národní policii Ukrajiny informovala ukrajinská strana s odůvodněním, že jejich původní zásoby musela tamní policie odevzdat ukrajinské armádě. Jak uvedlo oznámení Ministerstva vnitra: „Dar poskytne Ministerstvo vnitra ze svého Programu bezpečnostní a rozvojové spolupráce a jeho výši už koncem minulého měsíce schválila vláda. Částku resort vnitra pošle na humanitární účet Velvyslanectví Ukrajiny v České republice a podmínkou stvrzenou v memorandu je využití daru pouze na pořízení taktických brýlí.“

Ale byly zde další policejní aktivity. Především šlo o ochranu uprchlíků před kriminálními podsvětím, které se na nich hodlalo přiživit nebo je přímo využít k vlastnímu obohacení. O aktivity v tomto směru se podělily jak kriminální živly české, tak ukrajinské. Z těch českých šlo o klasiku. Již dva dny po započetí války se objevily falešné sbírky na Ukrajinu, nebo na uprchlíky. Objevovali se falešní dobrovolníci, kteří se snažili uprchlíky okrást. Spolu s tím se vyrojily pokusy pomocí počítačových programů, napodobovat telefonní čísla bank, nebo pomocí falešných telefonátů od lidí mámit další peníze, které požadovali zasílat na svá konta. Další firmy- agentury se usilovaly zaměstnávat uprchlíky, zejména mladé matky s dětmi a nabízely jim zprostředkování zaměstnání, zač si hodlaly nechat zaplatit, stejně tak si ponechat část jejich mzdy. Obdobně postupovaly jiné firmy, které jim nabízely práci za mnohem nižší plat, než to bylo v ČR obvyklé.

Aktivně se snažily počínat i ukrajinské gangy, které zde působily již před únorem. Ve svém rodném jazyce oslovovaly ženy ve frontách před asistenčními a dalšími centry s nabídkou, že jim za určitou sumu vyřídí povolení k pobytu. Ještě účinnější formou bylo jejich kontaktování hned na nádražích nebo autobusových zastávkách, tedy dříve, než se

seznámily s realitou. Zvláště aktivně si v tomto směru počínali na Plzeňsku. Činili tak přesto, že vybavení tohoto pobytu bylo bezplatné. Další skupiny jim také snažily zprostředkovat práci v šedé ekonomické zóně, kde měly pracovat za výrazně nízké mzdy. Podvodníci se jim rovněž pokoušeli prodat falešná víza, nebo vyměnit jejich peníze za falešné nebo nepravé české bankovky, či je jim měnit v nepříznivém kurzu. Policie se usilovala tyto osoby odhalit a potrestat. Další formou trestné činnosti byla snaha využít mladé Ukrajinky k poskytování sexuálních služeb. Objevily se inzeráty, nabízející Ukrajinky k seznámení, nebo je lákající na velice dobře placenou práci v západní Evropě, ze které se v závěru ukázala být jako obchod s býlím masem. Europol dokonce vyslal do států, kam uprchlíci mířili, své specialisty, aby těmito záměry podsvětí bojovali. Podle všeho podsvětí na našem území však závažnější úspěchy v tomto směru nedosáhlo. Ve svém vystoupení na brífinku 21. března k tomu M. Vondrášek uvedl: „V tuto chvíli nemáme žádnou relevantní informaci, že by nouze uprchlíků na našem území byla jakkoliv zneužívána.“

Do trestné činnosti se na druhé straně zapájela i část uprchlíků. Čím déle uprchlická vlna trvala, tím byla tato činnost zřetelnější. Představitelé Policie ČR již v dubnu vyslovili obavy, že se do Evropy pod maskou uprchlíků přicházejí celé zločinecké gangy a snaží se zde etablovat. Po čase ukrajinské gangy plně převzaly celý byznys spojený s převaděčstvím svých krajanů, pro které již předtím vyráběly kvalitní falzifikáty různých dokumentů. V Polsku nebo na Slovensku byly zachycené případy, kdy do luxusních aut hned po překročení hranic na kontrolních stanovištích nastupovaly mladé prostitutky, které následně jejich agenti odváželi do západní Evropy, kde ve své činnosti pokračovaly. Objevily se i případy, kdy se jako ukrajínští uprchlíci snažili maskovat migranti z přední Asie. Zvláště závažnou aktivitou byla tzv. utečenecká turistka, kdy se někteří pseudouprchlíci stěhovali ze státu do státu a všude si nárokovali sociální dávky, které jednotlivé státy pro skutečné uprchlíky vyčlenily. Využívala se nedostatečně rozvinutá evidence v prvních fázích uprchlické vlny, i chaos, který zde někdy vládl. Někteří z nich tak činili individuálně, ale bylo podezření, že část z nich do střední Evropy vyslaly zločinecké gangy, sídlící přímo na Ukrajině. Zvláštní formou činnosti byl bezcelní dovoz osobních automobilů na Ukrajinu, který ukrajinská vláda svým usnesením povolila. Některé hraniční přechody byly v květnu úplně ucpané a v kilometrových frontách se stálo i několik dní. Na ukrajinské straně hranice to stěžovalo odbavení uprchlíků, směřujících do Evropy. To vše přispívalo k růstu nálad proti uprchlíkům, které se v některých místech v ČR začaly objevovat.

Měly několik druhů projevů a se všemi se policie musela vypořádat. Především šlo o podporu Ruska v jeho tažení, a naopak o urážky Ukrajiny. Poté o různé pomluvy a falešné správy typu: Ukrajinky kradou, Ukrajinci mě zbili. Snad nejzávažnější fámou byly falešné SMS správy, odesílané jakoby Ministerstvem obrany, které mělo tímto způsobem rozesílat povolávací rozkazy. Objevily se krátce po 24. únoru a zanedlouho zmizely. Objevily se útoky na auta uprchlíků a jejich poškozování. Došlo i k pomalování ukrajinského velvyslanectví v Praze červenou barvou, které od té doby začala policie přímo hlídat. Útokům se v první fázi nevyhnuli ani Rusové, dlouhodobě žijící v ČR. Na některých bylo zaútočeno slovně, jinde je odmítli obsloužit. Byli rozbité nebo poškozené výlohy několika obchodů, nabízející ruské potraviny, i když se později ukázalo, že část z nich patřila Ukrajincům.

Poslední formou zapojení Policie ČR do války na Ukrajině bylo zřízení oddělení, které se speciálně zabývalo vyšetřováním válečných zločinů ze strany vojáků RF. Zde se ale jednalo pouze o vytěžování uprchlíků, kteří na Ukrajině žili v oblasti přímých bojů a na vlastní oči je viděli.

První oficiální výčet trestních činů, spojených s válkou na Ukrajině a přílivem uprchlíků do ČR přinesl 21. března po skončení jednání Ústředního krizového štábu Martin Vondrášek, v tom čase ještě stále pouze 1. náměstek policejního prezidenta. Podle jeho slov policisté prověřují celkem 415 podání od občanů a ve 112 případech zahájili úkony trestního řízení. Většinu z nich tvořily majetkové trestné činy související s poškozením proruských symbolů, 29 kauz schvalování ruské agrese na Ukrajinu. „V sedmi případech už jsme sdělili obvinění konkrétním fyzickým osobám.“ Od 24. února se celkem 39 Ukrajinců stalo obětí trestného činu. Převážně šlo o krádeže, u čtyř případů však podle něj policisté prověřovali ideový motiv. U tří případů šlo o slovní napadení, v jednom o fyzické. Zatím tedy nešlo o nic výjimečného nebo alarmujícího. Spolu s tím ale uvedl, že v každém okrese působí jeden policejní specialista na ukrajinskou komunitu. Ministr vnitra Vít Rakušan k tomu uvedl, že v ČR bylo k tomuto dni udělených 205.500 speciálních víz, ale růst se již zpomalil. Pro kraje a regiony vláda připraví adaptační program, určený Ukrajincům, do kterého v první etapě vloží 300 miliónu korun. Vláda od tohoto dne začne uprchlíkům udělovat vízum za účelem dočasné ochrany, které jim umožní pobírat dávky, získat pojištění, ubytování, pracovat a cestovat po Evropě. Do tohoto programu automaticky vejdou všichni, kteří již uprchlické vízum mají. Šlo o již zmíněné zákony Lex Ukrajina. Premiér o týden později informoval, že se chystají zákony, které umožní zmrazit účty ruských oligarchů.

Vzhledem k přetrvávajícím problémům bylo po třech týdnech jasné, že nouzový stav bude nutné prodloužit minimálně o další měsíc. Ve středu 23. března vláda schválila návrh ministra vnitra Víta Rakušana a požádala Poslaneckou sněmovnu, aby souhlasila s prodloužením současného nouzového stavu až do 31. května. Sněmovna tak učinila 29. března a na základě jejího souhlasu (usnesení č. 183) vláda svým předpisem č. 77/2022 Sb. 30. března nouzový stav prodloužila do půlnoci 31. května.

V pátek 1. dubna do funkce policejního prezidenta nastoupil Martin Vondrášek, který ale fakticky Policii ČR již několik týdnů řídil. Podle pozdějšího vyjádření teď již bývalého policejního prezidenta J. Švejdera, ministr vnitra s ním od začátku roku komunikoval již jen velice sporadicky, takže úkoly přebíral M. Vondrášek. Podle slov nového policejního prezidenta mu ministr vnitra Vít Rakušan v průběhu jeho inaugurace uložil dva úkoly. Tím prvním bylo naplnění jeho představy, že policie má být proaktivní, nesmí sedět v kancelářích, ale je nutné vidět ji na ulicích. Tím druhým byla snaha dosáhnout stav, aby policie byla transparentní, otevřená a srozumitelná. Chtěl vidět profesionálního policistu, který je připravený pro výkon služby, ví, co je to presumpce nevinoty, co je zákonný postup, jakou taktiku zvolit a zná slovo empatie.

Současné vedení resortu a Policie ČR učinilo první kroky ke kompenzaci rozdílů v platech, příslibených vládou A. Babiše a snížených vládou P. Fialy, kdy byl policistům k 1. lednu zvýšený plat o 700 korun, místo slíbených 1.400 korun. V průběhu nouzového stavu se totiž opět zjevně ukázala skutečnost, jak je policie pro stát potřebná. Tuto skutečnost poté nebylo možné obcházet. Vznikl tlak na to, aby určitou kompenzací bylo proplacení přesčasů, které odsloužili v tomto novém nouzovém stavu. S jejich evidencí nebyl problém. Již na začátku nouzového stavu dal M. Vondrášek příkaz, aby se přesně evidovaly.

Proplácené přesčasových hod, bylo starou ránou na těle policie. Podle § 112, odst. 2. části osmé, Služební příjem a odměna za služební pohotovost, hlavy I. stávajícího zákona č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, bylo v době krizového stavu do jeho služebního příjmu započteno 150 hodin, což znamená že policista měl v tomto stavu odsloužit 150 přesčasových hodin zadarmo. Podle § 125 - Náhradní volno a služební příjem za službu přesčas, odst. 1. tohoto zákona určoval, že policista nemá za tyto hodiny ani právo brát si ani náhradní volno. „Příslušník má nárok na náhradní volno za každou hodinu služby přesčas; to neplatí pro službu přesčas v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce konanou v době krizového stavu.“

Změnu v tomto ustanovení ohlásil ministr vnitra ve svém projevu 29. března v Poslanecké sněmovně, kde přislíbil, že policisté a hasiči dostanou peníze za přesčasovou práci za nouzového stavu při zvládnání uprchlické vlny z Ukrajiny po ruské invazi. Získat by ji měli formou mimořádné odměny, přičemž vnitro podle jeho slov chystá kvůli proplácení přesčasů za nouzového stavu legislativní změnu. „Policistům budou formou mimořádné odměny zaplacené stejně tak jako hasičům," řekl tehdy.

Vše vysvětlil ve svém dopise z 31. března, adresovanému všem policistům a policistkám: „... je zcela namístě Vás ujistit, že výkon Vaší služby jsem připraven náležitě finančně ohodnotit. Nechci, abyste byť i část své služby vykonávali zadarmo. Přesčasy, které jste museli odpracovat za nouzového stavu, proto dostanete zaplacené formou mimořádných odměn. Nepůjde o plošné, ale cílené odměny podle toho, kolik hodin přesčasů „zdarma“ jste během nouzového stavu odsloužili. Jde o spravedlivé řešení a mně velmi záleží na tom, aby zaslouženou odměnu získali právě ti z Vás, kteří nad rámec své pracovní doby nejvíce zajišťovali naši bezpečnost a pomáhali zejména ženám a dětem vyhnáným z jejich domovů. Uvědomuji si také, že problematika přesčasů během nouzového stavu se do budoucna musí vyřešit systémově. Proto se i tímto tématem bude zabývat mnou ustanovená pracovní skupina, která ve spolupráci se zástupci policistů i hasičů řeší témata týkající se bezpečnostních sborů.

Samozřejmě naprosto rozumím tomu, že každá úprava zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů je citlivá. Ubezpečuji Vás ale, že případné změny se v žádném případě nebudou týkat výše Vašich výsluhových příspěvků. Realita je nicméně taková, že ve stávající úpravě zákona je mnoho oblastí, které nebyly zcela funkční a musejí se změnit tak, aby reflektovaly současné potřeby bezpečnostních sborů.“

Přislíbil i úpravy zákona o služebním poměru, který by zmírnil pravidlo o neproplácení přesčasů. Předseda NOS PČR T. Machovič byl mínění, že toto pravidlo by vůbec mělo ze zákona zmizet.

Celý postup v toto směru Vít Rakušan probral s policejním prezidentem Martinem Vondráškem 1. dubna. Bylo dosaženo dohody, že za každou přesčasovou hodinu příslušníci policie dostanou odměnu 300,00 Kč. Byly projednané i některé otázky kolem možné novelizace zákona o služebním poměru, která by proplácení přesčasových hodin přímo umožnila. Shodli se na vytvoření pracovních skupin, které vypracují věcný návrh novely zákona o služebním poměru, který pokládali již za starý, přežitý a obsahující řadu ustanovení, která byla již problematická. Změny, které by poté nastaly, by problém řešily

systemově. Podle jejich záměru by novela měla být hotova v roce 2024. Poté se ještě několikrát prohlásilo, že novela tohoto zákona se v žádném případě nedotkne výsluhy let.

Ve čtvrtek 6. dubna o proplacení přesčasů policistů, hasičů a vězeňské služby během nouzového stavu, vyhlášeného kvůli vlně uprchlíků z Ukrajiny vláda rozhodla. U Policie ČR to mělo představovat sumu 87,6 miliónu korun, z celkové částky 108,6 miliónu korun.

Ve stejném čase Česká republika, podle plánu MV na zvládnutí uprchlické krize, vstoupila do druhé fáze zvládání vlny emigrace, která měla trvat kolem půl roku a byla nazvaná fází adaptace a soužití. Podle něj se předpokládal návrat větší části Ukrajinců spět do své vlasti, nebo odjezd do jiných států, a ti, kteří se rozhodli v ČR zůstat, měli být včleněni do majoritního národa, nebo se proměnit v samostatnou národnostní menšinu s odpovídajícími nároky a povinnostmi. Ve třetí fázi, která měla začít až někdy v roce 2023, měla začít jejich adaptace a integrace. Ve středu 15. února 2023 vláda rozhodla o vzniku nové funkce – národní koordinátor pro adaptaci a integraci a jmenovala do něj Kláru Šimáčkovou Laurenčíkovou.

Se souhrnem situace vystoupil Vít Rakušan v neděli 3. dubna v České televizi. Uvedl, že z odhadovaných 300.000 uprchlíků jich 255.000 obdrželo speciální vízum, migrace nás zatím stála deset miliard korun, policie eviduje 500 podnětů o trestních činech a zahájila 138 trestních řízení. Pod vedením V. Rakušana, který se stal i koordinátorem pro zvládnutí uprchlické krize, mezitím strategická skupina Ústředního krizového štábu připravovala koncepci řešení migrační vlny z Ukrajiny. Věnovala se 13 oblastem a jednou z nich byla vnitřní bezpečnost. Dokument hodlala ve středu 13. dubna předložit vládě a Poslanecké sněmovně 14. dubna. Po jednání ÚKŠ 4. dubna o něm ministr vnitra informoval veřejnost. Při této příležitosti opět mluvil o trestní činnosti spojené s migrací. Uvedl, že policie dosud v tomto směru řešila 350 podnětů, z nichž je 150 v trestním řízení: „Čtyřicet pět z nich se týká nenávistných projevů a schvalování ruské agrese, jedenáct je ve fázi vyšetřování.“ Opět připomněl, že statistiku kriminality to neovlivňuje. Další údaje poskytl veřejnosti nový policejní prezident 7. dubna. Podle něj je podání již 600, přes padesát procent z nich je vyhodnoceno, v 156 případech bylo zahájeno úkony trestního řízení kvůli podezření u trestného činu. „Z toho ve 47 případech se jedná o nenávistné projevy nebo schvalování ruské agrese. V jedenácti z nich jsme se dostali do fáze vyšetřování, takže tam bylo vedeno zkrácené trestní řízení nebo trestní stíhání.“

Spolu s tím uvedl, že policie, zejména cizinecká, má celkem přehled o pokusech zahraničních zločineckých struktur pronikat do průmyslových lokalit a je připravena tomu čelit. „Nemáme informace, že by tu vznikaly nové zločinecké struktury.“ Odmítl informace

o rozsáhlejších případech kuplířství, která se povětšinou nepotvrdily. Rozsáhleji však mluvil o nebezpečí, které může vyplynout ze vzniku zcela nové velké skupiny lidí, pro nás v celém svém souhrnu zatím neznámé a mezi řádky sdělil, že bude sledována a pohyby v ní vyhodnocované. Stejně to bylo i s bojem proti dezinformacím, kterým bylo podle jeho slov nutné věnovat zvýšenou pozornost a postupovat mnohem aktivněji, jako předtím.

Další údaje o výdajích na migraci přinesl ministr financí Zbyněk Stanjura 8. dubna. Uvedl, že celkově vyjdou na 50 miliard korun. Vycházel přitom z předpokladu, že migrantů bude pouze 325.000 a část výdajů pokryje Evropská unie. Jinak se využije rozpočtová rezerva, stejně tak rezervy jednotlivých ministerstev. Na zasedání vlády 13. dubna, které schválilo a doplnilo dokument určující strategické priority pro řešení uprchlické krize, ministr vnitra mluvil již o výdajích ve výši 54 – 60 miliard korun. Na konci dubna již bylo registrovaných 298.900 běženců, 85 % z nich byly ženy a děti. Speciální vízum ke strpění či dočasné ochraně získalo 308.000 lidí. Výdaje u VZP v té době dosáhly 7 miliard korun, výdaje Prahy přesáhly 250 miliónů korun, výdaje státu, obcí a krajů 7,2 miliardy. Na konci srpna bylo oznámen, že na sociální dávky pro uprchlíky šlo 6,817 miliardy korun a běženců už u nás bylo 417.000.

Když jsem již při tom, uveďme, že před koncem roku policejní prezident oznámil M. Vondrášek od 24. února do konce roku 2022 Česká republika vydala uprchlíkům před válkou asi 470 tisíc viz, ale že odhady hovoří o zhruba 300 tisících uprchlících na českém území. Přičemž uvedl, že podíl Ukrajinců na trestné činnosti v Česku přitom loni vzrostl z 2,7 na 3,2 procenta. „Nárůst počtu příchozích Ukrajinců na populaci ČR je podstatně vyšší,“ upozornil.

V té době se situace kolem migrace z Ukrajiny trochu zhoršila a některé kraje se začaly připravovat na zimní vlnu uprchlíků, ale žádná se nekonala. Na závěr roku bylo upřesněné, že ochranu před válkou v ČR získalo 473.216 ukrajinských uprchlíků, z nichž více než polovina z nich přišla v březnu.

Na přelomu jaří a leta se poněkud změnily i úkoly Policie ČR. Již nešlo o prvotní úkoly, ale o důslednou lustraci všech migrantů, kteří se rozhodli v ČR zůstat. Vznikaly totiž obavy, že mezi uprchlíky byli nejen příslušníci ukrajinského podsvětí, kteří na našem území hodlají pokračovat ve své činnosti, ale stejně tak i ruští agenti, kteří tím dostali skvělou možnost se v tomto prostředí zcela ztratit a obnovit struktury, rozbité protiruskými opatřeními, uskutečněnými za poslední dva roky. Po vypršení platnosti speciálního víza ke strpění či dočasné ochraně, se počítalo s tím, že si jeho držitel toto vízum prodloužit nemůže, ale bude mít povinnost požádat o řádné vízum k povolení k dlouhodobému pobytu.

Jeho udělení mělo být povolováno standartním postupem a policii řádně prověřované. Rovněž se uvažovalo o postupném snížení jak humanitní dávky uprchlíkům v dosavadní výšce, tedy 5.000,00 Kč, a to od února 2023, ale i příplatku za ubytování běženců ve výši 3.000 korun. O zpřísnění opatření rozhodla novela zákona o opatřeních v souvislosti s konfliktem na Ukrajině č 175/2022 Sb. Poslanecká sněmovna ji schválila 31. května, 15. června Senát, účinnost a platnost nabyt 27. června. Ne jeho základě bylo podmínkou vyplacení těchto příspěvků pevná a ověřitelná adresa žadatele na území ČR. Mnozí z běženců navíc již na počátku léta museli opustit rekreační objekty, protože je jejich provozovatelé potřebovali, aby konečně začali letní sezónu.

Policie se v této době zaměřila i na vyšetření případů vízové turistiky, na kterou kromě jiného důrazně upozornil i hejtman Pardubického kraje Martin Netolický. Uvedl, že se to týká asi půl procenta běženců a dodal, že ti, co to: „evidentně zneužívají, navíc většinou nebyly z válkou zasažených oblastí. Velká část přichází například právě ze Zakarpatí...“

Zatím ale vznikala nutnost opět prodloužit nouzový stav až do konce června. V úterý 17. května vláda schválila návrh ministra vnitra Víta Rakušana na jeho prodloužení a požádala Poslaneckou sněmovnu, aby souhlasila s prodloužením současného nouzového stavu až do 30. června. Vláda ho odeslala do Poslanecké sněmovny, která ho 19. května schválila a na tomto základě poté vláda svým usnesením z 25. května č. 135/2022 Sb. rozhodla a jeho prodloužení až do půlnoci 30. června. „Prodloužení nouzového stavu je nezbytné. Potřebuje ho vláda i hejtmani, abychom mohli rychle řešit obrovskou vlnu příchoďů a pomáhat těm, kteří přicházejí,“ dodal Vít Rakušan s tím, že nouzový stav je standardní nástroj krizového řízení v souladu s krizovou legislativou, který umožňuje efektivně řídit a zvládat současnou krizi.

Nouzový stav již poté prodloužený nebyl a definitivně skončil 30. června. Situace kolem běženců z Ukrajiny se upokojila, jejich počet se pomalu začal snižovat a celý problém již nebyl tak napjatý jako v průběhu jarních měsíců, takže Policie ČR se pomalu mohla dostat k plnění svých běžných povinností.

Ve stejné době se Armáda ČR a ministerstvo obrany rozhodlo shromažďovat informace o občanech, kteří mají ze zákona brannou povinnost. S tímto ÚOOÚ problém neměl. Přitom šlo o muže ve věku 18 – 60 let. Armáda chtěla mít předstih, aby je v případě nutnosti mohla povolát do služby, tedy zatím pouze na mimořádná cvičení. Měly to být informace o jejich vzdělání, zdravotním stavu, držbě řidičského nebo jiného průkazu. Podle jejich návrhu ze začátku srpna se počítalo s vytvořením jednotek dobrovolníků, které by

vláda mohla povolat v případě zhoršení bezpečnostní situace, a to ještě před vyhlášením stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.

V létě se obnovilo pořádání protivládních demonstrací. Jako první se pohnuli opět zemědělci a v centru Prahy 8. června protestovali proti zmíněným změnám dotací. Na Václavském náměstí, odkud se vydali na pochod k Úřadu vlády, se jich sešlo kolem dvou tisíc. Policie pochod monitorovala, ale dopravní policisté museli odklánět dopravu na trase pochodu. Menší skupina kolem 150 osob demonstrovala 8. července proti postoji Česka vůči válce na Ukrajině. Demonstranti sebou přinesli i ruské vlajky, ale veřejný pořádek narušený nebyl. Policisté zatklí pouze jednoho demonstranta za to, že měl na sobě vytetovaný hákový kříž. Aktivně spíše působil antikonfliktní tým.

V červenci Policie začala plnit úkol na jehož realizaci se připravovala málem dva roky – bezpečnostní zajištění předsednictví ČR v Radě Evropské unie (#CZPRES). V průběhu těchto dvou let bylo nutné na mnoha úrovních dojednat množství záležitostí a detailů k nim. Předsednictví se Česko, již po druhé ve svých krátkých dějinách, ujalo 1. července a ukončilo ho až 31. prosince.

Resort ministerstva vnitra a Policie ČR měly v této souvislosti určených několik stěžejních úkolů. Naposledy je stanovila vláda ČR na svém zasedání 15. června. Vyzvedla především úkol využít naše předsednictví na zefektivnění boje proti sexuálnímu zneužívání dětí. Potvrdil to i ministr vnitra Vít Rakušan, který uvedl: „Předsednictví je jedinečnou příležitostí, jak se chopit agendy, na které nám záleží. Účinný postup proti sexuálnímu zneužívání dětí je jednou z nich.“ Připravovala se nařízení, která měla nastavit jednotná pravidla pro poskytovatele online služeb, včetně stanovení povinnosti týkající se odhalování, oznamování, odstraňování nebo blokování obsahu nežádoucích webů. Předpokládala se dohoda o zřízení nového centra EU proti pohlavnímu zneužívání dětí.

Dále se mělo jednat o problematice posílení bezpečnosti vnějších hranic, reformě mechanismu řízení a vnitřního chodu Schengenského prostoru, budoucí podobě azylové a migrační politiky, zprovoznění nové generace Schengenského informačního systému, rozvinutého v době francouzského předsednictví, pokračovat v práci Schengenské rady a přirozeně mluvit i o dopadech válečného konfliktu na Ukrajině. Současně se připravit na neformální setkání unijních ministrů vnitra 11. července 2022 v Praze.

Konkrétní úkoly Policie ČR stanovil ve svém vstoupení policejní prezident Tomáš Vondrášek 8. července: „Po celých šest měsíců budeme zajišťovat bezpečnost všech akcí spojených s #CZPRES, ať už bezpečnost všech účastníků, tedy zahraničních hostů, chráněných osob nebo i široké veřejnosti. Druhým, neméně důležitým okruhem našeho

zapojení bude příprava obsahové náplně různých jednání a expertních setkání v rámci evropských orgánů prosazujících právo, která budou na našem území, ale také na půdě různých evropských institucí. Policisté budou také řídit jednání pracovních orgánů Rady EU (Pracovní skupina pro prosazování práva a Pracovní skupina pro terorismus) a spoluřídít jednání Výboru pro operativní spolupráci v oblasti vnitřní bezpečnosti EU či správní rady agentur Europol či Cypol. Nedílnou součástí pořádání těchto jednání je také zajištění jejich organizační stránky ze strany Policie ČR.

Zajištění všech těchto aktivit je velká výzva. Naprosto zásadní roli v koordinaci všech aktivit má Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci, včetně sítě styčných důstojníků v evropských státech. Bezpečnostní stránku všech akcí bude mít na svých bedrech Ochranná služba Policie ČR. Nelze však opomenout ani zapojení policistů dopravní, pořádkové a cizinecké policie, stejně tak Letecké služby, policejních pyrotechniků, ale také kolegů kynologů či jízdní policistů. Zjednodušeně lze říci, že se #CZPRES dotkne doslova každého policisty od základních útvarů až po vrcholné vedení policie. Do konkrétních opatření budou nasazeny stovky policistů, za celý půlrok se pak bude jednat o tisíce policistů všech služeb. O důležitosti předsednictví a zásadním úsilí o jeho zdárný průběh svědčí i skutečnost, že celému bezpečnostnímu opatření velí genmjr. Martin Vondrášek, policejní prezident.“

V době českého předsednictví se mělo uskutečnit celkem 282 tuzemských akcí. Vedení policie dvacet z nich vyhodnotilo jako rizikové. Na všechny měly dohlížet tisícovky policistů a vypomáhat jim mělo 150 příslušníků armády, Vojenské policie a celníků. V případě nutnosti měly do Prahy dorazit posily z krajů v počtu 120 hlídek. Pomáhat měly zejména s doprovodem kolon delegátů. Naopak, do Bruselu odjela skupina 13 našich policistů, aby tam zajišťovali další akce.

„Máme před sebou jeden z týdnů, který nás opravdu prověří,“ řekl dále M. Vondrášek. „Ve dnech desátého až dvanáctého července je neformální jednání ministrů spravedlnosti, vnitra a představitelů Evropské komise. Od úterý do čtvrtka následuje neformální Rada ministrů životního prostředí. Ve čtvrtek a pátek navazuje neformální Rada pro všeobecné záležitosti.“

Vzhledem k charakteru této akce byl veliký důraz položený na Ochrannou službu Policie ČR. „Máme za úkol zajistit bezpečnost v místech ubytování. Musíme provést pyrotechnické prověrky v jednacích místnostech. Zejména pak v Kongresovém centru Praha, které bylo vybráno jako hlavní jednací objekt. Pomáháme také s akreditací všech účastníků,“ uvedl k těmto úkolům M. Vondrášek.

Na druhé straně se nepočítalo s rozsáhlými dopravními uzávěry v Praze, pouze na nejdůležitějších křižovatkách, zejména na trase letiště-Pražský hrad, nebo letiště-vybrané hotely-Kongresové centrum měli příslušníci dopravní policie za povinnost zajistit hladký přejezd jednotlivých kolon, kterých mělo být celkově 60. Nebyla ale žádné informace o tom, že by se proti nejdůležitějším akcím chystaly nějaké protestní akce, což by vyžadovalo nasadit příslušníky pořádkové policie ve větším množství, nebo dokonce speciální pořádkové jednotky.

To vše v situaci, kdy 11. července navíc Prahu navštívil izraelský prezident Jicchak Herzog. Byl přijatý na Pražském hradě, zúčastnil se i několik dalších akcí a večer z Prahy odletěl. I tuto návštěvu příslušníci Ochranné služby zabezpečovali.

Pak přišly další akce.

Ve dnech 28. - 29. září 2022 se v Kongresovém centru Praha se uskutečnila konference zaměřená na bezpečnost při sportovních akcích. Jednání vedl zástupce odboru obecné kriminality Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky. Na závěry učiněné během konference navázalo jednání Skupiny expertů pro významné sportovní události v sídle Rady EU v Bruselu, které se uskutečnilo 12. prosince 2022.

Ve středu 9. listopadu 2022 se opět v Kongresovém centru Praha uskutečnilo plenární zasedání skupiny CARPOL – expertní síť EU zaměřené na problematiku krádeží motorových vozidel a další související trestnou činnost. Konference byla pořádána policisty Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky, odboru obecné kriminality a národním kontaktním bodem sítě CARPOL. Jednání za Policii ČR zahájil náměstek policejního prezidenta pro SKPV Tomáš Kubík za účasti vedení Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování. Expertní konference se zúčastnili zástupci policejních orgánů jednotlivých států EU, které byly členy sítě CARPOL, zástupci Europolu, Interpolu a Frontexu, Za Českou republiku se dále zúčastnili také zástupci Ministerstva vnitra ČR, příslušníci Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci Policie ČR a Generálního ředitelství cel České republiky. V práci měli policisté pokračovat březnu 2023 ve Švédsku, kde budou výsledky práce vyhodnoceny a následně bude CARPOL prosazovat přijetí vhodných legislativních opatření cestou LEWP (Pracovní skupina pro vymáhání práva) na úrovni EU tak, aby byly evropské úřady a policejní orgány schopny efektivně spolupracovat napříč kontinentem v boji proti organizované autokriminalitě.

Největší akci, kterou policisté v rámci našeho předsednictva zajišťovali, byl pražský summit – historicky první jednání širšího formátu evropských zemí, tzv. evropského

politického společenství (EPC), který se uskutečnil na Pražském hradě 6. října za účasti 48 hlav států a premiérů. Kromě 27 členů EU své nejvyšší představitele vyslaly také Albánie, Severní Makedonie, Kosovo, Srbsko, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Gruzie, Moldavsko, Ukrajina, Arménie, Ázerbájdžán, Norsko, Švýcarsko, Island, Lichtenštejnsko, Velká Británie a Turecko. Uskutečnilo se jedno plenární jednání, čtyři tematické kulaté stoly, desítky bilaterálních jednání a závěrečná pracovní večeře. Na druhý den – 7. října, se sešla unijní sedmadvacítka na neformálním zasedání Evropské rady. Proběhly neformální diskuse s předsedkyní Evropského parlamentu, plenární zasedání lídrů a pracovní oběd.

I zde bylo práce pro policii více než dost. Do zajištění bezpečnosti a dopravy bylo zapojeno více než 500 policistů, příslušníků Ochranné služby a Útvaru pro ochranu prezidenta ČR. Do Prahy přiletělo přes 30 speciálních letounů od menších Falconů, přes středně velké Airbuse A319 až po velký čtyřmotorový Airbus A340. Pro přepravu delegací bylo využito více než 250 vozidel, delegace byly ubytovány celkem v 15 různých hotelech, během Pražského summitu byly využity služby téměř 100 tlumočnicků, do areálu Pražského hradu bylo navezeno přes 80 tun materiálu. Do Prahy ale přiletěly i ochranky jednotlivých státníků a jeden nejmenovaný z nich jich měl padesát pět. Situaci trochu zkomplikoval katarský emír Tamim bin Hamad Sání, který přiletěl v úterý 4. října v naději, že bude na summit přizvaný. Když se tak nestalo, předčasně ve středu večer 5. října večer odletěl. Přesto se i o něj a jeho doprovod Ochranná služba postarala.

Policisté v průběhu celého tohoto půlroku doprovázeli 50 kolon vozidel, zajišťovali a 25 příletů vládních speciálů na pražské letiště a zpět, vše za jeden den. Kromě toho zajišťovali příchody a pobyty delegací, které se účastnily i dalších akcí. Podle oficiálních údajů Policie ČR to bylo 795 delegací, 167 chráněných osob, bylo použito 160 dopravních prostředků Audi, BMW, Škoda, Volkswagen, za jejich volanty sedělo 180 řidičů, kteří najeli více než 300 000 kilometrů.

Oficiální prohlášení Policie ČR zhodnotilo činnosti Policie ve stručné ale hutné podobě: „S koncem roku skončilo i jedno z největších a nejnáročnějších policejních opatření za 30 let samostatného českého státu. České předsednictví v Radě EU znamenalo výrazné zapojení všech policistů, policistek i civilních zaměstnanců napříč celým policejním sborem do plnění nejrůznějších úkolů. V rámci zajištění bezpečnosti všech akcí spojených s #CZPRES a s přípravou konkrétních jednání a expertních setkání v rámci evropských orgánů prosazujících právo bylo zapojeno několik tisíc policistů.

Nejviditelnější bylo působení policistů z Ochranné služby v úzké spolupráci s policisty z Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, jejichž úkolem bylo

kompletní zajištění bezpečnosti všech akcí pořádaných v rámci předsednictví. Kromě poskytnutí osobní ochrany všem účastníkům jednání, kterým ochrana přísluší podle mezinárodního práva, se další stovky a stovky policistů zapojily do zajištění bezpečnosti budov, tras kolon, ale i zajištění bezpečnosti účastníků v hotelech. V rámci této veřejnosti vzdálené části bezpečnostního opatření bylo odslouženo tisíce hodin a úspěšné zvládnutí bezpečnosti bylo zásluhou všech policistů v uniformě, civilu, ale i například ve vzduchu a na vodě, kteří v rámci šesti měsíců prakticky žili ve službě.

Bezpečnost byla důležitá, ale neméně důležité byla i příprava a obsahové zajištění několika desítek jednání, která byla bezprostředně zaměřena na problematiku bezpečnosti a spolupráce orgánů prosazujících právo všech členských zemí a dalších přidružených organizací a států. Přípravu a řízení těchto expertních jednání zajistili policisté Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci (ŘMPS). Nedílnou součástí pořádání těchto jednání bylo i zajištění organizační stránky ze strany Policie ČR. Velkou výzvou pro policisty z ŘMPS byla i nutnost zajištění jednání mimo Českou republiku, například v Nizozemí či Belgii. V rámci těchto aktivit zorganizovali i výstavu policejní techniky a vybavení v nizozemském Haagu, kde sídlí EUROPOL.

Pro většinu zapojených policistů a zaměstnanců Policie ČR znamenal #CZPRES intenzivní půlroční zkušenost, která jim umožnila profesní i osobnostní rozvoj. Pro menší skupinu policistů a zaměstnanců byla příprava předsednictví pracovní náplní několika posledních let, neboť příprava celého programu a průběhu předsednictví byla procesem, který na ŘMPS začal již v roce 2017. K původně úzké skupině lidí se postupně připojilo nejdříve několik desítek a pak stovky dalších, aby se nakonec zapojila celá Policie ČR a tisíce jejich příslušníků a občanských zaměstnanců.

«Zajištění předsednictví se bezprostředně dotklo téměř každého policisty i občanského zaměstnance a já si jejich nasazení velmi vážím a děkuji za něj. Těší mne, že jsme již podruhé tuto nelehkou výzvu důstojně zvládli,» uvedl policejní prezident Martin Vondrášek.

Z pohledu policie, která vzala předsednictví jako úkol, je po šesti měsících realizace všech aktivit spojených s #CZPRES možné tvrdit, že se nám svěřený úkol podařilo úspěšně splnit a pomoci tak k bezproblémovému půlročnímu vedení EU ze strany České republiky.“

Policisté a teď zejména hasiči se do centra pozornosti veřejnosti opět dostali koncem července. V sobotu 23. července se rozhořel požár v Českosaském Švýcarsku, který se zanedlouho rozšířil na 1.600 hektarů lesa a dostal se i na území Německa. Do boje oproti němu bylo vysláno 700 mužů, osm vrtulníků a pět letadel. Požár byl za velkého úsilí

zdoňaný až v pátek 12. srpna. Policisté z Ústeckého kraje pomáhali zajišťovat plynulost dopravy, zejména pohyb hasičské techniky, ale rovněž dohlíželi na klid a pořádek. Na těchto činnostech se aktivně podílel o krajský poříční oddíl.

Tehdy začalo další kolo dohod kolem zvýšení platů pro policisty a hasiče. V úterý 26. července v průběhu své návštěvy v požárem zachvácené oblasti Hřenska, oznámil Vít Rakušan, že se jejich platy od 1. ledna 2023 zvednou v tarifu o 10 %. Mělo jít o součást koaliční dohody. Jeho slova přímo na místě potvrdil i premiér P. Fiala. Inlace v té době již dosáhla úrovně 17,2 % a dále hrozivě narůstala.

Současne ale došlo ke změně ve vypláčení stabilizačních příplatků. Již po své inauguraci nový policejní ředitel M. Vondrášek prohlásil: „Chci zdůraznit, že policii se poslední dobou daří do svých řad nabírat nové uchazeče o službu a daří se jí uskutečňovat řadu preventivních aktivit. Dovoluji si tvrdit, že policie je i pro mladé lidi atraktivní. Ale policii se nedaří udržet ve službě zkušené policisty, je to náš velký úkol a činíme k tomu celkem zásadní kroky.“ Následně nechal svým týmem zpracovat vnitřní analýzu, která upozornila na skutečnost, že za špatný početný stav Policie ČR mohou dvě skutečnosti. Jednak ještě stále nedostatečný příliv nových mladých policistů, ale především až příliš brzký odchod zkušených policistů do civilu. Na základě toho bylo vypláčení stabilizačních příspěvků přeměřované k jiné skupině policistů než doposud. Do června byly vypláčené ve prospěch nejvíce vytížených regionů v domluvené a schválené výši (2.500,00 Kč – 5.000,00 Kč), od 1. července to bylo jinak. Změnu na konci července policistům M. Vondrášek vysvětloval ve svém dopisu. Podle něho byly dosud tyto příplatky vypláčené pouze teritoriálně, a to v regionech s nejvyšším podstavem, tedy v Praze, Středočeském kraji a Karlovarském kraji. Teď byl příslušníkům policie v Praze a Středočeském kraji snížený na 3.000 korun a v Karlovarském na 2500 korun. Podle tohoto systému dostalo příspěvek 8.292 policistů. Důvodem nebylo pouhé šetření finančních prostředků ve špatné ekonomické situaci, ale zejména šlo o dopad poklesu počtů policistů v celé republice.

Díky různým náborovým akcím se povedlo přijímat nové policisty a policistky, např i pomocí kampaně Práce 158x jinak. Zlepšení v této oblasti ukázal např. fakt., že v roce 2018 bylo přijatých 1.500 nových policistů, ale v roce 2021 více než 2.200. Přesto se na průměrný věk českého policisty zvyšoval. Za posledních osm let vzrostl o více než tři roky a činil necelých 40 let. Současne ale mnoho starších, osvědčených a zkušených policistů se služební dobou 20-30 let, odcházelo do důchodu, nebo hodlalo službu ještě před dosažením důchodového věku opustit. Po vzniku jejich nároku na výsluhový příspěvek, odcházeli do civilu, kde byli velice ochotně přijímáni do nového k zaměstnání, přičemž výsluhový

příspěvek jim měsíční příjmy výrazně zvyšoval. Policie tak přicházela o stabilní kádry, které v praxi vychovávali další nastupující generace policistů. A tento trend měl nový systém stabilizačního příplatku přibrzdit. Policisté a policistky, sloužící přes 20 let měli dostat příplatek ve výši 2.000,00 Kč a ti, kteří sloužili více než 25 let 3.000,00 Kč.

Nový systém byl kritizovaný policejními odbory, které uznaly, že na proplacení původních příplatků je zapotřebí 42 milionů korun, které v rozpočtu nebyly, ale spíše poukazovaly na fakt, že o část příspěvku přijde 80 % ze stávajícího počtu 39.835 příslušníků Policie ČR. Nejvíce to mělo postihnout 5.566 pražských policistů, ze kterých dostalo snížený příspěvek pouze 70 %. Přitom v Praze byla finanční a sociální situace nejhorší. Původní záměr bylo vyplácet tento příspěvek jen podle odsloužených let, proti čemu také odbory protestovaly. Ty rovněž argumentovaly, že nižší platy nedovedou do řad policie přivolat nutnou mladou generaci. Co se v tomto směru nakonec povedlo, měl ukázat až konec roku. Plánem bylo vyplácet tento příspěvek i sloužícím minimálně 15 let. Vedení resortu argumentovalo nejenom nedostatkem financí, ale i předpokládaným zvýšením platů k 1. lednu příštího roku, stejně tak snahou zvýšit nástupní plat mladého policisty z 28.000 korun hrubého na 38.000 korun.

Přičemž policisté všech služeb odváděli skutečně velký kus poctivé práce, v mnoha oblastech své činnosti. Tři z nich byly spojené s válkou na Ukrajině a jejími dopady na vnitřní vývoj v České republice.

První oblastí byla široká problematika teroru a boje s ním.

V počátku roku šlo především o aktivity antivaxerů, kteří svou činnost rozvinuli zejména koncem minulého roku a v lednu a únoru 2022, jejich aktivity vygradovali. V úterý 4. ledna musel být kvůli výhružce bombovým atentátem uzavřený Pražský hrad. Autora výhružky, který sám sebe označil za „Krále světa“ policisté dopadli ještě téhož dne. Počátkem února policie stíhala dva antivaxery Tomáše Čermáka a Patrika Tušla, za vyhrožování covidovým odborníkům. Jejich činy bylo o půl roku argumentováno při volání po přísnějších opatřeních vůči dezinformátorům. K násilí proti politikům vyzýval v tomto čase i Zdeněk Strapina, který za to koncem října dostal trest odnětí svobody na 2,5 roku s odkladem na zkušební dobu čtyř let. Současně dostal pokutu 30.000 korun. Rysy mírnější formy terorismu mělo i zveřejnění adres senátorů, kteří hlasovali za přijetí pandemického zákona. Šlo o dílo hnutí Chcipl PES, které vyzvalo své příznivce k nátlakovým akcím proti těmto lidem. Ale nezůstalo pouze u toho. Pozdě večer úterý 17. února byla nahlášena bomba v budově Poslanecké sněmovny. Policie ji prohledala, ale nic nenašla. Na přelomu února a března ale dopadla autora tohoto oznámení. Ve středu 20. dubna byla zase hlášená bomba v

letadle, které přilétalo do Prahy. V říjnu policisté navrhli obžalovat muže, který ve snaze vyrobit si nějaké výbušniny, shromažďoval prekurzory k nim. Kvůli podpoře migrantům bylo v lednu vyhrožováno předsedkyni Poslanecké sněmovny Markétě Adamové Pekarové. Také v tomto případě byla pachatelka odhalena. Mezi teror můžeme klidně zařadit i záměrně založený požár restaurace Na Srubu v Osvětimanech na Uherskohradištsku 20. března, kterou vlastnil kancléř prezidenta M. Zemana V Mynář, protože tento čin měl jednoznačně politický podtext a tak to i většina tisku chápala. Pachatele se policii nepovedlo vypátrat.

Ke skutečnému teroristickému činu, ve formě nějakého atentátu, dokonce v souvislosti s útokem Ruska na Ukrajinu, tedy nedošlo. Přesto se problematika ochrany tzv. měkkých cílů dostala v červenci na program dne. V pondělí 11. července NKÚ ve své dokumentu ostře kritizoval nedostatečné využívání investic při jejich ochraně. Kritika se týkala rovněž ministerstva vnitra, které ve svém vyjádření ze stejného dne proti této kritice ostře protestovalo. „Ministerstvo vnitra v přístupu k ochraně měkkých cílů nijak nevybočuje z běžných standardů dalších států EU a postupovalo plně v souladu s platnými usneseními vlády,“ uvádělo jeho stanovisko. „Systém ochrany měkkých cílů tvoří celý soubor činností a opatření (např. metodická činnost, součinnostní cvičení apod.), které mají pomoci čelit případnému teroristickému nebo závažnému násilnému útoku. Dotační podpora je tedy pouze jedním z článků tohoto systému. Vytvořením rovnítka mezi celým systémem a samotnými dotacemi tak, jak to ve své zprávě učinil NKÚ, pak ve čtenáři vytváří mylný dojem o neexistenci systému ochrany měkkých cílů.“

Jiným problémem bylo odhalení a poté odsouzení několik osob, které se zapojili do bojů na Ukrajině na straně separatistů. Jejich instituce byly v ČR chápány jako teroristické, takže na tyto občany ČR se právně hledělo jako na teroristy. Problém byl ale v tom, že platný Trestní zákoník znal pouze trestný čin služby v cizích ozbrojených silách a separatistické vojenské jednotky nebyly v ČR považované za řádné regulární vojenské jednotky, takže tento paragraf danou problematiku nepostihoval. Vzhledem k tomu, byla zpracována novela zákona stávajícího znění trestného zákoníků. Pro schválení novely se vyslovily obě komory parlamentu ČR. Zákon č. 130/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony ze dne 11. května 2022, vložil kromě jiného do textu tohoto zákona § 321a s názvem - Účast na nestátní ozbrojené skupině zaměřené na působení v ozbrojeném konfliktu. Toto znění rozšířilo nepovolenou službu na všechny ozbrojené složky:

„Kdo se účastní činnosti nestátní ozbrojené skupiny zaměřené na působení v ozbrojeném konfliktu probíhající na území jiného státu tím, že

a) se zapojí do bojové činnosti takové skupiny,

b) jinému poskytne informace nebo výcvik týkající se výroby nebo používání výbušnin, zbraní, nebezpečných látek nebo materiálů obdobné povahy anebo jiných obdobných metod nebo technik za účelem spáchání činu uvedeného v písmenu a),

c) získá informace nebo si osvojí dovednosti týkající se výroby nebo používání výbušnin, zbraní, nebezpečných látek nebo materiálů obdobné povahy anebo jiných obdobných metod nebo technik za účelem spáchání činu uvedeného v písmenu a) nebo b),
nebo

d) cestuje do jiného státu nebo do České republiky za účelem spáchání činu uvedeného v písmenu a), b) nebo c),

bude potrestán odnětím svobody až na pět let.“

Zákon vstoupil do platnosti 27. května a účinnost nabyl 28. června 2022. Výše trestu ale byla v rozporu s dosud vyhlášenými rozsudky ve výši i 20let odnětí svobody.

Kvůli podpoře války ze strany Ruska bylo ke konci roku obviněných téměř 50 osob. V této době se udál i výrazný kriminálně teroristický čin. Policie 19. prosince zasahovala proti ozbrojenci na poliklinice v Praze 5.

Druhou oblastí byla ještě širší problematika dezinformací a boje proti nim.

Od začátku roku 2022 společností rezonovala téma dezinformací, úzce spojené jak bojem proti covidu, vakcinace, válkou na Ukrajině nebo s celým komplexem migrace. Problémem byla skutečnost, že trestní zákoník neznal pojmy „informace“, „dezinformace“ či „propaganda“ jako trestné činy. Přes jejich různé interpretace, a tudíž i výklad, zůstávaly neurčité a vágní.

Dezinformace totiž provázejí skoro celé dějiny lidstva, protože plná informace snad ani neexistuje. S dezinformací se setkáváme v mnoha formách – neúplná informace, dílčí informace, poloviční informace, vytržení faktu ze souvislosti, umělé vyzdvižení jedněch faktů před jinými, vědomé zatajování informací až po přímou manipulaci s nimi. Najdeme ji v mnoha pamětech, vzpomínkách, reklamách a mnoha novinových článcích. Pracují s nimi komerční historici, schopní vymyslet i tu nejkřkolomnější konstrukci, jen aby se jejich knihy prodávali, pseudopsychologové, jim podobní léčitelé atd. atd. Jako všeléčitelné se nabízejí léky, které svému pacientovi by jeho lékař ve skutečnosti nikdy nepředepsal. Takže, když se v současnosti vystupuje proti dezinformacím, tak se mají na zřeteli pouze dezinformace ideové a politické.

Nejde o nový problém, ale o záležitost, nad kterou se uvažovalo již několik let. V počátku roku 2020 se dezinformace jednoznačně projevíly jednak v odporu proti pandemickým opatřením vlády A. Babiše, v roce 2021 proti vakcinaci, prosazované nejdřív stejnou vládou, poté vládou P. Fialy a od 24. února kolem války na Ukrajině. Tomu odpovídala i stávající argumentace, kdy se v rámci boje proti dezinformacím tzv. protiukrajinským, používala argumentace z období protipandemického, která ale tento nový problém nepokrývala a bývala poměrně nekonkrétní. Za dezinformaci se považovalo vše, co se shodovalo se schvalováním ruské agrese. Ale mnozí právníci ale ani v tomto čase nedokázali jasně definovat dělící čáru mezi svobodou slova a dezinformací. Na jedné straně se vyskytovala rázná slova o nutnosti bojovat proti dezinformacím, ale na straně druhé se dumalo jako daleko v tomto boji lze jít. I stanovisko Policie ČR bylo stejné. Dokládá to oznam na Twitteru 27. února 2022: „Evidujeme desítky podnětů na komentáře v internetových diskusích, schvalující ruskou invazi a aktivity ruské armády. Internetové prostředí pečlivě monitorujeme a omlouváme se, že nereagujeme na každé označení v příspěvcích. Není to vždy žádoucí a taktické. Děkujeme za pochopení.“

Východiskem bylo prozatím spojení těchto pojmů s trestními činy § 181 Poškození cizích práv, § 184 Pomluva, § 345 Křivé obvinění, § 355 Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, § 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod, § 357 Šíření poplašné zprávy, § 365 Schvalování trestného činu, § 364 Podněcování k trestnému činu, nebo § 404 projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka podle zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku.

Poté se prosadil názor, že celou tuto problematiku lze postihovat podle § 405 - Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia Trestného zákoníku. „Kdo veřejně popírá, zpochybňuje, schvaluje nebo se snaží ospravedlnit nacistické, komunistické nebo jiné genocidium nebo nacistické, komunistické nebo jiné zločiny proti lidskosti nebo válečné zločiny nebo zločiny proti míru, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.“ Za dezinformaci považovalo vše, co stálo mimo toto vymezení. Policie ČR v návaznosti na to oznámila, že je připravena zaměřit se na danou problematiku na veřejných shromážděních a v kyberprostoru. Ale mnohé kroky v tomto směru šly mimo Policii ČR.

Tak především, hned den po ruském útoku sdružení CZ.NIC oznámilo, že znepřístupňuje servery Aeronet.cz, Protiproud.cz, Ceskobezcenzury.cz, Voxpopuliblog.cz, Prvnizpravy.cz, Czechfreepress.cz, Ex anpro.cz, Skrytapravda.cz, které pokládala za dezinformační a jejich vypnutí bylo prostší, protože běžely po českou doménou. V úterý 1.

března vyplo i servery registrované v zahraničí. Konkrétně cz.sputniknews.com, Cz24.news, Nwoo.org, Slovanskenebe.com, Svobodnenoviny.eu a Zvedavec.org. Některé, stejně zaměřené weby, blokovali i čeští operátoři. Podle průzkumu z počátku dubna 41 % občanů ČR, starších 18 let souhlasila se zablokováním těchto serverů a dvě pětiny za sporný nebo nepřijatelný. Blokace skončila koncem května.

Pokyn k tomu ale nepřišel od Policie ČR. Ředitel CZ.NIC Ondřej Filip sice tvrdil, že při tomto rozhodnutí se radil s „bezpečnostními složkami státu“, ale policie tvrdila, že s ní toto vypnutí nikdo nekonzultoval. Stejně se zachovalo Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám Ministerstva vnitra. Nakonec se ukazovalo, že šlo o iniciativu Vojenského zpravodajství. S tímto krokem váhavě souhlasila i vláda ČR. Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám se zaktivizovalo až o pár dní. Národní centrum kybernetických operací (NCKO) přes poslední únorový víkend požádalo o zablokování dalších 22 webů, označených za dezinformační. Aby práce v tomto směru postupovala intenzivněji, vláda zřídila funkci vládního zmocněnce pro boj s dezinformacemi a 23. března do ní jmenovala Michala Klímu. Tehdy se ministerstvo vnitra začalo na svém webu zabývat největšími konspiračními teoriemi, čemuž se ale již věnovaly vícere weby nevládních organizací. Analytik Roman Máca z Institutu pro politiku a společnost následně uvedl, že šíření dezinformací je výnosný byznys a majitelé těchto webů měsíčně vydělávají desítky tisíc korun, mnohdy mají obrovské dluhy a žijí z příspěvků, které jim lidé na konta posílají jejich fanoušci. V situaci, kdy běžný čtenář nemá dostatek možností si pravdivost této informace objektivně potvrdit, vzniká otázka, do jaké míry ji dá věřit. Situace, kterým vládla slova: „straně věřte soudruzi“, jsou již dávno za námi.

Ve stejném čase bylo oznámené, že vláda a její ministerstva začaly pracovat na zákoně proti dezinformacím, přičemž vedení resortu a policie zintenzívnilo práce na vzniku útvaru pro kyberbezpečnost. Poměrně podrobně o připravovaném zákoně 7. července mluvil ředitel Centra proti terorismu a hybridním hrozbám Benedikt Vangeli: „V současné době na základě rozhodnutí vlády připravujeme návrh jakéhosi blokování informačních zdrojů v extrémních případech a za přísných podmínek. Odpověď na řešení dezinformací je ale komplexní.“ Dokonce uvedl, že rozhodně nikdy nebude jeden zákon k dezinformacím. Ale půjde o plejádu nástrojů legislativních i nelegislativních, a rozhodně byly potřeba. Je to problém, o kterém se ví od dob Auditů národní bezpečnosti.“ Tedy od roku 2016.

Toto poměrně mírné hodnocení, bylo později formulováno ostřeji. Zákon měl být na světě do léta, což se ale nestalo až do konce roku, protože se ukazovalo, že tato záležitost je skutečně poměrně složitá a komplikovaná. Zakázat dezinformace kompletně by např. mimo

zákon postavilo reklamu, zejména reklamu klamlivou a v to v mnohem ostřejší formě než doposud. Současně by důkazní břemeno spočívalo na bedrech státu, který by musel konfrontovat informaci s dezinformací na mnohem širším základě, jako doposud a jejich propagandistické odmítnutí by již nepostačovalo. Muselo by se bezesporu prokázat, že dezinformace skutečně dezinformací je; že její rozšiřovatel nerozšiřuje pouze svůj osobní názor, na který má z Ústavy nárok; že zná skutečnou pravdu, a přesto nepravdu rozšiřuje, čímž tedy vědomě porušuje zákon, postupuje záměrně, se zlým úmyslem... Stejně tak muselo být zjevné, že boj proti nějaké dezinformaci není pokusem o potlačování práv opozice, takže ani tak nejde boj proti dezinformaci samotné, jako o formu politického soupeření.

Informace, které se říjnu dostaly do tisku, ale naznačovaly, že zákon by řešil pouze organizační stránku věci – jak takové weby vypínat, jak mazat jednotlivé příspěvky, případně jak postihovat jeho autory. Že tento boj není jednoduchý potvrzoval fakt, že až do konce roku 2022 byli za dezinformace vzatí do vazby a poté obviněni pouze dva dezinformátoři Patrik Tušl a Tomáš Čermák, kteří byli známí již z antivaxerského hnutí. Ne však za dezinformace, ale za nenávislné výroky vůči uprchlíkům z Ukrajiny. Oba Okresní soud v Kladně poslal 26. října na 10 a 6 měsíců do vězení, ale 21. prosince odvolací soud jednomu z nich rozsudek potvrdil, protože byl již v podmínce za útok na bývalou partnerku a neplacení alimentů, druhému rozsudek změnil na 10 měsíců vezení s podmíněčných odkladem na dva roky. Poté tu byla N. Lisková, která křivě obvinila O. Richterovou, L. Volný za šíření poplašné zprávy; za obdobný trestní čin byl zatím pouze v obecné rovině obviňovaný organizátor protivládních demonstrací Ladislav Vrábel. Jistým signálem je o fakt, že soudy se celkem váhavě přiklonily k názoru, že vypnutí několika webů na přelomu února a března nebylo protizákonné.

Na konci roku pronikly z Úřadu vlády informace o vládním plánu boje proti dezinformacím. Podle něj by stát získal právo dezinformátora stíhat, odštíhnout jeho weby od reklam státních institucí, naopak desítkami miliónů podporovat nezávislá média, proti dezinformacím bojujících. Vládní zmocněnec Michal Klíma by se stal národním gestorem této politiky a určoval by způsob boje s tzv. fake news. V polovině roku 2023 by měl být zákon proti dezinformacím hotov a týkal by se podmínek, za kterých by mohly být na internetu zablokované konspirační stránky. Do Trestného zákoníku by měl být zahrnutý trestný čin vědomého a záměrného šíření dezinformací s cílem významně poškodit demokratický charakter státu či jeho klíčových bezpečnostních zájmů. Padesát miliónů

ročně by měly dostávat neziskové organizace, bojující s dezinformacemi a 100 miliónů ročně nezávislá média se stejným cílem činnosti.

Bez ohledu na to SÚKL i bez tohoto zákona vydal v roce 2022 několik rozhodnutí o povinnosti poskytovatelů internetu zablokovat 140 webů, které nelegálně nabízely léky a léčivé přípravky. Umožnila mu to novela zákona č. 378/2007 Sb. o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech) ve svém § 101c - Blokace nelegálních internetových stránek: „Poskytovatel připojení k internetu na území České republiky je povinen zamezit v přístupu k internetovým stránkám uvedeným v seznamu stránek s nelegální nabídkou léčivých přípravků, a to do 15 dnů ode dne zveřejnění internetové stránky v seznamu stránek s nelegální nabídkou léčivých přípravků.“

Tou třetí oblastí byl růst významu kyberprostoru, ve kterém se objevovalo rozlévání žluče na všechny strany vůči všemu a všem; projevy rasistické, protiromské, protináboženské, náboženské, sektářské, protiukrajinské či protiruské, homofobní a jiné nesnášenlivosti; informace různé kvality a provenience; přímé výzvy k terorismu a násilnostem všeho druhu.

Dřív než začneme rozbořem této části, musíme uvést jednu personální změnu. Jak již bylo uvedeno výše, v červnu 2022 bylo rozhodnuto, že stávající ředitel NÚKIB Karel Řehek bude převelený do funkce náčelníka generálního štábu Armády ČR. Z tohoto důvodu bylo nutné urychleně řešit jeho náhradu v čele NÚKIB. Jako nejlepší volba se ukázal jeho náměstek Lukáš Kintr, který v této funkci působil od září 2019. Ve čtvrtek 23. června tuto nominaci projedla bezpečnostní výbor Poslanecké sněmovny, jak to ukládal zákon. Výbor jeho kandidaturu schválil, a tak se k 1. červenci ředitelem NÚKIB stal. Tento útvar měl, přes své poměrně dobré výsledky, dost jiných problémů. Všechny souvisely s náborem nových příslušníků. Během roku 2021 sice nabral přibližně 50 pracovníků, čímž se jeho počet zvýšil na 300, ale stejně to ještě stále bylo málo. Největší problém spočíval v jejich platech. Špičkoví IT specialisté byli zvyklí na vysoké platy a na ty Policie ČR neměla. Proto se tady projevoval tlak, aby byly zvýšené řádnou cestou. Nové pracovníky bylo navíc nutné vychovat a připravit na podmínky služby.

Teď k samotné kyberkriminalitě.

Vláda se tímto problémem zabývala od začátku roku. Zvláště důležité bylo její zasedání 23. února, kdy projednala svou případnou reakci na eskalaci napětí mezi Ukrajinou a Ruskem, ale rovněž prodiskutovala a schválila koncepci rozvoje schopností Policie České republiky v oblasti trestné činnosti páchané v kyberprostoru. Navazovala na obdobný dokument z roku 2016, ale teď byl obsáhlejší a podrobnější. Byl to důsledek rostoucího

významu trestné činnosti páchané v kyberprostoru, kdy došlo k růstu podílu tohoto druhu kriminality na jejím celkovém rozsahu v České republice. Počítala s další modernizací a posilováním příslušných složek Policie ČR, nebo zřízením pozice styčného důstojníka pro kybernetickou kriminalitu při Europolu. Komplexně se zabývala posílením kybernetické bezpečnosti České republiky, na jejímž zajištění se Policie ČR jako jeden ze základních článků chránících vnitřní bezpečnost státu podílí. K nové koncepci vydalo Ministerstvo vnitra tiskovou zprávu:

„Koncepce rozvoje schopností Policie České republiky v oblasti trestné činnosti páchané v kyberprostoru je dokument, který definuje nutná opatření do roku 2025, která mají pomoci v boji s kyberkriminalitou. Ta zahrnuje například platební podvody, mravnostní trestní činy, vydírání, násilné projevy či legalizaci výnosů z trestné činnosti na dark webu.“

V celkovém rozsahu kriminality v České republice činila stále větší podíl právě trestná činnost na internetu. V roce 2011, kdy se kyberkriminalita začala samostatně objevovat ve statistikách, byl podíl 0,5 procenta, v roce 2020 tvořila již 5 procent. „Na hrozby v oblasti IT technologií a v kyberprostoru musíme reagovat. Potírání kybernetické kriminality by proto mělo být zohledněné v rámci připravované reformy specializovaných útvarů, včetně modernizace a vybavení specializovaných pracovišť,“ sdělil ministr vnitra Vít Rakušan s tím, že boj proti kyberkriminalitě by měl být také důležitým bezpečnostním tématem českého předsednictví EU. Nová koncepce vychází ze zkušeností policie z posledních let – z podkladů krajských ředitelství policie, úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky a dalších útvarů policie s celostátní působností. Navazuje také na dřívější dokument Koncepce rozvoje schopností Policie České republiky vyšetřovat kybernetickou kriminalitu z roku 2016.“

Dokladovaly to hackerské útoky, které se rozvíjely od počátku roku, přesněji řečeno od půlky ledna. Jeho terči byly ČT, kdy byly např. napadané přenosy z MS v hokeji, nebo server Seznam. Pouze za leden bylo provedených celkem 11 hackerských útoků. V únoru byly opět napadena Nemocnice s poliklinikou v České Lípě a to 4. a 10. února. Zatím co v této době se nedal přesně zjistit pachatel těchto činů, po 24. únoru to byli zejména hackeři z Ruska, zejména ze skupiny Killnet. Mnohé útoky byly připisované Číně. V dubnu hackeři provedli několik DDoS útoků (zahlcení webu) na weby ministerstvo vnitra, policie, hasičů, Fakulty informačních technologií ČVUT nebo Českých drah. Nová vlna útoku přišla v říjnu, kdy pouze v průběhu tohoto jednoho měsíce došlo ke stejnému počtu útoků, jak za všechny měsíce tohoto roku dohromady. V listopadu hackeři napadli webové stránky vlády ČR a Poslanecké sněmovny.

Ale základ útoků nešel proti těmto webům. Do centra pozornosti hackerů se dostal obsah soukromých počítačů. Počet kybernetických útoků stoupl ve srovnání s minulým rokem o neuvěřitelných sedmdesát procent! Podle oficiálních dokumentů aktivně postupovaly ruské hackerské skupiny, které po světě i v České republice ukradly 50 milionů hesel. Počítačový expert Adam Koudelka uvedl, že tržní hodnota těchto údajů na takzvaném dark webu (odcizená hesla, soubory cookies, údaje o platebních kartách nebo data z kryptopeněženek) je téměř šest miliard dolarů, tedy skoro 136 miliard korun.

Mnohem horší to bylo s kyberkriminalitou. Podle statistik za rok 2022 60 % z nich připadlo na podvody, 18 % na hacking, zneužívání zranitelnosti softwaru, sofistikovaný malware, DDoS útoky a ransomware, 8 % na mravnost, dětskou a zakázanou pornografii (výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií), 6 % na násilné činy a hate crime (vydírání a vyhrožování, šíření nenávistných správ), 0,5 % drogová kriminalita (prodej drog v online prostoru), 7,5 % - ostatní trestné činy proti duševnímu vlastnictví, nelegální online hazard atd.). Podvody se děly třemi základními způsoby. Prvním bylo falešné investování do kryptoměn. Když v tomto případě oběť peníze do nákupu vložila, již nikdy se s nimi nesetkala, protože poté se dohledat nedaly. Druhým byly falešné naléhavé informace, jakože bankéřů nebo policistů, o hrozbě účtu oběti ze strany podvodníků, doprovázené výzvou, aby peníze na nich uložené, převedli okamžitě na jiný účet, podle volajících bankou nebo policii chráněný, který však patřil podvodníkovi, ze kterého vzápětí zmizely. Systém „falešný bankéř“ nebo „Váš účet byl napadený“ byl ale velice úspěšný a od začátku roku 2022 do konce července policie evidovala celkem 950 takových případů. Jinými druhy tohoto druhu trestné činnosti bylo vylákání přístupových hesel k bankovním účtům oběti a následné jeho vyluxování, nebo navnadění oběti, aby si do svého počítače nainstalovala program, který pak na dálku ovládal vetřelec, a ne majitel počítače. Pachatelé tohoto druhu trestné činnosti tedy využívali sofistikované softwarové nástroje, aby jejich obětím nebyly kladeny žádné překážky a mohly ihned použít např. chytré mobilní telefonní (Android či IOS) k urychlenému dokončení např. bankovních převodů. Využívána byla i možnost anonymních registrací při zřizování infrastruktury, včetně využívání anonymních VPN přístupů do počítačových sítí, případně využívání TOR sítě, k maximální anonymizaci skutečných identifikačních znaků pachatele naznačené trestné činnosti.

Třetím bylo zneužívání internetového prodeje, pomocí kterého vetřelec opět získal přístupová data k účtu oběti. Tento druh trestné činnosti je v současnosti na vzestupu.

S bojem proti kyberkriminalitě Policii ČR pomohla významnou finanční dotací i Evropská unie. V pátek 29. července bylo oznámené, že z jejího Operačního programu

Fondu pro vnitřní bezpečnost Česko získá 34.894.740 Eur, tedy cca 900 mil. korun. Hlavním příjemcem bude Policie ČR. Česko je jednou z prvních zemí EU, kterým Evropská komise program v této oblasti schválila. Tyto finanční prostředky pro programové období 2021 až 2027 využije hlavně na posílení schopnosti vyšetřovat specializované formy kriminality, jako je např. kriminalita v kyberprostoru. „Zatímco celková kriminalita v Česku dlouhodobě klesá, kriminalita na internetu výrazně roste. Boj s tímto negativním fenoménem je jednou z priorit našeho předsednictví EU, i proto považuji rychlé schválení našeho programu za skvělou zprávu a ukázkou fungující evropské spolupráce,“ uvedl k tomu ministr vnitra Vít Rakušan.

Mezi další zásadní cíle schváleného operačního programu patřilo posilování mezinárodní policejní spolupráce v souvislosti s terorismem a závažnou organizovanou přeshraniční trestnou činností, a to nejen mezi složkami členských států EU, ale i se třetími zeměmi. Část prostředků Česko využije na plnění požadavků souvisejících s úpravou unijních informačních a komunikačních systémů, které mimo jiné povede ke zlepšení sběru, zpracování a výměny dat mezi partnery na evropské úrovni s cílem posílit boj se závažnou trestnou činností. Operační program Fondu pro vnitřní bezpečnost schválila Evropská komise 25. července 2022. Jde o první ze tří operačních programů, za jejichž řízení je odpovědné Ministerstvo vnitra.

Obrovský nárůst kyberkriminality ukázaly již data v říjnu. Do jeho konce policie evidovala již 15.409 trestných činů spáchaných v kyberprostoru, zatímco za celý rok 2021 jich bylo 9.518 a před deseti lety 2.195! Škody byly obrovské. Od prvotních, dnes málem až úsměvných podvodů, kyberpodvodníci přešli k velice sofistikovaným postupům při snaze dostat se k penězům svých obětí, a stejně tak se i v této oblasti začaly prosazovat mezinárodní zločinecké gangy. Podle dat České bankovní asociace připadla na jednoho poškozeného klienta škoda v průměru 161.500 korun. Vzhledem k blížícím se Vánocům, kdy se každoročně aktivita kybernetických zločinců výrazně zvyšovala, policie vydala několik vážných varování, aby si lidé počínali opatrně a zvažovali každý svůj krok.

Všechny tyto chmurné představy se zhmotnily i koncem roku. Statistiky zaznamenaly 18.554 skutků, tedy vzestup přes 94,9 % procent. Kyberkriminalita tvořila 10,2 % celkové registrované kriminality.

Nejvíce známý hacking stoupl meziročně o více jak 53 %. Do konce prosince minulého roku bylo evidovaných 1.682 těchto skutků, teď již 2.575 těchto skutků. V části z nich docházelo v souběhu napadení emailových účtů, resp. jejich přístupových údajů, případně v napadení přístupových údajů sociálních sítí a v neposlední řadě taktéž např.

přístupů do internetového bankovníctví. Opětovně dvojnásobný meziroční nárůst tohoto druhu trestné činnosti byl evidován stále na Karlovarsku (téměř o 218 %) a již standartě exponovanými KŘP byly kraje Středočeský, Pardubický, Královéhradecký, Moravskoslezský a hl. m. Praha.

Sofistikovanost je projevila i v tom, že pachatelé využívali systém nastrčených bílých koní ve formě legalizátorů. Pachatelům za určitý podíl z lupy poskytovaly své vlastní účty, ze kterých přijaté sumy okamžitě převáděli samotným pachatelům nebo jejich organizacím. Tento systém výrazně snižoval schopnost policie jejich činnost postihovat. Jiným systémem byly podvodné, tzv. „topované reklamy“, spočívající v zaplacení reklamy ve vyhledávačích, která směřuje na, spoofovanou, webovou stránku tvářící se jako regulérní stránka banky. I nadále byly zaznamenány případy tzv. reverzních inzertních podvodů a od srpna roku 2022 podvodné SMS zprávy, které se tvářily jako odeslané od Ministerstva práce a sociálních věcí, kdy cílem pachatele bylo vylákat z oběti přístupové údaje do bankovníctví a ty následně zneužít. Již tradičně byl v prosinci zaznamenán nárůst tzv. „vánočního phishingu“, tedy podvodných e-mailů a SMS zpráv s legendou o doplacení zásilky, opět s cílem zejména vylákat citlivé bankovní údaje a tyto zneužít. Cílem Policie ČR byla koordinace a spojování jednotlivých dílčích skutků do sérií a následné spojování souvisejících sérií do větších celků, což povede k vytváření aktuálních metodických doporučení.

Vzhledem k poměrně nízké objasněnosti těchto druhů trestné činnosti, spojené se skoro až s nemožností získat ukradené finanční prostředky zpět, policie věnovala zvýšenou pozornost preventivní činnosti, která zatím málem jako jediná mohla zastavit krizový vývoj v této oblasti. Policie ČR spolu s ČSOB připravily preventivní kampaň nazvanou Volač a Klikáč, aby zvýšily povědomí o této problematice, varovaly před kyberpodvodníky a ukázaly, na co si dát pozor. Spolu s touto kampaní policie organizovala řadu besed a přednášek na toto téma. Podle oficiálních údajů Policie ČR bylo v rámci 14 krajských ředitelství policie realizovaných 2.777 preventivních akcí, při nich bylo osloveno 71.535 osob. Dalšími typickými preventivními tématy byly phishingové či podvodné kampaně v online prostředí, které se objevovaly v průběhu každého roku a v různých obměnách. Jen v minulém roce jich bylo více než dvacet.

Že se ale díky soustředěné práci policistů a IT specialistů dá dosáhnout úspěchy dokládá úspěch německých a amerických kriminalistů, kterým se na přelomu let 2022 a 2023 podařilo rozbít hackerskou síť Hive, jenž za poslední rok a půl stála za více než 1500 těžkými kybernetickými útoky na firmy a zařízení po celém světě. Na výkupném si pak

podle německé veřejnoprávní televize ARD přišla na asi 130 milionů dolarů (2,8 miliardy Kč). Celkové škody ale podle vyšetřovatelů dosahují miliard dolarů.

Korunou úsilí Policie ČR v boji proti terorismu a kyberkriminalitě se stalo ustanovení nového policejního úvaru – Národní centrály proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě (NCTEKK), která měla vzniknout k 1. lednu 2023, vyčleněním některých sekcí z NCOZ, věnujícím se kybernetické kriminalitě, terorismu a extremismu. O jeho vzniku informoval policejní prezident Martin Vondrášek 9. června 2022 členy bezpečnostního výboru Poslanecké sněmovny. Jejím cílem bylo především odvracet útoky na kritickou infrastrukturu, tedy na napadení samotného systému státu. Spolu s tím poskytovat součinnost krajským ředitelstvím, v případě, kdy to bude nutné. V podstatě toto byla ta dlouho oznamovaná policejní reforma, jenž od vedení Policie ČR vyžadoval ministr vnitra Vít Rakušan, který se tohoto jednání rovněž účastnil.

Tímto aktem byla ukončená tříletá práce, která začala v roce 2019 ještě v dobách policejního prezidenta Jana Švejdera a zabývala se jí pracovní skupina REFORMA. Podle vyjádření Martina Vondráška, za tímto kokem stála celá policejní špička, a stejně tak ministr vnitra. K její podstatě uvedl: „Jako ministr vnitra se se závěry ztotožňuji, souhlasím s tím, co v pátek bude Policie České republiky prezentovat, samozřejmě za to přebírám politickou odpovědnost.“ Poté zdůraznil rozdíl mezi systémem přípravy reformy v roce 2016 a 2022: „... upozorňuji na jeden zásadní rozdíl. Ten spočívá v tom, že toto nebylo žádné politické zadání, toto není dílo ministra vnitra, ten si žádnou reformu nevymyslel. Byla to pracovní skupina REFORMA, která mimochodem překročila dvě volební období a plynule, kontinuálně pokračovala dál.“ Útvar měl mít celorepublikový charakter a měl být rozdělený do dvou sekcí a problematik, které ale musely vzájemně spolupracovat.

V pátek 10. června policejní prezident M. Vondrášek k tomu uvedl, že se v této reformě objevují v podstatě reformy tři. Tou první je zařazení vedoucích okresních oddělení obecné a hospodářské kriminality do vyšších tarifních tříd, to znamená do hodnosti vrchních komisařů. Ta druhá pohřbila sny o vytvoření Národního kriminálního úřadu, protože autoři této reformy došli k závěru, že účinnější organizační strukturou budou menší výkonné a specializované útvary, které budou vzájemně spolupracovat a jejich činnost bude zastřešovat pouze náměstek pro Službu kriminální policie a vyšetřování. Ta třetí spočívala v tom, že odborná komise na jedné straně strukturu NCOZ v podstatě uchovala, i když z ní vyčlenila dvě sekce – Extremismus a terorismus a spolu s ní i sekci kybernetické kriminality. Zamítla se také představa o dalším členění NCOZ, např. vyčleněním finanční policie z jeho

struktury, jak se o to mluvilo v roce 2019. Naopak se došlo k závěru, že činnost dalších tří sekcí je tak provázaná, že je od sebe není možné odtrhnout.

Pro deník Echo24 4. prosince okomentoval reorganizaci uvnitř kriminální policie ředitel NCOZ, plukovník Jiří Mazánek: „Otázku rozdělení NCOZ jsme s panem policejním prezidentem dlouho diskutovali. Policejní prezident potom přijal rozhodnutí, za kterým stojím. Myslí si, že prostor pro nový útvar, který bude dělat kybernetickou kriminalitu, terorismus a extremismus tady je a já za tím rozhodnutím stojím. Jeho názor podporuji a doufám, že se bude kolegům dařit.“

Nový útvar měl mít 152 příslušníků, ale toto číslo zatím nebylo přesné, protože se vše muselo nejdříve usadit. Zatím ale neměl přesný název, i když se již vědělo, že sídlit bude v policejním areálu na pražské Zbraslavi. Nevědělo se ani to, kdo bude stát v čele, a předpokládalo se vypsání nabídkové, nebo výběrové řízení.

Současně bylo rozhodnuté, že některé současné kauzy přejdou i s policisty na NCTEKK. Bylo ale na nich, jak se rozhodnou a jestli do nového útvaru nastoupí, nebo zůstanou v NCOZ. Útvar měl vyšetřovat i třeba válečné zločiny na Ukrajině. Kauza útoku na muniční sklad ve Vrběticích naopak zůstala vyšetřovateli na NCOZ.

V úterý 27. září bylo oznámené, že v jeho čele bude stát stávající náměstek ředitele Národní protidrogové centrály Břetislav Brejcha. Do funkce byl uvedený 15. října, ale pořád platilo, že útvar svou činnost začne 1. ledna příštího roku. B. Brejcha se jako jediný přihlásil do výběrového řízení. K dispozici měl mít dva náměstky, každého za jednu formu činnosti. Na začátku prosince byl ale obsazený pouze jeden z těchto postů. Náměstkem pro kybernetickou kriminalitu byl vybrán dosavadní ředitel sekce kyberkriminality na NCOZ Said Urban. Náměstek pro terorismus zatím vybrán nebyl, výběrové řízení bude nejspíš vyhlášeno až na jaře, řekl na jednání sněmovního bezpečnostního výboru náměstek policejního prezidenta pro kriminální policii Tomáš Kubík. Dodal, že ze 152 pozic pro policisty je jich už na NCTEKK zaplněno 127.

Národní centrála proti organizovanému zločinu i po rozhodnutí o oddělení svých dvou sekcí nadále pokračovala ve své stávající činnosti v plném rozsahu, protože tato organizační změna měla nastat až prvního dne nového roku. Podle její informací v roce 2022 pracovala celkem na cca 280 otevřených kauzách. Kromě již vzpomenutých Vrbětic, se objevily dvě nové kauzy, které opět vystavily na světlo nezákonné styky politiků a podnikatelů.

První byla akce, která dostala kódové označení DOZIMETR. Příslušníci NCOZ dva roky sledovali skupinu osob, kterou podezírali z ovlivňování veřejných zakázek Dopravního

podniku hlavního města Prahy (DPP), ale i VZP nebo Krajské správy a údržby silnic Středočeského kraje. Skupinu měli tvořit náměstek pražského primátora a člen dozorčí rady DPP Petr Hlubuček (48), zlínský podnikatel a lobbista Michal Redl (48), jeho blízký přítel a podnikatel Pavel Kos (49), podnikatel v IT a lobbista Pavel Dvohomilja (40), podnikatel Zakaríá Nemrah (32), bývalý náměstek DPP Matěj Augustín (47), vedoucí Jednotky informačních technologií DPP Luděk Šteffel (49), vedoucí právního odboru DPP Dalibor Kučera (35), vedoucí odboru Technické správy objektů DPP Martin Vejsada (50), zaměstnanec obchodní společnosti Ivo Pitrman (50), podnikatel Maroš Jančovič (44), obchodní zástupce Petr Adam (60) a podnikatel Jindřich Špringl (60).

Vyšetřování záhy ukázalo, že hlavou této kauzy je podnikatel Michal Redl, kdysi napojený i na uprchlého Radovana Krejčíře. Redl dal podle vyšetřovatelů celou tuto skupinu dohromady a mnozí z nich byli jeho přáteli a spolupracovníky. V minulosti byl již obviněný v kauze společnosti Technology Leasing a M5, kde se měl dopustit stomilionového podvodu. Trestnímu stíhání se tehdy vyhnul tím, že předložil potvrzení o omezení svéprávnosti. Omezenou svéprávnost mu však plzeňský soud přiznal i v letech 2014, 2018 a v květnu 2022. V září stejného roku ale omezení jeho svéprávnosti plzeňský okresní soud zrušil.

Jeho významným pomocníkem měl být náměstek primátora P. Hlubuček (STAN), který poté nesl hlavní politickou odpovědnost. Z hlediska zájmů Policie ČR byl významným členem této skupiny Zakaríá Nemrah, který pečoval o bezpečnost této skupiny, najímal firmu, jež prohlížela jejich sdělovací techniku kvůli odhalení odposlechů. Skupina používala špičkovou techniku a šifrovanou komunikaci. Jeho bratr Karím Nemrah, který pracoval na odboru hospodářské kriminality SKPV na Obvodním ředitelství Praha III, na jeho požádání neoprávněně prováděl lustrace vozidel v neveřejném registru vozidel a přispěl tím k odhalení auta NCOZ, které skupinu sledovalo. Jeho případ proto vyšetřovala GIBS. Fyzickou ochranu skupině zajišťoval Redlův řidič Ivo Pitrman. Skupina pracovala jednoduše. Byli vytipováni podnikatelé, zájemci o zakázky ve výše uvedených firmách, které jim byly po zaplacení úplatků přidělené.

Vše skončilo velkým zatýkáním ve středu 15. června na několika místech Prahy, přičemž bylo zatčeno celkem 11 osob. Další tři byly zatčeny po svém návratu z ciziny. V průběhu vyšetřování vyšly najevo poměrně rozsáhlé styky M. Redla na ministra školství, mládeže a tělovýchovy a bývalého předsedu hnutí STAN Petra Gazdíka a to tak, že raději ze své funkce odstoupil; generálního ředitele České pošty Romana Knapa, kterého ministr vnitra z této funkce odvolal; ředitele ÚZSI Petra Mlejníka, který nakonec taky na svou funkci

rezignoval, ale i rady dalších. Část stop směřovala i ke hnutí ANO. Podle některých informací měl mít Redl vazby i na soudkyni, která ho kdysi prohlásila nesvéprávného.

V listopadu 2022 byl navíc odhalený nákup obrazovek s odjezdy linek MHD v Praze, určených pro DPP, který byl ale označený za předražený.

O dva týdny později – 30. června, kriminalisté z NCOZ provedli v Brně další zátah, a to na skupinu devíti fyzických a jednu právnickou osobu, kvůli podezření ze sjednání výhody při zadání veřejné zakázky. Spis s touto kauzou byl označený kódem STOKA II. Podle informací z tisku, šlo o brněnského podnikatele Lubomíra Smolku a jeho firmu Kros-Stav, a.s. a o bývalé manažery brněnské Správy železnic a některé pracovníky Fakultní nemocnice Brno.

Poté zde byla kauza TAXIS. Je spojená s Brnem a osobou podnikatele Michala Horkého. V úterý 18. října pracovníci NCOZ prohledali kancelář lidoveckého starosty městské části Brno-Žabovřesky Filipa Ledera, u kterého hledala důkazy v případech nezákonné privatizaci bytů v této části města. V ten samý den prohledali i kancelář jeho stranického kolegy a 1. náměstka primátorky Petra Hladíka (KDÚ-ČSL) a hledala tam to samé. Podle vyšetřovatelů ovlivňovali privatizační procesy majetku Brna, o které měl zájem právě Michal Horký. Ledera podezřívali, že o záměrech Hladkého věděl, přesto pro tyto změny hlasoval. Hladík podle všeho nic nevěděl, ale podezřelí byli jeho podřízení, proto se prohlídky týkaly i jeho kanceláře. Ale zatím ani jeden z nich přímo obviněný nebyl a případ se dále vyšetřuje.

Mnohem horší pro Michala Horkého byl pokus o ovládnutí městské společnosti Pískovna Černovice, která spravovala místní pískovnu, majetek města. Nejdříve se ji měl chtít získat do ekonomického pronájmu s předkupním právem, poté pomocí nevýhodných smluv s firmou ING-Czech snížit její ekonomickou hodnotu, nakonec ovládnout, a bohatnout na ukládání odpadu. V průběhu výslechů se ke všemu přiznal, jmenoval všechny své společníky a určil jejich záměry. Tím se policisté dostali i na Ledera a Hladíka.

Ve středu 23. listopadu došlo k dalšímu zatýkání v Brně a opět mělo jít o podezření z podvodů kolem privatizace městského majetku.

Z ostatních podvodů, které NCOZ a kraje vyšetřovaly, je nutné uvést odevzdání vyšetřené kauzy rozsáhlého pojišťovacího podvodu Krajskému soudu v Hradci Králové k rozhodnutí. Jednalo se o skupinu 20 osob, které pomocí fiktivních úrazů, starých neléčených úrazů, nebo účelově prodlužované doby léčení připravili pojišťovny v cca 300 miliónů korun, z čehož již bylo 38 miliónů proplacených. Soud do konce roku proběhl vynesl rozsudky, proti kterým se ale obvinění odvolali.

Pokračovalo vyšetřování skupiny WSM, která lákala své oběti na falešné investice. Bylo identifikováno dalších 320 poškozených a způsobená škoda již dosáhla výše 161.348.704,00 Kč.

V pondělí 5. dubna byla veřejnost informována o zadržení velké skupiny osob, spojených se společností RAMFIN, která od seniorů pod legendou zhodnocení jejich úspor pomocí výhodných investic vylákala zhruba 234 milionů korun, ale žádnou investiční činnost neprováděla.

V pátek 2. září bylo oznámené, že kriminalisté NCOZ navrhli obžalovat skupinu 9 osob, která se pokusila pomocí falešné směnky obohatit o 816 milionů korun. K činu došlo v roce 2010 dílem na území ČR a dílem na území SR.

V úterý 29. listopadu byly prohledané místnosti investiční firmy XiXoio kvůli podezření z podvodu ve výši zhruba půl miliardy korun a praní špinavých peněz. Dva hlavní představitelé firmy policisté zadrželi. Vyšetřování dále pokračuje.

Pražští policisté i nadále vyšetřovali zpronevěru peněz z úschovy pražské advokátky a její koncipientky. V září se mělo jednat o 11 jejich klientů se škodou 50 milionů korun, což ke konci roku činilo již 19 klientů a 120 milionů korun.

Pracovníci NCOZ, vyčlenění do skupiny Daňová Kobra, odhalili další závažné případy daňových podvodů:

V pátek 25. března ukončili vyšetřování zvláště závažného zločinu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby. Šlo o případ plateb DPH ve výši cca 67 milionů korun. Na případu se s kriminalisty podílelo Generální ředitelství cel a Specializovaný finanční úřad. Součinnost orgánům činným v trestním řízení rovněž poskytl Finanční analytický úřad.

V úterý 12. dubna v souvislosti s prověřováním závažné daňové trestné činnosti kriminalisté NCOZ provedli na území celé České republiky téměř dvě desítky domovních prohlídek a zadrželi přes tři desítky osob, z toho obvinili 15 fyzických osob, mezi nimi 7 cizinců. V čele skupiny stála dvojice osob, která na objednávku pro ostatní členy této skupiny a jejich firmy vyráběla falešné faktury, čímž jim umožnila zkrácení jejich daňové povinnosti, vše ve výši 80 milionů korun. NCOZ zajistila jejich majetek přibližně ve výši škody.

V pátek 6. května bylo oznámené, že kriminalisté z NCOZ ukončili vyšetřování případu daňové trestné činnosti se škodou téměř 264 milionů korun. Figurovaly v ní 2 právnické a 14 fyzických osob.

V pátek 13. června ukončili vyšetřování kauzy OCTAVIAN rozsáhlého případu krácení daní a legalizace výnosů z trestné činnosti se škodou cca 700 milionů korun a podali návrh obžaloby. Stíhaných bylo 11 osob.

Ve středu 2. listopadu zahájili na základě spolupráce s Finančním analytickým úřadem a Finanční správou trestní stíhání sedmi fyzických osob a jedné právnické osoby pro daňovou trestnou činnost se škodou ve výši téměř 100 milionů korun. Šlo o společnost CCA Group, která měla v letech 2019-2022 do svého účetnictví zahrnout falešné faktury a tím snížit jak základ daně, tak i samotnou daň z příjmů a DPH.

V úterý 22. listopadu bylo oznámené, že NCOZ a GŘC ve dnech 1. a 2. listopadu obvinily v rámci akce „STRING“ 13 osob z rozsáhlého krácení daní ve výši cca 200 milionů korun. Pracovníci NCOZ zajistili majetek ve výši 1,2 milionů korun, přičemž požádali Policii SR o zadržení dalšího majetku na území Slovenska v hodnotě 71 milionů korun.

Poměrně velkým úspěchem bylo odhalení dvou gangu podvodníků, kteří pomocí metody „Vnuk v nesnázích“ lákali od důchodců peníze. Jedna skupina žila na Slovensku a druhá v Polsku.

Stejně je možné hodnotit jejich úspěch při dopadení dvou skupin novodobých otrokářů. V první z nich šlo o skupinu pěti lidí, kteří využili nouze čtyř mužů a dvou žen z Ústeckého kraje. Na vidinu velkých výdělků je nalákali do Velké Británie, kde muži pracovali na různých místech. Otrokáři disponovali jejich účty, ze kterých jim vypláceli jen minimální částky. Ženy nutili k prostituci, ale i jim všechny peníze odebírali. Kriminalisté z NCOZ jejich činnost sledovali pod krycím názvem „ZBOJNÍK“ a po získání rozhodujících důkazů je koncem října obvinili z trestných činů: obchodování s lidmi a kuplířství. Dva z nich soud v Británii poslal do vězení na 8 a půl, nebo 4 tři a půl roku.

Ve druhém, s krycím jménem VÉVODA, skupina jiných pěti osob, která rovněž působila v Ústeckém kraji, přinutila násilím své oběti k různým výkopovým a sběračským pracím, nebo i vybírání různých částek peněz, ale místo výplaty jim dávali pouze minimální částky. Dokonce je krmili zdravotně závadným jídlem. Celkově si vydělali 15 milionů korun a příslušníci NCOZ je realizovali koncem listopadu. Dva hlavní organizátoři byli v roce 2023 odsouzeni k 18 a 9 letům vězení.

Zajímavým projektem., který běžel již druhým rokem, bylo zpracování Map kriminality, které měly sloužit veřejnosti, obcím a jejich městským a obecním policiím a Policii ČR; pomáhat snižovat kriminalitu; cíleně plánovat policejní hlídky i preventivní opatření do rizikových míst či snižovat administrativu. Projekt zařadil Českou republiku mezi země s nejefektivnějším a nejotevřenějším zpracováním dat o kriminalitě. Po více než

ročním testování byl 1. září 2022 naplno spuštěn ostrý provoz celého tohoto projektu. Podle informací Ministerstva vnitra a Policie ČR, „se odehrává ve třech rovinách. První představují mapy kriminality pro veřejnost, které byly k dispozici na internetové stránce <https://kriminalita.policie.cz>. Zde byly znázorňovány trestné činy a přestupky, které byly statisticky evidované. Druhou rovinou je podrobnější verze pro obce, díky které mohou lépe plánovat bezpečnostní opatření. Třetí rovinou byly prediktivní mapy kriminality. Ty může využít například Policie ČR pro plánování služeb policistů a jejich vysílání do vytipovaných lokalit.“

Pro rok 2022 byly stanoveny pro linii služby kriminální policie a vyšetřování následující prioritní oblasti: trestná činnost v online prostředí, hospodářská trestná činnost a korupce, primární a sekundární drogová kriminalita, zefektivnění operativně pátrací činnosti s důrazem na schopnost vyhledávat latentní kriminalitu, identifikace a zajišťování výnosů z trestné činnosti. Jistě v tom bude i úkol: zajišťovat fungování NCOZ i NCTEKK v nových podmínkách a koordinovat činnost mezi nimi.

V oblasti boje proti drogám pokračovala Národní protidrogová centrála, která zásadní změny ve svém vedení nepocítila, v další činnosti bez zjevnějších výkyvů. Došlo sice k vzestupu, ale byl poměrně mírný. Policejní statistici celkově evidovali 4.200 skutků, ze kterých bylo objasněno 3.284, což představuje poměrně vysokou objasněnost – 78,1 %. Nejvíce z nich připadlo jak obvykle na Prahu (809), poté v její okolí, tedy na Středočeský kraj (452). Na třetím místě se objevil Moravskoslezský kraj (404). Byly zde ale i nové faktory.

Tak především 1. července 2022 došlo k novelizaci Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek, ve znění pozdějších předpisů, kdy se podařilo zařadit pod legislativní kontrolu celkem 282 převážně nových psychoaktivních látek. Na druhé straně stále větší podporu mezi poslanci Sněmovny získávala snaha o pokračující legalitu marihuany. Ke konci roku byla tato podpora již skutečně velká.

Vášnivě se ale debatovalo o i nové záležitosti jménem Kratom. Šlo o rostlinu z jihovýchodní Asie, z jejíž listů se vyráběl prášek žluté nebo zelené barvy, který v menších dávkách působí jako stimulant a ve větších naopak jako sedativum. Stále větší oblibu získával mezi mládeží a podle informací uveřejněných koncem října se s ní setkal již každý pátý středoškolák (25,4 %). Pravidelně ho alespoň jednou týdně užívá 3,3 % studentů a 5,3 % učňů. Jeho prodej není regulovaný a je běžně dostupný i tzv. „kratomatech“ společně s CBD (kanabidiol), takže je k dispozici každému, kdo si zaplatí. Koncem roku se ozvalo několik důležitých hlasů, požadujících jejich regulaci. Stejně je to s nikotinovými sáčky, které se v průběhu tohoto roku začaly rozšiřovat nejenom mezi mládeží, ale dokonce

i dětmi. Policie proti nim boj nevede, protože dosud nebyly zařazené mezi návykové látky. Trochu jiné začínají být případy šikany u této části mládeže, kterých cílem je získat od spolužáků peníze na jejich nákup.

Návrhy politiků a odborníků směřovaly současně i proti věkovému omezení nákupů těchto látek, včetně vícerých energetických nápojů, které dospělému neuškodí, ale dětem ano.

Drogy ale v posledních 2-3 letech nahrazuje nový typ závislosti, a to digitální závislost. Podle Národního monitorovacího střediska pro drogy je takto závislých celkem 445.000 lidí starších 15 let, z toho 223.000 mužů a 192.000 žen. „Do kategorie vysokého rizika vzniku závislosti spadá odhadem 125.000 osob“, uvádí se v její zprávě z července tohoto roku. U počítače při hrách tráví denně více než čtyři hodiny, což je hranice závislosti, 12-25 % žáků, 10-15 % středoškoláků. Je to jeden z důsledků pandemie, v jejíž průběhu se počet závislých zvedl o padesát procent. Novým prvkem, patrně s pandemií spjatý, je situace, ve které počet uživatelů drog s vyššími riziky, jako metamfetamin (pervitin) nebo heroin je více - méně stabilní, zatím co u mladých lidí zájem o návykové látky celkově klesá. Uvedla to Zpráva o nelegálních drogách České republiky 2022, kterou 22. listopadu projednala a schválila Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislosti.

Přesto byly Policii ČR neustále odhalované varny pervitinu, pašerácké gangy, které do ČR dovážejí léky - prekurzory, nutné k jeho výrobě, a to zejména z Polska a Rumunska. Tak např. pašeráka 4 kg tablet s obsahem pseudoefedrinu, nutného k výrobě metamfetaminu (pervitinu), policisté zajistili 23. listopadu. Velká skupina distributorů drog padla do rukou policie koncem roku na Jihlavsku.

V sobotu 26. listopadu bylo oznámené, že Policie ČR podílela na velkém celoevropském zátahu na pašeráky drog ve velkém. Šlo o heroin, metamfetamin a marihuanu. Skupina 44 osob operovala na širokém prostoru. V průběhu zátahu bylo zatčeno devět osob v Česku, stejný počet ve Francii, sedm na Slovensku a dalších sedm v Litvě. Podle policejních údajů šlo o jednu z nejnebezpečnějších gangů v Evropské unii.

Ale pašovaly se i léky samotné. V pátek 16. prosince bylo oznámené, že policisté z Národní protidrogové centrály odhalili skupinu pěti osob, která pašovala na Slovensko léky, které se používají na úzkostné stavy, čímž si vydělala 17 milionů korun. Policie je dopadla v rámci akce s krycím názvem „TISA“. Další osoby byly zajištěné na Slovensku a jeden z členů skupiny byl BRAZILEC.

V pondělí 12. září police oznámila, že počátkem srpna příslušníci Národní protidrogové centrály v rámci akce „KOZEL II.“ odhalili čtyřčlennou skupinu osob

vietnamské národnosti, která vyráběla metamfetamin na Karlovarsku. Většina z něho směřovala do SRN a jen menší část na český trh. Přímo byly zatčeny čtyři osoby a pátralo se po jejich distribuční síti.

V pátek 2. prosince vyšla zpráva o zadržení organizované skupiny pěti osob vietnamské národnosti, která vyráběla a poté distribuovala metamfetamin. Realizace proběhla pod kódovým názvem „THALE“.

Poměrně pokojným vývojem prošla i GIBS. Sice na počátku roku prověřovala vystoupení policistů na některých antivaxerských demonstracích, přičemž se vyšetřovaly a ukončovaly problémy z minulých let. V březnu byl odhalený případ zcizování pokut příslušníkem dálničního oddělení policie v Ostrově u Stříbra. Největší kauzou bylo vyšetřování pokračujících úniků informací z otevřených spisů, nebo dokonce přímo z otevřených případů. Jeden případ byl spojený s lidmi kolem korupční kauzy STOKA, který měl potenci změnit se ve veliký případ. Figurovalo v něm celkově 28 obviněných, z toho 8 policistů, a dokonce i jeden z příslušníků GIBS. Z tohoto důvodu byla GIBS do vyšetřování přímo zapojena. V půlce července Krajský soud v Brně celý této případ rozmetl do menších případů, ale jeho nadřízený Vrchní soud koncem srpna tento postup zamítl a Krajskému soudu uložil, aby ho projednal v celku. V tom samém čase GIBS prověřovala úniky informací kolem kauzy DOZIMETR a na veřejnosti se začal objevovat termín „informační byznys“. Situace byla tak vážná, že se jí 19. července zabývala Bezpečnostní rada státu. V říjnu kvůli úniku informací z policejních spisů GIBS v kauze TUMOR vyšetřovala 11 osob a 2 fyzické osoby a pokračovalo se rozsáhlého úniku informací na severní Moravě z minulého roku.

V létě byla další významná pozornost věnovaná prověřováním postupu policistů při udržování pořádku na předvolebních mítincích A. Babiše. Přes poměrně silné mediální tlaky, všechny případy profesionálně vyšetřila a uzavřela. Ředitel GIBS Radim Dragoun k mediálnímu a politickému tlaku 29. srpna uvedl: „Každopádně to otravuje život a trochu odvádí od práce...My pouze na základě shromážděných důkazů nestranně rozhodujeme, zda došlo k spáchání trestného činu nebo kázeňského prohřešku. Ostatní mi nepřísluší, abych komentoval.“ Se stejnou pozorností se zkoumal podíl viny policistů při zásazích se zbraní, které skončily poraněním nebo dokonce usmrcením podezřelého, nebo případy distribuce a používání drog policisty. Na konci roku GIBS ukončil vyšetřování výbuchu munice v Bílině na Teplicku 15. září 2020, s návrhem obvinění dvou policistů z Pyrotechnické služby.

GIBS byla na konci roku hodnocena pozitivně, byla v dobré kondici, závažnější personální problémy se v tomto roku neobjevily. Přetrvávala ale kritika, že ještě stále

vyšetřuje více případů na základě oznámení a méně na základě výsledků vlastního vyšetřování, i když vedení GIBS věc vidělo tak, že trend vlastního rozpracování šel nahoru. I nadále se vyšetřovaly další případy korupce, prodeje informací, zneužívání drog a služebního postavení. Inspekce získala několik specialistů z jiných policejních služeb, což zvýšilo kvalitu její práce. Byly zřízené dvě speciální oddělení v Čechách a na Moravě. Zvláště byla vyzdvihována činnost oddělení GIBS v Praze, kde docházelo k vysoce sofistikované trestné činnosti. Bohužel, ještě stále nebyla projednána novela zákona o GIBS. Vedení Inspekce bylo toho názoru, že tato novela by jí umožnila vyšetřovat nejenom trestnou činnost příslušníků bezpečnostních sborů, ale i trestné činy spáchané na nich.

Velice slibné výsledky v průběhu roku 2022 dosáhla rovněž dopravní policie. Podle její oficiálních údajů za celý rok odhalila 466.200 přestupků (+ 65.542 oproti minulému roku), 432.650 (+ 61.584) bylo řešeno pokutami na místě a vybralo se tak 306.178.976,00 Kč (+ 48.301.000), 33.250 (+ 3.658) šlo do správního řízení. Nejvíce pokut – 149.401 (+ 10.741), bylo udělených za překročení rychlosti, 31.360 (+ 1.482) za telefonování za jízdy... U všech těchto hodnot byl oproti minulému roku zaznamenán vzestup. Policisté realizovali 762 dopravně bezpečnostních akcí (+ 180), při řízení provozu strávili 121.740 hodin (- 5.251). Odhalili při tom 2.607 (+ 16) pachatelů trestných činů, vypátrali 159 odcizených vozidel (+ 41) a vypátrali 297 hledaných osob (- 52). Spolu s tím 7.018 řidičů po požití alkoholu (+ 1.561), 2.258 po požití drog, tedy jiné návykové látky (- 264) a 2.332 řidičů bez řidičského oprávnění (+ 230). Zvýšení většiny těchto hodnot oproti minulému roku vedení Dopravní policie připisovalo zintenzívnění dohledu nad dopravním provozem po celém území státu v podmínkách, kdy již ne předním místě práce policistů nestál covid. Rozsáhle dopravně-bezpečnostní akce se uskutečnily opět kolem Velikonoc, před začátkem prázdnin a dovolených, poté na začátku školního roku, a nakonec kolem Vánoc.

Dopravních nehod bylo celkem 98.460 (- 872), usmrcených bylo 454 osob (- 16), což představuje nejnižší statisticky zaznamenaný počet, který se začal zaznamenávat v roce 1961. Oběťmi byli ve 300 případech řidiči (- 13), 80 případech spolujezdci (+ 13) a v 74 chodci (-16). Nejméně osob zemřelo v únoru – 30. V průběhu prosince v důsledku nehod zemřelo dokonce pouze 32 osob, tedy o 18 méně než za covidový prosinec roku 2021. Z hlediska nehodovosti byly nejhorsími měsíci červen a říjen se 48 usmrcenými. Co se týče dnů, byly nejhorsí pátek 14. ledna a neděle 16. října se 6 usmrcenými. Těžce zraněných bylo 1.734 osob (+ 110), což byl druhý nejnižší v dějinách policejních statistik, lehce zraněných a

na místě ošetřených 22.452 osob. Došlo ale k výraznému poklesu usmrcených chodců (-16) a motocyklistů (- 23).

Nejčastější příčinou nehod bylo nedostateční věnování se řízení vozidla – 15.913 (20,3 %), nesprávné otáčení či couvání – 8.916 (11,4 %) a jiný druh nesprávné jízdy (9,9 %). Nejtragičtější příčiny nehod bylo nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky – 78 (19,0 %), přejetí do protisměru - 67 (16,3 %), nevěnování pozornosti řízení vozidla – 58 (14,1 %), nepřizpůsobení stavu vozovky - 41 (10,0 %). Ale v případech nedání přednosti nebo špatné viditelnosti u obou pouze 14 případů nehod (3,4 %).

Problémem i přes velikou osvětovou aktivitu byl nadále alkohol za volantem, který zapříčinil statisticky „pouze“ 4,8 % nehod, u cyklistů ale 27,9 % a u chodců 11,8 %. Usmrcených bylo 46 osob (+ 5), těžce zraněných 176 (+ 18) a raněných 2.079 (+ 193). Jejich důsledky byly tedy mnohdy horší, jako u běžné nehody. Nejvíce nehod pod vlivem alkoholu se stalo v oblasti jihozápadní Moravy a na Plzeňsku. V okrese Břeclav byla např. každá osmá nehoda způsobená řidiči s alkoholem v krvi. V republikovém průměru to byla každá dvacátá nehoda. Co se týče okresů, tak nad průměrem stály okresy Plzeň-sever, Tachov, Znojmo, Hodonín a Jindřichův Hradec. Velice obdobným případem byl řidiči, kteří opětovně sedají za volant i pře to, že jim to soud zakázal. Mnozí opět pod vlivem alkoholu nebo drog. Z tohoto důvodu se snažili policejním hlídkám unikat a nebezpečnou jízdou ohrožovali nejenom své okolí, ale i sami sebe

Opět se zlepšilo technické vybavení. Přibyla čtyřicítka vozidel Škoda Superb pro dohled nad silničním provozem, dvacítku speciálních vozidel pro výjezdovou službu dopravních nehod, 130 měřičů rychlosti, 50 motocyklů BMW 20 vozidel BMW s radary, z to 10 v policejním a 10 civilním provedení. Pro rok 2023 se plánovalo nakoupit dalších 10 speciálních vozidel pro výjezdovou službu dopravních nehod a 50 vozidel BMW, z toho 30 v policejním a 20 v civilním provedení.

Významnou roli ale příslušníci Dopravní policie ale sehráli v průběhu zajištění převozu státníků a dalších činitelů v druhé polovině roku, tedy v době předsednictví ČR v Radě Evropy, ale stejně tak v průběhu kontrol řady demonstrací po celém území státu. Zde však museli zasahovat především příslušníci pořádkové policie.

Zvláště napjatá situace, konflikty, zejména urážky prováděly skoro všechna předvolební shromáždění A. Babiše a hnutí ANO. Odpůrci bývalého premiéra je rušili hlasitými výkřiky, což jeho účastníci nelibě nesli, a to byla živná půda pro vznik strkanic a šarvátek. V úterý 2. srpna při mítinku A. Babiše v Borovanech, tři policisté zaklekli autistického školáka, který pořadatelům odnášel reproduktor a poté ho odvezli na služebnu.

Jejich zákrok odsoudil policejní prezident jako porušení stávajících předpisů a odevzdal ho k prošetření GIBS, která ale dospěla k závěru, že k porušení zákona ze strany zasahujících policistů nedošlo, a naopak obvinila jeho matku, že ho na takovou demonstraci vůbec přivedla. M. Vondrášek současně uvedl, že policisté se před zákrokem řádně a opakovaně prokázali, ale zasáhli až poté, když chlapec neuposlechl jejich výzvy. Ve středu 3. srpna na mítinku v Českém Krumlovu odpůrkyně A. Babiše pěstí napadla policistu v civilu, zač byla zatčena. Oprávněnost tohoto zásahu byla prověřována. V Třeboni byl podobný mítink ukončený na základě nahlášení nebezpečí atentátu. Na mítinku v Táboře 4. srpna musela již asistovat policie a byl nasazený i antikonfliktní tým. Oba policejní zákroky ostře odsoudili představitelé stran vládní koalice a policie se tak dostávala pod tlak politiků.

Ve středu 10. srpna měl A. Babiš vyjet na další sérii mítinků, teď do Středočeského a Ústeckého kraje, a policie k tomu chystala opatření. V pondělí 8. srpna M. Vondrášek svolal videokonferenci s územními policejními řediteli - krajů, okresů a zástupců jejich odborů vnitřní kontroly. Domluvili se na tom, že bude nutné uskutečnit školení policistů menších venkovských útvarů o tom, jak v případech demonstrací postupovat. Vycházelo se z toho, že nemají tolik zkušeností s touto činností, protože takové akce se u nich konají tak dvakrát do roka. Školit by je měli policisté z velkých měst, kteří byli v toto směru mnohem zkušenější. V první várce v počtu 240 osob by se měli školit velitelé městských a obvodních policejních ředitelství a územních odborů. Na videokonferenci byli všichni účastníci vyzváni k přísnému dodržení naprosté nestrannosti. Současně byly stanoveny obecné principy taktiky úspěšného zvládnutí shromáždění, u kterých lze očekávat narušení veřejného pořádku. První školení se uskutečnilo 16. srpna a účastnilo se ho celkem 32 velitelů Královéhradeckého, Pardubického, Ústeckého, Jihomoravského a Moravskoslezského kraje. Současně již probíhala kárná řízení se všemi zasahujícími policisty z Českého Krumlova a Borovanech.

Ve stejný den se ministr vnitra Vít Rakušan sešel s policejním prezidentem, aby byl informován o postupech, které Policie ČR přijala, ve snaze předejít konfliktním situacím během těchto shromáždění. Ministr vnitra zároveň oznámil, že vyčká na zhodnocení zásahů Generální inspekcí bezpečnostních sborů a vnitřním šetřením policie, kterých první závěry by měly být do konce tohoto týdne. „Policie jako celek funguje dobře, naprostou většinu shromáždění, kterých je nyní velké množství, zvládá bez jakéhokoliv problému,“ řekl. „Nelze však zavírat oči nad situacemi, které ve společnosti vyvolávají pochybnosti.“ uvedl Vít Rakušan s tím, že ale počká na výsledky šetření kontrolních orgánů. První závěry by měly být k dispozici do konce tohoto týdne a budou představeny veřejnosti.

Ministr vnitra rovněž vyzval občany i politiky ke zklidnění situace během předvolebních mítinků, které se budou konat v souvislosti s komunálními i prezidentskými volbami. „Chtěl bych všechny požádat, aby politické mítinky probíhaly demokratickou formou bez fyzického násilí,“ uvedl Rakušan. O narušování mítinků se ale nezmínil.

Strkanice a rušení mítinků místy pokračovalo i dále. Objevily se i přímé fyzické útoky a nejznámější z nich se udál 11. srpna v Ústí nad Labem, kde asistent poslankyně ANO uhodil jednoho z odpůrců A. Babiše. Policie zakročila a vyvedla ho z davu.

Ale kromě politických demonstrací policisté udržovali veřejný pořádek i v průběhu průvodu LGBTQ pod tradičním názvem Prague Pride 13. srpna, kde kolem 60.000 lidí naplnilo Václavské náměstí, odkud si to namířili na Letnou. Průvod zajišťovali desítky policistů v uniformách, ale i na koních, kterým pomáhali kriminalisté, nasazený byl i antikonfliktní tým, speciální pořádková jednotka. Na sociálních sítích se totiž objevovaly informace o možnosti narušení tohoto průvodu. Na tyto akce totiž někdy verbálně tvrdě reagovala ultrapravice a stejně tak ultrakatolíci.

V srpnu se začal výrazněji objevovat nový problém – migranti z Malé Asie. Ještě v květnu byla rozbitá mezinárodní převaděčská organizace, která působila i na území ČR. Zatčeno bylo 205 pachatelů, mezi nimi i deset Čechů. Jejich zapojení do této činnosti bylo ale odhalené později. Skupina převedla do Německa a dalších států celkem 36.000 ilegálních migrantů. V květnu bylo na našem území zachyceno 264 osob, v červnu 356, v červenci 1.055 a v srpnu ale toto číslo vzrostlo 3x. První emigrační vlnu spojenou s důsledky útoku Ruské federace na Ukrajinu si ČR a konkrétně i její policie poradila dobře. Ještě před touto vlnou se zvýšil počet cizinců, kteří na území ČR žili. Na konci února 2022 jich žilo v ČR 714.529, tedy o 66.705 více než v únoru roku 2021, kdy jich oproti únoru 2020 přibýlo pouze 17.293. V průběhu posledních let se počet cizinců zvýšil o 223.031. Největší část z nich – 56 %, tvořili občané EU, kteří pro svůj pobyt nepotřebovali žádná pracovní povolení. Z nich bylo nejvíce Slováků 207.059. Ukrajinců, žijících v ČR na platná víza bylo celkem 209.658.

Policie ČR se v létě 2022 soustředovala na plnění dvou úkolů: odhalování nelegálně žijících cizinců uvnitř republiky a ochranu vnějších hranic Schengenského prostoru. Přes Balkán, Maďarsko a Slovensko se k nám pokoušel dostat jeden proud tranzitních migrantů, přes Slovinsko a Rakousko další. Koncem minulého roku – 15. října byla po šesti letech vyslaná skupina 50 policistů do Maďarska, aby působila v oblasti města Szeged, 7. února ji vystřídala další jednotka a po ní další. Jiná skupina policistů pomáhala chránit hranici Severní Makedonie. V těchto dvou lokalitách sloužilo v průběhu roka celkem 466 policistů

ve dvanácti kontingentech. V průběhu jejich působení, které bylo zpravidla po dobu dvou měsíců, se jim podařilo zadržet 37.163 nelegálních migrantů. Na hranici Severní Makedonie a Řecka čeští policisté zadrželi celkem 10.511 osob a na hranici Maďarska a Srbska bylo zadrženo 26.652 migrantů. Převážná část pak byla ze Sýrie, ale například také z Afghánistánu, Nepálu, Toga či Západní Sahary. Tato činnost nebyla jednoduchá a doprovázely je i stížnosti migrantů, kteří tvrdili, že se k nim naši policisté chovali násilně, nebo násilí přihlíželi. Vše poté řešila GIBS. Obdobné stížnosti se objevily také při ochraně česko-slovenské hranice. Další skupina pracovala na slovensko-ukrajinské hranici. V létě byla obnovena praxe vyslání skupinek našich policistů do nejnavštěvovanějších rekreačních oblastí Bulharska a Chorvatska.

V té době již v ČR žilo 768.955 řádně evidovaných cizinců. Ukrajinců přibýlo 64.000, Slováků 7.000 a Rusů 3.000. V srpnu se ale počty ilegálních migrantů začaly zvedat. Souviselo to s politikou tureckého prezidenta Erdogana, který před volbami začal uvolňovat hranice a umožňovat odchod Syřanů dál do Evropy, tedy do Německa a Rakouska. Počet zdržených migrantů dosáhl v srpnu počet 3.440, zatím co před rokem jich bylo pouze 1.330. V letech předešlých bylo dokonce pouze kolem 200-400 ilegálních transitních migrantů ročně. Syřané se na tomto počtu podíleli 76 procenty, o zbytek se dělili zejména Turci a Afgánci. Mnoho z nich překračovalo slovensko-českou hranici. Zvláště postižený byl Jihomoravský a Zlínský kraj, kde byla denně zchycena stovka migrantů. Vedení resortu a policie se proto snažilo o výrazné zvýšení trestů pro převaděče a další organizátory této činnosti, jednání se Slovenskem jak o zpřísnění hraničního režimu z jeho strany, tak pružnějším vracení migrantů zpět na jeho území v rámci readmisní dohody. Na program dne se dostával návrat hraničních kontrol, na čemž navíc začalo v září trvat i Německo a požadovalo to i od Rakouska.

Vzhledem k tomu Policie ČR ve dnech 23. – 24. srpna zorganizovala cvičení, které mělo prokázat připravenost policie tyto kontroly obnovit. Konalo se podél celé slovensko-české hranice na území všech příhraničních krajů. Zúčastnilo se ho 1.300 příslušníků policie, 558 vojáků a 133 celníků. I když to nebylo cílem cvičení, policisté při tom zadrželi 7 převaděčů a 277 migrantů. Ve středu 24. srpna o věci jednal v Bratislavě policejní ředitel Martin Vondrášek se svým protějškem Štefanem Hamranem, ale bez zjevného výsledku. O stejné věci rokoval 12. září ministr vnitra Vít Rakušan se bavorským ministrem vnitra Joachimem Herrmannem, protože emigranti směřovali zejména sem. Policie ČR a Německa v tomto směru již předtím spolupracovaly a založily Společné centrum policejní a celní

spolupráci ve Schwandorfu a spolupráce probíhala rovněž v rámci česko-bavorské regionální skupiny.

Přesto vedení resortu a policie ke zřízení stálých hraničních kontrol okamžitě nepřistoupily. Policisté se zatím věnovali namátkovým kontrolám poblíž hranic, na hlavních silnicích a podél železničních tratí. Denně zachytávali 300-400 migrantů a v celém září jich bylo 8.500. V Holešově a v Břeclavi kvůli tomu policie zřídila nová registrační místa, kde se měli zdržení migranti registrovat. Zde nehrozilo riziko ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti. Sem zadržené přiváděli, ale oni po registraci středisko opouštěli a vlaky směřovali do Prahy, kde o ně na Hlavním nádraží, které se opět změnilo v noclehárnu, pečovaly neziskové organizace. Policie pouze dohlížela na pořádek.

Po vyčerpání všech možností vláda ČR 29. září rozhodla o dočasném znovuzavedení kontrol na státní hranici se Slovenskem v délce 251 kilometrů. Realizaci tohoto úkolu uložil Policii ČR, která poté o tomto kroku informovala veřejnost: „počínaje půlnocí ze středy 28. září 2022 na čtvrtek 29. září 2022 budou v celé délce státní hranice se Slovenskou republikou znovuzavedeny hraniční kontroly na 27 bývalých hraničních přechodech, které zahrnují 17 hraničních přechodů silničních, 7 železničních a 3 říční hraniční přechody. Na jiných místech nebude možné, až na stanovené výjimky, minimálně po dobu následujících deseti dnů státní hranice překračovat. Výjimka platí pro občany, kteří hospodaří jako zemědělci v bezprostřední blízkosti státních hranic a také pro lesníky, myslivce či rybáře při výkonu práce v bezprostředním příhraničí.“

Policie ČR na splnění tohoto úkolu mobilizovala (již poněkolkáté) všechny své síly. Dokonce z mise v Severní Makedonii stáhlo několik zkušených policistů, aby pomáhali zadržovat migranty v Česku. Do samotných opatření bylo na jednu dvanáctihodinovou směnu zapojeno až 500 policistů, 80 vojáků a 60 příslušníků Celní správy České republiky, kteří byli povoláni k plnění úkolů Policie České republiky. Předpokládané náklady na celou tuto akci měly dosáhnout výše 20.714.810,00 Kč. „Všichni zároveň doufáme, že se v brzké době podaří najít řešení, ať už spočívající v důslednější ochraně vnějších hranic Schengenského prostoru, nebo na diplomatickém poli, jelikož je zřejmé, že takové počty policistů nemůžeme ve vnitrozemí dlouhodobě postrádat,“ konstatoval policejní prezident.

Od zavedení kontrol poté policie prověřila 290.000 osob a migranty zajišťovala denně po stovkách. Problém ale přes mnoha úspěchů přetrvávala ještě i v dalším roce. Z tohoto důvodu bylo rozhodnutí o kontrolách na hranicích několikrát prodloužené. Ředitel služby cizinecké policie Milan Majer ke konci roku výsledky této činnosti shrnul: „Zadrželi jsme 275 převaděčů a 21.840 tranzitních nelegálních migrantů z toho 20.382 Syřanů, což je

93 procent. Je to více než šestinásobek toho, co se dělo v roce 2015, kdy jsem hovořil o velkém migračním tlaku.“ Slovensko za celý tento rok zachytilo 10.544 tranzitních migrantů, Rakousko 116.574 a Maďarsko 260.000.

Za celý rok 2022 policisté zadrželi 29.034 osob, tedy o 18.065 více než před rokem. Vzrůst tedy představoval 161,7 %. Nejčastěji šlo o již zmíněné Syřany, Ukrajince, Moldavany a Turky. Nejnáročnější bylo září. Po zavedení kontrol se situace měsíc po měsíci zlepšovala. V říjnu policie zadržela více než 6.000 osob, v listopadu 3.000 a v prosinci jen 600. Počet kontrolovaných stoupl na 2,7 miliónu. Celkově tedy zadržela 9.292 osob, podmínky pro vstup na území ČR nesplnilo 2.291 osob, na Slovensko policie vrátila 3.484 osob. Úspěšné byly kontroly na velkých letištích, považovaných za vnější schengenskou hranici, kde bylo zadrženo 201 osob, o 134 méně než před rokem. Podobně jako v případech běženců z Ukrajiny, ani v tomto případě se problém těchto migrantů na statistikách kriminality v podstatě nepromítl. Podíl trestné činnosti cizinců na celkové sumě kriminality v roce 2022 stoupl jen mírně. Počet zadržených převaděčů stoupl na 227 osob a Policie ČR jim věnovala pozornost nejenom kvůli samotné převaděčské činnosti, ale i kvůli tomu, že při ní vystavovali životy převáděným nebezpečí usmrcení, a to zejména při využívání železničních vagonů. Část migrantů byla dokonce uschována v cisternovém vagóně. Byl zaznamenán případ, kdy bylo v jednom nákladním autě natěsnáno více než 30 osob.

Protože tlak na slovensko-českou hranici před koncem roku 2022, kdy se ale i zhoršilo výrazně počasí, zeslábl, v Maďarsku z posledních šest týdnů došlo k poklesu zadržených migrantů o 50 % a v Rakousku o 60 %, vláda 21. prosince rozhodla o prodloužení její kontroly o další měsíc, tedy do 25. ledna s platností od 27. prosince, ale cizineckou policii orientovala již jen na namátkové kontroly. Počet policistů, vojáků a celníků, kteří až do 25. ledna hranici hlídali, poklesl na jednu třetinu a v jedné směně ji nově hlídalo jen 157 osob. Policistům pomáhalo již jen 40 vojáků Armády ČR a 20 příslušníků Celní správy. Ochrany hranice se celkově účastnilo 1.985 vojenských profesionálů a 630 vojáků v aktivní záloze. Kontroly až do prosince stály nakonec resort 300 miliónů korun.

Vzhledem k vývoji na Ukrajině se změnil počet cizinců, legálně žijících v ČR. Ukrajinců teď již bylo 636.282, Slováků 117.265, Vietnamců 66.340, Rusů 43.498...

Krátce po vypuknutí války na Ukrajině policisté z NCOZ obvinili skupinu 12 osob původem z Ruské federace a Vietnamu, kvůli podezření z organizování trestné činnosti, která souvisela s podáváním žádostí o udělení pobytových oprávnění na území ČR. Uzavřelo se tím vyšetřování, které začalo již v roce 2018. Policisté z NCOZ tehdy obdrželi informace

od tajných služeb. Podle nich Rus Andrej Voronin, žijící v Praze, vytvořil software, s jehož pomocí skupina osmi Vietnamců ovládla podávání žádostí o víza na české ambasádě v Hanoji. Za výhodné místo v pořadníku si účtovala stovky tisíc. Pachatelé si celkově přišli na 850 miliónů korun! Je zajímavé, jak velké sumy dokázaly dát dohromady osoby, které se na naše území, nebo na území států západní Evropy, chtěly dostat. Vždyť některým občanům ČR se o takovýchto sumách mohlo jen zdát. To prohlubovalo názory, že kromě jiného se na odesílání cizinců na tato území angažuje buď kriminální podsvětí v zemích jejich původu, nebo v ČR, případně i místních tajných služeb.

Části cizinců se současně týkaly trestné činy páchané z nenávisti. V této oblasti byl zaznamenán menší růst oproti minulému roku a to o 73 skutků, takže se tento počet dostal až na číslo 282 skutků. Růst v této oblasti podtrhuje fakt, že těchto činů bylo dokonce o 142 více než v roce 2020. Jejich terčem byli nejčastěji Ukrajinci, proti kterým bylo namířeno 78 skutků. Zejména šlo o trestný čin poškození cizí věci – sprejerství (14 skutků), útok proti lidskosti a genocidium (12 skutků). Útoky směřovaly i proti Rusům, a dokonce i Rusínům, k čemu došlo celkem 50krát. I v tomto případě bylo nejčastějším trestným činem poškození cizí věci – sprejerství (31 skutků). Ale zde šlo jen o nahlášené případy, protože např. v internetové prostoru jich bylo mnohem více. Policie ČR ale monitorovala i tento prostor.

Co se týče samotné kriminality cizinců, vzestup byl poměrně nepatrný. Z 9,2 % v listopadu 2021 na 10,4 % (někdy se uvádí 10,3 %) v listopadu 2022. U samotných Ukrajinců to bylo obdobné. V roce 2021 jejich podíl na kriminalitě činil 2,5 %, v roce 2022 3,1 %. Vzestup v podmínkách, kde k nám přijely stovky tisíc uprchlíků a současně kriminalita výrazně vzrostla, byl v podstatě zanedbatelný, i když je pravdou, že mezi nimi byly převážně ženy a děti. Navíc v případě Ukrajinců jejich trestní činnost z 99 % směřovala do vlastní komunity. Mnohdy šlo o rvačky v podnapilosti a vzájemné napadení. Jako hlavní zbraň používali nůž.

Září přineslo dvě velké a několik menších demonstrací. První pod názvem Česká republika na prvním místě! se uskutečnila 3. září na Václavském náměstí a zúčastnilo se jí 70.000 lidí. Demonstranti požadovali demisi vlády P. Fialy, ostře kritizovali její ekonomickou politiku, angažovanost v ukrajinské válce, ale jinak se chovali pokojně. Nasazené policejní jednotky nemusely zasahovat, takže policie opět situaci pouze monitorovala. V sobotu 17. září se zde konala menší demonstrace komunistů, které se účastnilo kolem tisícovky lidí. Na vše dohlížely desítky policistů, ale vše opět proběhlo v klidu. Druhá větší demonstrace, opět pod názvem Česká republika na prvním místě! zvolaná stejnými organizacemi a hnutími se na Václavském náměstí konala 28. září. Podle

odhadů Policie ČR, která vše monitorovala, se jí zúčastnily „nižší desítky tisíc lidí.“ Její příslušníci ale řešili pouze drobný konflikt u budovy Národního muzea, kde se sešla skupinka lidí s opačným názorem. „Museli tam přijít policisté ze speciální pořádkové jednotky, nicméně nemuseli nikterak zakročít, nikoho nezajistili, neomezili na osobní svobodě, jejich přítomnost byla dostačující, aby se lidé uklidnili,“ řekl ČTK policejní mluvčí Jan Daněk. Celou akci pořadatelé přenášeli živě na obrazovky v centru Brna, Plzně, Liberce, Českých Budějovic, Uherského Hradiště, Karviné, Havířově či Nejdku. Demonstraci proti vládě v Ostravě pak pořádala SPD, které se ale účastnila pouze tisícovka osob. Ani zde nebyl zásah policie nutný.

Protože se přes všechno úsilí policie na demonstracích nebo v jejich průběhu již od srpna objevovaly velice vyostřené situace, vedení pořádkové služby Policie ČR uspořádalo v rámci projektu „Spolupráce Policie ČR s mezinárodními subjekty a orgány územní samosprávy“ 14. září v Josefově v Jaroměři na Náchodsku celorepublikové cvičení členů antikonfliktních týmů (AKT) a pořádkových jednotek. Nasazeno bylo 900 policistů a figurantů. Cílem cvičení bylo „prověření a ujednacení postupů při zákroku v situacích, jako byly vysoce rizikové společenské akce, demonstrace či pochody, vedoucí k narušení veřejného pořádku či narušení veřejného pořádku formou pasivního odporu.“ Cvičení sice nepřálo počasí, přesto byly zvládnuté všechny modelové situace, které se odehrály na 3 stanovištích, kdy každá z nich měla tzv. 2 levely. Celkem tedy bylo procvičeno 6 modelových situací během 6 hodin.

V době, kdy se opět rozebíhaly nové demonstrace, ale zejména, kdy se situace v ulicích po odeznívání další pandemické vlny opět dostávala na předepidemickou úroveň, objektivně vzrůstala i role právě Služby pořádkové policie, a tudíž i ochrana veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti státu. Před pořádkovou policií v roce 2022 stála, kromě plnění její běžných povinností, řada dalších úkolů. Nešlo pouze o pomoc při zvládnutí důsledků pandemie, ale zejména o pomoc při zvládnutí velké migrační vlny a plnění náročných úkolů, spojených se zajištěním hladkého průběhu všech akcí, konaných na území ČR v souvislosti s předsednictvím ČR v Radě Evropy. Podobně jako příslušníci dopravní policie i oni byli svázeni z krajů, aby pražským policistům v tomto směru co nejvíce pomohli. Navíc ve druhé polovině roku jako by se roztrhl pytel s organizováním různých demonstrací, pochodů, či jiných forem protestních akcí, které bezpečnostně museli zajišťovat příslušníci pořádkové policie, přičemž místy došlo i k nasazení speciálních jednotek.

Velice zevrubně o celé činnosti služby pořádkové policie vypovídala další výroční správa této služby, tentokrát za rok 2022. Podle ní ve službě pořádkové policie bylo v naší

republiky zařazeno přes 16 500 příslušníků, kteří působili v ČR na 508 obvodních (v Praze místních) odděleních Policie České republiky, 47 policejních stanicích, 42 odděleních hlídkové služby, 4 speciálních pořádkových jednotkách, 12 pohotovostních a eskortních oddělení a 8 zásahových jednotkách. Součástí pořádkové policie byly i nadále další specializované služby, zejména oddělení služební kynologie, služební hipologie, speciálních potápěčských činností, poříční oddělení, oddělení hlavní nádraží, speciální jednotky ochrany jaderných elektráren či pražská pohotovostní motorizovaná jednotka a oddělení METRO.

„V územních obvodech krajských ředitelství policie bylo zřízeno 211 prvosledových hlídek, kdy tuto činnost vykonává celkem 3.677 speciálně vyškolených policistů a policistek,“ uvádí tento dokument. „Prvosledová hlídka je vždy nejméně dvojčlenná a absolvuje rozšířený taktický výcvik se specializací na dlouhé zbraně a je přednostně určena zejména k okamžité reakci na události typu aktivního střelce.

Za rok 2022 policisté služby pořádkové policie evidovali 1.305.489 spisů, což je o 115.255 spisů více než v roce 2021. Z toho se jednalo o 158.919 trestních spisů (o 27.202 více oproti roku 2021), 661.616 přestupkových spisů (o 92.179 více oproti roku 2021) a ostatní byly zaedvidovány jako čísla jednací.“

Příslušníci této služby v průběhu roka, ale plnili i další úkoly, které nebyly pro jiná léta pro ně typická. V době covidové, letos tedy především od ledna do konce května, provedli 365.738 kontrol a zjistili celkem 14.555 přestupků, z toho 3.560 přestupků projednali v příkazním řízení na místě a 3.602 přestupků oznámili příslušnému správnímu orgánu k dalšímu projednání.

„Policisté služby pořádkové policie v loňském roce realizovali v součinnosti s Celní správou ČR bezpečnostní opatření ALKOHOL, DROGY A MLÁDEŽ 2022, která byla zaměřena zejména na dodržování zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. Bezpečnostního opatření se v rámci celé ČR zúčastnilo 1.088 policistů a 443 pracovníků Celní správy ČR. Bylo zkontrolováno celkem 4.953 osob a 1.208 restaurací, klubů, zábavních podniků apod. V rámci bezpečnostního opatření bylo zjištěno celkem 178 osob do 18 let, které požily alkoholický nápoj, z toho 8 osob bylo ve věku do 15 let. Dále byly zjištěny celkem 2 osoby do 18 let, které požily OPL, z toho 1 osoba byla ve věku do 15 let. Celkem bylo zjištěno 486 přestupků, 4 trestné činy a 32 osob bylo omezeno na osobní svobodě.

V letních měsících bylo provedeno rozsáhlé bezpečnostně preventivní opatření Bezpečně u vody zaměřené zejména na odhalování protiprávních jednání v souvislosti s řízením a provozem plavidel na vodních tocích a nádržích. Akce se zúčastnilo celkem 566

policistů a zkontrolováno bylo 856 plavidel, 304 přístavišť, 84 půjčoven lodí. Ze 761 zkontrolovaných vůdců malých plavidel bylo 8 pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Celkem bylo zjištěno podezření ze spáchání 149 přestupků.

Policisté služby pořádkové policie se 14. a 15. března zúčastnili mezinárodní policejní kontrolní akce na železnici 24 Blue-rad. Bezpečnostního opatření se v rámci celé ČR zúčastnilo 2.011 policistů, kteří zkontrolovali celkem 7 795 osob, 1 712 nádraží, 1 094 osobních vlaků a 362 nákladních vlaků. V rámci bezpečnostního opatření bylo zajištěno 14 hledaných osob. Celkem bylo zjištěno podezření ze spáchání 190 přestupků a 8 trestných činů.“

Spolu s tím policisté služby pořádkové policie provedli přes 9.500 výjezdů k incidentu se znaky domácího násilí. Na základě všech zjištěných skutečností a okolností vykázali celkem 998 osob ze společného bydlení, což je o 127 více než v roce 2021. Oběťmi domácího násilí, se ale nestávali pouze partneři, ale zejména jejich děti a někdy i senioři, kde počet útoků na ně v posledním čase stoupl.

Velkou pozornost tento materiál věnoval i jednotlivým cvičením, kterých se uskutečnilo hned několik. Jedno z největších - Podzim 2021, mělo svůj osud. Začalo skutečně na podzim tohoto roku, ale kvůli covidu bylo přerušeno a pokračovalo se v něm až na jaře roku 2022. Součinnostní výcviky byly zaměřeny na vzájemnou spolupráci, kooperaci, komunikaci a zdokonalování speciálních pořádkových jednotek a krajských pořádkových jednotek s odděleními služebních hipologií a kynologií.

V závěru roka bylo konstatované, že všechny priority ředitelství služby pořádkové policie na rok 2022 byly splněny. Na rok 2023 si ředitelství služby pořádkové policie stanovilo několik priorit a těmi hlavními byly pokračování v dalším rozvoji informačních systémů uvnitř Policie ČR a zaměření se na maximální výkon služby policistů pořádkové policie mimo služebnu.

Ředitel ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia ČR Petr Sehnoutka k tomu uvedl: „Rok 2022 byl opět velmi náročný, policisté a policistky museli zvládnout historicky největší migrační vlnu způsobenou invazí ruských vojsk na Ukrajinu, znovuzavedení kontrol na vnitřní hranici se Slovenskou republikou a zajištění bezpečnostního opatření v rámci předsednictví CZ PRESS. Rád bych konstatoval, že jsme to společně zvládli a jsem hrdý na všechny, kteří museli čelit této náročné situaci, a děkuji za každodenní stoprocentní nasazení při plnění úkolů spojených s výkonem služby, aby byla zajištěna bezpečnost v naší zemi! Přijměte tak mé poděkování, kolegové, za vaši profesionalitu, nasazení, píli a budování dobrého jména Policie ČR.“

Činnost řadových příslušníků pořádkové policie, těchto mnohdy neznámých ale nezastupitelných dělníků policejní služby, v závěru roka vysoce ocenil policejní prezident M. Vondrášek:

„Pro policisty na ulici je nejtěžší si v přímém přenosu, pod městským kamerovým systémem, na osobní kameře, před mobilem občana poradit s nepřeborným množstvím naprosto nepředvídatelných situací, které se dříve v přímém přenosu neřešily a nebylo jich tolik. Tlak na toho policistu je obrovský a plní zadání, která nebyly obvyklá – covid, migrační a uprchlická krize, předsednictví. Jsem na policisty ale hrdý, protože to zvládají skvěle.

Pokud veřejné mínění z více než 75 procent říká, že policii lidé důvěřují, tak pro nás je to nejlepší vizitka. Je hrozně těžké důvěru získat a stačí hrozně málo a je po ní.“

Současně odmítl různé nátlaky, kterým byly v službě, ale i po ní, vystavení: „...přijdou nějaká shromáždění, kde se různě poskládají obrázky nějaké události, jednou naprosto relevantní, podruhé naprosto účelově, a začíná se vytvářet obrázek policie, která snad někomu straní, nebo snad jedná v něčí prospěch a nejedná ve prospěch toho druhého. Já tohle principiálně odmítám po celou dobu, co sloužím, a hrozně se mě osobně dotýká, když někdo říká, že v jednom případě policie koná nápadně ofenzivně a v jiném se vůbec nesnaží...“

Myslím si, že jsme naprostou většinu událostí tohoto typu dokázali řádně prošetřit, ale také vysvětlit. Od léta je tady mítink za mítinkem, shromáždění za shromážděním, komunální, senátní a prezidentské volby, 17. listopad a policie postupuje velice zdrženlivě a profesionálně.

Vážím si toho, že když se člověk chová alespoň trochu slušně, tak si v této republice může svobodně říkat, co si myslí. Když jsem policista ve službě, nesmím řešit, jestli s tím souhlasím či nikoli, nemám vůbec právo to soudit. Buď byl projevem porušen zákon, anebo ne. Policisté byly také jenom lidé, není to pro ně vůbec jednoduché, ale podle mě si vybudovali velmi profesionální kredit. Jsem na ně se vší skromností pyšný.“

V říjnu demonstrace pokračovaly. První z nich na 8. října zvolala Českomoravská konfederace odborových svazů (ČMKOS), a vládu vyzvala k okamžité zavedení cenové regulace základních životních potřeb - tedy u potravin, u tepla a teplé vody, u nájemného, pohonných hmot a ostatních paliv. Na vše opět dohlíželo přes stovku policistů, kriminalistů a členů antikonfliktního týmu. Stejně to bylo na třetí demonstraci pod názvem Česká republika na prvním místě!, která se uskutečnila 28. října v Praze opět na Václavském náměstí. Byla jednou z patnácti, které se v Praze v ten den uskutečnily. Na pokrytí všech

policie zmobilizovala stovky policistů. Podle nich se opět demonstrace na Václavském náměstí odehrála v klidu a sešly se tady opět nižší desítky tisíc účastníků, i když více než 28. září. Menší problémy byly po její skončení a informovala o tom Policie ČR na svém Twitteru: "Po skončení shromáždění se na Václavském náměstí mezi sebou začali napadat někteří lidé. Policisté znesvářené skupiny od sebe oddělili a pro přestupkové jednání zajistili dvě osoby. Několik minut byla omezena doprava na magistrále. Zajištěné osoby byly ve finále čtyři. Ve všech případech se jednalo o přestupky." O dva dny poté se na stejném místě konala demonstrace, zvaná hnutím Milión chviliek pro demokracii, která měla opačný ideový a politický charakter. Opět zde byla policie. Podle její údajů na její průběh dohlížela více než stovka policistů. Jako vždy byly na místě uniformovaní policisté, kriminalisté a příslušníci antikonfliktního týmu. Podle jejího odhadu se jí opět zúčastnili „nižší desítky tisíc účastníků“. „Akce skončila a nemuseli jsme během ní řešit žádné problémy“, uvedla po jejím skončení Policie ČR na Twitteru.

V reakci na vraždu dvou gayů v Bratislavě 12. října a na podporu komunity LGBTQ demonstrovalo několik stovek lidí v pátek 21. října před budovou Rudolfiny. O několik dní později se konala podobná demonstrace na Václavském náměstí. Na pořádek dohlížela opět více než stovka policistů z řad pořádkové a kriminální služby, i antikonfliktní tým, který měl tohoto roku skutečně dost práce a prokazoval opodstatněnost svého zřízení. Podle policejní informace se jí účastnily „nižší tisícovky lidí“.

Na 17. listopadu organizovali svolavatelé předcházejících demonstrací pochod Prahou. Šlo se z Opletalovy ulice k budově ČT na Kavčích horách, kde se protestovalo proti jejímu zpravodajství. Policie na dvě hodiny uzavřela magistrálu, přes kterou demonstranti přecházeli, ale řešila pouze několik menších konfliktů. Nejzávažnějším z nich bylo napadení reportéra Aktuálně.cz Radka Bartoníčka účastníky demonstrace, které poté řešila policie. Na demonstraci 26. listopadu na Letenské pláni již bylo tak málo lidí, že ji ani nebylo nutné chránit.

Poslední listopadový den Polanecká sněmovna schválila státní rozpočet na příští rok. Schválený schodek představoval 295 miliard korun. Z jeho položek bylo jasné, že vláda nepočítala s dalšími prostředky na navýšení tabulkových platů pro všechny zaměstnance veřejného sektoru. Výjimku tvořily platy pedagogických pracovníků v regionálním školství o 4,1 miliardy a stejná částka byla určena na zvýšení platů vojáků z povolání a příslušníků bezpečnostních sborů. Ale rozpočet již nepočítal s dalším možným zvýšením platů v průběhu roku 2023, což nebyl dobrý signál.

Nový systém vyplácení stabilizačních příspěvků totiž situaci nevylepší. Od začátku roku do září opustilo Policii ČR celkem 1.485 policistů a početný stav policie se opět zhoršil. Teď ji chybělo 5.809 lidí. Z těch, kteří řady Policie ČR opustili, mělo 354 odsloužených 25-29 let a mezi 30-35 odslouženými lety mělo 284 policistů. Aby se tento stav vyrovnal, bylo nutné ročně přijmout více nových policistů, jako těch, kteří službu opouštěli. Navíc tady byl další problém. Nejširší vrstvu Policie ČR tvořili policisté se služebnou stáží přes 20 let, takže zde byla jasná perspektiva, že by v nejbližších letech mohli službu rovněž opustit. Svou roli zde i nadále sehrávaly obavy, že chystaná novela zákona o služebním poměru, na které se již intenzivně pracovalo, výsluhový příplatek sníží. Na novele pracovala meziresortní skupina pod vedením odboru bezpečnostní politiky ministerstva vnitra, složená ze zástupců bezpečnostních sborů, resortu ministerstva vnitra a spravedlnosti a policejních odborů. Svou práci měla ale dokončit až do dvou let. Bylo nevyhnutné dokončit práce nad zvýšením platů policistů k 1. lednu 2023 o slíbených 10 % a stejně tak výrazněji zvýšit nástupní platy mladých policistů.

Zvýšení platů nakonec schválila vláda na svém zasedání 7. prosince. Podle jejího rozhodnutí se měly 1. ledna zvýšit základní tarify v třídách 1. a 2. o 17 %, ve třídách 3. až 11. pak o 10 %. Důvodem pro zvýhodnění tarifních tříd 1. a 2. byl záměr zvýšit nástupní platy na úroveň alespoň 30 tisíc korun před zdaněním. Opatření mělo pomoci zvýšit konkurenceschopnost bezpečnostních sborů a snížit odchodovost zkušených příslušníků. Konkrétně to vypadalo tak, že příslušníci bezpečnostních sborů, kteří se nacházeli ve služebním poměru méně než tři roky, budou mít v 1. tarifní třídě v základu 23.300 korun, ve 2. třídě 25.070 korun. Po započtení příplatků měl tento plat přesáhnout 30.000 korun. Ve 3. tarifní třídě měl plat při nejnižší praxi činit 25.360 korun, v 8. třídě 36.900 a v nejvyšší 11. třídě 46.460 korun. Se navýšením o dalších deset procent do tarifů se počítalo u pracovníků ve dvojsměnném, třisměnném a nepřetržitém režimu služby.

Ale to byla zatím vyhlídka do budoucnosti. Faktem zatím bylo, že za celý rok 2022 Policii ČR opustilo 2.700 osob, ale přibylo pouze 2.000 nových. Podstav se tedy snížil o dalších 700 příslušníků a příslušnic. Místo plánovaných 43.000, tedy nesloužila ani těch 40.000, ale pouze něco před 39.000 osob. Personální stav Policie ČR se snížil natolik, že bylo vyslovených několik obav, že policejní sbor v tomto počtu příslušníků, nemusí být schopen zajistit plnění dlouhodobých úkolů i větších jednorázových akcí. Situace byla tak vážná, že se měla probírat na nejbližším zasedání Bezpečnostní rady státu v roce 2023.

Vláda v tom čase pracovala na odstranění svého dluhu – schválit návrh zákona o ochraně oznamovatelů protiprávní činnosti, který další rok předělávala. Ke schválení

vládního návrhu došlo až 23. listopadu, zač byla ČR Evropskou unií opět tvrdě kritizována. Ve středu 15. února 2023 bylo dokonce oznámeno, že Evropská komise podá žalobu k Soudnímu dvoru EU na Českou republiku a dalších sedm států, protože nezavedla pravidla, která mají chránit oznamovatele protiprávního jednání (takzvané whistleblowery) před případnou odvetou.

Kromě vášnivých jednáních o rozpočtu na rok 2023 a platech se již do konce roku 2022 z hlediska Policie ČR nestalo. Jen ve středu 21. prosince přijal policejního prezidenta M. Vondráška na Pražském hradě prezident ČR Miloš Zeman. Bavili se o tradiční témě – odstranění policejních kontrol návštěvníků Pražského hradu, což M. Zeman již delší čas požadoval, ale vedení Policie ČR to odmítalo jako předčasné. Podle ní by nebyl problém s volným zpřístupněním venkovních prostor Hradu – Královských zahrad a Jeleního příkopu. Na obou chtěla postavit nová kontrolní místa. Co se týče vnitřních prostor Hradu, tam na kontrolách policie trvala. A to aut, vjíždějících do areálu Hradu, tak i jednotlivých osob. Spolu s tím prezident republiky M. Vondráškovi odevzdal státní vyznamenání Za zásluhy I. stupně, které mu před rokem udělil, ale on se jeho převzetí kvůli pracovním povinnostem nemohl účastnit.

V posledních měsících roku se ale objevil jiný problém. Mezi veřejnost pronikla analýza skupiny NERV (Národní ekonomická rada vlády), podle které by vláda, ve snaze snížit své výdaje, měla propustit z práce část policistů. NERV argumentovala tím, že ČR je osmou nejbezpečnější zemí světa, je zde více policistů než v jiných státech EU, takže se nic nestane, když se jejich počet sníží, a ještě se i ušetří. Kromě tohoto návrhu ekonomové pro vládu vypracovali dalších 20 návrhů, které měly ušetřit 200 miliard korun. V řadách policistů to vyvolalo, slušně řečeno, velikou odezvu a to takou, že se k věci musel okamžitě vyslovit i premiér Petr Fiala. Ve středu 16. listopadu to po zasedání vlády k celé této záležitosti vyslovil. „Logika tohoto konkrétního návrhu, jak ho předložila Národní ekonomická rada vlády, vychází ze srovnání počtu policistů na počet obyvatel," uvedl k tomu, ale současně dodal, že je potřeba zohlednit i skutečnost, že část činností, které v Česku vykonávají policisté, mají v jiných zemích na starosti civilní zaměstnanci. „Neuděláme žádné škrty jen proto, abychom spravili rozpočet, aniž bychom si byli vědomi všech dopadů, jaké by toto rozhodnutí mělo," uvedl dále. Podle něj je sice důležité snižovat rozpočtové schodky, ale zároveň je nutné zajistit, aby stát plnil své funkce a chránil bezpečnost občanů. Potvrdil ale existenci takového návrhu, i když uvedl, že řešení všech podobných návrhů bude projednáno až na jar příštího roku.

Věci se ale hýbaly i na jiných stranách. Ve čtvrtek 24 listopadu proběhlo druhé kolo jednání komise pro přípravu novely zákona č. 362/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Všichni zúčastnění přišli s určitými návrhy, které byla následně rozeslané všem ostatním členům komise s tím, aby je do konce roku prostudovali a vyjádřili své stanovisko. Ministerstvo vnitra stálo na dvou zásadách: neměnit stávající znění zákona o výsluhových nárocích a ponechat stávající systém hodnostních označení, což naznačuje, že o obou těchto opatřeních se již mluvilo. K tomu teď měly přibýt priority jednotlivých bezpečnostních sborů a odborových organizací.

Napjaté situaci nepomohl ani omyl zástupců Nezávislého odborového svazu Policie ČR, kteří namísto řádného návrhu ke věci výsluhových nároků, odeslali této komisi svůj alternativní návrh, o kterém se rovněž ve vedení NOS ČR patřičně diskutovalo, a ten v této oblasti ustupoval od běžných formulací. Na jednání komise 24. listopadu to ale nemělo vliv, protože zástupce NOS, který se jejího zasedání účastnil, tam věc vysvětlil a podal správný návrh, schválený svou odborovou organizací. Vedení NOS se za tuto chybu svým členům 6. prosince svým členům ve zvláštním dopise omluvilo. Přesto nepokoj zůstávala přesouval se i do dalšího roku.

Současně vedení resortu 1. prosince navrhlo pro příští rok zvednout tarify o deset procent, u prvních dvou tarifních tříd o 17 procent. Toto zvýšení mělo opět posílit konkurenceschopnost Policie ČR na trhu a zabrzdit odchody policistů do civilu nebo důchodu. Plat v 1. tarifní třídě se měl zvednout v základu 23.300,00 Kč a ve druhé 25.070,00 Kč. Základní tarif byl doplňovaný různými příplatky, které platy zvedali na cca 30.000,00 Kč měsíčně. Průměrná měsíční mzda, podle údajů Českého statistického úřadu ve 2. čtvrtletí 2022 činila 40.086,00 Kč hrubého. Nejvíce policistů opět chybělo na krajích a v cizinecké policii.

Den předtím - 30. listopadu parlament ČR schválil zákon o státním rozpočtu č. 449/2022 Sb., který určil výši výdajů ministerstva vnitra na sumu 99.733.224.285,00 Kč, s výhledem na rok 2024 96.037.244,783,00 Kč a rok 2025 96.578.819.315,00 Kč, z toho výdaje na Policii ČR měly dosáhnout částky 51.234.127.030,00 Kč. Tím měl být daný základ pro další zvýšení platů.

Celá věc byla naposledy v tomto roku projednávána 21. prosince, při setkání představitelů odborů s premiérem Petrem Fialou a ministrem vnitra Vítem Rakušanem. Cílem setkání byla snaha o stabilizaci situace v bezpečnostních sborech, a právě navýšení finančních prostředků na platy a služební příjmy. Vedení odborů argumentovalo podstavem a nutností řešit mnoho aktuálních problémů – podstav, přesčasy a únava policistů, které byla

podle představitelů odborů dlouhodobě neudržitelná. Argumentovalo se i situací na Slovensku, kde policisté mají vyšší plat. Odbory vyjádřily i obavu z likvidace příspěvku na stravu, protože snaha vlády ušetřit 1,2 miliardy korun na provozních nákladech, a právě z nich byl tento příspěvek vyplácený. Premiér přislíbil, že se tím bude zabývat. Vyslechl i další návrhy, např. zvýšení platů občanských pracovníků, s tím, že se o nich bude jednat v průběhu dalších setkání, ale potvrdil snahu vlády nesnižovat stavy policistů a zachovat jim výsluhové příplatky.

Policie ČR se v závěru roka orientovala na zajištění klidu a pořádku v průběhu Silvestrovské noci a oslav Nového rok. Největší pozornost byla opět věnovaná Praze, kde byly mobilizované stovky policistů z pořádkové, kriminální, cizinecké a dopravní policie. Ale dopadlo to, jako vždy a ukazují to informace Policie, ale i Hasičského nebo Záchraného sboru: „V průběhu silvestrovské noci pražští policisté vyjžděli od šesti hodin večera do šesti hodin rána k více než k 500 oznámením na linku 158. Největší nárůst oznámení zaregistrovalo naše operační středisko krátce po půlnoci. Nejčastěji kolegové řešili používání pyrotechniky na zakázaných místech, požáry spojené právě sní a dále výtržnosti v ulicích a domácí hádky. V rámci silvestrovských oslav centru metropole policisté zajistili celkem 10 osob (9x neuposlechnutí výzvy, 1x znevážení postavení úřední osoby) a jednu osobu zadrželi pro podezření ze spáchání trestného činu násilí proti úřední osobě. V rámci dohledu na veřejný pořádek a dodržování vyhlášky o zákazu používání pyrotechniky, policisté využili vozidlo se zařízením "El-rad", které dávalo návštěvníkům hlasité výzvy, jak v českém, tak v anglickém jazyce týkající se právě tohoto zákazu. Policisté desítky osob vyřešili v příkazním řízení, nebo oznámili na příslušný správní orgán, a to z důvodu porušení vyhlášky o zákazu používání pyrotechniky. Podle vyjádření ZZS hl. města Prahy bylo v centru ošetřeno 28 osob, z nichž 10 bylo transportováno do zdravotnického zařízení. Úrazů spojených s pyrotechnikou bylo 6. Celkem bylo řešeno 81 událostí spojených s oslavami. konce roku.“ napsala ZZS HMP na Twitteru. Na Václavském náměstí byl napaden policista. Skončil v nemocnici s úrazem hlavy. Na celém území záchranáři vyjžděli ke 450 zraněním od popálenin až po úrazy v opilosti. V době od 20:00 hodin 31. prosince 2022 do 6:00 hodin 1. ledna 2023 vyjeli hasiči celkem ke 286 požárům. Nárůst požárů oproti loňskému roku byl téměř dvacetiprocentní a o půlnoci téměř třicetiprocentní. Hasiči řešili požáry domů, popelnic a keřů, dopravní nehody, zranění nebo zachraňování dvou osob z komínu v Malešicích.

Policisté v Karlovarském kraji měli během Silvestrovské noci hodně napilno. Vyjžděli k desítkám oznámení a jen po půlnoci jich bylo celkem 64. Na Karlovarsku po půl

noci řešili 26 oznámení, na Sokolovsku 17 a na Chebsku 21. Nejvíce oznámení se týkalo výtržnictví, rvaček a fyzického napadení. Výjimkou nebyli ani krádeže nebo rozeprti mezi hosty restauračních zařízení. V několika případech policisté řešili také útok na úřední osobu, kdy policisté byli nuceni použít donucovací prostředky

V Moravskoslezském kraji vyjízďeli hasiči na přelomu roků 2022 a 2023 k několika desítkám požárů způsobených pyrotechnikou, policisté evidují přes pět set oznámení (od rušení nočního klidu, přes agresivitu v ulicích, až po tragickou nehodu). Počet zásahů zdravotnických záchranářů činí více než 450 zranění, ať už se jednalo o popáleniny, nebo úrazy způsobené v opilosti.

Od 18. hodiny dne 31. prosince 2021 do 5. hodiny ranní přijalo integrované operační středisko Krajského ředitelství policie Libereckého kraje na tísňovou linku 158 celkem 132 telefonátů, což je o 48 hovorů více než o silvestrovské noci 2020/2021. Lidé nejčastěji oznamovali případy fyzického napadání, ke kterým docházelo jak na veřejnosti na ulicích, před restauracemi nebo diskotékami, tak také v soukromí v domácnostech. V této souvislosti jsme zaznamenali desítky případů přestupků proti občanskému soužití. Za projevy slovní agrese, která záhy přecházela ve fyzické napadání stál jednoznačně alkohol. Tento fenomén se projevoval napříč celým krajem a ve čtyřech případech jsme proti aktérům potyček museli použít donucovací prostředky, protože neuposlechli naše výzvy k tomu, aby svého jednání zanechali. Stejně to bylo snad ve všech ostatních krajích, pouze na Zlínsku byl poměrně klid.

Přes všechny problémy měla Policie za sebou poměrně úspěšný rok. Ukazují do tří skutečností. Podle výzkumů CVVM, uveřejněném na počátku června policii věřilo nejvíce lidí ze všech a to 79 %. Až za ní se objevila armáda – 73 %, banky 64 %, rádio -47 %, internet 37 %, televize 40 %, neziskové organizace 38 %, tisk 33 % a politické strany 18 %.

Podle organizace World Justice Projekt se v hodnocení stavu právního státu ČR umístila na 20. místě ve světě.

Podle hodnocení nejbezpečnějších států světa z listopadu 2022 se Česko umístilo na 11. místě ze všech států světa a 6. místo z evropských států.

Ve svém rozhovoru pro deník Právo 5. ledna 2023 činnost Policie ČR v roce 2022 policejní prezident Martin Vondrášek kvitoval: „Myslím si, že je ve velmi dobrém stavu. Vycházím z toho, jak se policii dařilo plnit jednak tradiční úkoly, tak i čelit mimořádným a naprosto bezprecedentním bezpečnostním výzvám. Jsem přesvědčen o tom, že jsme je zvládli, a jsem za to vděčný všem čtyřiceti tisícům policistů a deseti tisícům občanských zaměstnanců. Jsem hrdý, že můžu stát v čele této policie.“

ČR
Při výkonu svých služebních povinností v tomto roce zahynuli dva příslušníci Policie

1. ledna 2023

Policejní prezidium České republiky

- Policejní prezident
  - První náměstek policejního prezidenta
    - Ředitelství služby pořádkové policie
      - Odbor metodiky, koordinace a podpory výkonu služby
      - Odbor služební kynologie a hipologie
      - Odbor speciálních potápěčských činností a výcviku
    - Ředitelství služby dopravní policie
    - Ředitelství služby pro zbraně a bezpečnostní materiál
    - Národní operační centrum
  - Náměstek policejního prezidenta pro službu kriminální policie a vyšetřování
    - Kancelář NPP pro SKPV
    - Úřad služby kriminální policie a vyšetřování
  - Náměstek policejního prezidenta pro ekonomiku
    - Ředitelství finanční a majetkové správy
      - Kancelář ředitele finanční a majetkové správy
      - Finanční odbor
      - Odbor správy majetku
      - Odbor veřejných zakázek
    - Ředitelství logistického zabezpečení
  - NPP pro lidské zdroje, informační a komunikační technologie a inovace
    - Odbor personální
    - Národní centrum informačních a komunikačních technologií
    - Oddělení koncepce a strategické koordinace
    - Oddělení pro vědu, výzkum a inovace
  - Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci
  - Kancelář policejního prezidenta
    - Oddělení krizového řízení
    - Bezpečnostní oddělení
    - Archiv Policie České republiky
    - Analyticko-legislativní odbor
    - Odbor pověřence pro ochranu osobních údajů
    - Odbor prevence
    - Hudba Hradní stráže a Policie ČR
  - Odbor komunikace a vnějších vztahů
  - Úřad vnitřní kontroly

LITERATURA

A, Základní literatura:

- Hrinko, M. a kol.: Pořádková činnost policie, Praha 2021, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk s. r. o., 350 s.
- Gregor, M.: Historie a současnost služby pořádkové policie od roku 1918, Praha 2017, Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky, 207 s.
- Kol.: Země budoucnosti pro 11 miliónů lidí, Národní investiční plán České republiky 2020-2050, Úřad vlády České republiky, Praha 2019, 261 s.
- Machutová, M., Hodboď, M Čadek, Sudek, Č., Tržil, L.: Století dopravní policie, Praha 2021, Moto Public, 160 s.
- Mana, M. a kol. Kriminalita v ČR a EU, Kriminalita, nehody, Český statistický úřad, Praha 2023, 105 s.
- Nemeškal, J., Jíchová, J.: Prostorový vzorec kriminality v Česku, Demografie, 2018, 60, " č. 2., s. 124-139
- Slušný, J.: Policie České republiky (od roku 1991), in. Encyklopedie českých právních dějin, V. svazek, Pa-Právní, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o. v koedici s KEY Publishing, Brno 2016,
- Šteinbach, M.: Dvacet let Policie České republiky, Praha 2010, Policejní prezidium ČR, 149 s.
- Šteinbach, M.: 30 let Policie České republiky, Praha 2021, Policejní prezidium České republiky, 268 s.
- Šteinbach, M.: Čtvrtstoletí Policie České republiky, Praha 2016, Tiskárna ministerstva vnitra, 130 s.
- Vokuš, J., Policie České republiky – pomáhat a chránit, Praha 2010, Policejní prezidium ČR, 284 s.

B, Noviny a časopisy:

- Právo 2016-2022
Lidové noviny 2016-2022
Mladá fronta Dnes 2016-2022
Hospodářské noviny 2016-2022
Deník N 2018-2022

C, Internet

- <https://www.google.cz/>
<https://cs.wikipedia.org/>
<https://www.mvcr.cz/>
<https://www.policie.cz/>
<https://www.vlada.cz/>
<https://www.psp.cz/>
<https://www.senat.cz/>
<https://153zpr.army.cz/>
<https://www.czso.cz/>

<https://www.ceska-justice.cz/>
<https://www.zakonyprolidi.cz/>
<https://www.epravo.cz/>

<https://www.ceskenoviny.cz/>
<https://www.denik.cz/>
<https://www.epravo.cz/>
<https://www.seznamzpravy.cz/>
<https://www.lidovky.cz>
<https://denikn.cz/>
<https://www.novinky.cz/>
<https://www.seznam.cz/>
<https://www.irozhlas.cz/>
<https://www.aktualne.cz/>
<https://hlidacipes.org/>
<https://hn.cz/>
<https://www.idnes.cz/>
<https://www.respekt.cz/>
<https://ekonomickydenik.cz/>
<https://www.policista.cz>

D, Dokumntety

Sbírka zákonů 2016-2022

Kol.: Země budoucnosti pro 11 miliónů lidí, Národní investiční plán České republiky 2020-2050, Úřad vlády České republiky, Praha 2019, 261 s.

Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2016 (ve srovnání s rokem 2015)

Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2017 (ve srovnání s rokem 2016)

Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2018 (ve srovnání s rokem 2017)

Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2019 (ve srovnání s rokem 2018)

Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2020 (ve srovnání s rokem 2019)

Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2021

Analýza odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí dle trestního řádu a rušení provozu elektronických komunikací policií ČR za rok 2016

Analýza odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí dle trestního řádu a rušení provozu elektronických komunikací policií ČR za rok 2017

Analýza odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí dle trestního řádu a rušení provozu elektronických komunikací policií ČR za rok 2018

Analýza odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí dle trestního řádu a rušení provozu elektronických komunikací policií ČR za rok 2019

Analýza odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí dle trestního řádu a rušení provozu elektronických komunikací policií ČR za rok 2020

Analýza odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí dle trestního řádu a rušení provozu elektronických komunikací policií ČR za rok 2021

Návrh závěrečného účtu kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra za rok 2016

Návrh závěrečného účtu kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra za rok 2017

Návrh závěrečného účtu kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra za rok 2018

Návrh závěrečného účtu kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra za rok 2019

Návrh závěrečného účtu kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra za rok 2020

Zpráva o činnosti generální inspekce bezpečnostních sborů za rok 2016

Zpráva o činnosti generální inspekce bezpečnostních sborů za rok 2017

Zpráva o činnosti generální inspekce bezpečnostních sborů za rok 2018

Zpráva o činnosti generální inspekce bezpečnostních sborů za rok 2019

Výroční zpráva o činnosti generální inspekce bezpečnostních sborů za rok 2020

Národní centrála proti organizovanému zločinu SKP vyhodnocení činnosti útvaru od 1. srpna 2016 do 31. července 2017

Výroční zpráva NCOZ SKPV za rok 2018

Výroční zpráva NCOZ SKPV za rok 2019

Výroční zpráva NCOZ SKPV za rok 2020

Výroční zpráva NCOZ SKPV za rok 2021

Národní protidrogová centrála. Výroční zpráva za rok 2016

Národní protidrogová centrála. Výroční zpráva za rok 2017

Národní protidrogová centrála. Výroční zpráva za rok 2018

Národní protidrogová centrála. Výroční zpráva za rok 2019

Národní protidrogová centrála. Výroční zpráva za rok 2020

Národní protidrogová centrála. Výroční zpráva za rok 2021

Nelegální migrace v ČR za rok 2016

Nelegální migrace v České republice za rok 2017

Nelegální migrace v České republice za rok 2018

Cizinecká policie: bilance roku 2020

Nelegální migrace v ČR v období od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021

Nelegální migrace v ČR v období od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022

Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2016

Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2017

Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2018

Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2019

Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2020

Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2021

Statistické přehledy kriminality za rok 2016

Statistické přehledy kriminality za rok 2017

Statistické přehledy kriminality za rok 2018

Statistické přehledy kriminality za rok 2019

Statistické přehledy kriminality za rok 2020
Statistické přehledy kriminality za rok 2021
Statistické přehledy kriminality za rok 2022

Zpráva o extremismu na území České republiky v roce 2016
Zpráva o extremismu na území České republiky v roce 2017
Zpráva o extremismu a předsudečné nenávisti na území ČR v roce 2018
Zpráva o extremismu a předsudečné nenávisti na území ČR v roce 2019
Zpráva o extremismu a předsudečné nenávisti na území ČR v roce 2020
Zpráva o extremismu a předsudečné nenávisti na území ČR v roce 2021

Zhodnocení plnění opatření uvedených v akčním plánu boje s korupcí na rok 2016
Zhodnocení plnění opatření uvedených v akčním plánu boje s korupcí na rok 2018

Akční plán boje s korupcí na rok 2016
Akční plán boje s korupcí na rok 2017
Akční plán boje s korupcí na rok 2018
Akční plán boje s korupcí na rok 2019
Akční plán boje s korupcí na rok 2020
Akční plán boje s korupcí na roky 2020-2022

Zpráva o činnosti státního zastupitelství za rok 2016
Zpráva o činnosti státního zastupitelství za rok 2017
Zpráva o činnosti státního zastupitelství za rok 2018
Zpráva o činnosti státního zastupitelství za rok 2019
Zpráva o činnosti státního zastupitelství za rok 2020
Zpráva o činnosti státního zastupitelství za rok 2021

Činnost ředitelství služby pořádkové policie za rok 2020
Činnost služby pořádkové policie za rok 2021
Činnost služby pořádkové policie za rok 2022

Rok 2016 v silničním provozu a priority Policie ČR pro rok 2017
Rok 2017 v silničním provozu a priority Policie ČR pro rok 2018
Vývoj dopravní nehodovosti 2018
Rok 2019 v silničním provozu a priority Policie ČR pro rok 2020
Rok 2020 v silničním provozu a priority Policie ČR pro rok 2021
Rok 2021 v silničním provozu a priority Policie ČR pro rok 2022
Rok 2022 v silničním provozu

Vývoj kriminality:

2016	218 162
2017	202 303

2018	192 405
2019	199 221
2020	165 525
2021	153 233
2022	181 991

Zdroj: Policejní prezidium ČR